

Petrus Relandi vere passus est.

Diibl. zu P. Luc. 36^b
2 re

**Aurelij Augustini Pri-
ma Quinquagena**

In explanationem libri psalmoz Diui Aurelij Augustini: p̄fatio Incipit.

Quod non solum diuine ueritatis hinc ne philosophie ueritas doceat: nihil frustra et sine causa siue in dei siue in nature operibus esse factum: non parum eorum alios qui singulorum rationem factorum conati sunt reddere questio pulsauit: Cuius rei causa et ad quid homo perditus sit. Ad quam dissoluentiam et si multorum philosophorum ingenia sollicitate ac plurimum laborauerint: nullus eorum tamen ueram integramque rationem reddere potuit. Quo factum est: ut a recto ueritatis tramite deuiantes: in varios inexcusabilesque errores inciderint. Nec mirum. Qui enim rationem sui ignorabatur: quo pacto cuiusuis alterius rationem scire poterat? Diuina autem scriptura ab hominis perditore inspirata: sola summam perfectionem factionis ipsius causam in lucem produxit. Non modo generale qua dominus omnium uniuersa propter se operatus est: sed et in specie officii sui rationem: dignitatem: finemque demonstrans. Ita enim scriptum est: Deus de terra creauit hominem: et secundum imaginem suam fecit illum. Et paulo post. Posuit oculos ipsorum super corda illorum ostendere illis magnalia operum suorum: ut nomen sanctificationis collaudent: et gloriari in mirabilibus illius: ut magnalia enarrarent operum eius. Quorum omnium hec summa est: Bene idcirco hominem talibus condidisse: ut esset qui operum eius intelligeret: qui prudentiam disponendi: rationem faciendi: uirtutem assumendi: potentiam seruandi: sapientiam gubernandi: clementiam benefaciendi: et sensu admirari et uoce enarrare atque collaudare posset: hoc est: ut deum factorem coleret. Quoadmodum itaque factus est aduersus propter hominem ut ei seruiret: ita homo factus est propter deum ut ei seruiret. Sic ergo aduersus idcirco factus est: ut fieret homo. Homo uero idcirco factus est: ut deum factorem suum agnosceret: Non agnosceret: ut amaret et coleret: Non amaret et coleret: ut beatam immortalitatem pro mercede laboris caperet. Ideo autem primo beate immortalitatem afficeret: ut illis effectus angelis: summo et immortalis deo impetuum seruiret: et esset regnum eternum ipsi deo. Hec est summa res: Hoc arcanum dei: Hoc constitutionis mundi mysterium. Hec conditi hominis ratio. Hic uniuersorum cardo. Hoc qui nescit: si ipse homo sit nescitur. Hoc si per se tenuissent: in totum tantum uarios tamque periculosos errores lapsi non fuissent. Hanc denique perditionis sue rationem ut homo iugiter teneret: in preceptum sibi posita

est: sancto legislatore Moyse attestante: et Iudaicum populum ita commoneat: Et nunc inquit: Quid dominus deus tuus petit a te: nisi ut timeas dominum deum tuum: et ambules in uisibus eius: et diligas eum: ac seruias domino deo tuo in toto corde tuo: et in tota anima tua: custodiasque mandata domini: et ceremonias eius quas ego hodie precipio tibi: ut bene sit tibi: Et post pauca. Secundum deum tuum inquit timebis: et ei soli seruias. Neque istud pretereundum est: quod eadem quoque de causa non solum perditus est homo: sed et hominis perditio factus est homo: Zacharia pariter precursoris domini spiritus sancto repleto: ita inter cetera uaticinante et dicente: Iurasti quod iurauit ad Abraham patrem nostrum daturum se nobis: Et sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati: seruiamur illi: In sanctitate et iusticia coram ipso: omnibus diebus nostris. Ecce testimonio tanti prophete: idcirco etiam deum propter hominem hominem factum: uno et homini seruuisse: ut et homo dignam sibi seruitutem rependeret. Indicta autem homini seruitus licet multipharia interpretari multis variisque modis deo creatori exhiberi possit: nihil tamen aliud est quam debitum deo cultus: et hic non aliud quam deuota ipsius laudatio. Summus enim (Lactantio firmiano teste) colendi ritus est: ex ore iusti hominis ad deum directa laudatio. Que tamen ipsa: inquit: ut deo sit accepta: et humilitate et timore et deuotione maxima opus est. Neque quis forte integritatis et innocentie fiduciam gerens: tumoris et arrogantie crimen: incurrat: eoque facto gratiam uirtutis amittat. Quis et sanctus Moyse postquam commemoratum expressit preceptum: subiicit: Ipsi adhibebis: Ipse est laus tua: hoc est quem solum laudare debes. Hec est uera religio: hec recta pietas: hec debita deo seruitus. Hoc est acceptabile iugeque sacrificium: quo coli: placari: honorificari: et glorificari uult deus: ipso per prophetam prestante: et dicente: Imola deo sacrificium laudis: et redde altissimo uota tua: Et in calce eiusdem uaticinii: Sacrificium inquit laudis honorificabit me: et illic iter quo omnidam illi salutare dei. Uerum: quis ad hanc seruitutem omnes homines teneant: quosdam tamen dominus elegit: a quibus precipue et specialiter coli atque laudari uoluit: ut in ueteri testamento populus Israeliticus: ad quem Moyse ita locutus es: Te elegit dominus deus tuus: ut sis ei populus peculiaris de cunctis populis qui sunt super terram. Et iterum post multa. En dominus inquit elegit te hodie: ut sis ei populus peculiaris: si cut locutus est tibi: et custodias omnia precepta

Prover. 16.

Ecc. 17.

Fiab.

Deut. 10.

Ps. 49.

Deut. 7.

Job. 16.

Prefatio

Al^o: et faciet te excelliorē cūcū gētibus: q̄s creauit i laudē z gloriā suā: vt sis p̄pls sanctus dñi dei tui. Sic z in nouo testamēto pplum christianū ad sui laudē z gloriā singulariter elegit: Ap̄lo Ephesijs hoc scribē te: z ob id deū b̄ndicēte z laudāte: Benedictus inq̄t deus z pater dñi n̄ri Jesu christi: qui b̄ndixit nos in oī b̄ndictione sp̄iali in celestib⁹ in christo: sicut elegit nos in ipso an̄ m̄sdi cōstitutionē: vt essem⁹ sancti z immaculati in p̄spectu ei⁹ in caritate. Qui p̄destinauit nos in adoptionē filioz p̄ Jesū Christū: in ipm̄ fm̄ p̄positū volūtatis sue: in laudē gloriē gr̄e sue. Itē quēadmoduz in veteri testamēto ex electo p̄plo subelegit sibi dñs filios Leui qui speāliter sibi i ministerijs tabernaculi seruiret: fm̄ q̄ ad Barō locutus est: Ego inq̄t dedi vobis fratres vestros leuitas de medio filiozū israel: z tradidi donū dñi: vt seruiāt in ministerijs tabernaculi ei⁹. Quos postea rex Dauid instituit vt starēt mane ad cōsistendū z canendū dñi: similisq̄ ad vesperā. zc. Sic si mili mō in nouo testamento ex p̄plo christiano subelecti sunt clerici z sacerdotes: vt illi specialiter dñi seruiāt: z virtutes ei⁹ enarrando: eū laudēt z colāt. Qd̄ Petri ap̄lorū principis auctoritate cōprobat: ad eos sic scribētis. Vos autē genus electū: regale sacerdotū: gens sancta: p̄pls acq̄sitionis: vt virtutes annūciētis ei⁹ qui de tenebris vos vocauit in admirabile lumē suū. Et si cut filij Leui certis t̄pibus z horis laudib⁹ diuinis deuoti⁹ insitebāt: ita z clerici debent. Nā z clerici a sorte dicti sūt: eo q̄ sint de sorte dñi: ip̄sum p̄ sorte z hereditate sua cū filijs Leui ip̄pctū possessuri: dñi modo hic debito cultu z digna laudatione ei seruiant. Illud p̄terea p̄sideratione dignuz est: nec mysterio caret: q̄ cū tota scriptura diuinitus inspirata: ad dei laudē z gloriā ordinata z p̄cepta sit: Tota etiā hōi ad ei⁹ doctrinā z p̄solationē tradita: Tota deniq̄ diuinis laudib⁹ plena: vniuersa a quib⁹ debita dei laudatio sumi p̄t inducēs: om̄nēq̄ laudādi formā atq̄ rationē exponēs: sancta tñ ecclia q̄busdā scripturū specialit⁹ atq̄ frequēt⁹ in diuino cultu vti voluit. Nā sicut ex vtriusq̄ testamēti p̄pls dñs q̄sdaz specialit⁹ elegit: vt sup̄ius expositi ē: ita z ex vtriusq̄ testamēti scripturū: qualdā specialiter in cultu suo voluit frequētari: vtpote ex veteri testamēto libzū psalmoz: hac p̄sertim ratiōe vt docto Dionysio placet: qz

Prologus

psalmi p̄ modū laudis cōprehēdit q̄cqd̄ in sacra scriptura p̄tinetur. Cū z hic psalmozū liber registrū est totius sacre scripture: z cōsumatio totius theologice pagine. Quē z subsequēs B̄ni Augustini n̄ri p̄logus innumeris pene p̄conijs cōmendat z extollit. Hunc libzū sacer canon inter cetera q̄ sacerdotibus ad sciendū necessaria sūt: discendū cōmonet. Cū enī intelligēter deo psallendū sit: quō debite deo psallere p̄r: qui qd̄ psallat ignorat: Zubet nāq̄ sanctus psalmista n̄r: vt psallentes deo intelligēter psallāt. Qm̄ rex inq̄t oīs terre deus: psallite sapiēter: hoc ē intelligēter: vt alia littera habet. Quia vero hic liber tot z tā p̄fundis mysterijs plen⁹ est: vt a nemie sine reuelatiōe vel docto interp̄te possit intelligi: Ea de re magn⁹ ille doctor Augustin⁹ noster: deuotissim⁹ dei cultoz: aīarūq̄ salutis zelator ardētissim⁹: illi⁹ explanationi vigilātū studio insudauit: clausa queq̄ referās: abscondita reuelās: mysteria pandēs: obscura dilucidans: dubia definiēs: vitia detestās: virtutes extollēs: supplicia cōminās: p̄mia p̄mittēs: pusillanimes p̄fortās: p̄sumētēs deterrēs: p̄scuerātes coronans: ita vt nemo q̄ diligēter legerit: absq̄ fructu discedat. Huius igit⁹ op̄i studiū impēdāt: illud frequēter legāt: illi⁹ sensū teneāt: oēs q̄ in sorte dñi vt illi⁹ debita seruitute laudēt z glorificēt: electi sūt: ne negligētes z ignari illā diuie cōminatōis vltionē experiat: Quia tu scientiā repulisti: repellā te ne sacerdotio fungarū mibi: Et istā adhuc terribiliorē: B̄ni semp: hi errāt corde: Ipsi nō cognouerūt vias meas: q̄bus iuravi in ira mea: si intrabūt i requiē meā: Et ita p̄tē suā habituri sint cū hypocritis: Quinpot⁹ itelligētes z tenētes rationē q̄ p̄diti sūt: p̄ditore p̄ sorte hereditatē sue possideāt: laudēt: z glorificēt: in secula seculoz Amē.

Explicit prefatio.

Dni Aurelij Augustini Hipponensis episcopi: in libzū psalmozū p̄logus feliciter incipit.

Om̄is scriptura diuinit⁹ inspirata: vtilis est ad docendum: Ac ipsa de causa a spiritu sancto p̄scripta est: id ē: vt veluti ex cōmuni quodā sanitate fontē om̄nes vobis ex hac remedia p̄p̄rijs pas

Ps. 46.

Dec. 4.

Ps. 94.

Prologus

tionibus assumamus. Sanitas enim inquit
cōpescit peccata magna. Alia namque sunt
que prophetæ tradunt: alia que historia: lex
quoque alia: prouerbiorum etiam alia cōmoniti-
tio: psalmodum vero liber quecumque utilia sūt
ex omnibus cōtinet. Futura predicat: veterū
gesta cōmemorat: legē uiuentibus tri-
buit: gerendorum statuit modū: Et ut breui-
ter dicā: cōmunis quidā bone doctrine the-
saurus est: apta singulis necessaria submini-
strās. Ceteris namque animarum vulneribus no-
uit mederi: sed et recētib' uolocissimū scit
adhibere remediū: atque in actis pseueran-
tiā scit salutē adhibere: sed et uniuersis pa-
riter passioib' sbuenire: quod dñatōib' varijs
hūanas animas angūt. Et h' fit modulatione
quidam et delectabili canore: hūanū animā ad
pudicitiam puocāte. Quinquidē spūscitūs
uidēs oblectatē ac resistētē ad virtutis vi-
am hūanū generis animā: et ad delectatiōes
uite hui' magis inclinari: quā ad virtutē rec-
tū iter erigi: delectabilib' modulib' cantile-
ne vim sue doctrine pmiscuit: ut dū suauitate
carminis mulcet auditus: diuini ser-
monis piter utilitas inserat: Scdm sapiē-
tes medicos: Qui si quā usus poposcerit:
austeriora medicamēta egris offerūt mor-
talibus: ne eger utilitatē p austeritate refu-
giat: ora ac sūmitates populi quo remedi-
um porrigant: melle circūliniūt. Propte-
rea quod psalmodum nobis p modulos aptata
sūt carmina: ut vel etate puerili: vel quod ado-
lescētes sunt morib': quāsi cantilena quadā
psallētes: delectari videant. Reuera enim
animas illumināt ac mentes. Plurimi enim ex
his quod in ecclesia cōmeant: neque aplica pce-
pta facile pnt: neque prophetica: vel liquido
discere: vel cū dididerint retinere: psalmo-
rū uero respōsa: et itra domos interdū etiā
in pplo publice canūt. Et sicubi quod quis
fero ac rabidissimo furore raptus: si forte
fuerit psalmi (ut ita dixerit) carminib' incā-
tatus: cōtinuo omnis rabies ferocitatē ei'
abscedit. Psalmus tranquillitas animarum est:
signifer pacis: perturbationes vel fluct' co-
gitationū cobibens: iracundiā reprensus:
luxū repellēs: sobrietatē suggerēs: amicitiam
pgregans: adducēs in cōcordiā dis-
crepātes: recōcilians inimicos. Quis enim
ultra inimicū dicat eū: cū quo unā ad de-
um psalmi emiserit uocē: Ex quo intelligi-
tur: quod quod oīm bonorum maximū est: caritatē
psalmus instaurat: punctiones quādā p
sonantiā uocis efficiēs: et diuersū plūm

uni' chori p cōcordiā psona modulatione
pociās. Psalm' demōdes fugat: angelos
ad adiutoriū inuitat. Scutū. n. in noctur-
nis terrorib': diurnorumque reques est labor:
tutela pueris: iuuenib' ornāmētū: solamē-
sibus: mulierib' aptissim' decor. Bese-
tas habitare facit urbes: sobrietatē docet:
Incipiētib' pmū efficit elemētū: pficiēti-
bus incrementū: pfectis stabile firmamen-
tū: totū ecclesie uox una. Psalm' solēni-
tates decorat: psalm' tristitiā quod ppter deū
est mollit: psalm' etiā ex corde lapideo la-
chrymas mouet. Psalm' angelorum op' ē:
exercitiū celestium: spirituale thymama. O
uere admirādi magistri sapiens institutū:
ut simul et cātare videamur: et quod ad utili-
tatē anime ptinget doceamur. Per quod ma-
gis necessaria doctrina nris mētibus infor-
mat. Pro eo quod si qua p vim et difficultatē
aliquā animis nris fuerint inserta: p̄tinuo
dilabunt. Ea uero quod cū grā et dilectiōe sus-
cepimus: nescio quod pacto magis residere in
mētibus: ac memorie uidentur inherē. Quid
autē ē quod nō discat in psalmis: Nō oīs ma-
gnitudo uirtutis: nō norma iusticie: nō pn-
dicitie decor: nō prudētie p̄summatio: nō
patiētie reglā: nō oē quod quod pōt dici bonū:
pcedit ex ipis: Bei scia pfecta: p̄nūciatio
christi in carne uēturi: et cōis resurrectiōis
spes: suppliciorum met': glie pollicitatio: my-
steriorum reuelatio: Quia p̄sus in his uelut
magno quod daz et cōi thesauro recōdita atque
p̄serta sūt bona. Quē libet p̄ba cū multa
sint organa musicorum: huic tñ organo quod
psalteriū appellat aptauit: de superiorib' ut
mibi uidetur inspiratā ei grāz p spūscitū do-
cens. Quinquidē h' solū organū musicorum: so-
nos de superiorib' h're fert. Lyra ex inferiori pte es
u't tympanū habēs: resultat ac resonat ad plecty:
psalterium uo harmonias de superiorib' h're refert apta-
tas: et sonorum cās de sup dare. Quo scz etiā
p hoc nos doceamur: quod sursum sūt et quod supio-
ra attēdere: et quod infima: id ē uitia carnalia:
declinare. Sz illud arbitror p̄fundi' nob
p̄phetica hac indicari ratione: ac p formā
nos organi istius edoceri: quod hi quod diligen-
tes et apti moderatiorum sunt moribus: facile
puiū ad superiora iter habeāt. Sed uideamus
tandē: quid etiā ipsa psalmodia indi-
cent initia.

Explicit prologus Beati Au-
gustini: in librum psalmodum.

Divini Aurelij Augustini Hipponensis episcopi: in psalmo Beatus vir qui non abiit etc. prologus incipit.

Diversa sunt genera prophetie: et inde cuius vox: vel in qua persona proprie dictum sit: aut cur titulum non habeat: requiram. Lentius itaque et quinquaginta psalmos esse nulla dubitatio est. Et qui psalmus quotus sit: vel a quo recitatus sit: titulorum inscriptione ostendit. Non enim omnes psalmi a David editi sunt. Ipse enim David ex omni populo quatuor principes spiritus sancto mandata eos elegit: quorum nomina sunt Asaph: Eman: Ethan: et Idithun: ut in quocumque divini spiritus intrasset: hymnum deo caneret. David ergo solus novem psalmos ore proprio cecinit: Reliqui autem ab illis quatuor principibus iuxta titulorum inscriptionem sunt dicti. Hic autem quod titulum sicut iam dixi non habet: requirendum nobis est: quia ratione inter ceteros solus non habeat tituli inscriptionem: vel a quo fuerit recitatus. Nam si psalmographus secundum et tertium et quartum et omnes: vel in numero redigere: vel causas singulorum ostendere potuit: cur non et huic titulum imposuit: et verum primum esset: ostendit. Sed quod hic psalmus propria voce dei loquentis inducit: ideo titulum non habet: Ne quid divini eloquii proponeret: Aut primum diceret: qui non primum: sed unus est appellatus: et ideo pretitulationem habere non potuit nec debuit: ne si habuisset ut primum esset: melior tantum in ordine numeri non auctoritate iudicaretur: Aut ne ut iam relatuz est: aliquid proponeret divini eloquii psalmographus pretitulatione preposita. Nam et pre ceteris potuisset intelligi: si primum dicitur fuisset. Et ideo solus titulum non habet: ut perspicuum esset quantuz inter ceteros emineret. Unde iam advertere debet prudentia vestra: quanta vis: quanta auctoritas: quanta ratio in hoc psalmo versetur: cui nec titulum ausus est scriba preponere: nec numerum indicare: ut solum eum et unum: potius quam primum ostenderet. Ergo quia favente deo: et vocis auctoritas iam ostensa est: et tituli ratio demonstrata: superest: ut de ipso psalmo tractemus.

Explicit prologus.

Eiusdem divini Augustini de eodem psalmo Tractatus incipit.

Beatus vir

qui non abiit in consilio impiorum. De domino nostro Jesu Christo: hoc est homine dominico accipiendum est: Beatus vir

qui non abiit in consilio impiorum: sicut homo terrenus: qui uxori consensit decepte a serpente: ut dei precepta preteriret. Et in via peccatorum non stetit. Quia venit quidem in via peccatorum: nascendo sicut peccatores: sed non stetit: quia enim non tenuit illecebra secularis. Et in cathedra pestilentie non sedit. Noluit regnum terrenum cum superbia: Que ideo cathedra pestilentie recte intelligitur: quia non fere quicquam est qui careat amore dominandi: et humana non appetat gloriam. Pestilentia est enim morbus late peragatus: et omnes aut pene omnes involvens: quicquid accommodatus accipiat cathedra pestilentie: perniciosa doctrina: cuius sermo ut cancer serpit. Beide considerandum est ordo verborum: abiit: stetit: sedit. Abiit enim ille: cum recessit a deo. Stetit: cuius delectatus est peccato. Sedit: cum in sua superbia confirmatus: redire non potuit: nisi per eum liberatus: qui neque abiit in consilio impiorum: nec in via peccatorum stetit: nec in cathedra pestilentie sedit. Sed in lege domini fuit voluntas eius: et in lege eius meditabitur die ac nocte. Iusto non est lex posita: ut dicit Apostolus. Sed aliud est esse in lege: aliud sub lege. Qui est in lege: secundum legem agit: qui est sub lege: secundum legem agit. Ille ergo liber est: iste servus. Beinde aliud est lex que scribitur et imponitur servienti: aliud lex que mente respicitur ab eo qui non indiget legis. Meditabitur die ac nocte: Aut sine intermissione intelligendum est: Aut die in leticia: nocte in tribulationibus. Bicitur enim: Abrahama die meum vidit: et gavisus est. Et de tribulatione dicit: Insup et usque ad noctem emedauerunt me renes mei. Et erit tanquam lignum quod plantatum est secundum decursus aquarum. Id est: Aut secundum ipsam sapientiam que digna est hominem suscipere ad salutem nostram: ut ipse homo sit lignum plantatum secundum decursus aquarum. Potest enim hoc intellectu accipi quod in alio psalmo dicitur: Fluvius dei repletus est aqua: Aut secundum spiritum sanctum secundum quem dicitur: Ipse vos baptizabit in spiritu sancto. Et illud: Qui sitit: veniat et bibat. Et illud: Si scires donum dei: et quod est

Alia lra. i secus.

qui a te aqm petit: petisses ab eo: et daret tibi aquam viua: vñ q biberit: no sitiet in eternu: s efficit in eo fons aque salientis in vitas eterna: Aut scdm decursus aqz: scdm poploz pctā: qz et aque ppli infptant in apocalypsi. Et decursus no absurde intelligit lapsus: qd ptinet ad delictu. Lignu q illd: id est dñs noster: de aquis decurrentibus: id est pplis pctōib: trahēs eos in radices discipline sue: Fructus dabit: Hoc est: pstituet ecclias: In tpe suo: Id est post q clarificat est resurrectione et ascensione in celu. Tūc em spūscō misso aplis: et eis i fiducia sui confirmatis et directis: in plos fructificauit ecclias. Et folius ei no decidet: Id est vbu eius no erit irrituz: qz ois caro fenū: et claritas hois vt flos femi: fenū aruit et flos decidit: verbū aut dñi manet in eternu. Et oia quecuq; fecerit prosperabuntur. Id est: quecuq; illud lignu attulerit: q oia videlicet accipienda sūt: fructus et folia: id est: facta et dicta.

Alia lra. t defluet.

Alia lra. t faciet.

Mo sic impij no sic: sed taq; puluis que proijcit ventus a facie terre. Terra hic accipienda est ipsa stabilitas in deo: Scdm qua dicit: Bñs ps hereditatē mee: etem hereditas mea p clara est mihi. Scdm hac dicit: Sustine dñm et observa vias ei: et exaltabit te vt possideas terrā. Scdm hanc dicit: Beati mites: qz ipi hereditate possidebūt terrā. Similitudo aut hinc ducta est: qz vt h terra visibil exteriorē hoiem nutrit et ptinet: ita illa fra invisibil interiorē hoiem. A cuius fre facie pñcit vtus impiū: id est supbia: qz inflat. Quā cauens ille q inebriabat ab vbertate domus dei: et torrete voluptatis ei potabat: dicit: Mo veniat mihi pes supbie. Ab hac terra pñcit supbia eū q dixit: Pona sedē meā ad aqilonē: et ero siliis altissimo. Ab huius terre facie pñcit etiā eū q cū pñsisset et gustasset de ligno phibito vt esset sicut deo: abscondit se a facie dei. Hāc terrā ad interiorē hoiem ptinere: et inde supbia hoiem pñci: maxie intelligi pōt i eo qd scriptuz est: Quid supbit terra et cinis: qm in vita sua piccit intima sua: Tñ em piccit est: no absurde se dicit piccisse. Ideo non resurgūt impij in iudicio: Ideo scz: qd taq; puluis pñciunt a facie terre. Et bñ b eis dicit auferri qd supbi ambiāt: id est vt iudicēt: vt bñm plam dictū intelligat: sequenti sentētia. Neq; peccatores i cōsilio iustoz. Solet em hoc modo repeti

plam qd super dicit: vt pctōres intelligant impij: et qd supra dictū est in iudicio: hoc dictū sit in cōsilio iustoz. Aut certe si aliud sūt impij: aliud pctōres: vt qd ois impij pctōr sit: no tñ ois pctōr sit impius. Impij no resurgūt in iudicio: id est resurgent quidē: sed no vt iudicent: qz iam penis certissimis destinati sūt. Pctōres aut no resurgūt in cōsilio iustoz: id est vt iudicēt: s forte vt iudicent: vt de his dictū sit: Uniuscuiusq; op quale sit ignis p habit: Si cui op māserit: mercedē accipiet. Si cui aut op exultū fuerit: detrimētū patietur. Iose aut salu erit: sic tñ quasi p ignem.

Quis nouit dñs viā iustoz. Quē admodū dñs nouit salutē medicina: morbos aut no nouit: et tñ etiā morbi arte medicine agnoscutur: Sic dici pōt nosse dominū viā iustoz: viā vō impioz no nosse: no qz aliqd dñs nescit: et tñ dicit pctōib: no noui vos. Iter aut impioz pibit. Pro eo positū est ac si diceret: iter aut impioz no nouit dñs. Sed plam dictū est: vt h sit nesciri a dño: qd est pñre: et h sit sciri a dño: qd ē manere: Ut ad scientiā dei esse ptineat: ad ignorantiā vō no esse: quia dñs dicit: Ego sum q sum. Et qui est: misit me.

Explicit Tractatus de ps. I

Incipit Tractatus de ps. II

Quid fremuerūt gētes: et populi meditati sunt inania. Astiterunt reges terre: et principes conuenerunt in vnu aduersus dñm: et aduersus christū eius. Pro eo dictū est vt quid: ac si diceret frustra. Mo em impleuerūt quod voluerūt: vt chastus extinguere. Dicit h ergo de psecutorib dñi: qui et in actib aploz cōmemorant. Dirupam vincula eoz: et abijciam a nobis iugum ipsoz. Qd possit et aliter intelligi: tñ apti ex eoz psona accipit: quos dixit inania meditatoz: vt h sit dirupam vincula eoz: et abijciam a nobis iugū ipoz: dem opam vt no nos alliget neq; imponat nob christiana religio. Qui habitat in celis irridebit eos: et dñs subsannabit eos. Repetita sententia est. Mā p eo qd est: qui habitat in celis: subsequēter positū est: dñs: et p eo qd est: irridebit: subsequēter positū est: subsannabit: nihil hoz tñ sapere oportet carnaliter: qsi aut buccis deo irrideat: aut naso subsannet: s ea vis accipienda est: quā dat scis suis: vt futura cer-

Alia lra. t quare.

Alia lra. t pñciam.

nētes: id est nomē christi z dñationē pua-
gaturā in posteros z vniuersas gentes ob-
tēaturā: illos iania meditados esse intelli-
gāt. Hec em̄ vis qua ista p̄scita sūt: irrisio
dei est: z subsannatio. Qui habitat i cel̄ ir-
ridebit eos. Celos: si aīas sc̄tās accipiam⁹:
p̄ has eos vtiq̄ p̄sciēs qd futurū sit: deri-
debit de⁹ z subsannabit. **T**uc loque-
tur ad eos i ira sua: et in furore suo
cōturbabit eos. **P**lanius em̄ oñdens
quō ad eos loquet̄ dixit: cōturbabit eos: vt
in ira sua s̄ sit: in furore suo. **I**ra aut̄ z fu-
rore dñi dei nō p̄turbationē mētis oportet
intelligi: s̄ vim qua iustissime vindicat sub-
iectā sibi ad ministeriū vniuersā creaturā.
Precipue nāq̄ p̄uidendū ē z tenēdū illd̄
qd scriptū est in Salomone: Tu autē dñe
vtutū cū trāquillitate iudicas: z cum ma-
gna reuerētia disponis nos. **I**ra ḡ dei est
mot⁹ qui fit in aīa q̄ legē dei nouit: cū ean-
dem legem videt a peccatore p̄teriri. **P**er
hūc em̄ motū iustaz aīaz multa vindicāt:
Quō possit ira dei recte intelligi etiāz ipsa
mentis obscuratio: q̄ p̄sequit̄ eos qui legē
dei trāsgrediunt. **E**go autē cōstitut⁹
sum rex ab eo sup syon monte san-
ctū ei⁹: p̄dicās p̄ceptū ipsi⁹. **E**x p̄-
sona ipi⁹ dñi nostri Iesu Christi ista mani-
festa sūt. **S**yon autē s̄ speculationē vt qdā
l̄terptant: significat: nil magis q̄ eccliam
debem⁹ accipere: vbi quotidie intētio erigit̄
speculāde claritatis dei: sicut **A**p̄ls dicit:
Mos autē reuelata facie gl̄iam dñi speculā-
tes. **E**rgo iste sensus ē: **E**go autē cōstitutus
sum rex ab eo sup eccliam sc̄tām eius: quā
montē appellat: p̄pter eminētā et firmita-
tē. **E**go autē cōstitut⁹ sum rex ab eo: **E**go sc̄z
cui⁹ vincā illi dirumpere: et iugū medita-
bāt ab̄scere. **P**redicās p̄ceptū ipi⁹. **Q**uis
s̄ nō sentiat: cū quotidie facitet⁹: **D**ñs
dixit ad me fili⁹ me⁹ es tu: ego ho-
die genui te. **Q**uō etiā possit ille dies i
p̄phētia dicit⁹ videri: q̄ **I**esus christ⁹ sc̄dm
hoiem nar⁹ est: tñ hodie: qz p̄ntiā significat
(atqz in efnitate nec p̄teritū q̄c̄q̄ ē: q̄si esse
desierit: nec futurū q̄si nōdū sit: s̄ p̄ns tan-
tū. qz q̄c̄q̄ efnū est: semp est) diuinit⁹ acci-
pit: sc̄dm id dictū: hodie genui te. q̄ semp̄
ternā generationē virtutis et sapiētie dei:
qui est vnigenit⁹ fili⁹: fides sincerissima et
catholica p̄dicat. **P**ostula a me et
dabo tibi gētes hereditatē tuam: **H**oc iā
tpaliter sc̄dm susceptū hoiem: qui
sacrificiū sese obtulit p̄ oib⁹ sacrificijs: qui

etiā interpellat p̄ nobis: vt ad totā ipsam
dispensationē tpalē q̄ p̄ genere hūano fa-
cta est: referat qd dictū ē: postula a me: vt
sc̄z gētes noi christiano copulent: atqz ita
a morte redimant et possideant a deo. **B**a-
bo tibi gētes hereditatē tuā: q̄s possideas
ad eaz salutem: z q̄ tibi fructificēt sp̄ualia.
Et possessionē tuaz terminos terre.
Idē repetitū ē. **T**erminos fr̄e: p̄ eo positū
qd dictū est: dabo tibi gētes: s̄ s̄ plan⁹ di-
ctū sit: vt oēs gētes itelligam⁹. **P**ossessio-
nē autē tuā: p̄ eo dictū est: hereditatē tuaz.
Reges eos i virga ferrea: **I**n in-
flexibili iusticia. **E**t tāq̄ vas figuli cō-
teres eos. **I**d est: cōteres in eis frenas
cupiditates: z veteris hois lutulēta nego-
cia: z q̄c̄quid de pctōre limo p̄tractuz atqz
inolitū est. **E**t nūc reges intelligite:
Et nūc: id est iā inouati: iā p̄tritis luteis te-
gumētis: id est carnalib⁹ vasis error: q̄ ad
p̄ritā vitā ptinēt. **N**ūc itelligite iā reges: id
est iā valētes regere q̄c̄qd in vob seruire at
qz bestiale est: z iā valētes pugnare: nō q̄si
aerē cedētes: s̄ castigātes v̄ra corpa: z ser-
uituti subijciētes. **E**t erudimi q̄ iudica-
tis terrā. **H**oc idē repetitū ē. **E**rudimi-
ni: p̄ eo qd dictū ē itelligite. **Q**ui iudicat
autē terrā: p̄ eo qd dictū ē: reges. **S**p̄uales
em̄ significat q̄ iudicat̄ fr̄ā. **I**nferi⁹ em̄ no-
bis ē q̄c̄qd iudicam⁹. q̄c̄qd autē infra sp̄ua-
lē hoiem est: merito fr̄a noiā: qz frena la-
be sauciatū est. **S**eruite dño i timo-
re. **N**e i supbiā vtāt qd dictū est: reges q̄
iudicat̄ fr̄ā. **E**t exultate ei cū tremo-
re: **O**ptie s̄biectū est exultate: ne ad mise-
riā valere videret̄ qd dictū est: seruite dño
in timore. **S**z rursus ne id ipm p̄geret in ef-
fusionē temeritauis: additū est: cū tremore:
vt ad cautionē valeret circūspectāqz sācti-
ficatiōis custodiā. **E**tā sic pōt accipi: **E**t
nūc reges itelligite: id est z iā nūc me rege
cōstituto: nolite tristes eē reges fr̄e: q̄si bo-
nū v̄m ablatū sit vob: s̄ itelligite poti⁹ et
erudimi. **I**d em̄ vob expedit vt s̄ illo sit: a
q̄ intellect⁹ z eruditio vob dat. **E**t s̄ vo-
bis expedit: vt nō temere dominemī: s̄ do-
mino oīm cū timore f̄uiatis: z exultetis in
beatitudine certissima z sincerissima: cau-
ti z circūspiciētes: ne ab ea p̄ supbiā deci-
datis. **A**p̄phēdite disciplinam ne
qn irascat dñs: z pereat de via iu-
sta. **H**oc est qd ait: itelligite z erudimini.
Nā itelligere z erudiri: s̄ est apprehēdere
disciplinā. **V**erūtāmē i eo qd dicit̄ appre-

Alia lra.
tcofringes.

Alia lra.
t eius.

hēdite: sat̄ significat̄ p̄sidū qd̄ dā atq; mu-
nimētū eē aduersus oīa q̄ obesse possēt: ni-
si tāta cura apphēderet. Ille q̄n̄t̄ irascat̄
dñs: cū dubitatōe positū ē: nō scdm̄ visio-
nē pp̄he: cui certū ē: s̄ scdm̄ eosip̄os qui
monēt: qz cū dubitatōe solēt cogitare irā
dei: q̄b̄ nō apte reuelat̄. Hoc q̄ sibi p̄i de-
bēt dicere: Apphēdam̄ disciplinā: ne q̄n̄
irascat̄ dñs: et peam̄ d̄ via iusta. Jam vō
irascat̄ dñs: quō accipiēdū ē: sup̄dictū est.
Et peat̄ d̄ via iusta: Hec maḡ pena est: q̄
ab ijs formidat̄: q̄ aliqd̄ dulcedis iusticie
p̄ceperūt. Qui em̄ perit d̄ via iusticie: cui
maḡ miseria p̄ vias iūctatis errabit. **Cū**
exarserit i breui ira ei⁹: bti oēs q̄ cō
fidit i eo. Id est cū vidicta venerit: que
ip̄is et pctōib̄ p̄parat̄: Nō solū eos nō at-
tigit q̄ p̄fidit i dño: s̄ etiā ad regnū ill̄ in-
struēdū et b̄limādū p̄ficiet. Nō em̄ dixit:
cū exarserit i breui ira ei⁹: securi oēs q̄ p̄si-
dūt i eo: tāq; s̄ solū inde habeāt qd̄ nō pu-
nīat̄: s̄ bti: dixit: vbi ē bonoz oīm sūma et
cumul⁹. Qd̄ aut̄ positū est: in breui: s̄ ma-
xime significare arbitroz: qz repentinū ali-
qd̄ erit: dū hoc remotū et lōge futurū pctō-
res existimabunt.

Explicit Tractat⁹ de ps̄. II

Incipit Tractat⁹ de ps̄. III

**Psalmus David cum fugeret
a facie Absalon filij sui.**

Hinc psalmū ex p̄sona christi accipi-
endū p̄suadet qd̄ dictū est: Ego dor-
mivi et somnū cepi: et exurrexi: qm̄ dñs sus-
cepit me. Magis em̄ h̄ ad passiōem et re-
surrectiōem dñi p̄gruent̄ sonat: q̄s ad illam
h̄istoriaz in q̄ David scribit̄ fugisse a facie
bellātis aduersū se filij sui. Et qm̄ sc̄ptū ē d̄
discipul̄ christi: Qd̄ diu cū eis ē sp̄sūsus nō
ieiunabūt filij sp̄sū: nō mirū si fili⁹ ei⁹ impi-
us: signat̄ discipul⁹ impi⁹ q̄ eum tradidit:
A cuius facie fugisse q̄s̄ h̄istorice posset
accipi: qm̄ illo discedēte: secessit cū ceteris
in mōtē: tñ sp̄ualit̄ qm̄ mētē Jude fili⁹ dei:
id est virt⁹ et sapiētia dei deseruit: cū eū dia-
bol⁹ penit⁹ inuasit in eo qd̄ sc̄ptū est: Et in-
trauit diabol⁹ i cor̄ ei⁹: bñ accipit̄ a facie ei-
us christū fugisse: nō qz christ⁹ diabolo ces-
sit: s̄ christo discedēte: diabolus possedit.
Quē discessit̄: fugā eē i h̄ psalmo appella-
tū celeritatē eā arbitroz: qd̄ v̄bo etiā dñi si-
gnificat̄ dicēt̄: Qd̄ facit̄: cito fac. Loq̄mur
etiā sic i cōsuetudie: vt dicam⁹: Fugit me:
qd̄ i mētē n̄ veit. Et d̄ hoīe doctissimo dici-
m⁹: N̄ libū eū fugit. Propterea vitas fugit

mētē Jude: cū eū illustrare destitit. Absa-
lō aut̄ sic qd̄ interpretat̄: i latina lingua d̄
p̄ris par. Qd̄ mix videri p̄t: siue in h̄isto-
ria regnoz: cū bellū aduersus patrē Absa-
lon gesserit: siue i h̄istoria noui testam̄ti: cū
traditor dñi Judas fuerit: queadmodum
p̄ris par possit̄ itelligi. S̄z i ibi q̄ diligēt̄ le-
gūt: vidēt̄ i illo bello Bauid pacatū esse fi-
lio: q̄ etiā magno cū dolore plāxit extictū
dicēs: Absalō fili⁹ me⁹: q̄s dabit mihi mo-
ri p̄ te: Et i h̄istoria noui testam̄ti ip̄a dñi
n̄rī tāta et tā mirāda patiētia: qd̄ euz tā diu
ptulit̄ tāq; bonū: cū ei⁹ cogitatōes nō iāra-
ret: cū adhibuit ad p̄uuiū: i q̄ corpis et sā-
guis sui figurā discipul̄ cōmēdauit et tradi-
dit. Qd̄ deniq; i ip̄a traditōe ei⁹ osculū ac-
cepit: bñ itelligit̄ pacē exhibuisse traditori
suo: q̄suis ille tā scelerate cogitatōis in fno
bello vastaret. Et iō Absalō p̄ris par d̄r:
qz p̄r habuit pacē: quā ille nō habuit.

Domie qd̄ multiplicati sūt q̄
tribulat̄ me: Tā s̄z multiplicati
sūt: vt etiā de nūero discipuloz nō
deserit q̄ nūero accesserit p̄scōntiū. **Ad-**
ti insurgūt super me. **Adti dicit**
aie mee: nō ē sal⁹ illi i deo ei⁹. **Ad-**
nifestū ē qd̄ nisi desperaret̄ resurrectur⁹: nō
vtiq; occideret̄: Ad h̄ valēt ille voces: de
scēdat d̄ cruce si fili⁹ dei ē: Et alios salua-
uit: seipm̄ nō p̄t. Ergo nec Judas eū tra-
didisset: nisi ex eoz eēt nūero: q̄ christū cō-
tēneret dicētes: nō ē salus illi in deo eius.

Tu aut̄ dñe susceptor me⁹ es: Se-
cundū hoīez d̄r deo: qz hoīs susceptio est
v̄bū caro factū. Gloria mea et exaltans
caput meū. Gliaz suā deū dic̄ etiāz ille:
quē sic suscepit dei v̄bū: vt sil̄ cū eo de⁹ si-
eret. Biscāt sup̄bi: q̄ nō libēt̄ audiūt cū eis
d̄r: Quid aut̄ hēs qd̄ nō accepisti: Si aut̄
accepisti: qd̄ gliaz q̄ si nō accepisti: Et exal-
tās caput meū: Adētē ip̄az hūanā h̄ acci-
piēdā puto: qd̄ caput aie nō absurde ap-
pellat̄: q̄ ita inhesit et qd̄amō coaluit excel-
lētī sup̄eminētie v̄bi hoīem suscipiēt̄: vt tā
ta passiōis hūilitate nō deponeret. Vo-
ce mea ad dñm clamauit: Id ē: nō cor
porea voce q̄ cū strepitu v̄berati aeris pro-
mit̄: s̄ voce cordis: q̄ hoīb⁹ silet: deo aut̄ sic
clamor sonat: Qua voce Susāna exaudi-
ta ē. Et d̄ q̄ voce ip̄e dñs p̄cepit: vt i cubi-
cul̄ claus⁹: id ē vt i secret̄ cordis sine strepi-
tu ozet̄. Nec facile q̄s̄ dixerit hac voce mi-
n⁹ orari: si nlls v̄boz son⁹ reddat̄ ex corpe:
qm̄ et silēt̄ cū i cordib⁹ oram⁹: si aliene ab

N.B.

Alia lra.
+ aduersum.
Alia lra.
+ ipsi.

affectu orati cogitationes sic currant: nodum
 dici potest: Gloce mea ad dominum clamaui. Ne
 quod si recte dicitur: nisi cum sola anima nihil carnis ni
 hilque carnalium intentionum in oratione attrahens: lo
 quatur deo ubi solus audit. Clamor autem etiam iste
 dicitur: propter vim ipsius intentionis. Et exaudiuit
 me de morte sancto suo. Adhuc quidem ipsum
 dominum per prophetam dictum habemus: ut scriptum est:
 Lapidem percussit sine manibus creuisse in magni
 tudine mortis. Sed si ab ipsa persona non potest acci
 pi: nisi forte ita dicere voluit: de memorato
 tempore de morte sancto suo: me exaudiuit: cum ha
 bitaret in me: id est in ipso morte. Psalmus autem est
 et expeditus: si accipiamus exaudisse deum de
 iusticia sua. Iustus enim erat: ut innocenter occi
 sus et cui retributa sunt mala pro bonis: resusci
 taret a mortuis: et dignis persecutoribus retribuere.
 Legimus enim: Iusticia tua sicut motes dei.
Ego dormivi et somnum cepi: Non in
 conveniens ad adverti potest: quod positum est: Ego:
 ad significandum quod sua voluntate mortem su
 stinuit: sicut illud: Propitia me diligat: quoniam
 ego pono animam meam et iterum summa est: Nemo
 eam tollet a meo: potestate habeo ponendi eam
 et potestate habeo iterum sumendi eam. Non ergo inquit:
 vos me tamquam iustum cepistis et occidistis: sed ego
 dormivi et somnum cepi. Et exurrexi quoniam
 dominus suscepit me. Somnum autem pro morte
 positum innumerabiliter scriptura continet: sicut Apolos
 dicit: Nolo vos ignorare fratres de iis qui dormivi
 onem acceperunt. Nec quidem est cur additum sit:
 Et somnum cepi: cum iam dictum esset dormivi: Usi
 tatas enim habent scripturae huiusmodi repetitio
 nes: sicut in secundo psalmo multas ostendimus. Non
 nulli autem codices habent dormivi et soporatus sum:
 Et alii aliter: quod interpretari potest: quod grece
 positum est: $\epsilon\gamma\omega\ \epsilon\chi\omicron\iota\ \mu\eta\theta\eta\mu\ \chi\alpha\iota\ \upsilon\pi\tau\omega\sigma\alpha$.
 Nisi forte dormitio morietur: somnus autem mor
 tui accipi potest: Est dormitio sit que transit ad
 somnum: veluti est expurgatio que transit ad vigi
 lationem: Ne per iambus huiusmodi ornamentis: re
 petitiones istas in divinis libris esse arbitremur.
 Unde ergo accipit: Ego dormivi et somnum cepi:
 ego me passioni permisit: et mors persecuta est. Et
 exurrexi quoniam dominus suscepit me. Hoc magis
 ad advertendum est: quemadmodum in vna sententia et pro
 teriti temporis verbum posuit: et futuri. Et exurrexi
 enim dixit: quod est de preterito: et suscipiet: quod est de
 futuro: cum resurgere utique nisi illa susceptio
 ne non posset. Sed in prophetia bene nunciat futu
 ra preteritum: quod utriusque significet: Quia ea que
 vetera prophetant: secundum tempora futura sunt: secundum
 scientiam vero prophetantium: iam per factis habenda.
 Adhuc quodam presentis temporis verba: que

suo loco cum occurrerint tractabunt. Non
 timebo milia populi circumstantis me:
 Scriptum est in euangelio: quanta cum multitu
 do patientem et crucifixum circumsteterit. Ex
 urge domine saluum me fac deus meus.
 Non dormietis aut iacenti dicit deo exurge:
 Sed moris est divinarum scripturarum persone
 dei tribuere: quod in nobis facit: Non quidem
 ubique: sed ubi congruenter dici potest: Celum
 cum ipse loqui dicit: quoniam ei dono loquuntur pro
 phete vel apostoli vel quos nuncij veritatis. Unde
 illud est: An vultis experimentum accipere
 eius qui in me loquitur christi: Non enim ait:
 eius quo illuminante aut iubente loquor: sed
 proorsus ipsam locutionem illi tribuit: cuius
 munere loquatur. **Q**uoniam tu percussisti
 omnes adversarios meos sine causa:
 Non ita distinguendum est: quasi vna senten
 tia sit: Exurge domine saluum me fac deus meus:
 quoniam tu percussisti omnes adversarios meos si
 ne causa. Non enim propterea saluum facit: quia
 percussit inimicos eius: sed potius ipso salvo fa
 cto: illos percussit. Ergo ad id quod sequitur per
 tinet: Est iste sit Iesus: Quoniam tu percussisti om
 nes adversarios meos sine causa. Bêtes pec
 catorum contrivisti. Id est: inde contrivisti
 dentes peccatorum: quoniam percussisti omnes adversa
 rios meos. Pena quippe adversantium: que den
 tes eorum contriti sunt: id est in irritum quasi in
 pulverem producta verba peccatorum dilaceranti
 um maledictis filium dei: Est sic accipiamus
 dentes: verba maledica. Quibus dentibus
 dicit Apolos: Si autem mordetis invicem: vide
 te ne consumamini ab invicem. Possunt et dentes
 peccatorum: accipi principes peccatorum: quorum au
 thoritate quisque de societate recte viventium
 precipit: et quasi incorporat male viventibus.
 His dentibus contrarii sunt dentes ecclesie: quoniam
 auctoritate ab errore gentiliu variorum do
 gmatu precipit credentes: et in eam que christi
 corpus est transferunt. His dentibus dictum est
 Petro ut maleducaret mactata animalia: id est
 occidendo in gentibus quod erat: et transmutando
 in id quod ipse esset. Et de his dentibus ecclesie
 dicit: Bêtes tui sicut grex detosaz ascen
 dens de lavacro: que omnes geminos parvulos
 et steriles non est in illis. Hi sunt qui recte precipiunt:
 et quemadmodum precipiunt: ita vivunt: Qui fa
 ciunt quod dictum est: Luceat opera vestra coram
 hominibus: ut benedicant patrem vestrum qui in celis est.
 Horum enim auctoritate commoti: deo per illos
 loquenti et operanti: homines credunt: et separati a
 seculo cui conformati erant: ecclesie membra trans
 eunt. Et ideo recte isti per quos benedicti sunt: den
 a 5

Alia lra. porat sum.

110
De Cantibus Canticum
inquit videntur iud.

tes dicunt. Betonis ouibus similes: qui iam terrenarum curarum onera deposuerunt: ascendentes de lauacro: de forditum seculi ablutio: per sacramentum baptismatis: Omnes gemios pariunt. Opant enim duo precepta de quibus dictum est: In his duobus preceptis tota lex pendet et prophete: Diligentes deum ex toto corde: et ex tota anima: et ex tota mente: et proximum tanquam seipsum. In quibus sterilis non est: quoniam tales fructus reddunt deo. Secundum ergo istum intellectum sic accipiendum est: dentes peccatorum trivisti: id est in irritum adduxisti principes peccatorum: percunedo omnes aduersantes mihi sine causa. Principes enim eum secundum euangelicam historiam persecuti sunt: cum multitudo inferior honoraret. **D**omi est salus: et super populum tuum benedictio tua. In vna sententia et precepit hominibus quod crederent: et pro credentibus orauit. **M**an: domini est salus: cum dicit: ad homines sermo dirigit: Nec ita sequitur: et super populum suum benedictio eius: ut totum hominibus dictum sit: Sed ad ipsum deum oratio conuertitur per ipsum populum cui dictum est: **D**omi est salus. Quid ergo ait nisi hoc: nemo de se presumat: quoniam dominus est saluos facere de morte peccati: **M**an infelix ego homo: quis me liberabit de corpore mortis huius? Gratia dei: per Iesum Christum dominum nostrum. Tu autem domine: benedic populum tuum: de te salutem sperantem.

Tractatio Allegorica.

Prodest et iste psalmus accipi ad personam Christi alio modo: id est ut totum loquat. **T**otum dico cum corpore suo: cui caput est secundum apostolum quod dicit: Vos autem estis corpus Christi et membra. Ergo ille caput est huius corporis: propter quod alio loco dicit: Veritatem autem facientes in caritate: augeamur in illo per omnia que est caput Christi: ex quo totum corpus conuenit et compactum. Loquitur ergo apud prophetam simul ecclesia et caput eius: in precellas persecutionum constituta per vniuersum orbem terrarum: quod iam conticisse scimus.

Domine quod multiplicati sunt qui tribulant me: multi insurgunt aduersum me: Christianorum nomine exterminare cupientes. **A**dulti dicunt anime mee: non est salus illi in deo eius. Non enim aliter speraret posse se perdere ecclesiam latissime pullulante: nisi ad dei curam pertinere non crederet. **T**u autem domine susceptor meus es: In christo vitis. **M**an in illo homine et ecclesia suscepta est a verbo quod caro factum est: et habitauit in nobis: Quia et in celestibus nos sedere fecit vna cum illo. Precedente enim capite: membra cetera persequuntur. Quis

enim nos sepabit a caritate Christi? Recte ergo dicit etiam ecclesia: susceptor meus es. **G**loria mea: Non enim sibi tribuit quod excellit: cum intelligit eam gratiam et misericordiam talis esse: **E**t exaltas caput meum. **I**psam scilicet quod primogenitum a mortuis ascendit in celum. **V**oce mea ad dominum clamaui: et exaudiuit me de monte sancto suo. **H**ec est oratio omnium sanctorum: odor suauitatis que ascendit in conspectu domini. **I**am enim exaudit ecclesia de ipso motu: quod etiam caput eius est. **V**el de illa iusticia dei: que et liberat electi eius: et persecutores eorum puniunt. **B**icat populus dei etiam illud. **E**go dormiui et somnum cepi: et exurrexi quoniam dominum suscepit me. **U**t adiuget et cohibeat capiti suo. **H**uic enim populo dictum est: Surge que dormis: et exurge a mortuis: et contiget te christus: **Q**uoniam de peccatoribus assumptus est. **B**e quibus generaliter dictum est: Qui autem dormiunt: nocte dormiunt. **B**icat etiam. **N**on timebo milia populi circumdantis me: **C**ircumvallatum scilicet gentium: ad extingendum nomen si possent vbiuisque christianum. **S**ed quod timeret: cum tanquam oleo sanguine martyrum in christo ardor caritatis inflamaret: **E**xurge domine saluum me fac domine deus meus. **P**otest huiusmodi capiti suo corpus dicere. **I**llo enim exurgente saluum factum est: **Q**ui ascendit in altum: captiuam egit captiuitatem: dedit dona hominibus. **H**oc enim in predestinatione a propheta dicitur: quod ad terram dominum nostrum: illa domus que in euangelio dicitur: messis matura deposuit: **L**uius salus est in eius resurrectione: que per nos dignus est mori. **Q**uoniam tu percussisti omnes aduersantes mihi sine causa: detes peccatorum cotrivisti. **I**am regnate ecclesia: inimici nominis christiani percussio percussit sunt: et siue maledicta verba eorum: siue principum in irritum deducti. **C**redite ergo homines: quod dominus est salus. **E**t tu domine: sit super populum tuum benedictio tua.

Prodest etiam vniuersisque nostrum dicere: cum vitiorum et cupiditatum multitudo resistente mente ducit in lege peccati.

Domine quod multiplicati sunt qui tribulant me: multi insurgunt aduersum me. **E**t quoniam plerumque conseruatione vitiorum surripit desperatio sanitatis: tanquam ipsis vitis insultantibus anime: vel etiam diabolo et angelis eius per noxias suggestiones ut desperem: opantibus: vixime dicit: **A**dulti dicunt anime mee: non est salus illi in deo eius: **T**u autem domine susceptor meus es. **H**ec enim spes est: quod nam humanam in christum suscipere dignus est. **G**loria mea: **E**t illa figura: ne quis sibi

Tractatio Tropologica siue Doctrinalis.

Marginal notes on the right edge of the page, including the word 'Psalmus' at the top and various lines of text in a smaller script.

aliqd tribuat. Et exaltas caput meū. Siue ipm qui oim nrm caput est: siue vni cuiusq nostrū spirituz: qd caput est aie et carnis. Caput em̄ mulier̄ vir: et caput viri chustus. Exaltat aut̄ mens cū iā dici pōt: mente seruo legi dei: Ut cetera hoīs pctā sbant: cū iā carnis resurrectiōe absorbet mors i victoriā. **V**oce mea ad dñm clamauit: **V**oce illa intima et intēssima. Et exaudiuit me de mote scō suo. Be ipō p quē nob̄ sbuenit: et q̄ meditatoze nos exaudit. **E**go dormiui et sonū cepti: et exurrexi qm̄ dñs suscipiet me. Quis h̄ nō pōt n̄deliū dicere: r̄colēs mortē pctōz suoz et donū regeneratiōis?

Non timebo milia populi circūdantis me: Except̄ his q̄ vniuersaliter ecclesia sustinuit et sustinet: habz etiā vnus quisq̄ tēptatiōes: qd̄ circūualat̄ hec dicat: **E**xurge dñe saluus me fac deus me. **H**oc est: fac me exurgere. **Q**m̄ tu percussisti oēs aduersātes mibi sine causa: **R**ecte in p̄destinatiōe dicat de diabolo et angelis ei. **Q**ui nō solū in totū **C**hristi corz: s̄ etiā in singlos q̄sq̄ priuatiu seuiūt. **B**etes pctōz contriuisi. **H**abet vnusq̄sq̄ maledicētes sibi: **H**abet etiā vniōz auctores conantes eū a chusti corpe p̄cidere. **S**z dñi est salus: **L**uēda suobia ē: et dicēdū: **A**dhēsit aia mea post te. **E**t sup̄ populū tuū benedictiō tua. **H**ec est sup̄ vnū quēq̄ nrm.

Explicit Tractat̄ de ps̄. III

Incipit Tractat̄ de ps̄. III

In fine: psalm̄ Canticū Dauid.

Finis legis chust̄: ad iusticiāz omni credēti. **H**ic em̄ finis p̄fectionē significat: nō p̄sumptionē. **E**trū aut̄ oīne canticū psalm̄ sit: an pot̄ oīs psalm̄ canticū: an sint quedā cātica q̄ nō p̄nt dici psalmi: et qdā psalmi q̄ nō p̄nt dici cātica: q̄ri pōt. **S**z ai aduertēde se p̄ture sūt: ne forte canticū leticiā indicet. **P**salmi aut̄ dicunt: qui cantant̄ ad psalteriū: **Q**uo vsq̄ esse **B**auid p̄pham: in magno mysterio p̄dit historia. **B**e q̄ re nō est h̄ differēdi loc̄: qz diuturnā inq̄sitiōnē et longā disputatiōnē desiderat. **N**ūc interim aut̄ v̄ba dñi post resurrectionē expectare debem̄: aut hoīs in ecclesia credētis et sperātis in eo.

Quam iuocare exaudiuit me de iusticie mee: **L**ū iuocare exaudiuit me d̄ inq̄: a q̄ est iusticia mea. **I**n tribulatiōe dilatasti mibi.

Ab angustijs tristicie: in latitudinē gaudiōz me duxisti. **T**ribulatio em̄ et angustia: in omnē aiam hoīs opātis malū. **Q**ui aut̄ dicit: **G**audem̄ in tribulatiōib̄: scientes qm̄ tribulatio patientiā opaf: vsq̄ ad illō vbi ait: **Q**m̄ caritas dei diffusa est in cordib̄ nris p̄ spiritū sc̄m q̄ dat̄ ē nobis: nō h̄z cordis angustias: q̄suis extrinsec̄ a p̄sequētib̄ ingerāt. **M**utatio aut̄ p̄sone qd̄ a tertia vbi ait: exaudiuit: statū trāsijt ad se cū dā vbi ait: dilatasti mibi: si nō varietat̄ ac suauitatis cā facta est: mirū cur primuz tāq̄z indicare voluit hoīb̄ exauditū se eē: et postea cōpellare exauditorem suū: **M**isi forte cū indicasset quēadmodū exaudit̄ sit in ip̄a dilatiōe cordis: maluit cuz deo loq̄: **E**t etiā h̄ mō oñderet qd̄ sit corde dilatare: id est iā corde h̄re infusū deū: cū q̄ i trinsec̄ colloq̄t. **Q**d i p̄sona ei q̄ credens i ch̄stū illuminat̄ est: recte accipit. **I**n ipsi us aut̄ dñici hoīs quez suscepit dei sapia: nō video quēadmodū h̄ possint p̄gruere. **N**ō em̄ ab ea aliqui desert̄ ē. **S**ed quēadmodū ip̄a ei dep̄catio n̄re pot̄ infirmitatis indicū ē: sic etiā de ista rep̄tina dilatiōe cordis pōt idē dñs p̄ fidelib̄ suis loqui: **Q**uoz p̄sonaz sibi ip̄osuit etiā cū ait: **E**xuriui: et non cibastis me: sitiui: et potum nō dedistis mibi: et cetera. **Q**uare h̄ qz potest dicere: dilatasti mibi: pro vno ex minimis suis colloq̄nte deo: cui caritatē diffusam h̄z i corde p̄ sp̄m̄ sc̄m q̄ dat̄ est nobis.

Miserere mei: et exaudi oronem meā. **L**ur iterū rogat: cū iā se exauditū et dilatātū idicauerit: **A**n p̄p̄ nos d̄ qd̄ d̄: **S**i aut̄ qd̄ nō videm̄ speram̄: p̄ patientiāz expectam̄: **A**ut illo qui credidit: p̄ficiat qd̄ ichoatū est: **F**ilij hoīm vsq̄quo **T**raues corde: **S**altē vsq̄ i aduētū inq̄t filij dei vester error durauerit: qd̄ ergo vltra gues corde estis: **Q**m̄ habituri sinē fallaciā: si vitat̄ p̄ntiā nō habebit̄: **E**t qd̄ diligitis vanitatē et queritis mendaciū: **E**t qd̄ vult̄ b̄ti esse de ifimis: **S**olaveritas fac̄ b̄tōs: ex q̄ vera sūt oīa. **M**az vanitas est vanitatū: et oīa vanitas. **Q**ue abūdātia homi i omni labore suo q̄ ipse laborat sub sole: **E**t qd̄ ḡtpaliū rerū amore detinemini: **E**t qd̄ tāq̄z p̄ma: extrema sectami: qd̄ ē vanitas et mēdaciū: **L**upit̄ em̄ p̄magere vobiscū: q̄ oīa trāseunt tāq̄z vmbra. **E**t scitote qm̄ i admirabile fecit dñs sc̄m̄ s̄m̄. **Q**uē nisi eū quē suscitauit ab inferis: et i celo ad dexterā colloca

Curia bl. p̄pham. Cabus...

Alia lra. t̄ graui.

Alia lra. t̄ mirificatiōe

uit: In crepat q̄ gen^o h̄anū: vt ad eum se
 tandē ab hui^o mūdi amore cōuertat. Sz si
 quē mouet p̄iunctio sup̄addita: qd̄ ait: Et
 scitote: facile est vt in sc̄pturis aiaduertat
 hui^o locutiōis gen^o familiare eē illi lingue
 q̄ p̄phete locuti sūt. Nā sepe iuems ita ce-
 ptū: Et dixit dñs ad illū: Et factū est ver-
 bū dñi ad illū. Que iūctura p̄iunctiōis: cū
 sn̄ia nō p̄cesserit cui sequēs annectat: mi-
 rabiliter fortassis insinuat p̄lationē verita-
 tis in voce: cū ea visioe que fit in corde: eē
 p̄iuctā. Q̄q̄ h̄ dici possit: qd̄ sup̄ior sn̄ia:
 Et quid diligitis vanitatē: ita posita ē ac
 si diceret: nolite diligere vanitatē z quere-
 re mēdaciū. Quo ita posito: rectissima lo-
 cutione sequit: Et scitote qm̄ admirabilez
 fecit dñs sanctū suū. Sed interpositū dia-
 psalma: vetat istā cū superiore coniungi.
 Siue enī hebreū verbum sit sicut quidam
 volūt: quo significat fiat: Siue grecū q̄ si-
 gnificat interuallū psallēdi: Et psalma sit
 qd̄ psallit: Si psalma vero interpositum
 in psallēdo silentiū. Et quēadmodū sym-
 psalma dicit vocū copulatio in cantādo:
 ita diapsalma disūctio earū: vbi quedam
 requies distincte p̄tinuationis ostenditur:
 Siue ergo illud: siue hoc: siue aliud aliqd̄
 sit: certe illud p̄babile est nō recte p̄tinua-
 ri z cōiūgi sensū: vbi diapsalma interpo-
 nit. **Dñs exaudiet me cū clamauero
 ad eū.** Hic nos admoneri credo: vt ma-
 gna itētiōe cordis: id est in fno z icorporeo
 clamore: auxiliū implorem^o dei. Qm̄ sicut
 gratulādū est de illuminatiōe in hac vita:
 ita orādū p̄ req̄e post hāc vitā. Quapro-
 pter aut ex p̄sona fidelis euāgelizātis: aut
 ex ip̄o dñi sic accipiendū est: ac si dictū sit:
 dñs exaudiet vos: cū clamaueritis ad eū.
Irascimini z nolite peccare. Occur-
 rebat enī: q̄s est dignus exaudiri: aut quō
 nō frustra clamat pctōr ad dñm: Ergo ira-
 scimini inq̄t: z nolite peccare. Qd̄ duob^o mo-
 dis intelligi pōt. Aut etiā si irascimini: no-
 lite peccare: id est etiam si surgit mot^o ani-
 mi qui iā p̄pter penā peccati nō est in po-
 testate: saltē ei nō p̄sentiat ratio z mens: q̄
 int^o regenerata est scdm̄ deum: vt mēte ser-
 uiam^o legi dei: si adhuc carne seruim^o legi
 pcti: Aut agite p̄niam: id est irascimini vo-
 bis ipsis de p̄teritis pctis: z vltērius pecca-
 re desinite. **Que dicitis in cordib^o ve-
 stris.** Subaudit dicite: Et sit plena sen-
 tētia: q̄ dicitis: i cordib^o v̄ris dicite. Id est
 nolite esse p̄pls d̄ quo dictū est: Labijs me

honorat: cor aut̄ eoz lōge est a me. **In cu-
 bilib^o v̄ris cōpūgimi.** Hoc est qd̄ iaz
 dictū est: in cordib^o. Hec enī sūt cubilia de
 quib^o z dñs monet: vt int^o orem^o clausis
 ostijs. Cōpūgimi aut̄: aut ad p̄nie dolorē
 refert: vt seip̄a aia puniens cōpūgat: ne i
 dei iudicio dānata torq̄atur: Aut ad exci-
 tationē: vt euigilem^o ad videndā lucē chri-
 sti: tāq̄ stimulis adhibitis. Nonlī aut̄ nō
 cōpūgimi: s̄ aperimī dicit mel^o legi: Qm̄
 in greco psalterio est: καλαρυνητε qd̄ re-
 fert ad illā dilatationē cordis: vt excipiat
 diffusio caritatis p̄ spiritū sc̄m̄. **Sacri-
 ficate sacrificiū iusticie: z sperate in
 dño.** Idē dicit in alio psalmo: Sacrifici-
 um deo: sp̄s p̄tribulat^o. Quare nō absur-
 de hic accipit ipsuz esse sacrificiū iusticie:
 qd̄ fit p̄ p̄niam. Quid enī iusti: q̄ vt suis
 vnusq̄sq̄ pctis: q̄ alienis poti^o irascat: se-
 q̄ ip̄m puniēs mactet deo: An sacrificiū
 iusticie: opa iusta sūt post p̄nias: Nā z int̄
 positum diapsalma: nō absurde fortassis
 insinuat etiā transitū de vita veteri ad vi-
 tam nouā: vt extincto vel infirmato p̄ pe-
 nitentiā veterē homine: sacrificiū iusticie
 scdm̄ regenerationē noui hominis offera-
 tur deo: cuz se offert ip̄a aia iam abluta: et
 ip̄onit in altare fidei diuio igne: id est sp̄-
 sc̄to cōphendēdā. Et iste sit s̄sus: Sa-
 crificate sacrificiū iusticie: z sperate in dño:
 id ē recte viuere: z sperate donū sp̄s̄facti:
 vt vos veritas cui credidistis: illustret. Sz
 tñ sperate in dño: clause adhuc dictuz est.
 Sperant̄ aut̄ que: nisi bona: Sed qz vnus-
 quisq̄ id bonū vult a deo impetrare qd̄ di-
 ligat: Nec facile inueniūt qui diligūt bona
 interiora: id ē ad interiorē hoīez p̄tinetia:
 que sola diligēda sunt: Leteris aut̄ ad ne-
 cessitatē vtendū: nō ad gaudiū p̄fruedū ē:
 admirabiliter cū dixisset: sperate in dño: lb̄
 iecit. **Adulti dicūt quis ondit nobis
 bona:** Qui s̄mo aut̄ q̄ infrogatio q̄tidia-
 na est oim̄ stultoꝝ z iniquoꝝ: Siue pacē et
 tranquillitatē vite secularis desiderātū: et
 p̄pter p̄uersitatē generis humani nō inue-
 niētū: Qui etiā ceci accusare audent ordi-
 nem rez: cū inuoluti meritis suis putāt tē-
 pora esse peiora q̄ p̄terita fuerūt: Siue de
 ip̄a futura vita que nobis p̄mittit: dubitā-
 tiū v̄ desperātū: Qui sepe dicūt: q̄s nouit
 si vera sunt: aut q̄s venit ab inferis vt ista
 nunciaret: Magnifice igif et breuiter sed
 intrinsecus videntib^o: ondit q̄ bona querē-
 da sunt: r̄ndens illoꝝ interrogatiōi: qui di-

cunt: quis ostēdit nobis bona? Signa-
 tu est: inq̄: in nobis lumē vult⁹ tui
 dñe: Hoc lumē est totū hoīs r̄ v̄z bonū:
 qđ nō oculis sed mente cōspicit. Signatū
 autē dixit in nobis: tanq̄ denarius signat⁹
 regis imagine. Hō em̄ factus est ad imagi-
 nem r̄ similitudinē dei: quā peccādo corru-
 pit. Bonū ḡ eius est verū atq̄ eternū: si re-
 nascēdo signetur. Et ad hoc credo pertine-
 re (qđ quidā prudēter intelligūt) illud qđ
 dñs viso cesaris nūmo ait: Reddite cesa-
 ri qđ cesaris est: r̄ deo qđ dei est. Tanq̄ si
 diceret: Quēadmodū cesar a vobis exigit
 impressionē imaginis sue: sic r̄ dē. Ut quē
 admodū illi redditur nūmus: sic deo aīa
 lumine vultus ei⁹ illustrata atq̄ signata.
Vedisti leticiā in cor meū. Hō ḡ fo-
 ris querēda est leticia ab his q̄ adhuc gra-
 ues corde diligūt vanitatē r̄ q̄runt mēda-
 ciū: sed int⁹ vbi signatū est lumē vult⁹ dei.
 In interiore em̄ hoīe habitat chust⁹: vt ait
 Ap̄lus. Ad ip̄m em̄ ptinet videre verita-
 tē: cū ip̄e dixerit: Ego sum veritas. Et cū
 loquebat in Ap̄lo dicēte: An vultis expe-
 rimentū ei⁹ accipe qđ in me loquit⁹ christus:
 Hō eis foris vtiq̄: sed in ip̄so corde: id est
 in illo cubili vbi orandū est: loquebat. S̄
 hoīes t̄palia sectātes: qui certe multi sunt:
 nihil aliud nouerunt dicere: nisi q̄s osten-
 dit nobis bona: cum vera r̄ certa bona in-
 tra semetip̄os videre nō possint. Itaq̄ cō-
 sequēter de his rectissime dicit: qđ adiu-
 git. **A**t t̄pe frumētī vini r̄ olei sui
 multiplicati sunt. Hō em̄ vacat: qđ ad-
 ditū est: sui. Est em̄ r̄ frumētū dei. Siquidē
 est panis viuus qui de celo descēdit. Et ē
 vinū dei. Nā inebriabūtur inquit ab vber-
 tate dom⁹ tue. Et oleū dei. **B**e qđ dicitū est:
 Impinguasti in oleo caput meū. Isti autē
 multi qđ dicūt: quis ostendit nobis bona: r̄
 regnū celozū intra se esse non vident: a t̄pe
 frumētī vini r̄ olei sui multiplicati sūt. Hō
 em̄ multiplicatio sp̄ vbertatez significat: et
 nō plerūq̄ exiguitatē: cū dedita t̄pali-
 bus voluptatibus aīa sp̄ exardescit cupiditate
 nec satiari pōt: et multiplici atq̄ erūnosa
 cogitatione distenta: simplex bonū videre
 nō sinit. Qualis est illa de qđ dicit: Corpus
 em̄ qđ corrūpitur aggrauat aīam: r̄ depri-
 mit terrena inhabitatio sensū multa cogitā-
 tē. Talis aīa t̄paliū bonozū decessione et
 successionē: id est a t̄pe frumētī vini r̄ olei
 sui innumerabilibus phantasmibus sic
 multiplicata est: vt nō possit agere quod p̄

ceptū est: Sentite de dño in bonitate: r̄ in
 simplicitate cordis q̄rite illū. Ista em̄ mul-
 tiplicitas: illi simplicitati vehement⁹ aduer-
 sa est. Et id̄ istis relictis qđ multi sunt: multi-
 plicati sez t̄paliū cupiditate: r̄ dicūt: Quis
 ostēdit nob bona: qđ nō oculis foris: sed in-
 tus cordis simplicitate q̄renda sunt: vir fi-
 delis exultat r̄ dicit: **I**n pace in idip-
 sū: obdormiā r̄ somnū capiā. **R**e-
 cte em̄ sperat a talib⁹ omnimō mētis alie-
 natio a mortalib⁹ reb⁹: r̄ miseriarū secti b⁹
 obliuio: qđ noīe obdormitōis r̄ somni decē-
 ter r̄ p̄pheticē significat: vbi sūma pax nul-
 lo tumultu interpellari pōt. S̄ hoc iā non
 tenet in hac vita: s̄ post hāc vitā sperādūz
 est. Hoc etiā ip̄a verba ostēdit: qđ futuri sūt
 t̄pis. Hō em̄ dicitū ē: aut obdormiū r̄ som-
 nū cepi: aut obdormiō r̄ somnū capio: sed
 obdormiā r̄ somnū capiāz. **T**ūc corrupti-
 bile h̄ induet incorruptōe: r̄ mortale h̄ in-
 duet immortalitate. **T**ūc absorbet mors in
 victoriā. Hoc est vñ dicit. Si autē qđ non
 vident⁹ speramus: p̄ patiētiā expectam⁹.
 Quaprop̄ arguent vltimū annectit r̄ di-
 cit. **Q**ui tu dñe: singulariter in spe
 habitare fecisti me. **H**ic nō dixit faci-
 es: sed fecisti. In qđ ḡ iā ista spes est: erit p̄-
 fecto etiā qđ sperat. Et hñ ait singulariter.
Pōt em̄ referri aduersus illos multos: qđ
 multiplicati a t̄pe frumētī vini r̄ olei sui di-
 cūt: Quis ostēdit nobis bona: **P**erit em̄
 h̄ multiplicitas: et singularitas tenet in san-
 ctis. **B**e qđ dicit in Actib⁹ ap̄loz: **A**dul-
 tudinis autē credentiū erat aīa vna r̄ cor
 vnū. Singulares ḡ r̄ simplices: id ē secre-
 ti a multitudie ac turba nascētū rez ac mo-
 riētū: amatores efnitatis r̄ vnitatis eē de-
 bemus: si vni deo r̄ dño nostro cupimus
 inherere.

Explicit Tract. de ps. III.
 Incipit Tract. de ps. V.

Culus psalmi est: pro ea qđ
 hereditatem accepit. **I**ntelli-
 git ḡ ecclesia: qđ accepit heredita-
 tē vitā etnā p̄ dñm nrm̄ Iesū xp̄m: vt pos-
 sideat ip̄m deū: cui adherēs brā sit: s̄m il-
 lud: **B**ñi mites: qz ip̄i hereditate posside-
 bunt terrā. Quā terrā: nisi de qđ dicit: Spes
 mea es tu: portio mea in terra viuētū: **E**t
 illud manifest⁹: **B**ñs pars hēditatis mee
 r̄ calic⁹ mei. **D**icit r̄ hereditas dei vicissiz
 ecc̄lia: s̄m illud: **P**ostula a me: r̄ dabo ti-
 bi gētes hereditatē tuam. **E**rgo hereditas
 nostra deus dicit: qz ip̄se nos pascit r̄ cōti-

Alia lra.
 sup nos.

Alia lra.
 de meo.

Alia lra.
 istructu.

Alia lra.
 t dormiā.
 treq̄scam.

Alia lra.
 t p̄stituit me.

Nona Mensura...

net. Et hereditas dei dicimur: qz ipse nos administrat et regit. Quapropter vox ecclesie est in hoc psalmo: vocate ad hereditatem: ut ipsa fiat hereditas domini.

Alia lra.
auribus.
pripe.

Expositio psalmi.

Verba mea exaudi domine: Vocata inuocat dominum: ut eodem opitulante pertranseat nequicia seculi huius: et ad eum perueniat. **I**ntellige clamorem meum. Bene ostendit quod iste sit clamor qui interior de cordis cubili sine strepitu corporis perueniat ad deum: Quia quidem vox corporalis auditur: spiritualis autem intelligitur. Quod hoc sit etiam exaudire dei: non aure carnali: sed maiestatis presentia. **I**ntende voci obsecrationis mee: Id est illi voci quam ut deus intelligat: petit. Que qualis sit: iam insinuauit cum dixit: **I**ntellige clamorem meum: intende voci obsecrationis mee: **Rex meus et deus meus.** Quis et filius dei: et pater dei: et si pater et filius unus deus. Et si interrogemur de spiritu sancto: nihil aliud respondendum est nisi quod deus sit. Et cum simul dicunt: pater et filius et spiritus sanctus: nihil aliud intelligendum est quam unum deum: tamen regem: filium solent appellare scripture. Secundum ergo illud quod dictum est: **Per me itur ad patrem:** recte primo rex meus: et deinde deus meus. **N**ec tamen dixit intende: sed intende. Non enim duos aut tres deos fides catholica predicat: sed ipsam trinitatem unum deum. Non ut eadem trinitas si possit aliqui pater: aliqui filius: aliqui spiritus sanctus dici: sic Sabellius credidit: sed ut pater non nisi pater: et filius non nisi filius: et spiritus sanctus non nisi spiritus sanctus: et hec trinitas si nisi unus deus. Quia cum dixisset **Aplius:** Ex quo omnia: per que omnia: in quo omnia: trinitatem ipsam insinuasse credit: **N**ec tamen sibi credit: ipsis gloria: sed ipsi gloria. **Q**uia ad te orabo domine: mane exaudies vocem meam: Quid sibi vult quod superius dixit exaudi: quasi in presenti se exaudiri cuperet: nunc vero dicit mane exaudies: non exaudi. Et ad te orabo: non ad te oro. Et deinceps: **M**ane astabo tibi et videbo: Non asto: et video: nisi forte superior eius oratio: ipsam vocationem ostendit: **C**aligatis autem in facibus huius seculi: sentit se non videre quod cupit: et tamen sperare non desinit. Spes enim que videt: non est spes. **I**ntelligit tamen quare non videat: quia nondum nox peracta est: id est tenebre quas peccata meruerunt. **D**icit ergo: **Q**uia ad te orabo domine: id est quoniam tantus es ad quem orabo: **M**ane exaudies vocem meam. **N**on ille es inquit: qui possis videri ab eis quorum ab

Alia lra.
orationis

oculis nox peccatorum nondum recessit. **P**eracta ergo erroris mei nocte: et discedentibus tenebris quas mihi peccatis meis feci: exaudies vocem meam. **C**ur ergo superius non ait exaudies sed exaudi: **A**n postquam clamauit exaudi: et non mox exaudita est: sensit quod oporteat transire: ut possit exaudiri: **A**n et superius exaudita est. **S**ed nondum se intelligit exaudiri: quia nondum videt a quo exaudita est. **E**t quod nunc ait: **M**ane exaudies: hoc intelligi voluit: mane intelligam me esse exaudita. **Q**ualis est ista locutio: **E**xurge dominus: id est fac me exurgere. **S**ed si hoc de resurrectione christi accipitur: illud certe non potest recte aliter accipi: **L**epstat vos dominus deus vester: ut sciat si diligitis eum. **N**isi ut vos per illum sciatis: et vobis metipsis manifestetur: quantum in eius amore profeceritis. **M**ane astabo tibi et videbo: **A**stabo quid est: nisi non iacebo: **Q**uid est autem aliud iacere: nisi in terra quiescere: quod est in terrenis voluptatibus beatitudinem querere: **A**stabo inquit et videbo. **N**on est in herendum terrenis: si volumus deum videre: qui mundo corde respicit. **Q**uia non deus volens iniquitate tu es. **N**on habitabit iuxta te malignus: neque permanebunt iniusti ante oculos tuos. **O**disti domine oes qui operantur iniquitate: perdes oes qui loquuntur mendacium. **C**urru sanguinum et dolosum abominabitur dominus. **I**niquitas: malignitas: mendacium: homicidium: dolus: et quicquid homini est: ipsa nox est. **Q**ua transiente fit mane: ut videat deus. **C**um ergo exposuit quare mane astabit et videbit: quoniam non deus volens iniquitatem inquit tu es. **S**i enim deus esset qui vellet iniquitates: posset etiam ab iniquis videri: ut non mane videretur: id est cum iniquitatis nox transierit. **N**on habitabit iuxta te malignus: id est non sic videbit: ut hereat. **I**deo sequitur: **N**ecque permanebunt iniusti ante oculos tuos. **Q**uia oculi eorum: id est mens eorum reuerberat luce veritatis propter tenebras peccatorum: quorum consuetudine fulgorem recte intelligentie sustinere non possunt. **E**rgo et qui vident aliqui: id est qui verum intelligunt: tamen adhuc iniusti sunt: non ibi permanent amando ea que auerunt a vero. **S**eruit enim seculo suam noctem: id est non solum consuetudinem: sed etiam amorem peccandi. **Q**ue nox si transierit: id est si peccare desierit: et ipse amor atque consuetudo fugata fuerit: fit mane: ita ut non solum intelligat: sed etiam inhereant veritati. **O**disti domine oes qui operantur iniquitatem.

Alia lra.
neq.

Oidium dei ex illa locutione intelligendū est: qua odit peccator q̄sq̄ veritatē. Uide tur em̄ quod z illa odit: quos in se manere nō sunt. Nō autē manent: qui eā sustinere nō valent. Perdes eos q̄ loquūtur mendaciū. Hoc em̄ est veritati cōtrariū. Sed ne quis putet aliquā substantiaz vel naturā veritati esse cōtrariā: intelligat ad id qd̄ nō est pertinere mendaciū: nō ad id quod est. Si em̄ b̄ dicat qd̄ est: verū dicitur. Si autē hoc dicat qd̄ nō est: mendaciū est. Ideo inquit pdes oēs qui loquunt̄ mē dacium: quia recedentes ab eo qd̄ est: ad id quod nō est declinant. Multa quidē videntur p̄ salute aut cōmodo alicuius: non malicia: sed benignitate mendacia. Quale illarū in exodo obstetricū q̄ Pharaoni falsum renūciauerūt: vt infantes filioꝝ israhel nō necarentur. Sed etiam ista nō re: sed in dolo laudant̄: Qm̄ qui tātū hoc modo mētuntur: merebūtur aliqñ ab omni mendacio liberari. Nam in hīs qui p̄fecti sunt: nec ista mendacia inueniūtur. Quib⁹ dictū est: Sit in ore vestro est est: nō nō. Quicquid ampli⁹ est: a malo est. Nec immerito alio loco scriptū est: Os quod mentis occidit animā. Nec quis arbitretur p̄fectum z spiritale boiem p̄ ista tēporali vita in cui⁹ morte nō occiditur aia: siue sua: siue alterius: debere mentiri. Sed qm̄ aliud est mētri: aliud est verū occultare. Siquidē aliud est falsum dicere: aliud verū tacere. Si q̄s forte vel ad istam visibilem mortem nō vult hominē p̄dere: paratus esse debet verū occultare: nō falsū dicere. Ut neq̄ prodats neq̄ mentiatur. Ne occidat animā suāz p̄ corpore alterius. Si autē hoc nondūz pōt: vel sola huius necessitatis habeat mendacia: vt etiā ab istis si sola remāserint: libera ri mereatur: z spiritus facti robur accipere: quo quicquid perpetiendū est p̄ veritate: cōtemnat. Duo sunt oīno genera mendaciorū: in quibus nō magna culpa est: sed tamē nō sunt sine culpa: Lū aut iocamur: Aut vt primis p̄sum⁹ mētuntur. Illud primū in iocādo: iō nō ē p̄niciosissimū: qz nō fallit. Nonit em̄ ille cui dicitur: ioci causa esse dictū. Scdm̄ autē ideo mitius est: qz retinet nonnullā beniuolentiaz. Illud vero quod nō habet duplex cor: nec mendaciū quidē dicēduz est. Tanq̄s (verbi gratia) si cui gladius cōmendat̄: z p̄mittat se reddi tur: cū ille q̄ cōmendauit p̄poscerit: Si forte gladiū suū repetat furens: manifestū est

tūc nō esse reddendū: Ne vel se occidat vt alios: dōcc ei sanitas restituat. Hoc iō nō habet duplex cor: qz ille cui cōmendat̄ est gladius: cū p̄mittat se redditurū p̄scēti: nō cogitabat furentē posse repetere. Verum autē occultauit z dñs: cū discipulis nō dum idoneis dixit: Multa habeo vobis dicere: sed nunc non potestis portare illa. Et apostolus Paulus cū ait: Nō potui loqui vobis quasi spiritualib⁹: sed quasi carnalibus. Unde manifestū est nō esse culpā dum aliqñ verū tacere. Falsū autē dicē: nō inuenitur cōcessum esse p̄fectis. Virū sanguinū z dolosū abominabit̄ dñs: Potest hic recte videri repetitū qd̄ ait sup̄ius: Odisti dñe oēs qui opantur iniquitatē: pdes eos qui loquuntur mendaciū. Ut virū sanguinū ad opantē iniquitatē referas: dolosū autē ad mendaciū. Dol⁹ em̄ est: cum aliud agitur: aliud simulat. Et apto verbo vsus est qd̄ ait: Abominabit̄. Solēt em̄ abominati: dici: ex hēdati. Hic autē psalmus p̄ ea est q̄ hereditatē accipit: Que subijcit exultationem spei sue dicēs: Ego aut in multitudine miseratōis tue. Introibo in domū tuā: In multitudine miseratōis: fortasse in multitudine hoīm p̄fectoꝝ z b̄toꝝ dicit: Quib⁹ ciuitas illa p̄stabit: quā nūc p̄turit z paulatī parit ecclia. Hoies autē multos regnātos atq̄ p̄fectos: recte dici multitudine miseratōis dei q̄s negat: cū verissime dictū sit: Quid est hō qz memor es ei⁹: aut fili⁹ hoīs qz vīstas eū? Introibo in domū tuā: tāq̄ lapis credo in edificii dictū est. Quid em̄ aliud dom⁹ dei q̄s tēplū dei est: Be q̄ dictū est: Templū em̄ dei sanctū est: qd̄ est vob⁹. Cui⁹ edificij lapis angularis est ille: quē suscepit coeterna p̄ri virt⁹ z sapia dei. Adorabo ad templū sc̄m̄ tuū in timore tuo. Ad tēplū: sicut p̄ tēplū intelligim⁹. Nō em̄ ait: Adorabo in tēplo sc̄to tuo: sed adorabo ad templū sanctū tuū. Intelligēdū etiā est nō de p̄fectione: sed de p̄gressu ad p̄fectionē dictū esse. Ut illud p̄fectionē significet: Introibo in domū tuā. Sz vt b̄ pueniat: prius adorabo inquit ad templū sc̄m̄ tuū. Et fortasse ob hoc addidit: in timore tuo: quod magnū est p̄sidiū p̄cedentibus ad salutē. Cū aut quisq̄ puenit: si et in eo qd̄ dictū est: Cōsumata dilectio: foras mittit timorē. Nō em̄ timent iam amicum: quib⁹ dictū est: Nā nō dicā vos seruos: sed amicos: Lū ad id qd̄ p̄missum est: per-

Alia fca.
Tunc cordis

ducti fuerint. **D**ñe deduc me in tua iusticia ppter inimicos meos. Satis hic declaravit in professione se esse: id est in pfectu ad pfectionē: nondū in ipa pfectione: qñ vt deducat exoptat. In tua iusticia aut: nō in ea q̄ videt hoibus. **M**az z malū p malo reddere: iusticia videt: s̄ nō est ei⁹ de quo dictū est: Qui facit oriri solē suū sup bonos z malos: Quia z cū punit deus pctōres: mō malū suū eis infert: sed malis eorū eos dimittit. Ecce inq̄t pturū iniusticiā: cōcepit dolorē: z pepit iniquitatē. Lacū apuit z effodit eū: z incidit in foueaz quā opatus ē. **C**ōuertet dolor ei⁹ in caput ei⁹: z in verticē ei⁹ iniquitas ei⁹ descēdet. **C**ū ḡ punit de⁹: vt iudex punit eos qui legē p̄tereūt. **N**ō eis inferēs de seipso malū: s̄ in id qd̄ elegerūt eos expellēs: ad cōplendaz sumā miseriarū. **N**ō aut cū maluz p malo reddit: malo voto id facit. Et ob h̄ prior ipse mal⁹ est: dū punire vult malū. **D**irige in **o**spetu tuo iter meū. Nihil māse stius: q̄ id tēpus eū cōmendare: quo pficit. **H**oc est em̄ iter qd̄ nō terraz locis pagitur: sed affectib⁹ aiorum. In cōspectu inq̄t tuo dirige iter meū. **I**d est vbi null⁹ hominū videt. Quib⁹ credendū nō est laudātib⁹: aut vitupantib⁹. **N**ō em̄ villo modo possunt de aliena cōscia iudicare: in q̄ iter dirigūt ad deū. **I**deo subiecit. **Q**uā nō est in ore eorū veritas: Quibus vtiq̄ iudicantib⁹ nō est credenduz: z ideo intro ad cōscientiā z ad dei cōspectū confugienduz est. **C**or eorū vanū est. Quō ergo pōt esse in ore eorū veritas: quoz cor fallit de peccato z pena peccati: **T**ñ reuocant hoies illa voce: **U**t quid diligit vanitatē: z q̄ntis mēdaciū. **S**epulchz patēs est guttur eorū: **A**d voracitatis significationē referri pōt: ppter quā plerūq̄ homines adulatione mentiūtur. Et mirabiliter dixit: patēs sepulchrū: qm̄ semp̄ inbiat illa voracitas: nō vt sepulchra q̄ receptis cadauerib⁹ muniunt. **P**otest z illud intelligi: quod mēdacio z blanda adulatōe trahunt in se quos ad peccata illectant: z eos tanq̄ deuorant: cū in suam vitā cōuertūt. **Q**uod quib⁹ cōtingit qm̄ peccato moriūtur: recte illi a quib⁹ inducūtur: sepulchra patentia dicti sunt: qz et ipsi quodāmodo exanimēs sunt: vitā nō habendo veritatē. Et mortuos in se recipiunt: quos verbis mendacibus z vano corde interemptos in se cōuertūt. **L**inguis suis dolose age

211a lfa.
t viā meā.

baut. **I**d est linguis malis. **N**ā hoc videtur significare: cū dicit suis. **M**ali em̄ malas habent linguas: id est mala loquūtur: cum loquūtur dolum. **Q**uibus dñs dicit: **Q**uō potestis bona loqui: cum sitis malis: **J**udica illos deus. **D**ecidant a cogitationibus suis: **P**rophetia est: nō maledictio. **N**on em̄ optat vt eueniat: sed cernit quid euenturū sit. **C**ōtingit aut illis: non quia videtur optasse: sed quia tales sunt vt merito contingat. **S**ic em̄ z qd̄ postea dicit: **L**etentur oēs qui sperāt in te: per prophetiā dicit: quoniā cernit esse letaturos. **S**ic p̄ pphetiam dictum est: **E**xcita potentiam tuā z veni: qm̄ videbat esse veturum. **Q**uā possit etiaz hoc modo accipi quod dictū est: **D**ecidant a cogitationib⁹ suis: vt magis bene ab eo optatū credatur dū cadūt a cogitatōib⁹ suis malis: id est vt iam nō cogitent mala. **S**ed vetat sic intelligi quod sequitur: **E**xpelle eos. **N**ullo em̄ mō pōt in bonā partē accipi: cū quisq̄ expellitur a deo. **Q**uapropter p̄ pphetiā dictū nō per malivolentiā intelligit: cū hoc dictū sit qd̄ necessario talibus euenturū est: qui in peccatis que memorata sunt pseuerare voluerint. **D**ecidant ḡ a cogitationibus suis dictū est: decidant accusantib⁹ se cogitationib⁹ suis: testimoniū phibente cōscientia sua: **S**icut **A**plius dicit: **E**t cogitationū accusantiū seu defendentiū: in reuelatione iusti iudicij dei. **S**ecundū multitudinē impietatiū eorū expelle eos: **I**d est longe eos expelle. **H**oc est em̄ fm̄ multitudinē impietatiū eorū: vt multū expellantur. **E**xpelluntur ergo impij ab illa hereditate q̄ intelligendo z videndo deus possidet: sicut expellunt morbi oculi fulgore lucis: cū illis ea pena est: que alijs leticia. **N**ō ḡ ipsi mane astabūt z videbunt. **E**t tā magna pena est ista expulsio: q̄ magnū premiū est illud qd̄ dictū est: **A**dibi aut adherere deo bonū est. **H**uic pene contrariū est: **I**ntra in gaudiū dñi tui. **Q**uia huic expulsionī simile est: **P**roijcite illū in nebras exteriores. **Q**uā in amaricane rūt te dñe. **E**go sum inq̄t panis viu⁹ qd̄ celo descēdi: **E**t opamini escā q̄ nō corrūpit. **E**t gustate z videte qm̄ suavis ē dñs. **P**ctōrib⁹ aut panis veritatis amar⁹ est. **E**ñ os vera dicētis oderūt. **I**psi ḡ amaricauerunt deū: qui peccando in eam egritudine deuenerūt: vt cibū veritatis quo sane aie gaudēt: tanq̄ felleū sustinē nō possunt.

211a lfa.
t irritauerit.

Spiritus
sanctus
inquitur

Et letentur omnes qui sperant in te. Unus illi quibus gustant suavis est dominus. In eternum exultabit et habitabis in eis. Ipsa ergo erit eterna exultatio: cum templum dei fuerit iusti. Et erit gaudium ipsorum: ipse incolatus eorum. **E**t gloriantur in te omnes qui diligunt nomen tuum. Tanquam cum adest eis ad fruendum quod diligunt. Et bene in te tanquam possidentes hereditatem: de qua Titulus psalmi est: cum et ipsi sint eius hereditas: quod significat: inhabitabis in eis. A quo bono prohibentur: quos sine multitudinem impietatum eorum expellit deus. **Quonia tu benedices iusto.** Hec est benedictio: gloriari in deo: et inhabitari a deo. Ista sanctificatio procedit iustis. Sed ut iustificentur: procedit vocatio: que non est meritorium: sed gratie dei. Omnes enim peccaverunt et egent gloria dei. Quos enim vocavit: hos et iustificavit. Quos autem iustificavit: hos et glorificavit. Quia ergo vocatio non merito: sed benivolentie et misericordie dei est: subiecit dicens. **Domine: ut scuto bone voluntatis tue coronasti nos.** Bona enim voluntas dei procedit bonam voluntatem nostram: ut peccatores vocet in penitentiam: **Et ipsa sunt arma: quibus expugnat inimicum.** Contra quem dicit: Quis accusabit adversus electos dei: Et si deus pro nobis: quis contra nos? Qui unico filio suo non peperit: sed pro nobis omnibus tradidit illum. Si enim adhuc cum inimici essemus: christus pro nobis mortuus est: multo magis reconciliati: salvi erimus ab ira pro ipso. Hoc est invictissimum scutum: quo repellitur inimicus desperationem suggerens: multitudine tribulationum et temptationum. **Totus ergo textus psalmi est oratio ut exaudiat: ab eo quod scriptum est: Verba mea exaudi domine: usque ad Rex meus et deus meus.** Deinde intellectus eorum qui impediant ad videndum deum: id est ut se exaudiri esse cognoscat: ab eo quod scriptum est: **Quoniam ad te orabo domine: mane exaudies vocem meam: usque ad Virum sanguinum et dolosum abominabitur dominus.** Tertio sperat se domum dei futuram: et nunc ei appropinquare in timore ante consumationem que expellit timorem: ab eo quod scriptum est: **Ego autem in multitudine misericordie tue: usque ad Adorabo ad templum sanctum tuum in timore tuo.** Quarto proficiente se atque promouente inter illa ipsa quibus impediendi se sentit: orat ut adiuvetur intrinsecus ubi nemo hominum videt: ne auertat malis linguis: ab eo quod scriptum est: **Bene deduc me**

in tua iusticia propter inimicos meos: usque ad Linguis suis dolose agebat. Quinto prophetia est: que pena maneat impijs: quoniam iustus vix saluus erit. Et quod premium iusti adepturi sint: qui vocati venerunt: et donec producerent viriliter omnia sustinuerunt: ab eo quod scriptum est: **Judica illos deus: usque ad finem psalmi.**

Explicit Tractatus de ps. v. Incipit tractatus de ps. vi. In fine in hymnis de octavo: ps. David.

De octavo: hic videtur obscurum. Nam cetera in hoc titulo manifestiora sunt. Usus est enim nonnullis die iudicii significare: id est tempus adventus domini nostri quo veterus est ad iudicandum vivos et mortuos. Qui adventus computatis annis ab Adam post septem milia annorum futurus creditur. Et septem annorum milia tanquam septem dies transierant. Deinde illud tempus tanquam dies octavo adveniat. Sed quoniam dictum est a domino: **Non est vestrum scire tempora que pater posuit in sua potestate.** Et de die vero et hora illa nemo scit: neque angelus: neque virtus: neque filius: nisi solus pater. Et illud quod scriptum est: **Tanquam fure venire die domini: satis apte ostendit neminem sibi oportere arrogare scientiam illi temporis computatione aliqua annorum.** Si enim post septem milia annorum ille dies venturus est: omnis homo poterit annis computatis adventum eius addiscere. Ubi erit ergo: quod nec filius hoc novit: Quod utique ideo dictum est: quia pro filium homines hoc non discunt: non quod apud se ipse non novit: sed sine illa locutione: **Teptat vos dominus deus vester: ut sciat: id est scire faciat vos.** Et exurge domine: id est fac nos exurgere. Cum ergo ita dicat: **nescire filium hunc die: non quod nesciat: sed quod nescire faciat eos quibus hoc non expedit scire: id est non eis hoc ostendat: quid sibi vult nescio quam presumptio: que annis computatis: certissimum sperat pro septem annorum milia die domini: Nos igitur quod scire nos dominus noluit: libenter nesciamus.** Et queramus quid velit sibi iste titulus: qui scribit de octavo. **Non potest quidem etiam nulla annorum temeraria supputatione: dies iudicii octavo intelligi: quod iam post finem huius seculi accepta eterna vita: tunc non erunt anime iustorum obnoxie temporibus.** Et quoniam omnia tempora septem dierum istorum repetitione voluntur: octavus forte ille dictus est: qui varietate istam non habebit. Est aliud quod hic non absurde accipi potest: cur octavum dicat iudicium: quod post duas generationes futurus est:

vnā q̄ ad corpus: alterā que ad animā p̄ti-
net. Ab Adā em̄ vsq̄ ad Moysen genus
humanū vixit ex corpore: id est fm̄ carnē.
Qui etiā exterior et vet̄ homo dicit̄: et cui
vet̄ testamentū datū est. Et qūuis religio-
sis: tñ carnalibus ad huc opationib⁹ futu-
ra sp̄alia p̄signaret. Hoc toto tempe quo
fm̄ corpus viuebat: regnauit mors: sicut
Apostolus ait: etiā in eos qui nō peccau-
erūt. Regnauit aut̄ ex similitudine p̄uari-
cationis Adē: sicut idē dicit̄: qm̄ vsq̄ ad
Moysen accipiendū est: quosq̄ legis ope-
ra: id est carnaliter obseruata illa sacramē-
ta: etiā eos obstrictos tenuerūt certi myste-
rij gr̄a: qui vni deo subditi erāt. Ab adue-
tu aut̄ domini ex quo ad circūcisionē cor-
dis a carnis circūcisione transitū est: facta
vocatio est: vt fm̄ aiām viueret: id est fm̄
interiorē hominē: Qui etiā nouus hō p̄
regenerationē dicit̄ morūq̄ spiritualiū in-
nouationē. Manifestū est aut̄ ad corpus
quaternariū numerū pertinere: p̄pter notis-
sima elemēta quattuor quib⁹ p̄stat: et quat-
tuor qualitates: siccam: humidā: calidā:
frigidā. Unde quattuor etiā tēporibus ad-
ministrat̄: verno: estate: autumnō: hyeme.
Hec sunt notissima. Nam de quaternario
numero corporis tractat̄ etiā alibi subtili⁹:
sed obscurius. Quod in hoc sermone vi-
tandū est: quē etiā minus eruditus accom-
modatū esse volum⁹. Ad animū vero ter-
nariū numerū pertinere pōt̄ intelligi: ex eo
q̄ tripliciter deum diligere iubemur: ex to-
to corde: ex tota anima: ex tota mente. Be-
quibus singulis nō in psalterio: sed in euā-
gelio disputandū est. Nūc ad testimoniū
ternarij numeri ad animū p̄tinentis: satis
puto esse qd̄ dictū est. Per actus igitur nu-
meris corporis ad veterē hominē et ad ve-
tus testamentū p̄tinentib⁹: pactis etiā nu-
meris animi ad nouū hominē et ad nouū
testamentū relatis: sicut septenario nume-
ro trāfacto: q̄ vnū quodq̄ t̄p̄aliter agitur:
quaternario in corpus: ternario in aiām dis-
tributo: veniet octau⁹ iudicij dies. Qui
meritū tribuēs qd̄ debet: iā nō ad opa t̄pa-
lia: s̄ ad vitā eternā scōs trāfferet. Impios
vero dānat in eternū. Quā dānationē me-
tuēs: orat̄ ecclia in h̄ psalmo dicens:

Alia lra.
† furore tuo.

Domine ne ira tua arguas
me: Bicit etiā Aplius irā iudicij.
Thesaurizas tibi in q̄t irā i die ire
iusti iudicij dei. In q̄ se nō vult argui: q̄s-
q̄s i hac vita sanari desiderat. Nec in furo-
re tuo

Alia lra.
† ira tua.

rore tuo corripas me. Corripas: mi-
ti⁹ videt̄. Ad emēdationē em̄ valet. Nā q̄
arguit: id est accusat: metuēdū est ne in fi-
nē habeat dānationē. Sed qm̄ furor plus
videt̄ eē q̄ ira: pōt̄ mouere cur illud qd̄ est
miti⁹: id est correptio: cū eo positū ē qd̄ est
duri⁹: id est cū furore. S̄ ego puto vnā rē
duob⁹ verbis significataz. Nam in greco
θυμωσ. qd̄ est in primo versu: h̄ significat
qd̄ οργη. qd̄ est in scdo versu. Sed cū lati-
ni vellēt etiā ipsa duo v̄ba ponere: q̄situm
est qd̄ eēt vicinū ire: et positū est furor. Id
varie codices hnt. Nā in alijs pus iuenit
ira: deinde furor. In alijs pus furor: dein-
de ira. In alijs p̄ furore idignatio ponit̄:
aut bilis. S̄ q̄cquid illud ē: mor⁹ ē animi
p̄uocās ad penā inferendā. Qui tñ mor⁹:
nō tanq̄ aie deo tribuēdus est: de q̄ dictū
est: Tu aut̄ dñe virtutū cū trāquillitate iu-
dicas. Qd̄ aut̄ trāquillū est: nō est p̄turba-
tū. Nō ergo cadit i deū iudicē p̄turbatio:
s̄ qd̄ in eius ministr̄ sit: q̄ p̄ leges eius sit:
ira ei⁹ dicitur. In q̄ ira nō solū argui se nō
vult anima q̄ nūc orat̄: s̄ nec corrip̄: id est
emēdari vel erudiri. Nā in greco παιδευ-
σθης. positum est: id est erudias. Argun-
tur em̄ in die iudicij oēs q̄ nō habēt funda-
mentū qd̄ est christus. Emēdant̄ aut̄: id ē
purgant̄: q̄ huic fundamēto supēdificāt li-
gnū: fenū: stipulā. Betrimētū em̄ patien-
tur: s̄ salui erunt tanq̄ p̄ ignē. Quid ḡ iste
orat̄: q̄ nō vult in ira dñi vel argui vel emē-
dari: Quid nisi vt sanet̄? Tbi em̄ sanitas
est: nec mors metuenda est: nec vrētis aut
secātis medici manus. Sequit̄ itaq̄ et dicit̄:

Miserere mei domine qm̄ infir-
mus sum: sana me dñe quoniā tur-
bata sunt ossa mea. Id est firmanētuz
anime mee vel fortitudo. Hec em̄ ossa sig-
nificāt. Bicit ergo anima: fortitudinē suā
esse turbatā: cū ossa nominat. Nec enim
credendū est: qd̄ habeat ossa que videm⁹
in corpore. Quapropter ad expositionē
pertinet qd̄ subiicit̄. Et anima mea
turbata est valde: Ne qd̄ ossa appella-
uit: corpus intelligerent̄. Et tu domi-
ne vsq̄ quo. Quis nō intelligat signifi-
cari animā luctantē cū moribus suis: diu
autē dilatā a medico: vt ei p̄suaderetur in
que mala se peccādo p̄cipitauerit: Quod
em̄ facile sanat̄: nō multū cauetur. Ex dif-
ficultate aut̄ sanationis: erit diligentior cu-
stodia recepte sanitat̄. Nō ergo tanq̄ cru-
delis de⁹ estimādus est: cui dicitur: Et tu

domine vsq; Sed tanq; bonus psuasoz
 anime: quid mali sibi ipsi peperit. Non dū
 em tā pfecte orat hec anima vt ei dici pos-
 sit: **Adhuc loquēte te dicam: Ecce assum.**
 Simul vt etiā illud agnoscat quāta pena
 impijs pparetur qui se nolūt cōuertere ad
 deū: si tantā difficultatē cōuertentes pati-
 unt. Sicut alio loco scriptuz est: **Si iustus**
vir saluus erit: peccator et impius vbi pa-
rebūt: Conuertere dñe et erue ani-
mā meā: Conuertēs se: orat vt ad eā cō-
uertatur et deus: Sicut dictū est: Conuer-
tumini ad me: et puerit ad vos: dicit dñs:
An ex illa locutiōe intelligendū est: cōuer-
tere dñe: id est fac me puerit: cū in ipsa sua
puerfione difficultatē laboremq; sentiret.
Nā pfecta nostra cōuersio paratū inuenit
deū: sicut ppha dicit: Tanq; diluculū pa-
ratū inueniēti eū. Qm vt euz amittēti:
nō eius absentia q; vbiq; adest: sed nra sec-
auerfio. In hoc mūdo erat inq;: et mūdus
p eū factus est: et mūdus eū nō cognouit.
Si ergo in hoc mūdo erat: et mūdus eū nō
cognouit: nra imundicia nō fert ei' aspec-
tū. Bū em nos puerit: id est mutatio-
ne veteris vite resculpm' spirituz nostrū:
durū sentimus et laboriosū ad serenitatē et
trāquillitatē diuine lucis a terrenaz cupi-
ditatū caligine retorq;ri. Et in tali difficul-
tate dicimus: cōuertere dñe: id est adiuua
nos vt pficiat in nobis puerfio q; te para-
tū inuenit: et fruendū te pbentē dilectorib'
tuis. Et iō postq; dixit: Cōuertere dñe: ad-
didit: et erue animā meā: tanq; inherentes
pplexitatibus hui' seculi: et spinas quas dā
dilacerantiū desideriorū in ipsa cōuersiōe
patiētē. Saluū me fac: inquit: ppter
misericiā tuā. Intelligit nō suozuz
meritoz esse q; sanā: qñquidē peccāti et
datū pceptū ptereunt: iusta dānatio debe-
bat. Sana me q; inquit: nō ppter meritum
meū: s; ppter misericordiam tuā. Qm nō
est in morte qui memor sit tui: In-
telligit quoq; nūc eē tps puerfiois. Quia
cū ista vita trāsierit: n̄ restat nisi retributio
meritoz. In inferno q; cōfitebit tibi:
Confessus ē in inferno ille diues: de q;
quo dñs dicit: Qui Lazarū vidit in rege:
se aut in tormētis dolebat. Usq; adeo cō-
fessus: vt etiā moneri suos vellet: vt se a
ptis cohiberēt: ppter penas q; apd inferos
eē nō credūt. Quis q; frustra pessus est:
tñ sibi merito illa accidisse tormēta: qñ etiā
suos ne in hec inciderēt: doceri cupiebat.

Quid ergo est: in inferno q; cōfitebitur ti-
 bi: An infernū vult intelligi: quo post iudi-
 cū p̄cipitabūtur impij: vbi iā ppter p̄fun-
 diores tenebras nullā dei lucē videbunt:
 cui aliqd p̄fiteant? Nā iste adhuc eleuat
 oculis q̄uis imani p̄fundo interposito: po-
 tuit tñ videre Lazarū in rege p̄stitutū. Et
 cū cōp̄atiōe: ad p̄fessionē coactus ē me-
 ritoz suozū. P̄dōt etiā illud itelligi: vt mor-
 tē vocet p̄ctm: qd p̄cepta diuina lege com-
 mittit: vt aculeū mortis: mortē appellem':
 qd mortē cōparet. Acule' em mortis: pec-
 catū. In q; morte: h̄ eē imemorē dei: legē
 ei' et p̄cepta p̄tenere. Et infernū dixerit: ce-
 citatē animi: q; peccantē: id ē moriētē exci-
 pit et inuoluit. Sicut nō p̄baueit inq; h̄re
 deū in noticia: dedit illos de' in reprobuz
 sensū. Ab ista morte et ab isto inferno tutā
 se p̄beri aīa dep̄cat: dū molit p̄fessionē ad
 deū: et sētū difficultates. Quapropt' p̄terit
 dicēs: **Laboravi in gemitu meo.**
Et tāq; paz p̄fuerit: addidit et dic: Laua-
bo p̄ singulas noctes lectū meū: Le-
ctus est h̄ loco appellat': vbi req̄scat ani-
mus eger et infirm': id est in voluptate cor-
pori et oi delectatiōe seculari. Quā delecta-
tionē lachrymis lauat: q; sese ab illa conaf-
extrahere. Videt em iā se dānare carnales
cōcupiscētias: et tñ delectatiōe tenet infir-
mitas: et in ea libēter iacet: vñ resurgere ni-
si sanatus anim' nō pōt. Q; aut ait: p̄ sin-
gulas noctes: h̄ fortasse accipi voluit: qd
ille q; spū p̄mptus sentit aliquā lucē vitatē:
et tñ in delectationē hui' seculi p̄ carnis in-
firmitatē aliquā req̄scit: tanq; dies et noc-
tes alterno affectu cogit pati. Et cū dicit:
mēte seruo legi dei: tāq; diē sentiat. Rur-
sus cū dicit: carne aut legi p̄cti: inclinet in
noctē: donec oīs nox trāseat: et veniat vn'
dies: de q; dicit: Adhuc astabo tibi: et vide-
bo. Tūc em astabit. Nūc aut iacet: qñ in
lecto ē. Quē lauabit p̄ singulas noctes: vt
tātis lachrymis ipetret efficacissimā de dei
miscdia medicinā. In lachrymis stra-
tū meū rigabo. Repetitio ē. Cū em di-
cit: in lachrymis: oñdit quēadmodū sup'
lauabo: dixerit. Hoc aut accipim' stratū:
qd superius lectū. Q; rigabo: amplius
sit aliquid: q; lauabo. Qm pōt aliqd in su-
perficie lauari: Rigatio vero ad interiora p̄-
tinet: qd significat fletū vsq; ad cordis inti-
ma. Tpm em varietas qd p̄terituz posuit:
cū diceret: laboravi in gemitu meo: et futu-
rum: cū diceret: lauabo p̄ singulas noctes

Alia lra. t eripe.

Alia lra.
† a furore.

lectū meuz: rursus futurum: in lachrymis
stratū meū rigabo: illud ostēdit: qd sibi di-
cere debeat: cū quisq; in gemitu frustra la-
borauerit. Tanq; diceret: Nō pfuit cū h
feci. q̄ illud faciā. **Turbat⁹ ē ab ira**
oculus me⁹: Strū sua an dei: in q̄ petit
ne argueret aut corripere. Sed si illa diez
iudicij significat: quō nūc pōt itelligi: An
inchoatio eius est: qd hic hoies dolores ⁊
tormentā patiunt: ⁊ maxie dānū intelligen-
tie vitatis: sicut iā cōmemorauī qd dictuz
est: **Bedit illos de⁹** in reprobū sensū: **Itaz**
ea est cecitas mentis. In eā q̄ quis dat⁹ fu-
erit: ab interiore dei luce secludit. Sed nō
dū penitus: cū in hac vita ē. Sūt enī tene-
bre exteriores q̄ maglad diē iudicij ptine-
re intelligunt: **Et penit⁹** extra deū sit: q̄sqs
dū tps est: corrigi noluerit. **Penit⁹** enī eē
extra deū quid est: nisi esse in sūma cecita-
te. Siquidē de⁹ habitat lucē inaccessibilē:
quo ingrediunt quib⁹ dicit: **Intra** ingau-
diuz dñi tui. **Huius** igit ire inchoatio est:
quā in hac vita patit quisq; pctōz. **Timēs**
itaq; iudicij diē: laborat ⁊ plāgit: ne ad il-
lud pducatur: cui⁹ initū tam pntiosum nūc
experit. **Et ideo** nō dixit: **extinct⁹** est: s̄ **tur-**
bat⁹ ē ab ira oculus me⁹. Si aut sua ira di-
cit oculū suū eē turbatū: neq; h̄ mix ē. **Nā**
hinc forsitan dictū est: **Nō** occidat sol sup
iracundiā vestrā: qd interiorē solē: id ē sa-
pientiā dei: tanq; occasū in se pati arbitra-
tur mens: q̄ sua pturbatione illū videre nō
sinit. **Inueter** aut in oibus inimicis
meis. **De** ira tñ dixerat: si tñ d̄ sua ira di-
xerat. **Cōsideratis** aut reliq; vitijs: inue-
nit se oibus esse vallatū. **Que** vitia qm̄ ve-
teris vite sunt ⁊ veteris hois: q̄ eruendi su-
mus: vt induamur nouo: recte dictū est in-
ueteraui. In oibus aut inimicis meis: vel
inf̄ ipa vitia dicit: vel inter hoies q̄ nolunt
ad deū pueri. **Nā** ⁊ hi etiā si nesciūt: etiā si
parcūt: etiā si iisdē puiijs ⁊ domib⁹ ⁊ ciui-
tatib⁹ nulla lite interposita: ⁊ crebris collo-
quijs q̄si cōcorditer vtunt: nihilomin⁹ tñ
intētiōe p̄traria: inimici sunt eis q̄ se ad de-
um puerūt. **Nā** cū alij amant ⁊ appetunt
istū mundū: alij se optāt ab isto mūdo lite-
rari: quis nō videat illos inimicos eē iste
Nā si p̄nt: eos secū ad penas trahunt. **Et**
magñū donū est: inf̄ eoz verba versari q̄-
tidie: ⁊ nō excedere de itinere p̄ceptoz dei.
Sepe enī mens nitens p̄gere in deū: **ocul-**
sa in ipso itinere trepidat. **Et** plerūq; p̄pte-
rea nō implet bonū p̄positum: ne offendat

Alia lra.
† inf̄ oēs ini-
micol meos.

eos cum quib⁹ viuit: alia bona peritura ⁊
trāseuntia diligētes atq; sectātes. **Abhis**
sepat⁹ est ois sanus: nō locis: sed animo.
Nā locis corpora cōtinent. **Animo** aut lo-
cus est affectio sua. **Quapropter** post labo-
rē ⁊ gemitū ⁊ imbres creberrimos lachry-
marū: qz inane nō pōt esse qd tā vehemen-
ter rogatur: qz fons est oim misericordiā: ve-
rissimeq; dictū est: **Prope** est dñs obrutis
corde: post tātas difficultates exaudiat se-
aia pia significās. **Quā** licz etiā eccliaz in-
telligere: vide qd adiūgit. **Discedite**
a me omnes q̄ opamini iūq̄itate:
qm̄ exaudiuit domin⁹ vocē fletus
mei. **Et** in p̄phetia dictū est: qm̄ disces-
suri sunt: id est sepabunt a iustis impij: cuz
iudicij dies venerit. **Et** nūc: **Quia** etiā si
pariter atq; iisdē cōuenticulis cōtinentur:
tñ in area nuda iaz grana sepata sunt a pa-
leis: q̄uis inter paleas lateat. **Simul** itaq;
versari possunt: sed simul vento auferri nō
possunt. **Qm̄** exaudiuit dñs vocez fletus
mei. **Exaudiuit dominus** deprecā-
tiōne meā: dñs orationē meā susce-
pit. **Crebra** eiusdē sententie repetitio: nō
quasi narrātis necessitate: sed affectū exul-
tantis ostendit. **Sic** enī loqui gaudētes so-
lent: vt nō eis sufficiat semel enunciare qd
gaudent. **Iste** fructus est illi⁹ gemitus: in
quo laborat: ⁊ illarū lachrymarū: quibus
lauatur lectus: ⁊ stratus rigat. **Quoniam** q̄
seminat in lachrymis: in gaudio metet. **Et**
beati lugentes: qm̄ ipi p̄solabunt. **Erubescant**
⁊ cōturbentur omnes ini-
mici mei: **Discedite** a me oēs: dixit supi-
us: qd etiā in hac vita sicut expositū est: si-
eri pōt. **Qd** aut dicit: **erubescāt ⁊ turben-**
tur: nō video quēadmodū euenire possit:
nisi illo die cū manifesta fuerint iustoz pre-
mia ⁊ supplicia pctōz. **Nā** nunc vsq; adeo
nō erubescūt impij vt nobis insultare non
desināt. **Et** plerūq; tñ valēt irrisiōib⁹ su-
is: vt infirmos hoies d̄ christi nomine eru-
bescere faciāt. **Unde** dictū est: **Quisquis**
me erubuerit corā hoibus: **erubescā** eū co-
ram patre meo. **Itā** vero quisq; sublimia
illa p̄cepta implere voluerit vt dispergat:
det pauperib⁹: quo iusticia ei⁹ maneat in-
ternū: omnibusq; suis rebus terrenis ven-
ditis ⁊ indigentibus erogatis: **christuz** seq̄
voluerit dicens: **Nihil** intulimus in hunc
mundū: verū nec auferre quid possumus:
victū ⁊ tegumentū hātes: **his** p̄tenti sim⁹:
incidet in istoz sacrilegaz dicacitate: ⁊ ab

Alia lra habet
vehementi.

eis qui sanari nolunt: vocat insanus: Et sepe ne hoc vocet a desperatis hoibus: trepidat facere et differt: quod oim fidelissim⁹ et potentissimus medicus imperavit. Non ergo nūc isti possunt erubescere: quib⁹ ne nos erubescam⁹ optandū est: et a proposito itinere vel reuocemur vel impediamur vt retardemur. Sed veniet tēpus vt illi erubescant: dicētes vt scriptū est: Ibi sunt q̄s aliquādo habuim⁹ in derisum et in similitudinē improperij. Nos insensati: vitā illoꝝ estimabamus insaniaz: et finem illoꝝ sine honore. Quomodo cōputati sunt inter filios dei: et inter sanctos fors illoꝝ est. Ergo errauimus a via veritatis: et iusticie lumen nō luxit nobis: et sol non ortus est nobis. Repleti sumus iniquitatis via et p̄ditionis: et ambulauimus solitudines difficiles: viam eim domini ignorauimus: Quid nobis pfuit superbia: aut quid diuitiarū iactatio cōtulit nobis: Trāsierunt omnia illa tāq̄ vmbra. Qd̄ aut̄ ait: **Conuertantur et cōfundantur:** Quis nō iudicet eē iustissimā penā: vt p̄uersionē ad cōfusionē habeant: qui ad salutē habere noluerunt. **Bende addidit: Valde velociter.** Cū enī iā desperari cepit iudicij dies: cū dixerint pax: tūc eis repentin⁹ veniet interit⁹. Quicūq̄ aut̄ venerit: celerrime venit qd̄ desperat esse ventur⁹: Et lōgitudinē vite hui⁹ nō facit sentiri: nisi sp̄s viuēdi. Nā nihil videtur esse celerius: q̄s quicqd̄ in ea iā p̄teritū est. Cū ḡ iudicij dies venerit: tūc sentient peccatores: q̄s nō sit longa oīs vita que transit. Nec oīno eis videri poterit tarde venisse: qd̄ nō desiderātib⁹: sed potius nō credētib⁹ venerit. Quis et illud h̄ accipi pōt: vt tāq̄ gementē et tā sepe diuq̄ flentē deus exaudiuit: intelligatur liberata a peccatis: etiā oēs p̄uersos motus carnalis affectionis domuisse: sicut dicit: **Biscedite a me oēs qui opamini iniquitate: qm̄ exaudiuit dñs vocem fletus mei.** Qd̄ cū ei p̄uenerit: nō mix est si iam ita p̄fecta est: vt oret p̄ inimicis suis. **Idē ḡ ad hoc pertinere qd̄ dixit: Erubescant et cōturbentur omnes inimici mei: vt de peccatis agant penitentiā: qd̄ sine cōfusione et cōturbatione fieri nō pōt.** Nihil itaq̄ impedit sic accipere et illud qd̄ sequit: **Conuertantur et erubescant: Id est p̄uertant ad deū: et erubescant se in priorib⁹ tenebris peccatoꝝ aliquā gloriatos.** Sicut **Apl⁹ dicit: Quā enī gloriā habuistis aliquādo in his in quib⁹ nūc**

erubescitis. Qd̄ aut̄ addidit valde velociter: aut ad optantis affectū: aut ad christi potentia referendū est: Qui gētes q̄ p̄ idolis suis p̄sequebant ecclesiā: ad euāgelij fidem tanta tempoz celeritate cōuertit.

Explicit Tractatus de ps. VI.

Incipit Tractatus de ps. VII.

Psalmus ipsi David que cātavit dño p̄ v̄bis Chusi filij gemini.

Historiā quidē vnde occasionē istaz propheta sumpsit: in regiorū secūdo libro cognoscere facile est. Ibi enī Chusi amicus regis David transitū fecit in partes Absalon filij ei⁹: qui aduersus patrem bellū gerebat: ad explorāda cōsilia et renūcianda que aduersus patrē ille moliebat: auctore Achitofel: Qui defecerat ab amicitia David: et filiū ei⁹ aduersus patrē p̄silijs quib⁹ posset: instruebat. Sed qm̄ non ipsa historia in hoc psalmo p̄siderāda est: de qua propheta mysterioꝝ velamē assūpsit: si transitū ad christū fecimus: auferatur velamē. Et p̄mo ipsoꝝ nominū significatioē interrogemus: quid sibi velit. Non enī defuerūt interpretes: q̄ hec ip̄a nō carnaliter ad litterā: sed spiritualiter inuestigantes: edicerēt nobis qd̄ Chusi interpretat silentiū. **Gemini aut̄ dexter: Achitofel fratris ruina.** Quibus interpretationib⁹ rursus nobis traditor ille Judas occurrit: vt Absalon eius imaginē gestet: scdm̄ qd̄ patris pax interpretatur: quia pacatus erga illū extitit pater: q̄uis ipse dolis suis bellū haberet in corde: sicut in psalmo. iij. tractatū est: **Quēadmodū aut̄ inuenit in euāgelio filios dñi nostri Iesu christi dictos esse discipulos: sic in eodē euāgelio inuenitur etiā fratres esse appellatos.** **Resurgēs enim domin⁹ ait: Glade et dic fratribus meis.** Et **Apostolus eū dicit primogenitū in multis fratribus.** **Discipuli ergo ei⁹ ruina qui eū tradidit: recte intelligit fratris ruina.** Qd̄ Achitofel interpretari diximus. **Chusi aut̄ qd̄ interpretatur silentiū: recte accipit aduersus illos dolos dñm nostrū silentio dimicasse: id est altissimo secreto q̄ cecitas in israel ex parte facta est: cum dominū persequebātur: vt plenitudo gentiū s̄intraret: et sic omnis israel saluus fieret.** **Ad hoc pfundum secretū atq̄ silentiū cū venisset Apostolus: exclamauit quasi quodā ipsius altitudinis horrore percussus.** **Altitudo diuitiarū sapientie et scientie dei: q̄ inscrutabilia sunt iudicia eius: et inue-**

Alia lra
erubescant.

Angabiles vie ipsius: Quis enim cogno-
uit mentē domini: aut quis cōsiliarius illi-
us fuit: Ita magnū illud silentiū non expo-
sitione magis aperit: q̄ admiratione com-
mendat. Hoc silentio dominus sacramen-
tū venerabilis passionis occultās: volun-
tariam ruinā fratris: id est nefariū scelus
traditoris sui: in sue misericordie atq; pro-
uidētie ordinē vertit: Ut quod ille ad p-
niciē vnus hominis peruersa mente facie-
bat: iste ad salutem omnium hominū prou-
da gubernatione cōferret. Cantat q̄ psal-
mū domino anima perfecta: que iam dig-
na est nosse secretū dei. Cantat pro verbis
Chusi: quia meruit nosse verba illius silen-
tij. Apud infideles enī et persecutores: si-
lentiū est illud atq; secretū. Apud suos au-
tem quibus dictū est: Jam nō dicam vos
seruos: quia seruus nescit quid faciat do-
minus ei⁹: vos autē dixi amicos: q̄ omnia
que audiui a patre meo: nota feci vobis.
Apud amicos ergo eius non est silentiū:
sed verba silentij: id est ratio exposita et ma-
nifesta illius silentij. Quod silentiū: id est
Chusi: dicit filius gemini: id est dextri. Nō
enī abscondendū erat sanctū: quod p̄ illis
gestū est. Et tñ iquit: Nesciat sinistra tua:
quid faciat dextera tua. Cantat ergo aīa p-
fecta in p̄phetia cui secretū illud innotuit:
p̄ verbis Chusi: id est pro cognitiōe eius-
dē secreti. Quod secretū: dexter deus: id ē
sauens atq; p̄pitius ei: operatus est. Qua-
re hoc silentiū filius dextri appellatur: qd̄
est Chusi filius gemini.

Alia lra
t libera.

Domine deus me⁹ in te spe-
raui: saluū me fac ex oibus
persequentibus me et erue
me. Tanq̄ cui nō restat iam perfecto nisi
inuidus diabolus superato omni bello at
q; aduersitate vitiorum: dicit: Saluū me
fac ex omnibus p̄sequētib⁹ me et erue me.
Nequādo rapiat vt leo animas
meā: Sicut Apostolus: Auersari⁹ vester
tanq̄ leo rugiens circuit: querēs quē deu-
ret. Itaq; cū diceret per pluralē numerū:
saluū me fac ex omnibus p̄sequētib⁹ me:
singularē postea intulit dicens: Nequādo
rapiat vt leo animā meā. Nō enim ait: ne-
quādo rapiant: sciēs quis resistit inimi-
cus: tam p̄fecte anime vehemēter aduer-
sus. Nū nō ē qui redimat: neq; qui
saluū faciat. Nō est ne ille rapiat: duz tu
nō redemus: neq; saluū facis. Si enī deus
nō redimat neq; saluū faciat: ille rapit. Et

vt manifestū sit iam perfectā animā hoc di-
cere: cui solius diaboli fraudulētissime in-
sidie cauēde sunt: vide qd̄ sequat. **Do-
mine deus meus si feci istud: Quid
est hoc qd̄ vocat istud: An q̄ nō dicit no-
men peccati: vniuersale peccatū intelligē-
dū est. Qui intellect⁹ si displicet: illud ac-
cipiam⁹ dicit qd̄ sequit: Tanq̄ si interrogas
semus qd̄ est hoc qd̄ dicitis: istud respōdit:
Si est iniquitas in manib⁹ meis.
Iā ergo manifestū est: de omni peccato di-
ci. Si reddidi retribuētibus mi-
hi mala: Quod nō pōt vere dicere: nisi
p̄fectus. Aut quippe dñs: Estote p̄fecti: sic
pater vester q̄ est in celis: Qui solē suū ori-
ri facit sup bonos et malos: et pluit sup i-
ustos et iniustos. Qui ergo nō reddit retri-
buētibus mala: p̄fectus est. Cui itaq; oret
anima p̄fecta p̄ verbis Chusi filij gemini:
id est p̄ cognitiōe illius secreti atq; silētij:
quod p̄ salute nostra operatus est p̄pitius
nobis et misericors domin⁹: vt toleraret et
patiētissime sustineret dolos traditorū sui.
Tanq̄ huic p̄fecte anime dicat exponēs
rationē ipsi⁹ secreti: Ego p̄ te impio et pec-
catore: vt tue iniquitates mei sanguinis effu-
sione lauarent: magno silētio et magna pa-
tientia traditorē meū ptuli. Nōne imitabe-
ris me: vt et tu non reddas mala p̄ malis.
Animaduertēs igit et intelligēs quid p̄ il-
lo fecerit domin⁹: et eius exemplo ad p̄fec-
tionē p̄ficiens: dicit: Si reddidi retribuē-
tibus mihi mala: Id ē si nō feci quod tu fa-
ciendo docuisti. **Decidā** ergo ab ini-
micis meis inanis. Et bene nō ait: si
reddidi tribuentib⁹ mihi mala: sed retribu-
entibus. Qui enī retribuit: iam aliquid ac-
ceperat. Maioris autē patientie est: nec ei
mala repēdere: qui acceptū beneficijs red-
dit mala p̄ bonis: q̄ si nullo ante accepto
bñficio nocere voluisset. Si reddidi ergo
iniquitates retribuētibus mihi mala: id ē si te non
imitatus sum in illo silētio: hoc ē patientia
tua quā p̄ me opatus es: decidā ab inimi-
cis meis inanis. Inaniter. n. se iactat: qui
cū et ipse homo sit: cupit se de homine vin-
dicare. Et cū superare hominē palā que-
rit: occulte a diabolo superat. Inanis effe-
ctus: vana et supba leticia: qd̄ quasi vinci
non potuit: Intelligit q̄ iste vbi maior fiat
victoria: et vbi pater reddat q̄ videt in oc-
culto. Ne itaq; reddat retribuētib⁹ mala:
iram potius q̄ hominē vincit: illis etiā lit-
terū erudit⁹: in quibus scriptū est: Ad hō-**

Alia lra
t merito.

est qui vincit irā: q̄ qui capit ciuitates. Si reddidi retribuētibus mihi mala: decidā ḡ ab inimic̄ meis inanis. Jurare videt̄ p̄ execrationē: qd̄ ē grauissimū iururandi genus: cū homo dicit: si illud feci: illud p̄nar. Sed aliud est iuratio in ore iurantis: aliud in significatione p̄phetant̄. Hic. n. dicit quid vere cōtingat hominib⁹ qui reddunt retribuētib⁹ mala: nō quod sibi aut alicui quasi iureiurando imp̄cetur. Persequatur: ergo: inimicus animā meā et cōprehendat: Iterū inimicū singulari numero nominās: illuz magis magisq̄ manifestat: quē sup̄ius velut leonem appellauit. Ipse enī animā p̄sequit: et si de ceperit: cōprehendet. Nam hoies vsq̄ ad interfectionē corpis sciuunt. Animā vero post illā visibilē mortē in potestate habere nō possunt. Diabolus aut̄ quas aīas p̄secutus cōprehenderit: possidebit. Et conculet in terra vitā meā: Id est cōculcando terrā faciat vitā meā: cibū: sez suū. Non enī tm̄ leo: sed etiā serpens appellat⁹ est: cui dictū est: Terraz manducabis. Et peccatori hōi dictum ē: Terra es: et in terrā ibis. Et gloriā meā in puluerē deducat. Hic est ille puluis: quē proijcit ventus a facie terre: superborū sez vana et inepta iactātia et inflata et nō solidata: tanq̄ vento elatus: pulueris globus. Recte itaq̄ hic posuit gloriā: quā non vult in puluerē deduci. Vult enī eam solidāz habere in conscientia corā deo: vbi nulla iactātia est: Qui gloriatur inquit: in domino gloriatur. Ista soliditas in puluerē deducitur: si per superbiā quisq̄ cōtemnēs secreta cōscientie: vbi solus deus hominē p̄bat: velut apud infantes gloriari. Hinc est qd̄ alibi dicit deus: Cōteret ossa placentiū hoibus. Qui aut̄ bñ didicit vel exptus est vitioruz sup̄andorū gradus: intelligit hoc vitū inanis glorie: vel solū vel maxie cauendū cē p̄fectis. Quo p̄mo enī vitio lapsa est aīa: hoc vltimū vincit. Initiū aut̄ oīs peccati supbia. Et initiū supbie hominis: apostatare a deo. Exurge domine in ira tua: Quid adhuc iste quē p̄fectū dicim⁹: ad iram puocat deū: Nōne videndū est ne potius ille p̄fectus sit: qui cū lapidaret: dixit: Bñe ne statuas illis hoc peccatum: An et iste: nō aduersus hoies hec p̄catur: sed aduersus diabolū et angelos eius: quorū possessio peccatores atq̄ impij homies sunt: Nō ergo seuiens: sed misericors ad

uersus eū orat: quisq̄ orat vt ei auferatur ista possessio ab illo dño qui iustificat impiū. Cū. n. iustificatur impius: ex impio fit iustus. Et ex possessione diaboli: migrat in templū dei. Et qm̄ pena ē: vt cuiq̄ auferat possessio in qua dñari desiderat: hāc penā dicit iraz dei aduersus diabolū: vt desinat possidere quos possidet. Exurge dñe i ira tua. Exurge: hic appare dixit: hūanis vide licet et latentibus verbis. Quasi deus dormiat: cū in secret̄ suis incognit⁹ latet. Exaltare in finibus inimicorū meorū: Sines dixit ipsam possessionē. Vbi vult deum exaltari potius: id ē honorari et glorificari: q̄ diabolū: dum impij iustificantur: et laudant deū. Et exurge dñe deus meus in precepto qd̄ mandasti: Id est qz hūilitatē p̄cepisti: hūilis appare. Et tu prior imple qd̄ p̄cepisti: vt exemplo tuo vincētes superbiā: nō possideant a diabolo: q̄ aduersus tua p̄cepta superbiā p̄suasit dicēs: Nō inducate et apientur vobis oculi: et eritis tanq̄ dii. Et cōgregatio populorū circūdabit te. Duplex intellectus ē. Cōgregatio enī p̄p̄oz: siue credentiū: siue p̄sequentiū p̄t accipi: quorū vtrūq̄ eadē dñi nostri hūilitate factū est: Quā p̄temnens p̄sequentū multitudō: circūdedit eū. Be qua dictū ē: Quare fremuerūt gentes: et populi meditati sunt inania. Credentiū aut̄ p̄ eius humilitatē multitudō ita eum circūdedit: vt verissime diceretur: Licitas ex pte israel facta ē: vt plenitudo gentū intraret. Et illō: Postula a me et dabo tibi gentes hereditatē tuam: et possessionē tuā terminos terre. Et propter hanc in altum regredere: Id ē p̄pter hanc congregationē regredere in altū: quod resurgendo et in celū ascendēdo fecisse intelligitur. Ita enī glorificatus: dedit sp̄m̄ sanctū. Qui ante glorificationē eius dari nō posset: Sicut in euāgelio positū est: Spiritus aut̄ nōdū erat datus: quia Iesus nondū erat glorificatus. Regressus ergo in altum p̄pter congregationē populorū: misit spiritū sanctū. Quo impleti predicatorēs euangelij: orbem terraz ecclesijs impleuerūt. Potest et sic iste sensus intelligi: Exurge dñe in ira tua: et exaltare in finib⁹ inimicorū meorū: Id ē exurge in ira tua: et nō te intelligant inimici mei. Ut hoc sit exaltare: id ē altus efficere: nō intelligaris: quod refertur ad illud silentiū. Sic enī de hac exaltatione in alio psalmo dicit: Et ascendit

Alia lra
t synagoga.

super cherubin et volauit. Et posuit tenebras latibulum suum. Quia exaltatione: id est occultatione: cum de merito peccatorum suorum non intellexerint qui te crucifigent: congregatio credentium circumdabit te. Ipsa enim humilitate exaltatus est: id est non est intellectus. Et ad hoc referatur. Et exurge domine deus meus in precepto quod mandasti: Id est cum appares humilis: altus esto: ut non intelligant inimici mei. Iusto autem sunt peccatores inimici: et pro impij. Et congregatio populorum circumdabit te: Id est per hoc ipsum quod te non intelligunt qui te crucifigent: credent in te gentes: atque ita congregatio populorum circumdabit te. Sed quod sequitur: si vere hoc significat: plus doloris habet: quia iam incipit sentiri: quod leticie: quia intelligitur. Sequitur enim: Et propter hanc in altum regredere: Id est et propter hanc congregationem generis humani qua ecclesie referte sunt: in altum regredere: id est rursus desine intelligi. Quid est ergo et propter hanc: nisi quia et ista te offensura est: ita ut verissime pronuncies dicens: Putas cum venerit filius hominis inueniet fide super terram. Item dicit de pseudo prophetis qui intelligunt heretici: propter eorum iniquitatem refrigescet caritas multorum. Lumen ergo et in ecclesijs: hoc est in illa congregatione populorum atque gentium: ubi nomen christianum latissime peragatum est: tanta erit abundantia peccatorum quae iam ex magna parte sentitur: none illa hic predicatur: que per alium quoque prophetam denunciata est fames verbi: Nonne et propter hanc congregationem peccatis suis a se lumine veritatis abalienantem in altum regreditur: id est ut aut nullis: aut per paucis. De quibus dictum est: Beatus qui perseverauerit usque in finem: hic saluus erit: teneat et percipiat sincera fides: et ab omnium prauarum opinionum labe purgata. Non ergo in merito dicitur. Et propter hanc congregationem in altum regredere: Id est secedere rursus in altitudinem secretorum tuorum: etiam propter hanc congregationem populorum quae habet nomen tuum: et facta tua: non facit. Sed siue superior: siue ista sit congruentior huius loci expositio: siue pro iudicio alterius alicuius melioris aut pariter: conuenientissime sequitur: **Domine iudicat populos.** Siue enim in altum regressus est: cum post resurrectionem ascendit in celum: bene sequitur: **Domine iudicat populos** quia inde venturus est iudicare viuos et mortuos. Siue in altum regredietur: cum peccatores christianos deseret: intelligentia veri-

tatis: quia de ipso aduentu dictum est: Putas veniens filius hominis inueniet fide suas in terra: Dominus enim iudicat populos. Quis dominus nisi Iesus christus? Pater enim non iudicat quemquam: sed omne iudicium dedit filio. Quapropter hec anima quae perfecte orat: unde quoadmodum non timeat iudicium diem: et vere securo desiderio dicat in oratione: **Adueniat regnum tuum. Iudica:** inquit: **me domine secundum iusticiam meam.** In superiori psalmo infirmus deprecabatur: misericordiam potius implorans dei: quam commemorans vllum meritum suum. Quonia filius dei peccatores venit vocare in penitentiam. Itaque ibi dixerat: **Saluum me fac domine propter misericordiam tuam:** id est non propter meritum meum. Nunc autem quonia vocatus tenuit et seruauit precepta que accepit: audet dicere: **iudica me domine secundum iusticiam meam: Et secundum innocentiam meam super me.** Ista est vera innocentia: quae nec inimico nocet. Itaque bene se iudicari postulat secundum innocentiam suam: qui vere dicere potuit: **Si reddidi retribuentibus mibi mala.** Quod autem addidit: **super me:** non ad innocentiam tantum: sed ad iusticiam quoque subaudi potest. Et iste sit sensus: **Iudica me domine secundum iusticiam meam: et secundum innocentiam meam:** que iusticia et innocentia super me est. Quo additamento demonstrat: id ipsum: quod anima iusta est innocens: non per se habere: sed per illustrantem et illuminantem deum. De hac enim dicit in alio psalmo: **Tu illuminabis lucernam meam domine:** Et de Joanne dicitur: **Quia non erat ille lumen: sed testimonium perhibebat de lumine.** Ille erat lucerna ardens et lucens. Lumen ergo illud veri anime tanquam lucerne accedunt: non alieno sed proprio splendore prefulget: quod est ipsa veritas. Ita ergo dicitur: **secundum iusticiam meam et secundum innocentiam meam super me:** tanquam si lucerna ardens et lucens diceret: **Iudica me secundum flammam que super me est:** id est non qua sum ego: sed qua fulgeo accensa de te. **Consummetur autem nequicia peccatorum:** Consummetur inquit: proficiatur secundum illud quod est in Apocalypsi. **Iustus iustior fiat: et sordidus sordescat adhuc.** Videtur enim consummata nequicia hominis: qui crucifixus filius dei. Sed eorum maior est: qui noluerunt recte viuere: et oderunt precepta veritatis: pro quibus crucifixus est filius dei. **Consummetur ergo inquit nequicia peccatorum:** id est pueniatur ad summam nequiciam: ut possit iustum iam venire iudici-

um. Sz qm̄ nō solū dictū est: sordidus for-
 descat adhuc: sed etiā dictū est: iustus iu-
 stior fiat: annectit r dicit: **Et dirige iu-
 stum: scrutās corda r renes deus.**
 Quō q̄ iust⁹ dirigi pōt: nisi in occulto: qm̄
 etiā ecclesia illa que initio tpm̄ christiano-
 rū: cū ad huc p̄secutiōe seculariū hominū
 sancti p̄merent: miranda videbat hoib⁹.
 Nunc postq̄ in tanto culmine nomē cepit
 esse christianū: creuit hypocrisis: id ē simu-
 latio: eoz scz q̄ noīe christiano: malūt hōi-
 bus placere q̄ deo. Quō ergo dirigitur iu-
 stus in tanta p̄fusione simulatiōis: nisi dū
 scrutatur corda r renes de⁹: vidēs oim̄ co-
 gitationes q̄ noīe cordis significare sunt: r
 delectationes q̄ nomine renū intelligunt.
 Recte quippe tp̄aliū r terrenarū rerū de-
 lectatio: renib⁹ tribuitur: qz r ip̄a ps est in-
 ferioz hominis: r ea regio est vbi carnalis
 generationis voluptas habitat: per quaz
 in hanc erūnosam r fallacis leticie vitā: p̄-
 successionē plis natura hūana trāsfundit.
 Scrutās q̄ cor nostrū de⁹: r p̄spiciens ibi
 esse vbi est thesaur⁹ nr: id est in celis: Scru-
 tās etiā renes: r p̄spiciens nō nos acq̄escere
 carni r sanguini: s̄ delectari in dño: dirigit
 iustū in ipsa p̄sciētia corā se: vbi nullus ho-
 minū videt: s̄ solus ille q̄ p̄spicit qd quisq̄
 cogitet: r quid quēq̄ delectet. Finis. n. cu-
 re delectatio est: qz eo q̄sq̄ curis r cogita-
 tionib⁹ nititur: vt ad suā delectationē pue-
 niat. Elidet igit̄ curas nostras: qui scrutat
 cor. Elidet aut̄ fines curarū: id est delecta-
 tiones: qui p̄scrutat renes. Ut cū inuene-
 rit: nō ad p̄cupiscentiā carnis: neq̄ ad cō-
 cupiscentiā oculoꝝ: neq̄ ad ambitionē se-
 culi: q̄ oīa trāseunt tanq̄ vmbra: inclinari
 curas nostras: s̄ ad gaudia rerū eternarū
 sustollī: que nulla cōmutatiōe violant: di-
 rigit iustū scrutās corda r renes de⁹. Ope-
 ra enī nostra q̄ factis r dictis opamur: p̄nt
 esse nota hoib⁹: sed quo aīo fiant: r quo
 p̄ illa puenire cupiam⁹: solus ille notuit q̄
 scrutat corda r renes de⁹. **Iustū au-
 xiliū meū a dño: qui saluos facit re-
 ctos corde.** Buo sunt officia medicine:
 Unū q̄ sanat infirmitas: Alterū q̄ sanitas
 custodit. Juxta illud p̄mū: dictū ē in supi-
 ore psalmo: Misere mei dñe: qm̄ infir-
 mus sū. Juxta h̄ alterū: in hoc psalmo di-
 cit̄: Si est iniquitas in manib⁹ meis: Si red-
 didi retribuētib⁹ mibi mala: decidā merito
 ab inimic⁹ meis inanis. Ibi enī infirmus
 vt liberet̄. Hic iā sanus ne corrupat̄: orat.

Alia lra. r dirige.

Alia lra. adiutorii.

Juxta illud: ibi dicit̄: Saluus me fac p̄
 misericordiaz tuā. Juxta istud: h̄ dicit̄: Judica
 me dñe fm̄ iusticiā meā. Ibi enī: vt a mor-
 bo euadat remediū: h̄ aut̄: ne in morbu re-
 cidat tuitionē petit. Juxta illd̄: dicit̄: Sal-
 uū me fac dñe fm̄ misericordiam tuā. Juxta h̄
 d̄: Iustū auxiliū meū a dño: q̄ saluos fa-
 cit rectos corde. Et illa enī r ista saluos fa-
 cit. Sz illa ex egritudine ad salutē trāsfert:
 hec in ipsa salute p̄seruat. Itaq̄ ibi: mise-
 ricors auxiliū est: qz nullum habet meritū
 pctōz q̄ adhuc iustificari desiderat: credēs
 in eū q̄ iustificat impiū. Hic aut̄: iustū au-
 xiliū est: qd iam iusto tribuit̄. Bicat q̄ ibi:
 peccator: qui dixit: Infirmus sum: Saluus
 me fac domine p̄pter misericordiā tuam.
 Et dicat hic iustus: qui dixit: Si reddidi
 retribuētib⁹ mibi mala. Iustū auxiliū
 meū a domino: qui saluos facit rectos cor-
 de. Si enī medicinā exhibet qua sanemur
 infirmi: quātomagis eā qua custodiamur
 sani. Quoniā si cū adhuc peccatores esse
 mus: christus p̄ nobis mortuus est: quan-
 tomagis nunc iustificati: salui erimus ab
 ira p̄ ipsum. Iustū auxiliū meū a domino
 qui saluos facit rectos corde. Dirigit iu-
 stū: scrutās corda r renes deus. Iusto aut̄
 auxilio: saluos facit rectos corde. Non si-
 cut scrutat corda et renes: ita saluos facit
 rectos corde r renibus: quia cogitationes
 male sunt in prauo corde: r bone in rec-
 to corde. Delectationes autem non bone
 ad renes pertinent: quia inferiores sunt at-
 q̄ terrene. Bone vero non ad renes: sed
 ad ipsum cor. Propterea nō ita dici pos-
 sunt recti renibus: sicut dicuntur recti cor-
 de. Cum iam vbi cogitatio: ibi et delecta-
 tio est. Quod fieri non potest: nisi cū diui-
 na atq̄ eterna cogitantur. Bedisti inquit
 leticiā in corde meo: cū dixisset: Signatū
 est super nos lumē vultus tui domine. Nā
 phantasmata rez temporalū que sibi ani-
 mus fingit: cuz se spevana mortalit̄q̄ iacta-
 tur: q̄uis inanimib⁹ imaginatiōib⁹ afferat se
 pe deliram insanāq̄ leticiā: non tamen
 cordi hec delectatio: sed renibus tribuēda
 est: quia ille omnes imaginationes de infe-
 rioribus: hoc est terrenis carnalibusq̄ re-
 bus attracte sunt. Ita fit: vt scrutās corda
 r renes deus: r p̄spiciens in corde rectas
 cogitationes: in renibus nullas delectatio-
 nes: iustū auxiliū p̄beat: rectis corde: vbi
 mundis cogitationibus superne delectati-
 ones sociantur. Et ideo in alio psalmo cū

dixisset: Insuper et usque ad noctem increperunt me renes mei: subiecit de auxilio dicens: Proindebā dominus in conspectu meo semper: quoniam a dextris est mihi ne commouear. Ubi ostendit suggestiones tamen se a renibus passum: non etiam delectationes: quod si pateret: utique commoueret. Dixit autem a dextris est mihi dominus ne commouear: deinde subiungit: propter hoc letatum est cor meum: ut renes eum increpare potuerint non delectare. Non itaque in renibus: sed ibi facta est delectatio: ubi aduersus renem increpationem percussus est deus a dextris esse: id est in corde

Alia lra
et patiens.

Deus iudex iustus fortis et loganimus: Quis deus iudex: nisi deus qui iudicat populos. Ipse iustus: qui reddet unicuique iuxta opera sua. Ipse fortis: qui etiam persecutores impios: cum sit potentissimus pro nostra salute tolerauit. Ipse loganimus: qui etiam ipsos qui persecuti sunt: non statim post resurrectionem ad supplicium rapuit: sed sustinuit: ut se aliquando ad salutem ab illa impietate conuerterent. Et adhuc sustinet: seruans ultimo iudicio ultimam penam: et nunc usque inuitans peccatores ad penitentiam. **Non ira adducens per singulos dies.** Significanti fortasse dicit: iram adducens: quod irascens. Et ita in exemplaribus grecis inuenimus. Ut non sit in ipso ira qua punit: sed in animis eorum ministrorum qui preceptis veritatis obtulerant: per quos iubetur etiam inferioribus ministerijs qui vocantur angeli iracundie: ad puniendam peccata. Quos iam non propter iusticiam qua non gaudent: sed propter maliciam pena humana delectat. Non ergo deus iram adducit per singulos dies: id est non per singulos dies ad vindictam congregat ministros suos. Nunc enim patientia dei ad penitentiam inuitat. Ultimo vero tempore: cum ibi homines propter duritiam suam et cor impenitens: thesaurizauerint sibi iram in die ire et reuelationis iusti iudicij dei gladium suum vibrabit.

Alia lra
et non quod irascet

Alia lra
et peruersi fuerit.

Nisi conuertimini: inquit: gladium suum vibrabit: potest ipse homo dominicus gladius dei intelligi bis acutus: id est framea: que non vibrauit primo aduentu: sed tanquam in vagina humilitatis abscondit. Vibrabit autem: cum in secundo aduentu veniens iudicare viuos et mortuos: in manifesto splendore claritatis sue: iustis lumine suo: et terrore impijs coruscabit. Nam in alijs exemplaribus pro eo quod est Gladium suum vibrabit. Frameam suam splendificabit: positum est. Quo verbo convenientissime si-

gnificari arbitror ultimam dominice claritatis aduentum: quandoquidem ex ipsius persona intelligitur: quod alius psalmus habet: Libera domine ab impijs animam meam: frameam tuam ab inimicis manus tue. **Arcum suum tetendit et parauit illum.** Non passim verborum tempora pretereunda sunt: quod gladium de futuro dixit vibrabit: arcum de preterito tetendit. Deinde preteriti temporis consequitur verba. **Et in ipso parauit vasa mortis: sagittas suas ardentibus operatus est.** Arcus ergo istius: scripturas sanctas: libenter acceperim: ubi fortitudine noui testamenti: quasi neruo quodam: duricia veteris flexa et edomita est. Hinc tanquam sagitte emittuntur apostoli: vel diuina preconiata iaculantur. Quas sagittas ardentibus operatus est: id est qui percussit diuino amore flagrant. Qua enim alia sagitta percussa est: que dicit: Inducite me in domum vini: constituite me inter vngenta: constipate me inter mella: quoniam vulnerata caritate ego sum. Quibus alijs sagittis accedit: qui redire ad deum cupiens: et ab ista peregrinatione remeare: aduersus dolosas linguas petit auxilium. Et ei dicitur: Quid des tibi: aut quid adicias tibi aduersus linguam dolosam: Sagitte potentis acute: cum carbonibus vastatorijs: Id est: quibus percussus atque inflamatus: tanto amore ardeas regni celorum: ut omnium resistentium et a proposito reuocare volentium: linguas prenas: et persecutiones eorum derideas: dicens: Quis me sepabit a caritate christi: tribulatio: an angustia: an persecutio: an fames: an nuditas: an piculum: an gladius? **Lertus sum enim inquit: quod neque mors: neque vita: neque angelus: neque principatus: neque potentia: neque futura: neque virtus: neque altitudo: neque profundum: neque creatura alia poterit nos separare a caritate dei: que est in christo Iesu domino nostro.** Sic ardentibus sagittas suas operatus est. Nam in grecis exemplaribus ita inuenitur: sagittas suas ardentibus operatus est. Latina autem: ardentibus: plerumque habet. Sed siue ipse sagitte ardeat: siue arde re faciat: quod utique non potest: nisi et ipse ardeant: integer sensus est. Sed quia non sagittas tantum: sed etiam vasa mortis dixit in arcu domini parasse. Queri potest que sint vasa mortis: An forte heretici: Nam et ipsi ex eodem arcu: id est ex eisde scripturis in animas non caritate inflammandas: sed venenis perimendas insiliunt: quod non contingit

Alia lra
et efficit.

Canth
Lantini

nisi p meritis. Propterea diuine puiden-
 tie etiā ista dispositio tribuenda est. Nō qz
 ipsa peccatores facit: sed qā ipsa ordinat
 cū peccauerint. Nōalo em̄ voto per pecca-
 tū legentes: male coguntur intelligere: vt
 ipsa sit pena peccati: quozū tamē morte: fi-
 lij catholice ecclesie tanq̄ quibusdā spinis
 a somno excitant: vt ad intelligentiā diui-
 narū pficiant scripturarū. Oportet em̄ et
 hereses esse: vt pbati inquit manifesti fiāt
 inter vos: hoc est inter hoies: cū manifesti
 sint deo. An forte easdem sagittas ⁊ vasa
 mortis disposuit ad pncipiē infidelīū: ⁊ ar-
 detes vel ardentib⁹ opatus est ad exercita-
 tionē fidelīū. Nō em̄ falsū est qd̄ Ap̄ls di-
 cit: Alijs sumus odor vite in vitam: Alijs
 odor mortis in mortē. Et ad hec q̄s idone-
 us: Nō q̄ m̄z si idē apli: ⁊ vasa mortis sūt
 eis a quib⁹ psecutionez passi sunt: ⁊ ignee
 sagitte ad inflāmāda corda credētū. Nō
 hanc autē dispensationē iustū veniet iudi-
 ciū. De quo ita dicit: vt intelligamus vni-
 cuiq̄ hōi suppliciu⁹ fieri de peccato suo: ⁊
 ei⁹ iniquitatē in penā pueri. Nec putem⁹
 illā tranquillitatē: ⁊ ineffabile lumē dei de
 se pferre vñ peccata puniant: sed ipsa pec-
 cata sic ordinare: vt que fuerūt delectamē-
 ta hōi peccati: sint instrumēta dño punien-
 ti. **Eccē: inqt: pturiuit iniusticiā:**
Quid enī pceperat: vt iniusticiā pturiret:
Cocepit: inqt: labore: Hinc ē. n. illd:
In labore māducab panē tuū. Hinc etiā
z illd: Venite ad me oēs q̄ laborat: ⁊ one-
rati est: Jugū enī meū leue ē: ⁊ onus meū
leue. Nō em̄ poterit labor finiri: nisi b̄ q̄sqz
diligat: qd̄ inuito nō possit auferri. Nā cū
ea diligunt que possum⁹ cōtra voluntatez
amittere: necesse est vt p̄ his miserrime la-
boremus: ⁊ vt hec adipiscamur: in angu-
stijs terrenarū erūnarū: cū sibi quisqz illa
rapere ⁊ puenire alterū: aut extorquere al-
teri cupit: iniusticias machinemur. Recte
ergo ⁊ proorsus ex ordine pturiuit iniustici-
am: qui pcepit labore. Parit autē quid: ni-
si qd̄ pturiuit: q̄uis nō hoc pturiret qd̄ cō-
cepit. Nō em̄ hoc nascitur: qd̄ cōcipit: sed
cōcipitur semen: nascitur qd̄ format ex se-
mine. Labor est igit̄ semen iniquitatis: pec-
catū autē cōceptio laboris: id est: illud pri-
mū peccatū apostatare a deo. Parturiuit
ergo iniusticiā: qui cōcepit labore. Et pe-
perit iniquitate. Iniquitas hoc est: qd̄
iniusticia. hoc ergo peperit: quod parturi-
uit: Quid: deinde sequit. Lacū ape-

ruit ⁊ effodit illum. Lacū aperire: est
 in terrenis rebus: id est tanq̄ in terra frau-
 dē parare: quo ali⁹ cadat: quē vult decipe
 iniustus. Aperit autē hic lacus: cuz p̄sentit
 male suggestioni terrenarū cupiditatū. Et
 fodit vero: cū post p̄sensionē opatōi frau-
 dis instatur. S; vñ fieri pōt: vt iniquitas
 pus ledat hominez iustū in quē p̄cedit: q̄
 cor iniustū vñ p̄cedit. Itaqz fraudator pe-
 cunie(verbi gratia) dū cupit aliū dāno la-
 cerare: ipse auaricie vulnere sauciaf. Quis
 autē vel demēs: nō videat quātū inter hos
 distet: cū ille patiat̄ damnū pecunie: ille in-
 nocentie. **Incidet: ergo: in foueā quā**
fecit. Quod in alio psalmo dicit: Logno
scet dñs iudicia facies: in opibus manūū
suarū cōprehēsus est pctōr. Cōuerte
tur ⁊ labor ei⁹ ⁊ caput ei⁹: ⁊ iniq̄tas
eius in vertice ei⁹ descendet. Nō. n.
 voluit ipse peccatū euadere: s; fact⁹ est sub
 peccato tāqz seru⁹: dicēte dño: **Dis q̄ pec-**
cat: seru⁹ est. Erut q̄ iniq̄tas ei⁹ sup ipm: cū
 ipse iniquitati sue subdit: qz nō potuit dice-
 re dño qd̄ innocētes ⁊ recti dicūt: **Gloria**
mea ⁊ exaltās caput meū. Ita q̄ ipse inferi-
or erit: vt ei⁹ iniq̄tas sit supior: ⁊ in illū de-
scēdat: qz grauat illū ⁊ onerat: ⁊ ad requiē
 sanctorū reuocare non sinit. Hoc fit: cū in
 hoie puerfo seruit ratio: ⁊ libido dñaf.
Confitebor dño fm iusticiā eius.
 Nō ista p̄fessio pctōz est. Ille enī hoc dicē:
 q̄ supius verissime dicebat: **Si ē iniq̄tas in**
mamb⁹ meis. S; p̄fessio iusticie dei: q̄ ita lo-
q̄mur: Vere dñe iust⁹ es: qm̄ ⁊ iustos sic p̄te-
gis vt p̄ te ipm̄ eos illumines. Et peccato-
res sic ordinas: vt nō tua: sed sua malicia
puniāt. Ista p̄fessio ita dñm laudat: vt ni-
hil possint ipioz valere blasphemie. Qui
volentes excusare facinora sua: nolūt sue
culpe tribuere quod peccant: hoc est no-
lunt sue culpe tribuere culpam suā. Itaqz
aut fortunā: aut fatū iueniūt qd̄ accusent:
Aut diabolū: cui nō cōsentire in ptāte nra
esse voluit: q̄ nos fecit: Aut aliā naturā in-
ducūt que nō sit ex deo: fluctuantes mise-
ri ⁊ errantes potius: q̄ cōsistentes deo: vt
eis ignoscat. Non enī oportet ignosci: nisi
dicēti: peccauī. Qui ergo videt merita ani-
marū sic ordinari a deo: vt dum sua cuiqz
tribuuntur: pulchritudo vniuersitatis nul-
la ex parte violetur: in omnibus laudat de-
um. Et ista est nō peccatorū: sed iustoz cō-
fessio. Nō enim peccatorū cōfessio est: dñi
 dicit domin⁹: **Confiteor tibi domine celi ⁊**

Alia lra
t̄ dolorē.

Confessio p̄m̄a inuoluntaria
est ignis sibi s̄p̄m̄ ignis

Alia lra
t̄ dolorē.

terre: quia abscondisti haec a sapientibus: et reuelasti ea paruulis. Item in Ecclesiastico dicit: Confitemini domino in omnibus operibus eius. Et hec dicitis in professione: opera domini vniuersa bona valde. Quod in isto psalmo intelligi potest: si quis pia mente domino adiuuante: distinguat inter iustorum premia: et supplicia peccatorum. Quoadmodum his duobus vniuersa creatura quam deus a se condidit regit: mirifica et pauca cognita pulchritudine decorat. Ita ergo ait: Confitebor domino secundum iustitiam eius: tanquam ille qui viderit non factas tenebras a deo: sed ordinatas tamen. Deus enim dixit: Fiat lux: et facta est lux. Non dixit: fiat tenebre: et facte sunt tenebre: et tamen ipsas ordinauit. Et ideo dixit: Visiuit deus in luce et tenebras. Et vocauit deus lucem diem: et tenebras vocauit noctem. Ista distinctio aliter fecit et ordinauit: aliud autem non fecit: sed tamen etiam hoc ordinauit. Ita vero tenebrae significari peccata: et in propheta inuenimus qui dicit: Et tenebrae tuae tanquam meridies erunt. Et in Apolo dicitur: Qui odit fratrem suum: in tenebris est. Et illud precipue: Abijciam opera tenebrarum: et induamur arma lucis: Non quod aliquid sit natura tenebrarum: Omnis enim natura in quantum natura est: esse cogit. Esse autem: ad lucem pertinet: non esse ad tenebras. Qui ergo deserit eum a quo factus est: et inclinatur in id vniuersum factus est: in nihilum. in hoc peccato tenebrae: et tamen non penitus perit: sed in infimis ordinatur. Itaque postquam dixit: Confitebor domino: ne peccatorum professione intelligerem: subiicit ultimum. Et psallam nomini domini altissimi. Psallere autem ad gaudium pertinet. Penitentia vero peccatorum ad tristitiam. Potest iste psalmus etiam in persona domini hominis intelligi: si modo ea quae ibi humiliter dicta sunt: ad nostram infirmitatem referantur: quam ille gestabat.

ExPLICIT Tract. de ps. VII. Incipit Tract. de ps. VIII. **I**n fine per torcularibus: Ps. ipsi David.

Nihil de torcularibus in textu eius psalmi cuius iste titulus est: dicere videtur. In quo apparet multis et variis similitudinibus vnam eandem rem in scripturis sepe insinuari. Torcularia ergo possumus accipere ecclesias: eadem ratione quae et area intelligitur ecclesiam. Quia siue in area siue in torculari nihil aliud agitur: nisi ut fructus ab integumentis purgentur qui necessaria erant: et ut nascerentur: et ut crescerent: atque ad maturitatem vel messis vel vindemie peruenirent. His ergo vel integumentis vel sustentaculis: id est paleis in area frumenta: et vinacis in torcularibus vina exuuntur. Sic

in ecclesiis a multitudine secularium hominum qui simul cum bonis congregantur (quibus ut nascerentur et apti fierent verbo diuino: necessaria erat illa multitudo) id agitur: ut spirituali amore per operationem ministrorum dei separentur. Agitur enim nunc ut non loco: sed affectu interim separentur boni a malis: quibus simul in ecclesiis quibus attinet ad corporalem presentiam: perueniunt. Aliud autem erit tempus: quod vel frumenta in horrea: vel vina in cellas segregentur. Frumenta inquit recondentur in horreis: paleas autem comburentur igni inextinguibili. Eadem res in alia similitudine sic intelligi potest: China recodet in apothecis: vinacia vero pecoribus piscietur: ut veteres pecorum: per penis gebennarum per similitudinem intelligere liceat. Est alius intellectus de torcularibus: dum tamen ab ecclesiarum significatione non recedat. Nam et verbum diuinum potest vna intelligi. Dicitur enim et de minus botrus vna: quae ligno suspensa: de terra permissionis qui premissi erant a populo israel: tanquam crucifixum attulerunt. Verbum itaque diuinum: cum enunciationis necessitate usurpat vocis sonum: quo in aures perueniat audientium: eodem sono vocis tanquam vinacis: intellectus tanquam vinum includitur: et sic vna ista in aures venit: quasi in calcatoria torculariorum. Ibi autem discernitur: ut sonus versus ad aures valeat: intellectus autem memoria eorum qui audiunt: velut quodam lacu excipitur: inde transeat in morum disciplinam et habitum mentis: tanquam de lacu in cellas: in quibus si negligentia non acuerit: veritate firmabitur. Acuit namque in iudeis: et hoc aceto domini potauerunt. Nam illud vinum quod de generatione vitis noui testamenti bibiturus est cum sanctis suis dominus in regno patri sui: suauissimum atque firmissimum sit: necesse est. Solent accipi torcularia etiam martyria: tanquam afflictione persecutionum calcatis eis: qui christi nomen confessi sunt. Adhortalia eorum tanquam vinacia in terra remanserunt. Die autem in requie celestis habitacionis emanauerunt. Sed neque isto intellectu ab ecclesiarum fructificatione disceditur. Psallitur ergo per torcularibus: per ecclesie constitutione: cum dominus noster postquam surrexit: ascendit in celos. Tunc enim misit spiritum sanctum: quo impleti discipuli: cum fiducia predicauerunt verbum dei: ut ecclesie congregarentur. Itaque sequitur:

Domine dominus noster: quod admirabile est nomen tuum in vniuersa terra. Quero vnde sit ad

mirabile nomē eius in vniuersa terra. **R**e
spondetur. **Q**uoniam eleuata est
magnificētia tua: super celos. **U**t
iste sit sensus: **D**ñe: qui es dñs noster: q̄s
te admirāf oēs q̄ incolūt terrā: qm̄ tua ma
gnificētia de terrena humilitate sup celos
eleuata ē. **H**inc em̄ apparuit q̄s descēdēs:
cū a q̄busdā visuz est: z a ceteris creditū q̄
ascēdēs. **E**x ore infantū z lactentiū
pfecisti laudē ppter inimicos tuos:
Nō possū accipe alios infātes atq̄ lacten
tes: q̄s eos q̄b̄ dicit **A**plūs: **L**āq̄ puul in
chusto lac vobis potū dedi: n̄ cibū. **Q**uos
significabāt illi q̄ dñm p̄cedebāt laudātes.
In q̄s ip̄e dñs h̄ testimonio vsus ē: cū di
cēb̄ iudeis vt eos corripet: r̄ndit: **N**ō le
gisti: ex ore infantū z lactentiū pfecisti lau
dē. **B**n̄ aut̄ nō ait fecisti: s̄ pfecisti laudē.
Sūt em̄ in eccl̄ijs etiā bi q̄ nō iā lacte potā
tur: s̄ vescūt cibo: q̄s idē **A**plūs signat di
cēs: **S**apiētā loqm̄r inf̄ p̄fectos. **S**z n̄ ex
his solis pficiūt eccl̄ie: qz si soli eēt: nō cō
suleref generi hūano. **C**ōsulit̄ at̄ cū illic q̄s
nōdū capaces cognitōis rez spūaliū atq̄
eternaz: nutriunt̄ fide tp̄alis historie: q̄ p
salute nr̄a post p̄iarchas z p̄phas: ab ex
cellētissima dei virtute atq̄ sapiētia etiā sus
cepti hoīs sacramēto administrata ē: i q̄ sal
est oī credēti. **E**t auctoritate cōmonit̄: p̄
ceptis inseruiat: q̄b̄ purgat̄ vnusq̄sq̄ z in
caritate radicat̄ atq̄ fundat̄: possit cū san
ctis nō iā puulus in lacte s̄ iuuenis i cibo:
cōphēdere latitudinē: lōgitudinē: altitudi
nē: z pfundū: sare etiā supeminētē sciam
caritātē christi. **E**x ore inq̄t infantū z lactē
tiū pfecisti laudē p̄ inimicos tuos. **I**ni
micos huic disp̄latōi q̄ facta ē p̄ **J**esum
christū z hūc crucifixū: gnāliter accipe de
bem̄ oēs q̄ vetāt credere icognita: z certā
sciam pollicent̄. **S**icut faciūt heretici vni
uersi: z illi q̄ i sup̄stitiōe gētiliū p̄bi noīant̄.
Nō qd̄ scie pollicitatio repl̄dēda sit: s̄ qd̄
gradū saluberrimū z necessariū fidei negli
gēdū putāt: p̄ quē in aliqd̄ certū: qd̄ eē nisi
eternū nō p̄t: oportet ascēdi. **H**inc eos ap
paret nec ip̄am sciam h̄re: quā p̄tēpta fide
pollicent̄: qz tam vtilē ac necessariū gradū
ei⁹ ignorant. **E**x ore q̄ infantū z lactentiū
pfecit dñs noster laudē: mandās p̄mo p̄ p̄
phetā: **N**isi credideritis: nō intelliget̄. **E**t
ip̄e p̄ se dicēs: **B**eatī q̄ nō viderūt z credi
turi sunt. **P**ropter inimicos: **C**ōtra q̄s eti
am illud dicit: **C**ōfitebor tibi dñe celi z ter
re: qz abscondisti hec a sapiētib̄: z reuela

sti ea puulis. **A** sapientibus em̄ dixit: nō q̄
sapiētes sint: s̄ q̄ esse se putāt. **E**t destru
as inimicū z defensore. **Q**uē nisi he
reticū: **N**ā z ip̄e est inimic⁹ z defensor: qui
fidē xp̄ianā cū oppugnet: videt̄ defendere.
Quē etiā philolophi hui⁹ mūdi b̄n̄ intelli
gant̄ inimici z defensores: qm̄ quidē fili⁹ dei
virt⁹ z sapiētia dei est: qua illustrat̄ oīs q̄s
quis vitate sapiēs efficit. **H**ui⁹ illi se anta
tores esse p̄fident: vñ etiāz p̄bi noīant̄. **E**t
p̄pterea illā vident̄ defendere: cū inimici
sint eius: qm̄ sup̄stitiōes noxias vt colant̄
z venerent̄ hui⁹ mūdi elemēta: suadere nō
cessant. **Q**uē videbo celos opa di
gitorū tuorū: **L**egim⁹ digito dei scriptā
legē: z datā p̄ **M**oyse sanctū seruū eius.
Quē digitū dei: multi intelligūt spiritū san
ctū. **Q**uapropter si digitos dei: eosdē ip
sos ministros spiritusctō replet⁹: p̄pter ip
sū spiritū q̄ in eis opat̄ recte accipim⁹: qm̄
p̄ eosdē nobis oīs diuina scriptura p̄fecta
est: p̄ueniēter intelligim⁹ h̄ loco: celos: dic
tos libros vtriusq̄ testamēti. **B**ictū ē aut̄
etiā de ip̄so **M**oyse a maḡ regis **I**sbara
onis cū ab eo sup̄pati eēt: **D**igit⁹ dei ē hic.
Et qd̄ scriptū est: **C**elū p̄licabit̄ sicut liber:
etiā si de isto ethereo celo dictū est: cōgrue
tū ex hac eadē similitudine: in allegoria libro
rū celi noīant̄. **Q**uē videbo inq̄t celos opa
digitorū tuorū: **I**d est: cernā z intelligā sc̄p
turas: q̄s opante spūsancto p̄ ministros tu
os cōscripsisti. **P**ossunt itaq̄ etiā sup̄ius
celi noīati: iisdem libri accipi: vbi ait: **Q**uē
eleuata est magnificētia tua sup celos: **E**t
tor⁹ iste sit sensus: qm̄ magnificētia tua ele
uata est super celos. **E**xcedit em̄ magnifi
cētia tua: oīm scripturarū eloquia. **E**x ore
infantiū z lactentiūz pfecisti laudē: vt a
fide scripturarū inciperēt: qui cupiunt ad
tue magnificētie noticiā puenire. **Q**ue su
per scripturas eleuata est: qz transit z supe
rat oīm verborū linguarūq̄ p̄conia. **I**n
clinauit q̄ sc̄pturas deus vsq̄ ad infantūz
z lactentiūz capacitātē: sicut in alio psalmo
canit̄: **E**t inclinauit celos z descendit: z h̄
fecit ppter inimicos: qui p̄ sup̄biā loquaci
tatis inimici crucis christi: etiā cuz aliqua
vera dicit̄: paruulis tñ z lactentib⁹ p̄des
se nō possunt. **I**ta destruit inimic⁹ z defen
sor: **Q**ui siue sapiētā: sine etiā christi no
mē dōfēdere videat̄: ab h⁹ tñ gradu fidei
oppugnat eā vitatē: quā p̄mptissime polli
cet̄. **P**ropterea etiā illā nō h̄re p̄uincit̄: qz
oppugnādo gradū ei⁹: quod est fides: quē

Alia fra
vitozem

Alia fra h̄
tuos.

line seculari boim q̄
regit quib⁹ vt n̄ cret̄
vniuersa eccl̄ia erat d̄
gē: vt spūali amore per
p̄ta sp̄at. **D**ignū em̄
l̄ afflicto vniuersū sp̄at
s̄ simul in eccl̄ia q̄s
p̄nā: vniuersū. **E**llud
frumētū in bove: vel
gent̄. frumētū inq̄ re
p̄alcas aut̄ cōduret agni
l̄ res in aliū similitudi
ma recōdet in apothē
cordus p̄p̄ct: vt vi
us gēbentū q̄ simi
licat. **E**t aliū melle
res: dū tamē ab eccl̄ia
recōdat. **N**ā z verū do
ip̄. **B**ictū est em̄ z do
quē ligno suspēdit̄: de
p̄m̄m̄ erant a p̄p̄o
i amulēt. **E**rbum
icacionis necessitate
quo in aures p̄chaf
voc: tanq̄ vna cōs
uz in claudū: z sic vna
uasi in eucharōia to
dilectū: vt sonus vi
intell̄ctus aut̄ nemo
velut quodam lacu
cat in morū discipli
tanq̄ de lacu in cel
sentia nō acuerit: ve
it nans in iudicē: z
erūt. **N**ā illud vni
tis noui testamētū
suis domū in regnū
atq̄ firmamēto l̄re
cipi totamēto: em̄ mar
one p̄fessionū calca
omē cōfess̄ sunt. **A**d
acu in terra remanēt.
ele h̄e babuātiōis em̄
p̄ illo intellectu ab
one dōfēctū: **N**ā
rbus: p̄zē h̄e cōf̄i
noster p̄tēs l̄re: z
Lunc em̄ m̄la sp̄atū
i dōfēctū: cum h̄duca
i dōfēctū: cōp̄o
ḡis noster: q̄
ē nome tuū in
a. **Q**uero m̄la d̄

admodū in eū p̄scendat: ignorat. Hinc q̄
destruit temerari⁹ ⁊ ecc̄ pollicitorū vitat:
q̄ est inimic⁹ ⁊ defensor: cū vident celi opa
digitorū dei: id est: intelligūt scripture pdu
cte vsq; ad infantū tarditatē: ⁊ eos p̄ hū
litate historie fidei q̄ t̄p̄alit̄ gesta ē: ad l̄
limitatē intelligētie rez̄ eternaz̄ b̄n̄ nutri
tos ⁊ roboratos: erigūt ī ea q̄ p̄firmāt. Isti
quippe celi: id est isti libri: opa sūt digitorū
dei. Sancto et̄m sp̄u in sc̄tis opante: cōfe
cti sūt. Nā qui gloriā suā pot⁹ q̄ salutē ho
minū attēderit: sine sp̄u sancto locuti sunt:
in q̄ sunt viscera misericōdie dei. Qm̄ videbo
celos opa digitorū tuorū. **Luna ⁊ stel
las: q̄s tu fundasti.** Luna ⁊ stelle in cel
sūt fundate: Quia ⁊ vn̄uersal̄ eccl̄ia in cu
ius sepe significatiōe luna ponit̄: ⁊ p̄t̄cula
tim p̄ loca singla eccl̄ie q̄s noīe stellaz̄ insi
nuatas arbitror: in eisdē sc̄pturis colloca
te sūt: q̄s celoz̄ vocabulo p̄sitas credim⁹.
Cur at̄ lūa recte significet eccl̄iaz̄: opportu
n⁹ in alio psalmo p̄siderabit̄: vbi dictū ē:
P̄ctōres intēderūt arcū: vt sagittēt in ob
scura lūa rectos corde. **Quid ē hō q̄
memor es ei⁹: aut fili⁹ hoīs qm̄ tu
visitas eū.** Quid inf̄ hoīem ⁊ filiū hoīs
distet: q̄ri p̄t̄ Si. n. nihil distaret: si ita pone
ret̄: hō: aut fili⁹ hoīs: p̄ disunctionē. Nā si
ita sc̄ptū eēt: qd̄ est hō q̄ memor es ei⁹: ⁊ fi
li⁹ hoīs qm̄ visitas eū: repetitū videret qd̄
dictū ē hō. Nūc vero cū sonat hō aut fili⁹
hoīs: māifestior̄ insinuat̄ distātia. Hoc sane
retinēdū ē: qz̄ oīs fili⁹ hoīs hō: q̄uis n̄ oīs
hō fili⁹ hoīs possit̄ itelligi. Adā q̄ppe hō: si
n̄ fili⁹ hoīs. Quap̄opt̄ hinc iā lz̄ attēdere
atq; discernere: qd̄ h̄ in loco inf̄ hoīem ⁊ fi
liū hoīs distet: Est q̄ portāt imaginē freni
hoīs q̄ n̄ est fili⁹ hoīs: hoīm noīe significēt.
Qui aut̄ portāt imaginē celestis hoīs: filij
hoīs pot⁹ appellēt̄. Ille. n. ⁊ vetus hō d̄r:
iste aut̄ nou⁹. S; nou⁹ ex vetere nascit̄: qm̄
sp̄ialis regeneratio mutatiōe vite fr̄ene at
q; sc̄laris inchoat̄: ⁊ iō iste fili⁹ hoīs nūcu
pat̄. Hō igit̄ h̄ loco dicit̄ ē terren⁹: fili⁹ at̄
hoīs: celest̄. Et ille lōge sciūt⁹ a deo: Hic
aut̄ p̄ns deo. Et p̄pterea illi⁹ memor ē: tāq;
in lōginq; positi. Hūc vō visitat̄: quē p̄ns
illustrat vultu suo. Lōge ē em̄ a p̄ctōrib⁹ sa
lus. Et signatū ē in nob̄ lumē vult⁹ tui dñe.
Sic ī alio psalmo hoīs iumēt̄ associatos:
nō p̄ p̄ntē interiorē illuminationē: s; p̄ mlti
plicationē misericōdie dei: q̄ ei⁹ hōitas vsq; ad
infima tēdit̄: saluos fieri dicit̄ cū ip̄is iumen
tis. Qm̄ carnaliū hoīm sal⁹ carnal̄ ē: tāq;

Alia lra.
t que

pecoz̄: Filios aut̄ hoīm sciūt̄ ab eis q̄s
hoīs pecudib⁹ iūxit: lōge sublimiori mō
ip̄si veritatē illustratiōe: ⁊ qdā vitalis fon
tis inundatiōe: bt̄os fieri p̄dicat. Sic em̄
dicit̄: Hoīs ⁊ iumēta saluos facies dñe: sic
multiplicata ē misericōdia tua de⁹. Filij em̄ ho
minū: in p̄tectiōe alaz̄ tuaz̄ sperabūt. In
ebriabūt ab v̄tate dom⁹ tue: ⁊ torrētē de
liciaz̄ tuaz̄ potab̄ illos. Qm̄ ap̄d te ē fons
vite: ⁊ in lumie tuo videbim⁹ lumē. P̄ctē
de misericōdiam tuā sciētib⁹ te. Ademor ē igit̄
hoīs p̄ mltiplicationē misericōdie: sicut iumē
toz̄: qz̄ mltiplicata misericōdia: etiā ad lōge po
sitos puenit. Cū sitat vō filiū hoīs: cui h̄ p̄
tectiōe alaz̄ suaz̄ posito: p̄dit misericōdia: et
in lumie suo lumē p̄bet: ⁊ eū delicias suis po
tat: ⁊ inebriat v̄tate dom⁹ sue ad obliui
scēdas erūnas ⁊ errores p̄terite p̄uersionis.
Hūc filiū hoīs: id ē hoīez̄ nouū: peni
tētia veteri p̄turit cū dolore ⁊ gemitu. Iste
q̄uis nou⁹: tñ̄ adhuc carnal̄ dicit̄: cū lacte
nutrit̄. Nō potui vob̄ loq; q̄si sp̄ialib⁹: s; q̄
carnalib⁹: inq̄t Ap̄ls: Et vt oñderet iā re
generatos: tāq; puul̄ ait in christo lac vob̄
potū dedi: nō escā. Iste cū relabit̄ qd̄ sepe
accidit: ad veterē vitā: cū exprobratiōe au
dit qd̄ hō sit: Nōne hoīs estis inq̄t: ⁊ fm̄
hoīem ābulatis: fili⁹ igit̄ hoīs p̄m⁹ visita
tus ē in ip̄o hoīe dñico: nato ex Maria v̄
gine. De q̄ p̄t̄ firmitatē carnis quā sapia
dei gestare dignata ē: ⁊ passiōis hūilitatē:
recte d̄r. **Dimuisti eus paulomin⁹
ab angelis:** S; addit̄ illa clarificatio: q̄
resurgēs ascendit̄ i celū. **Blas̄ inq̄t: ⁊ ho
nore coronasti eū: ⁊ constituisti eū
sup̄ opa manuu tuaz̄.** Qndē ⁊ āgeli
st̄ opa manuu dei: etiā sup̄ āgelos p̄stitutū
accipim⁹ vnigenitū filiū: quē minutū pau
lomin⁹ ab āgel p̄ hūilitatē carnal̄ gn̄atiōis
atq; passiōis audiuim⁹ ⁊ credim⁹. **Dia
inq̄t subiecisti sub pedib⁹ eius:** Ni
hil excipit: cū dicit̄ oīa. Et ne alif̄ liceret in
telligi: sic Ap̄ls credi iubet cū dicit̄: Excep
to eo q̄ ei subiecit̄ oīa. Et h̄ ip̄o hui⁹ psalmi
testimonio v̄tē ad Hebreos: cum ita vult
oīa intelligi eē subiecta dño n̄ro Jesu chri
sto: vt nihil exceptū sit. Nec tñ̄ q̄si aliquid
magnum videt̄ adiūgere: cū dicit̄: **Oues ⁊
boues vn̄uersas: isup̄ ⁊ pecora cā
pi.** **Solucres celi ⁊ pisces mar̄
q̄ p̄abulāt semitas mar̄.** Elidet̄ em̄
relict̄ celestib⁹ virtutib⁹ ⁊ p̄tib⁹ ⁊ oībus
exercitib⁹ angeloz̄: relictis etiā ip̄is homi
nib⁹: tñ̄ ei pecora subiecisse. Nisi oues et

boues: intelligam⁹ aias sc⁹as: v⁹l' innocētie fructū dātes: v⁹l' etiā opantes vt terra fructificet: id ē: vt terreni hoies ad spūalē vberatē regenerēt. Has ḡ aias sc⁹as: nō hoim tū: s; etiā oim angeloy optet accipe: si volum⁹ hinc intelligere oia esse subiecta dño nro Jesu christo. Nulla enī creatura subiecta nō erit: cui p⁹mates: vt ita dicā: spūs sbiiciunt. Sed vñ pbabim⁹ oues posse accipi etiā sublimiter beatos: nō hoies: s; angelice creature spūs: An ex eo qd dñs dicē reliquisse se nonagintanouē oues in montibus: id est in sublimiorib⁹ locis: z descēdisse ppter vnā: Si enī vnā ouē lapsā hūā nā accipiam⁹ in Adā: qz etiā Eua de illi⁹ latere facta ē (quoy oim spūalī tractādorū z p⁹siderādorū: nūc tps nō est) restat vt nonagintanouē relicte in mōtib⁹: nō hūāni s; angelici spūs intelligāt. Nā de bob⁹ facili expositio ē hui⁹ snie. Qm ipsi hoies nō ob aliud boues dicti sūt: nisi qz euāgelizādo verbū dei āgelos imitarēt: vbi dictū ē: Boui triturāti os nō infrenab. Quāto igitur facili⁹ ipos āgelos nūcios vitatis: boues accipim⁹: qñ euāgeliste p⁹icipatōe nominis eoy: boues vocati sūt. Subiecisti ḡ inqt oues z boues vniuersas: id ē oem sanctā spūalē creaturā. In q etiā sc⁹os hoies accipim⁹ q sūt in ecclia in ill' videlz torcularib⁹: q s; alia sūtitudine lune z stellaz insinuata sunt. Insup ait: z pecora cāpi: Al lō mō vacat: qd additū est insup. Primo: qz pecora cāpi pñt intelligi oues z boues. Ut si rupiū z arduorū looy pecora capre sunt: bene intelligant oues pecora campi. Itaqz etiā si ita positū esset: oues z boues vniuersas z pecora cāpi: recte qreretur qd sibi vellēt pecora cāpi: cū etiā oues z boues h pñt intelligi. Qd vō additū est etiā insup: cogit oīno ad nescio quā dñam cognoscēdā. S; s; vbo qd positū est insup: nō solū pecora cāpi: s; etiā volucres celi: z pisces marī q pambulāt semitas marī: accipiēdi sūt: Que ē igit ista distātia: Ceniāt in mentē torcularia hūāna vinacia z vinū. Et area p⁹tinens paleas z frumentū. Et rena quib⁹ inclusi sūt pisces boni z mali. Et arca Noe in q z imunda z mūda erāt animalia: z videbis ecclesias interim hoc tpe vsqz ad vltimū iudicij tps: nō solū oues z boues cōtinere: id est sanctos laicos z sanctos ministros: s; insup z pecora cāpi: volucres celi: z pisces maris q pambulāt semitas maris. Pecora enī cāpi: p⁹gruentissimē

me accipiūt hoies i carnis voluptate gaudētes: vbi nihil arduū: nihil laboriosū ascendūt. Cāp⁹ ē enī etiā lata via: q ducit ad interitū. Et in cāpo Abel occidit. Quare metuendū est: ne qsqz descēdēs domōtib⁹ iusticie dei (Justicia enī tua inqt velut mōtes dei) latitudines z facultates voluptatē carnalis eligēs a diabolo trucidet. Vide nūc etiā volucres celi sup⁹tos: d qd⁹ dicit: Posuerit in celū os suū. Et dicit qz in altū vto portēt q dicit: Linguā nram magnificabim⁹: labia nra nobiscū sūt: qz nī dñs est: Intuere etiā pisces maris: s; est curiosos: q pambulāt semitas marī: id est iqrūt in p⁹fundo hui⁹ sc⁹i t⁹p⁹alia: Que tāqz semite in mari tā cito vanescūt z intereūt: qz rursus aq p⁹fundit: postqz trāseūtib⁹ locū dederit vñ nauib⁹ vñ qb⁹uscūqz ambulātib⁹ aut nā tātib⁹. Nō enī tñ ambulāt semitas marī: s; pābulāt dicit: oñdēs p⁹tinacissimū studium iania z p⁹terfluētia req⁹rentiū. Nec aut tria gnā vitiorū: id est voluptas carnis: et supbia: z curiositas: oia peccata p⁹cludūt. Que mihi vidēt a Joāne ap⁹lo enumerata: cū dicit: Nolite diligere mūdū: Qm oia q in mūdō sūt: p⁹cupiscētia carnis ē: z p⁹cupiscētia oculooy: z ambitio sc⁹i. Per oculos enī maxie curiositas p⁹ualet. Reliq⁹ vero q p⁹tinēat manifestū est. Et illa dñici hois tēptatio triptita est. Per cibū: id est p⁹cupiscētia carnis: vbi suggerit: Sic lapidibus istis vt panes fiat. Per inanē iactātia: vbi in mōte p⁹stituto: oñdūt oia regna hui⁹ terre: z p⁹mittunt: si adorauerit. Per curiositatē: vbi d pinna tēpli admonēt vt sedesolū mutat: tēptandi grā: vtrū ab āgelis suscipiat. Itaqz postea qz nllō istoy tēptamēto valere apud eū potuit inimic⁹: s; de illo dicit: Postqz cōpleuit oem tēptationē diaboli: ppter torcularioy itaqz significatio nē: subiecta sūt pedib⁹ ei⁹: nō solū vina: s; etiā vinacia. Nō solū sc; oues z boues: id est sc⁹e aie fidelis vñ in plebe vel in mīstris: s; insup z pecora voluptatē: z volucres supbie: z pisces curiositatē: Que oia gnā peccatooy nūc bonis z sc⁹is mixta eē in eccl⁹is videm⁹. Opet igit in eccl⁹is suis: z a vinacis vinū sepet. Hos dem⁹ opā vt vintū sim⁹ z oues aut boues: nō vinacia: aut pecora cāpi: aut volucres celi: aut pisces maris q pambulāt semitas maris. Nō qz ista noia isto solo mō intelligi z explicari pñt: s; p locis. Nāqz alibi aliud significāt. Et h regula in oī allegoria retinēda ē: vt p sen-

tētia pntis loci psideret qd p similitudinē dr.
Hec est em̄ dnica z aplica disciplina. Re-
petam̄ q̄ vltimū verbum: q̄ etiā in pncipio
psalmi ponit: z laudem̄ deū dicentes.
Dne dn̄s noster: q̄ admirabile ē
nomē tuū in vniuersa terra. Recen-
ter q̄ppe post textū sermōis ad caput redi-
tur: quo totus idē sermo referēdus est.

Explicit Tractat̄ d̄ psalmo. VIII

Incipit Tractatus de psalmo. IX.

Psalmi hui⁹ inscriptio est. **In fi-
nē p occultis filij. Ps̄ ipi Dauid.**

De occultis filij q̄ri pōt. Sz qz nō ad-
dit cui⁹: ipm̄ vnigenitū dei filiū optet
intelligi. Ubi em̄ de filio Dauid psalm⁹ in-
script⁹ ē. Cū fugeret inqt a facie Absalon
filij sui: cū z nomē ei⁹ dictū eēt: z ob h̄ late-
re nō posset de q̄ dicere: nō tñ dictus ē tñ
a facie Absalō filij: s̄ additū ē sui. Hic vō
z qd nō additū est sui: z qd de gētib⁹ mltā
dic: nō pōt recte accipi Absalō. Neqz em̄
bellā qd cū p̄e ille p̄dit⁹ gessit: vllomō ad
gētes ptinet: cū plus tñ isrl̄ aduersus se
ibi diuisus sit. Canit itaqz iste psalm⁹ p oc-
cultus vnigeniti filij dei. Nā z ip̄e dn̄s cuz
sine additamento ponit filiū: seipm̄ vnigeni-
tū vult intelligi: vbi ait: Si vos fili⁹ libera-
uerit: tūc vere liberi erit. Nō em̄ dixit: fili⁹
dei: sed tñ dicēdo fili⁹: dat intelligi cui⁹ sit
fili⁹. Quā locutionē nō recipit nisi excellē-
tia ei⁹ d̄ q̄ ita loq̄mur: vt etiā si nō eū nomi-
nem⁹: possit intelligi. Ita em̄ dicim⁹: pluit:
serenat: tonat: z si q̄ sūt alia: nec addimus
qd̄ id faciat: qz oim̄ mētib⁹ spōte sese offert
excellētia faciēt: nec vba desiderat. Que
sūt igit̄ occulta filij: In q̄ vbo p̄mū itelligē-
dū est eē aliq̄ filij māifesta: a q̄bus disting-
uunt̄ hec q̄ appellant̄ occulta. Nobzē qm̄
duos aduētus dn̄i credim⁹: Unū p̄teritū
quē iudei nō intellexerūt: Alter⁹ futur⁹: quē
vtriqz speram⁹. Et qm̄ iste quē iudei nō in-
tellexerūt: gētib⁹ p̄fuit: nō incōueniēter ac-
cipit de h̄ aduētū dici p occultū filij: vbi ce-
citas ex pte in isrl̄ facta ē: vt plenitudo gē-
tū intraret. Duo etiā iudicia insinuāt p sc̄p-
turas: si qd̄ aduertat: Unū occultū: Alterū
māifestū. Occultū nūc agit. Be q̄ Ap̄tus
Petr⁹ dixit: T̄pus ē vt iudiciū incipiat a
domo dn̄i. Occultū itaqz iudiciū: ē pena
q̄ nunc vnusqz hoim̄: aut exercet̄ ad pur-
gationem: aut admonetur ad cōuersionē:
aut si cōtēpserit vocationē z disciplinam
dei: excecatur ad damnationē. Iudiciū
aut̄ māifestū: est q̄ venturus est dn̄s iudi-

care viuos z mortuos: oibus fatentib⁹ est
esse a q̄ z bonis p̄mia z malis supplicia tri-
buunt̄. Sed tūc illa p̄fessio: nō ad remedi-
um malozū: sed ad cumulū dānationis va-
lebit. Be his duob⁹ iudicijs vno occulto
alio māifesto: videt̄ mihi dn̄s dixisse: vbi
ait: Qui in me credit: trāsiet d̄ morte ad vi-
tā: nec in iudiciū veniet: in iudiciū sc̄z mā-
ifestū. Nam hoc qd̄ transit de morte ad
vitā p nōnullā afflictionē: qz flagellat do-
minus oēm filiū quē recipit: iudiciū occul-
tū est. Qui aut̄ nō credit inquit: iā iudica-
tus est: id est isto occulto iudicio: iā p̄para-
tus ē ad illud māifestū. Hec duo iudicia
etiā in Sapia legim⁹: vbi scriptū ē: Pro-
pter h̄ tanqz pueris insensati iudiciū in de-
risū dedisti. Hi aut̄ h̄ iudicio nō correcti:
dignū dei iudiciū expti sūt. Qui q̄ nō cor-
rigunt̄ isto occulto iudicio: dignissime illo
māifesto punient̄. Quocirca in h̄ psalmo
obseruāda sunt occulta filij: id est z hūilis
ei⁹ aduent⁹: q̄ p̄fuit gētib⁹: cū cecitate iu-
deoz: z pena q̄ nūc occulte agit: nōdū dā-
natione peccantiū: sed aut exercitatioē cō-
uersoz: aut admonitioē vt cōuertant̄: aut
cecitate vt dānationi p̄parent̄: qui cōuer-
ti noluerint.

Consitebor tibi domine ī to-
to corde meo. Non in toto cor-
de cōsitet̄ deo: q̄ de p̄uidencia eius
in aliq̄ dubitat: Sz qui iā cernit occulta sa-
piētie dei: q̄tū sit inuisibile p̄mū ei⁹: qui di-
cit: gaudem⁹ in tribulationib⁹: z quēadmo-
dū oēs cruciat⁹ q̄ corp̄aliter inferūtur: aut
exerceāt cōuersos ad deū: aut vt p̄uertant̄
admoneāt: aut iuste dānationi vltimē p̄pa-
rēt̄ obduratos. Et sic oīa ad diuine p̄uidē-
tie regimē referant̄: q̄ stulti q̄si casu z teme-
re z nulla diuina administratioē fieri putāt.
Narrabo oīa mirabilia tua. Nar-
rat oīa mirabilia dei: q̄ ea nō solū in corpi-
bus palā: s̄ in animis qd̄ inuisibiliter: s̄ lō-
ge sublimi⁹ z excellētius fieri videt̄. Nā ter-
reni hoīes z oculis dediti: magis mirātur
resurrexisse in corpe mortuum Lazarus: q̄
resurrexisse in aīa p̄secutorē Paulū. Sed
qm̄ visibile miraculū ad illuminationē aīaz
vocat: inuisibile aut̄ eā q̄ vocata venit illu-
minat: oīa narrat mirabilia dei: q̄ credēs vi-
sibilib⁹ ad intelligēda inuisibilia trāsitū fac.
Letabor z exultabo in te. Nō iam
in h̄ sc̄lo: nō in voluptate p̄trectatiois cor-
poz: nec in palati z lingue saporib⁹: nec in
suauitate odorū: nec in iocūditate sonozū

trāseuntū: nec in formis corporū varie coloratū: nec in vanitatib⁹ laudis hūane: nec in cōiugio ⁊ prole mortura: nec in superfluis temporalū diuitiarum: nec in cōquisitione hui⁹ seculi: siue q̄ locorū spatij⁹ tēdit: siue q̄ successione tēpōis voluit: S; letabor ⁊ exultabo in te: videlz in occultū filij: vbi signatū ē in nobis lumē vult⁹ tui dñe. Et em̄ abscondis eos inq̄t: i abscondito vultus tui. Letabit⁹ ⁊ exultabit in te: q̄ narrat omnia mirabilia tua. Narrabit autē mirabilia tua: siquidē nūc p̄ p̄phetiā dictū est ille: q̄ nō venit volūtate suā facere: s; volūtate ei⁹ qui eū misit. Jā. n. incipit apparere p̄sona dñi: in h̄ psalmo loq̄ns. Nā sequit. **Psalmi nomini tuo altissime. In cōuertēdo inimicum meū retrosum.** Hui⁹ ḡ inimic⁹ qm̄ retro p̄uersus ē: An qm̄ ei dictū est: Redi retro sathanas. Lūc. n. q̄ tēptando se p̄ponere cupiebat: retro factus ē: n̄ decipiēdo tēptatū: ⁊ in eū nihil valēdo. Retro em̄ sūt terreni hoies. Celest⁹ autē hō prior fact⁹ est: q̄uis p̄ venerit. Pri mus em̄ hō d̄ terra terren⁹. Sed hō de celo celest⁹. S; d̄ ip̄a stirpe vēiebat: a q̄ dictū est: Qui p̄ me venit: ante me fact⁹ est. Et Ap̄ls: ea q̄ retro sūt obliuiscit: ⁊ in ea q̄ aſi sūt se extēdit. Cōuersus est igit̄ inimic⁹ retro: postq̄ nō valuit hominē celestē decipere tēptatū: ⁊ se ad terrenos cōuertit vbi dñari p̄t. Quapropter nullus hoim̄ eū p̄cedit ⁊ retro eū eē facit: nisi q̄ deponēs imaginē terreni hois: portauerit imaginē celestis. Jā vero si qd̄ dictū ē: inimicū meū: generalit̄ pctōrē vel gentilē hoim̄ magis volum⁹ accipe: si erit absurdū. Nec pena erit qd̄ dictū ē In p̄uertēdo inimicū meū retrosum: s; beneficiū: Et tale bñficiū: vt huic cōparari nihil possit. Quid em̄ beat⁹: q̄ deponere supbiā: ⁊ nō velle christū p̄cedere: veluti san⁹ sit: cui medic⁹ nō sit necessari⁹: s; malle retro ire post Christū: q̄ discipulus vocās vt p̄ficiat: dicit: Eleni sequere me⁹ S; tñ accommodat⁹ de diabolo dictū itelligit: In p̄uertēdo inimicū meū retrosum. Diabol⁹ q̄ppe retrosum p̄uersus ē etiā in p̄secutiōe iustorū: ⁊ multo vtilius p̄secutor est: q̄ si dux ⁊ p̄nceps p̄iret. P̄sallēdū est igit̄ nōi altissimi: in p̄uertēdo inimicū meū retrosum: qm̄ malle debem⁹ eū p̄sequētē fugere q̄ ducentē seq̄. Habem⁹ em̄ quo fugiam⁹ ⁊ abscondamur i occultū filij: qz dñs factus ē refugiu⁹ nobis. Infirmabuntur ⁊ peribūt a facie tua. Qui infirmabū-

tur ⁊ p̄ibūt: nisi iniq̄ ⁊ impij: Infirmabūt: dū nihil valebūt. Et p̄ibūt: qz nō erūt ipij a facie dei: id est a cognitiōe dei: sic p̄ijt ille q̄ dixit: Tūo autē iā nō ego: viuit autē i me christ⁹. Sed q̄re infirmabunt ⁊ p̄ibūt ipij a facie tua: **Qm̄ fecisti iudiciū meū: inq̄t: ⁊ causā meā.** Id ē iudiciū illd̄ in q̄ iudicari visus sum: meū fecisti. Et cām illā in q̄ me iustū et inocentē hoies dānauerūt meā fecisti. Nec em̄ ei militauerūt ad n̄az liberationē: sic et naute dicūt: ventū suū q̄ vtunt ad bñ nauigandū. Sedisti super thronū q̄ iudicas eq̄tate. Siue filius p̄ri dicat: q̄ etiā illud dixit: Nō h̄ies in me potestate: nisi tibi datū fuisset de sup. Idipsum ad eq̄tate p̄ris ⁊ ad occulta sua referēs: qd̄ iudex hoim̄ ad vtilitatē hoim̄ iudicat⁹ ē: Siue hō dicat deo: Sedisti sup thronū q̄ iudicas eq̄tate: animā suā thronū ei⁹ appellās: vt corp⁹ sit fortasse terra q̄ scabellū pedum ei⁹ dicta ē. Be⁹ em̄ erat i christo mūdū recōciliās sibi: Siue ecclia iaz p̄fecta et sine macula ⁊ ruga: digna scz occultis filij: qz introduxit eam rex i cubiculū suū: dicat sp̄so suo: Sedisti sup thronū qui iudicas eq̄tate: qz resurrexisti a mortuis: ⁊ ascendisti in celū: et sedes ad dexterā p̄ris. Quelibet ergo harum sententia placeat: quo iste versus referat: regulam fidei non excedit. **Increpasti getes ⁊ perijt impi⁹.** Cōueniēt̄ h̄ dño Jesu christo dici: q̄ ipsū dicere: accipim⁹. Quis em̄ ali⁹ increpauit gentes: ⁊ perijt impi⁹: nisi q̄ postea q̄ ascendit in celū misit sp̄m̄ sc̄tū: q̄ cōpleti ap̄li: cū fiducia p̄dicarēt v̄bū dei: et peccata hoim̄ libere arguerēt: Qua increpatōe p̄ijt ipi⁹: qz iustificat⁹ ē impi⁹: ⁊ fact⁹ est pius. **Nō me eorū delesti in seculū: et i seculū seculi.** Beletū ē nomē ipiorū. Nō em̄ appellāt impij: q̄ deo vero credūt. Belet autē nomē eorū i seculū: id est q̄ diu t̄pale seclm̄ voluit. Et i seculū seculi: Quid ē seculū seculi: nisi cui⁹ effigie ⁊ tanq̄ vmbra habz h̄ seculū: Vicissitudine em̄ tēporū sibi succedētū: dū luna minuit et rursus implet: dū sol omni anno locū suū repetit: dū ver: vel estas: v̄l autū: vel hyems sic trāsit vt redeat: eternitatē quedaz imitatio ē. S; hui⁹ seculi seculū ē: qd̄ incōmutabili eternitate cōsistit. Sicut v̄sus in aīo: ⁊ v̄sus in voce. Ille intelligit: iste audit. Et ille istū modifcat. Et iō ille i arte opat⁹ ⁊ manet: iste i aere sonat ⁊ trāsit. Sic hui⁹ mutabilis seclm̄ modus: ab illo incōmutabili seculo definit: qd̄

Comp.

Alia Ista.
t eternū.

dicat seculū seculi. Et iō illud in arte dei: s̄
est in sapiētia z v̄tute p̄manet. Hoc aut̄ in
creature administratōe pagit. Si tñ nō repe
titio est: vt postea q̄ dictū est i seculū: ne s̄
acciperet qd̄ trāsit: subijceret in seculū se
culi. Mā i grec̄ exēplarib⁹ sic est: εἰς τὸν
αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.
Quod latini pleriq̄ interpretati sunt: nō in
seculum et in seculum seculi: sed in eternū:
z in seculū seculi. Ut i eo qd̄ dictū est: in se
culū seculi: illd̄ exponeret qd̄ dictū ē in eter
nū. Romē ḡ impioꝝ delecti in eternū: qz de
inceps nunq̄ erūt impij. Et si i hoc seculū
nō tendit nomē eoz: multonū i seculū se
culi. Inimici defecerūt framee i fi
nē: Mō pluralit̄ inimici: s̄ singularit̄ hui⁹
inimici. Cui⁹ autē inimici: nisi diaboli: fra
mee defecerūt: De aut̄ intelligunt̄ diuerse
opinionēs erroris: quib⁹ ille tanq̄ gladij
aias perimit. His gladij vincēdis et ad
defectū p̄ducēdis: instat ille gladi⁹ de quo
i septimo psalmo d̄: Nisi cōuertamini: gla
diū suū vibrabit. Et forte iste ē finis in quē
framee deficiūt inimici: qz vsq̄ ad ip̄m ali
qd̄ valēt. Ipe nūc opat̄ occulte: vltio autē
iudicio palā vibrabit. Hoc destruūtur ci
uitates. Nam ita sequit̄: Inimici defecerūt
framee i finē. Et ciuitates destruxisti.
Ciuitates aut̄ in quib⁹ diabol⁹ regnat: vbi
dolosa z fraudulēta p̄silia tanq̄ curie locū
obtinēt: cui p̄ncipatui quasi satellites z mi
nistri assunt officia quozūq̄ mēbroꝝ: oculi
ad curiositatez: aures ad lasciuā: vel si qd̄
est aliud quod in malā partē libēter audit:
man⁹ ad rapinā: vel quodlibet aliud faci
nus aut flagiciū: z membra cetera in hunc
modū: tyrannico p̄ncipatui: id est pueris
cōsilijs militātia. Hui⁹ ciuitatis q̄si plebs
est: oēs delicate affectiōes z turbulētū mo
tus animi: quotidianas seditiōes i homie
agitātes. Ergo vbi rex: vbi curia: vbi mi
nistri: vbi plebs iuenitur: ciuitas est. Nec
em̄ talia essent in malis ciuitatib⁹: nisi p̄us
essent i singlis homib⁹: q̄ sunt tanq̄ elemē
ta z semia ciuitatū. Has ciuitates destruit
cū excluso inde p̄ncipe: de q̄ dictū ē: Prin
ceps hui⁹ seculi missus ē foras: vastant̄ s̄
regna v̄bo veritatis: sopiunt̄ maligna cō
silia: turpes affectiōes edomant̄: mēbroꝝ
z sensuū mīsteria captiuant̄: z ad iusticie z
bonoz operū militātia transferunt̄. Ut iā sic
Aplūs dicit: Mō regnet peccatū in nostro
mortali corpe: z cetera ei⁹ loci. Tūc pacat̄
gia: z ordinat̄ hō ad quietē z ad beatitudi

nē capeffendā. Perijt memoria eo
rū cū strepitu: Impioꝝ scz. Sed cū stre
pitu: Sive qz sit strepit⁹ cū impietas euer
titur. Mō em̄ trāsit ad summā pacē vbi sū
mū silentiū est: nisi q̄ magno strepitu prius
cū suis vitijs belligerauerit: Sive cū stre
pitu dictū est: vt pereat memoria impioꝝ
etiā ip̄o strepitu p̄eunte: in quo tumultuat̄
impietas. Et dñs in eternū p̄manet.
Et qd̄ ergo fremuerūt gentes: z plī medi
tati sūt inania: aduersus dñm et aduersus
chustū ei⁹: Mā dñs in eternū manet. Pa
rauit in iudicio sedē suā: z ipe iudi
cabit orbē terraz i equitate: Para
uit cū iudicat⁹ est: sedē suā. Per illā enim
patientia hō celū acq̄sunt: z deus homib⁹
credētib⁹ p̄sunt. Et hoc ē occultū filij iudi
ciū. Sed qz etiā palā manifesteq̄ ventur⁹
est ad viuos z mortuos iudicādos: p̄auit i
occulto iudicio sedē suā. Et ipe itē palam
iudicabit orbē terraz i equitate: id est me
ritis digna distribuet: agnos ad dexteram
ponēs: hedos ad sinistrā. Iudicabit po
pulos cū iusticia: Hoc ē qd̄ supius di
ctū est: Iudicabit orbē terraz in equitate.
Mō quēadmodū iudicat̄ homies q̄ corda
nō vidēt: a quib⁹ plerūq̄ deteriores absol
uūtur: q̄ p̄demnant̄. Sed in equitate z cū
iusticia dñs iudicabit: testimoniū p̄hibēte
cōsciētia: z cogitātib⁹ accusantib⁹ seu de
fendētib⁹. Et fact⁹ est dñs refugiu
paupi: Quātūlibet p̄sequit̄ inimic⁹ ille q̄
cōuersus ē retro: qd̄ nocebit eis quoz̄ refu
giū fact⁹ ē dñs: Sed s̄ fiet: si in seculo cui⁹
ille magistrat⁹ ē: paupes eē delegerint: ni
hil amādo qd̄ vel hic viuente aut amantē
deserit: vel a moriēte deserit. Tali em̄ pau
peri refugiu fact⁹ ē dñs. Adiutor i opor
tunitatib⁹ i tribulatiōe. Sic paupes
facit: qm̄ flagellat omnē filiu quē recipit.
Mā qd̄ sit adiutor in oportunitatib⁹: expo
sunt: cū addidit: i tribulatiōe. Mō em̄ p̄uer
tit̄ aia ad deū: nisi duz ab h̄ seculo auertit̄.
Nec oportun⁹ ab h̄ seculo auertit̄: nisi nu
gatorijs ei⁹ z noxijs z p̄ncipiosis voluptati
bus: labores doloresq̄ misceantur. Et
speret i te oēs qui cognoscūt nome
tuū: Cū defuerit sp̄are i diuitijs z in alijs
hui⁹ seculi blādimentis. Querētē q̄ppe aiam
vbi figat spem cū ab h̄ mūdo euellit̄: opor
tune excipit cognitio nois dei. Mā nomen
ip̄m dei nūc vsq̄ quaq̄ vulgatū ē. Sed co
gnitio nois est: cū ille coḡscit̄ cui⁹ ē nomē.
Mō em̄ nomē p̄pter se nomē ē: s̄ p̄pter id qd̄

Alia lra.
t sonu.

Alia lra.
t thronū suū.
Alia lra.
t terre.

Paupes
spiritus

Alia lra.
t nouerūt.

Psalmus

IX.

significat. Dicitur e aut: Dñs nomē est illi. Quapropter q se libeter deo famulū subdit: cognouit h nomē. Et speret i te: q cogscūt nomē tuū. Itē dñs dic ad Moysen: Ego sum q sū. Et dices filijs isrl: Adisit me q ē. Speret g in te q cogscūt nomē tuū: ne speret i his reb q tps volubilitate pterfluūt: nihil hntes nisi erit z fuit. Qm qd i illis futurū ē: cū venerit: fit statū pteritū. Et expectat cum cupiditate: amittit cū dolore. In dei nāq natura nō erit aliqd: qsi nōdū sit: aut fuit qsi iā nō sit: sed ē tantū id qd est: et ipa ē eternitas. Desinat igit sperare z diligere tpalia: z se ad eternā spem cōferant: q cognoscūt nomē ei q dixit: Ego sum q sū. Et de q dictū ē: Adisit me q est. Qm nō dereliquisti querētes te dñe. Qui cum qrun: iā trāscūtia z mortura nō qrūt. Nemo em pōt duob dñis seruire. Psalite dño q habitat i syon. His dī: qd nō derelinq̄t q̄retes se dñs. Ipse habitat in syon: qd interpretat speculatio: Et gestat imaginē ecclie q nunc ē: sic Hierlm gestat imaginē ecclie q futura ē: id est ciuitatis sc̄toz iā angelica vita fruētū: qz Hierusalē interpretat visio pacis. Precedit autē speculatio visionē: sicut ista ecclesia p̄cedit eā q p̄mittit ciuitatē imortalē z eternā: Sz p̄cedit tpe: nō dignitate: Quia honorabili est q puenire nitimur: q̄ id qd agim: vt puenire mereamur. Agim autē speculatōez: vt pueniam ad visionē. Sz etiā ipsā q nūc ē ecclia: nisi dñs ihabitaret: iret i errozē quālibet studiosissima spectatio: Et huic ecclie dictū ē: Tēplū em̄ dei sc̄tm ē: qd estis vos. Et i interiore homie habitare christū p fidem in cordib nris. Precipit g nob is vt psallam dño q habitat i syon: vt cōcordit dñm ecclie ihabitatorē laudem. Annūciate inter gētes mirabilia ei. Et factū ē: z nō desinet fieri. Qm req̄res sāguinē eoz memorat ē. Quali r̄ndere ab his q missi sūt euāgelizare illō p̄ceptū qd dictū ē: Annūciate inf gētes mirabilia ei: et diceret: Dñe q̄s credidit auctui nro: Et ppter te occidimur tota die. Lō uenietē sequit: dicens: nō sine magno fructu eternitatis morturos i p̄secutiōe christianos: Qm req̄res sāguinē eoz mēorat ē: Sed cur sanguinē eoz maluit dicere: An qsi alī impitior z mioris fidei q̄reret dicēs: quō annūciabūt: cū i eos infidelitas gentū seuitura sit: Huic r̄ndet: qm req̄res sāguinē eoz mēorat ē: Id est veniet vltimū

iudiciū: vbi z infectoz glia z interficiētū pena manifesta fiet. Ademorat ē aut: nemo ita positū putet: q̄ obliuio cadat i deū: Sed qz post lōgū tpus futurū ē iudiciū: fm affectū infirmoz hoim positū ē: Qui quasi oblitū deū putat: qz nō tā cito facit: q̄ ipsi volūt. His dī etiā qd sequit: Nō ē oblitus clamorē pauperū. Id est non vt putat: oblit ē: Quali diceret: postq̄ audi erūt memorat ē: g oblit erat. Nō ē oblit inqt clamorē pauperū. Sed qro q̄s clamor pauperū sit: quē de nō obliuiscit: An iste clamor ē: cui bec vba sunt: Miserere mei dñe: vide hūilitatē meā ab inimicis meis: Quare g nō dixit: Misere re nri dñe: vide hūilitatē nostrā de inimic nostris: tanq̄ multi paupes clamēt: h tāq̄ vn: miserere mei dñe: An qz vn impellat p sanctis: q̄ pmus paup p nobis fact est: Et ipse dicit. Qui exaltas me d̄ portis mortis: vt annūcies vniuersas laudes tuas in portis filie syon. Exaltat. n. hō in illo nō solū quē gestat: qd ca put ecclie ē: s̄ etiā quisq̄s nostrū ē in ceteris mēbris: z exaltat ab oib prauis cupiditatib: q̄ sunt porte mortis: qz per illas itur in mortē. Adors aut est iā ipa leticia i p̄fruen do: cū quisq̄ adipiscit qd p̄dite p̄cupiuit. Radix ē em̄ omnū maloz cupiditas. Et p̄pterea porta mori ē: qz mortua ē vidua: q̄ in delicijs viuit: Ad q̄s delicias: p cupiditates tāq̄ p portas mortis: puenit. Sūt autē porte filie syon: oia optima studia: per q̄ venit ad visionē pacē i sancta ecclia. In his igit portis bñ annūciant vniuersae laudes dei: vt nō def sanctū canib: neq̄ p̄siciant margarite añ porcos: Qui malūt p̄tinaciter latrare: q̄ studiose q̄rere: Aut q̄ nec latrare nec q̄rere: s̄ in suarū voluptatū ceno volutari. Cū aut i bonis studijs laudes dei annūciant: petēb dat: et q̄rētib manifestat: z pulsantib apit. An forte porte mortis: sunt corpales sensus z oculi: qui apti sūt homi cū de ligno vetito gustasset: A quib exaltant: q̄b dī vt q̄rāt non q̄ vident: s̄ q̄ nō vident: Quia q̄ vident: tpalia sūt: q̄ aut nō vident: eterna sūt. Et porte sūt filie syon: sacramēta z initia fidei: q̄ pulsantib apunt: vt pueniat ad occulta filij. Nō em̄ ocul vidit: aut auris audiuit: aut i cor homis ascēdit: q̄ pp̄auit deus diligētib se. Hucusq̄ ē clamor pauperū: quē nō oblit ē dñs: Beinde sequit. Exultabo sup salutare tuū: Id est cū b̄ritudine cōtine-

Alia lra. t omnes laudatioes.

Alia lra. t i salutarū tuo.

... Sed cū hie t son...
 ... a pacē vbi sū...
 ... tpe iudi...
 ... Para...
 ... Per illa enim...
 ... r̄ocus hominō...
 ... cultū filij iudi...
 ... f̄stoz ventur...
 ... iacobos: pau...
 ... tpe iē palam...
 ... id est me...
 ... ad dexteram...
 ... dicabit po...
 ... qd supius di...
 ... in equitate...
 ... m̄ies q̄ corda...
 ... teriores absol...
 ... equitate z cū...
 ... monū p̄hibēz...
 ... iustitib se u...
 ... nris refugit...
 ... i iunio: alle q̄...
 ... eis quoz refu...
 ... in seculo cui...
 ... elegerint: ni...
 ... te aut amantē...
 ... t. Ali em̄ pau...
 ... diator i opor...
 ... De sic paupes...
 ... illuz que recipi...
 ... amittit: expo...
 ... de. Nō em̄ puer...
 ... seculo auertit...
 ... auertit: nulli m...
 ... iosis voluptat...
 ... sc̄cipit. Et...
 ... iudicium nō...
 ... om̄is z in alij...
 ... nōtē q̄pe aiam...
 ... do euellit: opor...
 ... dei. Nō nomen...
 ... gati ē. Sed...
 ... tū cur ē nō...
 ... ē: s̄ p̄ q̄s

... lūm hie p̄p̄tū...
 ... m̄ior...
 ... non tale...
 ... quam maxime...
 ... per vana...
 ... dicit

bor a salutaris tuo: qd̄ ē dñs n̄r Iesus chri-
 st̄ virt̄ z sapiētia dei. Ergo ecclia dicit q̄ h̄
 affligit: et spe salua est: q̄ diu occultū ē filij
 iudiciū: ip̄a spe dicit: Exultabo sup salutare
 tuū: qz nūc circūstrepente seu vi: seu errore
 gentiliū: atterit. **Infixe sunt gētes in
 corruptiōe quā fecerunt.** Aduerte
 quēadmodū seruet pena pctōri de opibus
 suis: z quēadmodū q̄ voluerūt p̄seq̄ eccle-
 siā: i ea corruptiōe sunt fixi: quā se inferre ar-
 bitrabant. Nā inficere corpa cupiebant:
 cū ipsi i aia morerent. **In muscipula
 ista quā occultauerūt: cōphensus ē
 pes eoz.** Muscipula occulta: ē occulta
 cogitatio. Pes aie: recte intelligit amor:
 Qui cū praū ē: vocat cupiditas aut libi-
 do. Cū aut̄ rect̄: dilectio v̄ caritas. Amo-
 re em̄ mouet: tanq̄ ad locū q̄ tēdit. Locus
 aut̄ aie: nō in spacio aliq̄ ē qd̄ forma occu-
 pat corpis: s̄ in delectatiōe q̄ se puenisse p̄
 amorē: letat. Belectatio aut̄ p̄niciosa: seq̄t
 cupiditatē: fructuosa caritatē. **Uñ z radix
 dicta ē cupiditas.** Radix porro tanq̄ pes
 arboris intelligit. Radix dicta ē z caritas:
 vbi de semib̄ dñs loquit: q̄ in petrosis loci
 exeūt: et sole veniēte arescūt: qz nō habent
 altā radicē. **Uñ s̄ḡt eos q̄ gaudēt accipiē-
 do v̄bū veritat̄: s̄ cedūt p̄secutiōib̄: quib̄
 sola caritate resistit.** Et **Apl̄us dicit: Et in
 caritate radicati z fundati: possitis p̄phen-
 dere.** Pes ḡ pctōz: id est amor: p̄hendit
 in muscipula quā occultat: Quia cū frau-
 dulētā actionē p̄secuta fuerit delectatio: cū
 eos tradit dē in p̄cupiscētā cordis eoz: iā
 illa delectatio aligat eos: vt inde abrupere
 amorē z ad vtilia p̄ferre nō audeāt: Quia
 cū conati fuerūt: dolebūt aīo: tanq̄ pedē d̄
 cōpede exuere cupiētes. Cui dolor succū-
 bētes: a p̄niciosis delectatiōib̄ nolūt abse-
 dere. In muscipula ḡ quā occultauerūt: id
 est i fraudulēto p̄silio: p̄phēsus ē pes eoz:
 amor sc̄z q̄ p̄ fraudē puenit ad vanā leticiā
 q̄ p̄pat̄ dolor. **Cognosce dñs iudi-
 cia faciēs: Hec sunt iudicia dei: Nō ab
 illa tranquillitate b̄itudinis sue: nec a secre-
 tis sapientie quib̄ recipiunt b̄tē aie: p̄ferē
 ferrū: aut ignis: aut bestie: aut aliqd̄ tale q̄
 crucient̄ pctōres. S̄z quō cruciant̄: et quō
 facit dñs iudiciū? In opibus manu
 suay cōphensus ē pctōz. Hic inpo-
 nit̄ canticū diapsalmat̄: q̄ si occulta leticia
 quātū existimare possum̄: sepatiōis q̄ nūc
 fit: nō locus: s̄ affectiōib̄ aīoz: inf̄ pctōres
 z iustos: sic granoz a paleis adhuc i area.**

Alia lra.
 † interitu quē

Alia lra.
 † In laq̄o isto
 quē absconde-
 runt.

Et seq̄t: **Cōuertant̄ pctōres i infer-
 nū: Id est dent i man̄ suas cū eis parat̄:
 z illaq̄ent̄ delectatiōe mortifera. Des ge-
 tes que obliuiscunt̄ deu.** Quia sic nō
 pbauerūt deū hie i noticia: dedit illos de-
 i reprobū sensū. **† Quia nō i fine ob-
 liuio erit paupis: Qui videt̄ nūc i ob-
 liuione esse: cuz pctōres felicitate h̄ seculi
 flozere existimant̄: z iusti laborare. S̄z pa-
 tiētia: iquit: pauper̄ n̄ i piet̄ ieternū.**
**Quaprop̄ nūc patiētia op̄ ē ad p̄ferēdos
 malos: qui iā volūtati b̄ sepati sunt. donec
 etiā vltimo iudicio sepatent̄: Exurge
 dñe nō i p̄ualeat hō: Implorat̄ futurū
 iudiciū: S̄z anteq̄ veniat: Judicent̄: i-
 q̄t: gētes i cōspectu tuo. Hoc ē in oc-
 culto: qd̄ d̄ corā deo: paucis sanct̄ z iust̄
 intelligēt̄. Cōstitue dñe legis la-
 torē sup eos: Videt̄ mibi Antichristū si
 gnificare. Be q̄ **Apl̄s dicit: Luz reuelabit̄
 hō peccati. Et sciāt̄ gētes qm̄ hoies
 sunt. Et q̄ nolūt liberari a filio dei: z p̄ti-
 nere ad filiū homis: et esse filij hoim̄: id est
 noui homies: seruiāt̄ homi: id est veteri ho-
 mini pctōri: qm̄ homies sunt: Et qz ille ad
 tantū culmē inanis gl̄ie ventur̄ credit: tā-
 ta ei licebit̄ facere: z i oēs hoies: et i factos
 dei: vt tūc v̄ nōnulli infirmi arbitrent̄ deū
 res hūanas negligere. Inp̄posito diapsal-
 mate: subiicit tanq̄ vocē gemētū z querē-
 tū cur iudiciū differat̄: **Et quid dñe
 inq̄t̄ i discessisti loge: Deinde q̄ sic q̄si-
 uit tāq̄ repēte intellexerit: aut q̄ si sciēs inf̄-
 rogauerit vt doceret: subiicit dicēs: **Be-
 spicis i opportunitatib̄ i tribulati-
 onib̄. Id est opportune despici z faci tribu-
 latiōes: ad inflāmādos aīos desiderio
 aduētus tui. H̄is em̄ iocūdior est fons ille
 vite: q̄ multū sitierit: Itaq̄ insinuat̄ cōsiliū
 dilatiōis dicēs: **Bu supbit̄ impī ac-
 tendit̄ paup̄: Adirū ē z verū: quāto stu-
 dio bonē spei puuli accēdant̄ ad recte vi-
 uēdum: p̄p̄atiōe peccātū. Quo mysterio
 agit̄: vt etiā hereses eē p̄mittant̄: Nō qz ip̄i
 heretici h̄ volūt: s̄ qz h̄ de peccat̄ eoz diui-
 na op̄at̄ puidētia: **Que lucē facit et ordi-
 nat: tenebras aut̄ tm̄ ordinat: vt sit eay cō-
 patiōe lux gr̄atior. Sicut hereticoz cōpa-
 tiōe iocūdior ē inuētio veritatis. Ea q̄ppe
 p̄p̄atiōe p̄bati: manifesti sūt inf̄ hoies: qui
 deo noti sūt. **Cōprehēdunt̄ i cogi-
 tatiōib̄ suis quib̄ cogitant. Ia est
 male cogitatiōes eoz: vicula illis sūt: S̄z
 q̄re sūt vincula: **Qm̄ laudat̄ pctōz****************

Alia lra.
 † qm̄.

Alia lra.
 † p̄bit̄ in finē

Alia lra.
 † cōfiteat̄.

Alia lra.
 † recessit̄.

Alia lra.
 † tribulatiōe.

Alia lra.
 † cōsiliis.

inquit: in desiderijs aie sue. Adulantiu li-
 que: alligat aias i peccatis. Belectat. n. ea
 facere i quib' no solu no metuit repbesor:
 s' etiaz laudat auditor. Et q' iniq gerit
 bndicif. Hunc pphedunt i cogitatioib'
 suis qb' cogitat. Irritauit dnm pec-
 cator: Nemo gratulet homi q' pspat i via
 sua: cui' peccat' deest vltor: z adest lauda-
 tor. Adior hec ira dñi est. Irritauit dnm
 peccator vt ista patiat: id e' vt correptois:
 flagella si patiat: Irritauit dnm peccator:
 Scom multitudinē ire sue no' exq-
 ret. Adultu irascit: du no' exqrit: du quasi
 obliuiscit z no' attedit peccata: z p fraudes
 z scelera ad diuitias honoresq' peruenit:
 Qd maxie in illo antichristo euenturu est:
 Qui vsq' adeo beat' videbit hoib': vt etia
 de' putet: Sz quata ista ira sit dei: docet se-
 qntia. **Mo e de' i cospectu ei': cōta-
 minant' vie ei' i omi tpe.** Qui nouit
 vel qd gaudeat vl' qd letet i aia: nouit qn-
 tu malu sit luce deserit veritat': Eū magnū
 malu hoies putet oculoꝝ corpaliū cecita-
 te q' lux ista retrahit: quataz q' pena patit q'
 secūdis reb' pctōꝝ suoz eo pducit vt n' sit
 de' i cospectu ei': z ptamient' vie ei' i oi tpe:
 id est cogitatioes z p'ilia ei' immūda sint:
Auferuntur iudicia tua a facie ei':
 Anim' em' male sibi cōsci': dum sibi videf
 nullā penā pati: credit q' no' iudicet deus:
 Et sic auferunt iudicia dei a facie ei': cū h'
 ipa sit magna dānatio. Et oim inimico-
 rum suoz dñabit'. Ita enim tradit: q'
 reges oēs supatur' sit: z sol' regnū obtētu-
 rus: qm' etiā fm' Aplm' q' de illo p'dicat: In
 tēplo dei sedebit: extollens se sup omne qd
 colit' z qd dicit de'. Et qm' tradit' i cupi-
 scētiā cordis sui: z dānatiōi vltime desti-
 nat': per nefarias artes ad illd' vane z ina-
 ne culmē dānatiōēq' ventur' e': p'pterea
 sequit'. **Dixit em' i corde suo: Non
 moueboꝝ de generatiōe i generati-
 onē sine malo.** Id est fama mea z nomē
 meū de hac generatiōe i generatiōē poste-
 rozū nō trāsiet: nisi artib' malis adipiscar-
 tā excelsū pncipatū: de q' posteri tacere n'
 possunt. Anim' em' pditus z expers bona-
 rū artū atq' a iusticie lumie alien': malis
 artib' sibi additū molit' ad famā tam diu-
 turnā: vt apud posteros etiā celebret. Et q'
 nō possunt bñ innotescere: cupiūt vl' male
 de se homies loqui: dñmō nomē eoz latif-
 sine puaget. Qd h' arbitroz dictū eē: **Mo
 moueboꝝ de generatiōe i generatiōē sine**

malo. Est z alius intellect': Si de genera-
 tōne mortali ad eternitatis generatiōē se
 venire nō posse van' z erroris plen' anim'
 arbitrat nisi artib' malis: qd quidē iam de
 Symone diffamatū ē: cuz sceleratis artib'
 celū se putasset adepturū: z de hūana gene-
 ratiōe i diuinā generatiōē rebus magicis
 trāsiturū: qd g' mirū si z ille hō peccati: qui
 totā nequitia z impietate quā oēs pseudo-
 p'phe inchoauerūt impletur' ē: z tāta signa
 factur': vt decipiat si fieri pōt etiaz electos
 dei: dicitur' ē in corde suo: **Mo moueboꝝ d'
 generatiōe i generatiōz sine malo.** **Lu-
 ius maledictiōe os plenū ē: z ama-
 ritudine z dolo:** Magnū em' maledi-
 ctū est tā nefandis artib' celū appetere: ad
 capiēdaz eternā sedē talia merita cōpare.
 Sz hac maledictiōe os ei' plenū ē. **Mo em'
 habebit effectū ista cupiditas: sed infra os
 ei' tantū valebit ad eū pdēdū q' hec sibi au-
 sus ē polliceri cū amaritudine z dolo: id est
 ira z insidijs quib' i suas ptes puerfur' est
 multitudinē.** **Sub lingua eius labor z
 dolor.** Nihil ē laborosi' iniquitate z impieta-
 te: **Quē laborē sequit' dolor:** qz nō solū si-
 ne fructu: s' etiā ad pncipiē laborat. **Qui la-
 bor et dolor ad illud refert qd dixit i corde
 suo: Mo moueboꝝ de generatiōe i genera-
 tiōē sine malo.** Et p'pterea sub lingua ei':
 nō in lingua: qm' tacite ista cogitatur' ē. **Mo
 mimb' aut alia loquet: vt bon' z iust' z dei
 fili' videat.** **Sedet i insidijs cū di-
 uitib':** Quib' diuitibus: nisi eis q's seculi
 munerib' cumulauit: Et ido in insidijs cū
 his sedere dicit' ē: qm' falsam felicitatē ipō-
 rū ad decipiēdos homies ostentabit. **Qui
 praua volūtate dū tales esse cupiūt et bo-
 na eterna nō querūt: i laqos eius incidēt.**
In occultis vt interficiat innocētē.
 In occultis puto dictū esse: vbi non facile
 intelligit qd appetēdū: qd ve fugiendū sit.
 Innocentē aut inficere: est ex innocēte fa-
 cere nocentē. **Oculi ei' in paupere
 respiciūt:** Justos em' maxie psecutur' ē:
**De qb' dictū ē: Bñ paupes: qz ipoz ē re-
 gnū celoz.** **Insidiat in occulto velut
 leo i cubili suo.** Leonē in cubili dicit' eū:
 in q' z vis z dol' opabit: **Prā. n. psecutio
 ecclie violēta fuit: cū pscriptiōib': tormētū:
 cedib': christiani ad sacrificiū cogent.**
**Altera psecutio fraudulēta ē: q' nē p huius
 cemodi hereticos et falsos fratres agitur.**
**Tertia supest p antichristū vētura: q' nihil
 ē piculosi': qm' z violēta z fraudulēta erit.**

Alia lra. t iniquus.

Alia lra. tacerbavit.

Alia lra. t queret.

Alia lra. inqnatē sūt.

Alia lra. t abscondito qm' leo in spelunca sua.

Vim habebit in imperio: dolum in miraculis. Ad vim relatus est: quod dictum est leo. Ad dolos: quod dictum est: in cubili suo. Et rursus ipsa repetita sunt conuerso ordine. **In** insidiatur: iquit: vt rapiat innocente: Hoc ad dolum pertinet: Quod autem sequitur: Rapere pauperem dum attrahit eum: Cholene deputat. Attrahit enim significat: quibus potest cruciatibus affligendo ad se adducit. Itē duo quae sequuntur: ipsa sunt. **In** muscipula sua humiliabit eum: cuius est: Inclinabit et cadet dum dominabitur pauperi: Hic est. Ad muscipula enim bene sunt insidias: Bñatio vero terrore aptissime insinuat. Et bene ait: humiliabit eum in muscipula sua. Cum enim signa illa facere cepit: quanto mirabiliora videbuntur hominibus: tanto illi facti quae tunc erunt ostendentur: et quasi per nihil habebunt. Quos ille: cui per iusticiam et innocentiam resistet: mirificis factis superare videbit: Sed inclinabit et cadet dum dominabitur pauperi: id est dum quilibet supplicia irrogabit resistētibus sibi seruis dei. Unde autem inclinabit? Dixit enim in corde suo: oblitus est deus: auertit faciem suam ne videat usque in fine. Hec est inclinatio casus miserum: dum animus humanus in suis iniquitatibus quasi prosperat: et parci sibi putat: cum exerceat et seruet ad vltimam oportunitatem vindictam: de qua nunc iam loquitur cum dicit: **Exurge** domine deus et exaltet manus tua: Id est manifesta sit potentia tua. Superius autem dixerat: **Exurge** domine non pualet homo: iudicent gentes in conspectu tuo: id est in occulto vbi solus deus videt. Hoc factum est: cum impij ad magnam quam videt hominibus felicitatem puenerunt. Super quos constituit legislator quale hinc meruerunt. Beatus qui dicit: Constitue domine legislatorem super eos: sciāt gentes quod homines sunt. Nunc autem post illam occultam penam atque vindictam dicit: **Exurge** domine deus et exaltet manus tua: non vtiq; in occulto: sed iam in manifesta gloria: **Ne obliuiscaris pauperem in fine.** Id est sic impij putant: quod dicit: oblitus est deus: auertit faciem suam ne videat usque in fine. Usque in fine autem negat deum videre: quod dicit eum res humanas et terrenas non curare: Quoniam terra quasi finis est rerum: quod vltimum elementum est: In quo homines ordinatissime laborant: sed laborum suorum ordinem videre non possunt: quod maxime pertinet ad occulta filij. Laborans ergo ecclesia illis temporibus: tanquam nauis in magnis fluctibus et percellis: quasi dormientem excitat dominum: vt imperet vltimis et tranquillitas redeat. **Beatus** ergo: **Exurge** domine deus et exaltet manus

tua: ne obliuiscaris pauperum in fine. Jam itaque manifestum iudicium intelligentes et exultantes dicunt: **Propter** quod irritauit impius deum: Id est quod profecit tanta mala facere: **Dixit** enim in corde suo non requireret: **Beide** sequitur. **Vides** quoniam tu laboreris iram consideras: vt tradas eos in manus tuas. Sensus iste pronuntiationes quirit: in qua si erratum fuerit: obscurat. Sic enim dixit in corde suo impius: non requireret deus: quasi deus labore et iram consideret vt tradat eos in manus suas: Id est quasi laborare et irasci timeat: Et propterea illis parcat: ne onerosa illi sit pena eorum: aut ne iracundia et tepestate turbet: Quod plerumque homines faciunt dissimulata vindicta: ne laborerent aut irascant. **Tibi derelictus est pauper:** Id est enim pauper est: id est omnia huius mundi temporalia bona contempsit: vt tu sis tantum spes eius. **Pupillo** tu eris adiutor. Id est ei cui mortuus pater huius mundi: pro quem carnalis generus est: et iam potest dicere: **Adhuc** mihi crucifixus est: et ego mundo. Talibus enim pupilis pater fit deus. **Bocet** quippe deus pupillos fieri discipulos suos: quibus dicit: **Ne** vobis dicat pater in terris. **Cuius** rei exemplum prebuit ipse dicens: **Que** mihi mater: aut quod fratres: **Et** nolunt quidam pniciosissimi heretici asserere: non eum habuisse matrem: nec vident esse sequens si huius verba attendat: vt nec discipuli eius pres habuerint: **Quia** sic ipse dixit: quod mihi mater est: sic illos docuit: cum ait: **Nolite** vobis dicere patrem in terra. **Cotere** brachium pectoris et maligni: **Filius** scilicet deus qui supra dicebat: omnium inimicorum suorum dominabitur. **Brachium** enim eius: dixit potentiam eius: cui contraria est chasti potentia: de qua dicit: **Exurge** domine deus exaltet manus tua. **Requiritur** delictum eius nec inueniet. **Propter** illud idem iudicabit de peccato suo et ipse periet propter peccatum suum. **Beide** quod mirum si sequitur. **Dominus** regnabit ieternum et in seculum seculi: peribitis getes de terra illius. **Betes** posuit pectoris et ipsos. **Desiderium** pauperum exaudiuit dominus: **Desiderium** illud quod estuabat: cum in angustiis et tribulationibus huius seculi domini diem concupiscerent. **Preparatione** cordis eorum exaudiuit auris tua. **Hec** est cordis preparatio: de qua in alio psalmo canitur: **Paratum** cor meum deus: paratum cor meum. **Beatus** qui dicit **Aplos:** Si autem quod non videmus speramus: pro patientia expectamus. **Jam** vero aure dei: non membrum corporeum: sed potentiam esse quae exaudit reglarit debemus accipere: **Atque**

Alia lra.
† pauperē.

Alia lra.
† laq̄o suo.
Alia lra.
† cū dñat' fuerit.

Alia lra.
† dolore.

Alia lra.
† orphano.

Alia lra.
† nō habet.

Alia lra.
† queret peccatū illius et nō

ita quibus notatis membris eius quod in nobis visibilia et corporea sunt: potestas operationum oportet intelligi: ne sepe ista repetant. Non enim corporeum fas est putare: quod dominus deus non sonantem vocem: sed preparationem cordis exaudit.

Judicare pupillo et humili: Id est non ei quod conformatur huic seculo: neque superbo. Aliud est enim iudicare pupillum: aliud iudicare pupillo. Iudicat pupillum: etiam qui condempnat. Iudicat autem pupillo: qui pupillo profert sententiam. Et non apponat ultra magnificare se homo super terras. Homines enim sunt: de quibus dictum est: Non domine legislator super eos: ut sciant gentes quoniam homines sunt. Sed etiam ille qui eodem loco intelligitur poni super eos: homo erit: De quo nunc dicit: Et non apponat ultra magnificare se homo super terram: cum venerit scilicet filius hominis iudicare pupillo: qui se exiit veterem hominem: atque hoc modo tanquam extulit patrem. Post occulta ergo filij: de quibus in hoc psalmo multa dicta sunt: erunt manifesta filij: de quibus pauca in fine eiusdem psalmi nunc dicta sunt. Ex his autem titulus factus est: que maiorem hinc partem tenent. Potest et ipse dies adventus domini recte numerari inter occulta filij: quibus ipsa domini presentia manifesta futura sit. De illo enim die dictum est: quod nemo eum sciret: neque angeli: neque virtutes: neque filius hominis. Quid ergo tam occultum: quam id quod etiam ipsi iudici occultum esse dictum est: non ad cognoscendum: sed ad pendendum. De occultis autem filij: etiam si quis non dei filium subaudire voluerit: sed ipsius David: cuius nomini totum psalterium tribuit (nathanael dicitur) voces illas audiat quibus domino dicit: Misere nostri filii David: atque ita etiam hoc modo eundem dominum christum intelligat: de cuius occultis iste psalmus inscriptus est. Sic enim etiam ab angelo dicit: Habit illi deus sedem David patris sui. Nec illa sententia huic intellectui contraria est: qua idem dominus querit a iudeis: Si filius David christus est: quomodo in spiritu vocat eum dominum dicens: Dixit dominus domino meo sede a dextris meis: donec ponam omnes inimicos tuos sub pedibus tuis. Dicitur enim imperitis: qui quibus venturum christum sperarent: secundum hominem tamen eum expectarent: non secundum quod virtus et sapientia dei est. Vocet ergo ibi fidem verissimam et sincerissimam: ut et dominus sit regis David: secundum quod est verbum in principio: deus apud deum:

per quod facta sunt omnia: Et filius: secundum quod factus est ex semine David secundum carnem. Non enim dicit: non est filius David christus: Sed si tam tenetis quod filius sit eius: discite quomodo sit dominus eius: ut teneatis in christo quod filius hominis est: ita enim filius David est: et non relinquatis quod filius dei est: ita enim dominus eius est.

ExPLICIT Tractatus de ps. IX.

Incipit Tractatus de ps. X.

In finem ps. ipsi David.

In qua tractatione titulus iste non indiget. Jam enim satis tractatus est: quod sit in finem. Ipsum ergo psalmi textum videamus: Qui mihi videtur adversus hereticos cantandus: qui commemorando et exaggerando multorum in ecclesia peccata: quasi apud ipsos iusti aut omnes aut plures sint: ab unius ecclesie vere matris verberis nos auertere atque arripere moluntur: afirman-tes quod apud ipsos sit christus: et quasi pie studiosque admonentes: ut ad eos transivendo transmigramus ad christum: quem se habere mentium. Notum est autem christum in prophetia cum multis nominibus allegorice insinuaret: etiam montem appellatum. Respondendum est itaque istis: et dicendum:

In domino confido: quomodo dicitis anime mee: transmigra in montes sicut passer. Unum montem teneo: in quo confido: quomodo dicitis ut ad vos transeat tanquam multi sint christi: Aut si vos montes esse dicitis per superbiam: oportet quidem esse passerem pennarum virtutibus et preceptis dei. Sed ea ipsa prohibent volare in istos montes: et in superbis hominibus sperni collocare. Habeo domum ubi requiescam: quia in domino confido. Nam et passer invenit sibi domum: Et factus est dominus refugium pauperi. Dicam ergo tota fiducia: ne dum christum apud hereticos querimus: amittamus. In domino confido: quomodo dicitis anime mee: transmigra in montem sicut passer. **Q**uia ecce peccatores tetenderunt arcum: pauerunt sagittas suas in pharetra: ut sagittentur in obscura luna rectos corde. Terrores isti sunt comminantium nobis de peccatoribus: ut ad se tanquam ad iustos transeam. Ecce inquit: peccatores tetenderunt arcum. Credo scripturas: quas illi carnaliter interpretando: venenatas inde sententias emittunt. Parauerunt sagittas suas in pharetra: eadem verba scilicet que scripturarum auctoritate iaculaturi sunt: in cor-

Adi. manifestat hunc psalmi spiritum catholicum contra ventum nostrum temporis heresim ut nihil magis

Alia lra.† intenderunt. Alia lra.† in obscuro.

dis occulto pauerūt: Et sagittent i obscu-
ra luna rectos corde: vt cū senserint ecclie
lumie ppter multitudinē imperitorū z car-
nalitū obscurato: nō se posse pūnci: corru-
pūnt bonos mores colloquijs malis. Sed
ptra oēs istos terrores dicēdū est: In dño
confido. Luna vō q̄ congruēter significet
ecclesiaz: memini me pmississe in h̄ psalmo
cōsideraturū. Due sunt de luna opiniones
pbabiles. H̄az aut̄ q̄ vera sit aut nō: oino
aut difficillime arbitror posse hoīem scire.
Cū em̄ q̄rit vñ lumē habeat: alij dicūt suū
h̄ie: s̄ globū ei⁹ dimidiū lucere: dimidiū at̄
obscurū esse: Bū aut̄ mouet in circulo suo:
eandē partē q̄ lucet: paulatim ad terras cō-
uerti: vt videri a nobis possit: et iō p̄us q̄si
corniculatā apparere. Nā z si facias pilam
ex dimidia pte candidā: et ex dimidia ob-
scurā: si eā partē q̄ obscura ē: añ oculos ha-
beas: nihil candoris vides. Et cū ceperis
illā candidā partē ante oculos puertere: si
paulatim facias: p̄mo cornua cādoris vi-
debis: deinde paulatim crescit: donec tota
ps candēs opponat oculis: z nihil obscu-
re alteri⁹ p̄tis videat. Qd̄ si pseueres ad-
huc paulatim puertere: incipit obscuritas
apparere z cādor minui: donec interim ad
cornua redeat: et postremo tot⁹ ab oculis
auertat: ac rursus obscura illa ps sola pos-
sit videri. Qd̄ fieri dicūt: cū lumē lune vi-
des crescere vsq̄ ad q̄ntadecimā lunā: Et
rursus vsq̄ ad tricesimā minui z redire ad
cornua: donec penit⁹ nihil i ea lucis appa-
reat. Sedm̄ h̄ac opinionē luna i allegoria
s̄ḡt ecclesiā. Qd̄ ex pte sp̄iali lucet ecclia:
ex pte aut̄ carnali obscura ē. Et aliqñ sp̄i-
tualis ps i bonis opib⁹ apparet hoib⁹: ali-
qñ aut̄ in p̄scia latet ac deo t̄mō nota ē:
cū solo corpe apparet hoib⁹: Sicut p̄tin-
git: cū oram⁹ i corde: z q̄si nihil agere vide-
mur: dū nō ad terrā: s̄ sursum cor h̄ie iube-
mur ad dñm. Alij aut̄ dicūt nō h̄ie lunā lu-
men p̄riū: sed a sole illustrari: Sz qñ cum
illo est: eā partē ad nos h̄ie q̄ nō illustrat: z
ideo nihil i ea lucis videri. Cū aut̄ incipit
ab illo r̄cedere: illustrari ab ea etiā pte quā
habet ad terrā: z necessario incipe a corni-
bus: donec fiat q̄ntadecima ptra solē. Tūc
em̄ sole occidēte orit̄: vt quisq̄s occidentē
solē obseruauerit: cū eū ceperit nō videre:
cōuersus ad orientē lunā surgere videat:
Atq̄ inde ex alia pte cū ei cepit p̄p̄nqua-
re: illā pte ad nos cōuerti q̄ nō illustrat:
donec ad cornua redeat: atq̄ inde oino si

apparet: qz tūc illa ps q̄ illustrat: sursum est
ad celum: ad terrā aut̄ illa quā radiare sol
nō p̄t. Ergo z fm̄ h̄ac opinionē luna itel-
ligit ecclia: q̄ suū lumē nō habeat: sed ab
vniogenito dei filio: q̄ multis locis i sanctis
scripturis allegorice sol appellatus est: illu-
strat. Quē nesciētes et cernere nō valētes
beretici quidā: ad istū solē corporeū z visi-
bile: qd̄ cōmune lumē est carnis hoīm atq̄
muscarū: sensus simpliciū conant auerte-
re: z nōnulloy auertūt: Qui q̄diu nō p̄t
interiorē lucē veritatis mēte p̄tueri: simpli-
ci fide catholica p̄tenti eē nolūt: Que vna
puulis salus ē: quo vno lacte ad firmitatē
solidioris cibi certo roboze puenit. Queli-
bet ḡ duaz istaz opinionū vera sit: p̄gruē-
ter accipit allegorice luna: ecclia. Aut si in
istis obscuritatib⁹ magis negociosis q̄ fru-
ctuosis: exercere animū: aut nō libet: aut si
vacat: aut anim⁹ ip̄e nō valet: satis ē lunā
popularib⁹ oculis intueri: z nō q̄rere obscu-
ras cās: s̄ cū omib⁹ z incremēta ei⁹ z p̄ple-
menta et detrimēta sentire. Que si p̄pterea
deficit vt renouet: etiā ip̄i impite multitu-
dim demōstrat ecclie figurā: in q̄ credis re-
surrectio mortuoz. Beinde q̄rendū est: qd̄
in h̄ psalmo accipiat obscura luna: in qua
p̄ctōres sagittare pauerunt rectos corde.
Nā em̄ vno mō dici obscura luna p̄t: Nā
z cū finit mēstruis cursib⁹: z cū eius fulgor
nubilo interpolat: z cuz plena deficit: dici
p̄t obscura luna. P̄t ḡ z de p̄secutorib⁹
martyrū intelligi: qd̄ sagittare voluerit in
obscura luna rectos corde: Siue adhuc in
ecclie nouitate: qz nōdū terr̄ maior effulse-
rat z gentiliū sup̄stitionū tenebras vicerat:
Siue liguis blasphemoz z chustianoz no-
mē male diffamātū: q̄si nebulis cum terra
obtegeret: videri p̄spicua luna nō poterat:
id est ecclia: Siue ipoz martyz cedibus z
tāta effusiōe sanguis: tanq̄ illo defectu et
obscuratōe q̄ cruentā faciē luna videt ostē-
dere: a noīe chustiano deterrebant infirmi.
In q̄ terroze v̄ba dolosa z sacrilega iacula
bant p̄ctōres: vt etiā rectos corde p̄uerte-
rent. P̄t est et de his peccatoribus intel-
ligi quos ecclia continet: quod tūc inuē-
ta occasione huius lune obscure: multa cō-
miserunt: que nobis opprobria nunc obij-
ciunt ab hereticis: cum eozuz auctores ea
fecisse dicūt. Sed quoquo modo se ha-
beat quod in obscura luna factū est: nunc
catholico nomie toto orbe diffuso atq̄ ce-
lebrato: quid mihi est in cognitis pertur-

bari: In dño em̄ cōfido: Nec audio dicētes anime mee: transmigra in montes sicut passer. Quñ ecce peccatores intēderūt arcū: vt sagittēt i obscura luna rectos corde. Aut si i illis nūc luna videt obscura: qz incertū volūt efficere q̄ sit catholica: z eā peccatū carnaliū hoim̄ q̄s multos p̄tinet: conāt arguere: qd̄ ad eū p̄tinet q̄ v̄e dicit: in dño cōfido: Qua voce se q̄sqz z frumentū esse oñdit: z vsqz ad vētilatiōis t̄pus paleas tolerabilif sustinet: In dño q̄ cōfido. Illi timēat: q̄ p̄fidūt i homie: z de pte hois se esse negare nō p̄nt: p̄ cui⁹ canos iurāt: Et cū in sermōe ab eis q̄nt̄ cui⁹ cōmuniōis sint: nisi de pte illi⁹ se esse dicāt: nō p̄nt agnosci. Bie qd̄ isti faciūt: cū illis p̄memorant tā innumerabilia z quotidiana p̄ctā: z scelera eoz q̄b⁹ plena ē illa societas: Nūquid p̄nt dicere: in dño p̄fido: quō dicit̄ aie mee trāsmigra i mōtes sic passer: Nō. n. p̄fidūt i dño: q̄ tūc eē dicūt sancta sacra si p̄ sc̄tōs hoies denf. Itaqz cū ab eis q̄nt̄ q̄ sūt sancti: erubescūt dicere: nos sum⁹. Qui etiā si nō erubescant h̄ dicere: h̄ q̄ audiūt p̄ ip̄is erubescūt. Itaqz isti cogūt eos qui accipiūt sacramēta: sp̄e suā i hoie ponere: cui⁹ cor videre nō p̄nt: Et maledict⁹ ois qui sp̄e suā ponit i homie. Quid ē em̄ dicere: ego qd̄ do sc̄m̄ est: nisi sp̄e tuā in me pone: Quid si non es sanct⁹: Qñde cor tuū: Qd̄ si nō potes: vbi videbo qd̄ sanct⁹ es: An forte dices quod scriptū ē: Ex opib⁹ eoz coḡscetis eos. Video plane mira opa: quotidianas violentias circūcellionū sub ep̄is z p̄l̄bris z ducibus circūquaqz volitare: z terribiles fustes israelis vocari: q̄ hoies q̄ nūc viuunt: quotidie vidēt z sentiūt: Adachariana v̄o t̄pa de quib⁹ inuidiā faciūt: z plurimi viderūt: z nemo nūc videt. Et quisqz ea vidit catholic⁹: potuit dicere si dei seru⁹ esse vellet: In dño p̄fido. Quod z nūc dicit: cū m̄sta q̄ non vult: in ecclia videt: q̄ se intra illa retia plena piscib⁹ bonis z malis natate adhuc sentit: donec ad finē maris veniat: vbi mali segregent a bonis. Isti aut̄ qd̄ r̄ndēt: si alicui illoz dicat ille quē baptizant: quō me iubes p̄sumere: Nā z si dātis z accipiētis ē meritū: sit dātis dei: z accipiētis p̄scie mee. Nec em̄ duo nō mihi incerta sūt: bonitas illi⁹: et fides mea. Quid te inponis de q̄ certū scire nihil possum: Sine me dicere: In dño p̄fido. Nā si in te p̄fido: vñ cōfido si nihil mali ista nocte fecisti. Postremo si vis vt credā tibi: nūquid possum ans

pl⁹ q̄ de te credere: Isti q̄ p̄fido i eis quib⁹ beri cōicasti: z hodie p̄mun cas: z cras cōmunicabis: vtrū vel isto triduo nihil mali cōmiserint: Qd̄ si nec te nec me polluit qd̄ nescimus: q̄ cā est vt rebaptizes eos q̄ t̄pa traditiōis z Adachariane iudie nō nouerūt: Que cā est vt christianos de Mesopotamia veniētes: q̄ Lecilian z Bonati nec nomē audierūt: rebaptizare audeas: z neges esse christianos: Si aut̄ illos polluunt aliena peccata q̄ nesciūt: te ne reū facit: q̄ quid p̄ singulos dies in pte v̄ia te nesciēte p̄mittit: Impatorz p̄stitutionē frustra obicitis catholicis: cū in v̄is castris puati fustes ignesqz sic seuiāt: Ecce quo lapsi sunt: Qui cum viderent i catholica p̄ctōres: nō potuerūt dicere: In dño p̄fido: et sp̄e suā i hoie posuerūt. Qd̄ oino dicerēt: si nō ipsi tales essent: q̄les illos putabāt: a q̄b⁹ sacrilega supbia separe se velle sinxerūt. Biecat q̄ aia catholica: In dño cōfido: quō dicitis aie mee: trāsmigra i mōtes sic passer. Quñ ecce p̄ctōres intēderūt arcū: parauerūt sagittas suas in pharetra: vt sagittēt i obscura luna rectos corde: Et sermonē ab ip̄is cōuertat ad dñm: z dicat: Quñ que p̄fecisti destruxerūt: Et h̄ dicat: nō p̄tra istos solos: h̄ p̄tra oēs hereticos. Qēs em̄ quātū in ip̄is est: destruxerūt laudē quā ex ore infantū z lactentiū p̄fecit de⁹: dū q̄stionib⁹ vanis z scrupulosis exagitant paruulos: z nutriti fidei lacte non sinūt. Quasi q̄ dictū sit huic aie: q̄re isti tibi dicūt: trāsmigra i mōtes sic passer: q̄re te de p̄ctōrib⁹ terrēt: q̄ intēderūt arcū ad sagittādos i obscura luna rectos corde. Respondet: Jō vñqz me terrēt: Quñ q̄ p̄fecisti: destruxerūt. Et b̄i: nisi in cōuētulis suis: vbi puulos z interioris lucis ignaros: nō lacte nutrit: h̄ venemis necāt: Just⁹ aut̄ qd̄ fecit: Si vos Adachari⁹: si vos Lecilian⁹ offendit: christus qd̄ vobis fecit: q̄ dixit: Pacē meā do vobis: pacē meā relinquo vobis: quā vos nefanda dissensiōe violastis. Christus qd̄ vobis fecit: q̄ traditorē suū tāta patiētia p̄tulit: vt ei p̄mā eucharistā cōfectā manib⁹ suis z ore suo p̄mēdatā: sicut ceteris aplis traderet: Quid vobis fecit chust⁹: q̄ eundē traditorē suū quē diabolū noiāuit: q̄ aī traditionē dñi: nec loculis dñicis fidē potuit exhibere: cū ceteri discipulis ad p̄dicandū regnū celoz misit: vt demonstraret dona dei puenire ad eos q̄ cū fide accipiūt: etiā si talis sit p̄ quem accipiūt: q̄lis Judas fuit:

Lecilianus, manibus

Dñs i templo scō suo: Ita vō: sic
 Apōstol⁹ dicit: Templū em̄ dei sancti ē: qđ
 estis vos. Quisq̄s templū dei violauerit:
 dispdet illū de⁹. Templū em̄ dei violat: qđ
 violat vnitatē. Nō em̄ tenet caput: ex quo
 totū corp⁹ p̄nexū r̄ p̄pactū p̄ oēm tactū s̄
 mīstratiōis: s̄m opationē in mēsurā vniū:
 cuiusq̄ ptis: incremētū corpis facit: i edifi
 cationē sui in caritate. In h̄ tēplo scō suo
 dñs ē: qđ p̄stat multis mēbris suis: sua q̄q̄
 officia gerentib⁹: in vnā edificationē cari
 tatis p̄structis: Nō violat: qđq̄s cā p̄ncipa
 tus sui: a catholica societate dilūgit: **D**ñs
 in tēplo sancto suo. **D**ñs in celo sedes
 ei⁹. Si celū acceperis iustū: sic terrā acci
 pis pctōrē: cui dictū est: Terra es r̄ i terrā
 ibis: qđ dictū ē: **D**ñs i tēplo scō suo: repe
 titū intelligis: dū dictū ē: dñs i celo sedes
 ei⁹. **O**culi ei⁹ i pauperē respiciūt:
 Quippe cui derelict⁹ ē paup: Et qđ fact⁹ est
 refugū paupi: Et iō seditiones oēs r̄ tumul
 tus infra ista retia donec pducant ad lit⁹:
 de quibus nobis i p̄ncipiē suam r̄ ad nostrā
 correctiōez insultāt heretici: p̄ eos homies
 fiūt: qđ paupes christi eē nolūt. S̄z nūquid
 ab eis qđ hoc esse volūt: auertūt oculos dei:
Oculi em̄ ei⁹ i pauperē respiciūt. Nūquid
 metuēdū ē: ne i turba diuitiū paucos pau
 peres videre nō possit: qđ in ecclie gremio
 catholice custoditos enutrit: **P**alpebre
 eius interrogant filios hoīm. Hic
 filios hoīm: illa regula libēter acceperim:
 de veterib⁹ regeneratos p̄ fidē: Hi quippe
 quibusdā scripturaz locis obscuris: tanq̄
 clausis oculis dei exercent: vt q̄rāt: Et rur
 sus q̄busdā locis manifestis: tanq̄ apertis
 oculis dei illuminant: vt gaudeāt. Et ita in
 sancti libris crebra optio atq̄ adaptio tan
 q̄ palpebre sūt dei: **Q**ue infrogāt: id est qđ
 p̄bāt filios hoīm: qđ neq̄ fatigant rerū ob
 scuritate: s̄ exercent: neq̄ inflant cogiti
 one: s̄ p̄firmāt. **D**ñs iterrogat iustū
 r̄ impiū: **Q**uid qđ metuim⁹ ne aliqd nob̄
 obsint impij: si forte nobiscū sacramēta nō
 sincero corde cōicant: qñ ille iterrogat iu
 stū r̄ impiū: **Q**ui aut̄ diligit iniquitatē
 odit aiā suā. Id est nō ei qđ credit deo: r̄
 spē suā nō ponit i homie: sed tm̄ aiē sue no
 cet dilector iniquitatis. **P**luit sup pec
 catores laqueos: Si nubes generalit̄
 p̄be itelligunt siue boni siue mali: qđ etiā
 pseudo p̄be appellant: sic ordinant pseu
 do p̄be a dño deo: vt de his laqueos sup
 pctōres pluat. Nō em̄ qđq̄ i eos sectādos

incidit nisi pctōr: siue ad p̄pationē extremū
 supplicij: si pseuerare in peccādo maluerit:
 siue ad desuadēdā supbiā: si aliqn̄ deū cu
 ra sinciore q̄suerit. Si aut̄ nubes nō nisi
 boni r̄ veri p̄be intelligunt: r̄ de his ma
 nifestū ē sup pctōres laqueos pluerē deū:
 q̄uis de his etiā pios ad fructificādū irri
 get. Quibusdā inq̄t **A**plus sum⁹ odor vi
 te in vitā: quibusdā odor mortis in mortē.
Nō em̄ p̄be tm̄: s̄ oēs vbo dei aiās irrigā
 tes: nubes dici p̄nt. **Q**ui cū male intelligū
 tur: pluit de⁹ sup pctōres laqueos. Cū aut̄
 bene intelligūt: secūdat pectora p̄ioz atq̄
 fidelū: Sic exēpli grā: qđ sc̄ptū ē: Et erūt
 duo in carne vna: si ad libidinē qđq̄ inter
 p̄tes: laqueū pluit sup pctōres. Si aut̄ intel
 ligas sic ille qđ ait: **E**go aut̄ dico i christo r̄ i
 ecclia: imbrē pluit sup fertilē terrā. Eadem
 aut̄ nube: id est diuina scriptura: vtrūq̄ fa
 ctū est. **I**tē dñs dicit: Nō qđ intrat i os ve
 strū: vos coinq̄nat: s̄ qđ exiit ab ore. **A**udit
 h̄ pctōr: et gulā parat voracitati: **A**udit h̄
 iust⁹: r̄ a ciboz discernēdoz supstitiōe mu
 nit. Et hinc igit̄ eadē scripturaz nube: pro
 suo cuiusq̄ merito: r̄ pctōri pluuia laqoz:
 r̄ iusto pluuia vbertatis infusa ē. **I**gnis
 r̄ sulphur r̄ spūs p̄cellaz p̄s calicis
 eoz. **H**ec pena eoz ē atq̄ exiit⁹: p̄ q̄s blas
 phemat nomē dei: vt p̄rio cupiditatū suaz
 igne vastent: deinde maloz operū fetore: a
 cetu brōz abh̄ciant: postremo arrepti atq̄
 s̄mersi: ineffabiles penas luāt. **H**ec ē em̄
 p̄s calicis eoz: sic iustoz calix tu⁹ inebriās
 q̄ p̄clar⁹ ē. **I**nebriabūt em̄ ab vbertate vo
 mus tue. **C**alicē aut̄ p̄pterea puto appella
 tum: ne qđ p̄ter modū atq̄ mensurā: vel in
 ip̄is peccatoz supplicijz p̄ diuinā puiden
 tiā arbitremur. Et iō tanq̄ rationē reddēs
 quare id fiat: subiecit. **Q**m̄ iust⁹ do
 min⁹: r̄ iusticias dilexit: **N**on frustra
 pluralit̄: qz homies dicit: vt p̄ iustis: iusti
 cie intelligant̄ posite. In multis em̄ iustis
 q̄si multe iusticie vident̄ esse: cū sit vna dei
 cui⁹ oēs p̄cipiant: **T**anq̄ si vna facies in
 tueat̄ plura specula: qđ in illa singulare ē:
 de illis plurib⁹ pluralit̄ reddi. **P**ropterea
 rursus ad singularitatez se refert dicendo:
Equitatē vidit̄ facies ei⁹: **F**ortasse p̄
 eo sit positū eq̄tatē vidit̄ facies ei⁹: ac si di
 ceref: equitas visa ē in facie ei⁹: id est i eius
 noticia. **F**acies em̄ dei: est potētia qua vi
 gnis inotescit: **S**ut certe equitatē vidit̄ fa
 cies eius: qz nō se p̄bet cognoscendū ma
 lis: s̄ bonis: r̄ ip̄a ē equitas. **S**i quis aut̄

Alia lra.
 t vultus.

lunā: synagogā vult intelligere: ad passiōz
 dñi referat Psalmum: et de Judeis dicat:
 Qm̄ q̄ p̄fecisti: destruerūt. Ac de ip̄o dño:
 Just̄ aut̄ qd̄ fecit: Quē tanq̄s destructore
 legi arguebāt. Cui⁹ p̄cepta puerse viuēdo
 z ea p̄tēnendo ac sua statuēdo destruxerāt:
 Et ip̄e dñs fm̄ hoīem loq̄t vt solet: dicēs:
 In dño p̄fido: quō dicitis aīe mee trāsmi-
 gra i mōtes sic passer⁹: p̄pter terrores scz eo-
 rū q̄ illū apphēderet crucifigere cupiebāt.
 Cū pctōres sagittare volētes rectos corde:
 id est q̄ x̄po crediderāt: In obscura luna:
 id est repleta pctōrib⁹ synagoga: nō absur-
 de intelligit. Cui cōgruit z qd̄ dī: Bñs i tē-
 plo scō suo: dñs i celo sedes ei⁹: id est v̄bū
 in hoīe: vel ip̄e fili⁹ hoīs q̄ in celis ē. Oculi
 eius i pauperē respiciūt: Aut quē suscepit
 fm̄ deū: aut p̄pter quē passus ē fm̄ hoīem.
 Palpebre ei⁹ infrogāt filios hoīm. Oper-
 tionē atq̄ adaptionē oculoz: qd̄ noīe pal-
 pebray pbabile ē positū: mortē resurrecti-
 onēz ei⁹ accipe possum⁹: vbi pbauit filios
 hoīm discipulos suos: z territos sua passiōe
 et resurrectiōe letificatos. Bñs interrogat
 iustū z impiū: iā de celo gubernās ecclesiā.
 Qui aut̄ diligit iniquitatē: odit animā suam.
 Quare h̄ ita sit: p̄sequētia docēt: Pluit em̄
 sup pctōres laq̄os: Scdm̄ supiorē exposi-
 tionē accipiēdū: Et oīa cetera vsq̄ ad finē
 psalmi. **Explicit Tractat⁹ de ps̄. X.**
Incipit Tractatus de ps̄. XI.
In finē p̄ octaua: ps̄ David.
Octauū diē iudicij posse intelligi i. vj.
 ps̄. dictū ē. P̄d̄ z p̄ octauo intelligi
 p̄ eterno seculo: qd̄ post h̄ temp⁹ qd̄ septē
 diebus voluit: dabit̄ sanctis.
Aliū me fac dñe: qm̄ defe-
 cit sanct⁹: Id est nō inueniet: sic
 loq̄mur cū dicim⁹: defecit frum̄tū:
 aut defecit pecunia. Qm̄ diminute sūt
 veritates a filijs hoīm. Veritas vna
 est: q̄ illustrant̄ aīe scē. Sz qm̄ mlte sūt aīe:
 in ip̄is multe veritates dici p̄t̄: sic ab vna
 facie: multe in speculis imagines apparēt.
Vana locuti sūt vnusq̄sq̄ ad pri-
 mu suū. Proximū oēm hoīez oportet in-
 telligi: qz nemo ē cū q̄ sit opandū malū. Et
 dilectio primi malū nō opat. Labia do-
 losa i corde: z corde locuti sūt vana.
 Qz bis ait: in corde et i corde: duplex
 cor significat. **V**ispdat dñs vnuer-
 sa labia dolosa. Vniuersa dixit: ne q̄s
 se exceptū putet: sic Ap̄ls dic̄: In oēs aīaz
 hoīs opantis malū: Judei pm̄ et Greci.

Liguā magniloquā: Liguā supbaz.
 Qui dixerūt: liguā nostrā ma-
 gnificabim⁹ labia nra ap̄d nos sūt:
 q̄s n̄ dñs est: Supbi hypocrite signifi-
 cant: i f̄mone suo spem ponētes ad hoīes
 decipiēdos: z deo nō s̄bditi. Propter
 miserā inopū z gemitū pauperū:
 nūc exurgā dicit dñs. Ita em̄ p̄lm̄ suū
 ip̄e dñs i euāgelio miserat⁹ est: qd̄ rectorē
 nō h̄iet: cuz bñ possēt obtēperare. Vñ etiā
 dicit in euāgelio: Adh̄s mlta: oparij aut̄
 pauci. Hoc aut̄ ex p̄sona dei p̄is accipiē-
 dum est: qui p̄pter inopes z paupes: id est
 inopia et paup̄tate bonoz spūaliū egētes:
 filiū suū dignat⁹ ē mittere. Inde autē inci-
 pit sermo ei⁹ apud Mattheū in mōte: cuz
 dicit: Bñ paupes spū: qm̄ ip̄oz est regnū
 celoz. **P**onā in salutari: Non dixit
 qd̄ ponat. Sed i salutari: in chusto accipi-
 endū est: fm̄ illud: Qm̄ viderūt oculi mei
 salutare tuū. Et iō intelligit̄ i illo posuisse:
 qd̄ ad miserā inopū auferendā: z p̄solādū
 gemitū pauperū p̄tinet. Fiducialit̄ agā
 in eo. Scdm̄ illud in euāgelio: Erat em̄
 docens eos tanq̄s potestātē h̄ns: nō tanq̄s
 scribe eoz. **E**loq̄a dñi eloq̄a casta.
 Hec p̄sona p̄be est: Eloq̄a dñi eloq̄a ca-
 sta. Casta dic̄: sine corruptiōe simulatiōis.
 Adulti em̄ p̄dicāt veritatē nō caste: qz v̄-
 dūt illā p̄cio p̄moditatū h̄ seculi. Be tali-
 b⁹ dic̄ Ap̄ls: qd̄ x̄pm̄ annūciarēt nō caste.
Argenti igne examiatū terre. Ipsa
 eloq̄a dñi: p̄ tribulatiōnes pbata pctōrib⁹.
Purgatū septuplū: Per timorē dei: p̄
 pietatē: p̄ sciāz: p̄ fortitudinē: p̄ p̄siliū: p̄ i-
 tellectū: p̄ sapiētā. Nā septē sūt etiā b̄nitu-
 dinis grad⁹: q̄s i eodē sermōe quē habuit
 in mōte domin⁹ exequit̄ x̄ca Ica Mattheū:
 Beati paupes spū: bñ mites: bñ lugētes:
 bñ q̄ esuriūt z sitiūt iusticiā: bñ misericordes
 bñ mūdo corde: bñ pacifici. Be qb⁹ sentē-
 tijs septē: totū illū sermōnē plixū dictū eē
 aiaduerti p̄t̄. Nā octaua: vbi dictū ē: bñ
 q̄ p̄secutiōez patiunt̄ p̄ iusticiā: ip̄m ignē
 sigt̄: quo septēplicat̄ pbat̄ argētū. Qui ser-
 mo cū terminat⁹ esset: dictū est: Erat em̄ do-
 cēs eos tanq̄s potestātē h̄ns: nō tanq̄s scri-
 be eoz. Qd̄ p̄tinet ad id qd̄ in hoc psalmo
 dictū ē: fiducialit̄ agā in eo. **T**u dñe
 seruabis nos z custodies nos a ge-
 neratiōe hac ieternū. Hic tanq̄s iopes
 et pat̄pes: ibi tanq̄s opulentos z diuites.
In circuitu impij ambulāt: Id est
 i tp̄aliū rex cupiditate: q̄ septē diez repeti-

Alia lfa.
 t a nobis.

ad p̄pationē extērit
 in peccādo maluerūt:
 Si aut̄ nubes nō nū
 elligunt: r̄z h̄o ma-
 laquos pluerē dñs:
 s̄ ad fructificādū vni-
 uersū: sicut dicit̄: r̄z
 dicit̄: sicut dicit̄: r̄z
 s̄ v̄b̄o dñi aīas irrigā
 dñi cū n̄le intelligi
 res laquos. Cū aut̄
 at p̄ctōra p̄p̄oz atq̄
 r̄z qd̄ sc̄ptū ē: Et erūt
 ad libidm̄ h̄oz inter-
 p̄ctōres. Si aut̄ intel-
 go aut̄ dico i ch̄st̄o: i
 p̄ feritē terrā. Eadem
 a scriptura: v̄rūp̄ fa-
 h̄o qd̄ intrat i os ve-
 r̄z erit ab ore. Quid
 vocat̄: Quid b̄
 edoz: sup̄stidē mu-
 n̄pturay nube: pro-
 t̄oī pluuia laq̄oz:
 s̄ infusa ē. Ignis
 cellay ps̄ calicē
 atq̄ erit: q̄s blas-
 phēo cupiditatē suay
 naloz op̄tū ferre: a
 d̄stremo ar̄p̄tū atq̄
 nas iust̄. Hec ē em̄
 z calit̄ n̄ mebiās
 em̄ ab v̄b̄tate do-
 t̄rea p̄to appella-
 tos mensurā: vel in
 ps̄ p̄ d̄vina guiden-
 anq̄s r̄anōnē reddēs
 Qm̄ iust̄ d̄v-
 dilexit: sicut frustra
 dicit̄: v̄z p̄ iust̄: v̄z
 z. In mlte em̄ iust̄
 lent̄ esse: cū sit vna dei
 v̄z qm̄ vna facies in-
 q̄m illa similitud̄:
 h̄ reddidit. P̄p̄t̄ora
 atq̄z se referunt: a
 a lfa.
 o habet

to circuitu: tanq̄ rota voluit: et ideo nō p̄uenit i octauū: id est i eternū: p̄ quo iste ps̄. titulat̄ ē. Ita et p̄ Salomonē dicit: Cōtilator em̄ impiorū ē rex sapiēs: et imitat̄ illis rotā malorū. Scdm̄ altitudinē tuā multiplicasti filios hoīm. Quia ēz i t̄p̄alib⁹ multiplicatio: q̄ auertit ab v̄nitate dei. Cū corp⁹ qd̄ corrūpit: agguat aīam: et dep̄nit terrena inhabitatio sensuz mlt̄a cogitantē. Multiplicant̄ aut̄ iusti s̄m̄ altitudinē dei: qm̄ ibūt de virtute in virtutē.

Explicit Tractat⁹ de ps̄. XI

Incipit Tractatus de ps̄. XII

In fine ps̄ David.

Finis em̄ legis: christus: ad iusticiam omni credenti.

Usq̄quo dñe obliuiscer̄ me i fine. Id est differ̄s me ad intelligendū christū sp̄ualit̄: q̄ ē dei sapiētia: et rect⁹ finis oīs intētiōis aīe. Quo usq̄ auertis faciē tuā a me. Sicut nō obliuiscit de⁹: sic nec faciēs auertit: s̄ more n̄ro scriptura loquit̄. Auertere aut̄ de⁹ faciē dicit̄: dū nō dat aīe noticiā sui: q̄ adhuc pup̄ mēt̄is oculū nō h̄z. Quādiū ponā cōsiliū in aīa mea. Cōsilio nō op⁹ ē: nisi in aduersis. Ergo q̄diū ponā cōsiliū i aīa mea ita dictū ē: q̄diū ero i aduersis. Aut certe r̄sio ē: Ut iste sit semus: Tādiū dñe obliuisceris me i fine: et tādiū auertis faciē tuā a me: q̄diū ponā cōsiliū in aīa mea: Ut nisi q̄sq̄ posuerit cōsiliū i aīa sua: vt p̄fecte opef̄ misericordiā: nō eū dirigat de⁹ i fine: neq̄ noticiā sui plenā: qd̄ ē faciē ad faciē: p̄beat illi. Dolorē i corde meo p̄ diē. S̄bauit̄: q̄diū ponā. Per diē aut̄: p̄tinationē s̄ḡt: vt dies p̄ t̄p̄e intelligat̄. A quo se q̄sq̄ desiderās exui: dolorē ponit i corde: de p̄cāf̄ ad eterna p̄cedere: et hūanū diē non pati.

Usq̄quo exaltabit̄ inimic⁹ me⁹ sup̄ me. Ut diabol⁹: vt p̄suetudo carnal̄. Respice et exaudi me dñe de⁹ me⁹. Respice: refert̄ ad id qd̄ dictū ē: vsq̄quo auert̄ faciē tuā a me. Exaudi: refert̄ ad id qd̄ dictū ē: vsq̄q̄ obliuisceris me in finem. Illumina oculos meos ne vnq̄q̄ obdormiā in morte. Oculos cordis oportet intelligi: ne delectabili defectu pct̄i: claudant̄. Ne qm̄ dicat inimic⁹ me⁹ p̄ualit̄ aduersus eū. Diaboli insultatio mētiēda ē. Qui tribulant me exultabūt: si mor⁹ fuero. Diabol⁹ et angeli ei⁹. Qui nō exultauerūt de iusto viro Job: cū eū tribularēt: qz nō est mor⁹: id est de stabili-

Alia lra. t vsq̄quo.

litate fidei nō recessit. Ego aut̄ i tua misericordia speraui. Quia idipm̄ qd̄ nō mouet hō et fix⁹ i dño p̄manet: nō sibi debz tribuere: ne cū se gl̄iat̄ nō esse motū: ip̄a sup̄bia moueat. Exultabit̄ cor meū in salutari tuo. In xpo: in sapia dei. Lata bo dño q̄ bona tribuit̄ mibi. Bona sp̄ualia: n̄ ad hūanū diē p̄tinētia. Et psal̄ lā nomi dñi altissimi. Id ē cū gaudio gr̄as ago: et ordinatissime vt̄or corpe: q̄ est cant⁹ aīe sp̄ualis. Si aut̄ aliq̄ hic differētia cōsiderāda ē: cāt̄abo corde: psallā op̄ibus dño: qd̄ sol⁹ videt. Nomi aut̄ dñi: qd̄ ap̄d hoīes inotescit: qd̄ nō illi: s̄ nobis v̄tile ē.

Explicit Tractatus de ps̄. XII

Incipit Tractatus de ps̄. XIII.

In finem ps̄ ipsi David.

Quid sit in fine: nō est sepi⁹ repetēdū. Finis em̄ legis: christ⁹: ad iusticiā oī credenti: sic Ap̄ls dicit. Illi credim⁹: qm̄ incipim⁹ viā bonā ingredi. Ip̄m videbim⁹: cū p̄uenim⁹. Et ideo ip̄e finis.

Dixit̄ imprudēs i corde suo: nō est de⁹. Nec ip̄i em̄ sacrilegi et detestandi quidā p̄bi: q̄ p̄uersa et falsa d̄ deo sentiūt: aut̄ sūt dicere: nō ē de⁹.

Idō ḡ dicit̄: i corde suo: qz h̄ nemo audet dicere: etiā si ausus fuerit cogitare. Corrupti sunt et abominabiles facti sūt i affectoib⁹ suis. Id ē dū amāt h̄ seculū: nō amāt deū. Ip̄e sūt affectiōes q̄ corrūpūt aīaz: et sic excecāt: vt possit etiā dicere imprudēs in corde suo: nō est de⁹. Sic em̄ nō pbauerūt deū h̄ie in noticiā: dedit illos de⁹ i reprobiū sensū. Nō est q̄ faciat bonū: nō est vsq̄ ad vnū. Usq̄ ad vnū: Vel cū ip̄o vno pōt intelligi: vt null⁹ hoīm intelligat̄. Vel p̄ter vnū: vt accipiat dñs xps. Sic dicim⁹: iste ager vsq̄ ad mare ē: nō vtiq̄ s̄l p̄putam⁹ et mare. Et iste ē melior intellect⁹. Et nemo intelligat̄ fecisse bonitatē vsq̄ ad christū: qz nō pōt q̄sq̄ hoīm facere bonitatē: nisi ip̄e mōstrauerit. Et illud verū est: Quia vsq̄q̄ quisq̄ cognoscat vnū deū: nō pōt facere bonitatē.

Dñs de celo p̄spexit sup̄ filios hoīm: vt videat si e intelligēs aut req̄rēs deu. Sup̄ iudeos pōt intelligi: vt honorati⁹ eos appellauerit filios hoīm p̄pter vni⁹ dei cultū: in op̄atiōe gentiliū: de quib⁹ arbitror̄ super⁹ dictū: Dixit̄ imprudēs i corde suo: n̄ est de⁹ r̄c. Prospicit aut̄ dñs: vt videat p̄ aīas sc̄tās suas: qd̄ significat̄ id qd̄ dictū ē: de celo. Nā p̄ seipm̄ nihil eū latet. Des

Alia lra. t impietia.

Alia lra. t iudicia.

declinaverunt sicut inutiles facti sunt: Id est iudei tales facti sunt quales et gentes: de quibus super dictum est. Non est qui faciat bonum: non est usque ad unum. Sicut ut super intelligendum est. Sepulchrum patens est guttur eorum. Aut voracitas significat inhiatitiam gula: Aut i allegoria: quod occidunt et quasi devorant infectos eos: quibus suorum morum perversitate persuadent. Cui simile est e contrario: quod Petro dictum est: Adacta et madauca: ut in sua fide et bonos mores gentes converteret. Linguis suis dolose agebant: Comes est voracibus adulatio et oibus malis. Venenum aspidum sub labijs eorum. Venenum: dolus dicit. Aspidum autem: quod nolunt audire precepta legis: sicut aspidem nolunt audire verba incantantis: quod in alio psalmo evidenter dicitur.

Quorum os maledictione et amaritudine plenum est. Hoc est venenum aspidum. Veloces pedes eorum ad effundendum sanguinem. Consuetudinem male faciendi.

Corritio et infelicitas in vis eorum: Omnes enim malorum hominum vires: plene sunt labore et miseria. Ideo dominus clamat: Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis: et ego reficiam vos: Tollite iugum meum et discite a me: quod mitis sum et humilis corde. Iugum enim meum leve est: et sarcina mea levis est. Et via pacis non cognoverunt: Hanc viam quam dominus ut dixi commemorat: in iugo leui et sarcina leui. Non est timor dei ante oculos eorum. Ipsi non dicunt: non est deus: si tamen non timet deum.

Non cognoscet omnes qui operantur iniquitatem: Iudicium minatur. Qui devorant populum meum sicut cibum panis. Id est quotidie. Libum enim: panis quotidianus est. Devorant autem populum: qui sua comoda ex illo capiunt: non referentes ministerium suum ad gloriam dei: et ad eorum quibus presunt: salutem. **B**ominum non invocaverunt: Non enim vere hunc invocant: quod ea desiderant: quae illi displicent. Illi trepidaverunt timore ubi non erat timor. Id est in danno regum temporalium. Vixerunt enim: Si relinquerent eum sic: crederent in eum omnes: et venient Romani: et tollent nos et locum et gentem. Timuerunt regnum terrenum amittere ubi non erat timor. Et amiserunt regnum celorum: quod timere debuerant. Et hoc de omnibus temporalibus commodis intelligendum est: quorum amissionem cum timet homines: ad eterna non veniunt.

Quoniam deus in generatione iusta est: Id est non est in eis qui diligunt seculum. Injustum est enim relinquire seculorum conditorum: et diligere seculum: Et fuisse creature potius quam creatori.

Consilium inopis confudistis quoniam dominus spes eius est. Id est contempsistis humilem aduentum filii dei: quod in eo non vidistis populum secum: ut hi quos vocabat: in deo solo spem ponerent: non in rebus transiuntibus.

Quis dabit ex syon salutare israel: Subaudit nisi ipse cuius humilitate preces persolvit. Ipse enim in claritate venturus est ad iudicium vivorum et mortuorum regnumque iustorum: Ut quoniam isto humili aduentu facta est cecitas ex parte israel: ut plenitudo gentium intraret: in illo alio fiat quod sequitur: et sic omnis israel salvus fieret. Pro iudeis enim Apostolus etiam illud Esaiam testimonium accipit: quod dictum est: Veniet ex syon: qui auertat impietatem ab Jacob: Sicut hic positum est: Quis dabit ex syon salutare israel: Cum auerterit dominus captivitatem plebis suae: exultabit iacob et letabit israel. Repetitio est: sicut solet. Nam idem puto esse letabit israel: quod est exultabit Jacob.

Explicit Tractatus de psalmo XIII

Incipit Tractatus de psalmo XIII

Psalmus ipsi David.

Hoc titulo nulla questio est.

Domine quis peregrinabitur in tabernaculo tuo: Quis aliquid ponat tabernaculum etiam per habitationem sempiternam: tamen cum prope accipit tabernaculum: belli res est. Unde et stubernales milites dicunt: tamquam simul habentes tabernacula. Hic sensus adiuvat ex eo quod dictum est: quis peregrinabitur. Ad tempus enim cum diabolo dimicamus: et tunc opus est tabernaculo quo nos refugiamus: Quod significat maxime fidei temporalis dispensationis: que pro nobis acta est temporaliter per incarnationem domini. Et quis requiescet in monte sancto tuo. Hic fortasse iam ipsam eternam habitationem significat ut montem intelligamus supereminentiam caritatis christi in vita eterna. **Q**ui ingreditur sine macula: et operatur iustitiam. Hoc proposuit: deinceps id exequitur.

Qui loquitur veritates in corde suo: Nonnulli enim in labijs habent veritatem: et in corde non habent. Tamquam si aliquis dolose ostendat viam sciens in ea esse latrones: et dicat: si hac ieris: a latronibus tutus eris: et contingat ut vere non ibi latrones inveniatur: Tunc ille locutus est: sed non in corde suo. Aliud enim putabat: et nesciens verum dixit. Ergo parum est verum loqui: nisi etiam in corde ita sit. **Q**ui non egit dolus in lingua sua. Lingua agit dolus: cum aliud ore perfert: aliud pectore tegit.

Alia lra. i habitabit.

Alia lra. i aut.

Alia lra. i plebs meos. i escam.

Alia lra. i dñs.

Marginal notes on the left edge of the page, including 'Alia lra. i plebs meos. i escam.' and 'Alia lra. i dñs.'

tur. **N**ec fecit primo suo maluz. Proximū: oēm hoiez accipi oportere: notū est. Et opprobriū nō accepit aduersus primū suū. Id est nō libenter aut temere credidit criminatori. Ad nihilū deduct^o est in cōspectu ei⁹ malignus. Ita pfectio est: vt nihil in homine valeat malign⁹: et vt h sit in cōspectu ei⁹: id est certissime nouerit malignū non esse: nisi cuz anim⁹ a specie sui creatoris eterna et incōmutabili: ad creature fixiē auertit: que de nihilo facta ē. **T**imētes autē dominū glificat. Utq; ipse dñs. Inuituz autē sapientie timor dñi. Sicut ergo illa superiora p̄tinēt ad pfectos: ita ea q̄ nūc dicitur⁹ est: p̄tinēt ad incipiētes: **Q**ui iuratur primo suo et nō decipit: qui pecuniā suā nō dedit ad ysurā: et mūnera sup innocētes nō accepit. Ista nō sūt magna. Sed qui nec ista pōt: multo minus pōt loqui veritatē in corde suo: Et nō dolū agere in lingua sua: sed vt est i corde verū: ita pferre et habere in ore: est: est: nō: nō: Et nō facere primo suo malū: id ē nulli homini: Et opprobriū nō accipe aduersus primū suū: **Q**ue sunt pfectoz: in quoz cōspectu ad nihilū deduct⁹ ē malign⁹ Tamē etiā ista mīora ita pcludit: **Q**ui facit hec: nō cōmouebit i eternū. Id est pueniet ad illa maiora: in quib⁹ est magna et icōcussa stabilitas. Nā et ipsa tēpora nō sine cā fortasse sic variata sunt: vt in supiore p̄clusiōe p̄teritū tps poneret: in hac autē futurū. Nā ibi dictū est: Ad nihilū deductus est in cōspectu eius malignus. **H**ic autē: nō cōmouebitur in eternū.

ExPLICIT Tractat⁹ de ps. xiiii

INCIPIT Tractat⁹ de ps. xv.

Tituli inscriptio ipsi David.

Rex noster in h psalmo loquit ex psona susceptionis hūane: de quo titulus regalis tpe passiois inscript⁹ emicuit: **D**icit autem hec:

Conserva me dñe qm̄ in te speraui: dixi dño de⁹ meus es tu: qm̄ bonoz meoz nō eges. Qm̄ bonis meis nō expectas tu fieri beat⁹. **S**anctis q̄ sūt i terra ei⁹: Sanctis q̄ in terra viuētū spem suā posuerunt: ciuib⁹ hierusalē celestis: quoz puerfatio spūal p anchorā foet in illa patria figit: q̄ recte dei fra noīat: Quis adhuc et in his terris carne v̄schit. **A**dirificauit oēs volūtates meas in illis. **H**is q̄ san-

ctis miras feci oēs volūtates meas in p̄fectu eoz: quo sensert quid eis p̄fuerit: et humanitas mee diuinitatē: vt morerer: et diuinitas humanitatis: vt resurgerē. **M**ultiplicate sunt infirmitates eoz: Nō ad p̄niciē: s̄ vt medicū desiderarēt. **P**ost ea accelerauerūt. Itaq; post multiplicatas infirmitates: accelerauerūt vt sanarent. **N**ō cōgregabo cōuenticula eoz de sanguib⁹: Erūt enī p̄uenticula eoz nō carnalia: nec de sanguib⁹ pecoruz p̄piciat⁹: cōgregabo eos. **N**ec memor ero noīm illoz p labia mea. Sed spiritali mutatiōe obliuiscēt quid fuerūt: **N**ec a me iā vel peccatores: vel iūmici: vt hoies: sed iusti: et frēs mei: et filij dei vocabunt p pacē meā. **D**ñs ps hereditatis mee: **P**ossidebūt enī mecū hereditatē ipm̄ deū. **E**ligant sibi alij ptes qb⁹ fruant t̄renas et t̄pales: portio sc̄toz: dñs etiā ē. **E**t calicis mei: **B**ibāt alij mortiferas voluptates: portio calicis mei dñs est. **Q**d dico mei: adiūgo eccliam: **Q**uia vbi caput: ibi et corpus. **N**am in hereditatem congregabo cōuenticula eoz: et per calicis ebrietatē obliuiscar noīa vetera eoz. **T**u es q̄ restitues mibi hereditatē meā. **E**t nota sit et his quos libero: claritas qua erā apud te priusq; mund⁹ fieret. **N**ō enī restitues mibi qd nō amisi: sed restitues his q̄ amiserūt eius claritatis noticiā: **I**n quib⁹ qz ego sum: mibi restitues. **F**unes ceciderūt mibi in p̄claris: **L**imites possessiōes mee i tua claritate tā q̄ sorte ceciderūt: velut possessiō sacerdotū et leuitarū deus est. **E**tenim hereditas mea p̄clara est mibi. **E**tenim hereditas mea p̄clara est: nō oib⁹: s̄ vidētibus: **I**n quib⁹ qz ego sum: mibi est. **B**enedicā dñm q̄ mibi tribuit intellectū: **Q**uo ista hereditas videri et possideri potest. **I**nsuper autē et vsq; ad noctem emedauerūt me renes mei. **S**up intellectū autē vsq; ad mortē erudiuit me inferior ps mea: carnis assumptio: vt ex periret tenebras mortalitatis: q̄s ille intellect⁹ nō habet. **P**rouidebā dñm in cōspectu meo semp: **S**ed veniēs in ea q̄ trāseūt: nō abstuli oclm̄ ab eo q̄ semp manet: s̄ puidēs: vt in eū post t̄palia pacta recurrerē. **Q**m̄ a dextris ē mibi ne cōmouear. **Q**m̄ fauet mibi: vt stabilis i eo pmanēā. **P**ropter hoc iocundatū est cor meū et exultauit lingua mea.

Alia lra.
 t̄crepuit.

Alia lra.
 t̄lectatū.

Propter h̄ in cogitationib⁹ meis locū di-
tas: et in verbis exultatio. Insuper et caro
mea req̄scescit ī spe. Insuper et caro mea
nō deficiet in intentū: s̄ in spe resurrectio-
nis obdormiet. Quoniā nō dereli-
ques aīam meā ī inferno. Quā neq̄
aīam meā inferis possidēdā dabis. Ne-
q̄ dabis sc̄m tuū videre corrupti-
onē. Neq̄ sanctificatus corp⁹ p̄ qd̄ et alij
sanctificādi sūt: corrupti patieris. No-
tas mihi fecisti vias vite: Notas fe-
cisti p̄ me hūilitatē vias: vt ad vitā redirēt
boies: vñ p̄ supbiā ceciderāt. In q̄b⁹ quia
ego sū: notas mihi fecisti. Ad implebis
me leticia cū vultu tuo: Ad implebis
eos leticia: vt nō vltra q̄rāt aliqd̄: cū facie
ad faciē te viderint. In q̄b⁹ qz ego sūz: me
adimpleb. **Belectatio ī dextera tua
vsq; in fine.** Belectatio est ī fauore et in
ppiciatōe tua in h⁹ vite itinere: pducens
vsq; ad finē gl̄ie cōspectus tui.

Explicit Tractat⁹ de ps̄. XV.

Incipit Tractatus de ps̄. XVI

Oratio ipsi David.

Hec ē psone dñi tribuēda: adiūcta ec-
clesia que corp⁹ eius est.

Audi de⁹ iusticiā meā: in-
stede deprecationi mee. **Au-
rib⁹** pape oratione meā: nō
in labijs dolosis. Nō ad te ī labijs do-
losis pcedentē. **A** vultu tuo iudici-
um meū pdeat: Ex illūinatōe noticie
tue verū iudicē. Aut certe nō ī labijs dolo-
sis: a vultu tuo iudiciū meū pdeat: vt scilicet
non proferam iudicans aliud q̄ in te
intelligo. **Oculi mei videant equi-
tatem.** Oculi mei videant equitatē: cor-
dis vñz oculi. **Probasti cor meū et
visitasti nocte:** Quia ipm cor meū visi-
tatōe tribulatiōis pbatū est. **igne me
examiastr:** et nō ē iūeta ī me iūctas.
Nō aut̄ nox tātū: qz pturbare affolet: s̄ eti-
am ignis qz vut: vocāda ē ība tribulatio: q̄
examiat: iust⁹ iūct⁹ sū. **Ut non loq̄r
os meū opa hoīm:** Ut aliud nō pce-
dat ex ore meo: q̄ id qd̄ ptinet ad gl̄iam et
laudē tuā: nō ad opa hoīm: q̄ faciunt p̄ter
volūtātē tuā. **Propter v̄ba labiorū
tuorū.** Propt̄ v̄ba pacis tue vñ p̄phetarū
tuorū. **Ego custodiui vias duras.**
Ego custodiui vias laboriosas: mortalitatē
hūane atq; passiōis. **Ad pficiēdos
gress⁹ meos: ī semit̄ tuis:** Ut pfice-
ret caritas eccleie ī itinerib⁹ angustis: q̄b⁹ ve-

nif ad requiē tuā. **Ut nō moueant ve-
stigia mea.** Ut nō moueant signa itine-
ris mei: q̄ tāq; vestigia sacramētū et sc̄pturū
ap̄licū imp̄ssa sūt: q̄ intueāt et ob̄uēt q̄ me
seq̄ volūt. Aut certe vt etiā stabiliter ī eter-
nitate pmanēā: postea q̄ pegi vias duras:
et in angustis semitay tuay gressus p̄fecti.

**Ego clamaui qm̄ exaudisti me
deus:** Ego libera et valida intētiōe p̄ces
ad te direxi: qm̄ vt h̄ac h̄re possem: exaudi-
sti me infirmi⁹ orātē. **Inclina aurē tuā
mihi: et exaudi verba mea.** Nō dese-
rat exauditio tua hūilitatē meā. **Diri-
fica misericordias tuas.** Nō vilescāt
misericordie tue: ne min⁹ ament. **Qui sal-
uos fac̄ sperātes ī te.** **A resistēti-
b⁹ dextere tue.** **A resistētib⁹ fanorū: q̄ mi-
hi faues.** **Custodi me dñe vt pupillā
oculi.** Custodi me vt pupillā oculi: q̄ appa-
ret ppua et exigua: p̄ eā tñ dirigūt acies lu-
mis: q̄ lux et tenebre dijudicant: sic p̄ chasti-
humanitatē diuinitas iudicij: discernēs ī-
ter iustos et pctōres. **† In tegm̄ie alaz
tuay ptege me:** In munimēto caritatē
et misericordie tue pteges me. **A facie im-
pioy q̄ me afflixerit.** **Inimici mei
aīam meā circūdederūt: adipe suū
cōcluserūt:** Leticia sua pingui coopti sūt:
postea q̄ cupiditas eoy de scelere satiata
est. **Os eoy locutū est supbiā.** Et p̄-
pterea os eoy locutū est supbiay: dicēdo:
Aue rex iudeoy: et ceta talia. **Proi-
cietes me nūc circūdedērūt me:** Pro-
iiciētes me extra ciuitatē: nūc circūdedērūt
me in cruce. **Oculos suos statuerunt
declinare in terrā.** Intētionem cordis
sui statuerūt declinare in ista trena: putan-
tes magnū malū p̄xti eū q̄ occidebat: et se
nullū: q̄ occidebāt. **Susceperūt me
sicut leo pat⁹ ad p̄dā:** Susceperūt me:
sic ille aduersari⁹ circūciens: q̄rēs quē deuo-
ret. **Et sicut catul⁹ leonis habitās ī
† occultis.** Et sic catul⁹ ei⁹: p̄ps cui dictū
est: **Olos ex patre diabolo est:** cogitās de
insidijs quib⁹ iustū circūueniret et pderet.

**Exurge dñe pueni eos et subuer-
te eos:** Exurge dñe: quē dormire arbitra-
tur: et iūctates hoīm nō curare. **Quā excecēt
malicia sua: vt factū eoy vidicta pueniat:**
et ita s̄uerte eoy. **† Erue aīam meaz ab
impijs.** Erue aīam meā resuscitādo me
a morte: que mihi ab impijs irrogata est.
Frameā tuā ab inimicis man⁹ tue.
Animā enī mea framea tua est: quā assum-

autem charitatem de

Alia lra.
delectatōes

Alia lra.
† Sub vmbra

Alia lra.
† abditis.

Alia lra.
† supplata.

Alia lra.
† Eripe.

Alia lra.
† pfice.

Alia lra.
† paucis de
terra diuidi
eos.

psit man^o tua: id est eterna virtus tua: vt p
ipsam regna debellet iniquitat: et diuidat iu
stos ab impijs. Hanc ergo erue ab inimicis
manus tue: hoc est virtutis tue: hoc est ab
inimicis meis. **D**ne pdes eos de ter
ra dispartire eos in vita eoz: Bne per
de eos de terra qua inhabitant: dispartire
eos p orbem terraz in ista vita: qua sola sua
vitam putat: qui eterna desperant. **E**t de
abscoditis tuis adimplet^o est ven
ter eoz. **N**o solu aut ista pena eos pseqf
visibilis: sed etia de pctis q tanq tenebre
abscodunt a lumie veritat tue: adimple
ta est meoria eozum: vt obliu scant deum.

Alia lra.
† filijs

Alia lra.
† diuiserunt

Saturati sunt porcina: Saturati
sunt inuidicia: pculcates margaritas ser
monu dei. **E**t reliquerunt reliqas par
uulis suis. **E**t reliqrunt reliquias puulis
suis: clamantes pctm hoc sup nos et sup fili
os nros. **E**go aut i tua iusticia ap
parebo in spectu tuo: **E**go aut q no
apparui eis: q corde sordido et tenebroso
lucē sapiētie tue videre nō possunt: in tua
iusticia apparebo in spectu tuo. **S**acia
bor dū manifestabit gloria tua. **E**t cū
illi saturati sunt inuidicia sua: vt me intelli
gere nō possint: ego faciator dū manifesta
bit gloria tua in his q me intelligūt. Sane
illo versu vbi dictū est. Saturati sunt porci
na: nō nulla exēplaria: Saturati sunt filijs
habēt. **E**x ambiguo em greco interpretatio
duplex euenit. Filios aut opa intelligim^o.
Et sicut bona opa: bonos filios: ita malos:
mala.

Alia lra.
† apparuerit

ExPLICIT Tractatus de ps. XVI
INCIPIT Tractatus de ps. XVII

In finem puero dñi: ipsi Da
uid. h est manu forti christo scdm
hoies. **Q**ue locutus ē dñover
ba cantici hui^o: in die qua eripuit
eū dñs de manu oim inimicoy ei^o:
et de manu Saul: et dixit: In die q
eripuit eū dñs de manu oim inimicoy eius
et de manu Saul. hoc est regis Iudeoz:
que sibipetierūt. **N**ā sicut David ma
nu fortis: ita Saul petitio interpretari dicit.
Notū ē aut quō ille ppls regē sibi petierit et
acceperit: nō scdm dei: sed scdm suā volū
tatem. **B**icat ergo hic Christus et ecclesia:
id est totū christi caput et corpus.

Alia lra.
† fortitudo

Diligā te dñe: virt^o mea: Bili
gā te dñe: p que fortū sum. **D**ñs
firmamētū meū et refugius

meū et liberator me^o. **B**ne q me firma
sti: qz refugi ad te. **R**efugi aut: qz liberaſti
me. **B**e^o me^o adiutor me^o: et spe
rabo in eū. **B**e^o me^o q mibi adiutorium
p^o vocatiōis tue pstitisti: vt spare i te pos
sim. **P**rotector me^o et cornu salu
tis mee: et redeptor me^o. **P**rotector
me^o: qz nō de me pūpsi: qsi erigēs aduer
sum te cornu supbie: h te ipm cornu: h ē fir
mā celsitudiez salutū iuēni. **Q**uod vt iuēni
rē: redemisti me. **L**audās iuocabo
dñm et ab inimicis meis salu^o ero.
No meā gliaz h dñi qres: iuocabo eum: et
nō erit vñ mibi noceant impietatis errores.
Circūdederūt me dolores mor
tis: **C**ircūdedit me dolores mort: id est
carnis. **E**t torētes iūqtat: et turbaue
rūt me. **T**urbe iniq ad ips cōmote: velu
ti flumia pluuialia cito desitura: egerūt vt
et turbarēt me. **D**olores inferni cir
cūdederūt me: **I**n his q me circūdederūt
vt pderēt me: erāt dolores iuidētie: q mor
tē opant: pducūtq ad ifernū pcti. **P**re
uenerūt me laqi mort. **P**reuenērūt me
vt pores nocere vellēt: qd eis postea red
derēt. **T**ales aut hoies capiūt i pditiōē:
qb^o male pūasefēt iactatiōē iusticie: **C**ui^o
nō re: sed noie: aduersus gentes glantur.

Alia lra.
† susceptor

Alia lra.
† occupauerūt

Alia lra.
† in tri bulatiōe

Et i pssura mea iuocaui dñm: et
ad deū meū clamaui. **E**t exaudi
uit d teplo scō suo vocē meā: **E**rau
diuit d corde meo i q bitat: vocē meā. **E**t
clamor me^o i spectu ei^o. **E**t clamor
me^o: que nō i aurib^o hoim: h corā ipō intus
habeo. **I**ntroiuuit in aures ei^o. **E**t
cōmota ē et tremuit terra. **I**ta cla
rificato filio hois: cōmōti sūt et tremuefēt
pctōres. **E**t fūdānta mōtiū turba
ta sūt. **E**t spes supboz q i b seclō fuerūt:
et turbate sūt. **E**t cōmota sūt qm irat^o
est eis. **E**t scz iā firmamētū nō haberet i
cordib^o hoim spes tpalū bonoz. **A**scē
dit fum^o i ira ei^o: **A**scēdit lachrymosa
depcatio penitētū: cū cognouissent qd mi
netur deus impijs. **E**t ignis a facie ei^o
et exardescit: **E**t flagrantia caritatis post
penitentiā de noticia eius inardescit. **C**ar
bones succensi sūt ab eo. **Q**ui iam
mortui erant deserti ab igne boni deside
rij ac luce iusticie: et frigidi tenebrosiqz
remanserunt: rursus accensi et illumina
ti reuixerunt. **E**t inclinavit celos
et descendit: **E**t humiliavit iustum: vt
descenderet ad hominum infirmitatem.

Alia lra.
† exarsit

Et caligo sub pedib⁹ ei⁹. Et impij q⁹ terrena sapiunt: caligine malicie sue no⁹ euz cognouerunt. Terra eni sub pedib⁹ ei⁹: taq⁹ scabellu⁹ pedu⁹ eius. Et ascendit sup cherubin⁹ z volauit: Et exaltat⁹ est su per plenitudinē sciētie: vt nemo ad eū per ueniret nisi p⁹ caritatē. Plenitudo em legi caritas. Et cito se incōprehensibile esse mōstrauit dilectorib⁹ suis: ne illum corporeis imaginationib⁹ cōprehēdi arbitrarentur. Volauit sup pēnas veyoz. Illa aut celeritas qua se incōprehensibile esse monstrauit: sup virtutes aiaz est: quib⁹ se velut pēnis a terrenis timorib⁹ in auras libertatis attollit. Et posuit tenebras latibulū suū: Et posuit obscuritatē sacramētoz z occultā spem in corde credētium vbi lateret ipse: nō eos deserēs. In his etiā tenebris: vbi p⁹ fidē adhuc ambulam⁹: nō p⁹ speciē: q⁹ diu q⁹ nō videm⁹: speram⁹: et p⁹ patientiā expectam⁹. In circuitu ei⁹ tabernaculū ei⁹: Cōuersi tñ ipm ambiunt qui credūt ei: q⁹ in medio eoz est: cum omnib⁹ equaliter fauet: in quib⁹ taq⁹ in tabernaculo habitat hoc tpe. Tenebrosa aqua in nubib⁹ aeris. Nec p⁹pterea quisq⁹ in illa luce q⁹ futura est cū ex fide ad speciē venerim⁹: iā se esse arbitret: si scripturas recte intelligit. In p⁹phetis em atq⁹ in omnib⁹ diuini verbi p⁹dicatorib⁹ obscura doctrina est. Pre fulgore in cōspectu ei⁹: In cōpatione fulgoris: qui est in p⁹spectu manifestatiōis ei⁹. Nubes ipsius trāsierūt. P⁹dicatores verbi eius nō iam i iudee finib⁹ p⁹ueniūt: sed trāsierūt ad gētes. Brādo z carbones ignis. Obiurgatiōes figurate: quib⁹ velut gramine corda dura tundunt. Si aut fra cula z mitis: id est pius anim⁹: exceperit duriciā grādinis: in aquā eadē terra fulgurata z quasi cōgelate obiurgatiōis: id est in doctrinā faciantē resoluūt. Igne aut caritatis accensa corda reuiuiscunt. Nec omnia in nubib⁹ ipsius ad gentes trāsierūt. Et intonuit de celo dñs: Et euangelica fiducia: de corde iusti sonuit dominus. Et altissim⁹ dedit vocē suā. Et in p⁹fundo rerū humanaz audiem⁹ celestia. Et misit sagittas suas z dispersit eos: Et emisit euāgelistas pēnis virtutū recta itinera trāsualātes: nō suis: sed ei⁹ a q⁹ missi sūt virib⁹: Et dispersit eos ad quos missi sunt: vt alijs eoz esset odor vite in vitā: alijs odor mortis in mortem.

Et coruscationes multiplicauit et turbauit eos: Et miracula multiplicauit: z turbauit eos. Et apparuerūt fontes aquaz: Et apparuerūt: qui facti erāt in p⁹dicantib⁹ fontes aquaz salientium in vitā eternā. Et reuelata sunt fundamenta orbis terraz. Et reuelati sūt prophete qui nō intelligebant: sup quos edifi caret orbis terraz credēs dñm. Ab in cōpatione tua dñe: Clamātis: appropi quabit sup vos regnū dei. Ab inspiratiōe spūs ire tue: Dicētis: nisi penitētiā egeritis: oēs simul moriemur. Ad sit e summo z accepit me: Locando ex gētib⁹ in hereditatē: gloriosā ecclesiaz nō hntem maculā neq⁹ rugā. Assūpsit me de multitudine aquaz: Assūpsit me de multitudine populoz. Eruit me d⁹ inimicis meis fortissimis: Eruit me de inimicis meis: q⁹ pualuerūt ad affligēdā z pdendā istā t⁹alem: vitā meam. Et ab his qui oderūt me: qm confortati sūt sup me. Q⁹ diu sub ipis sū ignorans deū. Preuenerūt me in die afflictionis mee: P⁹uozes mihi nocuerunt in tempore: quo mortale z laboriosū corp⁹ gero. Et fact⁹ est dñs firmamētū meū. Et qm amantudie miseriarū firma mētū terrene voluptatū z tribulatū atq⁹ cōuulsū est: factus est dñs firmamētū meū. Et eduxit me in latitudine: Et qz carnales patiebar angustias: eduxit me i spūales latitudinē fidei. Eruit me qm voluit me. Eruit me: qm voluit me: añ q⁹ illū ego vellē. Eruit me ab inimicis meis potētissimis: q⁹ mihi inuidebant iā volenti eū: Et ab his q⁹ oderūt me: quia volo euz. Et retribuet mihi dñs fm iusticiā meā. Et retribuet mihi dñs fm iusticiā bone volūtatis: q⁹ prior p⁹buit misericordiā: añq⁹ haberē bonā volūtatez. Et fm puritate manuum meaz retribuet mihi. Et fm puritate factorū meoz retribuet mihi: qui tribuit vt bñfacerē: educendo me i latitudinē fidei. Quia custodiui vias dñi: Et latitudo bonoz opum que p⁹ fidē sunt: z lōganimitas p⁹seuerandi p⁹sequat. Nec impie gessi a deo meo. Omnia iudicia ei⁹ in conspectu meo sūt sp⁹: Omnia iudicia ei⁹: id est z p⁹ma iustoz: z penas ipioz: z flagelia cor rigēdoz: z tēptatiōes pbādoz: p⁹seueradi p⁹tēplatiōe p⁹sidero. Et iusticias ei⁹ nō repuli a me. Q⁹ faciūt deficientes sub

Alia lra. fulgura.

Alia lra. de aq⁹ mlt. Alia lra. Eripuit.

Alia lra. p⁹ector.

Alia lra. saluū me fec.

Alia lra. nō bz.

Alia lra. nec... dei.

Handis... occupant...

Alia lra....

Alia lra. dissipauit.

sarcina earum: et reuertunt ad vomitum suum.

Et ero immaculatus cum eo: et obfuebo me ab iniquitate mea. Et retribuet mihi dominus secundum iustitiam meam: Itaque non solum propter latitudinem fidei que per dilectionem operatur: sed etiam propter longitudinem perseuerantie: retribuet mihi dominus secundum iustitiam meam. Et secundum puritatem manuum mearum in conspectu oculorum eius. Non quod homines vident: sed in conspectu oculorum eius: Quoniam que videntur temporalia sunt: que autem non videntur: eterna: que pertinet altitudo spei. **Cum sancto sanctus eris:** Est etiam occulta profunditas: que intelligitur cum sancto sanctus: quia tu sanctificas. **Et cum viro innocente innocens eris:** Et cum viro innocente innocens eris: quia tu nulli noceres: sed crinibus petrorum suorum vnusquisque stringit. **Et cum electo electus eris:** Et ab eo que eligi: eligis. **Et cum pueris puerus eris.** Et cum pueris videris puerus: quoniam dicunt: non est recta via domini: et ipsorum via non est recta.

Alia lra.
† puerteris.

Quoniam tu populum humile saluum facies: hoc autem pueris videri pueris: quod confuteres peccata sua saluos facies. **Et oculos superborum humiliabis.** Ignorantes autem dei iustitiam et sua volentes constitueri: humiliabis. **Quoniam tu illuminabis lucernam meam domine:** Quoniam non est lumen nostrum ex nobis: sed tu illuminabis lucernam meam domine. **Deus meus illumina tenebras meas.** Nos enim peccatis nostris tenebre sumus: sed deus meus illumina tenebras meas.

Alia lra.
† in te cripiar.

Quoniam a te eruam a temptatione: Quoniam non a me: sed a te eruam a temptatione. **Et in deo meo transgrediar murum.** Et non in me: sed in deo meo hic transgrediar murum: que inter homines et celestem hierusalem peccata erexerunt. **Deus meus immaculata via eius.** Beatus meus non venit in homines: nisi mundauerint viam fidei que veniat ad eos: quia immaculata est via eius. **Eloqua domini igne examinata:** Eloqua domini igne tribulationis probantur. **Protector est omnium sperantium in se.** Et omnes que non in seipsum: sed in illo sperant: eadem tribulatione non consumuntur. Spes enim sequitur fidem. **Quoniam quis deus propter dominum:** Quoniam quis propter dominum cui seruimus. **Et quis deus propter deum nostrum.** Et quis deus propter dominum: que post bonam seruitutem: tanquam hereditatem sperantes filii possidemus. **Deus que percussit me virtute:** Beatus que percussit me ut fortis sim: ne diffidentes sinus cupiditatis impediatur opera et gres-

Alia lra.
† ipolluta.

sus meos. **Et posuit immaculatam viam meam.** Et posuit viam immaculatam caritatis: que ad illum veniam: sicut immaculata est via fidei qua venit ad me. **Qui perficit pedes meos tanquam ceruicem:** Qui perficit amorem meum ad transcendenda spinosa et vmbrosa implicamenta huius seculi. **Et super excelsa statui et me.** Et super celestem habitationem: figet intentionem meam: ut implear in omnem plenitudinem dei. **Qui docet manus meas ad plium:** Qui docet me operari ad superandos inimicos: que nobis intercludere celestia regna conantur. **Et posuisti ut arcum erent brachia mea.** Et posuisti infangibiles intentionem bonorum operum meorum. **Et dedisti mihi protectionem salutis tue: et dextera tua suscepit me.** Et fauor gratie tue: suscepit me. **Et disciplina tua me direxit in fine:** Et correctio tua me deuiare non sinens direxit: ut quequid ago: in eum finem referam: que coheret tibi. **Et disciplina tua ipsa me docebit.** Et eadem correctio tua me docebit puenire quo direxit.

Alia lra.
† ceruicem.

Alia lra.
† correxit.

Alia lra.
† subtrus.

Dilatasti gressus meos subter me: Ne impediatur carnales angustie: quoniam latam fecisti caritatem meam operantem hilariter: etiam de ipsis que subter me sunt mortalium rebus et membris. **Et non sunt infirmata vestigia mea.** Et non sunt infirmata: siue itinera mea: siue signa: que unpsi ad imitandum sequentibus. **Persequar inimicos meos et comprehendam illos:** Persequar affectus carnales meos: nec ab eis comprehendar: sed comprehendam illos ut absumentur. **Et non conuertar donec deficiant.** Et ab ista intentione non conuertar ad getem: donec deficiant que obstrepunt mihi. **Constringam illos nec poterunt stare:** Constringam illos: nec durabunt aduersum me. **Cadent subter pedes meos:** Calcatis illis: proponam amores quibus ambulo in eternum. **Et percussisti me virtute ad bellum.** Et percussisti fluentia desideria carnis mee virtute: ne in tali pugna prepediret. **Supplatasti insurgentes in me subter me.** Recipi fecisti eos que me insequerentur: ut subter me fierent: que super me esse cupiebant. **Et inimicos meos dedisti mihi dorsum:** Et inimicos meos percussisti: et dorsum mihi eos esse fecisti: id est ut sequerentur me. **Et odio habentes me dispendidisti.** Alios autem eorum que in odio perdurauerunt: dispendidisti. **Clamauerunt nec erat que saluos faceret:** Quis enim saluos faceret: quos tu non saluos faceres?

Alia lra.
† subtrus.

Alia lra.
† odietes.

Ad dñm nec exaudiuit eos. Nec ad
 quilibet: sed ad dñm clamauerunt: nec ex
 auditiōe dignos iudicauit: nō recedentes
 a malitia sua. Et cōtinuam illos
 vt puluerem ante faciē vētī: Et cō-
 minuā illos: Aridi enī sūt: nō recipientes
 umbrē misericordie dei: vt elati atq; inflati
 supbia: a spe firma ⁊ icōcussa: tanq; a ter-
 re soliditate ⁊ stabilitate raptant. Et lu-
 tū platearū delebo eos. Per latas
 q̄ multi ambulant perditōis vias: luxuri-
 antes ⁊ lubricos: delebo eos. Erues
 me de p̄traditionib⁹ populi: Erues
 me de p̄traditionib⁹ eorū qui dixerūt:
 Si dimiserim⁹ eū: omne seculū post illum
 ibit. Cōstitues me in caput gētū.

Popul⁹ que nō cognoui seruiuit
 mihi. Popul⁹ gētū que corpali p̄ntia nō
 visitauit: huius mihi. In obauditu au-
 ris obediuit mihi. Necq; ocul⁹ me vidit
 s̄ recipiēs p̄dicatores meos: in obauditu
 auris obediuit mihi. Filij alieni mē-
 titi sūt mihi: filij nō mei dicēdi: sed po-
 tius alieni: quib⁹ recte dicitur: Vos ex pa-
 tre diabolo estis: mentiti sūt mihi. Filij
 alieni inueterauerūt. Filij alieni: qui
 bus vt renouarēt: nouū testamētū attuli:
 in veterē hoīe remāserunt. Et claudica-
 uerunt a semitis suis. Et tanq; vno pe-
 de debiles: q; vt tenētes: nouū respuerūt:
 claudi effecti sūt etiā i ipsa veterē lege: po-
 tius traditiones suas seq̄ntes q̄ dei. Calū-
 niabant enī de manib⁹ nō lotis: quia tales
 erant semite quas ipsi fecerant ⁊ p̄suetudi-
 ne triuerant: aberrando ab itinerib⁹ p̄ce-
 ptorū dei. Quis domin⁹ ⁊ benedi-
 ctus deus meus. Scdm carnē aut̄ sa-
 pere mors est. Quis dñs ⁊ benedictus de-
 us meus. Et exalterur deus salutis
 mee. Et nō terrena p̄suetudine de deo sa-
 luti mee sentiā: nec terrenā ipsam salutē
 sed in excelsō de illo sperem. Deus q̄
 das vindicas mihi: Deus qui vindi-
 cas me: subdēdo populos sub me. Libe-
 rator meus de inimicis meis iracu-
 dis. Liberator meus de inimicis meis ira-
 cundis: clamantib⁹: crucifige crucifige iu-
 deis. Ab insurgentibus in me ex-
 altabis me: A iudeis insurgentibus in
 me patientem: exaltabis me resurgentem.
 A viro iniq; eripies me. A regno eorū
 iquo erues me. Propterea confite-
 bor tibi in gentibus domine. Pro-
 pterea tibi per me confitebunt gentes do-

mine. Et nomini tuo psallam. Et la-
 tus inotesces bonis operib⁹ meis. Ma-
 gnificans salutes regis ipsius. De-
 us qui magnificat vt admirabiles faciat
 salutes: quas eius filius dat credentibus.
 Et faciens misericordiam christo
 suo. Deus qui facit misericordiā christo
 suo. Dauid et semini eius vsq; in se-
 culum. Ipsi liberatorū manu potēt: qui
 vicit hunc mundum: ⁊ eos qui credunt in
 euangelio genuit in eternū. Quēcūq; in h
 psalmo dicta sunt: que ipsi domino pprie
 id est capiti ecclesie cōgruere non possūt:
 ad ecclesiam referenda sunt. Totus enim
 christus hic loquit: in quo sunt omnia mē-
 bra eius.

Explicit Tractat⁹. de ps. xvii
 Incipit Tractat⁹. de ps. xviii
 In finem ps David.

Titulus notus est: nec domin⁹ Iesus
 christus hec dicit: sed de illo hec di-
 cuntur. Expositio. i

Qui enarrant gloriā dei: Iu-
 ste euangeliste in quib⁹ deus tanq;
 in celis habitat exponit gloriā
 domini nostrī Iesu christi: siue gloriā qua
 glorificauit patrem filius super terram. Et
 opera manuum eius annunciat
 firmamentum. Et facta virtutum do-
 mini annunciat firmamentū: fiducia spiri-
 tus sancti celum factum: quod antea timo-
 re: terra erat. Dies diei eructat ver-
 bum: Spiritus spiritualibus profert ple-
 nitudinez incōmutabilis sapientie dei: nō
 verbū in principio deus apud deū est. Et
 nox nocti annūciat scientiā. Et mor-
 talitas carnis tanq; longe positus carnali-
 bus: fidē insinuando: annūciat futurā sci-
 entiā. Non sunt loquele neq; ser-
 mones: quorū nō audiātur voces
 eorum. Per quos nō audite sunt voces
 euangelistarū: cum omnibus linguis euā-
 geliū p̄dicarent. In omne terraz ex-
 iuit sonus eorum: ⁊ in fines orbis
 terre verba eorum. In sole posu-
 it tabernaculū suum: Domin⁹ autem
 vt aduersus regna tp̄alium errorū bellige-
 raret: non pacē sed gladiū missurus in ter-
 ram: in tpe vel in manifestatiōe posuit tanq;
 militare habitaculū suū: hoc est dis-
 cernē in incarnationis sue. Et ipse tanq;
 sp̄sus procedens de thalamo suo. Et
 ipse p̄cedens de vtero virginali vbi deus
 nature humane tanq; sponus sp̄ose copu-

Alia lra.
 t psalmū dicā.

Alia lra.
 t Eripies.

Alia lra.
 veterati sūt.

Alia lra.
 t indicat.

Alia lra.
 t nationib⁹.

latus est: **Exultavit sicut gigas ad currendam viam:** Exultavit sicut fortissimus: et ceteros homines incomparabili virtute precedens: non ad habitandam viam: sed ad currendam viam. Non enim in via peccatorum stetit. **A summo celo egressio eius.** A patre egressio eius: non temporalis: sed eterna: quae de patre natus est. **Et occursum eius usque ad summum eius:** Et occurrit plenitudine divinitatis usque ad equalitatem patris. **Et non est qui se abscondat a calore eius.** Cum autem verbum etiam caro factum est: et habitavit in nobis mortalitate nostra suscipiens: non permisit ulli mortali excusare se de umbra mortis: et ipsius enim penetravit verbi calor. **Lex domini immaculata convertens animas:** Lex ergo domini ipse est: qui venit legem implere non soluere. **Et immaculata lex:** quae peccatum non fecit: nec inveniuntur dolus in ore eius. non promittens animas servitutis iugo: sed ad se imitandum libertate convertens. **Testimonium domini fidele sapientiam praestans puulis.** Testimonium domini fidele: quia nemo novit patrem nisi filius: et cui voluerit filius revelare: quae abscondita sunt a sapientibus et revelata puulis: quoniam deus superbis resistit: humilibus autem dat gratiam. **Iusticie domini recte letificantes corda:** Omnes iusticie domini in illo recte: qui non docuit quod ipse non fecit: ut qui imitaretur: corde gauderet. et in eis que libere cum caritate facerent: non serviliter cum timore. **Preceptum domini lucidum illuminans oculos.** Preceptum domini lucidum sine velamento carnalium observationum: illuminans hominis interioris aspectum. **Timor domini castus permanens in seculum seculi:** Timor domini non ille sub lege penalis temporalia bona sibi subtrahi perhorrescens: quorum dilectione anima fornicatur: sed castus quo ecclesia sponsum suum: quanto ardentius diligit: tanto diligentius cauet offendere. et ideo non foras mittit consummata dilectio timorem hunc: sed permanet in seculo seculi. **Judicia domini vera iustificata in idipsum.** Judicia eius: qui non iudicat quoscumque: sed omne iudicium dedit filio vera iustificata incommutabiliter. **Neque enim velminat vel pollicetur de quoscumque fallit:** aut quoscumque vel ipsius supplicium vel patris promissum eius potest eripere. **Desiderabilia super aurum et lapidem preciosum multum:** Sive multum: sive ipsum aurum et lapidem: sive multum preciosum: sive multum desiderabi-

Alia lra.
† nec.

Alia lra.
† sanctus.

Alia lra.
† in semetipsa.

lia: nisi desiderabilia iudicia dei super pompas huius seculi: quae desiderio sit ut non desideretur: sed timeantur aut contempnantur aut non credantur iudicia dei. Quod si quoscumque ipse sit aurum lapisque preciosus ut igne non consumatur: sed assumat in thesaurum dei: plus quam seipsum desiderat iudicia dei cuius voluntatem proponit suae. **Et dulciora super mel et favum.** Et siue quisque iam sit mel: qui iam solutus vite huius vinculis expectat diem: quae veniat in epulas dei: siue adhuc sit fava: ut quasi cera circumplexerit: hac vita non huic coheret: sed impletur ea cui opus sit aliqua pressura: non opprimens: sed exprimens manum dei: quae de tali vita in eternam eliquat: dulciora illi sunt iudicia dei: quam sibi ipse est: quae super mel et favum illi dulciora sunt. **Etenim servus tuus custodit ea:** Nam non custodienti amara dies domini. **In custodiendo illa retributio multa.** Non in aliquo extrapposito comodo: sed in eo ipso quo iudicia dei custodiunt multa retributio. **Adulta est:** quia gaudet in eis. **Delicta quis intelligit?** In delictis autem qualis suavitas potest esse: ubi non est intellectus? Quomodo delicta quis intelligit: quae ipsum oculum claudunt cui suavis est veritas: cui desiderabilia et dulciora sunt iudicia dei: Et sic tenebre oculos: ita delicta mentes: nec luce sciunt videre nec se. **Ab occultis meis munda me domine:** A cupiditatibus in me latentibus munda me domine. **Et ab alienis parce servo tuo.** Me seducar ab alijs. Neque enim alienis capis: qui est mundus a suis. **Parce itaque ab alienis cupiditatibus:** non superbo et in sua potestate esse cupienti: sed humo tuo. **Si mei non fuerint domini tunc immaculatus ero:** Si mei non fuerint dominata occulta mea et aliena peccata: tunc immaculatus ero. **Non enim est certior origo peccati:** praeter occultum suum: quo cecidit diabolus: et alienum quo seductus est homo: ut consentiendo suum faceret. **Et mundabor a delicto magno.** Quo alio nisi superbie? Non enim est maius delictum quam apostatare a deo: quod est initium superbie hominis. **Et vere ille immaculatus est:** qui etiam hoc delicto caret: quia hoc est ultimum redemptibus ad deum: quod recedentibus primum fuit. **Et erunt coplaceant eloquia oris mei: et meditatio cordis mei in conspectu tuo semper.** Meditatio cordis mei: non ad iactantiam placendi hominibus: quia iam nulla superbia est: sed in conspectu tuo semper: qui conscientiam puram inspicis.

Alia lra.
† custodieris illis.

Alia lra.
† maria.

Dñe adiutor meus et redemptor meus. Dñe adiutor me⁹ tendētis ad te: quñ redemptor meus es tu: vt tenderē ad te: ne quisq; vel sapiētie sue tribuēs: quod ad te puerit: vel viribus: qđ ad te puenit: magis repellat abs te qui supbis resistis: quia mūdatus nō est a delicto magno: nec cōplacuit in conspectu tuo qui redimus vt puertamur: et adiuuas vt pueniam⁹ ad te.

Expositio. II

Delicti dñi: vt ab occultis nostris mūdēt nos: et ab alienis parcat suis suis: quid hoc sit: intelligere debem⁹: vt humana ratione: nō quasi auiū voce cātem⁹. Nā et meruli et psitaci et corui et pice et huiusmodi volucres sepe ab homib⁹ docent sonare qđ nesciūt. Sciēter autē cātare: nō aui s; homi diuina volūtate pcessum est. Et qđ multi mali et luxuriosi sic cātant: digna auribus suis et cordibus: nouim⁹ et dolemus. Eo enī peiores sūt: quo non possunt ignorare qđ cātāt. Sciunt enī se cantare flagicia: et tñ cātant tāto libēt⁹ quāto imūdi⁹: quñ tāto se putāt debere fieri letiores: qđto fuerit turpiore. Nos autē qđ in ecclesia diuina eloquia cātare didicim⁹: simul etiā instare debem⁹ esse qđ scriptū ē: Beat⁹ populus qui intelligit iubilationē. Proinde carissimi qđ consona voce cantauim⁹: sere no etiā corde nosse ac videre debem⁹. Rogauit enim dñm vnusq; nostrū i hoc cātico et dixit deo: Ab occultis meis munda me dñe: et ab alienis pce tuo: Si mei nō fuerint dominati: tūc imaculat⁹ ero: et emundabor a delicto magno. Qđ vt bene sciam⁹ quid sit: et quale hoc sit: ipsi psalmi textū quātū donat dñs breuif pcurram⁹. Cantat enī de christo: quod euidenter ibi apparet: quia illic scptū est: Ipse tāq; spōsus pcedens de thalamo suo. Quis enī sponsus: nisi cui desponsata est illa virgo ab aplo: cui timet caste castus sponsi amicus: ne sicut serpens Euaz sefellit astucia sua: sic et hui⁹ virginis spōse christi: sensus corrupāt a castitate: que ē i christo? In hoc ergo domino et saluatore nostro Iesu christo: posita est magna et plena gratia: de qua dicit apostol⁹ Iohannes. Et vidim⁹ gloriam eius: gloriam tāq; vnigeniti a patre: plenum gratia et veritate. Hanc gloriam. Celi enarrāt: Celi sancti sunt: eleuati a terra: portantes dominū: qđq; gloriam christi celum etiam quodāmodo narravit. Quādo narravit: Quādo nato do-

mino: stella noua que nunq; videbatur apparuit. Sed tamen sunt celi de quib⁹ consequenter ibi dicitur: Nō sunt loquele neq; sermones: quorum nō audiantur voces eorum: In omnem terraz exiuit sonus eorū: et in fines orbis terre verba eoz. Quorum nisi celorum: Quorum ergo nisi apostolorum: Ipsi enarrant nobis gloriā dei: positam in christo Iesu: per gratiam remissionis peccatorum. Omnes enī peccauerunt et egent gloria dei: iustificati gratis p sanguinem ipsius. Quia gratis: ideo gratia. Non est enī gratia nisi gratuita: quia nihil boni ante feceramus: vnde talia dona mereremur. Magis qđ non grati inferretur supplicium: ideo gratis presitum est beneficium. Nihil precesserat in merit⁹ nostris: nisi vnde damnari deberemus. Ille autem non propter nostram iusticiā: sed propter suam misericordiam saluos nos fecit per lauacrum regenerationis. Hec est inquam gloria dei: hanc celi enarrauerūt. Hec est inquam gloria dei: nō tua. Nihil enim boni fecisti: et tamen tantum bonum accepisti. Si ergo pertines ad gloriā quaz celi enarrauerūt: dic domino deo tuo: Deus meus misericordia eius preueniet me. Preuenit enim te: vtiq; preuenit: quia nihil in te boni inuenit. Preuenisti supplicium eius superbiēdo: ille preuenit supplicium tuum peccata delendo. Tāq; enī ex peccatore iustificatus: ex impio pius fact⁹: ex damnato regno assumptus: dic domino deo tuo: Non nobis domine nō nobis: sed nomini tuo da gloriā. Bicamus non nobis. Quibus enim si quasi nobis: Bicamus inq; non nobis: quia si ita faceret sicut nobis: nō nisi penas infligeret nobis. Non nobis: sed nomini suo det gloriā: quia nō secundū iniquitates nostras fecit nobis. Nō ergo nobis domine nō nobis. Repetitio confirmatio est. Non nobis domine: sed nomini tuo da gloriā. Hoc illi nouerant celi: qui enarrant gloriā dei. Et opera manuum eius annunciat firmamentum. Et quod dictū est: gloriā dei: hoc repetitum est: opera manū eius. Que opera manuum eius: Non sicut quidam sentiunt: de⁹ verbo fecit omnia: et tanq; prestantiorem ceteris hominez suis manibus fecit. Non ita sentiendum est: infirma est ista et non satis eliminata sententia. Omnia enim verbo fecit. Nam licet opera dei diuersa narrentur: in quibus hoim

ad imagines suam fecit: tamen omnia per ipsum facta sunt: et sine ipso factum est nihil. Quod enim ad manum dei attinet: et de celis dictum est: et opera manuum tuarum sunt celi. Et ne putes etiam: ibi celos sanctos dictos: subiecit: Ipsi peribunt tu autem permanebis. Ergo non solum homines: sed etiam celos qui peribunt deus manibus suis fecit: cui dictum est: Opera manuum tuarum sunt celi. Et de terra hoc idem dictum est: Quoniam ipsius est mare et ipse fecit illud: et arida manus eius fundavit. Ergo et si celos manibus et terram manibus: non solum hominem manibus: et si celos verbo: et terram verbo: ergo et hominem verbo. Quod verbo: hoc manu: et quod manu hoc verbo. Non enim humanis membris statura dei distincta est: qui ubique totus est: et nullo continetur loco. Quod ergo verbo fecit: sapientia fecit: quod manu fecit: virtute fecit. Christus est autem dei virtus et dei sapientia. Omnia autem per ipsum facta sunt: et sine ipso factum est nihil. Enarrarunt: enarrant: enarrabunt celi gloriam dei. Enarrabunt in quibus celi: hoc est sancti gloriarum dei a terra suspensi: deum portant: preceptis tonantes: sapientia coruscantes: illam ut dixi gloriarum dei qua salvi facti sumus indigni. Hanc indignitatem: id est quia digni non sumus: agnoscit filius minor egestate constrictus. Agnoscit inquam hanc indignitatem filius minor a patre longe peregrinus: demonum cultor: tanquam porcorum pastor: agnoscit gloriam dei sed egestate constrictus. Et quia illa gloria dei facti sumus: quod digni non sumus: dic ad patrem suum: Non sum dignus vocari filium tuum. Infelix per humilitatem impetrat felicitatem: et eo se commendat dignum quo confitetur indignus. Hanc gloriam dei celi enarrant: et opera manuum eius annunciat firmamentum. Celum firmamentum: firmum cor: non timidum cor. Annunciata enim sunt ista inter impios: inter adversos deo: inter amatores mundi persecutores iustorum: inter sevientem mundum annunciata sunt ista. Sed sevens mundus quid poterat facere: quando firmamentum ista nunciabat: Annunciat firmamentum. Quid? Opera manuum eius? Que sunt opera manuum eius? Gloria dei illa que salvi facti sumus: qua creati in bonis operibus sumus. Ipsi enim sumus figmentum: creati in christo Jesu: in operibus bonis. Non solum quippe homines: sed etiam iustos: si tamen sumus ipse fecit nos et non ipsi nos. Dies

dies eructat verbum: et nox nocti indicat scientiam. Quid est? Forte planum et apertum est: Dies diei eructat verbum: apertum et planum: tanquam per diem. Quia autem nox nocti indicat scientiam: obscurum est tanquam per noctem. Dies diei sancti sanctis apostoli fidelibus: ipse christus apostolis quibus dixit: Vos estis lumen mundi. Apertum hoc videbitur et cognitu facile. Quomodo autem nox nocti annunciat scientiam. Nonnulli hec verba simpliciter intellexerunt: et forte hoc sit verum estimantes hac sententia significatur esse: quod tempore domini nostri Jesu christi cum in terra versaretur: apostoli audierunt hoc in posterum esse traiectum: tanquam de tempore in tempus: dies diei: nox nocti: prior dies posteriori diei: et prior nox posteriori nocti: quia hec doctrina diebus et noctibus predicatur. Iste simplex intellectus cui sufficit sufficit. Sed nonnulla verba scripturarum: obscuritate sua hoc profuerunt: quod multas intelligentias pepererunt. Itaque hoc si planum esset: unum aliquid audiretis: quia vero obscure dictum est: multa audiretis. Est alius intellectus: dies diei: nox nocti: hoc est spiritus spiritui: caro carni. Est alius: dies diei: spirituales spiritualibus: et nox nocti: carnales carnalibus. Utrique enim audiunt: et si non utriusque similiter sapiunt. Illi enim audiunt tanquam verbum eructatum: illi tanquam scientiam annunciatam. Quod enim ructuatur: presentibus ructuatur: quod autem annunciat: longe positus annunciat. Possunt enim celi sensus plures inveniri: sed adhibendus est modus propter angustias presentis temporis. Dicamus autem unum aliquid: quod quidam velut conscienter aperuerunt. Quia dominus inquit christus loquebatur apostolis: dies diei eructabat verbum: quando iudas dominum christum prodidit iudeis: nox nocti annunciat scientiam. Non sunt loquere neque sermones: quorum non audiantur voces eorum. Quorum: nisi celorum illorum qui enarrant gloriam dei. Non sunt loquere neque sermones quorum non audiantur voces eorum. Legite Actus apostolorum: quomodo veniente super eos spiritu sancto: omnes impleti sunt illo: et loquebantur linguis omnium gentium: sicut spiritus dabat eis pronunciare. Ecce non sunt loquere: neque sermones: quorum non audiantur voces eorum. Sed non ibi tantum ubi impleti sunt sonuerunt.

In oem terrā exiit sonus eorū: et in fines orbis terre vba eorū. **I**so et nos h loquimur. Son⁹ enī ille ad nos vsq̄ puenit: son⁹ q̄ in oem terrā exiit: et hereticus ad eccliam nō intrat. **I**so son⁹ in oem terrā exiit: vt tu in celū intres. **O** pestis litigiosa pessima: et adhuc errare volēs: o superbe fili: audi testamētū patris tui. **E**cce qd̄ plam⁹: qd̄ apti⁹. **I**n oēs terrā exiit son⁹ eorū: et in fines orbis terre vba eorū. **N**ūqd̄ expositore opus est: **Q**uid p̄tra te conarē? **P**artē vis in lite retinere: q̄ potes totū in p̄cordia retinere. **I**n sole posuit tabernaculū suū: **I**n manifestatiōe ecclēsiā suā: nō in occulto ne quē lateat: nō velut opta: ne forte fiat sicut opta sup̄ greges hereticorū. **V**ictū est et cuidā in septura s̄cta: qm̄ tu in occulto fecisti: patieris in sole: hoc est occulte malū fecisti: penas patieris: in oīm manifestatiōe. **I**n sole ergo posuit tabernaculū suū. **Q**uid tu heretice fugis i tenebras: **C**hristian⁹ es: audi christū: seruus es: audi dñm: fili⁹ es: audi patrē: emē dare fuiuiscē: **B**icam⁹ et d̄ te: **A**portu⁹ erat et reuixit: pierat et inuētus est. **N**ō mihi dicas: vt qd̄ me queris si perij: **I**so em̄ te q̄ro: qz̄ peristi. **N**oli me inq̄t querere. **H**oc sane vult iniq̄tas: qua diuisi sum⁹: s̄ nō vult caritas q̄ frēs sum⁹. **I**mprob⁹ nō eēm: si q̄rem seruū meū: et improb⁹ dicor: qz̄ q̄ro fratrem meū. **S**ic sapiat in quo fraterna caritas nō est: ego tñ q̄ro frēm meū. **F**rascat: dum tñ q̄rat: q̄ inuēt⁹ placat. **Q**uero inquā fratrem meū et interpello nō d̄ illū: s̄ p̄ illo dñm meū. **N**ec dicā interpellans: dñe dic fratri meo vt diuidat mecū hereditatē: s̄ dic fratri meo: vt teneat mecū hereditatē. **Q**uid ergo erras frater: **Q**uid p̄ angulos fugis: **Q**uid latitare conarē? **I**n sole posuit tabernaculū suū. **E**t ip̄e tāq̄ sp̄sū p̄cedēs de thalamo suo. **I**puto q̄ agnoscas eū: ille tāq̄ sp̄sū p̄cedēs de thalamo suo. **E**xultauit vt gigas ad currēdā viā: **I**pe in sole posuit tabernaculū suū: s̄ est ille tāq̄ sp̄sū: cū v̄bū caro factū est in ytero virginali thalamū inuenit: atqz̄ inde nature p̄iuct⁹ hūane: tāq̄ de castissimo p̄cedēs cubili: humil̄ misericordia infra oēs: fortis maiestate sup̄ oēs. **H**oc ē enī: gigas exultauit ad currēdā viā: nat⁹ est: creuit: docuit: passus ē: resurrexit: ascēdit. **L**ucurrit viā: nō hesit in viā. **I**dē ip̄e ergo sp̄sū q̄ hec fecit: ip̄e posuit in sole: hoc est manifestatiōe tabernaculū suū: s̄ ē

scētām ecclīaz suā. **Q**uā viā aut cito cucurrit: vis audire? **A** sumo celo egressio ei⁹: et occurus ei⁹ vsqz̄ ad summus eius. **P**ostea vō q̄ excucurrit inde: et recurrendo remeauit: misit spiritū suū. **E**lse sunt illis sup̄ q̄s venit: lingue diuise velut ignis. **S**ic ignis venit sp̄sū sanct⁹: senū carnis p̄sumptur⁹: aux coctur⁹ et purgatur⁹: sic ignis venit: et iō seq̄t. **E**t nō ē q̄ se abscondat a calore ei⁹. **L**ex dñi imadāta p̄uertēs aīas: **H**oc ē sp̄sū sanct⁹. **T**estimoniū dñi fidele sapiētīā p̄stās puul. **N**ō sup̄bis: s̄ ē sp̄sū sanctus. **I**usticie dñi recte: nō terretes: s̄ letificātes corda. **H**oc ē sp̄sū sanctus. **P**receptū dñi lucidū illuminās oculos: **N**ō hebetās: nō carnis oculos: s̄ cordis: n̄ exterioris hōis: s̄ interioris: s̄ est sp̄sū sanct⁹. **T**imor dñi: nō fuilis: s̄ cast⁹: **G**ratias amās: nō puniri timēs ab eo quē tremis s̄ separari ab eo quē diligit: **I**ste ē timor cast⁹: nō quē p̄sumata caritas foras mittit. **S**z̄ p̄manes i sc̄lm̄ sc̄li: **H**ic ē sp̄sū sanctus: id est hūc donat: hūc p̄fert: hūc inserit sp̄sū sanct⁹. **J**udicia dñi v̄a iustificata in idip̄m. **N**ō ad rixas diuisiōis: s̄ ad p̄gregationē vnit̄at̄. **H**oc ē enī i idip̄m: s̄ ē spiritus sanctus. **I**so linguis oīm loq̄ fecit: in q̄s p̄mo veit: qz̄ linguas oīm gētū in vnit̄atē se p̄gregatur⁹ eē nūciauit. **Q**d̄ tunc faciebat vn⁹ hō accepto sp̄sū sancto: vt vn⁹ hō linguis oīm loq̄ret. **S**z̄ mō ip̄a vnitas facit: linguis oīb⁹ loq̄t. **E**t mō vn⁹ hō in oīb⁹ gētib⁹: linguis oīb⁹ loq̄t. vn⁹ hō caput et corp⁹: vnus hō christ⁹ et ecclīa: vir p̄fect⁹: ille sp̄sū sanctus: illa sp̄sa. **S**z̄ erūt inq̄t duo i carne vna. **J**udicia dei vera iustificata: in idip̄m p̄ vnit̄atē. **D**esiderabilia sup̄ aux et lapidē p̄ciosū multū: **A**ut mltū aux aut mltū p̄ciosū: aut mltū desiderabilia: tā mltū s̄ heretico paz. **N**ō nobiscū amāt idip̄z̄ et nobiscū p̄fiter̄ christū. **I**pm̄ quē mecū cōfiter̄ christū: ip̄m ama mecū. **E**t q̄ ad ip̄m n̄ vult recusat: recalcitrat: respuit: nō illi ē desiderabile s̄ sup̄ aux: et lapidē p̄ciosū: **A**udj aliō. **E**t dulciora: iqt̄: sup̄ mel et fauū. **S**z̄ s̄ aduersū ē errātū: mel amay ē februeti: dulce tñ et acceptabile sanitati: qz̄ carz̄ ē sanitati: desiderabilia sup̄ aux et lapidē p̄ciosū mltū et dulciora sup̄ mel et fauū. **N**ā et hu⁹ tu⁹ custodit ea: **O** dulcia ista sint: custodiēdo p̄phat hu⁹ tu⁹: nō loquēdo. **C**ustodit ea seru⁹ tu⁹: quia et nunc dulcia sunt: et in posterum salubria sunt.

Handwritten marginal note: In oem terram exiit sonus eorum...

Marginal note: Alia lra. semetipsa.

Marginal note: Contra hereticos...

Text from the left page: et non nocti in... dicitur: sicut pla... per diem. Et... obsecram... sancta... apostolis... mudi. Per... facile. Quo... scienti... intel... quod tem... cum in ter... hoc in po... in ti... post... qua... predica... suffici... ob... multas... si pla... re... estis... nocte... caro carni. Est ali... et nor... emm... sapunt... erutu... amannatam... ructu... longe po... emm celi sen... adhibendus est... presentis tem... aliqui: qd̄... aperuerunt. Qui... loquebat apo... quā... p̄cedit... scēnā. **N**ō... quorū... corum... quorū... Le... veniente... ille: et... sp̄s da... loq̄t: neq̄... corum... fontem.

Alia lra.
† custodiendis
illis.

Nam in custodiēdo ea retributio multa. Sed amās animositate suaz: nec videt hūc solēdorē heretic: nec sentit dulcedinē. **Delicta: enī: q̄s intelligit: Pater ignosce illis: q̄ nesciūt q̄d faciunt.** Ideo inq̄t iste est seru⁹ q̄ custodit hāc dulcedinē: suauitatē caritatis: amorē vnitatē. Ego inquit ipse q̄ custodio rogo te: q̄n̄ delicta q̄s intelligit: ne mihi vt homī quedaz surrepāt: z q̄busdā vt hō p̄ocuper. **Ab occultis meis mūda me dñe: Hoc ergo cātaum⁹: ecce ad h̄ loquēdo puenimus.** **Dicam⁹ z cū intellectu cantemus: z cātando orem⁹: z orādo impetrem⁹.** **Dicam⁹: ab occultis meis mūda me dñe: Quis em̄ delicta intelligit: Si vident tenebre: intelligunt delicta.** **Beniq̄ q̄n̄ nos delicti penitet: in luce sum⁹.** **Mā q̄n̄ q̄sq̄ ipso delicto inuolut⁹ est: quasi obtenebrat⁹ optiq̄ oculis nō videt delictū: q̄ si tibi tegat⁹ z carnis oculus: nec aliud vides: nec hoc vñ tegit vides.** Ergo deo dicam⁹ qui nouit videre qd̄ purget: nouit inspicere qd̄ sanet: illi dicam⁹: ab occultis meis mūda me dñe. **Et ab alienis parce seruo tuo.** **Delicta inq̄t mea inq̄nāt me: delicta aliena affligūt me: ab his mūda me: ab illis p̄ce.** **Tolle mihi ex corde malā cogitationē: repelle a me malū suazorē: hoc est ab occultis meis mūda me: z ab alienis parce seruo tuo.** **Mā ista duo genera delictorū: ppria sūt z aliena: etiā am̄ p̄mit⁹ in exordio claruerūt.** **Diabolus suo delicto cecidit: Adam alieno deiecit.** **Hic ipse dei seru⁹ custodiēs iudicia dei: in quib⁹ retributio multa: z in alio psalmo sic orat: Nō veniat mihi pes supbie: z man⁹ peccatorū nō moueat me. Nō veniat inq̄t mihi pes supbie: hoc est ab occultis meis mūda me dñe: z man⁹ peccatorū si moueāt me: h̄ est ab alienis p̄ce seruo tuo.** **Si mei nō fuerit dñata: Ocella mea z delicta aliena.** **Tūc imaculat⁹ ero.** **Hoc nō suis virib⁹ audet: sed dñm tēp̄cat vt impleat: cui dicit i psalmo: Trinera mea dirige s̄m v̄bū tuū: z nō dñet mihi oīs iniquitas.** **Noli timere si christian⁹ es: dñm foris hoīez: do minū deū tuū semp time.** **Malū te time: h̄ est cupiditatē tuā: nō qd̄ in te deus fecit: s̄ qd̄ tibi p̄si fecisti.** **Te dñs bonū suū fecit: tu tibi i corde tuo malū dñm creasti.** **Merito s̄deris iniquitati: merito s̄deris domino quē tu tibi p̄ce fecisti: quia ei qui te fecit s̄dit⁹ esse noluit.** **Sed si mei inq̄t nō fuerint dñata: tūc imaculat⁹ ero.** **Et emū**

dabor a delicto magno. **Putam⁹ q̄ delicto: Quod illud est delictū magnum? Forte aliud sit q̄ dicitur sū: non tñ celabo quod sentio.** **Delictū magnū arbitror esse superbiā.** **Hoc fortasse z alit significatur ē in eo qd̄ ait: Et emundabor a delicto magno.** **Queritis q̄ magnū sit h̄ delictū qd̄ deiecit angelū: quod ex angelo fecit diabolu: eiq̄ in eternū interclusit regnū celorum: Magnū hoc delictū est: z caput atq̄ causa oīm delictorū.** **Scriptū ē enī: Initiū p̄cti oīs supbia.** **Et ne q̄n̄ leue aliqd̄ p̄temnas: Initiū inq̄t supbie hoīs apostatate a deo.** **Nō leue malū ē h̄ vitū fr̄s mei: huic vitio in his p̄sonis quas videt⁹ amplas: displicet humilitas christiana.** **Propter hoc vitū dedignant colla s̄dere iugo christi: obligata arti⁹ iugo peccati.** **Nō enī seruire nō eis p̄tinget.** **Mā nolūt seruire: sed eis expedit seruire.** **Nolēdo seruire nihil aliud agūt q̄ vt bono domino nō seruiāt: Nō vt omnino nō seruiāt: quia qui noluerit seruire caritati: necesse est vt seruiat iniquitati.** **Ab hoc vitio qd̄ est caput oīm vitiorū: q̄a ide cetera nata sūt: facta ē apostasia a deo: z eunte anima in tenebras: male vtente libero arbitrio: peccatis etiā ceteri p̄secut⁹: vt z substātiā suā dissiparet cū meretricib⁹ viuēs p̄dige: z p̄ egestatē fieret pastor porcorū: que erat socia angelorū.** **Propter hoc vitium: p̄pter hoc magnū supbie peccatū: deus humilis venit.** **Hec causa: hoc peccatū magnū: iste ingens morbus aiay: omnipotentē medicū de celo deduxit: vsq̄ ad formam serui humiliavit: p̄tumelijs egit: ligno suspēdit: vt per salutē tante medicine curet hic tumor.** **Itā tandem erubescat homo esse supb⁹ p̄pter quē factus est humilis deus.** **Ita inq̄t: mundabor a delicto magno: q̄ de⁹ supbis resistit: humilib⁹ aut dat grām.** **Et p̄ hoc: erūt vt complacent eloquia oris mei: z meditatio cordis mei in conspectu tuo semper.** **Mā si ab hoc magno delicto nō mūdor: in p̄spectu hoīm placebūt eloquia mea: nō in p̄spectu tuo.** **Supba anima i cōspectu hoīm vult placere: humilis aīa i oculto vbi de⁹ videt vult placere: vt si placuerit hoīb⁹ s̄ bono ope: illis gratulet⁹ q̄ bus placet bonū opus: nō sibi cui sufficere debet: q̄ fecit bonū opus.** **Gloria n̄ra inquit hec est: testimoniū p̄scientie n̄re.** **P̄q̄ dicam⁹ etiā quod sequit.** **Dñe adiutor meus z redemptor meus: Ad-**

Alia lra.
† maximo.

Psalmus XIX

tutor i bonis: redemptor a malis. Adiutor
vt habitet in caritate tua: redemptor vt libe-
res me ab iniquitate mea.

Explicit Tractatus de ps. XVIII

Incipit Tractatus de ps. XIX

In fine psalmus David.

Notus est titulus: nec christus dicit: sed
christo dicit propheta: figura optandi
que ventura sunt canens.

Exaudiat te dominus in die tribu-
lationis: Exaudiat te dominus in die
qua dixisti: pater clarifica filium tuum.

Protegat te nomen dei iacob. Ad te
enim pertinet populus posterior natus: quia maior fui
et minori.

Aditat tibi auxilium deus sancto
et de syon tueat te. Facies tibi sacrificatum
corpore: ecclesiam de speculatione tutas:

quae expectat quando venias ad nuptias. **A**d-
emor sit omnis sacrificij tui: **A**d deos nos
faciat omnem iniuriam tuam et contumeliam: quas
pro nobis protulisti. **E**t holocaustum tuum
pinguetur. **E**t crucem quam toro oblatum es
deo in leticia resurrectionis auertat.

Tribuat tibi dominus secundum cor tuum: **T**ribu-
at tibi dominus non secundum cor eorum quae putauerunt pro
sequendo te posse deleri: sed secundum cor tuum quae
scisti quod utilitatis habet passio tua. **E**t om-
ne consilium tuum compleat. **E**t compleat omne

consilium tuum non solum quod animam tuam posuisti pro
amicis tuis: vt mortificatum granum copiosum
resurgeret: sed etiam quod cecitas ex parte in
israel facta est: vt plenitudo gentium intraret: et
sic omnis israel saluus fieret. **E**xultabimus
in salutari tuo: **E**xultabimus quod tibi mors
nihil nocebit: ita enim nec nobis eam nocere
posse monstrabit. **E**t in nomine domini dei nostri
magnificabimur. **E**t confessio tui
nominis: non solum non perdet: sed etiam magnifica-
bit nos. **I**mpleat dominus omnes peti-
ones tuas: **I**mpleat dominus non solum peti-
ones quas habuisti in terra: sed etiam quibus in
celo interpellas pro nobis. **N**unc cognoui
quoniam saluum fecit dominus christum suum.

Nunc mihi per prophetam demonstratum est: quoniam
resuscitabit dominus christum suum. **E**xau-
diat illum de celo sancto suo. **E**xaudi-
et illum non de terra tantum: vbi se peccij cla-
rificari: verum etiam de celo: vbi iam ad dexte-
ram patris interpellans pro nobis diffudit:
inde spiritum sanctum super credentes in se. **I**n-
potentibus salus dextere eius. **P**o-
tentibus nostris sunt: salus fauoris eius: cum etiam
de tribulatione dat auxilium: vt quoniam infirma-
mur tunc potentes simus. **N**on vana est salus

Psalmus XX

hominum: que non dextere: sed sinistre eius est.
Hac enim extollunt in magna superbia: qui
cum peccantes temporaliter salui facti sunt.

Qui in curribus et hi qui in equis: hi
volubili successione temporalium bonorum trahuntur:
et hi superbis preferunt honoribus: atque in his
exultant. **N**os autem in nomine domini
dei nostri exultabimus. **N**os au-
tem spem figentes in eternis: neque gloriae
nostrae querentes: in nomine domini dei nostri ex-
ultabimus. **I**psi obligati sunt et ce-
ciderunt: **E**t ideo ipsi temporalium rerum cupidi-
tate obligati sunt: timentes parcere domino:
ne a romanis perderent locum: et irruentes
in lapidem offensionis: et petram scandali:
de spe celesti ceciderunt: quibus cecitas ex
parte israel facta est: ignorantibus dei iu-
sticiam et suam volentibus constitutere. **N**os
vero surreximus et erecti sumus.

Nos vero vt populus gentium intraret: de
lapidibus excitati filij abrahae: qui non secta-
bamur iusticiam: apprehendimus eam et surre-
ximus: nec viribus nostris: sed per fidem iu-
stificati erecti sumus. **D**omine saluus
fac regem: **D**omine saluum fac regem: vt
ipse qui nobis preliandi exemplum passio-
ne sua monstrauit: offerat etiam sacrificia
nostra sacerdos excitatus a mortuis et in
in celo constitutus. **E**t exaudi nos in die
qua inuocauerimus te. **Q**uoniam pro
nobis offers te: exaudi nos in die qua inu-
cauerimus te.

ExPLICIT Tractatus de ps. XIX

Incipit Tractatus de ps. XX

In fine psalmus ipsi David.

Titulus notus est: de christo canitur.

Domine in virtute tua leta-
bitur rex: **D**omine in virtute
tua quod verbum caro factus est:
letabitur homo christus iesus. **E**t super
salutare tuum exultabit vehementer.
Et super hoc quod viuificas omnia exulta-
bit vehementer. **D**esiderius anime
eius dedisti ei: **D**esiderauit manduca-
re pascha: et ponere cum vellet atque iterum su-
mere animam suam. et dedisti ei. **E**t volun-
tate labiorum eius non fraudasti eum. **P**a-
cem meam inquit relinquo vobis: et factus est.

Quoniam preuenisti eum in benedictioni-
bus dulcedinis: **Q**uoniam prius hauserat
benedictionem dulcedinis tue: fel peccatorum
nostrorum non nocuit ei. **P**osuisti in capi-
te eius coronam de lapide precioso.

ExPLICIT Tractatus de ps. XIX

Incipit Tractatus de ps. XX

In fine psalmus ipsi David.

Titulus notus est: de christo canitur.

Domine in virtute tua leta-
bitur rex: **D**omine in virtute
tua quod verbum caro factus est:
letabitur homo christus iesus. **E**t super
salutare tuum exultabit vehementer.

Et super hoc quod viuificas omnia exulta-
bit vehementer. **D**esiderius anime
eius dedisti ei: **D**esiderauit manduca-
re pascha: et ponere cum vellet atque iterum su-
mere animam suam. et dedisti ei. **E**t volun-
tate labiorum eius non fraudasti eum. **P**a-
cem meam inquit relinquo vobis: et factus est.

Quoniam preuenisti eum in benedictioni-
bus dulcedinis: **Q**uoniam prius hauserat
benedictionem dulcedinis tue: fel peccatorum
nostrorum non nocuit ei. **P**osuisti in capi-
te eius coronam de lapide precioso.

ExPLICIT Tractatus de ps. XIX

Incipit Tractatus de ps. XX

In fine psalmus ipsi David.

Titulus notus est: de christo canitur.

Alia lra.
t iuocabimur

vel inueniuntur
ut inueniuntur
et

Alia lra.
tribuisti

Alia lra.
t iuocabimur

Alia lra.
t iuocabimur

Alia lra. † laudabo.

In medio ecclesie carabo te. In medio ecclesie gaudes predicabo te. Qui timetis dominum laudate eum: Qui timetis dominum nolite querere laudem vestram: si ipsum laudate. Universum semine iacob magnificate eum. Universum semine eius cui maior serviet: magnificate eum. Timeat eum omne semen israel: Timeant eum oes ad novam vitam nati: et ad visionem dei reparati. Quoniam non spreuit neque desperavit precem pauperis. Quoniam non spreuit precem: non illi qui verbis delictorum clamans ad deum vitam vanam transire volebat: sed precem pauperis non timetis in populo transiens. Neque auertit faciem suam a me: Sicut ab illo qui dicebat: Clamabo ad te nec exaudies. Et cum clamarem ad eum exaudivit me.

Alia lra. † glorificate.

Alia lra. † deprecatione.

Apud te laus mea: Non enim laudem meam quero quia tu mihi es laus: qui in sancto habitas: etiam sanctum te predicantem exaudi laus israel. In ecclesia magna confitebor tibi: In ecclesia orbis terrarum confitebor tibi. Gloria mea reddam coram timetibus eum. Sacramenta corporis et sanguis mei reddam coram timetibus eum. **E**det pauperes et saturabunt: Edet humiles et contemptores seculi et imitabunt. Ita enim nec copiam huius seculi concupiscet: nec timebunt inopia. Et laudabunt dominum qui requirunt eum: In laus domini est eructatio saturitatis illius. **Q**uiet corda eorum in seculum seculi. Nam cibus ille cordis est. **C**omemorabunt et convertentur ad dominum: uniuersae fines terre. **C**omemorabunt: Exciderat enim deus mortaliter natis et in exteriora tendentibus: et convertentur ad dominum uniuersi fines terre.

Alia lra. † non habet.

Alia lra. † in conspectu timentium.

Et adorabunt in conspectu eius uniuersae patrie gentium. Et adorabunt in conspectu eius scientes suis uniuersae patrie gentium. **Q**uoniam dominus est regnum: et ipse dominabitur gentium. **Q**uoniam dominus est regnum: non superborum hominum: et ipse dominabitur gentium. **A**d aduauerunt et adorauerunt oes diuites terre: **A**d aduauerunt corpus humilitatis domini sui etiam diuites terre: nec sicut pauperes saturati sunt usque ad imitationem: sed tamen adorauerunt. **I**n conspectu eius precipitauerunt uniuersi qui descendunt in terram. **S**olus enim videt quomodo porro cadant uniuersi qui celestem uersationem deserentes in terra: eligunt beati apparere hominibus non uidentibus ruinas eorum. **E**t anima mea ipsi uiuet: Et anima mea que in contemptu seculi quasi mori uidebatur hominibus: nec sibi sed ipsi uiuet. **E**t semine meum seruiet

Alia lra. pingues.

Alia lra. cadet oes.

illi. Et opera mea uel per me credentes in eum seruiet illi. **A**nnunciabitur domino generatio ventura: **A**nnunciabit in honore domini generatio noui testamenti. **E**t annunciantur celi iustitiam eius: **E**t annunciantur euangeliste iustitiam eius. **P**opulo qui nascetur quem fecit dominus. **P**opulo qui nascetur ex fide domini. **P**refatio in secundam expositionem eiusdem psalmi.

Quod taceret dominus noluit per scripturas suas: nec a nobis tacendum est: et a nobis audiendum. **P**assio domini sicut scimus semel facta est: Semel enim christus mortuus est: iustus pro iniusto. **E**t scimus et certum habemus et fide immobili retinemus: quia christus resurgens a mortuis: iam non moritur: et mors ei ultra non dominabitur. **U**erba ista apostoli sunt: tamen ne obliuiscamur quod factum est semel: in memoria nostra omni anno fit. **Q**uoties pascha celebratur: nunquam toties christus moritur: Sed tamen uniuersaria recordatio quasi representat quod olim factum est: et sic nos facit moueri tamquam uideamus in cruce pendente dominum: non tamen iridentes: sed credentes. **P**endens enim in ligno irrisus est: sedes in celo adoratur. **A**n forte adhuc iridet: et iam non est irascendum iudeis: qui uel mori uel deriserunt: non regnantem: **E**t quis est qui christus adhuc iridet: **U**tinam unum esset: utinam duo: utinam numerari possent. **L**ota palea aree ipsi iridet eum: et gemit triticum irideri dominum. **H**oc uolo gemere uobiscum: **T**empus est enim lugendi: passio domini celebratur: tempus gemitus est: tempus flendi est: tempus confitendi et deprecandi: **E**t quis nostrum idoneum ad effundendas lacrymas pro dignitate doloris tanti: **S**ed quid modo ait propheta: **Q**uis dabit capiti meo aquam: et oculis meis fontem lacrymarum: **S**i uere fontem lacrymarum esset in oculis nostris: nec ipse sufficeret. **I**rridere christum in ea re ubi nemo potest dicere non intellexi. **P**ossidenti enim uniuersum orbem terrarum ps offerit: et dicit sedenti ad dexteram patris: ecce quid hic habes: et per tota terra ostendit illi sola africa. **U**erba quae modo audiuius fratres ubi ponimus: si possent de lacrymis scribi dexteret. **Q**ue fuit mulier qui intravit cum unguento: **L**ui typum portabat: **N**one ecclesie: **L**ui figura erat illud unguentum: **N**one odoris domini boni: de quo dicit apostolus: **C**hristi bonus odor sumus in omni loco: **I**psi enim ecclesie insinuat ab apostolus et apostolus. **E**t quod dixit sumus: **F**idelibus dixit. **E**t quid dixit: **C**hristi bonus odor sumus in omni loco: **I**n omni loco dixit **P**au-

videtur orandus.
Sanctus Spiritus Gregorius
in Cantabrigia
sed de oratione se ipse
sanctificans non est in
ecclesia sed in se ipso
legit

quod hic de conspectu dicitur
in familia
conspicua uidetur quod
omnes impetores habent
et conspectu dicitur

sed clarum

Alia lra.
videtur orandus.
Sanctus Spiritus Gregorius
in Cantabrigia
sed de oratione se ipse
sanctificans non est in
ecclesia sed in se ipso
legit
quod hic de conspectu dicitur
in familia
conspicua uidetur quod
omnes impetores habent
et conspectu dicitur
sed clarum

lus christi bonū odorē esse omnes fideles:
 z tradicit z dicit: affrica sola bñ olet: tor-
 mūd' putet: Christi bon' odor sum' i omī
 loco: q's dicit: Ecclia. Hūc bonū odorē si-
 gnificabat illud vas vnguenti q' p'fusis ē do-
 min'. Videam' si cum nō attestat ipse dñs
 cū quidā sua q'retes: auari: fures: id ē Ju-
 das ille diceret de illo vnguento: vt qd ista
 pditio: Poterat res ista p'ciosa venditari:
 z p'ficere paup'ib'. Odorē. n. bonū christi
 vendere volebat. Quid rñdit dñs: Est qd
 molesti estis mulieri: Bonū opus opata ē
 in me. Et qd ampli' dicā qñ ipse dixit: vbi-
 cūq' aut' pdicabit hoc euāgelīū i toto mū-
 do: dices z qd fecit mulier ista: Est qd adde-
 re: Est qd detrabere: Est q're aurē calūnia-
 torib' accommodare: Aut mētū ē dñs: aut
 fecellit illū: Eligāt qd dicāt: aut mētā di-
 cant veritatē: aut deceptā dicāt veritatem
 vbi cūq' pdicabit hoc euāgelīū. Et qñ q-
 reres ab eo: vbi. n. pdicabit: in toto mūdo
 inqt: Psalmū audiam': videam' si hoc di-
 cit: Audiam' qd plāgēdo cantat: z vere di-
 gna res planctu qñ cantat surdis. Adiroz
 fratres si hodie psalm' iste legit z in pte do-
 nati. Rogo vos fratres mei: p'iteor vobis:
 nouit christi misericordia: qā sic miroz qñ
 lapidei tibi sint et nō audiāt. Quid apert'
 fratres dicit: Passio christi tā euidēter qñ
 euāgelīū recitet: z dictū est añ nescio quot
 annos q' dñs d' Maria virgine nasceref:
 Preco erat nūcians iudicē futurū. Lega-
 mus illū quātū angustia t'pis patit: nō pro
 affectu doloris nostri: sed vt dixi: quātū an-
 gusti a temporis patit.

Expositio secūda.

Deus de' me' respice i me: q-
 re me dereliquisti. Istū verū
 primū in cruce audiūm': vbi dñs
 dixit: hely hely: qd est deus me' deus me':
 lamazabatani: qd ē quare me dereliquisti.
 Interpretatus ē illud euāgelista: z dixit euz
 hebraice dixisse: de' meus de' me' q're me
 dereliquisti. Quid voluit dicere dñs: Nō
 em' dereliquit illū de' cū ipse esset de': vtiq'
 filius dei deus: vtiq' verbū dei deus. Au-
 di a capite illū euāgelistā q' ructabat qd bi-
 berat d' pectore dñi: videam' si de' ē christ'
 In pncipio erat verbū z verbū erat apud
 deū: z de' erat verbū. Ip'm ergo verbū qd
 de' erat: caro factū est: z habitauit i nobis.
 Et cū vbi de' factū eēt caro: pendebat in
 cruce: z dicebat: de' me' deus me' respice i
 me q're me dereliquisti: Quare dicit: nisi qz

nos ibi eram': nisi qz corp' christi ecclesia.
 Et qd dicit: de' me' deus me' respice i me
 q're me dereliquisti: nisi quodāmodo intē-
 tos nos faciēs z dicēs: psalmus iste de me
 script' est. Lōge a salute mea: verba
 delictorū meorū. Quorū delictorū: de quo
 dictū ē: Qui peccatū nō fecit: nec inuēt' ē
 volus i ore eius. Quō ergo dicit: delictorū
 meorū: nisi qz pro delictis nris ille precat': z
 delicta nra sua delicta fecit: vt iusticiā suā
 nraz iusticiā faceret. De' me' clama-
 bo ad te p' diē nec exaudies: z noctē
 et nō ad insipientiā mibi. Dixit vtiq'
 de me: de te: de illo. Corp' em' suū gerebat:
 id ecclesiā: nisi forte putatis fratres: qz qñ
 dixit dñs: P'at si fieri pōt: trāseat a me ca-
 lix iste: mori timebat. Nō est fortior miles
 q' impator: Sufficit seruo vt sit sic dñs ei'.
 Paul' em' dicit miles regis christi: cōpel-
 lor e duob': cōcupiscētiā habēs dissolui et
 eē cū christo: ille optat mortē vt sit cū chri-
 sto: et ipse christ' timet mortē. Sed qd nisi
 infirmitatē nostrā portabat: z p' his qui ad
 huc timēt mortē in corpe suo p'stitutis ista
 dicebat. Inde erat illa vox: mēbroz ipius
 erat: nō capitis: sicut hic p' diē z noctē cla-
 maui z nō exaudies. Multi em' clamāt in
 tribulatiōe z non exaudiunt: sed ad salutē
 nō ad insipientiā. Clamauit Paul' vt aufer-
 ret ab illo stimul' carnis: z nō ē exaudit' vt
 auferret: z dictū est ei: sufficit tibi grā mea:
 nā vtus i infirmitate p'ficiť. Ergo nō est
 exaudit': s' nō ad insipientiā: s' ad sapiētiā:
 vt intelligat hō medicū esse deū: z tribula-
 tiōnē medicamētū esse ad salutē: nō penaz
 ad dānatiōz. Sub medicamēto posit' vze-
 ris: secar': clamas: nō audit medic' ad vo-
 luntatē: s' audit ad sanitatē. Tu aut' in
 sancto habitas: laus isrl'. In illis ha-
 bitas q's sanctificasti: et q's facis itelligere:
 qz ad vtilitatē quosdā n' exaudis: z ad dā-
 nationē quosdā exaudis. Ad vtilitatē nō
 est exaudit' Paul': ad dānationē exaudi-
 tus ē diabol'. Petijt Job ad tēptandū: et
 p'cessum est. Demones petierūt se ire i por-
 cos: z exauditi sūt. Demones exaudiunt:
 ap'plus non exaudit'. S' illi exaudiunt ad
 dānationē: ap'plus nō exaudit' ad salutē: qz
 nō ad insipientiā mibi. Tu aut' i sancto ha-
 bitas: laus isrl'. Quare nō exaudis z tuos?
 Quare dico ista: Nō memento te semp dicit:
 deo gratias: et magna ē hic multitudo: z q'
 nō solēt venire: venerūt. Omib' dico: qz i
 tribulatiōe posit' christian' p'bat si nō de-

relinquit deū suū. Nā qñ bñ est homi: de-
fert est sibi chustian. Ignis intrat in for-
nacem: et fornax aurificis magni sacramēti
res est. Ibi ē aurū: ibi est et palea: ibi ignis
i angusto opaf. Ignis ille nō est diuersus:
et diuersa agit: paleā in cinerē vertit: auro
sordes tollit. In quib⁹ aut habitat de⁹: uti-
q; in tribulatiōe meliores fiunt tanq; aurū
pbat. Et si forte petierit inimic⁹ diabolus
et cōcessū illi fuerit: siue aliquo dolore cor-
poris: siue aliquo dāno: siue amissiōe suo-
rū: fixū cor habeat in illo q se nō subtrahit:
et si quasi sbrabit aurē ploranti: sed appo-
nit misericordiā deprecanti. Nouit qd agat
q nos fecit: nouit et reficere nos. Bonus ē
structor qui edificauit domū: et si aliqd ibi
cecidit erit nouit refarcire. Et vide qd dicat:
In te sperauerūt patres nostri:
sperauerūt et liberaſti eos. Et noui-
mus et legim⁹ q; multos patres nros sperā-
tes in se eruit de⁹. Eruit ipm populū israel
d terra egypti: Eruit tres pucros de cami-
no ignis. eruit Banielē d lacu leonū. eruit
Susannā de falso crimie. Dēs inuocauē-
rūt et eruti sunt: Nūquid defecit ad filium
suum: ut in cruce pendentē nō exaudiret:
Quare autē ipse nō eruitur modo q dixit:
In te sperauerūt patres nri et liberaſti eos.
Ego autē sum vermis et nō hō:
Vermis et nō homo. Nā est et homo et ver-
mis: sed ille vermis et nō homo. Unde nō
homo: Quia deus. Quare ergo sic se abie-
cit ut diceret vermis: An q; vermis de car-
ne sine cōcubitu nascit: sic chust⁹ de Ma-
ria virgine: Et vermis et tamē non homo.
Quare vermis: q; mortalis: quia de car-
ne natus: quia sine cōcubitu natus. Qua-
re nō homo: Quia in pncipio erat verbū:
et verbū erat apud deū: et deus erat verbū.
Opprobriū hoīm et abiectio ple-
bis. Videte quāta passus est. Jam vt di-
cam⁹ passionē: et ad illā maiori gemitu ve-
niamus: videte quāta modo patif: et deinde
videte quare. Quis em fructus: Ecce spe-
rauerūt patres nostri: et eruti sunt de terra
egypti: et sicut dixi: tam multi iuocauerūt:
et statim ad temp⁹: nō in futura vita: sed cō-
tinuo liberati sunt. Ipse Job diabolo petē-
ti cōcessus est: putrescens vermib⁹: tamē in
hac vta reparauit salutē: duplo accepit q
pdiderat. Bomin⁹ aut flagellabaf et nemo
subueniebat: spuis deturpabatur: et nemo
subueniebat: colaphis cedebaf: et nemo sbr-
ueniebat: spuis coronabaf: nemo subue-

niebat: leuabat in ligno: nemo eruit: Cla-
mabat: deus me⁹ deus me⁹: vt qd me dere-
liquisti: nō subuenitur. Quare fratres mei
quare: Quare mercede tanta passus ē: Dia-
ista q passus est: precū est: Cur rei precio
tanta passus est: recitemus: videamus que
dicat. **P**rimū queram⁹ que passus sit: de-
inde quare: et videam⁹ q; sint hostes christi
qui confitent: q; tanta passus est: et tollunt
quare. Hinc audiam⁹ totū in isto psalmo:
et que passus sit: et quare. Tenete ista duo:
quid et quare. **M**odo quid explicē: Non
ibi imoremur: et meli⁹ ad vos pueniūt ipsa
verba psalmi. Videte que patif dominus:
attēdite chustiani: **O**pprobriū hominū et
abiectio plebis. **D**ēs qui videbāt
me subsannabāt me: locuti sunt la-
bijs et mouerūt caput. **S**perauit
in dño eruat eū: saluū faciat eū qm
vult eū. **S**quare dicebat ista. Quia hō
factus erat: dicebat tanq; i hoīe. **Q**m
tu es q extraxisti me de ventre: Nā
quid diceret talia in illō quod i pncipio
erat verbū: et verbū erat apud deū: Verbū
em illud p quod facta sunt omnia: non ex-
tractū est de ventre: nisi q; verbū caro fa-
ctum est: et habitauit in nobis. Quoniā tu
extraxisti me de vētre. **D**eus meus ab
vberib⁹ matris mee. Nam ante secu-
la pater meus: ab vberib⁹ matris mee de⁹
me⁹. **I**n te tactat⁹ sum ex vtero: Id
est vt mihi tu sol⁹ esses spes: iam tanq; hō:
iam tanq; infirmus: iam verbū caro factū
est. **D**e ventre matris mee deus
meus es tu: Nō de te deus me⁹: nā de te
pater meus: sed de ventre matris mee de⁹
mens: de te pater meus. **N**e discedas a
me. **Q**m tribulatio prima est: et
nō est qui adiuet. Videte desertū: et
ve nobis si ipse nos deserat. **C**ircūde-
derunt me vituli multi: tauri pin-
gues obsederūt me. **P**opul⁹ et princi-
pes: populus vituli multi: principes tauri
pingues. **A**puerūt sup me os suū:
sicut leo rapiens et rugiens. **A**udia-
mus rugitū ipoz in euāgelio: crucifige cru-
cifige. **S**icut aqua effusus sum: et
dispersa sunt omnia ossa mea. **O**ssa
sua firmos suos dicit. **O**ssa em firma sunt
in corpe. **Q**uō dispersit ossa sua: **Q**uādo
dixit illis: **E**cce ego mitto vos velut agnos
in medio lupozū. Firmos suos dispersit: et
sicut aqua effusus est. **A**qua enim quādo
effundit: aut abluit: aut irrigat. **E**ffusus ē

Alia lra.
i videntes.
Alia lra.
i verifit.
Alia lra.
i eripiat.

Alia lra.
i pccatus.

Alia lra.
i discesserit.

Alia lra. i videntes. Alia lra. i verifit. Alia lra. i eripiat. Alia lra. i pccatus. Alia lra. i discesserit.

christus sicut aqua: abluti sunt sordentes: rigate sunt metes. Factum est cor meum tanquam cera liquefactum: in medio ventris mei. Venter suus dicit: infirmos in ecclesia sua. Quod cor ipsi? factum est sicut cera: Cor ipsi? scriptura ipsi? id est sapientia ipsi? que erat in scripturis. Clausa enim erat scriptura: nemo illam intelligebat. Crucifixus est dominus: et liquefacta est sicut cera: ut omnes infirmi intelligerent scripturam. Nam inde et velum templi scissum est: quia quod velabatur reuelatum est. Exaruit velut testa virtus mea: Adagnifice quod dicit: firmus factum est nomen meum de tribulatione. Quomodo enim testa ante ignem mollis est: post ignem fortis: sic domini nomen ante passionem contemnebat: post passionem honorificabatur. Et lingua mea adhesit faucibus meis. Quomodo membrum illud in nobis non valet nisi ad loquendum: sic predicatores suos linguam suam dixit adhesisse faucibus suis: ut de interioribus eius caperent sapientiam. Et in puluerem mortis deduxisti me. Quoniam circumdederunt me canes multi: concilium malignantium circumdedit me. Et iam videte euangelium. Foderunt manus meas et pedes meos: Tunc facta sunt vulnera: quorum vulnerum cicatrices dubitans discipulus contrectauit ille qui dicit: Nisi misero digitos meos in cicatrices vulnerum eius: non credam: quando ei dixit: Veni mitte manum tuam in incredulum: et misit manum suam et clamauit: dominus meus et deus meus. Et ille: quia vidisti me credidisti: beati qui non vident et credunt. Foderunt manus meas et pedes meos: Binumerauerunt omnia ossa mea. Quando pendens extensus erat in ligno: non potuit melius describi extensio corporis in ligno: quam ut diceret: dinumerauerunt omnia ossa mea. Ipsi vero considerauerunt et conspexerunt me. Considerauerunt et non intellexerunt: conspexerunt et non viderunt: Usque ad carnem oculos: non usque ad verbum cor habuerunt. Diuiserunt sibi vestimenta mea. Vestimenta sua sacramenta ipsius. Attendite fratres: vestimenta ipsi? sacramenta ipsi? potuerunt diuidi per hereses: sed erat ibi vestimentum quod nemo diuisit: Et super vestimentum meum miserunt sorte. Erat ibi tunica: dicit euangelista desuper texta: Ergo de celo: ergo a patre: ergo a spiritu sancto. Que est ista tunica: nisi caritas quam nemo potest diuidere:

Que est ista tunica: nisi vnitas? In ipsam fors mittit: nemo illam diuidit. Sacramenta sibi heretici diuidere potuerunt: caritate non diuiserunt: Et qui diuidere non potuerunt recesserunt: et illa manet integra: sorte obuenit quibusdam. Qui habet hanc: securus est. Nemo illam mouet de ecclesia catholica: Et si foris illam incipiat habere: intromittit quomodo ramus oliue a columba. Tu autem domine ne longe feceris auxilium tuum: Et factum est: post triduum resurrexit: In defensiones mea aspice. Erue a framea animam meam: Id est a morte. Framea enim gladius est: et per gladium mortem intelligi voluit: Et de manu canis vnicam meam. Animam meam: vnicam meam: caput et corpus. Vnicam dicit: ecclesiam meam. De manu id est de potestate canis. Qui sunt canes? Qui canino more latrant: nec intelligunt contra quos. Nihil illis fit et latrant. Quid fecit canis transiens via sua: Tamen ille latrat: Qui latrant cecis oculis non discernentes contra quos: aut pro quibus canes sunt. Saluum me fac de ore leonis: Leo rugiens nostis quos sit: circuitens et querens quem deuoret. Et a cornibus vnicorniorum humilitates meam. Unicornes non diceret: nisi superbos: id subiecit: humilitatem meam. Audistis quod passus est. Et quid orauit: ut eruat ab istis. Attendam modo quare passus est: Adhodo iam videte fratres: qui non est in ea sorte: propter quam passus est christus: quare christianus est? Ecce intelligamus que passus est: Binumerata sunt ossa eius: irrisus est: diuisa sunt vestimenta eius: insuper missa est fors super vestem ipsius: circumdederunt illum furentes et seuentes: et dispersa sunt omnia ossa eius. Et hic audiamus et in euangelio legimus. Videamus quare? O christe fili dei si nolles non paterens: ostende nobis fructum passionis tue. Audi inquit fructum. Ego non taceo: sed surdi sunt homines. Audi inquit fructum: quare passus sum ista omnia? Narrabo nomen tuum fratribus meis: Videamus si in parte narrat nomen dei fratribus suis. Narrabo nomen tuum fratribus meis: In medio ecclesie laudabo te. Sit modo si videamus ipsa ecclesia que est. Nam dicit: In medio ecclesie cantabo te. Ecclesiam videamus propter quam passus est. Qui timetis dominum laudate eum: Ubique timetur deus et laudatur: ibi est ecclesia christi. Videte fratres mei: si bis diebus per totum orbem terrarum sine causa

Alia lra. lruir tanq.

Alia lra. tot sedir.

Alia lra. inspexerit

Alia lra. vestem meam.

Alia lra. elongauerit Alia lra. ad Alia lra. conspice.

Alia lra. Salua me et

Alia lra. vnicorniu.

timēbus eum. Sacrificiū pacis: sacrificiū caritatis: sacrificiū corporis sui. Florunt fideles. Disputari inde modo non potest: Gloria mea reddā corā timēbus eū. Edāt publicani: edāt piscatores: māducent: imitent dominū: patiant: saturent. **Mortu⁹ ē ipse domin⁹: moriunt⁹ ⁊ pauperes: Adit⁹ ⁊ mors discipulorū morti magistri. Quare? Ba mihi fructū. Comemorabunt ⁊ cōuertent⁹ ad dominū vniuersi fines terre.** **Eya** fratres: quid querū a nobis: quid respōdeam⁹ parti Bonati? Ecce psalm⁹: ⁊ hic legi⁹ hodie: et ibi legi⁹ hodie. Scribam⁹ illuz in frontib⁹ nostris: cuz illo pcedamus: nō quiescat lingua nostra: ista dicat: **Ecce chustus passus est: ecce mercator ostendit mercedem: ecce precii qd dedit: sanguis eius fusus est. In sacco se rebat precii nostrum: percussus est lancea: fossus est saccus: ⁊ manauit p̄ciū orbis terrarū. Quid mihi dicis o heretice? Nō ē p̄ciū orbis terraz: si africa sola redempta ē. Nō audes dicere: nō tot⁹ orbis redēptus eū: sed perijt. Quē inuasorē passus ē chustus: vt pderet rem suā: Ecce cōmemorabunt⁹ ⁊ conuertent⁹ ad dñm vniuersi fines terre. Adhuc satiet te ⁊ dicat: Si diceret: fines fre: ⁊ nō diceret: vniuersi fines fre: dicere habebant: Ecce habem⁹ fines terre in mauricania. Vniuersi fines terre: dixit: O heretice: vniuersi dixit: Qua exitur⁹ es: vt euadas questionē: Nō habes qua ex eas: sed habes q̄ intres. Rogo vos: nolo inde disputare: ne dicat: qz sermo meus aliquid valet: psalmū attēdite: psalmū legite: Ecce chust⁹ passus est: sanguis eius fusus est. Ecce redēptor noster: Ecce precii nostrz. Quid emit: dicat mihi: Quid interroga mus: Quid si mihi aliquis dicat: O stulte quid interrogas: Lodice portas: ibi habes vnde emit: ibi quere quid emit: Ecce ibi habes: Comemorabunt⁹ ⁊ puerent⁹ ad dominū vniuersi fines terre. Fines eñ terre p̄memorabunt⁹: Sed heretici obliu sūt: ⁊ ideo audiunt omni anno. Putas ibi ponūt aures: qñ lector ipoz dicit: Comemorabunt⁹ ⁊ cōuertent⁹ ad dominū vniuersi fines terre: **Eya** forte vn⁹ versus ē: Aliūde cogitabas: cum fratre tuo fabulabaris: qñ illud dixit: attēdite: or repetit ⁊ surdos pulsat. **Et adorabūt in cōspectu ei⁹: vniuerse patrie gentiū. Adhuc surdus ē: nō audit: pulset iterū. Qm̄ domini ē regnū: ⁊ ipse dominabit⁹ ge-****

tiū. Tres istos versus tenete fratres: hodie cantati sunt et ibi: aut forte deleuerunt eos. Credite mihi fratres mei: ita estuo: ita vim patior: vt mirer: nescio quā surditatez ⁊ duriciā cordis ipoz: vt aliqui dubitē: vtz habeāt illud in codicibus. Hodie currunt omnes ad ecclesiā: hodie omnes intēti audiūt psalmū: oēs suspenso corde audiunt. Sed facit: qz nō sunt intēti. Nūquid vnus versus est: Comemorabunt⁹ ⁊ puerent⁹ ad dominū: vniuersi fines terre: Luigilas: sed adhuc fricas oculos. Et adorabūt i cōspectu ei⁹ vniuerse patrie gentiū. Excute somnū: Adhuc grauaris: audi: qñ domini est regnū: ⁊ ipse dominabit⁹ gentiū. Si ē adhuc qd dicat: nescio: litigent cū scripturis: non nobiscū: Ecce codex ipse: p̄tra illū certent. Ubi est ⁊ lingua: Nos seruauim⁹ scripturas: ne arderēt. Seruate sunt: vnde tu ardeas. Quid seruasti: Aperi: lege: tu seruasti: ⁊ tu oppugnās. Quid seruasti a flāma: quod delere vis a lingua: Non credo: nō credo: qz seruasti: prozsus non credo: non seruasti. Verissime dicūt nostri: qz tu tradidisti. Ille pbat traditor: qui lecto testamēto: nō sequit. Ecce legi⁹ et sequoz. legi⁹ ⁊ recusas. **Lui⁹ man⁹ misit in flammā: qui credit ⁊ sequit: an qui dolet: qz ē qd legat: Nolo scire qui seruauerit: vnde cūqz inuentus est codex. Testamentū patris nr̄i exijt de qualibet cauerna: nescio qui fures tollere volebant: nescio qui psecutores incendere volebant. Undecūqz platum est: legat. Quare litigas: Fratres sumus: quare litigamus: Nō intestatus mortuus est pater: fecit testamentū: ⁊ sic mortu⁹ ē: mortu⁹ ē ⁊ resurrexit: Tādiu p̄tendit d̄ hereditate mortuozū: q̄ diu testamentum p̄feratur in publicū: ⁊ cum testamentū platum fuerit i publicum: tacent omnes: vt tabule apianē ⁊ recitent. Iudex intus audit: aduocati silent: precomes silentium faciunt: vniuersus populus suspensus est: vt legant⁹ verba mortui: non sentientis in momēto. Ille sine sensu iacet in monumēto: ⁊ valent verba ipsius: sedet chustus in celo: et contradicitur testamento. Aperi: legamus: Fratres sumus: quare cōtendimus: Placetur anim⁹ noster: nō sine testamēto nos dimisit pater. Qui fecit testamentū: viuit in eternū: audit voces nostras. agnoscit suā: Legam⁹: qd litigam⁹: Ubi inuenta fuerit ipa hereditas: ipsam teneam⁹. Aperi testamentum: lege in p̄mo capite ipsi⁹ psalterij: **po****

XXI.
d dicitur est: Ergo
no admittit homi
interpari: dicit Lvi
qua: Et dicit: qua in
fit. Et adhuc audiet di
ia magna est: Quid n
am audio. Si nō dicit
utelcā: Adhuc dicant
etia: Sed i mundā vi
adhuc dominū: Co
nā timēbus eius.
Sacrificiū qd obor
sacrificiū: Hoc it fide
hu. corā timēbus ei.
ent pauperes et sa
m pauperes: qd cōm
m pauperes: Qui mus
nant: quia non clariū.
In de erat p̄cator il
ar alius p̄cator: Jobā
⁊ ip̄i: In de erat enā
us de paupibus. Ipi
⁊ saturati: talia passi:
Lenam suam dedit:
Ille saturat qui imi
pauperes. Ipi enim sic
etia legent. Edāt
pauperes: Et laudā
ni requirunt cum.
pauper dominū lau
upes: quia deū lau
at. Domin⁹ est diui
nis est dom⁹: vt cor
vinites querāt vnde
des querāt vnde cor
erūt laudant domi
Et videte fratres: q
cui⁹ rei diuites sunt:
in horreo nō i apote
a corū in seculū se
te: passus est dominus:
passus est domin⁹. Que
est: ⁊ cepit narrare: Bar
rambus meus in melio
Sy adhuc dicit: ita ē
⁊ omne semē israel. Bi
mē israel. Quomā nō
tu p̄cator pauper. Ad
mus: Ipi autē faci
buitis domin⁹ a se: id ē
ē corpus ipsius. Quid
es: ⁊ nos ipsam laudā
omno reddam cum

Alia lra. Remunscet.

Alia lra. i familie.

stula a me. Sed quis dicit: Forte nō christus. Ibi habes: Dominus dixit ad me fili⁹ meus es tu: ego hodie genui te: Ergo fili⁹ dei dicit: vel ad filiū suū pater dicit: Ergo quid dicit ad filiū: Postula a me: et dabo tibi gentes hereditatē tuam: et possessionem tuā fines terre. Solet fieri fratres: vt quādo querit de possessione: querant affines. Inter affines illū et illū: querit heres: aut cui donat: aut qui emit. Inter q̄s affines querit: Inf illū et illū possidētes. Qui dimisit omnes fines: nullos dimisit affines. Quocūq; te veteris christus est. Fines terre habes hereditatē: huc veni: totam mecum posside. Quare litigando vocas ad partē: Huc veni: bono tuo vinceris: totū habebis: An adhuc calūniaris: Ego iam testamentū legi et tu calūniaris. An adhuc calūniaris: quia fines terre dixit: et non dixit: omnes fines terre. Legam⁹ ergo quod modo dictū est: Cōmemorabunt et cōuertent ad dominū: vniuersi fines terre: et adorabunt in conspectu eius vniuersae patrie gentiū: Quoniā domini ē regnū: et ipse dominabit gentium. Ipsi⁹ est: nō vestrum. Agnoscite dominū: agnoscite possessionē domini. Sed et vos: quia prauata vestra vultis possidere: et nō cōmunicare cū christo vnitati: Dominari enim vultis i terra: nō cum illo in celo regnare: possidetis domos vestras. Et aliquādo venimus ad illos dicentes: queramus verū: inueniam⁹ verū: et illi: Vos tenete qd̄ tenetis. Oves tuas habes: oves meas habeo: noli molestus esse ouibus meis: quia et ego non sum molestus ouibus tuis. Deo gratias: mee sunt oves: illius sunt oves: christus quid emit: imo nec mee sunt: nec tue: sed illi⁹ sūt qui illas emit: illius sunt qui illas signauit. Neq; qui plantat est aliquid: neq; qui rigat: sed qui incrementū dat deus. Quare habeo meas: habes tu tuas: Si ibi est christus: illo eant mee: quia nō sunt mee. Si h̄ est christus huc eant tue: quia nō sunt tue: ppter possessiones osculent nobis caput et manus: et pergant filij alieni. Non est mea possessio inquit. Quid est hoc? Videam⁹ si nō est tua possessio: videamus si non illā tibi vendicas. Ego nomī christi laboro: tu nomī Bonati. Nā si christū attēdas: vbiq; est christ⁹: Tu dicis: ecce hic est christ⁹: ego dico per totū est. Laudate pueri dominū: laudate nomē domini: Unde laudēt: Usq; quo laudāt: A solis ortu vsq; ad oc-

casum: laudate nomē domini. Ecce ecclesiam quaz ostendo: ecce quid emit christ⁹: ecce quid redemit: ecce p̄ quo sanguinem dedit: Sed tu quid dicis: Et ego illi colligo. Qui mecū inquit: nō colligit: dispergit. Vindis vnitatem: possessiones tuas queris: et quare habēt nomē christi: Quid ad defensionē possessionis tue titulos christi posuisti: Nonne hoc faciunt nōnulli in domo sua: Ne domū ipsius inuadat aliq; potens: ponit ibi titulos potētis: titulos mendaces. Ipse vult esse possessor: et frontem domus sue de titulo alieno muniri: vt cū titulus lectus fuerit: conterritus q̄s potentia nomis abstineat se ab inuasionē. Fecerunt illud: quādo maximianitas damnauerūt. Egerunt apud iudices: et consiliū suū recitauerūt tanq̄ titulos ostendentes: vt episcopi viderētur. Tunc iudex interrogauit: Quis hic alter episcopus ē de parte Bonati? Respondit: vnus. Nos non nouimus nisi Aureliū catholicū. Timentes illi leges: non responderūt nisi de vno episcopo. Illi autē vt audirēt a iudice: nomē christi imponebant: in possessione sua titulos illius imposuerūt. Bonus est dominus qui illis parcat: et vbi inuenit titulos suos vendicat illud possessioni sue. Potens est misericordia ipsius: qui illis illud faciat: quoscūq; inuenit nomen christi portare: p̄greget illos. Et videte fratres quādo potens aliquis inuenit titulos suos: nōne iure rem sibi vendicat et dicit: non poneret titulos meos: nisi res mea esset: Titulos meos posuit: mea res ē. Vbi nomē meum inuenio: meū est. Nūquid titulos mutat: Titul⁹ qui erat: ipse est. Possessor mutatur: titulus non mutatur. Sic et illi qui baptismū habent christi: si veniunt ad vnitatem: nō mutamus titulos: aut delemus titulos: sed agnoscimus titulos regis nostri: titulos imperatoris nostri. Sed quid dicim⁹? O domus misera: ille te possideat cuius titulos habes: christi titulos habes: noli esse Bonati possessio. Multa diximus fratres: sed illud de memoria vestra nō recedat qd̄ hodie legitur. Ecce iterum dico et sepe dicendū est: per ipsuz diē: id est per sacramēta huius diei: cōstringo vos: vt non vobis exeat de cordibus: cōmemorabunt et cōuertent ad dominū: vniuersi fines terre: et adorabunt in conspectu ei⁹ vniuersae patrie gentiū: Quoniā domini est regnū: et ipse dominabit gentium.

Psalmus. XXII.

Contra tam apertā z manifeste demōstra-
tam passionem chusti: nō audiatu verba
calūniatoris. Quicquid contradicūt: ho-
mines dicunt: hoc autē deus dicit.

Explicit Tractatus de ps. XXI.

Incipit Tractatus de ps. XXII.

In finem ps. David.

Ecclesia loquitur Christo:

Dominus pascit me et nihil
mihi deerit: Dominus Iesus
Christus pastor me⁹ est: z nihil mi-
hi deerit. Et in loco pascue ibi me col-
locavit. In loco pascue incipiētis ad fi-
dem me perducēs: ibi me nutriendū collo-
cavit. Super aquam refectionis
educavit me: Sup aquaz baptismi quo
reficiūtur qui integritatē viresqz amiserāt:
educavit me. Animā meā conuertit.

Reduxit me ī semitis iusticie: p-
pter nomen suū. Reduxit me in angu-
stis itineribus: qua pauci ambulant iusti-
cie sue: non ppter meritum meū: sed ppter
nomen suū. Nam z si ambulē in
medio umbre mortis: Nam z si am-
blem in medio vite hui⁹ que umbra mor-
tis est. Nō timebo mala quoniā tu
mecū es. Non timebo mala: quoniā tu
habitas in corde meo p fidem: z nūc mecū
es vt post umbrā mortis etiam ego sim te-
cum. Virga tua z baculus tuus:
ip̄a me consolata sunt. Disciplina tua
tanqz virga ad gregem ouīū: z tanqz bacu-
lus ad grādiōres filios: z ab aiali vita ad
spiritualem crescentes: ip̄a me non afflixerunt
magis qz consolata sunt: quia memoz
es mei. Parasti in conspectu meo
mesam: aduersus eos qui tribulāt
me. Post virgam autem qua paruulus z
animalis ī grege ī pascuis erudiebar: post
illam virgā cum esse cepi sub baculo: para-
sti in conspectu meo mensam: vt non iam
lacte alar paruul⁹: sed maiorē cibum sumā
firmatus aduersus eos qui tribulant me.

Impinguasti in oleo caput meū:
Leticasti leticia spūali mētē meā. Et po-
culū meū inebriās qz pclarū est. Et
poculum tuū obliuionē p̄tans priorū va-
narum delectationū qz pclarū est. Et
misericordia tua subsequet me: om-
nibus diebus vite mee. Et misericor-
dia tua subsequet me: qz diu viuo ī hac mor-
tali vita: nō tua s; mea. Et inhabitē
ī domo domini in longitudine die-
ru. Subsequet me: nō autē hic tū: s; etiā vt

Alia lra.
t regit.

Alia lra.
bulauero.

Alia lra.
calix.

Alia lra.
habet Et.

Psalmus. XXIII.

inhabitē in domo domini in eternū.
Explicit Tractatus de ps. XXII.
Incipit Tractatus de ps. XXIII.

Ps. ipsi David prima sabbati.

Psalmus ipsi David de clarificati-
one z resurrectione dñi: q matutino p-
ma sabbati facta ē: q iā dies domine dñi.

Domini ē terra z plenitudo
ei⁹ orbis terrarū: z vnuer-
si qui habitant ī ea. Id est or-
bis terrarū: et vnuerſi qui habitant in ea:
cum clarificatus domin⁹ annūciatur in fi-
dem omnū gentiū: z vnuerſus orbis ter-
rarū fit ecclesia eius. Ipse sup maria
fundauit eam: Ipse firmissime itabiluit
eam sup omnes fluctus seclī huius: vt ab
ea superent nec nocerent ei. Et sup flu-
mina pparauit eam. Flumina in mare
fluunt: z cupidi homines labūtur in secu-
lum: etiam istos superat ecclesia: que deui-
ctis p dei grāiā cupiditatibus secularib⁹
ad recipiendā immortalitatis claritatem pa-
rata est. Quis ascendet in montē
domini: Quis ascendet ī altissimā iusti-
ciam domini: Aut quis stabit in loco
sancto eius. Aut quis pmanebit in eo q
ascendit super maria fundato: z super flu-
mina preparato loco: Innocēs ma-
nibus z mūdo corde: Quis ergo illuc
ascendet et pmanebit ibi: nisi innocens in
operib⁹: z mūdus in cogitationib⁹: Qui
non accepit in vano animā suam.
Qui non in rebus nō pmanentibus depu-
tauit animā suam: sed eam immortalē sen-
tiens: eternitatē stabilem atqz incōmutabi-
lem desiderauit. Et nō iurauit primo
suo in dolo. Et ideo sine dolo: sicut sim-
plicia z nō fallēna sūt eterna: ita se p̄buit prio-
suo. Hic accipiet bñdictōes a dño z
misericordiam a deo salutari suo.
Hec ē generatio q̄rētū dñm. Sic
eīn nascūt q̄ querūt eū. Querētū faciē
dei Jacob. Querētū faciē dei: q̄ poste-
ri⁹ nato p̄matū dedit. Tollite portas
p̄cipes v̄ras: Quicūqz p̄ncipatū ī ho-
minib⁹ q̄ritis: auferte: ne impediāt addit⁹ q̄s
vos statuistis cupiditatē z timoris. Et ele-
uamī porte eternales: Et eleuamī ad-
dit⁹ etne vite renūciatōis seclō z p̄uersiōis
ad dñm: Et introibit rex glie. Et introi-
bit rex in q̄ sine supbia gloriemur: q̄ sup̄at
portis mortalitatis: z p̄refactis sibi celesti-
bus implebit qd ait: Gaudete quoniā ego
vici mūdū. Quis ē iste rex glorie?

Alia lra.
teo.

Alia lra.
t plio.

Pauet admirans natura mortalis et querit: quis est iste rex glorie: **D**ñs fortis et potens. **D**ominus fortis et potens: quē tu infirmū et oppressus putasti. **D**ñs potēs in bello. **C**ontraecta cicatrices: et senties repatas: et immortalitati reddita infirmitatē humanā. **P**ersoluta est que debebat ter- ris: ubi cum morte belligerata est clarifica- tio dñi. **T**ollite portas principes vestras: **H**unc iam p̄gatur in celū. **E**xclama- met iterum p̄phetica tuba: **T**ollite portas enā celestes p̄ncipis: v̄i q̄s habetis in ani- mis hominū: qui adorant militiā celi. **E**t eleuamini porte eternales: **E**t eleua- mini porte eterne iusticie: caritatis: et casti- tatis: p̄ quas anima diligit vnū verū deū: et nō fornicat sub multis q̄ appellatur dñi. **E**t introibit rex glorie. **E**t introibit rex glorie: vt ad dexterā patris interpellat pro nobis. **Q**uis ē iste rex glie: **Q**uid et tu p̄nceps potestatis aeris hui⁹ miraris et queris: **Q**uis ē iste rex glorie: **D**ñs vir- tutū ipse est rex glorie. **E**t vt iam viui- ficato corpore supra te p̄git ille temptatus: supra omnes angelos tendit: ab angelo p̄- uaricatore ille temptatus. **N**emo vestrū se obijciat atq̄ intercludat iter nostrū: vt tā- q̄ deus colatur a nobis: neq̄ principatus neq̄ angelus: neq̄ virt⁹ nos separet a ca- ritate christi. **B**onū est sperare in domino q̄ sperare in p̄ncipe: vt qui gloriat: in dño gloriat. **S**unt quidē iste in hui⁹ mūdi ordi- natione virtutes: sed dñs virtutū ipse ē rex glorie. **E**xPLICIT Tractat⁹ de ps. xxiii.

Incipit Tractatus de ps. xxiii.

In fine ps. David.

Christus: sed in p̄sona ecclesie loqui- tur. **N**am magis ad populū christia- nū cōuersum ad deū p̄tinent q̄ dicunt.

Hte domine leuauit animā meā: **D**esiderio spiritali: q̄ car- nalibus desiderijs cōculcabat in terra. **D**eus meus in te cōfido non erubescā. **D**eus meus ex eo qd̄ in me cō- fidebam: p̄ductus sum vsq̄ ad istam infir- mitatē carnis: et qui deserto deo sicut deus esse volui: a minutissima bestiola mortē ti- mens: de supbia mea iratus erubui. **I**am ergo: in te cōfido non erubescā. **N**eq̄ irideant me inimici mei: **N**eq̄ iri- deant ne qui serpētinis atq̄ occultis sug- gestionibus insidiātes: et suggerētes euge euge: ad h̄ me reiecerūt. **E**t enī vn̄ uersi qui te expectant nō confundent.

Alia lra.
t sustinent.

Cōfundant inique faciētes va- na. **C**ōfundant iniquā facientes: ad acq̄- renda que transeūt. **V**ias tuas do- mine notas fac mihi: et semitas tu- as edoce me. **Q**ue nō late sunt: nec mul- tudinē ad interitū ducūt: sed angustas et paucis notas: semitas tuas edoce me.

Dirige me i veritate tua: **E**rrorēs fugientē: dirige me in veritate tua. **E**t doce me. **E**t doce me: nam p̄ meipsum non no- ui: nisi mēdaciū. **Q**uoniā tu es de⁹ salutaris meus: et te sustinui tota die. **N**eq̄ enim dimissus a te de paradiso et in longinquā regionē p̄grinatus: p̄ me- ipsum redire possuz: nisi occurras erranti. **N**ā reditus meus toto tractu tēporis secu- laris misericordiā tuā sustinuit. **R**emi- niscere miserationū tuarū domine: **R**eminiscere opeꝝ misericordie tue domi- ne: quia tanq̄ oblitum te homines putāt. **E**t q̄ misericordie tue a seculo sūt.

Hoc reminiscere: quia misericordie tue a seculo sunt. **N**unq̄ enī sine illis fuisti: qui etiā peccantē hominē vanitati quidē: sed i spe subiecisti: et tot tantisq̄ creature tue cō- solationib⁹ nō deseruisti. **B**elicta iu- uentutis mee et ignorantie mee: ne memineras. **B**elicta p̄sidentis audacie mee et ignorantie mee: ne ad vindictā refer- ues: sed tanq̄ excidāt tibi. **S**ecūm mi- sericordiā tuā memor esto mei de- us. **A**demor esto quidē mei nō fm iram q̄ ego dignus sum: sed fm misericordiā tuā que te digna est. **P**ropter bonitatem tuā domine. **N**on p̄pter meritū meum: sed p̄pter bonitatē tuā domine. **B**ul- cis et rectus domin⁹: **B**ulcis est domi- nus: quādo quidē et peccātes et impios ita miserat⁹ ē: vt omnia p̄ora donaret: sed etiā rectus est domin⁹: q̄ post misericordiā vo- cationis et uenit: q̄ habet gratiā sine meri- tis: digna vltimo iudicio merita requirit. **P**ropter hoc legē statuit delinquē- tibus in via. **Q**uia misericordiā p̄roga- uit vt p̄duceret in viam. **D**iriget mites in iudicio: **D**iriget mites: nec p̄tur- babit in iudicio eos: qui sequūt voluntatē eius: nec ei resistēdo p̄ponunt suā. **B**oce- bit mansuetos vias suas. **B**ocebit vias suas: nō eos qui p̄currere volunt: q̄ si seipos melius regere possint: sed eos q̄ nō erigunt ceruicem: neq̄ recalcitrant cū eis iugū lene imponit: et sarcina leuis. **U**ni- uerse die domini misericordiat et veri-

Alia lra.
t agentes
supuacue.
Alia lra.
t demonstra.

Alia lra.
t saluator.

Alia lra.
t memēto
mei tu.

Alia lra.
t mansuetos.

Alia lra.
t mites.

tas. Quas autem vias docebit eos: nisi misericordiam qua placabilis est: et veritate qua incorruptus est: Quorum unum probuit donando peccata: alter merita diiudicando. Et ideo vniuersae viae domini: duo aduentus filij dei: vnus miserantis: alter iudicantis. Peruenit ergo ad eum tenens vias eius: qui nullis meritis suis se liberatum videns: deponit superbiam: et deinceps cauet examinationis seueritatem: qui clementiam subuenientis expertus est. **Requiritibus testamentum eius: et testimonia eius.** Intellegunt enim dominum misericordem primo aduentu: et secundo iudicem: qui mites et mansueti requirunt testamentum eius: cum sanguine suo nos in nouam vitam redemit: et prophetis atque euangelistis testimonia eius. Propter nomen tuum domine propitiaberis peccato meo: multum est enim. Non solum peccata mea donasti: que antequam crederem admisi: sed et peccato meo quod multum est: quia et in via non deest offensio: sacrificio contribulati spiritus: propitiaberis.

Quis est homo qui timeat dominum? Unde incipit venire ad sapientiam. **Legem statuit ei in via quam elegit.** Legem statuit ei in via quam liber apprehendit: ne impune iam peccet. **Anima eius in bonis demorabitur: et semine eius hereditate possidebit terram.** Et opus eius hereditate solidam instaurati corporis possidebit. **Firmamentum est dominus timoribus eum.** Infirmorum esse videtur timor: sed firmamentum est dominus timentium eum: Et nomen domini quod glorificatum est per orbem terrarum firmat timentes eum. **Et testamentum ipsius vt manifestet illis.** Et facit vt testamentum ipsius manifestet illis: quia hereditas christi gentes sunt: et termini terre. **Oculi mei semper ad dominum: quia ipse euellet de laqueo pedes meos.** Nec timeam piculosa et terrena: dum terram non intueor: quoniam ille quem intueor euellet de laqueo pedes meos. **Respice in me et miserere mei: quoniam vnicus et pauper sum ego.** Quoniam vnicus populus: vnice ecclesie tue: seruans humilitatem quam nulla scismata vel hereses scidunt.

Tribulationes cordis mei multiplicatae sunt: Tribulationes cordis mei: abundante iniquitate: et refrigescere caritate: multiplicatae sunt: De necessitatibus meis educ me. Quoniam haec tolerare mihi necesse est: vt pleurans usque in finem

saluus sim: de necessitatibus meis educ me.

Vide humilitatem meam et laborem meum: Vide humilitatem meam: quia nunquam me iactantia iusticie ab vnitate abrupto: et labore meo quo indisciplinatos mihi permixtos suffero. Et remitte omnia peccata mea. Et his sacrificijs propitiaberis: remitte omnia peccata mea: non iam tamen iuueturibus et ignorantie mee: antequam crederem: sed etiam ista que iam ex fide viuens: per infirmitatem vel vite huius caliginem admitto. **Respice inimicos meos: quoniam multiplicati sunt:** Non solum enim foris: sed etiam in ipsa inter ecclesia communiōe non desunt. **Et odio iniquo oderunt me: Et oderunt me diligentem se.** Custodi animas meas et erue me: Custodi animas meas ne declines ad imitationem eorum: et erue me a perplexitate quam mihi miscent. **Non confundar quoniam speravi in te.** Non confundar si forte insurgunt aduersum me: quoniam non in me: sed in te speravi. **Innocentes et recti adhererunt mihi quoniam sustinui te domine: Innocentes et recti: non presentia corporali miscent tantum sicut mali: sed confessione cordis in ipsa innocentia et rectitudine adhererunt mihi: quoniam non defeci vt imitari malos: sed sustinui te: expectans ventilationem vltime messis tue.** **Redime deus israel ex omnibus tribulationibus eius.** Redime deus populum tuum quem preparasti ad visionem tuam ex tribulationibus eius: non tamen quas foris: sed etiam quas intus tollerant. **Explicit Tractatus de ps. XXV.**

Incipit Tractatus de ps. XXV. Ipsi David.

Ipsi David: non mediatori homini christo Iesu: sed homini ecclesie iam presentate in christo stabilito: attribui potest.

Expositio prima psalmi. Adica me domine quoniam ego in innocetia mea ambulavi: Iudica me domine: quoniam post misericordiam quam tu mihi progasti innocetie mee: habeo aliquod meritum cuius viam custodiui. Et in domino sperans non infirmabor. Nec tamen etiam sic in me: sed in domino sperans permanebo in eo.

Proba me domine et tepta me: Ne quid tamen occultorum meorum me lateat: proba me domine et tepta me: notum me facies: non tibi quem nihil latet: sed mihi atque hominibus. Cretenes meos et cor meum. Adhibe medicinale purgatorium quasi ignem delectio-

Alia lra. t dimitte.

Alia lra. terub eia.

Alia lra. libera.

Alia lra. t ingressus su.

Alia lra. t timeat.

Alia lra. t ereditabit.

Alia lra. t erue.

nibus et cogitationibus meis. Quoniam misericordia tua ante oculos meos est. Quoniam ne illo igne consumar: non merita mea: se misericordia tua qua me ad tale vitam perduxisti ante oculos meos est. Et complacui in veritate tua. Et quia displicuit mihi meum mendacium: complacuit autem veritas tua: placui etiam mihi cum illa et in illa. Non sedi cum concilio vanitatis: Non elegi apponere cor meum his qui peruidere conantur: quemadmodum quod fieri non potest rerum transeuntium perfinctione beati sint. Et cum iniqua gerentibus non introibo. Et quia ipsa causa est omnium iniquitatum: ideo cum iniqua gerentibus: absconditam conscientiam non habeo. **O**dio habui congregationem malignorum: Ut autem veniat ad ipsum concilium vanitatis: congregationes malignorum sunt quas odio habui: Et cum impijs non sedebam. Et ideo cum tali concilio: cum impijs non sedebam: id est placitum non collocabo: et cum impijs non sedebam. Lauabo inter innocentes manus meas: Abscunda faciem inter innocentes opera mea: Lauabo inter innocentes manus meas: quibus amplexabor sublimia tua. Et circumdabo altare tuum domine. **E**t audiam vocem laudis tue: Ut discam quemadmodum te laudem: Et enarra vniuersa mirabilia tua. Et cum didicero: exponam omnia mirabilia tua. **D**omine dilexi decorum domus tue: Bonus mihi et notitia sui: et salutes dabit: quis me auferet ei ecclesie tue. Et locum habitacionis glorie tue. Ubi habitans glorificaris. **N**e perdas cum impijs animam meam: Neque simul perdas cum his qui te oderunt animam meam: que dilexit decorum domus tue. Et cum viris sanguinum vitam meam. Et cum his qui proximum oderunt. Nam duobus preceptis decoratur domus tua. **I**n quorum manibus iniqtates sunt: Ne itaque me perdas cum impijs: et cum viris sanguinum: quorum opera iniqua sunt. Dexteram eorum repleta est muneribus. Et quod eis ad optinendam salutem eternam datum est: ad accipiendam huius seculi munera conuerterunt: existimantes questum esse pietatem. **E**go autem in innocetia mea ambulavi: redime me et miserere mei. Valeat mihi ad perfectionem liberacionis tamen precium sanguinis domini mei: et in pretiis huius vite misericordia tua non deserat me. **P**es meus stetit in rectitudine: Bilectio mea non

Alia lra.
† Odiu eccle-
sia malignantiu

Alia lra.
† Ingressus su.

Alia lra.
† Directo.

recessit a iusticia tua: In ecclesijs benedicam te domine. Non occultabo eis quos vocasti benedictionem tuam domine: quoniam dilectioni tue subiniero proximi dilectionem.

Prefatio in secundam expositionem eiusdem psalmi.

Paulus apostolus cum legeret: audiuit nobiscum sanctitas vestra: sicut scriptum est: inquit: Veritas in christo Iesu deponere vos secundum priorem conuersationem: veterem hominem: eum qui corruptus secundum concupiscentias deceptiois. Renouamini autem spiritu mentis vestre: et induite nouum hominem: qui secundum deum creatus est in iusticia et sanctitate veritatis. Et ne aliquis arbitretur deponendam esse aliquam substantiam: quemadmodum se expoliatur quasi tunicam: aut aliquid foris accipiendum: quod accipit aliquis vestimentum: quasi ponens unam tunicam et sumens alteram: et carnalis iste intellectus non permitteret homines agere in se intus spiritualiter quod precipiebat apostolus: secutus est et exposuit quid esset: exuite veterem hominem: et induite nouum. **L**etra enim lectionis ipsius ad eundem intellectum pertinent. **A**it quippe quasi dicenti: et quomodo me exuitur sum veterem: aut quomodo induitur sum nouum: An ipse tertius homo sum depositus veterem hominem quem habui: et accepturus nouum quem non habui: ut tres homines intelligantur: et sit in medio qui deponit veterem hominem et accipit nouum: Neque quisquam tali carnali cogitatione impeditus: minus faceret quam iubet: et non faciens excusaret se de obscuritate lectionis: dicit in consequentibus: Quapropter deponetes mendacium: loquimini veritatem: Et ecce hoc est deponere veterem hominem: et induere nouum: Quapropter deponetes mendacium: loquimini veritatem: unusquisque cum proximo suo: quia sumus inuicem membra. **N**e autem quisquam vestrum ita cogitet fratres: cum christiano loquendum veritatem et cum pagano mendacium: cum proximo iubemur loqui veritatem. Proximus tuus ille est: qui tecum natus est ex adam et eua. Omnes proximi sumus conditione terrene natiuitatis. Et aliter frater illa spe celestis hereditatis: proximum tuum debes putare omnem hominem: et antequam sit christianus. Non enim nosti quid sit apud deum: Quomodo illum prescuerit deus ignoras. Aliquando quem irrides adorantem lapides: conuertitur et adorat teum fortasse religiosus quam tu qui cum paulo ante irridebas. Sunt ergo proximi nostri latentes in his ho-

minibus qui nō dum sunt in ecclesia: et sūt longe a nobis latentes in ecclia. Ideoq; q̄ nō scimus futura: vnūquēq; primū habemus: nō solū cōditōe mortalitatis hūane qua i hac terra eadē sorte deuenim⁹: s; etiā spe illius hereditatis: q; nō scim⁹ qd futurū sit q̄ modo nihil ē. Ergo attēdite cetera i induēdo nouū hoīez ⁊ exuēdo veterē. Reponētes inq; mēdaciū: loq;mini veritatē vnūq;sq; cū primo suo: q; sum⁹ inuicē membra: Irascimini et nolite peccare. Si p;pterea irascēris seruo tuo q; peccauit: ne tu ipse pecces irascere tibi. Sol nō occidat sup iracūdiā vestrā. Intelligit quidē scdm spūs fratres: q; ⁊ si ex ipa hūana p;ditōe ⁊ infirmitate mortalitatis quā portam⁹ surripit ira christiano: nō debet diu teneri ⁊ fieri p;uidiana: Eijce illā de corde anteq; occidat lux tua visibilis: ne te deserat lux illa inuisibilis. Sed ⁊ aliter bñ intelligit: q; ē noster sol iusticie veritas christ⁹: nō iste sol q; adorāt a paganis ⁊ manicheis: ⁊ videt etiā a pctōrib⁹: s; ille alius cui⁹ veritate natura hūana illustrat: ad quē gaudēt angeli. Hoīm enim infirmitate acies cordis: ⁊ si trepidant sub radis ei⁹: ad eū tñ p;teplandū p; mādata purgant. Luz cepit iste sol in homie habitare p; fidē: nō tantū i te valeat iracūdiā q̄ in te nascit: vt occidat sup iracūdiā tuā: id est deserat christ⁹ mentē tuā: q; nō vult habitare christ⁹ cū iracūdiā tua. Videt etiā quasi ipse a te occidere: cū tu ab ipso occidas: q; ira cuz inueterauerit odiū sit: cū factū fuerit odiū: iam homicida es. Ois etiā q̄ odit fratrem suū homicida est: sic dicit Jobes ap;ls. Itē ipse dicit: q; ois qui odit fratrem suum: in tenebris manet. Et nō mirū si ille i tenebris manet: a quo occidit sol. Ad h; forte etiā p;tinēt qd audisti i euāgelio: Periclitabatur nauigiū i stagno ⁊ dormiebat Iesus. Nauigam⁹ etiā p; quoddaz stagnū: ⁊ vent⁹ ⁊ p;celle nō desunt: tēptationib⁹ quotidianis huius seculi p;pe cōplect nostrū nauigiū. Un̄ autē sit: nisi q; dormit Iesus: Si nō dormiret i te Iesus: tēptates istas nō patereris: sed trāquillitatē haberes interi⁹ cōuigilāte tecū Iesu. Quid ē autē dormire Iesu: Fides tua q̄ est d; Iesu obdormiuit. Surgūt p;celle stagni hui⁹: vides malos florere: bonos laborare: tēptatio est: fluctus ē: Et dicit aīa tua: O deus deus: ipsa est iusticia tua vt mali floreat: boni laborēt. Bicis deo: ipa ē iusticia tua: ⁊ de⁹ tibi: ipa est fides tua. Hec etiā tibi p;

missi. Ad h; christian⁹ fact⁹ es: vt i seculo isto flores. Torq;ris: q; hic mali floret: qui cū diabolo postea torquebunt. Sed vñ hoc dicit: vñ fluctib⁹ stagni ⁊ tēptate turbaris: Quia dormit Iesus: id ē q; fides tua q̄ ē de Iesu sopita ē in corde tuo: Quid facis vt liber⁹: Excita Iesū ⁊ dic: Magister perim⁹. Adouēt etiā incerta stagni: pinus. Euigilabit ille: id est redit ad te fides tua: ⁊ adiuuāte illo: p;siderabis i aīa tua: q; ea que dant modo malis: nō cū illis pseuerabunt: Aut enim viuētes eos deserūt: aut a moriētibus deserunt. Tibi autē qd p;mittit manebit ieternū: illis qd tēporaliter cōcedit cito tollit: Floruit etiā vt flos seni. Ois etiā caro senū: Aruit senū: et flos decidit: vñ autē dñi manet ieternū. Pone ergo dorsum ad id qd cadit: et faciē ad illud qd manet. Euigilāte christo iam tēptas illa nō quatiet cor tuū: nō opplebūt fluct⁹ nauim tuā: q; fides tua impat ventis ⁊ fluctibus: ⁊ trāsiēt piculū. Ad hoc etiā p;tinēt fratres totū id qd dicit Ap;lus: de exuēdo veterē hoīez: Irascimini ⁊ nolite peccare: sol nō occidat sup iracūdiā vestrā: neq; locus det⁹ diabolo. Uet⁹ q̄ dabat locū: nou⁹ nō det: Qui furabatur iā nō furest. Uet⁹ q̄ furabatur: nou⁹ nō furest. Ipe hō est: vñ hō est. Adā erat: christ⁹ sit. Uetus erat: nou⁹ sit: ⁊ cetera q̄ ibi sequūtur. Sed psalmū videamus paulo diligent⁹: q; cuz quisq; p;fecerit i ecclesia: necesse ē: patiā malos in ecclesia. S; nō eos cognoscat q̄ talis ē: q; quā multi mali murmurent aduersus malos. Quō facilius vnus sanus fert duos egrotos: q; duo egroti se inuicē singulos: Itaq; h; precipim⁹ fratres: Area ē ecclia hui⁹ tēporis: sepe dixim⁹: sepe dicim⁹: ⁊ paleam habet ⁊ frumentū. Nemo querat exire totā paleā: nisi tempore ventilatiōis. Nemo ante tempus ventilationis deserat aream: quasi dū non vult pati peccatores: ne preter aream inuentus: prius ab auibus colligat: q; ingrediatur in horreū. Quomodo enim hoc fratres dicamus attendite: Grana cū ceperint triturari: inter paleas iaz se nō tangunt: ita quasi non se nouerint: quia intercidit palea: et quicunq; longius attendit aream paleam solam putat: Nisi diligentius intueat: nisi manū porrigat: nisi spiritū oris: id est flatu purgāte discernat: difficile peruenit ad discretionem granorū. Ergo aliquādo et ipsa grana ita sunt quasi seiuicta q; inuicem ⁊ non se tangentia:

vt putet vnusq̄sq̄ cū p̄fecerit q̄ solus sit. Hęc cōgitatō fr̄es Helīā tēptauit tñ vīrū: r̄ dixit ad deū: sicut etiā apl̄us p̄memo- rat: p̄phas tuos occiderūt: altaria tua suf- foderūt r̄ ego remāsi solus: r̄ querūt aiām meā. Sed q̄d dicit illi responsū diuinū: Reliqui mihi septē milia viroz q̄ nō cur- uauerūt genua aī baal. Nō dixit ei: habes alios duos aut tres siles tibi. Noli inq̄t pu- tare te solū: alia inq̄t septē milia sūt: et solū te putas: Itaq̄ b̄ breuiter p̄cipim⁹ vt dice- re ceperā: intēdat mecū fraterna sanctitas vestra: r̄ affit misericordia dei i cordib⁹ no- stris: vt sic a nobis intelligat vt fructificet: r̄ in vobis opef. Audite breuiter: Quisq̄s adhuc mal⁹ est: nō putet neminē bonū eē: quisq̄s bon⁹ est: nō putet se solū bonū esse. Tenetis hoc: Ecce repeto: videte q̄ dico. Quisq̄s mal⁹ ē: interrogās p̄sciētiam suā r̄ male sibi renūciās: nō arbitret neminē bo- nū esse. Quisq̄s bon⁹ ē: nō arbitret se solū bonū esse: r̄ nō timeat bon⁹ esse i p̄mixtiōe maloz: q̄ veniet tempus vt inde segreget. Adhuc em̄ hodie cātaui⁹: Ne p̄das cuz impijs animā meā: r̄ cū viris sanguinū vi- tā meā. Quid em̄ est: ne cū impijs p̄das? Ne simul p̄das: Quare timet ne sil p̄dat? Uideo em̄ dictū deo: q̄ mō simul nos pa- teris: Quos patens sil: noli perdere sil. Et hoc habet tor⁹ p̄s. quē volo breuiter cum sanctitate vestra p̄siderare: q̄ breuis est.

Expositio secūda.

Iudica me dñe: Molestā vo- ta r̄ q̄si piculosa optat sibi vt iudi- cet. Quid ē iudicari quod optat? Discerni se optat a malis. Alio loco euide- ter dicit de ip̄o iudicio discretiōis: Iudica me dñe r̄ discerne causaz meā de gente nō sancta. Quid dicit q̄d dixerit iudica: ne tanq̄s sine iudicio: q̄ boni r̄ mali mō intrāt in ec- clesiā: r̄ boni r̄ mali eant i ignē eternū: In- dica me dñe: Quare. Qm̄ ego i ino- cētia mea ambulauit: r̄ in dño sperās nō moueboz. Quid est in dño sperās? Ille titubat inter malos q̄ nō i dño sperat. Hinc factū est vt scismata fierēt. Trepida uerūt inter malos cū ip̄i peiores eēt: r̄ q̄si nolent esse boni inter malos. Q̄ si frumēta eēt vsq̄ ad t̄pus ventilatiōis: paleā i area tolerarēt. Sed q̄ palea erāt: flauit ventus ante ip̄az ventilatiōē: r̄ rapuit de area pa- leā r̄ piccit in sp̄nas. Et palea quidē inde- plecta est: s̄ nūquid q̄d remāsit frumētū so- lū est: Nō volat aī vētilatiōē nisi palea:

Alia lfa.
r̄ infirmaboz

Remanet aī r̄ frumētū r̄ palea. Venti a- bit vō palea cū venerit t̄pus ventilatiōis: Hoc dixit iste: In inoētia mea ābulauit: r̄ in dño sperās nō moueboz. Si em̄ spera- uero i homie: visur⁹ sum fortasse ip̄m homi- nē aliq̄n male viuētē: nec eas vias tenen- tem q̄s vel didicit vel docet i ecclia bonaf: sed q̄s diabolo docēte sectat⁹ ē: Sed quia spes mea in b̄ erat: titubāte homie t̄uba- bit spes mea: r̄ cadente homine cadit spes mea. Quia vō i dño sperās nō moueboz: sequit. Proba me dñe r̄ tēpta me: vte renes meos r̄ cor meū. Quid est vte renes meos r̄ cor meū? Tre delectatio- nes meas: vte cogitatiōes meas: Cor pro cogitatiōib⁹: renes p̄ delectatiōib⁹ posuit: ne aliq̄d mali cogitē: ne aliq̄d mali me de- lectet. Uñ aī vris renes meos. Igne vbi tui. Uñ vris cor meū: Calore sp̄us tui. Be- quo calore alibi dicit: Et nō est q̄ se absco- dat a calore ei⁹: Et d̄ q̄ igne dñs dicit: Igne veni mutere i terrā: Ergo sequit. **Qm̄** misericordia tua an oculos meos est: r̄ coplacui i veritate tua. Hoc est nō in hoīe p̄lacui: s̄ int⁹ placui tibi vbi tu vides: et nō timeo si displiceā vbi homies vidēt: sic ait apl̄us: Opus aī suū probet vnusq̄sq̄: r̄ tūci semetip̄o tñ habebit gliaz r̄ nō i altero. Nō sedi cū cōsilio va- nitatis: Hoc q̄d est: nō sedi: intēdat san- ctitas vīa: q̄ mō videt deus: dicit: nō sedi. Aliq̄n non es in cōsilio et ibi sedes: Verbi ḡra: in teatro nō sedes: sed cogitas thea- trica: p̄tra q̄ dictū est: vte renes meos. Ibi sedes corde: q̄uis nō sis ibi corpe. Cōtin- gat autē vt tenearis ab aliq̄ r̄ ibi colligeri: aut aliquod officū piū faciat te ibi sedere: Quō pōt hoc euenire? Cōtingit ex officio pietatis vt seruo dei sit necessitas i amphi- teatro esse. Liberare volebat nescio quez gladiatorē: fieri posset vt sederet r̄ expecta- ret donec ille exiret quē liberare cupiebat: Ecce nō sedit in p̄silio vanitatis: q̄uis illic corpe sedere videret. Quid ē sedere? Con- sentire cū his q̄ ibi sedēt: Qd̄ si p̄sens non feceris: non ibi sedisti. Si absens feceris: sedisti ibi. Et cum iniqua gerentib⁹ non introibo. **Qd̄** dio habui con- gregationē malignoz: Videtis quia intus est. Et cum impijs nō sedebo. Lauabo i inoētib⁹ man⁹ meas. Nō aqua ista visibili lauas manus q̄n pie cogitas de opib⁹ tuis: r̄ innocēs es coram oculis dei: q̄ r̄ e altare corā oculis dei: quo

Alia lfa.
t̄ diuī et
siā maligni

Alia lfa.
t̄ int̄ innoc

ingressus est sacerdos qui pro nobis se primus obtulit. Est celeste altare: et non amplectitur illud altare nisi qui lauat manus in innocentibus. Nam multi altare hoc tangunt indigni: et tolerat deus pati iniuriam ad tempus sacramenta sua. Sed nunquid fratres mei: quod sunt parietes isti: sic erit hierusalem celestis: nam quod recipis cum malis intra parietes istos ecclesie: ita recipieris cum malis in sinu abrae. Non ergo timeas: laua manus. Et circumdabo altare domini. Ubi offeris vota domini: ubi preces fundis: ubi conscientia tua pura est: ubi dicis deo qui sis: et si aliquid est in te forte quod displiciat deo: curat ille cui confiteris. Laua ergo in innocentibus manus tuas: et circumdabo altare domini ut audias vocem laudis. Hoc enim sequitur. Et audias vocem laudis: et enarrarem vniuersa mirabilia tua. Quid est ut audias vocem laudis: ut intelligam inquit: hoc est enim audire coram deo: non quod sonos istos quos multi audiunt. et multi non audiunt. Quia multi ad nos audientes sunt: et ad deum surdi sunt. Quia multi habent aures: non habent illas aures de quibus dicit Iesus: Qui habet aures audiendi audiat. Ergo quid est audire vocem laudis: Bicam si potero adiuvante misericordia domini: et orationibus vestris. Audire vocem laudis: est intelligere intus: quia quicquid in te mali est de peccatu tuo: quicquid boni in iustificationibus: dei est. Ita audis vocem laudis ut non te laudes quam bonus es. Nam laudando te bonum: sis malus. Bonum enim te fecerat humilitas: malum te facit superbia. Couersus eras ut illuminareris: et perversione tua factus es luminosus: factus illustratus conuersioe. Sed a quo? Nunquid a te: Si a te perversus posses illuminari: nunquam posses tenebrari: quia tecum es semper. Quare illuminatus es: quia conuertisti te ad aliud quod tu non eras. Quid est aliud quod tu non eras? Deus lumens est: nam enim tu lumens eras: quia peccator: eras. Deus lumens est. Bicit enim apostolus eis quos vult audire vocem laudis. Fuisse enim aliquando tenebre: nunc autem lux. Quid est fuisse aliquando tenebre: nisi veteres homines: nunc autem lux. Nam sine causa lux est: quod fuisse iam dudum tenebre. Quare nisi quia illuminati estis: non licet putare te ipsum esse lucem: illa est lux quae illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. Tu autem pro teipsum: pro mala voluntate: pro perversione tua: tenebratus eras: modo lucet. Sed subiecit statim: ne superbiat illi quibus dicitur: nunc autem lux. et addidit: in domino. Sic enim ait: Fuisse aliquando tenebre: nunc autem lux in domino.

Ergo si propter dominum nec lux. Si autem idem lux: quia si domino: quid habes quod non accepisti. Si autem accepisti: quid gloriaris quasi non accepisti. Hoc enim ipse apostolus dixit alio loco hominibus superbiis et volentibus sibi tribuere quod dei est. et de bono sic gloriaris quasi de suo: sic eis dicit: Quid enim habes quod non accepisti. Si autem accepisti quid gloriaris quasi non acceperis. Qui dedit humili: auferit superbo: quia quod dedit potest auferre. Ad hoc enim pertinet fratres si tibi exposui quod volui: Exposui autem quantum potui: et si non quantum volui: ad hoc pertinet quod ait: Lauabo in innocentibus manus meas: et circumdabo altare tuum domine ut audiam vocem laudis tue: id est ex ipso bono meo: non de me presumam: sed de te qui dedisti: ne laudari velim de me in me: sed de te in te. Ideo sequitur: Ut audias vocem laudis tue: et enarrarem vniuersa mirabilia tua: non mea sunt tua. Et iam videte fratres: videte amatorem illum dei deo presumere: positum inter malos: rogantem deum ut non conperdat cum malis: quia non errat deus in iudicando. Tu enim cum videris homines in vniuerso locum intrasse: putas eiusdem meriti esse: deus autem non fallitur: noli timere. Tu iudicante vento discernis paleam a frumento. Glentum vis flare tibi: et tu non es ventus: sed optas tibi flare ventum. Et cum ventilabro ventum excusseris: ventus leue tollit: graue manet. Quia ergo venit ad iudicandum aream: Numquid deus querit alterum qui secum iudicet ne perdat cum malis bonos? Non itaque timeas (securus est enim bonus etiam in medio malorum) et dic quae audis. Domine dilexi decorum domus tue. Bonus dei ecclesia est. Adhuc habet malos: sed decor domus dei in nobis est: in sanctis est: ipsum decorum domus tue dilexi. Et locum habitacionis glorie tue. Quid est hoc? Et hoc dicitur: ad illum Iesum pertinet subobscurum aliquantum. Adiuet me dominus. et intentio cordis vestri ab eodem domino inspirata: qui dat locum habitacionis glorie sue. Bicit prius decorum domus tue: et exponit quod sit decor domus dei. Locus inquit habitacionis glorie tue. Non sufficit dicere locum habitacionis dei: sed locum habitacionis glorie dei. Que est gloria dei? Beatus quae paulo dicitur: ut et qui sit bonus: non in se sed in domino gloriatur. Quos enim peccauerunt egere gloria dei. In quibus ergo sic habitat deus ut de bonis suis ipse glorificet: ut non sibi velint tribuere et quasi proprium vendicare quod ab illo acceperunt: ipsi pertinent ad decorum domus dei. Nec discerni illos vellet scriptura:

nisi quod sunt quodammodo quod donum dei habent: et nolunt in deo gloriam sed in se: habent quodammodo donum dei sed non pertinet ad decorem domus dei. Qui enim pertinet ad decorem domus dei: in quibus habitat gloria dei: ipsi sunt locus habitationis glorie dei. In quibus autem habitat gloria dei: nisi quod sic gloriantur ut non in se sed in domo gloriantur. Ergo quod dilexi decorem domus tue: id est omnes qui ibi sunt et gloriam tuam querunt: sed non presumpsi in homine: et non sensi in ipso: et non introibo: et non sedebo in congregatione eorum: quod ita fui in ecclesia dei: quid mihi retribuere? Sequitur que respondeamus. **Ne perdas curam impiis animam meam et cum viris sanguinum vitam meam.** In quorum manibus iniquitates sunt: dextera eorum repleta est muneribus. Munera non solum pecunia est: non solum aurum et argentum: non solum xenia sunt: nec omnes qui accipiunt ea accipiunt munera. Aliqui enim accipiunt ab ecclesia. Quod dico Petrus accepit: dominus accepit: loculos habuit: ea que mittebant Judas auferbat. Sed quod est accipere munera? Propter munera laudare homines: adulari homini: palpare blandiendo: iudicare contra veritatem propter munera: Propter que munera? Non solum propter aurum et argentum: et homini aliquid: sed etiam propter laudem. Qui iudicat male munus accipit: et munus quo nihil inanimus. Patuit enim illi manus ad accipiendum iudicium lingue alienae: et perdidit iudicium conscientie sue. Ergo in quorum manibus iniquitates sunt: dextera eorum repleta est muneribus. Videtis fratres quod coram deo sunt: et in quorum manibus non sunt iniquitates: nec dextera eorum repleta est muneribus: utique coram deo: et non possunt nisi deo dicere: tu facis: non possunt nisi illi dicere: Ne conperdas curam impiis animam meam: et cum viris sanguinum vitam meam: qui solus potest videre: quod non accipiunt munera. Verbi causa: contingit ut duo homines habeant curam apud servum dei: nemo nisi sua iusta dicit causam. Nam si iniquam putaret causam suam: iudicem non quereret: Et ille se putat iustam curam habere: et ille. Veniunt ad iudicem: antequam proferat sententiam: ambo dicunt: ampleximur iudicium tuum: quicquid iudicaveris absit ut respondeam. Quid et tu dicis? Iudica quod vis: tantum iudica: proorsus si in alio repugnauero anathema sum. Ambo amant iudicem antequam iudicet. Cum enim data fuerit sententia: contra unum erit: et neuter eorum sciet contra quem futura est. Ille ergo si utriusque placere voluerit: accipit munus laudem hominum. Sed accepto munere isto: videte quod munus amittit:

accipit quod sonat et transit: perdit quod dicitur: et nunquam transit. Verbum dei spiritus dicit: nunquam transit. Verbum hominis mox ut dictum fuerit: transit: tenet ianua: dimittit solida. Si autem deum intueatur: placitur est sententiam contra unum: considerato deo sub quo iudice illam profert. Ille autem contra quem placita fuerit: et si iam effringi non potest: quod tenet iure forte non ecclesiastico: sed principum seculi: qui tantum detulerunt ecclesie ut quicquid in ea iudicatum fuerit: dissolui non possit: Si ergo effringi non potest: iam non vult intueri se: et cecos oculos dirigit in iudicem: detrahit quantum potest. Placere illi inquit voluit: diuiti fauit: aut aliquid ab illo accepit aut timuit illum offendere: accusat quasi accepta sunt munera. Si autem pauper habuerit contra diuitem: et pro paupere fuerit iudicatum: dicit idem diues: accepit munera. Que munera a paupere? Vidit inquit pauperem: et ne reprehenderet: quod contra pauperem fecerit: oppressit iustitiam: et protulit contra veritatem sententiam. Cum ergo necesse sit ut hoc dicat: videte non posse dici ab his qui munera non accipiunt: nisi coram oculis dei qui solus videt quod accipiat: et quod non accipiat. **Ego autem in innocentia mea ambulavi redime me: et miserere mei.** **Pes meus stetit in rectitudine.** Locustis suis quidem vndique scadalibus et temptationibus reprehendentium iudicium humane temeritatis: sed pes meus stetit in rectitudine. Quare in rectitudine? Quia super dixerat: et in domino speras non mouebo. Quid ergo concludit? **In ecclesijs benedicam te domine.** Id est in ecclesijs non me benedicam: quasi certum de hominibus: sed te benedicam in operibus meis. Hoc est enim benedicere deum in ecclesijs fratres: sic viuere ut per mores cuiusque benedicat deus. Nam quod benedicat domino lingua: et factis maledicit: non in ecclesijs benedicat domino. Lingua prope omnes benedicunt: sed non omnes factis. Quidam voce benedicunt: quidam moribus. In quorum autem moribus non inueniunt quod aiunt: faciunt blasphemari deum: ut illi qui nondum intrant ecclesiam: quibus amant peccata sua: et ideo nolunt esse christiani: tamen excusant se per malos ut blandiant sibi seducetes seipos et dicant: Quid mihi persuades ut christianus sim? Ego fraudem a christiano passus sum: et nunquam feci. Falsum mihi iuravit christianus: et ego nunquam. Et cum ista dicunt: impediunt a salute: ut nihil eis proficit: non quidem quod iam boni sint: sed quod medio ceteri mali. Quomodo enim nihil predestinatur aperi re oculos si sit quisque in tenebris: ita nihil predestinatur esse in luce si clausi sunt oculi. Ita et pa-

constitue dñe in via tua: ne aberrantē disciplina tua deserat. Et dirige me in semita recta ppter inimicos meos. Et dirige me in rectitudinē angustiarū ei⁹: Nō enī inchoare sufficit cū ininuci donec pueniat nō quiescāt. **N**e tradideris me ī aīas tribulatiū me. Ne sinas tribulantes me: fatiari de malis meis. **Q**m̄ insurrexerūt mibi testes iniqui. **Q**m̄ insurrexerūt in me falsa de me dicentes: ad amouēdū rēuocādū me abste: q̄si gliaz ab hoībus querā. Et mentita est iniquitas sibi. Itaq; iniquitas mē dācio suo delectata ē. Nā me non mouit: cui ex hoc pmissa est merces maior in celis.

Credo videre bona dñi in terra uiuentium. Et qm̄ hec pōr passus ē domin⁹ me⁹. Si ego quoq; linguas mētentiū contēnā. **O**s enim qd̄ mentis occidit animā: Credo videre bona dñi in terra uiuentiū: vbi nullus ē falsitati loc⁹. **S**ustine dñm: viriliter age: et cōfortet cor tuū: et sustine dñm. Sed qm̄ istud erit: Arduū ē mortali: tardū ē amanti: sed audi nō fallacē vocē dicētis: Sustine dominū: Tolera vstionē renū viriliter: et vstionē cordis fortiter: nō tibi negatū putes: qd̄ nōdū accipis: ne desperatiōe deficias: vide quia dictum est: Sustine dominum.

Prefatio in secundā expositionē eiusdē psalmi.

Dominus deus noster alloquens et cōsolās nos: pfecto quos respicit ex iusto iudicio suo in sudore vultus nostri panē manducare: ex nobis nobis loqui dignat⁹ ē: vt ostēdat: qz nō solū est cōditor noster: sed et habitator. **V**oces istius psalmi quas audiui⁹: et ex pte cātāui⁹: si dicam⁹ qd̄ nre sunt: verēdum ē quēadmodū verū dicam⁹. Sunt enī voces magis spūs dei q̄ nostre. **R**ursum si dicamus nostras nō eē: pfecto mētūmur: **N**ō enī ē gemit⁹ nisi laboratiū: **A**ut oīs ista vox q̄ hic sonuit plena dolori et lachrymarū: pōt eē eius q̄ nūq; pōt eē miser. **D**omin⁹ q̄ misericors: nos miser. **M**isericors loq; dignat⁹ ē miseris: dignat⁹ etiā vti ī ipis miseris voce miserorum. **I**ta vtrunq; verū est: et nostrā esse vocē: et nostrā nō esse: et spūs dei eē vocē: et ipius nō eē. **S**pūs dei vox ē: qz ista nisi illo ispirate ū dicerem⁹ vlgemere⁹. **I**pī aut n̄ ē: qz ille nec miser est: nec laborat. **I**ste autē voces miserorū et laborantiū sunt. **R**ursum nostre sunt: qz vo-

ces sunt indicātes miserā nostrā. **I**te non sunt nostre: quia ex dono eius. **P**salmus iste Dauid: priusq; liniretur: hoc habet titulus psalmi.

Psalmus dauid: priusq; liniretur hocē priusq; vngere.

Ungere ē enī ille vt rex et sacerdos: **T**ūc vngebatur rex et sacerdos. **D**ue iste illo tpe vnctē psonē: in duabus psonis pfigurabat futur⁹ vn⁹ rex et sacerdos: vtroq; munere: vnus chris⁹: et iō christus a chrismate. **N**ō solū autē caput nostz vnctū ē: sed et corpus ei⁹ nosipi: **R**ex autē est: qz nos regit et ducit: sacerdos qz p nobis interpellat. **E**t qd̄ solus ille sacerdos talis extitit: vt ipē eēt etiā sacrificiū: obtulit deo nō aliū q̄ scipm̄. **N**on enī inueniret pter se mūdissimā rōnalē victimā: tanq; agnus imaculatus fuso sanguine suo redimēs nos: cōcorporās nos sibi: faciēs nos mēbra sua: vt in illo et nos christi essemus. **I**ō ad oēs christianos ptinet vnctio. **P**riusq; aut veteris testamēti tēporibus ad duas solas psonas ptinebat. **I**n autē apparet christi corp⁹ nos eē: quia oēs vngimur: et oēs in illo et christi et xps sumus: qz quodā mō tot⁹ xps caput et corpus ē. **V**inctio ista pficiet nos spūaliter in illa vita q̄ nobis pmutat. **E**st aut h̄ vox de sideratī illā vitā: **E**t ē ista vox hic desideratī grāz dei q̄ ī nobis ī fine pficiet: iō dcm̄ ē: priusq; liniretur. **V**ngimur enī mō ī sacramēto: et sacramēto ipō pfiguraf qd̄ daz qd̄ futuri sumus. **E**t illud nescio qd̄ futuz ineffabile desiderare debem⁹: et in sacramēto gemere: vt ī ea re gaudeam⁹: que sacramento premonstratur. **E**cce quid dicit.

Expositio secūda.
Domin⁹ illuminatio mea: et salus mea: quē timebo. **I**lle me illuminat: recedāt tēnebre: **I**lle me saluat: recedat infirmitas. **A**mbulans in lumine firmus quē timebo: **N**ō enī talem salutem dat de⁹: q̄ ab aliquo possit extorqri: aut tale lumē est qd̄ ab aliquo possit obtineri. **D**ñs illuminans: nos illuminati: dominus saluās: nos saluati. **S**i ergo ille illuminans: nos illuminati: et ille saluans nos saluati: preter ipsum nos tēnebre et infirmitas. **H**abentes autem ī ipō spem certā et fixam et verā: quem timebimus: **D**ñs illuminatio mea: domin⁹ salutaris meus. **I**nueni potētiorē: et timeo: potentissimū omniū. **A**d oīpotentē sic ptineo. vt et illa-

Alia lra.
in me

Alia lra.
Expecta.

minet me et saluet me: nec timeo aliquem propter ipsum. Dominus protector vite mee: a quo trepidabo. Non appropinquat super me nocentes: ut edant carnes meas. Qui tribulant me inimici mei: ipsi infirmati sunt et ceciderunt. Itaque ego quid timebo: aut quem timebo? Ego quem trepidabo: aut quid trepidabo? Qui me persequuntur: ipsi infirmantur: ipsi cadunt: Quare autem persequuntur? Ut edant carnes meas. Que sunt carnes mee? Carnales affectus mei. Seuiant persequendo: nihil in me moritur nisi mortale: Erit in me aliquid quod persecutor puenire non possit: ubi habitat deus meus. Adhuc edant carnes meas: finit carnis spiritus ero: et spiritualis. Et quid est tanta saluam mihi promittit dominus meus: ut etiam modo ista caro mortalis que videtur permitti manibus persequenti: non pereat in eternum. Sed quod demonstratum est in capite meo resurgente: hoc omnia membra sperent. Quem timeat anima mea quam inhabitat deus? Quem timeat caro mea: cum corruptibile hoc induerit incorruptionem? Uultis nosce: quia carnes illi manducant qui nos persequuntur: nec ipsi autem carni metuendum est. Seminat corpus animale: surgit corpus spirituale: Quanta autem fiducia debet esse in eo qui nouit dicere: Dominus illuminatio mea: et salus mea quem timebo. Dominus protector vite mee a quo trepidabo: Protegit imperator scutatus: et non timet: protegit a mortalibus mortaliter et securus est: protegit mortaliter ab immortalibus: et timebit et trepidabit. Quanta autem fiducia debeat esse in eo qui ista dicit: audite. **S**i consistat aduersum me castra: non timebit cor meum. Castra munita sunt: sed quid munitur deo? Si exurgat in me bellus. Quid mihi facit bellus? Potest mihi auferre spiritum meum: Potest mihi auferre quod datur omnipotens: Sicut non vincit qui dat: sic non auferit quod datur. Si auferri potest datur: vincit dator. Ergo nec ipsa que temporaliter accipiuntur auferre nobis quoscumque potest fratres mei: nisi solus ille qui dedit: Spiritualia que donat non auferet nisi tu dimiseris: Carnalia vero et temporalia ipse auferit: quia et quoscumque aliter auferit: ipse donante potestate auferit. Nouimus hoc et legimus in libro Job: quia nec ille qui videtur quasi maximam habere preteritatem ad tempus diabolus: potest aliquid nisi permissus. Accepit preteritatem in infima: et amisit maximam et summam: Et non est ista potestas irati: sed pena danti. Nec ipse ergo potest habere aliquam preteritatem nisi permis-

sus: Et in illo libro habet quem commemorauit: et in euangelio dominus dicit: Hac nocte postulat sathanas: ut vos cribret sicut triticum et ego rogavi pro te Petre: ne deficiat fides tua. Permittit autem: aut ad penam nostram: aut ad probationem. Ergo quia nobis nemo potest auferre quod datur deo: non timeamus nisi deum. Quicquid aliud fremuerit: quicquid aliud superbierit aduersus nos: non timeat cor nostrum: Si exurgat in me bellus. In hoc ego sperabo. In qua. **U**nam peti a domino. Inquit: Feminino genere appellauit quoddam beneficium: tanquam diceret: Unam petitionem. Et quomodo solemus loquentes dicere. Verbi gratia: duas habes: si dicimus duo: Hoc more loquendi vsa est scriptura. Unam inquit peti a domino: hanc requiram: Videamus quid petiit quod nihil timet: Magna securitas cordis. Uultis nihil timere: Hanc unam petite. Quam unam petit qui nihil timet: aut quam petit ut nihil timeat. Unam inquit peti a domino. Hanc requiram. Hoc hic agit ab eis qui bene ambulant. Quid est hoc? Que est illa una: **E**t inhabitem in domo domini omnes dies vite mee. Hec est una: Bonum enim ea dicit: ubi spiritus manebimus. In ista pergrinatione dicit domum: si proprie tabernaculum appellat. Tabernaculum pergrinantium et quoddam modo militantium: et aduersus hostem pugnantium est. Quando tabernaculum est in hac vita: manifestum est: quia est et hostis. Nam inde dicunt cotubernales: quia simul habent tabernacula: et nostis hoc nomen esse militantium. Ergo hic tabernaculum: ibi domus: Sed et hoc tabernaculum: interdum per abusionem vicinitatis dicitur domus: et domus aliqui sunt eisdem modum dicitur tabernaculum: proprie tamen illa domus: hoc tabernaculum. Quid autem acturi sumus in illa domo: Habes euidenter expressisse alterum psalmum. Beati qui habitant in domo tua in secula seculorum laudabunt te. Hac iste si dicendum est cupiditate ardet: et amore isto estuans: desiderat omnes dies vite sue. in domo domini habitare. In domo domini omnes dies vite sue: non quasi finiendos: sed eternos. Sic enim dicunt dies quod anni: de quibus dicitur: Et anni tui non deficient: Nam dies vite eterne unus dies est sine occasu. Hoc ergo dixit ad dominum: concupiui hanc. Unam peti: hanc requiram: Et quasi diceremus ei: et quid ibi facturus es? Que ibi delectatio tua: Quod adiocamentum cordis: Que ille delectet: Unde gaudia superpetet: Non enim ibi perdurabis nisi felix eris. Felicitas autem illa

3. In tribulatione

3. In tribulatione

Quare autē hoc nobis prestat in finem.
Quonia abscondit me in tabernaculo suo in die malorum meorum.
 Erat ergo in domo habitatio p oēs dies vite mee: ad hoc vt cōtēpler delectationem dñi: et ptegar templo eius. Ut autē illuc pueniā: vnde mihi pmitto: Qm abscondit me in tabernaculo suo i die malorum meorum: Tūc nō erunt dies malorum meorum: sed videt me in diebus malorum meorum. Qui g me lōge positū misericorditer respexit: se cum positū quō nō illūinabit: Propterea ergo nō imprudenter illam petui: nec mihi dixit cor meum: quid petis: vel a quo petis: Aude enim a deo aliquid petere peccator inique: Aude sperare aliquam cōtēplationē dei te habiturū infirme imundo corde: Audeo inquit: nō de me: sed de ipius delectatione: nō de mea psumptiōe: sed de illius pignore. Qui tñ pign^o dedit pegrinanti: nō deserit pueniētē: Qm abscondit me in tabernaculo suo in die malorum meorum. Ecce dies malorum nrorū: vita ista ē. Dies malorum aliter habēt impij: aliter fideles. Nam etiā credentes: s̄ adhuc pegrinātes a dño. Q̄ diu enī sumus in hoc corpore: pegrinamur a dño. Hoc ap̄ls dixit. Si dies malorum nō agant: vnde vox dñice orationis: Libera nos a malo: si nō sumus in dieb^o malorum: Sed lōge discreti^o dies malorum agunt: qui adhuc nō crediderunt: nec ipos ille desperit. Etenī christus p impijs mortuus ē. Audeat ḡ psumere aia hūana et vñā illā petē securā habebit: securā possi debet. Tantū dilecta ē feda: pulchra quō fulgebit: Qm abscondit me in tabernaculo suo: in die malorum meorum. **Proterit me in abscondito tabernaculi sui.**
 Quid ē absconditum tabernaculi ipsius: Quid est hoc: Multa enī quasi mēbra tabernaculi sui forisec^o vidēt: Et ē q̄si auditū: quō dicit penetrāle secretū interioris tēpli. Et quid est h̄ quō solus sacerdos intrabat: Et forte ip̄e sacerdos ē absconditū tabernaculū dei. Accepit enī de isto tabernaculo carnē: et fecit nos absconditū tabernaculi ei^o alia mēbra ipi^o credētē i eū sint: Absconditū autē tabernaculi ip̄e sit. **Mortui enī estis ait ap̄ls: et vita vestra abscondita est cū christo in deo.** An vis nosse: quē inde dicit: **Petra nēpe est christus.** Audi te quō sequit. Qm abscondit me in tabernaculo suo: in die malorum meorum: pterit me in abscondito tabernaculi sui. **Querebas**

quid sit absconditū tabernaculi: audi quō sequit. **In petra exaltauit me.** Ergo in christo exaltauit me: Quē in puluere humiliasti te: in petra exaltauit te. Sed christus sursum ē: tu autē adhuc deorsū. Audi sequētia. **Et nūc exaltauit caput meum super inimicos meos.** Et nūc anteq̄ veniā ad illā domū: vbi volo habitare per omnes dies vite mee: anteq̄ veniā ad illā cōtēplationem dñi: Et nūc exaltauit caput meū super inimicos meos. Adhuc patior inimicos corpori christi: adhuc nō sum exaltatus sup inimicos meos: sed caput meum exaltauit sup inimicos meos. **Iā caput nostrū christus in celo ē: adhuc inimici nostri possunt seuire in nos.** Adhū sumus exaltati sup inimicos: sed caput nostrū iā ibi ē. Unde hoc dixit: **Saule saule: quid me psequeris: Se dixit in nobis eē h̄ deorsū: ergo nos in illo sumus ibi sursum: quē et nūc exaltauit caput meū super inimicos meos.** Ecce quale pign^o habem^o: vnde et nos fide et spe et charitate cum capite nro sumus in celo in eternū: quia et ip̄m diuinitate et bonitate: vnitatem nobiscū est in terra vsq̄ in consumationē seculi. **Circūui et imolauī in tabernaculo ei^o hostiā iubilatiōis.** Imolam^o hostiā iubilatiōis: imolam^o hostiā leticie: hostiā gratulatiōis: hostiā gratiarū actiōis: quā verbis explicari nō pōt. Imolamus autē: **Ubi: In ip̄o tabernaculo eius: i sancta ecclesia.** Quid ergo imolam^o: **Abundantissimū et inenarrabile gaudiū: nullis verbis: voce ineffabili.** Hec est hostia iubilatiōis: **Unde quesita: vnde inuēta ē: Circūeundo.** Circūui inq̄t: et imolauī i tabernaculo ei^o hostiā iubilatiōis. Circūuerat anim^o tu^o p vniuersā creaturā vndiq̄: tibi clamabat creatura: de^o me fecit. Quicquid delectauerit in arte artificē cōmendat: magis quā si circūeas vniuersa: p̄sideratio cōcipit artificis laudē. **Uides celos: magna opera dei sunt. Uides frā: de^o fecit: Seminū innumera: diuersitates germinū: multitudines aialium.** Circūi adhuc celos vsq̄ ad terrā: nihil relinquant: vndiq̄ tibi oīa resonāt cōditore. Et ip̄e spēs creaturarū voces sūt quā creatorē laudātū. **Quis autē explicet laudibus vniuersā creaturā: Quis illā explicet laudib^o: Quis digne laudet: celos: terrā: mare: et oīa quā in eis sunt: Et ista quāde visibilia. Quis digne laudet angelos: sedes: dñationes: p̄ncipatus: et potestates:**

Quis digne laudet hoc ipm qd i nobis vi-
get: Viget corpus: mouens mēbra: sensu
exercens: et memoria taz multa cōplectēs:
intellectu tam multa discernens: q̄s digne
laudet: Aut si i istis creaturis dei sic labo-
rat hūanus sermo: in creatore qd agit: nisi
sola restat sermone deficiēte iubilatio: Cir-
cūm et imolau in tabernaculo ei: hostiaz
iubilatiōis. Est et alius sensus q̄ mihi vide-
tur ad cōtextionē psalmi magis pertinere.
Quia enī dixerat. in petra se exaltatū: qd
est christus: et caput suū exaltatū sup inimi-
cos suos: qd est christus. etiā se: q̄ est petra
exaltatus ē in eodē capite suo: exaltatū in-
telligi voluit sup inimicos suos: referēs h̄
ad honorē ecclesie: cui cessit inimicōz per-
secutio: Et qz h̄ p fidē orbis terrarū factuz
ē. Circūm inq̄t: et imolau in tabernaculo
eius: hostiā iubilatiōis: id est cōsideraui
fidez orbis terraz: in qua exaltatū ē caput
meū sup eos qui me psequēbant: et in ipso
tabernaculo eius: id est in ecclesia toto or-
be diffusa ineffabiliter laudau dñm. **Cā-
tabo et psallam domino.** Securi eri-
mus: et securi cantabim: et securi psallē
cū cōtemplabimur delectationē domini: et
p̄regemur i tēplo eius i illa incorruptōe:
quā absorbebit mors in victoria. **Adō qd?**
Quia iam dicta sūt gaudia illa que habe-
bimus cū acceperim illā vnā petitionem:
Adō quid? **Exaudi dñe vocē meā.**
Bemamus mō. **Orē mō.** **Bemitus nō**
ē nisi miserorū: Oratio nō est nisi indigen-
tium. **Transiet oratio:** succedet laudatio:
Transiet fletus: succedet gaudium. **Inte-
rim mō quādo in dieb' malozum n̄ozum**
sumus: nō cesset oratio n̄ra ad deū: a quo
vnā illā petam: et ab ipa petitiōe nō desi-
namus: donec ad eā illo donāte ac perdu-
cente pueniam. **Exaudi dñe vocē meaz.**
Qua clamaui ad te miserere mei et
exaudi me. **Vnā illā petit:** tādū rogās:
flens: gemēs. nō petit nisi vnā. **Finivit oēs**
cupiditates: remansit illa vna quam petit:
Audi qz hāc petit. **Tibi dixit cor me-**
um quesui vultū tuum. **Hoc est er-**
go qd pauloante dixit. **Et cōtēpler dele-**
ctationē dñi. **Tibi dixit cor meū:** q̄sui vul-
tū tuū. **Si gaudiū nostrū i isto sole eēt:**
nō cor nostrū diceret: **Quesui vultū tuū**
dñe: s; oculi corpis nostri. **Cor nostrū cui**
dicit: **Quesui vultū tuū:** nisi ei q̄ pertinet
ad oculuz cordis: **Lucē istam q̄runt oculi**
carnis: lucē illā querūt oculi cordis. **Sed**

vis illā lucē: q̄ videtur oculis cordis vide-
re: qz ipa lux de' ē. **Be'** enī lux ē ait Joā-
nes. **Et tenebre in eo nō sūt vllē.** **Vis ḡ vi-**
dere illā lucē: munda oculum vnde videt:
Beati enī mūdi corde: qz ipi deum vide-
būt. **Tibi dixit cor meū:** q̄sui vultū tuum.
Vultū tuū dñe requiram. **Unam**
petij a dño: hāc req̄rā. **Ne auertas fa-**
ciem tuā a me. **Quō se fixit in ista vna**
petitiōe: **Vis impetrare:** **Aliud noli pete-**
re: vni sufficere: qz vna tibi sufficet. **Tibi**
dixit cor meū quesui vultū tuū: vultū tuū
dñe requirā: ne auertas faciez tuam a me.
Ne declines i ira a seruo tuo. **Ma-**
gnifice nihil dici diuini' pōt. **Sentiūt hoc**
qui vere amāt. **Alius vellet beat' et imor-**
talis esse in his que diligit terrenaz concu-
piscētiāz voluptatib': et forte p̄pterea de-
um coleret et oraret: vt diu hic viueret i de-
licijs suis: et nō ab eo aliqd periret qd ter-
rena possidet cupiditas: nec aurū. nec ar-
gentū: nec si qd p̄diorz oblectaret oculos
ei: nec amici morerent: nec filij: nec p̄ur:
nec clientes. **In his delicijs vellet semper**
viuere. **Sed qz nō pōt semp:** **Adiuit enī se**
mortalē: forte ad h̄ colit deum: et ad h̄ orat
deū: et ad h̄ gemit deo: vt ista illi oīa vsq̄ i
finē suppetāt. **Et si diceret ei de':** **Eccē fa-**
cio te in his immortalē: p̄ magno bono acci-
peret: et exultatione gaudioz gratulat' nō
se caperet. **Nō vult hoc iste:** qui vnā pe-
tij a dño. **Sed quid vult:** **Cōtemplari de-**
lectationem dñi per omnes dies vite sue.
Rursusqz alius qui hoc mō et hac cā cole-
ret deū: si illa sibi temporalia adessent: ira-
tū deū non timeret: nisi ille illud auferret.
Iste nō propter h̄ timet iratū: q̄nquidem
et de inimicis suis dixit: **Et edant carnes**
meas. **Unde timet iratum:** **Ne auferat qd**
amauit. **quid amauit:** **Vultū tuū dñe:** **Jō**
hāc putat irā dñi: si auertat ab illo vultum
suum. **Dñe ne declines in ira a seruo tuo.**
Possēt illi forte respōderi h̄ mō. **Quid ti-**
mes: ne declinet a te in ira: **Magis si a te**
declinauerit in ira: nō in te vindicabit: si in-
curras in illū iratū: vindicabit in te. **Opta**
ergo pon' vt declinet a te in ira. **Nō inq̄t.**
Adiuit enī qd desiderat: ira ei' non est: nisi
auersio vultus ei'. **Quid si te faciet in deli-**
cijs istis: et voluptate gaudioz terrenorū i
mortalē: **Rūdet amator tal.** **Nolo:** **Quic**
qd mihi p̄ter illū ē: dulce nō ē. **Quicqd mi-**
hi vult dare dñs me' auferat totū: et se mi-
hi det. **Ne declines in ira a seruo tuo.** **For**

te ab aliquo declinat: nō in ira: Quō a q̄
busdā qui illi dicūt: Auerte faciē tuā a pec-
catis meis. Quā a peccatis tuis auertit fa-
ciē suā: nō in ira a te declinat. Auertat er-
go faciē suā a peccatis tuis: sed nō auertat
faciē suā a te. **Adiutor me⁹ esto ne
derelinquas me.** Ecce enī in via sum:
petui a te: nā: habitare in domo tua p̄ oēs
dies vite mee: cōtēplari delectationē tuā:
ptegi a tēplo tuo. **Hāc petui vna:** sed vt
ad illā pueniā: in via sum. Forte dicis mi-
hi: vt irem: ambula: liberū arbitriū tibi de-
di: volūtātē tue es: p̄sequere viā: q̄re pacē ⁊
sequere eā. **Noli a via declinare: noli ibi rema-
nere: noli retro respicē.** **Perseuera i ābulā
do:** qm̄ q̄ p̄seuerauerit vsq̄ i finē: hic salu⁹
erit. **Faz tu accepto libero arbitrio: q̄si pre-
sumis vnde ambules.** **Noli de te p̄sumere:**
si te dereliquerit in ip̄a via deficies: cades:
aberrabis: remanebis. **Hic ē illi: Volūta-
tem q̄dem liberā mihi dedisti: sed sine te ni-
hil ē mihi conat⁹ me⁹.** **Adiutor me⁹ esto ne
derelinquas me.** **Neq̄ despicias me
deus salutaris meus.** Tu enim adiu-
uas ē cōdidisti: tu nō deseris qui creasti.

**Quā pater me⁹ ⁊ mater mea de-
reliquerūt me.** Fecit se puulū deo: ip̄m
fecit p̄rem: ip̄m fecit matrē. **Pater ē:** qz cōdi-
dit: qz vocat: qz iubet: qz regit. **Mater:** qz
fouet: qz nutrit: qz lactat: qz cōtinet. **Pater
meus ⁊ mater mea dereliquerūt me.** **Dñs
autē assumpsit me.** Et regendū ⁊ nutri-
endū. **Mortales parentes genuerūt: filij
successerūt: mortales mortalib⁹.** Et ad hoc
nati sūt q̄ succederēt: vt qui genuerūt deci-
derēt. **Nō decidet qui me creauit: ego ab
illo nō recedā.** **Pater me⁹ ⁊ mater mea de-
reliquerūt me: dñs autē assumpsit me.** Ex-
ceptis etiā illis duob⁹ parētib⁹: de quozuz
carne nati sum⁹: patre masculino: ⁊ m̄re femi-
na: tanq̄ **Adā ⁊ Eua:** excepti illis duob⁹
parentib⁹: habem⁹ hic aliū p̄rem ⁊ aliā ma-
trē: vel pot⁹ habuim⁹. **Pater s̄m seculum
diabolus ē: ⁊ fuit nobis pater cū essem⁹ infi-
deles.** **Nā infidelib⁹ dicit dñs: Vos a p̄re
diabolo estis.** Si ille pater oīuz impioꝝ qui
opaf in filijs diffidēte: **Mater q̄ ē: Est q̄-
dam ciuitas q̄ Babilonia dicit.** Ciuitas
ista societas ē oīuz impioꝝ ab oriente vsq̄
in occidentē: ip̄a h̄z regnū terrenū. **Scdm̄
hāc ciuitatē respublica q̄dā d̄r: quā mō v-
detis senescere ⁊ nunui: Hec p̄ma fuit ma-
ter nostra in hac nati sum⁹.** **Cognouimus**

aliū patrē deū: reliquim⁹ diabolu. Quā enī
audet accedere ad eos: quos ille suscepit q̄
superat omnia. **Cognouimus aliā matrē
hierusalē celestem: que est sancta ecclia: cu-
ius portio pegrinat in terra: reliquim⁹ ba-
byloniā.** **Pater meus ⁊ mater mea dereliq̄-
runt me: Nō habēt iam qd̄ mihi p̄stet: qz ⁊
quando mihi prestare videbunt: tu presta-
bas ⁊ illis imputabā.** A quo enī etiam s̄m
mundū istuz prestatur homini: nisi a dño.
**Aut quid auferēt hōi: nisi ille iusserit aut p̄-
miserit q̄ donauit: Sed putāt vani hōies:
quia hoc demones p̄stant quos adorant:
⁊ aliquādo dicunt sibi: Deus ad vitā eter-
nā necessari⁹ ē: ad illā vitā spiritualē: Ho-
testates autem iste debēt a nobis coli pro-
pter ista temporalia.** **O vanitas gener hu-
mani.** **Plus amas illas res: propter quas
istos vis colere.** **Profecto plus hēs istos
colere: vbi nō dicam plus: certe vltātum.**
**Nō vult autē de⁹ coli cū illis: nec si ipse co-
latur: multo ampl⁹: ⁊ illi multo min⁹.** **Quid
ergo inquires: ⁊ isti nō sūt necessarij ad h̄:
Nō.** **Sed timendū ē: ne irati noceāt.** **Nō
nocebunt nisi ille permittat.** **Isti semp̄ ha-
bent voluntatem nocendi: nec si placētur:
nec si rogentur desinūt nocere velle.** **Hoc
enim maliuolentie illorum propriū est.** **Er-
go quid facis eos colendo: nisi vt illū offē-
das: quo offenso in istorū potestate dabe-
ris: Et qui tibi nihil possent facere illo pla-
cato: faciunt quicquid volūt illo irato.** **Et
vt nouerūt: q̄ frustra illos colas: quasi pro-
pter tēporalia: quisq̄s hec cogitas: Om̄s
qui colunt neptunū: nō naufragauerunt:
Aut omnes qui blasphemant neptunum:
ad portum nō peruenerunt: Omnes mu-
lieres colentes Junonez bene pepererāt.
Aut omnes blasphemantes Junonē: ma-
le pepererunt.** **Hic intelligat charitas ve-
stra: inanes esse homines qui istos volunt
colere: vel propter ista terrena.** **Nam si p̄-
pter ista terrena colendi essent: soli culto-
res illorum terrenis omnibus abundarēt.**
**Nō quidez si esset: fugere nos talia dona:
⁊ vnam petere a domino deberem⁹.** **Huc
accedit: quia ⁊ ista ille dat: qui offenditur
cum isti coluntur: ergo relinquat nos pa-
ter noster ⁊ mater nostra: relinquat diabo-
lus: relinquat babilonia ciuitas.** **Domini
nos suscipiat ⁊ solados t̄p̄alib⁹: beatifican-
dos eternis.** **Quā pater me⁹ ⁊ mater mea dere-
liquerūt me: dñs autē assumpsit me.** **Jam ergo**

assumpt^o a domino: deserta illa ciuitate et rector eius diabolo: quia rector impiorū diabolus est: rector mundi tenebrarū harum. Quarum tenebrarum: peccatorū infidelium. Unde iam credentibus dicit Ap^lus. Fuistis aliquando tenebre: nunc autē lux in dño: ergo iam suscepti ab illo: quid dicamus. **Legem mihi cōstitue domine in via tua.** Ausus es petere legem. Quid si tibi dicat implebis legē? Si dederō legem implebis eam. Non aude ret petere: nisi pmo diceret. **Dñs autē suscepit me.** Nō auderet petere: nisi pmo diceret: **Adiutor meus esto.** Ergo si tu adiuuas: tu suscipis: da legem. Legē mihi cōstitue dñe in via tua: ergo legem mihi cōstitue in christo tuo. Ipsa enī via locuta ē nobis. et dixit: **Ego sum via: veritas et vita.** Lex in christo: lex cū misericordia ē: ipsa ē sapientia: de qua scriptū est: **Legem autē et misericordiā in lingua portat: et si offenderis aliquid in lege: ille q̄ p te fudit sanguinē suū cōfidenti ignoscit tibi: tu tantū vias noli deserere: dic illi: susceptor meus esto.** **Et dirige me in semita recta ppter inimicos meos.** Legem da: sed ne auferas misericordiaz: **Qui dixit i alio psalmo: Nam et misericordiā dabit qui legē dedit: Ergo legē mihi cōstitue dñe i via tua: hoc ad preceptū p̄tinet: Ad misericordiā quid pertinet: Et dirige me inquit in semita recta: ppter inimicos meos.** **Ne tradideris me in animas tribulantū me.** Ad est nō cōsentiaz tribulantib^o me. Si enī cōsenseris tribulātib^o te in aīaz ip̄i: quodāmodo nō deuorabūt carnē: sed voluntate puerfa aīam tuam manducabunt. **Ne tradideris me in animas tribulantū me.** Trade si hoc placet in manus tribulātium. **Dixerūt enim illi martyres: et tradidit suos in manibus tribulantium.** Sz qd tradidit: **Carnē:** Juxta qd dicit i libro Job: **Terra tradita est i manus imp̄i: caro tradita est in manus peccatoris.** **Ne tradideris me: nō carnē meam: sed me.** **Via tibi loquor: mente tibi loquor.** Nō dico: noli tradere carnem meā in manibus tribulantū me: sed noli me tradere in animas tribulantū. **Et quomodo tradunt homines in animas tribulantium se.** **Quoniā exurrerunt in me testes iniqui.** Faz qz testes iniqui sunt: et multa mala in me dicūt: et in multis mihi detrahunt: si tradit^o fuero in aīas eorum: mētiaz et ero socius eorum

nō particeps veritatis tue: sed cōpticeps mendaciū aduersus te. **Exurrerunt mihi testes iniqui.** **Et mentita est iniquitas sibi.** Sibi: nō mihi. Sibi semp mētiaz: mihi autē nō mentitur. Si tradideris me in animas tribulantū me: id ē si cōsenserō voluptatibus eorum: iam nō sibi mentita est iniquitas: sed mihi. Si autē seuiant quātum voluerint: et conent impedire cursus meos: nō tamē tu me des in aīas eoz: nō cōsentiendo volūtātibus eoz: manebō et ego et pmanebō in veritate tua: et mētiaz iniquitas: nō mihi sed sibi: **Redit ad illaz vnā post ista pericula: post labores: p̄ difficultates: inter man^o psequētium et tribulantū estuans: anhelans: laborās: et firm^o et certus illo suscipiente: illo adiuuante: illo ducēte: illo regente: tamē post illum circūitū et iubilatiōē exultans gaudio: et gemens in laboribus: suspirauit ad extremū et ait.** **Credo videre bona dñi i terra viuentū.** **O bona dñi dulcia: immortalia: et icōpabilia: sempiterna icōmutabilia: et qñ vos videbo bōa dñi: Credo videre: si nō i fra moriētū.** **Credo videre bona dñi i terra viuentū.** **Eruet me dñs a terra morientium: qui ppter me dignatus est suscipere terrā morientium: et mori inter man^o morientū.** **Eruet me dñs de terra morientū: Credo videre bona dñi in terra viuentū.** **Suspirās dixit: laborās dixit: picitās dixit: inter magnā turbam tēptationum: sed tñ sperās totū de misericordia eius: cui dixit: Legē mihi cōstitue dñe.** **Et qd illi dic: q̄ legem illi cōstituit: Audiam^o et vocem dñi desup exhortātis nos: et cōsolantis nos: illius vocē quē habemus p̄ p̄re et matre qui nos dereliquerūt: illius vocē audiamus.** **Audiuit enī gemitus n̄ros: vidit suspiria n̄ra: intuit^o ē desiderū n̄rū: et vnā petitionē n̄ram: vnā postulationē p̄ aduocatum christū libent^o accepit: et donec pergamus istā peregrinationem: qz dilatur^o ē: nō ablat^o: qd p̄misit nob: dixit nob.** **Sustine dñm.** **Nō sustinebis mēdaciū: nō eū qui poterit falli: nō eū qui nō est inuenturus qd det.** **Sipotēs p̄misit: cert^o p̄misit: verax p̄misit.** **Sustine dñs.** **Viriliter age.** **Noli dissolui ne sis inf̄ eos quib^o dicit: De bis q̄ pdiderūt sustentiam.** **Sustine dñm.** **Omnib^o nobis dicit: et vni homini dicit: Un^o sum^o in christo: corp^o christi sumus: qui vnā illam desideram^o: qui vnā illā petimus: qui i illis diebus malozum nostro-**

rum ingemiscimus: qui credimus nos vi-
dere bona dñi in terra viventium: nobis
omnibus: qui vn̄ in vno sumus: dicit: Sustine
dñm: viriliter age: Et confortet cor
tuū ⁊ sustine dominū. Quid aliud tibi
dicat: q̄s vt h̄ repetat: qd̄ audisti: Sustine
dñm: viriliter age. Ergo q̄ pdit sustinē-
tiā: effeminat⁹ ē: pdit vigorē. Hoc viri: h̄
femine audiūt: qz in vno viro vir ⁊ femina.
Talis in xp̄o nec masculus nec femina ē:
Sustine dñm: viriliter age: ⁊ confortet cor
tuū: ⁊ sustine dñz. Sustinedo dñm habeb̄
eū: habebis quē sustinebis. Aliud desidera
si mar⁹: si melius: si suauius inueneris.

Explicit Tractatus de ps. XXVI. In
cipit Tractat⁹ de ps. XXVII. Ps̄ David

Ipsi mediatoris vox ē manu for-
tis in cōflictu passionis. Que autē
videtur optare inimicis: nō maliuolentie
vorū ē: sed enūciatio pene illorū: sicut in
enāgelio ciuitatib⁹ in quibus miracula cū
fecisset: neqz credidisset ei: nō maliuolētia
optat q̄ dicit: h̄ qd̄ eis imminet predicat.

Ad te dñe clamau: de⁹ me
us ne sileas a me. Ad te dñe
clamau: deus meus ne separez
vnitate verbi tui: ab eo qd̄ hō sū: Neqz
sileas a me. et⁹ ero filius descenden-
tibus ilacū. Ex eo enī qd̄ eternitas ver-
bi tui nō intermittit vnire se mihi: fit vt nō
sim talis hō: quales sunt ceteri q̄ nascūtur
i psūdā miseriā seculi hui⁹: vbi tāqz sileas
nō cōfiscit verbū tuū. Exaudi dñe vo-
ce deprecationis mee: dum oro ad
te: dū extollo man⁹ meas ad tēplū
sanctū tuū. Bū crucifigor ad eoz salutē
qui credētes fiunt tēplū sanctū tuū.

Ne simul tradas cū peccatorib⁹
aiam meā: ⁊ cum opantibus iniq-
tates ne coperdas me. Cū his q̄
loquūtur pacē cū primo suo. Cum
his qui mihi dicunt: scimus qz a deo veni-
sti magister. Mala autē loquūtur i cor-
dib⁹ suis. Da illis scdm̄ opa ip̄o-
rum. Da illis scdm̄ opa ip̄orū: qz hoc ius-
tum ē. Et scdm̄ malignitate affecti-
onū ip̄orū. Mala autē affectātes bona i-
uenire nō pnt. Scdm̄ opa manū il-
lorū da eis. Quis alijs ad salutē valeat
qd̄ fecerit: Scdm̄ opa tñ voluptatū eoz da
eis. Redde retributionē eoz ip̄sis.
Quia p̄ veritate quā audiebāt: voluerūt
fallaciā retribuere: fallacia ip̄orū ip̄os fal-
lat. Qm̄ nō intellexerūt opa dñi.

Et vnde manifestū ē h̄ eis accidisse: Hinc
scz qm̄ nō intellexerunt opa dñi. Hec ip̄a
nimirū iā retributio fuit: vt quē maliuolo
aio hoiez tēptauerūt: nō cognoscerēt deū
quē cōsilio incarnatus pater misit. Et in
opa manū eius. Nec mouerent ip̄is
uisibilib⁹ opibus q̄ porrecta sunt: vsqz ad
oculos eoz. Destrues illos ⁊ nō edi-
ficabis eos. Nihil mihi noceat: si nec co-
nātes rursus aduersus eccliaz meā erigere
machinas aliqd̄ valeat. **B**enedict⁹ dñs
qm̄ exaudiuit voce deprecationis
mee. **D**omin⁹ adiutor me⁹ ⁊ pte-
ctor me⁹. **D**ñs adiuuās tanta patientē:
⁊ immortalitate ptegens resurgentē. **I**n
ip̄o sperauit cor meū: ⁊ adiut⁹ suz.

Et resoruit caro mea: Id ē ⁊ resur-
rerit caro mea. Et ex voluntate mea cō-
fitebor illi. Unde iā cōfitebor mortū me-
tu: nō timoris necessitate sub lege: sed libe-
ra voluntate cū lege cōfitebūt illi q̄ credūt in
me in quib⁹: quia ego sūz: ego confitebor.

Dñs fortitudo plebis sue. Non
illa plebs ignorās iusticiā dei: ⁊ suā volēs
cōstituere. Nō enī p̄ se fortes se putabit: qz
dñs fortitudo plebis sue: in hui⁹ vite: diffi-
cultatib⁹ cū diabolo dimicātis. **E**t pte-
ctor salutarū christi sui ē. **E**t ea sal-
uā factā p̄ christū suū p̄ fortitudinē belli-
cam immortalitate pacis: ad vltimū prote-
gat **S**aluū fac pplm̄ tuū dñe: ⁊ bñ-
dic hereditate tuā. Interpello igitur:
postqz resoruit caro mea: qz dixisti: postu-
la a me: ⁊ dabo tibi gentes hereditatē tuā.
Saluū fac ergo pplm̄ tuū: ⁊ bñdic heredi-
tatē tuam: qz oīa mea tua sunt. **E**t re-
ge illos ⁊ extolle illos vsqz in secu-
lum. Et rege illos in hac tēporali vita: et
in eternū hunc tolle illos. **E**xPLICIT TRA-
CTAT⁹ DE PS. XXVII. **I**ncipit Tractatus
de ps. XXVIII **P**salm⁹ ipsi David
cōsumationis tabernaculi.

Psalmus ip̄i mediatori manu forti:
pfectionis ecclesie i hoc seculo: vbi
aduersus diabolu temporaliiter militatur.
propheta loquitur.

Afferte domino filij dei: af-
ferte domino filios arietū.
Afferte dño vosmetip̄os: q̄s per
euāgelium duces gregū apli genuerunt.
Afferte dño gliaz ⁊ honore. **P**er
opera vestra dñs glorificetur ⁊ honoret.
Afferte domino gliaz nomini ei⁹.
Gloriose per orbē innotescat. **A**dorate

Alia lra.
damabo

Alia lra.
traces.
similabor.

Alia lra.
t me.

Alia lra.
t perdas.

Alia lra.
sequitur ad
nacionū.

Alia lra.
saluationum.

Alia lra.
hereditati tue

Alia lra.
tū eternum.

Alia lra. t atrio sancto

dnm in aula sancta ei. Adorate do- minu in dilatato z sanctificate corde vfo. Vos eni estis regnu sanctu tabernaculuz eius. Glor dñi super aquas. Glor christi sup populos. Be maiestatu i tonuit. Deus maiestatu de nube carnis terribiliter penitentiã predicavit. Domi nus sup aquas multas. Ipse dñs te sus postea q̄ vocem emisit sup p̄pos: z p terruit eos: cõuertit in se z habitavit i eis.

Alia lra. t confringet.

Glor dñi in virtute. Glor dñi iam in ipsis potetes facies eos. Glor domi ni i magnificentiã. Glor dñi magna fa ciens in eis. Glor domini p̄teres ce dros. Glor dñi cõmittõde cordis humili ans supbos. Cõteret dominu cedros libani. Cõteret p potentiã dñs elatos ni toze terrene nobilitatis: cū ad eos cõfide dos ignobilia huius mudi elegerit: i qui bus ostēdat diuinitatē suã. Et comi nuet eas taq̄ vitulu libani. Et am putata supba celsitudine illorum: deponit eos ad imitationē humilitatis sue: q̄ tanq̄ vitul⁹ p ipam hui⁹ seculi nobilitatē ad vi ctimã ductus ē. Astiterunt eni reges terre: z principes cõuenerunt in vnuz: aduersus dñm: z aduersus christuz ei. Et dilect⁹ sicut filius vnicornioz. Naz z ipe di lectus atq̄ vnic⁹ patri exinaniuit se nobi litate sua: z fact⁹ ē hō sicut fili⁹ iudeoz i g rantiũ iusticiã dei: z supbe iactantiũ tanq̄ singlarē iusticiã suã. Glor dñi p̄cide tis flãmã ignis. Glor dñi p ardore cõ citatissimũ psequentiũ se: sine vlla sua lesiõde transeñtis vel diuidētis furētē iracūdiã psecutoz suoz: vt alij dicerēt: Nūqd forte ipe ē christ⁹: alij nō: sed seducit pplm: atq̄ ita p̄cides insanu tumultũ eoz: vt alios i cari tatez suam trañceret: alios in malicia eoz reliqueret. Glor dñi cõmouētis solitudinem. Glor dñi cõmouētis ad fi dē gētes quasdã sine spe z sine deo i hoc mudo: vbi nullus ppheta: nullus vbi dei predicator: veluti nullus hō habitauerat. Et cõmouebit dñs desertũ cades. Et tunc celebrari faciet dñs scñũ verbum scripturaz suaz: qd a iudeis nō intelligen tibus deserebat. Glor dñi p̄ficiētis ceruos. Glor eni dñi p̄mo p̄fecit supato res z repulsores venenosaruz linguarum. Et reuelauit siluas. Et nūc eis reuela bit opacitates diuinoruz libroz z ymbzacu la mysteriozũ: vbi cū libertate pascantur. Et i templo ei⁹ vnusq̄sq̄ dicet glo

Alia lra. t confringet.

Alia lra. t intercadētis.

riam. Et in ecclesia ei⁹ ois in sp̄e efna z re generat⁹: laudat deũ p suo q̄sq̄ dono qd a scõspũ accepit. Dñs diluuiũ iha bitat. Dñs ergo p̄mũ inhabitat diluuiuz huius seculi in sanctis suis: taq̄ in arca in ecclesia custodinis. Et sedebit dñs rex i eternũ. Et deinde sedebit regnã i eis in eternũ. Domin⁹ virtute popu lo suo dabit. Quia dñs virtute popu lo suo p̄tra huius mudi pcellas z turbines dimicanti dabit: qz pacē illis i hoc mudo nō p̄misit. Dñs benedicet pplm su um in pace. Et idem dñs benedicet po pulũ suũ in se ip̄o: illi pacē p̄stans: qm̄ in quit: pacem meã do vobis: pacē meã relin quo vobis. **Explicit Tractat⁹ de ps. XXVIII. Incipit Tractat⁹ de ps. XXIX.**

Alia lra. t concutientis desertum.

In fine psalm⁹ cãtici dedicatio nis domus ipsi David.
In fine psalm⁹ leticie resurrectionis atq̄ imortalē statũ mutatiõis atq̄ i nouatiõis corpis: nō tñ dñi: sed etiã tot⁹ eccle. Nam in supiore psalmo tabernacu lum cõsumatum est: vbi habitam⁹ belli tē pore. Nūc autē domus dedicat⁹ q̄ in sempi terna pace p̄manebit: christus itaq̄ totus loquitur. **Expositio prima psalmi.**
Exaltabo te domine: qm̄ su scipisti me. Sublimitatē tuam laudabo dñe: qm̄ suscepisti me. **N**ec iocūdasti inimicos meos su per me. Nec eos qui quotiēs varijs per orbē p̄secutionibus me opprimere conati sunt: iocūdasti sup me. **D**ñe de⁹ me⁹ clamaui ad te: z sanasti me. Dñe de us me⁹ clamaui ad te: z corp⁹ mortalitate sauciũ z egrũ iã nō gero. **D**ñe redyxi sti ab inferis aiã meã: saluu feci sti me a descēdentib⁹ i lacum. Sal uũ fecisti me a p̄ditõde p̄funde cecitatis: at q̄ infirmi limi corruptibil carnis. **P**sal lite dño sancti ei⁹. Exultet ppheta fu tura ista canēs z dicat. **P**sal lite dño san cti eius. Et cõfitemi memorie sancti tatis eius. Et cõfitemi ei q̄ sanctita tis qua vos sanctificauit nō ē oblit⁹: cū to tũ hoc mediũ tempus desiderio vfo lōgũ eēt. **Q**m̄ ira i indignatõde ei⁹. **Q**m̄ vindicauit i vos p̄mũ pctũ: qd morte sol uistis. Et vita in voluntate eius. Et vitam eternam ad quam redire nullis ve stris viribus possētis: quia voluit dedit. **E**spere demorabitur fletus. **E**spere cepit: vbi sapientie lumē recessit

Alia lra. t sparantis.

Alia lra. t condensa.

Alia lra. t oēs dicent.

riam. Et in ecclesia ei⁹ ois in sp̄e efna z re generat⁹: laudat deũ p suo q̄sq̄ dono qd a scõspũ accepit. Dñs diluuiũ iha bitat. Dñs ergo p̄mũ inhabitat diluuiuz huius seculi in sanctis suis: taq̄ in arca in ecclesia custodinis. Et sedebit dñs rex i eternũ. Et deinde sedebit regnã i eis in eternũ. Domin⁹ virtute popu lo suo dabit. Quia dñs virtute popu lo suo p̄tra huius mudi pcellas z turbines dimicanti dabit: qz pacē illis i hoc mudo nō p̄misit. Dñs benedicet pplm su um in pace. Et idem dñs benedicet po pulũ suũ in se ip̄o: illi pacē p̄stans: qm̄ in quit: pacem meã do vobis: pacē meã relin quo vobis. **Explicit Tractat⁹ de ps. XXVIII. Incipit Tractat⁹ de ps. XXIX.**

In fine psalm⁹ cãtici dedicatio nis domus ipsi David.

In fine psalm⁹ leticie resurrectionis atq̄ imortalē statũ mutatiõis atq̄ i nouatiõis corpis: nō tñ dñi: sed etiã tot⁹ eccle. Nam in supiore psalmo tabernacu lum cõsumatum est: vbi habitam⁹ belli tē pore. Nūc autē domus dedicat⁹ q̄ in sempi terna pace p̄manebit: christus itaq̄ totus loquitur. **Expositio prima psalmi.**

Exaltabo te domine: qm̄ su scipisti me. Sublimitatē tuam laudabo dñe: qm̄ suscepisti me.

Nec iocūdasti inimicos meos su per me. Nec eos qui quotiēs varijs per orbē p̄secutionibus me opprimere conati sunt: iocūdasti sup me. **D**ñe de⁹ me⁹ clamaui ad te: z sanasti me. Dñe de us me⁹ clamaui ad te: z corp⁹ mortalitate sauciũ z egrũ iã nō gero. **D**ñe redyxi sti ab inferis aiã meã: saluu feci sti me a descēdentib⁹ i lacum. Sal uũ fecisti me a p̄ditõde p̄funde cecitatis: at q̄ infirmi limi corruptibil carnis. **P**sal lite dño sancti ei⁹. Exultet ppheta fu tura ista canēs z dicat. **P**sal lite dño san cti eius. Et cõfitemi memorie sancti tatis eius. Et cõfitemi ei q̄ sanctita tis qua vos sanctificauit nō ē oblit⁹: cū to tũ hoc mediũ tempus desiderio vfo lōgũ eēt. **Q**m̄ ira i indignatõde ei⁹. **Q**m̄ vindicauit i vos p̄mũ pctũ: qd morte sol uistis. Et vita in voluntate eius. Et vitam eternam ad quam redire nullis ve stris viribus possētis: quia voluit dedit. **E**spere demorabitur fletus. **E**spere cepit: vbi sapientie lumē recessit

Alia lra. t inhabitare facit.

Alia lra. t populo facit.

Alia lra. t delectabit.

Alia lra. t educisti a inferno. t saluasti.

Alia lra. t ad vcl.

a peccate hoie: quando morte danat' e: ab ipso vespere moras habebit fletus: quid in laboribus et teptationib' ppls dei expectat die dni. Et i matutinu exultato. Et in matutinu ergo exultatio resurrectionis futura e: q in matutina dni resurrectione pfloruit. **E**go aut dixi i mea abundantia: no monebor in eternu. Ego aut ille ppls q ab initio loqbar: dixi i mea abunda: ia nullā patiens egestatem no mouebo: in eternu. **D**ne i voluntate tua pstitisti decori meo virtutem. Sed hac abundaā dne no ex me mihi ee: sed in voluntate tua pstitisse te decori meo virtute ex eo didici. **A**uertisti autē te facie tuā a me: et fact' sū turbatus. Qd auertisti aliqn a peccate faciem tuā: factus sū cōturbat' recedete a me illuminatione noticie tue. **A**d te dne clamabo: et ad deū meū deprecabor. Qn tēpus cōturbatiōis et miserie mee recolens: et tanq in eo cōstitut': audio vocē primogeniti tui capit' mei p me morituri: et dicēns: ad te dne clamabo: et ad deū meū deprecabor. **Q**ue utilitas i sanguine meo: dū descēdo i corruptiōnem. Que utilitas in effusione sanguinis mei: dū descēdo in corruptiōnē. **N**unquā cōfitebitur tibi puluis: Si enim nō statim resurrexero: corruptumq fuerit corpus meū: nūquid cōfitebit tibi puluis: id est turba impiorū quā mea resurrectione iustificabo. **A**ut annūciabit veritate tuā. **A**ut annūciabit ad salutē ceterorum veritate tuam. **A**udiuit dñs et misertus ē mibi: dñs fact' ē adiutor meus. Nec dedit sanctū suū videre corruptionē. **C**ouertisti planctū meū i gaudiū mibi. **Q**uē primogenitum a mortuis cōsecuta ecclesia: nunc in dedicatione domus tue dico: **C**ouertisti planctū meū in gaudiū mibi. **C**onscidisti factū meū: et p̄cixisti me leticia. **C**onscidisti velamentū peccatorum meorum tristitiaz mortalitatis mee: et cinxisti me stola prima immortalitatis leticie. **E**t cantet tibi gloria mea: et nō cōpungar. **E**t iam nō plangat: sed cantet tibi nō humilitas sed gloria mea: qz iam ex humilitate exaltasti me: et nō cōpungar conscientia peccati: timore mortis: timore iudicij. **D**ne de' in eternū cōfitebor tibi. **E**t hec ē glia mea dne de' me': vt in eternū p̄fitear tibi: qd nihil mibi ex me s̄ oia bōa ex te.

Prefatio i expositione secūda eiusdē ps. **D**e certe cantauimus: **E**xaltabo te dne qm suscepisti me: nec iocudasti inimicos meos super me. Si nouerim' de scripturis sanctis: q sint inimici nostri: cognoscim' hui' cantici veritatem. Si autē nos fallat carnis prudentia: vt nō cognoscamus aduersus qs nob sit colluctatio: In ipso psal'mi huius exordio inuenim' questionē quā soluere nō possum'. **C**ui' enī putam' esse vocē laudantis deū et gr̄as agētis et exultantis atq dicentis: **E**xaltabo te dne: qm suscepisti me: nec iocudasti inimicos meos sup me: **P**rimo ipm dñm cōsideremus qui fm id qd homo eē dignatus est: potuit sibi pcedente ppheta nō incōgrue vba ista coaptare. **E**x quo enī hō: ex hoc et infirmus: ex quo infirmus: ex hoc et orās. **N**ay qd mō audiui' cū euāgelii legeret: quē admodū etiā in desertum secesserit a discipulis suis: q eū sunt cōsecuti et iuenerūt eū. **S**ecedēs at ibi orabat: et dñm ē a discipul' q eū inuerunt: **Q**uerūt te hoies. **A**t ille respōdit: **E**amus: et in alia loca atq castella predicare. **A**d hoc enī veni. **S**i diuinitatē domini nostri Iesu christi cōsideres: qz orat: **A**d quē orat: **Q**uare orat: **O**rat de' **O**rat ad equalē. **C**ām aut orandi quā habet: sp beat': sp oipotēs: sp icōmutabilis: etern': et patri coetern'. **I**ntuēs g qd p Jo hānē qsi p quādā nubē suā ipse intonuit dicēs: **I**n pncipio erat vbu: et vbu erat apd deū: et de' erat vbu: **S** erat in pncipio apd deū: oia p ipm facta sūt: et sine ipso factū ē nihil: qd factū ē in illo vita erat: et vita erat lux hoim: et lux in tenebus lucet: et tenebre eā nō cōphenderūt. **I**ducysq dicētes: nō inuenim' orationē: nec cām orādi: nec locū orādi: nec effectū orādi. **S**z qm paulo p' dicit: **E**t verbū caro factū ē: et habitauit in nob: **H**abes maiestatē ad quā oras: habes hūanitatē q p te orat. **N**ā s̄ dictus est ab aplo: etiā post resurrectionē dni nri Iesu xpi: q sedz inqt ad dexterā dei: q etiā infpellat p nobis. **Q**uare interpellat p nob: **Q**z mediator eē dignat' ē. **Q**uid ē eē mediatorē inf deū et hoies: **N**ō inf p̄ez et homines: sed inter deū et hoies. **Q**uid ē de': **P**at' et fili' et sp̄s sanct'. **Q**uid sūt hoies: **P**eccatores impj mortales. **I**nter illam trinitatē: et hominum infirmitatem: et uniq' tatem: mediator factus est homo: non iniquus: sed tamē infirmus: vt ex eo qd nō l

Alia lra. tad leticia.

Alia lra. mei.

Alia lra. t arcū dedisti.

iquus iugeret te deo: ex eo quod infirmus
 ppinquaret tibi: atq; ita vt inter hoïem z
 deũ mediator existeret: verbũ caro factuz
 ē: id ē verbũ hõ factũ ē. Hoïe enim carnis
 appellati sunt hoïes: inde est z videbit ofis
 caro salutare dei. Ois caro dictuz ē: om̃s
 hoïes. Et apls. Nõ ē nobis colluctatõ ad
 uersus carnẽ z sanguinẽ: id ē aduersus ho
 mines: s; aduersus p̃ncipes z pt̃ates z re
 ctiores m̃di tenebrarũ harũ: de quib; i cõ
 sequẽtib;: si dñs iuuerit loquemur. Per
 tinet eni ista distinctio ad expositionẽ psal
 mi: quẽ in noie dñi suscepim; enodare san
 ctitati vestre: Tamẽ ad h; dixi hec exẽpla
 vt noueritis carnẽ appellatos eẽ hoïes: vt
 qd dictũ ē: z verbũ caro factũ ē: intelligatis
 deũ z vrbũ hõ factũ ē. Neq; sine cã h; dixi.
 Nouerit sanctitas ṽra fuisse quandã here
 sim: vel adhuc fortassis habere reliquias
 quorũdã qui dicti sũt apollinariste. Aliq;
 eni ipoz dixerũt hoïem quẽ suscepit sapiẽ
 tia dei: z in q; exp̃ssit p̃sonã suã: nõ sicut ce
 teris hoïbus: sed sicut dictũ ē in psalmo.
 Inxit te deus de; tu; oleo exultatõis pre
 pticipib; tuis: id ē amplius q̃ pticipes tu
 os: ne putet vnct; sic xp̃s quõ ceteri hoïes:
 quõ ceteri iusti: quõ p̃farche: prophete:
 apli: z martyres: z quicquid magnũ ē i ge
 nere hũano: Quãdẽ nihil mai; extitit i ge
 nere hũano q̃ Jobes baptista: nec in na
 tis multez exurrexit. Si q̃ris excellentiaz
 hoïis: Jobes baptista ē. Cui aut; Jobes se
 dicit nõ eẽ dignũ corrigiã calciamenti sol
 uere: quid erat ille nisi ampli; q̃ ceteri ho
 mines: etiã in ipõ hoïe ampli; q̃ ceteri ho
 mines: Nã fm deũ z fm diuinitatez: z fm
 id qd in p̃ncipio erat verbũ: z verbuz erat
 apud deũ: z de; erat verbũ: sup oẽm crea
 turã eqlis ē patri: s; agimus de hoïe. Forte
 putat quisq; vestrũ fr̃es: qz hõ ille suscept;
 a sapiẽtia dei: equalis erat ceteri hoïbus.
 Si i tuis mēbris multũ distat inter caput z
 cetera mēbra: certe oia mēbra faciunt cor
 pus ṽnũ: multũ tñ interest inter caput z ce
 tera mēbra. Etenim in ceteris mēbris nõ sen
 tis nisi tactũ. tãgendo sentis in ceteris mē
 bris: in capite aut; vides z audis z olfactis
 z gustas z tangis: Si tãta excellentia ē ca
 pitis ad mēbra cetera: quãta excellẽtia ē
 capitis: vniuerse ecclie: id ē illi; hoïis quez
 voluit de; mediatorẽ eẽ inter deũ z homi
 nes. Ergo illi heretici dixerũt: hoïez illum
 quẽ suscepit verbũ: cũ verbũ caro factũ ē:
 nõ habuisse mētẽ hũanã: s; tantũ aiã sine

itelligẽtia hũana fuisse. Hoïem eni videt;:
 vnde cõstat: ex aiã z corpe: s; ipa aiã hũa
 na habet aliqd qd nõ habet aie pecorum.
 Nã z pecora aiã habet: z aiãlia vocãt;
 Nõ eni vocarent aiãlia nisi ab aiã: z vide
 mus: qz z ipa viuũt. Sed qd h; ampli; ho
 mo: vnde fact; ē ad imaginẽ dei: qz intelli
 git z sapit: quia discernit bonũ a malo: i b;
 fact; ē ad imaginẽ z similitudinẽ dei. Habet
 ergo aliqd qd nõ habet pecora: z qz cõtẽ
 nit in se qd melior est pecorib;: p̃rimis i se
 vel deserit: z quodãmo obsolefacit imagi
 nẽ dei: vt dicat talib;. Nolite eẽ sicut equ;
 z mulus: quib; nõ ē intellect;. Illi igit; he
 retici dixerũt: dñm nostrũ Jesum xp̃m nõ
 habuisse mētẽ humanã. Et illud qd logi
 con greci dicũt: nos dicim; rõnale. Unde
 hõ ratiocinat;: qd nõ habent cetera aiãlia.
 S; quid dicũt: Ipsũ verbũ dei: hoc erat i
 illo hoïe p̃ mēte. Exclufi sunt isti: respuit il
 los catholica fides q; heresim fecerũt: z cõ
 firmatũ est in catholica fide: hoïem illum
 quẽ suscepit sapiẽtia de: inihil minus ha
 buisse q̃ ceteri hoïes: quãtũ ptinet ad inte
 gritatẽ nature: Quãtũ aut; ad excellentiã
 p̃sone: aliud q̃ ceteri hoïes. Nã ceteri ho
 mines p̃nt dici pticipes verbi dei habetes
 verbũ dei: nullus aut; eoz põt dici verbuz
 dei: qd dictũ ē: illi cui deũ ē: Verbũ caro
 factũ ē. Nõ defuerũt etiã ali; qdam ex ipõ
 errore venientes: q; nõ solũ mētem dicerẽt
 nõ habuisse illũ hoïez mediatorẽ xp̃m inter
 deũ z hoïes: s; nec aiã. s; tñ dixerũt: ver
 bũ caro erat: z aiã ibi nõ erat hũana: mēs
 ibi nõ erat hũana. Hoc dixerũt. S; quid
 erat: Verbũ z caro. Et istos respuit ecclia
 catholica: z expellit eos ab ouib;: z a sim
 plici z vera fide. et cõfirmatũ ē quẽadmo
 dũ dixi hoïem illũ mediatorẽ habuisse oia
 hoïis p̃ter pctñ. Si eni mltã gessit fm cor
 pus: ex q; intelligam;: qz habuit corp; nõ i
 mēdacio s; in veritate: vtputa: quõ intelli
 gim;: qz habuit corp;: ābulauit: sedit: dor
 miuit: cõphesus ē: flagellat; ē: colaphizat;
 ē: crucifix; ē: mortu; ē. Tolle corpus nihil
 hoz fieri potuit. Quõ q; ex his indicijs co
 gnoscim; i euãgelio: qz verũ corp; habuit:
 sic et ipẽ etiã p; r̃surrectõez dixit: Palpate
 z videte qz sp̃us carnẽ z ossa nõ h;: sic me
 videt; h̃re. Quõ ex his reb;: ex his opib;
 credim; z intelligim; z nouim;: qz corpus
 habuit dñs Jesus: sic z ex quibusdã alijs
 officijs naturalib;: qz habuit aiã: Esurre
 litire: aie sunt ista. Tolle aiã: corp; b; exa

mulierē: vt ad paradisu admitteret. Quid ergo ille Adā in stercore pturiēs immortalitate intrinsecus: vermibus fluescēs extrinsecus: qd ait mulieri: Tāq̄ vna ex insipientib⁹ mulierib⁹ locuta es. Si bona pcepim⁹ de manu dñi: mala autē q̄re nō sustineam⁹. Iterū et ille manu dñi dixit in se: qd eū diabolus percussit: qz nō attēdebat q̄s pcuteret: sed q̄s pmitteret. Itaq̄ et ipse diabolus eādē p̄tatez quā sibi volebat dari: manu dñi appellauit. Nā obijciēs crimē iusto viro: cui dñs phibebat testimoniu: ait deo: Nūquid gratis Job colit dñm: Tanta bona illi dedisti: p̄pterea te colit. Sz mitte manu tuaz et t̄age oīa q̄ sunt ei⁹: nisi i facie tua benedixerit tibi. Quid ē mitte manu tuā: cū ipse vellet mittere: Sz qz ipse nō posset mittere manu suā: ipam p̄tatez quā accepit a deo manu dei appellauit. Quid q̄ frēs: qz tāta inimici i xpianos fecerūt: et exultauerunt: et iocūdati sunt sup eos: Sz qñ apparebit qz nō sunt iocūdati: Quādo illi pfundēt⁹ illi exultabūt in aduentu dñi dei nr̄i: cū venerit ferēs in manu retributiōes: dānatiōnem impijs: regnū iustis: societate cū diabolo iniquis: societate cū xpo fidelibus. Quādo ergo h̄ ostēdet: Quādo stabūt iusti in magna p̄stantia. Be scripturis dico: recordamini lectionem de libro sapientie. Tūc stabūt iusti in magna cōstantia aduersus eos qui se angustiauerūt. Illi autēz dicēt inter se penitētes: et p̄ angustia spūs gemētes: Quid nobis pfuit superbia: et diuiciāz iactātia quid cōtulit nobis: Trāsiert eīn oīa illa tanq̄ vmbra. Et quid dicēt de iustis: Quomō p̄putati sūt iter filios dei: et inter sanctos fors illoz ē. Tūc erit dedicatio dom⁹: que mō in tribulatiōib⁹ fabricatur. Tūc recte dicit p̄pls ille: Exaltabo te dñe qm̄ suscepisti me: nec iocūdasti inimicos meos super me. Vera ergo erit vox ista in p̄plo dei: qui p̄pls mō angustat: modo tribulat: tātis tētatiōib⁹: tātis scādalis: tātis insecutiōib⁹: tāta pressura. Hec tormēta animi nō sentit in ecclia q̄ nō proficit: putat enī qz pax est. Sed incipiat proficere: et tūc videt in qua pressura sit: qz cū creuisset herba et fructū fecisset: tūc apparuerūt zizania. Et q̄ appōit sciaz appōit dolorē: proficiat et videbit vbi sic existat fructus et apparebūt zizania: Uox veridica ē p̄ aplm: delecta nō pōt ab initio vsq̄ i finē: sed et oēs qui volūt inquit pie viuere i xpo p̄secutionē patiunt. Maligni autē hoīes et

seductores pficiūt in peius: ipsi errantes et alios in errore mittētes. Et vnde vba illa psalmi: Sustine dñm: viriliter age: et confortet cor tuū et sustine dominū: Pax erat semel sustinere dominū nisi repeteret. Ne forte sustineret biduo: triduo. quatruiduo: et maneret pressura et tribulatio: ideo addidit viriliter age: addidit et confortet cor tuū. Et qz ab initio vsq̄ i finē sic erit: qd habz sententia in capite: hoc habet in fine: et sustine dominū. Trāseūt ista que te premūt et v̄iet que sustines et extergit sudorē. Sic cabit lachrymā: vltra nō flebis. Adō autē gemamus in tribulatiōib⁹ sicut dicit Job: Mōne tēptatio ē vita hūana sup terram: Tamē frēs anteq̄ veniat dies dedicatiōnis dom⁹: videamus qz iā dedicatū ē caput nostrū: iā facta ē dedicatio dom⁹ in capite tāq̄ dedicatio fundamētū. Caput sursum ē: fundamētū deorsū ē. Ne forte propterea male dixerim⁹ fundamētū eē xpm: qz culmē ē potius: ascēdit i celū: sedet ad dexterā patr̄. Sz puto nos nō errasse. Ap̄ls enī dixit. Fundamētū enī aliud nemo pōt ponē p̄ter id qd positū ē: qd ē Iesus xps. Siquis autē supedificauerit supra fundamētū hoc: aurz: argentū: lapides p̄ciosos. Qui bene viuūt: qui deū honorant et laudant: qui patientes sūt in tribulationibus qui desiderāt patriā: ipi edificāt aurz: argentū: lapides p̄ciosos. Qui autē amāt adhuc secularia et negocijs frenis adhuc implicati sūt: et dediti sūt viculis q̄busdā et affectiōibus carnis: domib⁹ suis: cōiugib⁹: possessionib⁹: et tamē xpiani sunt: ita vt cor eoz nō recedat a xpo: et nihil p̄ponat xpo: quō in edificādo nihil p̄ponit fundamēto: edificāt quidē ipi ligna: fenū: stipulā. Sz qd secut⁹ ē: Uniuscuiusq̄ op⁹ quale sit ignis p̄babit. Ignis tribulatiōis et temptatiōis. Iste ignis multos martyres hic p̄bavit. Omne autē gen⁹ humanū p̄bat i fine. Inuēti sūt martyres qui haberēt ista secularia. Quā multi diuites et senatores passi sūt: edificabāt tamē qdā eozum ligna: fenū: stipulam in affectibus carnalibus et secularium curaz: sed tamē qz christum fundamētum habebāt sup qd edificabāt: arsit fenum et ipsi remāserūt i fundamēto. Sic dic̄ ap̄lus: Si cuius opus māserit mercedē accipiet: et nihil perdet: qz qd amauit. hoc inueniet. Quid ergo illis fecit ignis tribulatiōis: Probauit eos: Si cuius opus p̄manserit mercedem accipiet. Si cui⁹ opus arserit.

dominū patietur: ipse autē saluus erit: sic tñ
 quasi per ignē. Sed aliud est igne nō ledit:
 aliud per ignē saluari. Et vnde: Propter
 fundamentū. Non recedat ergo de corde
 fundamentū. Noli sup fenū ponere funda-
 mentū: hoc ē noli antepone re fenū funda-
 mento: vt fenū habeat primū locū in cor-
 de tuo. z scdm christus. Sed si iam nō pōt
 ibi esse nisi fenū: vel primū locum ibi habe-
 at christus: z fenū scdm. Ergo fundamen-
 tū est christus. Quomō dixi dedicatus est
 caput nostrū: ipm caput est fundamentū:
 Sz fundamētū deorsū solet esse: caput au-
 tē sursum. Intelligat sanctitas vestra quid
 dicam: fortassis explicabo in noie christi.
 Pōdera gemina sūt. Pōdus enī est impe-
 tus quidā cuiusq; rei: velut conātis ad lo-
 cū suū. Hoc est pondus: fers lapidē ma-
 nu: pateris pondus: pmit manū tuā: quia
 locū suū querit. Et vis videre qd querat?
 Subtrahē manū: z venit ad terrā: q̄scit in
 terra: puenit quo tendebat: iuenit locū su-
 um. Pondus ḡ illud mot⁹ erat quasi spō-
 tane⁹: sine aia: sine sensu. Sūt aliqua q̄ sur-
 sum versus pētūt locū. Namq; si aquā mit-
 tas sup oleū: pondere suo in ima tēdit. Lo-
 cū enī suuz querit: ordinari querit: qz pter
 ordinē est aqua sup oleū. Bonec ḡ veniat
 ad ordinē suū: inquietus mot⁹ est: donec
 teneat locū suum. Contra oleū funde sub
 aqua (vbi gratia) quēadmodū si vas olei
 cadat in aquā: in abyssū: in mare: z frāga-
 tur: nō se patit oleū subter. Quomō aqua
 sup oleū missa: pōdere suo ad ima locū su-
 um querit: sic oleū subter aquā fusū: pōde-
 re suo ad sūma locū suuz q̄rit. Si ergo ita
 est fratres: q̄ tēdit ignis z aqua? Ignis sur-
 sum fertur: locū suū querit: z aqua locū su-
 um q̄rit pōdere suo. Lapis ima petit: z lig-
 nū z colūne z terra: vñ edificāt iste dom⁹.
 Be illo ergo sunt genere rerū que pōdere
 suo deorsū ferunt. Manifestus est ergo
 ideo deorsū accipere fundamentū: qz pō-
 dere suo deorsū versus ferunt: z nisi sit qd
 sustineat totū cadit: qz totum ad terrā ver-
 git. Rebus ergo ad ima tendētib⁹: in imo
 positā tēdit in celū. Fundamētū ḡ nostruz
 ibi positū est: dñs noster Iesus christus se-
 dēs ad dexterā patris. Si ergo intellexit
 sanctitas vestra: quia iam dedicatū est fun-
 damentū nostrū: audiamus breuiter psal-
 mū: z decurramus.

Expositio Secunda.

Exaltabo te domine qm sus-
 cepisti me: nec iocundasti in
 inimicos meos sup me. Quos
 inimicos: Iudeos: In dedicationē funda-
 mēti. Ipaz dedicationē intelligam⁹ dom⁹
 future. Qd enī dicit mō ex psona sūdamē-
 ti: tē dicit ex psona vniuerse dom⁹: Quos
 ḡ inimicos: Iudeos: an potius diabolū z
 angelos ei⁹: q̄ p̄fusi discesserūt postq̄ dñs
 resurrexit. P̄positus mortū doluit victā
 mortē. Et nō iocundasti inimicos meos sup
 me: qz teneri apud inferos non potui.

Dñe de⁹ me⁹ clamaui ad te: z sa-
 nasti me: Oravit in mōte dñs añ passio-
 nē: sanauit eū: Quē sanauit q̄ nūq; egrota-
 uit: Verbū deū: verbū diuitatē: Nō. Sed
 mortē carnis portabat: vulnus tuū porta-
 bat: sanatur⁹ te de vulnere tuo. Sanata ē
 autē caro: Quādo: Luz resurrexit. Audi
 Aplm: Glide verā sanitatē. Absorpta est
 ait. mors in victoria: Ubi est mors acule⁹
 tu⁹? vbi est mors p̄tentio tua: Ergo exalta-
 tio illa nra tunc erit vocis christi: mō est ex-
 altatio. **D**omine reduxisti ab in-
 feris animā meā: Nō opus est vt expo-
 nat. Saluū fecisti me a descēdentib⁹
 in lacū. Qui sunt qui descēdūt in lacū:
 Dēs peccatores mergētes in pfundū. La-
 cus est enī pfunditas seculi. Que ē ista p-
funditas seculi: Abundantia luxurie z ne-
quicie. Qui ḡ libidinib⁹ se imergūt z terre-
nis desiderijs: descēdūt in lacuz. Tales
christū p̄secuti sūt: sed qd dicit: Saluū feci-
sti me a descēdentib⁹ in lacū. Psallite
dño sancti ei⁹: Quia resurrexit caput
vestrū: h sperate mēbra cetera qd vidētis
in capite. Hoc sperate mēbra: qd credidi-
stis in capite. Proverbiū est antiquū z ve-
rū: Ubi caput z cetera mēbra: christ⁹ in ce-
lū ascēdit: q̄ nos secuturi sum⁹. Nō remā-
sit apud inferos: resurrexit: iā nō moritur.
Cū resurrexerim⁹ z nos: iā nō moriemur.
Has ḡ p̄missiones habētes: psallite dño
sancti eius. Et confitemini memorie
sanctitatis ei⁹. Quid est p̄fitemini me-
morie: Obliti enī erat⁹ eū: sed ip̄e vos nō
est oblit⁹. Qm̄ ira ī indignatiōe ei-
us: z vita in volūtate eius. Ira ī in-
dignatiōe pctōri. Qua die ederitis morte
moriemini. Letigerūt mortui sunt: dimissi
de paradiso: qz ita in indignatiōe ei⁹: h nō si-
ne spe. Quia vita in volūtate ei⁹. Quid ē
in volūtate ei⁹: Nō in virib⁹ n̄fis: nō in me-
ritis n̄fis: h qz voluit: saluos nos fecit: nō

qz digni eramus. Quo em̄ est peccator di-
gnus: nisi supplicio: Vita dedit: et si impijs
vita donavit: qd̄ servat fidelib⁹? **Ves-**
pere demorabit̄ flet⁹: Nolite timere:
qz dixerat nobis psallite. Et h̄ gemitus ē:
in psallēdo exultatio: i orādo gemit⁹. **Be-**
ne de pñtib⁹: psalle de futuris. Ora de
re: psalle de spe. **Vespe demorabit̄ fletus.**
qd̄ est vespe demorabit̄ flet⁹. **Vespa** fit qñ
sol occidit. **Occidit sol ab hoie:** id ē lux il-
la iusticie pñtia dei. **Ideo qñ expulsus est**
Adā: qd̄ dictū est in genesi: **Lū deambula-**
ret de⁹ i paradiso: **Ad vesperā deambula-**
bat de⁹. **Iā ille pctōr** texerat se intra lignū:
nolebat videre faciē dei: ad quaz gaudere
psueverat. **Occiderat illi sol iusticie:** non
gaudebat ad pñtia dei. **Inde i choata ois**
vita ista mortalis. **Vespe demorabit̄ flet⁹:**
diu eris in fletu o gen⁹ hūanū: nascet̄ em̄
de Adā: et sic ē factū. **Et nos ex adā sum⁹:**
et q̄t̄ creat̄ filios: et creaturi sūt ex Adā
sunt: ex q̄ et ipsi creati sunt. **Vespe demora-**
bitur fletus. **Et in matutinu exulta-**
tio. **Qñ cepit orni fidelib⁹ lux:** q̄ occide-
rat pctōrib⁹. **Iā ideo et dñs Jesus chri-**
stus in matutino resurrexit d̄ sepulchro: vt
qd̄ dedit i fundamēto: h̄ pmitteret do-
mū. **In dño nro vespe** fuit: qz sepul⁹ est:
et matutinu: qz resurrexit tertia die. **Sepul-**
tus es: et tu vespe in paradiso: et resurrex-
isti tertia die. **Quo tertio die:** Si seculū co-
gites: vn⁹ dies est añ legē: scdus sub lege:
tert⁹ s̄ grā. **Qd̄ triduo illo ostēdit:** caput
tuū hoc triduo seculi ostēdit in te: qñ in ma-
tutinu sperandū est: letādū ē: h̄ pferendū
mō et gemendū. **Ego em̄ dixi i mea**
abūdātia: nō moueboz in eternū.
In qua abūdantia dixit hō: nō moueboz
in eternū. **Intelligim⁹** fratres psonā hūilis
hois. **Quis hic** habet abūdantiā? **Nemo.**
Abūdātia hois q̄ est: **Erūna:** calamitas.
Sz diuitie habēt abūdantiā. **Plus egent**
quāto pl⁹ hñt. **Besiderijs** vastant: cupidi-
tatib⁹ dissipant: timorib⁹ cruciant: tristitia
ptabescūt. **Que illis abūdātia** erat: qñ cō-
stitut⁹ est hō in paradiso: qñ nihil deerat illi:
qñ deo fruebat̄. **h̄ dixit:** nō moueboz in eter-
nū. **Quādo dixit:** nō moueboz in eternū?
Qñ libēter audiuit: gustate et eritis sic dij:
cū de⁹ diceret: qua die ederit̄ morte mori-
emini. et diabol⁹ nō morte moriemini. **Cre-**
dēs q̄ illi talia suādenti dixit: nō moueboz
in eternū. **Sz qz vez** dixerat dñs: qd̄ abla-
tur⁹ esset supbo: qd̄ dederat humili: qñ em̄

creavit. **Sequit̄ et dic:** **Dñe in volun-**
tate tua: pstitisti decori meo virtute.
Id est qz nō ex me bon⁹ erā et fortis: h̄ ex te
erā et pulcher et fortis: decori meo virtutes
pstiteras ex voluntate tua: q̄ me feceras. **Et**
vt ostēderes mihi: qz ex voluntate tua hoc
erā. **Auertisti faciē tuā a me:** et fa-
ctus sū cōturbatus. **Auertit q̄ faciē**
suā ab illo: quē emisit foras de paradiso. **Iā**
hic positus clamet: et dicat: **Ad te dñe**
clamabo: et ad deū meū deprecabor.
In paradiso nō clamabas: sed laudabas.
nō gembas: h̄ fruebar: **Foris positus** ge-
me et clama: p̄inquat tribulātū: q̄ deseruit
supbienti. **Be⁹ em̄** supbis resistit: hūilib⁹
autē dat gratiā. **Ad te dñe clamabo:** et ad
deū meū deprecabor. **Iā ex psona dñi** hoc
sequit̄ ipsius fundamenti nostri. **Que**
utilitas in sanguine meo: dū desce-
do i corruptiōes. **Quid ergo** orat: **Et**
resurgat. **Si em̄** descēdero inquit in corru-
ptionē: si sic fuerit corrupta caro mea: quō
ceteroz hoim: vt nō in fine resurgat: vt qd̄
fudi sanguinē? **Si em̄ nō** mō resurgā: ne-
mini annūciabo: neminē lucrabor. **Et au-**
tē alicui annūciē mirabilia tua: laudes tu-
as: vitā eternā: exurgat caro mea: nō eat
in corruptionē. **Iā si** ierit: quō ceteroz ho-
minū: q̄ utilitas in sanguine meo? **Quā**
qd̄ cōfitebit̄ tibi puluis: aut annū-
ciabit veritatē tuā? **Confessio** gemina
est: aut peccati: aut laudis. **Qñ nobis** ma-
le est in tribulationib⁹: p̄fiteamur peccata
nostra: qñ nobis bene est: in exultatiōe iu-
sticie cōfiteamur laudē deo: sine p̄fessione
tñ nō sumus. **Audiuit dñs** et miser-
tus est mei: **Quō:** **Attēdit** ad dedicati-
onē domus: audiuit et misertus est. **Dñs**
factus est adiutor me⁹. **Audi** iā ipaz
resurrectionē. **Lovertisti plāctum**
meū in gaudiū mihi: et p̄cidisti sac-
cu meū et accixisti me leticia. **Quid**
est sacc⁹? **Mortalitas:** **Sacc⁹** de capris cō-
ficat̄: et de hedis: et capre et hedi inf̄ pctōres
ponūt. **Dñs** de numero nostro saccū solū
accepit: nō assumpsit meritū sacci. **Meri-**
tū sacci peccatū est: saccus ille mortalitas
est. **Assumpsit** p̄pter te mortalitatē: q̄ meri-
tū mortis nō habebat. **Meritū** em̄ mortis
ille habet q̄ peccat: **Ille autē** q̄ si peccauit:
nō habuit meritū sacci. **Alio loco** ipius ē
vox dicēt: **Ego autē** cū mihi molesti essēt:
induebaz me cilicio. **Quid est** hoc: indue-
bā me cilicio: **Hoc opponā** persecutorib⁹

quod habeo de cilio. Et hominem illum putaret: abscondit se ab oculis persecutorum: quia in digni erant persecutores qui viderent indutum cilio. Ergo cecidisti saccum meum: et cinxisti me leticia. Et ceteret tibi gloria mea et non compungar. Quod in capite est: hoc in corpore. Quid est non compungar. Jam non moriar. Compunctus est enim cum in cruce pederet lancea percussus est. Caput ergo nostrum dicit: non compungar: tamen non moriar. Nos autem tunc quid dicimus propter dedicationem domini? Non nos compungat conscientia stimulis peccatorum. Dimittent enim omnia: et tunc liberi erimus. Et ceteret tibi inquit gloria mea: non humilitas. Si nostra et christi: quia corpus christi nos. Quare? Quia quibus christus sedeat in celo: dicitur est quibusdam: Esuriui et deditis mihi manducare. Et ibi est et hic. Ibi in se: hic in nobis. Quid ergo ait: Et ceteret tibi gloria mea: et non compungar: Semit tibi humilitas mea: ceterabit tibi gloria mea. Jam in fine: Domine deus meus in eternum confitebor tibi. Quid est in eternum confitebor tibi: In eternum laudabo te: quia diximus esse confessionem in laudibus: non tamen in peccatis. Confitere ergo modo: quod tu fecisti in deum: et confiteberis quid tibi fecerit deus. Quid fecisti? Peccata: Quid deo tibi confitenti iniquitatem tuam? Dimittit tibi peccata: ut ei postea laudes ipsius confitens: in eternum non compungaris peccato.

Explicit Tract. de ps. XXIX.

Incipit Tract. de ps. XXX.

In fine ps. ipsi David extasis.

In finem psalmus ipsi mediatori manu forti in persecutionibus. Nam extasis que addita est titulo: excessum mentis significat: que fit vel pauore: vel aliqua reuelatione. Sed in hoc psalmo pauor maxime apparet perturbati ipsi dei: persecutione omnium gentium: et defectum per orbem fidei. Sed prior loquitur ipse mediator. Beinde redemptus sanguine ipsius populus gratias agit. Ad extremum perturbatur: dum loquitur quod ad extasim pertinet: propheta vero ipsius persona bis inponitur prope finem: et in fine.

Expositio prima psalmi.

In te domine speravi: non confundar in eternum: In te domine speravi nunquam confundar: dum tanquam homini sicut ceteris insultabitur. Et in iusticia tua erue me et exime me. Et in tua iusticia erue me de fouea mortis: et exime me de numero eorum. Inclina ad me au-

rem tuam: Humile me exaudi propter mihi. Acceleravi et eximas me. Nec differas in fine seculi: sicut omnium credentium mihi segregationem meam a peccatoribus. Esto mihi in deum protectorem: protector deus esto mihi. Et in domum refugii ut saluum me facias. Et tanquam domus quo refugiens saluus sum. Quia fortitudo mea et refugium meum es tu: Quia fortitudo mea ad tolerandos persecutores meos: et refugium meum ad relinquendos tu mihi es. Et propter nomen tuum dux mihi eris et enutries me. Et ut pro me innotescas omnibus gentibus: pro omnia sequar voluntatem tuam: et paulatim mihi aggregat sanctis adimplebis corpus meum: et perfectam staturam meam. Educes me de insidiis istis quas occultauerunt mihi. Quonia tu es protector meus.

In manus tuas commendo spiritum meum: propter tuam commendo spiritum meum: cito recepturum. Redemisti me domine deus veritatis. Bicat et populus redemptus passione domini sui: et letus clarificatione capitis sui: Redemisti me domine deus veritatis. Odisti obseruantes vanitatem: superuacue. Odisti obseruantes falsam beatitudinem seculi: Ego autem in domino speravi: exultabo et iocundabor in tua misericordia. Exultabo et iocundabor in tua misericordia: que me non fallit. Quia respexisti humilitatem meam: Quia respexisti humilitatem meam: que me vanitati in spe subiecisti. Saluam fecisti de necessitatibus animam meam. Saluam fecisti de necessitatibus timoris animam meam: ut tibi caritate libera seruiat. Nec conclusisti me in manibus inimici: Nec conclusisti me: ut non haberem additum respirandi in libertate: et darem in sempiternam partem diaboli: cupiditate huius vite illaquantis: et morte terrenis. Statuisti in loco spaciose pedes meos. Resurrectione cognita domini mei et in ea promissa: mihi spaciatur permanens in latitudine libertatis ab angustiis timoris educta: caritas mea. Miserere mei domine quonia tribulor: Sed que est ista insperata persecutorum crudelitas: magnus mihi pauore incutiens: Miserere mei domine. Non enim de morte iam terreor: sed de cruciatibus atque tormentis. Conturbatus est in ira oculus meus: habebam oculum in te

Alia lra. t eruas.

Alia lra. t Quonia.

Alia lra. t deduces me.

Alia lra t laqo hoc que absconderunt.

Alia lra t letabor.

Alia lra. t Quonia.

Alia lra t saluasti.

Alia lra t manibus.

quod nō me desereres: iratus es ⁊ turbasti eū. Anima mea ⁊ venter meus. In eadē ira turbata est aīa mea: ⁊ memoria mea quā tenebā: quid p̄ me ptulerit et mihi pmiserit dñs meus. Quoniam defecit in dolore vita mea: Quā vita mea est cōfiteri te: sed defecit in dolore: dū dixisset inimicus torqueant donec negēt. Et anni mei in gemitibus. Tempa q̄ ago in hoc seculo: nō mihi morte auferūtur: sed manēt atq; in gemitib; sūt. Infirmat⁹ est in egestate vigor meus. Egeo sanitate hui⁹ corporis: nec paratur cruciatib;. Egeo resolutione corporis ⁊ paratur morti: ⁊ in hac egestate infirmata est fiducia mea. Et ossa mea cōturbata sunt. Et infirmitas mea cōturbata est. Super inimicos meos fact⁹ sum opprobriū: Inimici mei sūt oēs iniqui: ⁊ in p̄ sceleribus suis vsq; ad confessionē torqueant. Superavi ergo opprobriū eorū: cuius cōfessionē non mors sequit: sed cruciatys insequitur. Et vicinis meis inimicū: Numū hoc visum est eis: qui iā appropinquabāt cognoscere: ⁊ tenere fidem quā teneo. Et timor notis meis. Et ipis notis meis exēplo horribilis tribulationis mee timores incussi. Qui videbāt me foras fugiebāt a me: Quoniam intelligebāt interiorē ⁊ inuisibile spem meā: in exteriora ⁊ visibilia fugerūt a me. Oblitus sum tanq; mortuus a corde. Et oblitū sūt me tācō mortu⁹ sum a corde ipsorū. Factus sū tanq; vas perditū: Vfus sū mihi pisse vsq; dñi viues in hoc seculo: ⁊ neminē lucrificēs cū oēs timerēt aggregari mihi. Quā audiui vituperationē multorū accolentū in circuitu. Quā audiui vituperātes multos in pegrinatione hui⁹ terre iuxta me sequētes circuitū tpm: ⁊ me cū in patriā eternā rediere recusantes. Quā cōgregaretur ipsi simul aduersū me: vt acciperet animā meā cōsiliati sunt. Et p̄sentiret eis anima mea que morte posset d̄ potestate illoz facile exire: excogitauerūt silū q̄ nec mori me sinerēt. Ego aut in te speravi dñe: dixi tu es de⁹ meus: Nō em̄ mutarus es: aut nō saluū facies qui emendas. In manib; tuis sortes mee. In p̄tate tua sunt sortes mee. Nō em̄ vllum video meritū: quo de vnica impietate generis humani me potissimū elegisti ad salutez. Et si est apud te iu-

Alia lra.
† Infirmata ē
in pauprate ⁊
t⁹ mea.

Alia lra.
† valde.

Alia lra.
† fugerūt.

Alia lra
† Oblitiōi da
tus sū.

Alia lra.
† cōmorātiuz.

Alia lra
† In eo.
† cōuenirent.

stus ⁊ occultus ordo electiōis mee: ego tñ quē hoc latet: ad tunicā dñi mei sorte pueni. Erue me d̄ manibus inimicorū meorū: ⁊ a persequētibus me. Illustra facie tuā super serui tuum: Notū fac hominib; qui nō putāt me ad te ptinere: super me esse intendentē faciem tuā: meq; tibi seruire. Saluū me fac in tua misericordia dñe: nō confundar qm̄ inuocaui te. Bomine nō erubescā insultantib; mihi ex eo qd̄ te inuocaui. Erubescant impij ⁊ deducantur in infernū. Erubescant pot⁹ qui lapides inuocāt ⁊ ymbus sociant. Aduta ⁊ efficiātur labia dolosa. Nota faciēs populis sacramēta in me tua: sic fac obstupescere labia fingentū de me falsa. Que loquitur aduersus iustū iniquitate: in supbia ⁊ p̄ceptu. Que loquitur aduersus christū iniquitate: supbientes ⁊ cōtemnentes tanq; hominē crucifixum. Magna multitudo dulcedinis tue dñe: Exclamat h̄ p̄pha ista cernens ⁊ mirās: q̄ multis modis copiosa est dulcedo tua dñe. Quā abscondisti timentib; te. Et iā eos quos emēdas multū amas: sed ne dissoluta securitate negligent⁹ agāt: abscondis ab eis dulcedines amoris tui: q̄b; vtile est timere te. Perfecisti ⁊ sperantibus in te: Perfecisti aut hāc dulcedinē sperantib; in te. Nō em̄ subtrahis eis qd̄ vsq; in finē pseuerāter expectant. In conspectū filioz hoīm. Nō em̄ latet filios hoīm iam nō sūm Adaz sed sūm filiū hoīs viuētes. Abscondes eos in abscondito vult⁹ tui: Quā sedē impetū serues in abscondito noticie tue sperantib; in te. A turbatione hominū. Et iā nullā humanā turbationē patiant. Proteges eos in tabernaculo tuo: a cōtraditione linguarū. S; hic interim dū eis maledice lingue obstrepūt dicētes: q̄s hoc nouit: aut q̄s inde venit. Proteges eos in tabernaculo fidei earū rerū q̄s dñs p̄ nobis t̄paliter gessit: ⁊ ptulit. Bndictus dñs: qm̄ misericauit misericordiā suā in ciuitate ⁊ circuitū. Bndictus dñs qm̄ post emēdationē acerrimarū p̄secutionū: oibus mirabile fecit misericordiā suā p̄ orbē terrarū in circuitu societati hūane. Ego dixi ⁊ extasi mea: Et ille plus iterū loquēs dicit: Ego dixi in pauore meo cuz horribilit̄ in me gentes seuiūt. Proiect⁹ sum a fa-

Alia lra.
† fiat.

Alia lra.
† in abusiōe.

Alia lra.
† eis q̄ sperāt.

Alia lra
† facit.

Alia lra
† munita.

Alia lra
† excessu
tis mee.

ra seruis aduersus christianos aliquo modo iniuria psequeretur. Non ait: quod sanctos meos: quid seruos meos: sed quid me psequeris: hoc est quid membra mea. Caput p membris clamabat: et membra in se caput tras figurabat. Hocē namq; pedis suscipit lingua: quādo forte in turba cōtritus pes dolet: et clamat lingua calcat me. Non em̄ ait: Calcat pedē meū: sed se dixit calcari quā nemo tetigit. Sed pes qui calcat est: a lingua nō sepratus est. Ergo etiā sic nō incōgrue intelligitur extasis: p̄uor. Quid enī dicam⁹ fratres: Si nullus oīno p̄uor: cēt passur⁹: quid dicere⁹ ipsi Petro: quod audiui⁹ nati apostolorū die: quando ei dñs predixit futurā suā passionē: Lū es⁹ iunior cingebas te et ibas quo volebas: cū autē senior factus fueris: alter te cinget: et feret quo tu nō vis. Hoc autē inquit dixit significās qua morte morerē. Ergo si Petrus ap̄ls tāta p̄secutiōe quo nollet duct⁹ est: et volens nolēs mortu⁹ est: s̄ volēs coronatus est: quid mirū si est aliq̄s p̄uor in passione etiā iustorū: etiā sc̄torū. P̄uor est ex hūana infirmitate: spes ex diuina p̄missiōe. Qd̄ p̄uor tuū ē: qd̄ speras donū dei est in te: et meli⁹ in p̄uore tuo agnosce te: vt in liberatiōe tua glorifices eū q̄ te fecit. P̄uor hūana infirmitas: nō in eo p̄uore deficit diuina misericordia. Beniq; p̄uor iste inde cepit: **In te dñe speraui non confundar in eternum.** Videtis qz et p̄uor et sperat. Videtis quia p̄uor iste nō est sine spe: etiā si ē aliqua in humano corde cōturbatio: non recedit diuina p̄solatio. Loquitur ergo hic christus in prophetia: audeo dicere christus loquit. Dicturus ē quedā in hoc psalmo: que q̄ si christo videantur nō posse cōgruere: illi excellentie capitis nostri: maximeq; illi v̄bo quod in p̄ncipio erat deus apud deū: nec ei i forma serui fortasse videbunt qdā hic v̄ba p̄gruere: quā formā serui suscepit ex v̄gine: et tñ christus loquit: qz in membris christi christus. Et vt nouerit: qz vnus dicitur christus caput et corpus suū ap̄se dicit cū d̄ cōiugio loqueret: Erūt duo in carne vna. Igitur iā non duo: sed vna caro. Sed forte hoc dicat de quocūq; cōiugio: Audi aplūm Paulū. Et erūt duo inq̄t in carne vna. Sacramētū hoc magnū ē: ego autē dico in christo et in ecclia. Sit ḡ tāq; ex duobus vna quedaz persona: ex capite et corpore: ex sponso et sponsa. Nā vnitatē p̄

fone hui⁹ mirā et excellentē: cōmendat etiam Esaias p̄beta. Nā loquēs etiā in eo christus in p̄beta ait: Sicut sp̄so alligauit mihi mirā: et sicut sponsam ornauit me ornamento. Se dixit sponsum: se sponsam. Quare se sponsus: se sp̄saz: nisi qz duo in carne vna: Si duo in carne vna: cur non duo in voce vna: Loquat ergo christ⁹: qz in christo loquit ecclia: et in ecclia loquitur christ⁹: et corp⁹ in capite: et caput in corpore. Audi Aplūm hoc ip̄m euidēt⁹ exp̄mētē. Sicut em̄ est vnū corp⁹ et membra habz multa: omnia autē membra corporis cū sint multa: vnū est corpus: sic et christus: Loquēs de membris christi: s̄ est de fidelib⁹: non ait sic: et membra christi: sed totū hoc qd̄ dixit christū appellauit. Sicut em̄ corpus vnū: et membra habet multa: oīa autē membra corporis cū sint multa: vnū est corp⁹: sic et christus membra multa vnū corp⁹. Ergo simul oēs nos cū capite nostro christo sine capite nostro nihil valētes. Quare: Quia nos cum capite n̄o vites: sine capite n̄o: qd̄ absit: far mēta p̄cisa: nō alicui op̄i agricolaz: s̄ igni tantūmō destinata. Ideo et ipse in euāgelio: Ego sum vitis: vos estis palmites: pater meus agricola ē: et sine me inq̄t nihil potestis facere. Bñe si sine te nihil: totū in te. Etenī quicquid ille opatur p̄ nos: nos videmur opari. Potest ille multū et totū sine nobis: et nos nihil sine ipso. Ergo in quacūq; extasi loquat: siue p̄uor: siue excessu mētis: cōgruūt que dicunt. Dicam⁹ in christi corpore: dicamus omnes quasi vn⁹: qz oēs vnitas: Dicam⁹: In te dñe speraui nō confundar in eternum. Illā inq̄t p̄fusionē phorresco q̄ est in eternū. Nā est quedam p̄fusio tp̄alis vtilis: p̄turbatio animi respiciēt̄ p̄ctā suā: respectōe p̄horrescēt̄: horrore erubescēt̄: erubescēt̄ corrigēt̄. Cū dicit et Apl̄s: Quā. n. gl̄am habuistis tūc in his in q̄bus nūc erubescit: Ergo erubescē illos dicit iā fideles: nō de p̄nitibus donis: sed de p̄teritis peccatis. Hāc cōfusionem nō formidet christianus: imo si hanc non habuerit: eternaz habebit. Que est eterna confusio: Quā fiet illud quod dictū est: Et traducent eos ex aduerso iniquitates eorū: Et fit traducentib⁹ ex aduerso iniquitatib⁹ omnis grex malus ad sinistrā: tāq; bedis ab ouibus seprati: et audient: Ite in ignē eternū qui paratus est diabolo et angelis eius. Querūt quare: Esurui em̄ et nō dedistis mihi manducare, Contēnebāt tunc

quando esurienti christo nō dabant cibū: quando sitiēti non dabant potū: quando nudū nō vestiebāt: peregrinū nō suscipiebant: egrotantē nō visitabant. Tunc contemnebāt: cū ceperit illis enumerari confundētur: et hec cōfussio in eternū erit. Hāc timens iste qui pauet: vel cuius ad deū est mētis excessus hoc rogat: In te dñe speraui: nō confundar in eternū: **Et in tua iusticia erue me et exime me.** Nam si attendas ad iusticiam meā daninas me. In tua iusticia me erue. Est enim iusticia dei: que et nostra sit: cuz donatur nobis. Ideo autem dei iusticia dicitur: ne homo se putet a seipso habere iusticiam. Sic em̄ dicit ap̄ls Paulus: **Credēti in eū qui iustificat impiū.** Quis est qui iustificat impiū? Qui ex impio facit iustū. Reputatur fides eius ad iusticiā. Iudei vero quia suis virib⁹ se putabāt implere posse iusticiā: offenderūt in lapidem offensionis: et petrā scandali: et gratiā christi non agnouerūt. Acceperunt em̄ legē qua fierent rei: nō qua liberarent a reatu. Beniq̄s quid de illis Ap̄stol⁹ dicit: **Testimoniū em̄ perhibeo illis quia zelum dei habent iudei: sed nō scdm̄ scientiā.** Quid est qd̄ dixit qd̄ zelū dei habēt: s̄ nō s̄m̄ scientiā? Audi qd̄ sit nō s̄m̄ scientiā. Ignorantes enim dei iusticiam et suā volētes constituere: iusticie dei non sunt subiecti. Si ergo ideo nō scdm̄ scientiā zelū dei habent: quia ignorāt iusticiā dei: et volunt suam statuere: qua se ex ipsis iustificāt: ideo gratiam dei nō cognouerunt: quia gratis saluari noluerunt: Quis est qui nō saluat gratis? In quo nō inuenit saluator qd̄ coronet: sed quod dānet. non inuenit merita honorū: sed inuenit merita suppliciorū. Si agat tanq̄s veraciter ex regula legis p̄posita: dānāndus est peccator. Hāc regula si ageret quē liberaret: Omnes em̄ peccatores inuenit: solus sine peccato venit: q̄ nos peccatores inuenit. Hoc ait Ap̄stol⁹: **Omnes em̄ peccauerūt et egent gl̄a dei.** Quid est egent gl̄a dei? Ut ipse liberet nō tu. Quia tu te liberare nō potes: indiges liberatore. Quid est qd̄ te iactas? Quid ē qd̄ de lege et iusticia p̄sumis? Nō vides quid intus cōfligat in te: de te: aduersus te? Nō audis pugnantē et cōsistentē: et adiutoriu⁹ in pugna desiderantē? Nō audis athletā domini ab agonitheta petentē adiutoriu⁹ pugne sue? Nō em̄ sic te expectat deus certantem: quomō te expectat editor: si forte

pugnes i amphitheatro. Ille tibi premiu⁹ dare pōt si viceris: adiuuare te periclitantem nō potest. Nō sic expectat de⁹. Et ideo ergo attēde eū qui dicit: **Cōdelector em̄ legi dei: scdm̄ interiorē hominē.** Et ideo autē aliam legē in mēbris meis: repugnantē legi mentis mee: et captiuū me ducentē in lege peccati que est in mēbris meis: **Miser ego homo: q̄s me liberabit d̄ corpore mortis huius?** Gratia dei per Iesum christū dominum nostrum. Quare gratia? Quia gratis datur. Quare gratis datur? Quia merita tua nō precesserūt: sed beneficia dei te preuenerunt: Illi ergo gloria qui nos liberat. Omnes enim peccauerunt et egent gloria dei. In te ergo domine speraui non in me: nō confundar in eternū: quia in eo spero qui nō confundit. In tua iusticia erue me et exime me: Quia non inuenisti in me iusticiam meā: erue me in tua: hoc est illud me eruat quod iustificat me: quod ex ipio pium facit: quod ex iniquo iustum: qd̄ ex ceco videntē: qd̄ ex cadente surgentē: qd̄ ex flēte gaudētē. Hoc me liberat: nō ego. **In tua iusticia erue me et exime me.** **Inclina ad me aurem tuam:** Fecit hoc deus quādo ipsum christum ad nos misit. Illū ad nos misit: qui inclinato capite digito scribebat in terra: quādo ei adultera mulier offerebatur puniēda. Ille autem inclinauerat se ad terrā: id est deus ad hominem: cui dictū est: **Terra es et in terram ibis.** Non em̄ quasi corporalibus locis deus ad nos inclinat aurem suam: aut mentibus istis corporeis determinatis finitus est. Omnino nihil horū cogitent humana phātasmata: veritas est deus. Veritas nec quadra est: nec rotūda: nec longa. Ubiq̄ presens est: si cordis oculus ad eam pateat. Inclinat tamen aurem suam ad nos deus misericordiam deponens supra nos. Que maior misericordia: q̄ vt vnicū suū daret nobis: non viuere nobiscum: sed mori pro nobis? Inclina ad me aurem tuam. **Accelera vt eximas me.** Exaudif. n. in hoc cū dicit: accelera. Ad hoc em̄ positū verbū est: vt hoc totū qd̄ nobis videt q̄ diu voluitur seculū intelligas punctum esse. Nō est diu quod habet extremū. Ab Adam vsq̄ ad hodiernum diem peractū est: et multo vtiq̄ plus peractum est q̄ restat peragendū. Si adhuc viueret Adam et hodie moreretur: quid ei prodesset tam diu esse: tam diu vixisse? Ergo celeritas

hec: quare? Quia trāsuolant tempora. Et quod tibi tardū est: in oculis dei breue est. Hāc hanc celeritatē iste intellexerat in extasi: Accelerā ut eximas me. **E**sto mihi in deum p̄tore & in domū refugij: ut saluū me facias. Bonus refugij tu mihi esto deus: p̄tore: domus refugij. Aliquē enim periclitor & volo fugere. Quo fugio: Ad quez locum tutus fugio: Ad quē mōtē: Ad quā speluncā: Ad que tecta munita: Quā arce teneā: Quibus murū ambigat: Quocūq; iero sequor me. Quicquid enim vis potes fugere homo p̄tore conscientia tuā. Intra in domū tuā: req̄sce in lecto tuo: intra in interiora: interius habere nihil potes quo fugias a conscientia tua si rodit te peccata tua. Quia vero dixit: accelera ut eximas me: & in tua iusticia erue me: ut dimittas peccata mea: & edifies in me iusticiā tuā: tu mihi eris domus refugij: ad te cōfugio. Nā a te quo fugias: Frascitur tibi deus: q̄ fugis: Audi quid dicat in alio psalmo: timēs irā dei: Quo ibo a spū tuo: & quo a facie tua fugiā: Si ascēdero in celū tu ibi es: si descendero in infernum ades. Quocūq; iero: ibi te inueniam: & si irasceris: vltorem te inuenio: si placatus es: adiutorē. Nihil mihi ergo restat: nisi ad te fugere: non a te. Ut euadas hominē dominū quicūq; seruus es: fugis in ea loca vbi nō est dūs tuus: ut euadas deū: fuge ad dñm. Nā nō ē quo fugias deū. Presto sunt oia & nuda omnipotentis oculis. Tu ergo mihi inquit esto domus refugij. Nā si saluus nō fuero quō fugio: Sana me & fugio ad te. Nā si me nō sanas: ābulare non possuz: fugere quō potero: Quo iret: quo fugeret si ābulare nō posset semiuuū in via sauciatus vulneribus latronū: Quē transiens sacerdos p̄terijt: trāsrens leuita p̄terijt: trāsrens samaritanus miseratus est: id ē ipse dñs q̄ miseratus est genus hūanuz. Samaritanus. n. custos interpretat: Et q̄s ē q̄ nos custodit si ille deserit: Adherito cū iudei cōuiciātes dicerēt: nōnevez dicim⁹ qz samaritanus es & demoniū habes: vnuz respuit: alterz amplexus est: Ego inq̄t demoniū nō habeo. Nō dixit: nō sū samaritanus: sic intelligi volēs nostrū se esse custodē. Miseratus ergo accessit: curauit: ad stabulū p̄duxit: impleuit circa eū misericordiā. Ille itā potest ābulare: potest & fugere. Quo fugeret nisi ad deū: vbi fecit sibi domū refugij: Quia fortitudo mea & refu-

gium meuz es tu: & p̄tore nomen tuū dux mihi eris & enutries me. Non p̄tore meritū meū: sed p̄tore nomen tuū: ut tu glorificeris: nō quia ego dignus sū: dux mihi eris ne aberrē a te. Et enutries me: ut validius sim ad māducandū escāz qua pascis angelos. Hic enim lacte nos nutrit: qui nobis celestē cibū pmisit: & vltus est materna misericordia. Sicut enim mater lactans eandē escā cui sumende idoneus infans nō est: per carnē traicit: & lac infundit. Hoc enim accipit puulus qd̄ acceptus erat ad mensaz: sed qd̄ per carnē traicitur p̄gruit paruulo. Sic dñs sapientiā suā ut lac nobis faceret carne indutus venit ad nos. Ergo corp⁹ chusti loquit: Et enutries me. **E**t educes me de muscipula ista quas occultauerunt mihi. Hāc passio significat: Educes me de muscipula ista quā occultauerunt mihi: nec sola illa passio est qua passus est dñs noster Iesus christus. Muscipulā suā diabolus tendit vsq; in finē: & ve illi qui in illā muscipulā cadit. Cadit autē omnis qui nō sperat in deū: qui nō dicit: In te dñe speraui nō p̄fundar in eternū: Et in tua iusticia erue me & exime me. Extēta est & parata muscipula inimici. Posuit in muscipula errorez & terrorez: errorez quo illicitat: terrorez q̄ frangat & rapiat. Tu claude ianuā cupiditatis contra errorez: tu claude ianuam timoris contra terrorez: & educeris de muscipula. Huiusmodi pugne exemplū ipse tibi imperator tuus: qui p̄tore te etiā temptari dignatus est in se demonstrauit. Et p̄mo temptatus est illecebris: quia tēptata est in illo ianuā cupiditatis: quādo eū temptauit diabolus dicēs: Bice lapidib⁹ istis vt panes fiat: Adora me & dabo tibi regna ista. Mitte te deorsuz: qz scriptū est: Quia angelis suis mādauit de te: vt in manib⁹ tollant te: ne quādo offendas ad lapidē pedem tuū: Omnia hec per illecebrā cupiditatis temptat. At vbi clausaz ianuaz inuenit cupiditatis: in eo qui tēptabatur p̄ nobis: conuertit se ad temptandā ianuā timoris: & preparauit illi passionez. Benicq; hoc dicit euangelista: Et cōsumata temptatione: diabolus recessit ab eo ad tempus. Quid est ad tempus: Tanq̄z reditus & tēptaturus ianuā timoris: quia clausam inuenit ianuā cupiditatis. Totum ergo corpus chusti temptatur vsq; in finem: Fratres mei: quādo iussuz est nescio

quid contra christianos mali: simul impu-
 gebatur in hoc corpus totum impingebat.
 Unde dictum est in psalmo: **T**anquam cum
 harenæ maris impulsus sum ut caderem: et dominus
 suscepit me. **A** ubi finita sunt illa que totum
 corpus impingebat ut caderet: cepit te-
 ptatio esse per partes. **T**emptat corpus chri-
 sti: una ecclesia non patitur persecutionem: alia
 patitur. **N**on patitur furor imperatoris: et pati-
 tur furor mali populi. **Q**uante vastatio-
 nes a plebibus? **Q**uanta mala gesta sunt
 ecclesie a malis christianis: ab eis qui cap-
 ti sunt in illo retiaculo? **T**am multiplicati
 sunt ut pmerent naues in piscatione illa domi-
 ni ante passionem. **N**on ergo desunt pressure
 temptationis. **N**emo sibi dicat: non est tempus
 temptationis. **Q**ui sibi hoc dicit: pcedat sibi
 pcedat. **Q**ui sibi pacem pcedat: securus in
 uadit. **T**otum ergo corpus christi dicat:
Educes me de muscipula ista quam occul-
 tauerunt mihi: quia educum est: et caput nostrum
 de muscipula quam absconderunt illi: quibus
 modo dicebat in euangelio: quia dicturi erant:
Hic est heres: venite occidam eum: et nostra
 erit hereditas: et in se sententiam dixerunt inter-
 rogati: **Q**uid faciet ille paterfamilias co-
 lonis malis: **M**alos male perdet: et vineam
 suam locabit alijs agricolis. **Q**uid et illud:
 non legistis: **L**apidem quem reprobauerunt edifi-
 cantes: hic factus est in caput anguli: **Q**uid
 est enim reprobauerunt edificantes: **H**oc aut
 eiecerunt extra vineam et occiderunt. **E**rgo
 erutus est et ille: caput nostrum sursum est: li-
 berum est. **H**eremus illi per dilectionem ut me-
 lius postea coglutinemur ei per immortalita-
 tem: et dicam omnes: **E**duces me de mus-
 cipula ista quam occultauerunt mihi. **Q**ui
 tu es pector meus. **A**udiamus vo-
 cem domini quam dixit in cruce. **I**n manus
 tuas commendo spiritum meum: **L**erte
 cum verba eius in euangelio: de isto psalmo
 cognoscimus: ipsum hic locutum fuisse non
 dubitemus. **H**abemus hoc in euangelio dic-
 tum: **I**n manus tuas commendo spiritum me-
 um: et inclinato capite reddidit spiritum. **N**on
 sine causa voluit verba huius psalmi sua
 esse: nisi ut te admoneret se locutum esse in
 hoc psalmo: **I**psam hanc querere: cogita quomodo
 in illo psalmo se queri voluit per susceptio-
 nem matutina. **F**oderunt manus meas et pe-
 des meos: dinumerauerunt omnia ossa mea.
Ipsi vero considerauerunt et conspexerunt me:
 diuiserunt sibi vestimenta mea: et super ve-
 ste meam miserunt sortem. **U**t te admoneret in

se hanc esse completum: in voce sua posuit caput
 ipsius psalmi: **D**eus deus meo ut quid me de-
 reliquisti: **E**t tunc voce corporis in se transi-
 guravit. **N**on enim unicum suum pater aliquando
 dereliquit. **R**edemisti me domine
 deus veritatis. **F**aciens quod promissisti: non
 fallens in pollutione sua deus veritatis.
Odisti obseruantes vanitatem: su-
 peruacue. **Q**uis obseruat vanitatem: **Q**ui
 timedo mori mentis. **T**imedo enim mori me-
 titur: et moritur antequam moriatur: qui ideo me-
 titur ut viuere. **N**on enim vis ne moriaris:
 et metris et morieris: et cum vitas unam mortem
 quam differre poteris: auferre non poteris: in-
 cides in duas: ut prius moriar in anima: po-
 stea in corpore moriar. **E**nde hoc nisi ob-
 seruando vanitatem: **Q**uia dulcis est tibi tra-
 siens dies: quia dulcia sunt tibi volentia tem-
 pora: unde nihil tenes: et insuper tu teneris.
Odisti obseruantes vanitatem superuacue.
Ego autem: **Q**ui non obseruo vanitatem.
In domino speraui: **S**peras in pecunia: ob-
 seruantes vanitatem: speras in honore et libi-
 mitate aliquid patris humane: obseruas vanita-
 tem. **S**peras in alio amico potente: obseruas
 vanitatem. **I**n his omnibus cum speras: aut tu
 expiras: et ea hic dimittis: aut cum viuis omnia
 pereunt: et in spe tua deficis. **H**anc vanitatem
 commendat **E**saia dicens: **O**mnis caro fe-
 nitur: et omnis gloria eius quasi flos feni. **A**ruit fe-
 nitur: et flos eius decidit: verbum autem domini
 manet in eternum. **E**go autem non quomodo illi
 qui sperant in vanitates: et qui obseruant
 vanitates: sed in domino speraui: qui non
 est vanitas. **E**xultabo et iocundabor
 in tua misericordia. **N**on in mea iusti-
 cia. **Q**uia respexisti humilitates
 meas: salua fecisti de necessitatibus
 animam meam. **N**ec conclusisti me
 in manus inimici. **Q**ue sunt necessi-
 tates: unde salua volumus fieri animam no-
 stram: **Q**uis has enumeret? **Q**uis digne
 eraggeret: **Q**uis congrue vitandas fugien-
 dasque commendet: **P**rimo in genere humano
 dura necessitas: nescire cor alterius: male
 sentire plerumque de amico fideli: bene sen-
 tire plerumque de amico infideli. **O** dura ne-
 cessitas. **E**t quid facis ut corda inspicias?
Que oculum affers: infirma et plangenda
 mortalitas? **Q**uid facis ut videas hodie
 cor fratris tui? **N**on habes quid facias?
Alia maior necessitas: nec tuum vides qua-
 le erit cras. **Q**uid iam dicam de necessi-
 tatibus ipsius mortalitatis? **N**on necel-

*Alia qd dicitur in cruce
 transfiguratus voca, sicut
 vultu dicitur in cruce*

*vos qui sperant in pecunia
 sperant in vanitate
 iniquitate*

se est: et nemo vult. Nemo vult quod neces-
se est. Nemo vult quod erit velis nolis. Bona
necessitas nolle quod non potest evitari. Nam
si fieri posset: nollemus utique mori. Et effici-
quidem angeli vellemus: sed commutatione
quadam non morte: sicut dicit Apostolus:
Edificationem habemus ex deo: domum si ma-
nufactam eternam in celis. Etenim in hoc in-
gemiscimus habitaculum nostrum quod de celo
est superindui cupientes: si tamen induti et
non nudi iuveniamur. Etenim quid sumus in
hac habitatione ingemiscimus grauati: in
quo nolimus expoliari: sed supuesturi: ut ab-
sorbeatur mortale a vita. Volumus pene-
nre ad regnum dei: sed per mortem nolumus:
Et tamen dicit tibi necessitas: hac venies: hac
venire dubitas homo: cum hac ad te vene-
rit deus. Que sunt etiam necessitates vince-
darum vetustissimarum cupiditatum: et anno-
sarum malarum consuetudinum: Vincere consue-
tudinum dura pugna: nosti. Videtis quod ma-
le facias: quod detestabiliter: quod infelicitur: et
faci tamen: Fecisti heri: facturus es hodie.
Si sic tibi displicet cum disputo: quomodo di-
splicet tibi cum cogitas: Et tamen facturus es
hoc. Unde raperis: Quis te captiuum tra-
hit: An illa lex in membris tuis repugnans le-
gi mentis tue: Llama ergo: Infelix ego ho-
mo: quis me liberabit de corpore mortis hu-
ius: Gratia dei per Iesum Christum dominum
nostrum. Et impletur in te quod modo diximus:
Ego autem in domino speravi: exultabo et iocun-
dabor in tua misericordia: quia respexisti hu-
militatem meam: salutem fecisti de necessitatibus
animam meam. Unde etiam facta est salua de ne-
cessitatibus anima tua: nisi quia respecta est
humilitas tua: Nisi prius humiliareris non te
exaudiret: qui te a necessitatibus liberaret.
Humiliatus est qui dixit: Infelix ego ho-
mo: quis me liberabit de corpore mortis huius:
Non sunt humiliati qui ignorantes dei iusti-
ciam et suam volentes constitueri: iusticie dei non
sunt subiecti. Nec conclusisti me in
manus inimici: Non vicini tui: non com-
possessoris tui: non eius cum quo militasti et
eum lefisti: aut forte in tua ciuitate iniuriam ei
fecisti. Isti enim tales sunt: per quibus orare
debemus. Alium habemus inimicum: diabolum
serpentem antiquum. Omnes morietes si be-
ne moriamur: ab eius manibus liberamur.
Quicumque enim male moriuntur: in suis iniqui-
tibus: in eius manibus concluduntur: ut
cum illo in fine damnentur. Liberet ergo nos
dominus deus noster: de manu inimici no-

stri. Ille enim nos per cupiditates nostras
vult capere. Cupiditates autem nostre quam vali-
de sunt: et eis quando seruiamus: necessita-
tes vocantur. Liberante autem deo animam no-
stram de necessitatibus nostris: quid erit quod
in nobis teneat inimicus: ut concludamur
in manus eius: Statuisti in loco spa-
cioso pedes meos. Certe angusta via
est: laborant angusta est: amara lata est. Ea-
dem que angusta est: lata fit. In spacio-
so dicit posuisti pedes meos: ne angustiati pe-
des mei irent in se: et incurrendo in se deiecer-
ent me. Ergo quod ait: posuisti in spacio-
so pedes meos: plane fecisti mihi facile iusti-
ciam: que mihi erat aliquando difficilis. Hoc est
posuisti in spacio-
so pedes meos: Misere-
re mei domine quam tribulor: tristatus est in ira
oculus meus: anima mea: et veter me: quam
defecit in dolore vita mea et anni mei in ge-
mitibus. Sufficiat caritati vestre: adiuuat
te domino: fortassis implebimus debitum: ut et
psalmo pacto perficamur.

Sermo secundus de medio eiusdem psalmi.

A reliquos psalmi nostri reuertat inten-
tio: et nos ipsos agnoscamus in ver-
bis prophete. Quia si nos inspexerimus
in tempe tribulationis: gaudebimus in tem-
pore retributionis. Commendaueram carita-
ti vestre cum primas partes huius psalmi ex-
ponerem: quod Christus loquatur: et quod sit
accipiendus Christus totus cum capite et cor-
pore: non tacueram. Testimonium etiam scriptura-
rum: quantum mihi videtur satis idoneis luculen-
tisque firmaueram: ita ut omnino dubitari non
possit Christum esse caput et corpus: sponsum
et sponsam: filium dei et ecclesiam: filium dei fac-
tum filium hominis propter nos: ut filios hominum
faceret filios dei. Atque ita eorum duo in car-
nevna in sacramento magno: quia agnoscun-
tur duo in prophetis in voce una. Gratula-
tio superius expressa est ipsius dicentis: Re-
spexisti humilitatem meam: salutem fecisti de ne-
cessitatibus animam meam: nec conclusisti me in
manus inimici: statuisti in loco spacio-
so pedes meos. Gratulatio est liberati hominis
a tribulatione: liberatori membrorum Christi
ab afflictione et insidijs. Et rursus dicit:

Miserere mei domine quam tri-
bulor: In tribulatione utique angustia est.
Quomodo ergo posuisti in spacio-
so pedes meos: si adhuc tribulatur: Quomodo in
spacio-
so sunt pedes: An forte una quidem
vox est: quia unum quidem corpus: sed
in aliquibus membris spacium sentatur:

ciata est hoibus si p aliqua parua vel magna causa in odiu pruperit: nullā societate cū pace: hoc ē christo habere poterit: nisi p dignā emēdationē penitentie. Sequit̄ iste r dicit: Turbat̄ est p̄ ira oculus me⁹ aīa mea r venter me⁹: hoc ē turbata sūt interiora mea. Ventrē p̄ interiorib⁹ posuit. Aliqñ enī iniqs r puerb r a lege deuīatib⁹ r male viuētib⁹ irasci lz clamare nō lz. Cū irascimur r clamare nō possum⁹: interiora nostra turbātur. Tanta est enī aliqñ puerfitas vt nec corripī possit. **Quā defecit in dolore vita mea: r anni mei in gemitibus.** Defecit inquit in dolore vita mea. **Vicit Aplus:** Nunc viuimus si vos statis in dño. Quicūq; pfecti sunt ex euāgelio: r grā dei: nō hic viuūt nisi ppter alios. Nā vita eoz in hoc seculo eis nō est necessaria. Sed qz dispēratio eoz alijs necessaria est: sit in eis qd̄ ait idē Apls: p̄cupiscentiā habens dissolui r esse cū christo: Multo enī magis optimū: manere aut in carne necessariū ppter vos. Quā aut videt homo ex dispositione sua: ex laborib⁹ suis: ex predicatione sua non p̄ficere hoies: infirmat̄ in egestate vita hominis. Vere miserabilis egestas r fames: qñ quidē eos q̄ dño lucrāmur: quodā mō manducat ecclesia. **Quid ē manducat:** In corpus suū traicit. Quicqd̄ enī manducamus in corpus nostrū traicimus. Hoc agit ecclesia p̄ sanctos: Esurit quos lucrari vult: r quos lucrata fuerit aliquo mō manducat quodā mō. **Cui⁹ psonā gerebat Petrus:** qñ ei de celo submissus est discus: plen⁹ oibus aīalibus quadrupedib⁹: reptilibus: r volatilibus: quib⁹ generib⁹ oēs gētes significant. Prefigurabat dñs ecclesiā: qd̄ omnes gentes erat trāsuoratura: r in corpus suū couersura: r ait Petro: macta r manduca. **De ecclesia:** hoc ē Petre: qz sup̄ hanc petrā edificato ecclesiā meā: macta r māduca. **Pa⁹ macta:** r sic māduca. **Occide qd̄ sūt:** r fac qd̄ es. Cū ergo p̄dicat̄ euāgelium: r videt qui p̄dicat nō p̄ficere hoies: quare nō clamat: qñ defecit in dolore vita mea: r anni mei in gemitib⁹. **Infirmatus est in egestate vigor me⁹: r ossa mea coturbata sunt.** Anni nostri isti q̄s hic ducimus in gemitib⁹ sunt. **Uñ:** Quia abundauit iniquitas: refrigescit caritas multorū. In gemitib⁹ nō in claris vocibus. Quā videt ecclesia multos in puerfū ire: gemit⁹ suos deuorat apud se: vt dicat deo: **Gemit⁹**

meus nō est absconditus a te: In alio psalmo dicitur. Sed congruit huic r hoc dicere: gemitus me⁹ r si abscondit⁹ est ab hoibus: a te nō est absconditus. **Infirmat⁹ est in egestate vigor me⁹: r ossa mea: coturbata sunt.** De hac egestate sup̄ diximus. **Ossa vero fortes intelligunt eccle:** qui etiā si nō coturbantur p̄secutionib⁹ alienoz: coturbantur tñ iniquitatibus fratru. **Sup̄ oēs inimicos meos factus sum opprobriū r vicin⁹ meis nimii: r timor notis meis.** Sup̄ oīs inimicos meos factus sum opprobriū. Qui sūt inimici ecclesie: pagani: iudei: oibus peius viuūt mali christiani. **Etis videre q̄ oibus peius viuūt mali christiani:** De talib⁹ dicit p̄pheta Ezechiel: q̄a cōperantur farnētis inutilib⁹: pone paganos ligna eē siluatica extra ecclesiā: adhuc p̄t inde fieri aliqd̄ quō de lignis fabrilib⁹ est lignū fabro aptū: r si adhuc nodosū r curuū r corticosuz: tñ qd̄ doletur: ascietur: deplanet. r possit venire ad aliquā fabricā vsus hūani. **De farnētis aut p̄cisus fabri nihil facere possunt:** ignis ea solus expectat. **Attēdite fratres:** cū siluatico ligno vbiq; p̄ponat̄ farnētū manens in vite: qz farnētū dat fructū: illud lignū nō dat fructū: p̄ciso tñ farnēto de vite si cōparetur lignū siluaticū: intelligit̄ esse melius: qz de illo faber aliqd̄ facere potest: hoc aut n̄ querit: nisi q̄ foco ministrat. **Attendens itaq; multitudinē male viuētiū in ecclesia:** sup̄ oēs inquit inimicos meos fact⁹ sum opprobriū. **Peius inquit viuūt mali in farnētū meis:** q̄ qui ad illa nunq; accesserūt. Latine aperte cur nō dicam⁹: vel qñ psalmus exponim⁹: **Et si alijs forte temporib⁹ dicere nō audem⁹: saltem necessitas exponēdi habeat libertatē corripēdi.** **Sup̄ oēs inquit inimicos meos fact⁹ sum opprobriū.** De talib⁹ dicit aplus Petrus: **Facta sūt illis posteriora: deteriora prioribus.** **Melius enī erat illis nō cognoscere viā iusticie:** q̄ cognoscētib⁹ retrosū reflecti a tradito sibi sancto mādato. Cū dic̄: melius erat illis nō cognoscere viam iusticie: nōne iudicauit meliores esse inimicos forl̄ positos: q̄ intus male viuētes: quib⁹ p̄mitur r grauaf̄ ecclesia: **Melius inqt̄ illis erat nō cognoscere viā iusticie:** q̄ cognoscētib⁹ retrosū reflecti a tradito sibi sancto mādato. **Beniq; vide q̄ horribili rei eos cōparauit.** **Cōngit illis res veri puerb̄ij:** **Canis reuersus ad suū vomitum.** **Istis itaq;**

De p̄cisus quos mactat ecclesia sunt siluatica: canis reuersus

talib⁹ cū sint plene ecclesie: nōne veraciter illic dicūt pauci: imo ex paucorū voce ipsa ecclesia: sup oēs inimicos meos fact⁹ sunt opprobriū: et vicinis meis nimis: et timor notis meis: Tūc enim meis nimis opprobriū fact⁹ sum: id est qui mihi iam appropin quabāt vt crederēt: hoc ē vicini mei nimis deterriti sunt: mala vita malorū et falso rum christianorū. Quos enim putat: fra tres mei velle esse christianos: et offēdi ma lis moribus christianorū. Ipsi sūt vicini q̄ iam appropinquabāt: et nimis opprobriū illis visi sum⁹. Timor fact⁹ sū notis meis. Timor inquit fact⁹ sū notis meis: Quia cū videt homo multos male viuentes: et de quibus bene sperabat: in multis male factis inuētos: timēt ne tales sūt oēs quos putabat bonos: et veniunt in suspicionem malā ppe omnes boni. Qualis vir: Quō cecidit: Quō inuētus est in illa turpitudi ne: in illo scelere: in illo facto malo: Putat ne tales sūt oēs: Hoc est timor notis meis: vtz ipsis quibus noti sum⁹: plerūq; i dubi um veniamus. Et nisi te p̄oletur qd̄ es: si aliquid es: non credis esse alterū talē. Cō solatur hominē qualiscūq; p̄sciētia: vt di cat sibi homo qui bene viuit: O tu qui mō vereris: ne tales sint omēs: tu talis es. Re spondet p̄sciētia tua: nō sūz. Ergo si tu ta lis nō est: solus es. Et tūc ne peior sit ista su perbia: q̄ illa nequicia. Noli solū te dice re. Nā et Helias aliq̄ tēdio multitudinis impiorū ait: Prophetas tuos occiderunt: altaria tua suffoderūt: et ego relic⁹ sū sol⁹: et querūt animā meā. Sed quid dic̄ illi re sponsum diuinū: Reliqui mihi septē mi lia viroz: qui nō curauerunt genua ante Baal. Ergo fratres inter hec scādala vnū est remediū: ne male sentias de fratre tuo. Humiliter esto qd̄ vis eū esse: et nō putab eū esse qd̄ nō es. Sed tū sit etiā not⁹ timor etiam expertis. Qui videbāt me fo ras fugerunt a me: Ignoscēdū esset si foras fugissent a me: q̄ nō videbāt me: etiā q̄ videbāt me foras fugerūt a me. S; si qui me nō videbāt: foras fugerūt a me: nec dicē dū ē foras fugerūt: qz int⁹ nō fuerūt. Si int⁹ fuisset: vidissent me: id ē cognouissent cor pus christi: cognouissent mēbra christi: co gnouissent vnitatē christi. Illud est magis gemēdū: illud omnino itolerabile: qz mul ti q̄ videbāt me foras fugerūt a me: id est q̄ cognouerūt quid eēt ecclesia: exierūt foras et hereses et scismata p̄tra ecclesias fecerunt.

Hodie hoīem inuenis (verbi gratia) natū in pte Bonati: nescit qd̄ sit ecclia: vbi na tus est B tenet: nō illi euellis p̄suetudinem quā sūxit cū lacte nutricis. Illū da qui vol uit quotidie i scripturis: qui legit: qui pre dicat. Ita ne tādē nō ibi videt: Postula a me et dabo tibi gentes hereditatē tuā et pos sessionē tuā terminos fre. Nō ibi videt: Cō memorabunt et cōuertent ad dñm vniuer si fines terre: et adorabūt i conspectu eius vniuerse patrie gentiū. Si vides ibi totius orbis vnitatē: quid foras fugis: vt nō solū ipse patiaris: verū et alijs facias cecitates? Qui videbāt me: id est qui nouerāt qd̄ sit ecclesia: qui etiā in scripturis intuebāt: fo ras fugerūt a me. Putatis enim fratres mei quia illi oēs qui fecerūt hereses p̄ loca et p̄ res nō nouerāt in scripturis dei: quia eccle sia nō est p̄dicata nisi toto terrarū orbe dif fusa. Vere dico caritati vestre: certe omēs christiani sum⁹: vt christiani oēs dicimur: et omēs christi signo signamur. Obscurus dixerūt p̄phete de christo q̄ ē ecclesia: pu to p̄pterea quia videbāt in spū contra ec clesiam hoīes facturos esse p̄tulas: et de christo nō tantā litē habituros: de ecclesia magnas p̄tentiones exercituros. Ideo il lud vñ maiores lites future erāt: plam⁹ p̄ dicatū et aptius p̄phetatū est: vt ad iudici um illis valeat: qui viderūt et foras fugerūt. Exempli gratia: vnū cōmemorabo: Abra am pater noster fuit: nō p̄pter p̄paginem carnis: sed p̄pter imitationē fidei. Iustus et placēs deo: p̄ fidē suscepit filiū sibi p̄mis sum Isaac de Sara sterili vxore sua in se nectute sua: iussus est imolare deo eundēz filiū: nec dubitauit: nec disceptauit: nec d̄ iusso dei disputauit: nec malū putauit qd̄ iubere optim⁹ potuit. Buxit filiū suū ad imolandū: imposuit ei ligna sacrificij: pue nit ad locū: crexit dexterā vt p̄cuteret: eo p̄hibēte deposuit quo iubente leuauerat. Qui obtēperauerat vt ferret: obtempera uit vt p̄ceret: vbiq; obediēs: nisi q̄ tūmid⁹. Ut tū impleret sacrificiū et sine sanguine nō discederet: inuētus est aries herēs i vepre cornib⁹: ipse imolat⁹ est: pactū ē sacrificij. Quere quid sit: Figura est christi iuoluta sacramētis. Beniq; vt videat discunt: vt videat p̄tractat: vt qd̄ inuolutū ē: euolua tur. Isaac tāq; fili⁹ vnic⁹ dilect⁹ figurā ha bens filij dei: portās ligna sibi: quō christ⁹ crucem portauit. Ille postremo ipse aries christū significauit. Quid ē enī herere cor

Velle notabile est hunc quod in mente

Industria Abrahami

Vide in ecclesia... aut...

ctio h̄ volūtas dei. Nā vbi dicit: iste facit: iste si facit: merita p̄siderant: et vbi merita cōsiderant electio est: nō fors. Quā autē de nulla merita nra iuenit: sorte volūtatē sue nos saluos fecit: q̄ voluit: nō q̄ digni fuimus. Hec est fors. Merito tunica illa dñi desup̄ texta q̄ significat caritatē eternitatē: cū diuidi a p̄secutorib⁹ nō posset: fors sup̄ eā missa est: ad quos puenit: eos significauit q̄ vident ad sortē puenire sc̄toꝝ. Gratia salui facti estis p̄ fidē ait Ap̄ls Gratia salui facti estis p̄ fidē: et h̄ nō ex vobis. Et de sorte et h̄ nō ex vobis sed dei donuz est: nō ex operib⁹ quasi vos h̄n feceritis vt ad hoc accedere digni essetis: non ex operib⁹ ne forte quis extollat. Ip̄s em̄ sum⁹ signē tuus: creati in christo Iesu in opib⁹ bonis. Hec quodāmodo fors occulta est: voluntas dei in hūano genere fors ē: fors veniēs de dei occulta volūtatē: ap̄d quē nō est iniquitas. Nō em̄ ille p̄sonas accipit: sed occulta illi iusticia tibi fors est. Attendat itaq̄ caritas vestra: videte hoc ip̄m quēamodū firmes ab ap̄lo Petro: cū simō ille magus baptizat⁹ a philippo: adhereret ei: credēs miraculis diuinis factis in conspectu suo: Venerūt apli ad samarias vbi crediderat etiā ip̄e mag⁹ et vbi fuit baptizat⁹: et imposuerūt apostoli man⁹ hoib⁹ baptizat⁹: et acceperūt spiritū sc̄tū: et ceperūt linguis loqui. Admirat⁹ est ille et obstupescit tāto diuino miraculo: qd̄ ad impositionē hūanarū manūū venit sp̄s sc̄tū et impleuit hoies: et desiderauit istā: nō gratiā sed potētā: nō vñ liberaretur sed vñ extolleretur. At vbi desiderauit h̄: et impleuit sup̄bia cor eius et diabolica impietas et cellitudo deiiciēda: ait Ap̄ls: Quātā vult pecuniā a me accipere: vt et ad meaz impositionē manūū accipiant hoies spiritū sc̄tū: Qui q̄rebat secularia: qui in circuitu accolebat: pecunia putauit posse se emere donum dei. Qui se putauit pecunia cōparare spiritū sc̄tū: etiā ap̄los auaros arbitrat⁹ est: sic erat ip̄e impius et sup̄b⁹. Cōtinuo peti⁹: pecunia tua inq̄t tecū sit i p̄ditionē: q̄ existimasti donū dei pecunia cōpari. Nō est tibi pars neq̄ fors i fide hac: id est nō p̄tines ad istā gratiā quā gratis oēs accepim⁹ qui pecunia te putas emere qd̄ gratis dat. Ex eo autez qd̄ gratis dat: fors vocatur. Non est tibi fors neq̄ ps i fide hac. Ista dixi: ne expauescerem⁹ qd̄ ait: In manibus tuis sortes mee. Que sūt em̄ sortes: Hereditas ecclie.

Quousq̄ est hereditas ecclie: Inter quos fines: Usq̄ ad oēs fines. Dabo tibi gētes hereditatē tuā: et possessionē tuaz fines terre. Nō mihi q̄ p̄mittat hō nescio quā p̄tūculā: de⁹ me⁹ in manibus tuis sortes mee. Iā sufficiat caritati vestre: qd̄ restat i noie dñi crastina die ip̄o adiuuāte reddem⁹.

Sermo. iii. de fine eiusdē psal.

Quod de psalmo restat vñd̄ duos iā sermōes habuim⁹: aliq̄ntum est ampli⁹ q̄ tertia ps: et vident⁹ nob̄ hodie debitū esse cōplendū. Cū peto caritatē vestrā vt libēter audiat nos. In verb̄ em̄ ei⁹ planiorib⁹ nō est imorari necē: vt ea nos teneāt: q̄z ē necessitas exponēdi. Ab̄ta em̄ sūt animis fidelīū sp̄ote occurrētia: multa q̄ breui admonitōe op⁹ h̄nt: quedaz vero et ea rarioza quib⁹ insudādū est vt possint intelligi. Ut ergo temp⁹ sufficiat virib⁹ et nris et vestris: videte q̄ apta sūt hec. Et nobiscū poti⁹ agnoscite: et in his nobiscūz deū laudate. Et si orat psalm⁹: orate. Et si gemit: gemite. Et si gratulat⁹: gaudete. Et si sperat: sperate. Et si timet timete. Omnia enī q̄ hic p̄scripta sūt: speculū nostrū sunt.

Alia s̄ta. t manu.

Eruē me de manib⁹ inimicorū meorū: et a p̄secutib⁹ me. Dicam⁹ h̄: vnusq̄sq̄ de inimicis suis dicat h̄. Bonū est em̄ et orare debem⁹ vt nos de⁹ eruat de manib⁹ iūmicorū nrorū. Sed intelligēdi sūt inimici p̄ quib⁹ orādū sit: et q̄ quos orādū sit. Inimici hoies qualescūq̄ fuerint non sūt odio h̄ndi: ne cū odif malus quē patif maluz: sint duo mali. Diligat bon⁹: et quē patif malū: vt vel vn⁹ sit mal⁹. Illi inimici sūt q̄ quos orādū est diabol⁹ et angeli eius: ip̄i nobis inuidēt regnū celoz: ip̄i nolunt vt nos ascēdam⁹ vñ illi deiecti sūt: ab his orem⁹ erui aiām nrām. Nā et q̄ aduersus nos hoies icitant⁹: vasa ip̄oz sūt. Proinde Paul⁹ ap̄ls admonēs nos: q̄ cauti esse q̄ iūmicos debeam⁹: ait suis dei qui tribulationēs patiebant⁹ vtiq̄z seditionib⁹ improbitatib⁹ inimicitijz hoim: Nō ē vobis coluctatio aduersus carnē et sanguinē: id est nō aduersus hoies s̄ aduersus p̄ncipes et potestates et rectores mūdi. Cui⁹ mundi: Celi et terre. Absit. Hui⁹ mūdi rector non est nisi creator. S̄z quē dicit mūdū: Amatores mūdi. Beniq̄z addit et exponit: qd̄ dico mūdi tenebrarū haz. Quarū vtiq̄z tenebrarū: nisi infidelīū et impioꝝ: Nā ex impijs et infidelib⁹ cū eēt facti pij et fideles: sic eos alloq̄t idē Ap̄ls. Fuisitis enīz aliq̄n

quid hoc dicitur
de pinguetudine

nō dixit: abscondes eos in paradiso: nō dixit:
abscondes eos in sinu abrae. Multis enī sī
delib^o loca futura scōz: in sc̄ptur̄ sanctis
posita sūt. Ulescat totū q̄cqd̄ p̄ter deū ē:
q̄ nos tuet̄ i loco vite hui^o: ip̄e post istā vi-
tā sit loc^o noster: qz̄ r̄ iste p̄s. h̄ ei ait sup̄.
Esto mihi in deū p̄tectorē: r̄ i domū refu-
gij. Ergo erim^o i vltu dei absconditū. Quis
simus ē i facie dei: a me expectatis audire:
Purgate cor: vt ip̄e illuminet: r̄ quē iuoca-
tis intret. Esto dom^o ei^o r̄ erit dom^o tua: ha-
bitet in te: r̄ tu habitab in eo. Si enī excepe-
ris i h̄ seclō corde tuo: ille p^o h̄ seclm̄ excipi-
et te vultu suo. Abscondes inq̄t eos. Ubi:
In abscondito vult^o tui. A cōturbatiōe
hoīm: Ibi enī nō p̄turbāt cū abscondūt:
In abscondito vult^o tui: nō p̄turbant. Pu-
tas est q̄s̄q̄ ita felix i h̄ mūdo: vt cū ceperit
audire opprobria hoīm: p̄pter qd̄ ch̄risto
seruit: fugiat ad deū corde: r̄icipiat spem
habere in dulcedine ip̄ius: r̄ a p̄turbatiōe
hoīm: a quib^o audit opprobria: intret i vultū
dei cū p̄sciētia sua: Intra plane: h̄ si ha-
beat cū quo intret: id est si non sit onerosa
ip̄a p̄sciētia: si nō illi faciat sarcinā gr̄ades:
ad angustā ianuā: Abscondes q̄ eos in ab-
scōdito vult^o tui a p̄turbatiōe hominum.

Proteges eos i tabernaculo tuo:
a p̄tradictiōe linguaz. Aliqñ absco-
des eos i abscondito vult^o tui: a cōturbati-
one hoīm: vt p̄sus in eis p̄turbatio hūa-
na deinceps esse nō possit. S; interim cuz
p̄grinat i h̄ seclō: qz̄ mltas patiūt̄ linguas
p̄dicētes: q̄ tibi seruiūt: qd̄ eis facis: Pro-
teges eos i tabnaculo tuo. Quid ē tabnacu-
lū: Ecclia h^o tp̄is. Tabernaculū iō dicit:
qz̄ adhuc in hac terra p̄grinat. Taberna-
culū enī habitaculū est militū: i expeditio-
ne positor. Ip̄a dicit̄ tabernacula: Bom^o
nō est tabernaculū. Pugna in expeditiōe
p̄grin^o: vt salu^o fact^o i tabernaculo: glo-
riosus recipiat̄ i domū. Erit enī i celo do-
m^o tua et̄na: si mō bñ in h̄ tabernaculo vi-
xeris. Ergo in h̄ tabernaculo p̄teges eos
a p̄dictiōe linguaz. Cōtradictū lingue mul-
te: diuersē hereses: diuersa sc̄ismata perso-
nāt: lingue mlte p̄dicūt̄ v̄aci doctrine. Tu
curre ad tabernaculū dei: eccliam catholi-
cam tene: a reglā veritat̄ noli discedere: et
p̄ger̄ i tabernaculo a p̄dictiōe linguaz.

Alia lra.
i munita.

B̄ndict^o dñs: qm̄ mirificauit mi-
sericordiā suā in ciuitate i circūstā-
tie. Que est ciuitas circūstātie: In iudea
p̄ls dei erat posit^o: q̄si i medio mūdo: vbi

dicebant laudes deo: ei; sacrificia offere-
bant: vbi p̄phetia nō cessabat canēdo fu-
tura. q̄ nō videm^o impleri. Iste p̄ls quasi
in medio gentium erat. Attendit p̄beta
iste: r̄ videt futurā eccliaz dei: in oib^o genti-
b^o. Et qz̄ oēs gētes circū vndiq; erāt q̄ in
medio ponebāt vnā gētē iudeoz: has vn-
diq; circūstātes gētes appellauit ciuitates
circūstātie. Mirificasti quidē dñe miseri-
cordiā tuā in ciuitate hierlm̄: ibi passus est
ch̄rist^o: ibi resurrexit: ibi ascēdit in celū: ibi
multa mirabilia fecit: h̄ maior laus tua ē: qz̄
mirificasti misericordiā tuā in ciuitate cir-
cūstātie: id est in oib^o gētib^o diffudisti mise-
ricordiā tuā. Nec vngentū tuū in illa bie-
rusalē: quasi in vase tenuisti: h̄ tāq; p̄fracto
vase: vngentū p̄ mūdū diffusū est: vt i ple-
ref qd̄ dicit i sc̄ptur̄ sc̄tis: Vngentū effu-
sū ē nomē tuū: Et ita mirificasti miseri-
cordiā tuā i ciuitate circūstātie. Ascēdit enim
in celū: sedet a dexterā patris: p^o dcc̄ dies
misit sp̄itū sc̄m̄: ipleri sūt sp̄s sc̄o discipu-
li: ceperūt p̄dicare magnalia ch̄risti: Lapi-
dati: occisi: fugati sūt: Et cū inde tāq; ex
vno loco fugarēt: q̄si ligna ardētia igne di-
uio: totā siluā mūdi accēfaz feruore sp̄s
lumie vitat̄ i pleueit Et mirificauit dñs mi-
sericordiā suā i ciuitate circūstātie. Ego
dixi in extasi mea: Recordam̄ titulū
psalmi: ecce ē illa extasis. Videte qd̄ dicat
Ego dixi inq̄t in extasi mea. Proiect^o sū
a facie oclor̄ tuoz. In pauore meo di-
xi: h̄ est dixi i extasi mea. Vidit se pauentē
in^o nescio q̄ tribulatiōe magna: sicut nō de-
sūt: attēdit cor suū pauidū r̄ trepidū: r̄ ait:
Proiect^o sū a facie oclor̄ tuoz. Si i facie
tua eēm: nō sic timerē: si me attēderes si sic
trepidare. S; q̄ dic̄ i alio psalmo: Si dice-
bā mor^o est pes me^o: misericordiā tuā dñe
ad iuuabat me: p̄tinuoz h̄ ait: Ideo ex-
audisti dñe vocem orationis mee:
Quia p̄fessus sū: qz̄ dixi piect^o sū a facie
oclor̄ tuoz: qz̄ nō sup̄b^o extiti: h̄ cor meuz
accusauit: r̄ i tribulatiōe mea titubās ad te
exclamaui: exaudisti orōnē meā. Impletū
est q̄ qd̄ cōmēdauit: d̄ illo psalmo. Qd̄ enī
est: Ego dixi in extasi mea piect^o sū a facie
oclor̄ tuoz: h̄ est i illo psalmo. Si dicebā
mor^o ē pes me^o: Et qd̄ ē in illo: misericordiā
tua dñe adiuuabat me: h̄ ē in isto: iō exau-
disti dñe vocē orōis mee. Attēde illud in
Petro. Videt dñm ambulātē in aq̄s: pu-
tat ph̄atasma: exclamat dñs: Ego sūz: no-
lite timere. Cōfidit Petr^o r̄ dic̄: Si tu es:

Alia lra.
i excessu meo
tis mee.

Congrua fides

iube me venire ad te sup aqs. Hinc pbo si tu es: si i vbo tuo potuero qd tu potes. **A**it ille: Veni. Et vbum iubet facta est potestas audiēt. Veni inqt. Et descēdit: Lepit ire. **I**bat itrepid⁹ tāq̄ i illo sperās. **U**ides aūt vētū validū timuit. **E**go dixi i extasi mea: piec⁹ sū a facie oclorū tuorū. **E**t cū cepisset mergi clamauit: dñe pereō. **E**t **J**esus porrigēs ei manū leuauit eū dicens: **N**odice fidei q̄re dubitasti: **B**ixi ḡ i pauore meo piec⁹ sū a facie oclorū tuorū: et tāq̄ iā pure icipiētis i mari: exaudisti domine vocē orōis me. **E**xaudisti aūt. **C**um clamare ad te. **C**lamor ad deū: nō ē voce s̄ corde. **N**ō s̄ filētes labijs corde clamauerūt: mlti ore strepētes corde auerso nihil ipetrare potuerūt. **S**i ḡ clamas: clama i t̄ vbi audit de⁹: **C**ū clamare inqt ad te: exaudisti vocē orōis mee. **I**ā ḡ expt⁹ qd nos hortat: **D**iligite dñm oēs sc̄ti ei⁹: **T**āq̄ diceret. **C**redite mihi: ego sū expt⁹. **H**abui tribulatioes: iuocauit: et nō sū decept⁹: sp̄auit i deū: et nō sū p̄sulus. **C**ogitationes meas illuminauit: trepidationē meā firmavit. **D**iligite dñm oēs sc̄ti ei⁹: id est vos diligite dñm: q̄ nō diligitis mūdū: h̄ ē oēs sancti ei⁹. **N**ā cui dico vt diligat dñm: qui adhuc diligit āphitbeatrū. **C**ui dico vt diligat dñm: q̄ adhuc diligit p̄thomimū: q̄ adhuc diligit vinolētiam: q̄ adhuc diligit pōpas seclī et vanitates oēs: et isanias mēdacef. **C**ui dico discē non diligē: vt discas diligere: auertē vt p̄uertaris: funde vt implearis: **D**iligite dñm oēs sc̄ti eius. **Q**uā veritatē req̄ret dñs. **N**ostis qz mō mlti malefici vident: nostis qz mō i suis vanitātib⁹ extollūt: veritatē req̄ret dñs. **E**t retribuet his q̄ abūdāter faciūt supbiā. **F**erte donec efferatis: tolerate donec careat: necē ē em̄ vt dñs v̄itatē req̄rēs: retribuat his q̄ abūdāt faciūt supbiā. **I**ā dicitur es. **Q**uā retribuet: qm̄ vult qz i tribuet. **C**ert⁹ s̄is d̄ f̄tributioes: si dubites de tpe: ne audeas deo donare p̄siliū. **P**roorsus v̄itatē req̄ret: et retribuet his q̄ abūdant faciūt supbiā. **A**liqb⁹ et h̄ f̄tribuet: et vidim⁹ et didicim⁹: qz retribuit. **E**tenim qm̄ hūiliāt: q̄ deū timēt si forte i aliq̄ dignitate h⁹ seclī refulserāt: hūiliati si ceciderūt: qz deū de corde nō excluderāt: altitudo iporū de⁹ est. **H**umiliatus videbat **J**ob pdita substātia sua: pditis filiis suis: pditū q̄ seruabat: pditis qb⁹ seruabat: remāsit sine hereditate: et qd ē tristis sine herede. **R**emāsit ad solā vxorē:

nō suā p̄solatrice: s̄ diaboli pot⁹ adiutricē. **H**umiliat⁹ videbat: vide si miser fact⁹ est: vide si nō erat in abscondito vult⁹ dei. **M**odus ait exi de vtero m̄ris mee: nud⁹ reuertar in trā. **B**ñs dedit: dñs abstulit: sic dño placuit: ita factū est: **S**it nomē dñi benedictū **I**ste gemine laudes dei vñ sūt: **V**idete foris paugem: int⁹ diuitē. **I**ste gemine laudes dei nō exirēt de ei⁹ ore: nisi thezauros haberet i corde. **Q**ui diuites eē vultis tales diuitias p̄cupiscite: q̄s nec i naufragio potestis amittere. **E**rgo tales qm̄ humilāt: nolite eos putare miseros. **E**rat: nescientes qd int⁹ habeāt. **E**x vob conijctis q̄ mūdū diligitis: qz vos cū talia pdit⁹ miseri remanēt. **P**roorsus nolite h̄ putare: h̄sit int⁹ q̄ gaudeat. **I**nterior ē dñator iporū: interior est pastor et p̄solator iporū. **I**pi sūt q̄ male cadūt: q̄ sp̄e suā in h̄ seclō ponūt. **A**ufer tur qd nitebat foris: nihil remanet int⁹ nisi fum⁹ male p̄sciētie. **U**n̄ se p̄solent nō h̄nt: nō h̄nt q̄ foras creāt: n̄ h̄nt q̄ intro redeāt: deserti pōpa seclari: manes grā sp̄uali vere humiliant. **E**t mlti fac de⁹ ista i isto tpe: s̄ nō oib⁹. **S**i enī nemi faceret q̄si nō videret vigilare diuina p̄uidētia: si oib⁹ faceret nō seruaret diuina patiētia. **T**u tñ christiane tolerare didicisti: nō vindictā retribuere. **V**indicari vis christiane: nōdū vindicari est christ⁹. **A**n tu passus es iprobū: et ille nō passus est: **N**ōne por p te passus ē: q̄ nō habebat q̄re pateret: **N**ā in te tribulatio fornar aurifical est: si tñ aux sis et non palea: vt sordib⁹ careas: nō in cinerē p̄uertaris. **D**iligite dñm oēs sc̄ti ei⁹: qm̄ v̄itatē req̄ret dñs: et retribuet his q̄ abūdāter faciunt supbiā. **S**z qm̄ retribuet. **S**i mō retribueret: mō eos volebā videre humiliatos atq̄ p̄stratos. **A**udite qd seq̄t. **V**iriliter agite. **N**olite laxas man⁹ in tribulationib⁹ dimitte: n̄ nutēt genua vestra. **V**iriliter agite. **E**t p̄fortet cor v̄m. **A**d p̄penēda et tolerāda oīa mala h⁹ seclī p̄fortetur cor v̄m. **S**z q̄ sūt qb⁹ h̄ dic̄ p̄pheta: viriliter agite: et p̄fortet cor v̄m: **N**ūqd̄ his q̄ diligit mūdū: **N**on. **S**z qb⁹ dic̄: audite: **O**ēs q̄ speratis in dño. **E**xPLICIT Tractat⁹ de ps. xxx **I**ncipit Tractat⁹ de ps. xxxi **P**refatio. **P**salm⁹ grā dei iustificationi n̄se nullis p̄cedētib⁹ meritis n̄ris: s̄ p̄uemente nos misericordia dñi dei n̄ri cōmēdat⁹: maxie ore **A**postolico: sic p̄cedēs hūc psal

habet sunt meritis

Alia fa. t Dum.

Alia fa. t facit b.

mū lectio nobis intimauit: a nra tenuitate suscept^o ē: cū vestra caritate tractād^o: Cū primū infirmitatē meaz orationib^o vestris cōmēdo: Sic dic^o Ap^ls: vt def^o mibi sermo in aptione oris mei: sic loq^o vobis: quē admodum z mibi dicere piculosum nō sit: et vobis audire salutare sit. Anceps enī animus hūan^o: z fluctuās inf^o p^oessionē infirmitatis: z audaciā p^osumptiōis: plerūq^o hīc atq^o inde cōtundit: z ita ipellit: vt ei i quā libet ptē cadere p^ocapitiū sit: Si enī se infirmitati pprie omni ex pte donauerit: z in hāc cogitationē se iclinauerit vt dicat: qz misericordia dei oib^o pctōrib^o: in qbuslibet peccatis pseueratib^o tm̄ credētib^o: qz de^o liberat: de^o ignoscit: ita pata est in finē: vt nemo pereat fidelium iniquorum: id est nemo peat eoz q^o sibi dicūt: qd vis faciā qbuslibet facinorib^o: z flagitijs inqner: qntūlibz peccē: liberat me de^o misericordia sua: qā credidi i eū. Qui enī dic^o neminē p^oire talis cogitatione mala inclinā in impunitatez pctōz: z de^o ille iust^o cui cantat: misericordia z iudiciū dei: nō sola misericordia: s^o et iudiciū iuenit hoīez male de se p^osumētē: z ad interitum suum: misericordia dei abutentē: z necē est: vt dānef. Talis itaqz cogitatio p^ocapitat hoīez: qua quisqz fret^o: si se i audaciā qndā p^osumptiōis erexerit: z de suis viribus iusticiaz p^osumpserit: z pposuerit aīo implere iusticiā: z oīa q^o p^ocipiunt in lege ita facere: vt i nllō offendat: atqz in potestate sua se habere vitā suā: vt oīno nusq^o labat: nusq^o deficiat: nusq^o titubet: nusq^o caliget: sibiqz b^o tribuat: z ptāti volūtati sue: etiā si forte ipluerit oīa q^o iusta vidēt corā oculis hoīm: ita vt nihil iueniat in vita ei^o: qd possit rep^ohēdi ab hoīb^o: ipam p^osumptionē iactationēqz supbie dānat deus. Quid igit^o fit: si se hō iustificauerit: et de iusticia sua p^osumpserit: Cadit. Si cōsiderās z cogitās infirmitatē suā: z p^osumēs de misericordia dei: neglexerit vitā suā mū dare a pctis suis: z se omni gurgite flagitiorū demerserit: z ipe cadit. Presumptio de iusticia: quasi dextera est. cogitatio impunitatis pctōz: qsi sinistra est. Audiam^o vocē dei dicētē nobis: Ne declines in dexterā aut sinistrā: ne p^osumas ad regnū de iusticia tua: ne p^osumas ad peccādū d^o misericordia dei. Ab vtroqz te reuocat p^oceptuz diuinū: z ab illa altitudine: z ab ista p^ofunditate. Illuc si ascēderis p^ocapitaberis: hac si lapsus fueris demergeris. Ne inqt^o decli

nes in dexterā: aut sinistrā. Itēz dico qd breuif^o fixo aīo teneas: ne p^osumas ad regnū de iusticia tua: ne p^osumas ad peccādū d^o misericordia dei. Rūdebis. Quid ergo faciā: Psalm^o iste docet nos: quo p^olecto atqz tractato: arbitroz adiuuāte misericordia dñi: visuros nos viā: vel vbiā ambulem^o: vel quā tenere debeam^o. Unus quisqz p^o modulo suo audiat: z sic sibi conscius fuerit: ita vel doleat corrigēdus: vel gaudeat approbād^o. Si se deuiasse inuenit: redeat vt in via ambulet: Si se i via inuenit ambulet vt pueniat. Nemo sit superbus extra viā: nemo piger in via. Hūc autē psalmū ad eā grāz p^otinere: qua christiani sum^o: testat^o est Ap^ls Paul^o. Cū ipaz lectionē vobis legi volumus. Hoc dixit Ap^ls cū cōmēdaret iusticiā q^o ex fide ē: aduersus eos qui gloriānt de iusticia q^o est ex opibus: hoc ait: Quid ergo dicim^o inuenisse Abraā patrez nrm scdm carnem: Si enī Abraā ex operib^o iustificat^o est: habet gloriā: sed ad nō deū. Auertat ipe deus a nob talē gloriā: z illd^o poti^o audiam^o. Qui gloriānt in dño gloriēnt. Multi enī gloriānt de opibus: z iuenis multos paganos propterea nolle fieri christianos: qz qsi sufficiunt sibi bona: de vita sua. Bene viuere opus est ait. Quid mibi p^oceptur^o est christ^o: vt bñ viuā: Jam bñ viuō: qd mibi necessari^o est christ^o: Nullū homicidiū: nullū furtū: nullā rapinā facio. res alienas non cōcupisco: nullo adulterio ptaminor. Nā inueniat in vita mea aliqd qd rep^ohēdat: z qui rep^ohēderit faciat christianū. Habet gloriā: sed nō ad deū. Nō aut sic pater noster Abraā. Hec aut snia apostoli: ad hoc vult itentionē nraz dirigere. Quia enī fate mur z ipa est fides nra de scō patriarcha: qui placuit deo: vt dicam^o eū: z nouerim^o ad deū habere gloriā: ait Ap^ls. Certe notū est nobis z manifestū: qm̄ Abraam ad deū habet gloriā. At si ex opib^o iustificat^o est Abraā: habet gloriā: sed nō ad deū. Ad deū aut habz gloriā: nō ergo ex opib^o iustificatus est: Si aut nō ex opib^o iustificat^o ē Abraā. vñ iustificat^o est: Seq^o z dic^o vñ. Quid ei scptura dic^o: id ē vñ dic^o scptura iustificatū Abraā: Credidit at Abraaz deo: z reputatū est illi ad iusticiā. Ergo ex fide iustificat^o est Abraā. Jam qui audie nō ex opib^o: sed ex fide: obseruet illā vozā ginē: de qua locut^o suz. Tides ergo: qz ex fide nō ex opib^o iustificat^o est Abraā. Sz

cū ergo quicquid volo: quia et si bona opera non
 habuero: et tamen credidero in deum: deputabi-
 tur mihi ad iusticiam. Si dixit et decreuit: la-
 psus dimersus est: si adhuc cogitat et fluctu-
 at: piclitas. Scriptura autem dei veritas quae intelle-
 et: non solum piclitate a piclo liberat: sed et di-
 mersum a pseudo eleuat. Rideo ergo tamquam con-
 tra apostolum: et dico de ipso Abraam. quod iuenimus
 etiam in epistola alteri apostoli: qui volebat corri-
 gere homines: quod male intellexerat istum apostolum. Ja-
 cobus enim in epistola sua: dicit eos qui nolebant bene
 operari de sola fide: presumet se ipsi Abrae opera
 comedauit: cuius Paulus fide: et non sunt sibi
 aduersi apostoli. Sic autem opus omnibus notum: Abra-
 am filium suum imolandum deo obtulit. Ma-
 gnus opus: sed ex fide. Laudo supedificationem
 operis: sed video fidei fundamentum. Laudo fru-
 ctum boni operis: sed in fide agnosco radicem. Si
 enim si propter fidem rectam faceret Abraam: nihil
 illi prodesset quicquid illud opus esset: Rursum
 si sic tenet fidem Abraam: ut cum ei deus impera-
 ret offerre sibi imolandum filium suum: diceret
 apud semetipsum: non facio: et tamen credo: quia me
 etiam continentem iussa sua liberat deus. Fides si-
 ne operibus mortua esset: et tamquam radix sine fru-
 ctu sterilis atque arida remaneret. Quid ergo
 debemus? nulla opera proponere fidei: id est ut
 ante fidem quicquid dicat: bene operatur. Ea enim ipsa ope-
 ra quae dicuntur ante fidem: quibus videant homines lau-
 dabilia: iam sunt. Ita mihi videntur esse: ut
 magne vires et cursus celerum propter vias.
 Nemo ergo computet bona opera sua ante fidem:
 ubi fides non erat: bonum opus non erat. Bo-
 num enim opus iterum facit: intentione fides dirigit.
 Non valde attendas quod homo faciat: sed quod cum
 facit aspiciat: quod lacertos optime gubernationis
 dirigat. Fac enim hominem optime gubernare na-
 uum: et perdidisse quod tendit: quod valet quia ante-
 nam optime tenet: optime mouet: dat prozā flu-
 ctibus: cauet ne latera infligent: tantis est viri-
 bus: ut detorqueat nauum quo velit: atque
 vna velit: et dicat ei versus quae is: et dicat nescio:
 aut non dicat nescio: sed dicat ad illum portum
 eo: nec ducat in portum: sed in saxa festinet: Non-
 ne iste quanto sibi videt in nauis gubernanda agi-
 lior et efficacior: tanto piculosius eam sic guber-
 nat ut ad naufragium perperam perducatur: La-
 lis est et quod optime currit propter viam: Nonne ergo
 erat melius et tolerabilius: ut esset gubernator il-
 le aliquanto inualidior: ut cum labore et aliqua
 difficultate gubernacula fingeret: et tamen rectum
 debitumque cursum teneret: rursumque ille pignus
 etiam et ibecillus tamen viam ambularet: quod propter vi-
 am fortiter curreret: Optimum ergo ille qui et vi-

am tenet et bene ibi ambulat. Sequentis autem
 spei: quod et si aliquantulum claudicat: non omnino
 erret aut remaneat: sed progrediat: et si pau-
 latim. Fortasse bene sperandum est euz quo
 tendit etiam tardius peruenitur. Ergo fra-
 tres ex fide iustificatus est Abraam: sed si si-
 dem opera non precesserunt: tamen secuta
 sunt. Numquid enim fides tua sterilis erit?
 Si sterilis non es: sterilis non est ipsa. Ali-
 quid mali credidisti: et igne malicie tue ra-
 dicem tue fidei concremasti. Tene ergo si-
 dem operaturus. Sed dicis: Non hoc ait
 apostolus Paulus: imo hoc ait Paulus Apo-
 stolus: Fides inquit: que per dilectionem ope-
 ratur. et alio loco: Plenitudo enim legis ca-
 ritas. et alio. Omnis enim lex in vno sermo-
 ne impletur: eo quod scriptum est: Diliges pro-
 ximum tuum tanquam te ipsum. Unde si non
 vult te operari qui dicit: Non adultera-
 bis: non homicidium facies: non concupisces:
 et si quod est aliud mandatum in hoc sermo-
 ne recapitulat: Diliges proximum tuum tanquam
 te ipsum. Diligere proximum malum non operatur:
 plenitudo autem legis: caritas. Nunquid ca-
 ritas permittit aliquid mali te facere: ei quem
 diligis? Sed forte tantummodo mali nihil fa-
 cis: non etiam aliquid boni. Ergo nec caritas
 permittit te non prestare quicquid potes ei
 quem diligis. Nonne illa est caritas quae orat
 etiam pro inimicis? Ergo deserit amicum: qui be-
 ne optat inimico. Itaque si fides sine dile-
 ctione sit: sine ope erit. Ne autem multa cogi-
 tes de ope fidei: adde illi spem et dilectio-
 nem: et noli cogitare quid opereris. Ipsa di-
 lectio vacare non potest. Quid enim de quo
 quod homo: etiam male operatur: nisi amor?
 Da mihi vacante amore et nihil operantes.
 Flagitia: adulteria: facioza: homicidia: lu-
 xurias omnes: nonne amor operatur? Purga er-
 go amore tuum: aquam fluentem in cloacam con-
 uerte ad ortum. Quales impetus habebas
 ad mundum: tales habebas ad artificem mundi.
 Non vobis dicit: nihil ametis. Absit. Pigri: mor-
 tui: detestandi: miseri eritis: si nihil ametis.
 Amate: sed quod ametis videte. Amor dicitur: amor
 proximi caritas dicitur: Amor mundi: amor huius
 seculi cupiditas dicitur. Cupiditas refrene-
 tur: caritas excites. Ipsa enim caritas be-
 ne operantis: dat ei spem bone conscientie:
 spem enim gerit bona conscientia. Quomodo
 mala conscientia tota in desperatione est:
 sic bona conscientia tota in spe: Et erunt tria
 de quibus dixit apostolus: Fides: spes: caritas. et
 alio loco ipsa tria. Sed propter hanc bonam conscientiam po-

fuit. Finis enim precepti est: dixit. Quid est finis precepti? Quo perficiuntur precepta: non quod presumunt. Alii enim dicunt: finis est cibus: alii dicunt: finis est tunica: que texebat. Finis ut perfecta sit. Et huius finis dicitur: et ibi. Non est huius finem precepti dixit: quod quasi pereant precepta: sed quod perficiantur: et presumunt: non consumant. Finis ergo propter tria illa: finis inquit precepti est caritas de corde puro et scientia bona: et fide non ficta. Pro spe scientiam posuit. Ille enim sperat quod bona scientiam gerit. Que vero pugnat mala scientia retrahit se a spe: et non sibi sperat nisi donationem. Ut ergo speret regnum: habeat bona scientiam: et ut habeat bona scientiam credat et opere: quod creditur fidei est: quod operatur caritatem est: Illo ergo loco a fide cepit Apostolus. Fides: spes: caritas. Alio loco ab ipsa caritate cepit: Caritas de corde puro: et scientia bona: et fide non ficta. Ad nos a medio cepimus ab ipsa conscientia et spe. Qui vult in se habere bona spem: habeat bona scientiam: Ut autem habeat bona scientiam credat et opere. A medio inquit ad initium et finem: credat et opere. Quod credat fidei est: quod operatur caritatis est: Quod ergo dicit Apostolus iustificari hominem: sine operibus ex fide: cum alio loco dicat: fides quod per dilectionem operatur. Non ergo Jacobum Apostolum Paulum: sed ipsum Paulum ipsum Paulo opponam: et dicam: et: Hac nos quodammodo permittis impune peccare: cum dicit. Creditur Abraham deo: et reputatum est illi ad iusticiam: arbitramur iustificari homines per fidem sine operibus. Sed ad hoc dicit. Fides quod per dilectionem operatur: quod hac quasi securus fides: si operatur non fuero. Hac autem nec spem: nec ipsam fidem video: habere bona: nisi operatur fuero per dilectionem. Te ipsum audi o Apostole. Certe fides mihi hic sine operibus vis commendare: operatur autem fidei dilectio est: quod dilectio vacare non potest: nisi et mali nihil opere: et quod quod potest boni opere. Quid enim fac dilectio? Declina a malo et fac bonum. Hac ergo fides sine operibus commendat: et alio loco dicit. Et fidem habeam: ita ut motes transferam: caritatem autem non habeam: nihil mihi prodest. Ergo si nihil prodest fides sine caritate: caritas autem ubi fuerit necesse est ut opere: fides ipsa per dilectionem operatur. Quod ergo iustificabitur homo: per fidem sine operibus? Consideret ipse Apostolus. Propterea tibi dixi o homo: ne quasi de operibus tuis presumere videreris: et merito operum tuorum accipisse fidei gratiam. Noli ergo presumere de operibus autem fide: floueris: quod peccatorem te fides inuenit: et si te fides data fecerit iustum: impius inuenit quem faceret iustum. Credenti inquit in eum qui iusti-

ficat impius: deputat fides eius ad iusticiam. Si iustificat impius: ex ipso fit iustus: si ex impio iustus fit: quod sunt opera impiorum? Faciat iam impius opera sua et dicat: Deo pauperibus: nihil alicui aufero: non uxorem alienam concupisco: non quem occido: nulli fraudez facio: de positum apud me nullo teste represento. Hec omnia dicat: Quero utrum pius sit an impius? Et quod sum impius: inquit: ista facies? Quod illi de quibus dicitur est: Et fuerit creature potest creator: quod est benedictus in secula. Quod non es impius? Quid si de his omnibus bonis operibus: aut illud speras quod sperandum est: si non ab illo a quo sperandum est: aut si speras quod sperandum non est: etiam ab illo a quo eterna vita speranda est: Pro bonis operibus sperasti eternam quandam felicitatem impius es: non est ista merces fidei. Cara res est fides: vili illa addidisti. Impius ergo es: et ista sunt ista opera tua. Adhuc as licet in bonis operibus lacertos: et videaris nauim optime gubernare: i sara festinas. Quid si quod sperandum est speras: id est vitam eternam: sed non a domino deo per Iesum christum: per quem solum datur vita eterna: sed putas te ad vitam eternam posse peruenire per miliciam celi: per solem et lunam: per portus aeris: et maris: et fre: et siderum: impius es: Sed crede in eum qui iustificat impius: ut possint et bona opera tua esse opera bona. Nam nec bona illa appellauerim: quod diu non de radice bona procedunt. Quid est hoc? Aut vitam temporalem ab eterno deo speras? Aut vitam eternam a demonibus speras? In quolibet parte impius es: corrige fidem: dirige fidem. dirige viam: et si habes bonos pedes ambula iam securus: curre viam tenes: quanto melius cucurreris tanto facilius peruenies. Sed forte claudicas aliquantum: saltet a via noli recedere: et si tardus peruenitur es: noli remanere: noli retro peruenire: noli deuiare: Quid ergo? Qui sunt beati? Non in quibus non inuenit deus peccatum. Nam in omnibus inuenit. Omnes enim peccauerunt: et egent gloria dei. Si ergo in omnibus peccata inueniunt: remanet ut non sint beati: nisi quod remissa sunt peccata. Hoc ergo Apostolus sic commendauit. Creditur Abraham deo: et reputatum est ei ad iusticiam. Et autem qui operatur: id est de operibus presumit: et eorum merito sibi dicitur datur esse gratiam fidei: merces non imputat secundum gratiam: sed secundum debitum. Quid est hoc: nisi quod merces nostra gratia vocatur. Si gratia est: gratia datur. Quid est gratis datur? Gratis constat: nihil boni fecisti: et datur tibi remissio peccatorum. Attenduntur opera tua:

Non per deum. Anale. quoniam.

Gratis iustificamur propter sine merito respectu.

cator: speratē autē i dño misericor-
dia circūdabit. Qui autē sperat in dño
ei se subdit regendū: misericordia circūda-
bit. **Letamini i dño et exultate iu-
sti:** Letami et exultate iusti: nō in vobis: s
in dño. **Et gloriāmi oēs recti corde.**
Et in eo glāmi oēs q̄ intellexit rectū esse
illi subdi: vt ceteris pferanū.

Expositio secunda eiusdē psalmi.

O Beati quoz̄ remisse sunt ini-
quitates: et quoz̄ tecta sunt
peccata. **Beat⁹ vir cui nō**
imputauit dñs peccatū: nec est in
ore ei⁹ dol⁹. In psalm⁹ incipit: et incipit
intellect⁹. Intellect⁹ ḡ vel intelligētia ip̄a ē:
vt noueris nec iactare te debere de merit⁹
tuis: nec p̄sumere de impunitate peccati.
Psalmi enī titul⁹ ita ē. **Huic David i-**
tellec⁹. Intelligentia vocat psalm⁹ iste.
Prima ḡ intelligētia: vt te noueris pecca-
torē. Cōsequēs intelligētia est: vt cū ex fide
p̄ dilectionē bñ cepis opari: ne b̄ virib⁹ tu-
is: s̄ ḡre dei deputauer. Ita nō erit dolus
in corde tuo: s̄ ē in ore interiore tuo. Nec
aliud in labijs habebis: aliud i cogitāōe
Nō eris d̄ illis pharizeis d̄ qb⁹ dictū ē: Si
miles est monumētis dealbatis. a foris q̄-
dē apparetis hoib⁹ iusti: int⁹ autē pleni estis
dolo et iniq̄tate. Qui ergo cū sit iniqu⁹ ius-
tum se p̄tendit: nōne dolus est: Nōne ille
Nathanael de quo dominus dicit: Ecce
vere israelita i quo dol⁹ nō est. Unde autē
in illo Nathanaele dol⁹ nō erat: Luz esses
inq̄t sub arbore ficī vidē te. Sub arbore fi-
ci erat: sub p̄ditōe carnis erat. Si sub p̄di-
tōe carnis erat: qz̄ impietate p̄paginis tene-
bat: Sub illa arbore ficī erat i qua gemit i
alio psalmo: Ecce enī i iniq̄tate p̄cept⁹ sū.
S̄ vidit eū ille q̄ veit cū ḡra. Quid est vi-
dit eū: Misert⁹ ē ei⁹. Ergo hoiez sine do-
lo sic cōmēdat: vt ḡraz suā i illo cōmēdet.
Cū eēs s̄ arbore ficī vidi te. Vidite: qd
magnū ē nisi itelligas aliquo mō dictum:
Quid magnū ē vidē hoiez s̄ arbore ficī:
Si nō vidisset s̄ ista ficū gen⁹ hūanū chri-
stus: aut areferem⁹ oīno: aut quō phari-
zei: in quib⁹ dol⁹ erat: id est iustificabāt se
verbis: factis autē mali erāt: folia sola iue-
nient in nobis: nō fruct⁹. Nā talē arborez
ficī: qsi vidit chris⁹: maledixit et aruit. Vi-
dit inq̄t sola folia: id ē sola v̄ba absq̄ fructu.
arefcat inq̄t vt nec folia habeat. Ut qd. et
v̄ba tollit: Arbor arida enī nec folia pōt
h̄re. Sic ḡ erant iudei: pharizei arbor illa

erāt: v̄ba habebāt: facta nō habebāt: Et
fina dñi ariditate meruerūt: Videat ḡ nos
chris⁹ sub arbore ficī: videat in carne nra
enā fructū boni opis: ne eius maledictōe
arefcam⁹. Et qz̄ totū ḡre ei⁹ iputat: nō me-
ritis nris: Bti qz̄ remisse sūt iniq̄tates: et q̄
rū tecta sūt peccata: nō in qb⁹ nō sūt iuēta
pctā: sed qz̄ tecta sūt pctā. Coopta sūt pec-
cata: et tecta sūt: abolita sūt. Si texit pctā
de⁹: noluit aduertē: si noluit aduertere: no-
luit aiaduertē: si noluit aiaduertē: noluit
punire: noluit agnoscere: maluit ignoscē:
Bti qz̄ remisse sūt iūq̄tates et qz̄ tecta sunt
pctā. Ne sic itelligat qd dixit pctā coopta
sunt quasi ibi sint et viuāt. Tecta ergo pec-
cata quare dixit: Ut nō viderētur. Quid
enim erat dei videre peccata: nisi punire
peccata: Ut nouerit qz̄ b̄ est dei vidē pecca-
ta qd punire pctā: Quid ei dī: Auerte fa-
ciē tuā a pctis meis: Pctā ḡ tua n̄ videat:
vt te videat: Quō te videat: Quō Natha-
naelē: Cū eēs s̄ arbore ficī vidi te. Um-
bra ficī n̄ ipediuit oculos misericordie dei: nec
ē i ore ei⁹ dol⁹: At vō q̄ nolūt p̄fiteri pecca-
ta: laborāt sine cā i defensiōe pctōz̄ suoz̄:
Et q̄nto laborāt i defensiōe pctōz̄ suoz̄ ia-
ctātes merita sua: n̄ vidētes iniq̄tates suas:
tāto pl⁹ robur eoz̄ et fortitudo deficit. Ille
enī fortis est: qui non in se: sed in deo for-
tis est. Propter illud ter dñm rogavi vt
auferet eū a me: et dixit mihi: suffic tibi ḡra
mea. ḡra mea dixit: nō virt⁹ tua. Sufficit
iq̄t tibi ḡra mea. Nā vt i infirmitate pficit
Un̄ alio loco ip̄e: Quī infirmior tūc fort⁹ sū.
Ergo q̄ vult fort⁹ esse velut p̄sumēs de se:
et iactat merita sua: q̄lacūq̄ illa sint: erit si-
milis pharizeo illi qui a deo se dicebat ac-
cepisse: supbe tñ iactabat: ḡras inquit tibi:
quia non sum sicut ceteri homines. Atten-
dite frēs mei: q̄le gen⁹ supbie cōmēdet de⁹
Vere q̄le pōt s̄bintrare iusto homi: q̄le pōt
surripe bone spei. Vere ḡras tibi dicebat.
Ergo cū dicebat ḡras tibi: fatebat ab illo
se accepisse qd habebat: qd enī habes qd
nō accepisti: Ergo ḡras tibi ago dixit: gra-
tias tibi ago: qz̄ nō sum sicut ceteri homi-
nes: raptores: iusti adulteri: sicut et publi-
can⁹ iste Un̄ ḡ supbus. Non quia de bo-
nis suis deo gratias agebat: sed quia sup
alterum se de ipsis bonis extollebat. Atte-
dite frēs: nā vnde cepit dicere similitudinē
ip̄az̄ dñs: euāgelista p̄misit. Cū enī chris⁹
dixisset: putas veniēs fili⁹ hoīs inueniet si-
dem in terra: et ne existerēt qdā heretici

qui attēdetes et putātes q̄si lapsū totū mū-
dū: oēs enī heretici in paucis et in pte sūt:
iactarēt se q̄ ip̄is remāserit: qd̄ d̄ toto mū-
do p̄ierit: ibi statim vbi ait dñs: putas ve-
niens fili⁹ hoīs iueniet fidē in terra: subie-
cit euāgelista et ait: Dixit autē et ad quosdā
qui sibi iusti videbant et spernebāt ceteros
similitudinē hāc: Quidā pharizeus et pub-
lican⁹ venerūt in templū orare: et cetera q̄
nostis. Pharizeus ergo ille dicebat: Gra-
tias tibi ago. Sed vñ supb⁹: Quia sperne-
bat ceteros. Unde p̄bas: In ipsis verbis.
Quōd: Pharizeus inq̄t ille et temp̄sit de lō-
ge stātē: cui deus p̄fiteri p̄p̄inquabat. Pu-
blican⁹ inquit de longinq̄ stabat: s; de ad
illū de longinq̄ nō stabat. Quare de ab il-
lo de lōginquo nō stabat: Quia alio loco
d̄: Prope est dñs his q̄ obtruerūt cor. U-
tete si publican⁹ iste obtruerat cor: et ibi vi-
debitis qz p̄pe est dñs his q̄ obtruerūt cor
Publican⁹ autē de longinq̄ stabat: et neqz
volebat ad celum oculos suos leuare: sed
percutiebat pectus suū. Lunsio pectoris
obtritio cordis. Quid dicebat tūdēs pe-
ctus: Deus p̄piti⁹ esto mihi peccatori. Et
q̄ sentētia dñi: Amē dico vobis descēdit iu-
stificat⁹ de tēplo publican⁹ ille magis q̄ il-
le pharizeus. Quare: Hoc est iudiciū dei.
Nō sū sic publican⁹ iste: nō sū sic ceteri ho-
mines: iniusti: raptores: adulteri: Ieiuno
bis i sabbato: decimas de oīm q̄ possideo.
Ille nō audet ad celū leuare oculos suos:
attēdit p̄sciētā suā: lōge stat: et iustificat⁹ ē
magis q̄ ille pharize⁹: Quare: Rogo te do-
mine: expone nobis iusticiam tuā: expone
nobis equitatez iuris tui. Exponit regulā
legis sue. Uultis audire q̄re: Quia oīm
quō se exaltat humiliabitur. et qui se humi-
liat exaltabitur. Intēdat ergo caritas v̄sa:
Dixim⁹ non ausus fuisse oculos ad celū le-
uare publicanū. Quare celū n̄ attēdebat:
Quia se attēdebat. Se attēdebat vt p̄rio
sibi displiceret et sic deo placeret: Tu autē ia-
ctas te: erecta ceruice es. At dñs supbo:
Nō vis ad te attēdere: ego attēdo: Uis at
vt nō attēdā: Tu attēde. Ideo publican⁹
n̄ audebat oculos ad celū leuare: qz seipm
intuebat: p̄sciētā suā puniebat: Ipse sibi
iudex erat vt ille intercederet: Ipse punie-
bat vt ille liberaret. Ipse accusabat vt ille
defenderet. A deo defensus est: qz dixit p̄
ip̄o sētētā: Descēdit iustificat⁹ publican⁹
ille magis q̄ ille pharizeus: qz oīs q̄ se exal-
tat humiliabit et qui se humiliat exaltabit.

Attēdit se inq̄t: et nolui ego attēdere. Au-
diui dicētē: Auerte oculos tuos a peccatū
meis. Quis est enī q̄ illud dixit: nisi qui eti-
am illō dixit: Qm̄ iniq̄tatē meā ego agno-
sco. Itaqz fratres mei: erat pharizeus ille
p̄ctōr. Nō enī qz dicebat: nō sum sicut ce-
teri homines: iniusti: raptores: adulteri:
neqz quia ieiunabat bis in sabbato: neqz
qz decimas dabat: non erat p̄ctōr. Quod
si nullis p̄ctis esset: ipsa supbia grāde cri-
mē erat: et tñ ecce illa oīa dicebat. Quis tā-
dem sine p̄ctō: Quis gloriabit castū se habe-
re cor: Aut q̄s gloriabit mūdū se esse a pec-
catis: Habebat ergo ille p̄ctā: sed peruer-
sus et nesciēs quo venisset. Erat enī tanq̄
in statōe medici curād⁹: si sana mēbra ostē-
debat: vulnera tegebat. Be⁹ q̄ tegat vulne-
ra: noli tu. Nā si tu tegere volueris erube-
scens: medic⁹ nō curabit. Medic⁹ tegat et
curet: emplastro enī tegit. Sub tegnie me-
dici sanat vuln⁹: sub tegnie vulnerati cela-
tur vulnus: Lūi celas: Qui nouit oīa. Ita-
qz hic fratres videte qd̄ dixit. Qm̄ ta-
cui inueterauerūt ossa mea: accla-
mādo tota die. Quid est b: Quasi p̄tra-
rium videtur: qm̄ tacui inueterauerūt ossa
mea acclamādo. Si acclamādo: quō tacu-
it: Tacuit qd̄dā: nō tacuit qd̄dā. Tacuit
vñ p̄ficeret: nō tacuit vñ deficeret. Tacu-
it confessionē: clamauit merita sua. Tacui
enī dixit: nō sū p̄fessus: Ibi optebat vt lo-
queret: taceret merita sua: clamaret pecca-
ta sua. Nūc autē p̄uerse tacuit peccata sua:
clamauit merita sua. Et quid illi contigit:
Inueterauerūt ossa eius. Intēdite qz si cla-
maret p̄ctā sua: et taceret merita sua: inno-
uarent ossa ei⁹: id est v̄t ei⁹ eēt robusta in
dño: quia inueniret in se infirm⁹: Nō autē
quia in se voluit esse firm⁹: fact⁹ est infirm⁹:
et inueterauerūt ossa ei⁹. Remāsit in vetu-
state: qui noluit p̄fiteri do amare nouitatez.
Qui enim fuit noui nostis fratres: quia be-
ati quoz remisse sunt iniquitates: et quoz
tecta sunt peccata. Noluit iste sibi dimitti
iniquitates: exaggerauit: defendit illas: ia-
ctauit merita sua. Ergo quoniam tacuit a
cōfessione: inueterauerunt ossa eius accla-
mando tota die. Quid est acclamādo to-
ta die: Perseuerādo tota die in defensiōe
p̄ctōz suoz. Et tñ videte q̄l sit q̄ agnoscit
se. Erit enī mō itelligētia. Nihil p̄ se respi-
ciat: et displicebit sibi q̄ aḡscit se. Nō au-
dierit vt sanem. Beat⁹ vir cui nō iputauit
dñs p̄ctā: nec ē i ore ei⁹ dol⁹. Qm̄ tacui i

ueterauerit ossa mea a clamando tota die.

Quoniam die ac nocte grauata est super me manus tua: Quid est grauata est super me manus tua: Magna res fratres. Respiciete illam finem rectam in duos: phariseum et publicanum. Quid dicitur de phariseo: Quoniam humiliabit. Quid dicitur de publicano: Quoniam exaltabit. Quare ille humiliat: quia exaltauit se. Quare iste exaltat: quia humiliat se. Ergo ut exaltate se humiliet deus: grauata super illum manus sua. Noluit humiliari confessione iniquitatis sue: humiliat est perdere manus dei. Quoniam ille proferret manus grauem humiliat: quoniam leuis fuit manus subleuatis: tam grauis manus humiliantis: ut in illo fortis et in illo fortis: fortis ad illum promedum: fortis ad illum subleuandum. Ergo: quoniam die ac nocte grauata est super me manus tua.

Conuersus sum in cinerem meum dum conserui spinam. Ex ipsa aggrauatione manus tue: ex ipsa humilatione conuersus sum in cinerem meum: factus sum miser: confixa est mihi spina: conpuncta est conscientia mea. Quid factum est cum conseruere spinam: Bona est ei sensus doloris: inuenit infirmitatem suam. Et ille qui tacuerat confessionem peccati sui ut clamando in defensione peccati sui inueterasceret ut ei: ad est ossa eius conuenteret in uetustate: modo quod fecit confixa spina: Peccatum meum cognoui: Ergo iam cognoscat: Si ille cognoscat: et ille cognoscat. Audite quid sequitur. Videte si non ipse dicit: Peccatum meum cognoui: et iniustitiam meam non operui. Hoc iam dudum dicebam: noli operire tu: et operire deus. Bona quoniam remissa sunt iniquitates. et quoniam tecta sunt peccata. Qui tegunt peccata nudant: Iste autem nudauit ut cooperiret. Iniquitatem meam non operui. Quid est non operui. Iam dudum tacueram modo quod: Bona. Quidam dicitur illi taciturnitati: dixi. Quid dixisti: Pronunciabo aduersum me iniustitias meas domino: et tu remisisti impietatem cordis mei. Bona. Quid dixisti: Non iam pronunciat sed permittit se pronunciat: et ille iam dimittit. Attendite fratres: magna res: dixi pronunciam. Non dixi: pronunciaui: et tu dimisisti: Bona pronunciam: et tu dimisisti: quoniam eo ipso quod dixi pronunciam: ostendit quoniam nondum pronunciauerat: sed corde pronunciauerat. Hoc ipsum dicitur pronunciam: pronunciare est: id est et tu remisisti impietatem cordis mei. Confessio uero mea ad os nondum uenerat. Bona erant enim pronunciam aduersum me. ueritatem deus audiuit uocem cordis mei. Uox mea in ore nondum erat: sed auris dei iam in corde erat. Tu remisisti impietatem cordis mei: quoniam dixi pronunciam et non sufficerat. Non dixi: pronuncia

bo iniustitiam meam domino: non sine causa dixi: pronunciam aduersum me: et hoc in se est. Multi enim pronunciant iniquitatem suam: sed aduersus ipsum dominum deum: quoniam inueniunt in peccatis suis dicunt: deus uoluit. Si enim homo dicat non feci: aut hoc factum quod arguis non est peccatum: non pronunciat nec aduersum se: nec aduersum deum. Si dicat: peccatus feci et peccatum est: sed deus uoluit: quod ego feci: hoc est pronunciare aduersum deum. Forte dicat: nemo hoc dicit. Quis est qui dicat: deus uoluit. Multi et hoc dicunt. Sed et hoc non dicunt: et alii dicunt quid dicunt: Fatum mihi fecit: stelle me fecerunt. Ita iam per circuitum ad deum uolunt peruenire. Per circuitum uolunt peruenire ad deum accusandum: qui noluit deus conpeditio uenire ad deum placandum et dicunt: Fatum mihi fecit. Quid est fatum: Stelle me fecerunt: quid sunt stelle: Certe iste quis in celo respicimus. Et quis eas fecit: Bona: quis eas ordinauit: Bona. Ergo uides quod uoluitis dicere: deus fecit ut peccarem. Ita ille iniustus: tu iniustus: quoniam nisi ille fecisset: tu non peccasses. Tolle istas excusationes in peccatum: memeto illi psalmi: Ne declines cor meum in uerba maligna ad excusandas excusationes in peccatis cum hominum operibus iniquitates. Ad hoc enim magni uiri sunt qui preddunt peccata sua. Magni sunt et qui numerant sidera et computant stellas et tempora. et dicunt quis quoniam uult peccet uult bona uiuat: et quando mars faciat homicidium: et uenit adulterium. Magni docti uiri et electi uident in hoc seculo. Sed quod ait in psalmo: Ne declines cor meum in uerba mala cum hominum operibus iniquitates: et si conicabo cum electis eorum: Bona illi electos et doctos numeratores siderum: dicant illi sapientes eos qui qui digerunt in dicta facta humana: et describunt de stellis mores humanos. *Libero arbitrio me creauit deus: Si peccauit: ego peccauit: ut non solum pronuncie iniquitatem meam domino: sed aduersum me: non aduersum eum. Ego dixi domine miserere mei. Clamat eger ad medicum. Ego dixi: Quare ego dixi: Sufficeret dixi. Sed dictum est ego dixi: ego dixi non fatum: non fortuna: non diabolus: quia nec ipse cogit: sed ego persuadenti confesi. Ego dixi domine miserere mei: sana animam meam quoniam peccauit tibi. Sic et hoc statuit et proposuit: dixi pronunciam aduersum me iniquitatem meam domino: et tu remisisti impietatem cordis mei.*

Pro hac orabit ad te ois sanctus: in tempore opportuno. Quo tempore: Pro hac. Pro qua: Pro impietate. Pro qua: Pro ipsa uenia peccatorum. Pro hac orabit ad te ois sanctus in tempore opportuno. Unde orabit ad te ois sanctus: quoniam dimisisti peccata. Nam si non dimiteret

Psalmus
aduersum me: et hoc in se est. Multi enim pronunciant iniquitatem suam: sed aduersus ipsum dominum deum: quoniam inueniunt in peccatis suis dicunt: deus uoluit. Si enim homo dicat non feci: aut hoc factum quod arguis non est peccatum: non pronunciat nec aduersum se: nec aduersum deum. Si dicat: peccatus feci et peccatum est: sed deus uoluit: quod ego feci: hoc est pronunciare aduersum deum. Forte dicat: nemo hoc dicit. Quis est qui dicat: deus uoluit. Multi et hoc dicunt. Sed et hoc non dicunt: et alii dicunt quid dicunt: Fatum mihi fecit: stelle me fecerunt. Ita iam per circuitum ad deum uolunt peruenire. Per circuitum uolunt peruenire ad deum accusandum: qui noluit deus conpeditio uenire ad deum placandum et dicunt: Fatum mihi fecit. Quid est fatum: Stelle me fecerunt: quid sunt stelle: Certe iste quis in celo respicimus. Et quis eas fecit: Bona: quis eas ordinauit: Bona. Ergo uides quod uoluitis dicere: deus fecit ut peccarem. Ita ille iniustus: tu iniustus: quoniam nisi ille fecisset: tu non peccasses. Tolle istas excusationes in peccatum: memeto illi psalmi: Ne declines cor meum in uerba maligna ad excusandas excusationes in peccatis cum hominum operibus iniquitates. Ad hoc enim magni uiri sunt qui preddunt peccata sua. Magni sunt et qui numerant sidera et computant stellas et tempora. et dicunt quis quoniam uult peccet uult bona uiuat: et quando mars faciat homicidium: et uenit adulterium. Magni docti uiri et electi uident in hoc seculo. Sed quod ait in psalmo: Ne declines cor meum in uerba mala cum hominum operibus iniquitates: et si conicabo cum electis eorum: Bona illi electos et doctos numeratores siderum: dicant illi sapientes eos qui qui digerunt in dicta facta humana: et describunt de stellis mores humanos. *Libero arbitrio me creauit deus: Si peccauit: ego peccauit: ut non solum pronuncie iniquitatem meam domino: sed aduersum me: non aduersum eum. Ego dixi domine miserere mei. Clamat eger ad medicum. Ego dixi: Quare ego dixi: Sufficeret dixi. Sed dictum est ego dixi: ego dixi non fatum: non fortuna: non diabolus: quia nec ipse cogit: sed ego persuadenti confesi. Ego dixi domine miserere mei: sana animam meam quoniam peccauit tibi. Sic et hoc statuit et proposuit: dixi pronunciam aduersum me iniquitatem meam domino: et tu remisisti impietatem cordis mei.* Pro hac orabit ad te ois sanctus: in tempore opportuno. Quo tempore: Pro hac. Pro qua: Pro impietate. Pro qua: Pro ipsa uenia peccatorum. Pro hac orabit ad te ois sanctus in tempore opportuno. Unde orabit ad te ois sanctus: quoniam dimisisti peccata. Nam si non dimiteret

pecta: nō eēt sc̄tus q̄ ad te oraret. Pro hac orabit ad te oīs sc̄tus ī tpe optuno: qm̄ manifestabit̄ nouū testamētū: qm̄ manifestabit̄ gr̄a x̄pi qd̄ est tps̄ optunū. Cū aut̄ veit plenitudo tps̄is: misit de⁹ filiū suū: factū ex muliere: id est ex femina. In discrete enī vocabāt hoc antiq̄: factū sub lege: vt eos q̄ lb̄ lege erāt redimeret. Cū redimeret: A dialo lo: a pd̄tōe: a pctis suis: ab eo cui se vēdi derāt. Ut eos qui sub lege erāt redimeret. Sub lege enī erāt qz̄ p̄mebat eos lex: pd̄tōio eos p̄mebat: quincēdo de reatu nō saluādo: et mala phibeat. S; qz̄ illi vires nō habebāt p̄ seipos iustificandi se: clamādū erat ad illū: quō clamabat q̄ capt⁹ ducebatur sub lege pcti: miser ego hō q̄s me liberabit de corpe mortū hui⁹? Erāt oēs hoies sub lege: nō in lege: iā illa depumēte: illa d̄ reatu quicēte. Bemōstrauit enī pcti lex. Illa fixit spinā: illa fecit cor p̄ugi. Ipa admonuit vt reū se q̄sq̄ cognosceret: et p̄ venia clamaret ad deū. Pro hac orabit ad te oīs sc̄tus in tpe optuno. Ergo dicebā de tpe optuno: cū venit plenitudo tps̄is: misit deus filiū suū. Itē dicit apl̄s: Tpe acceptabili et placito exaudiui te: et ī die salutis adiuui te. Et qz̄ b̄ de oib⁹ christianis pd̄ctum erat a p̄pheta: subiecit Apl̄s: Ecce nūc tps̄ acceptabile: ecce nūc dies salutis. Pro hac orabit ad te oīs sc̄tus ī tpe oportuno. **Uerūt amē in diluio aquarū multarū: ad eū nō appropinqua b̄nt.** Ad eū. Ad quē: Ad deū. Solet enī p̄sona mutari: quō est: Bñi est salus: et sup̄ populū tuū benedictio tua. Non dicit dñi est sal⁹: et sup̄ pplm̄ ei⁹ bñdictio ei⁹: Aut domine tua est sal⁹: et sup̄ pplm̄ tuū bñdictio tua. S; cū incipet: dñi est salus: nō ad illū sed de illo dicēs: ibi p̄uersus est ad illum et ait: Et sup̄ pplm̄ tuū bñdictio tua. Sic et b̄ cū audis p̄mo ad te: deinde ad deū: ne putes aliū esse. Pro hac orabit ad te oīs sanctus in tpe optuno. **Uerūt amē in diluio aquarū multarū: ad eū nō appropinquabūt.** Quid est in diluio aquarū multarū? Qui natāt in diluio aquarū multarū nō appropinquāt ad deū. Quid est diluuiū aquarū multarū? Multiplicitas variarū doctrinarū. In tēdite fratres: Multe aque sunt varie doctrine. Bei vna est. Nō sūt mltē aque: sed vna aqua: siue sacramti baptismi: siue doctrine salutaris. Be ip̄a doctrina q̄ irrigamur p̄ spiritū sc̄tū dī: Bibe aquā de tuis vasis et de puteorū tuorū fontib⁹. Ad istos

fontes nō accedūt imp̄i: s; credētes in euz q̄ iustificat ipiū: iā iustificati accedūt. Alie aq̄ mltē doctrine inq̄nāt animas hoim: qd̄ paulo ante dicebā: Alia doctrina est: fatū mihi fecit: alia doctrina casus mihi fecit: fortuna fecit. Si casib⁹ regūt hoies: nlla p̄uidētia aliqd̄ gerit: et ip̄a doctrina est. Ali⁹ dixit: Est gēs tenebrarū q̄ rebellauit aduersus deū: ip̄a facit peccare hoies. In hoc diluio aquarū multarū ad deū nō appropinquabūt: Que ē illa aqua: Illa vera q̄ manat de intimo fonte pure venēitatī. Que illa aqua ē fr̄es: nisi q̄ docet p̄fiteri dño: Que est illa aq̄ nisi q̄ docet bonū est p̄fiteri dño. Que ē illa aq̄: nisi q̄ docet hāc vocē: Bixi p̄nūciabo aduersum me iusticiā meā domino. Et ego dixi dñe miserē mei: sana animā meā: qm̄ peccaui tibi. Hec aq̄ p̄fessionis pctō p̄: hec aqua humiliatōis cordis: hec aqua vite salutarī: abh̄ciēt se: nihil d̄ se p̄sumētis: nihil sue potētie supbe tribuētis. Hec aq̄ ī nullis alienigenarū libris ē: nō in epicur̄is. nō in stoic̄. nō ī manich̄is. nō ī platon̄ic̄. Ubicūq̄ etiā iueniūt optia p̄cepta moy et discipline: hūilitas tñ ista nō inuenit. Via hūilitatis hui⁹ aliūde manat a x̄po venit. Hec via ab illo est qui cū eēt altus: humilis venit. Quid enim aliud docuit humiliādo se: fact⁹ obediens vsq̄ ad mortē: mortē aut̄ crucis: Quid aliud docuit soluēdo qd̄ nō debebat: vt nos a debito liberaret: Quid aliud docuit baptizat⁹ q̄ pctiū non fecit: crucifix⁹ qui reatū nō habebat: Quid aliud docuit nisi hāc hūilitatē: Nō īmerito ait: ego sū via et veritas et vita. In hac q̄ hūilitate p̄pinquat ad deū: qz̄ p̄pe est dñs his q̄ obtriuēt cor. In diluio aut̄ aquarū multarū ex tollētū se aduersus deū et docentū supbas impietates: ad deū nō appropinquabūt. Tu aut̄ qd̄: qui etiā iustificat⁹ es inf̄ medias illas aquas: Undiq̄ fr̄es mei etiā cū p̄fitemur pctā: p̄strepūt circa nos aq̄ ille diluuij: nō sum⁹ in illo diluio: s; circūdamur ab ip̄o diluio. P̄remūt nos: s; nō opprimūt: virgēt nos s; nō demergūt: Quid q̄ tu facies qz̄ in medio diluio es: ambulās ī b̄ seclō: Nō enī nō audit tales doctores: n̄ audit tales supbos: aut nō ex v̄bis eorū quotidianas patitur in corde suo p̄secutiōes. Quid q̄ dicat iste iā iustificatus et p̄sumens de deo: qui circūdatur diluio isto: **Tu mihi es refugium a pressura que circūdat me.** Refugiant illi vel ad deos suos

vel ad demones suos: vel ad vires suas: vel ad defensionē pctōz suoz: mihi in isto diluuiō ē nō sfugiū nisi tu: a p̄ssura q̄ circū dedit me. **Exultatio mea redime me.** Si iā exultas: q̄d vis r̄dime: Exultatio mea redime me. Audio vocē gaudij: exultatio mea: audio gemitū: redime me. **Gaudes et gemis.** Ita inquit et gaudeo et gemo. **Gaudio in spe: gemo adhuc in re.** Exultatio mea redime me. **Spe gaudētes ait ap̄ls.** Ergo recte exultatio mea: redime me. **Uñ r̄dime me: Seq̄t.** In tribulatioe patiētes. Exultatio mea redime me. **Fam iustificat⁹ erat et Ap̄ls:** Et quid ait: **Nō solū inq̄t sed etiaz nos ipsi primitias habentes sp̄s: et ipsi in nobismetipsis igemiscim⁹.** Uñ redime me. **Quia ipsi in nobismetipsis igemiscimus:** adoptionē expectātes redemptionē corporis nostri: **Ecce ergo: vnde redime me:** q̄ adhuc expectam⁹ in nobis igemiscētes redemptionē corporis nostri. **Uñ ergo exultatio mea.** Ibi sequit̄ idēz Ap̄ls et dicit: **Spe enī salui facti sum⁹: Spes aut̄ que videtur nō est spes.** Q̄d enī videt quis: quid sperat: **Si aut̄ q̄d nō videm⁹ speramus: p̄ patientiā expectam⁹: si speras gaudes: si p̄ patientiā expectas: adhuc gemis.** Nō enī opus est patientia: vbi nihil mali p̄petierit. **Tolerātia que dicit̄: patientia que dicit̄: sustentia que dicit̄: iōganimitas que dicitur: nō est nisi in malis.** Ubi p̄meris: ubi angustia est. **Ergo si p̄ patientiā expectam⁹: adhuc dicim⁹: Redime me a p̄ssura q̄ circū dedit me: quia vero spe salui facti sumus: sicut vtrūq̄ dicim⁹: exultatio mea redime me.** Respondet. **Intellectū tibi dabo: Ipse est psalm⁹ intelligentie.** Intellectū dabo tibi. **Et statuas te in via hac qua gradieris: Quid est statuā te in via hac qua gradieris: Nō vt hereas ibi: sed vt ab ea nō aberres.** Dabo intellectus vt cognoscas te semp: et semp gaudeas in spe ad deū: donec ad illā patriā puenias: vbi iam nō spes sed res erit. **Obfirmabo sup te oculos meos.** Nō a te auferam oculos meos: q̄ et tu nō auferes ab eo oculos tuos. **Iā iustificat⁹: iā post remissionem peccatorū leua oculos tuos ad deū.** **Putruerat enī cor tuū cū esset in terra.** Cū h̄ audis: sursum cor erige ne putriet: **Ergo et tu leua iā oculos tuos semp in deū: vt firmet sup te oculos suos.** S̄ q̄d times: **Ne enī habeas oculos ad deū offendas: ne nō respicias ante te: et forte incurras in laque-**

um. **Noli timere.** Ibi enī sunt oculi ipsius quos obfirmat sup te. **Nolite inq̄t solliciti esse.** Et ap̄ls **Petr⁹: Q̄z sollicitudinē vestrā sup illū mittite: q̄ illi cura ē de vobis: Ergo obfirmabo sup te oculos meos.** Tu ergo oculos tuos in illū erige: et nō timeb̄ vt dixi: ne in laqum incurras. **Audi alius psalmū: Oculi mei semp ad dñm.** Et quasi diceret illi: q̄d agis de pedib⁹ tuis: cur n̄ ante te attēdis: qm̄ ipse inquit euellet de laqo pedes meos. **Firmabo sup te oculos meos.** Postq̄ p̄misit huic et intellectū et p̄tectionē suam: p̄uertit se ad sup̄bos defendentes pctā sua. et ostendit nobis quid sit intellect⁹. **Nolite esse sicut equus et mulus: q̄b⁹ nō est intellect⁹.** Equus et mulus erecta ceruice sunt. **Nō sūt equ⁹ et mulus sicut ille bos qui agnouit possessorem suū: et asin⁹ p̄sepe dñi sui.** Nolite esse sicut equ⁹ et mulus: quib⁹ nō est intellectus: **Quid enī patiunt̄ tales? In freno et chamo maxillas eoz p̄stringe: q̄ nō appropinquāt ad te.** Equ⁹ et mulus vis esse: vis nō habere seffozē: cōstringe os tuū et maxille tue in freno et chamo. **Ipm̄ os tuū p̄stringe quo iactas menta tua: et taces peccata tua.** **Maxillas eorum cōstringe: qui nō appropinquāt ad te humiliādo se.** **Adulta flagella peccatorū.** Nō est mirū si adhibito freno sequūtur flagella. **Indomitū enī aīal esse cupiebat: domatur freno et flagello: atq̄ vtinam perdomet.** **Terendū est enī ne numiū resistēdo indomitū relinqui mereat: et ire in suā vagā licentiā: vt dicat̄ d̄ illo: Pordiet tāq̄ ex adipe iniquitas eoz: sicut de illis: quibus nō sūt impunita pctā.** Ergo enī flagellat: corrigat: domet: q̄ et iste sic se dixit edomitū: equū et mulū se dixerat: qm̄ tacuit. **S̄ vñ domit⁹ est: Flagellis.** **Couersus sū iqt̄ in erūna mea: dū p̄figeret̄ spina.** Siue flagella dicas: siue stimulos dicas: domat deū iumentū cui infidet: q̄ iumēto expedit vt infideat̄. **Nō enī defatigat⁹ deus ambulādo pedib⁹: infedit iumēto.** Aut vero nō pleniū mysterij est: quod asellus adduct⁹ dñō: populus mitis et māfuet⁹: portās bñi dñm asell⁹ ē: et tēdit in hierl̄m. **Diriget enī mites in iudicio: sicut dicit̄ alius psalmus: Docebit māfuetos vias suas: Quos māfuetos: Non erigentes ceruices aduersus domatorem suū: patientes flagella et freno: postea sic domiti: vt sine flagello ambulent: et sine freno et chamo viā teneant.**

Si carueris isto sessore: tu cades: non ille: qz multa flagella peccatoris: **Sperante autē in domino misericordia circū dabit.** Quō ē refugiu a p̄sura: Quē p̄io circūdat p̄sura: postea circūdat misericordia: qm̄ misericordiā dabit: q̄ lege dedit: legē in flagellis: misericordiā in cōsolatiōibus. **Sperante autē in dño misericordia circūdabit: Ergo quid cōcludit? Letamini in dño ⁊ exultate iusti: Qui letamini in vobis: Qui impij: o supbi qui letamini i vobis: iam credētes in eū: qui iustificat impiū: deputat fides vestra ad iusticiā. Letamini in dño ⁊ exultate iusti. Et exultate: sub audis in dño. Quare: Quia iā iusti. Unde iusti: Non meritis vestris: sed gratia illius. Unde iusti: Quia iustificati. Et gl̄iamini oēs recti corde. Quid ē recti corde: Nō resistētes deo. Intendat ḡ caritas vestra: ⁊ intelligite rectū cor. Breuiter dico: sed tamē maxie cōmendandū. deo autē gratias: qd̄ in fine est: inheret sensibus vestris. Inter rectū cor ⁊ prauū cor. hoc interest. Quisq̄s hō quicqd̄ patit̄ p̄ter volūtate afflictiois: meroris: laboris: humiliatiois: nō tribuit nisi volūtati dei iuste: nō illi dans insipientiā: qd̄ quasi nesciat qd̄ agat: qz talē flagellat: ⁊ talib⁹ parcat: ipse est rect⁹ corde. Peruersi autē corde sunt ⁊ prauī ⁊ distorti: qui oīa que patiunt̄ mala iniquē se pati dicūt: dantes illi iniquitatē: p̄ cui⁹ volūtate patiunt̄: aut qz non ei audent dare iniquitatē: auferūt ei gubernationē. Quia ipse inq̄t: nō pōt̄ facere iniquū. iniquū autē est: vt ego patiar: ⁊ ille nō patiat̄. Cōcedo em̄ vt sim peccator: certe sunt peiores q̄ letant̄ ⁊ ego tribulor: quia hoc iniquū est: vt etiā peiores me letēt: ⁊ ego tribuler: qz aut iustus: aut min⁹ peccator q̄ ille sum: ⁊ certum est apud me hoc esse iustū: et certū est apud me: qz deus nō faciet iniustū. Deus nō gubernat res hūanas: nec cura est illi d̄ nobis. Ergo prauī corde: id ē distorti corde tres habēt sentētiās: Aut non est deus: dixit em̄ stult⁹ in corde suo: nō est de⁹: ⁊ fuit dictū de diluuiō illo: nō defuit talis doctrina phoz: nō defuerūt qui dicerēt: non esse deū: q̄ gubernat oīa: ⁊ cōdidit oīa: sed esse multos deos vacātes sibi p̄ter mundū: nō curātes ista. Ergo aut nō est de⁹: hoc dixit impi⁹ cui displicet quicqd̄ illi accidit p̄ter volūtate: ⁊ alteri nō accidit cui se p̄ponit: Aut iniust⁹ de⁹ ē cui ista placēt: ⁊ q̄ hec facit: Aut nō gubernat de⁹ res hūanas: nec**

cura est illi de hominib⁹. In istis tribus sentētijs magna impietas: aut negare deū: aut dicere iniustū: aut auferre illi gubernatōez rerū. Quare hoc: Quia distort⁹ est corde. Rect⁹ ē de⁹: et iō distortū illi nō acq̄scit. Qd̄ in alio psalmo ē: Nō bon⁹ deus israel rectis corde. Et qz talē habebat ipse aliqui de se sentētiā inq̄ens: Quō sciuit de⁹: aut si ē sciētia in altissimo: iō ibi subiecit: Nō dei aut pene moti sunt pedes. Quō distortū lignū est: ⁊ si disponas in paup̄mēto equali: non collocat̄: nō cōpagnat̄: nec adiūgit: semper agit ⁊ nutat: nō qz inaequale ē vbi posuisti: s̄ qz distortū ē qd̄ posuisti: Ita ⁊ cor tuū q̄dū prauū est ⁊ distortū: nō pōt̄ collinari rectitudine dei: ⁊ nō pōt̄ in illo collocari vt hereat illi ⁊ fiat rectū. Qui autē adheret dño: vn⁹ spūs ē. Iō recti corde gloriāmini dixit: Quō recti corde gl̄iant̄: Audite gloriatiōē ipsorū. Nō solum em̄ dixit Apl⁹: sed ⁊ gloriāmur in tribulationib⁹. Itaz nō est magnū gloriari i gaudijs: gloriari in leticijs. rectus corde etiā in tribulatione gloriat̄. Et audi quō gloriat̄ in tribulatione: qz nō frustra quisq̄: non supuacue. Uide rectū cor: scientes inq̄t: qz tribulatio patientiā operat̄: patientiā autē p̄bationez: p̄batio vō spem: spes autē nō cōfundit: q̄a caritas dei diffusa est in cordib⁹ nostris p̄ spiritū sanctū q̄ datus est nobis. Sic ē ergo rectū cor fratres. Quicūq̄ aliquid accidit: dicat: dñs dedit: dñs abstulit. Ecce rectū cor: sicut deo placuit ita factū est: sit nomē domini benedictū. Qui abstulit: quid abstulit: cui abstulit: qm̄ abstulit: sit nomē domini benedictū: Et nō dixit: dñs dedit: diabolus abstulit. Intēdat ergo caritas v̄ia: ne forte dicat: s̄ mihi diabol⁹ fecit. Proximus ad deū tuū refer flagellū tuū: quia nec diabol⁹ tibi aliqd̄ facit: nisi ille p̄mittat qui desup̄ habet potestātē: aut ad penā: aut ad disciplinā. ad penā impij: ad disciplinā filijs. Flagellat autē omnē filiū quez recipit. Ne te sine flagello speres futurū: nisi forte cogites exheredari. Flagellat omnē filiū quez recipit. Ita ne omnē: Ubi te volebas abscondere: Omnē: ⁊ nullus except⁹: null⁹ sine flagello erit. Quid ad omnē: Uis audire quē omnē: Et nā vnicus sine peccato: nō tñ sine flagello. Uñ ipse vnicus portās infirmitatē tuā: ⁊ p̄figurans i se p̄sonā tuā: tanq̄ caput gestās p̄sonā tuā: etiā corpt̄ sui: cū appropinquaret passiōi ex hoīe quē gerebat contristat⁹ ē: vt te letificaret. cōtri-

Alia lra. saluabit.

multū psumpserit. Nec gigas saluus erit i multitudine virtutis sue. Nec quisquis militat cōtra cōsuetudinē concupiscētie sue: vel cōtra diabolum ⁊ angelos eius: saluus erit: si se sue fortitudini multū cōmiserit. Adēdax equ⁹ ad salutē: fallit: quisq̄s putat vel p homies inf ho mines acceptā se salutē adipisci: vel impetu animositatis sue defendi a pnicie. In abundātia autē virtutis sue nō erit salu⁹. Ecce oculi dñi sup metuetes eius: Quia si salutē q̄ris: ecce oculus dñi sup timētes eū. Sperātes sup misericordia ei⁹. Et sperātes non in vires suas: sed in misericordia ei⁹. Et eruat a morte aīas eoz: ⁊ alat eos in fame. Et det eis alimētū verbi ⁊ sempiternę veritatis qd amiserāt: dū presumūt in virib⁹ suis: ⁊ ideo nec ipas vires habēt a fame iusticie. Amina nra paties erit dño: Et aut postea saginei ⁊ scis incorruptilibus: interim dñi hic est: Aīa nra paties erit dño. Qm̄ adiutor ⁊ pector nri est. Adiutor nri ē dū cōamur ad deū: ⁊ pector dū resistim⁹ aduersario. Quia in ipō letabit cor nostrū: Nō em̄ i nobis vbi magna sine illo inopia est: sed i ipō letabit cor nostrū: Et in noīe sancto ei⁹ sperabim⁹. Et ideo sperabim⁹ vēturos nos ad deū: qz nobis absentib⁹ p fidē misit nomen suū. Fiat tua misericordia dñe sup nos: sic sperauim⁹ in te. Fiat misericordia tua dñe sup nos: spes em̄ nō p̄fundit: qz speram⁹ in te.

Alia lra. saluabit.

Alia lra. i eis q sperat.

Alia lra. sustinet dñm.

Alia lra. que admo dñi.

Item sermo prim⁹ de prima parte eiusdē psalmi. P Salm⁹ iste admonet nos exultare dño. Inscrībit autē Ipsi David. Qui ḡ p̄tinent ad sacratissimū sanctū David: audiāt vocē suā: et dicāt vocē suā: ⁊ exultēt in dño: Sic autē incipit. Exultate iusti i dño: In iusti exultent i seculo: finito isto seculo: finit exultatio iniustoz. Exultēt autē iusti i dño: qz pmanēte dño: pmanebit iustozū exultatio. Exultare autē in dño ita cōuenit: vt laudem⁹ illū q̄ solus nō habet qd nobis displiceat: ⁊ nemo tā multa habet q̄ infidelib⁹ displicēt: ⁊ breue p̄ceptū ē: ille placet deo: cui placet deus. Nec leue h̄ putetis carissimi. Videtis etiā quāti disputant p̄tra deū: q̄s multas displiceāt opa ei⁹. Luz em̄ facere voluerit p̄tra volūtātē hoīm: qz dñs est: ⁊ nouit quid faciat: nec tñm attēdit

nostrā volūtātē q̄ vtilitatē. Illi qui maluit suā volūtātē impleri q̄ dei: volūt ad suam volūtātē flectere deū: nō suā corrigere ad deū. Talib⁹ homib⁹ infidelib⁹: impijs: inquis: ⁊ qd piget dicere: sed tñm dicā: Hostis em̄ q̄s verū dicā: facili⁹ placet pantomim⁹: q̄s deus: p̄pterea cū dixisset: Exultate iusti in dño: qz exultare in illo nisi laudando nō possum⁹. Eū autē laudam⁹: cui tātomagis placem⁹: quātomagis ip̄e nobis plauerit. Rectos: inquit: decet laudatio. Qui sunt recti: Qui dirigunt cor s̄m volūtātē dei: ⁊ si eos p̄turbat hūana fragilitas: diuina cōsolat equitas: Quis autē corde mortali puatim aliqd velint: quo sue interi cause v̄l negocio: vel p̄nti necessitati pueniāt: vbi intellexerit ⁊ cognouerint aliud deum velle: p̄ponūt volūtātē melioris voluntati sue: ⁊ volūtātē omnipotētis volūtati infirmi: ⁊ volūtātē dei voluntati homis. Quātū em̄ de⁹ distat ab homie: tantū volūtas dei a volūtate homis. Unde gerens hominē christus: ⁊ regulā nobis p̄ponens: docens nos viuere: ⁊ prestans nobis viuere: ostēdit homis quādā priuatā volūtatem: in quā suā figurauit ⁊ nostrā: qz caput nostrū est: ⁊ ad eū sic nostis tanq̄s mēbra vtiq̄s p̄tinemus. Pater inq̄t si fieri potest trāseat a me calix iste. Nec hūana voluntas erat: p̄rium aliqd ⁊ tanq̄s priuatum volens: sed quia recto corde voluit esse hominem qui qd in illa aliquātū curuū esset: ad illuz dirigeret qui semp est rectus: Clerū nō qd ego volo ait: sed qd tu pater. Sed qd possit mali velle christ⁹: Quid postremo aliud posset velle q̄s pater: Quoz vna est diuinitas: nō pōt esse dispar volūtas. Sed ex p̄sona homis trāfigurans in se suos q̄s in se trāfigurauit cū ait: Esuriui ⁊ dedistis mibi māducare: q̄s in se trāfigurauit: cū furētī ⁊ sanctos p̄sequēti Saulo clamauit desup quē nemo tangebāt. Saule saule: quid me p̄sequeris: ostēdit quādā homis p̄riā volūtātē: ostēdit ⁊ correxit te. Ecce vide inq̄t te in me: quia potes aliqd p̄riū velle: vt aliud deus velit. Concedit hoc hūane fragilitati: concedit humane infirmitati. Aliquid p̄riū velle difficile est: vt nō tibi cōtingat: sed statiz cogita qui sit supra te. illū supra: te infra illū. illū creatorē: te creaturā: illū dñm: te seruū. illū omnipotētē: te infirmū: et corrigēs te subiūgensq̄s volūtati ei⁹ ac dicēs: Clerū: nō qd ego volo: sed qd tu vis pater. Quomō disūctus es a deo: qui

chordarū: neq; i hoc psalmo: neq; si nō fallor alicubi. Legant z considerent melius: z ociosius filij nostri lectores: tamē quātum mihi videor meminisse: multis locis inuenim⁹ psalteriū decem chordarum: cithara decem chordarū nusq; mihi lectum occurrit. Admentote citharaz ex inferiore parte habere quo sonat: psalteriū ex superiore. Ex inferiore vita id est terrena habemus prosperitatem z aduersitatem: vnde deum laudemus in vtroq; vt semp laus eius in ore nostro: et benedicamus dominū in omni tempore. Est enim terrena quedam prosperitas: est quedam terrena aduersitas: ex vtroq; laudandus est deus vt citharizemus. Que est terrena prosperitas: Cum sani sumus fm carnem: cum abundant omnia quibus viuimus: cum incolumitas nostra seruat: cum fructus large pueniunt: cum solem suū oriri facit super bonos z malos: z pluit sup iustos et iniustos. Hec omnia ad vitam terrenam ptiuent. Quisquis inde nō laudat deū ingratus est. Nūquid quia terrena: idō non dei sunt? Aut ideo alter ea dare cogitandus est: quia dant z malis. Multiplex est em̄ misericordia dei: patiens ē z longanimis. Inde magi significat qd seruet bonis: cum ostendit quāta donet z malis. Auersitates autem ex inferiore vtiq; parte de fragilitate generis humani in doloribus: in languoribus: in pressuris: in tribulationibus: in temptatiōibus. Vbiq; laudet deum qui citharizat: non attendat: quia inferiora sunt: sed qā z regi z gubernari nō possunt nisi ab illa sapientia que attingit a fine vsq; ad finē fortiter: z disponit omnia suauiter. Non enim celestia regit z terrena deserit. Aut non illi dicit: Quo ibo a spiritu tuo: et a facie tua quo fugiā: Si ascendero in celum tu ibi es: si descendero in infernum ades. Vbi ergo deest qui nusq; non est? Ergo confiteri domino in cithara: siue tibi abūdet terrenū aliquid: gratias age illi qui dedit: siue tibi desit: si forte damno auferat aliqd: cithariza securus. Nō est em̄ ille tibi ablat⁹ qui dedit: q̄uis tibi ablatum fuerit quod dedit: etiam sic

inquā cithariza securus: cert⁹ i deo tuo. Lange chordas i corde tuo: z dic tanq; in cithara in inferiore pte bene sonante: Dominus dedit: domin⁹ abstulit: sicut domino placuit: ita factum est: sit nomē domini benedictū. Jam vō cuz attendis superiora dona dei: quid tibi contulerit pceptorum: quia doctrina celesti te imbuerit: quid tibi desup ex illius veritatis fonte pceperit: cōuertere z ad psalterium: z psalle domino in psalterio decem chordarū. Precepta enim legis decem sunt. In decem preceptis legis habes psalteriū: Perfecta res est. Habes ibi dilectionē dei in tribus: et dilectionē primi in septem: et vtiq; nosti domino dicente: quia in his duobus pceptis tota lex pendet et pphete. Dicit tibi deus desup: quia domin⁹ deus tuus: deus vn⁹ est: Habes vnam chordaz: nō accipias inuanum nomē domini dei tui: Habes alteram chordam. Obserua diem sabbati: nō carnaliter: nō iudaicis delicijs: qui ocio abutunt ad nequiciā. Melius enim vtiq; tota die foderent: q̄ tota die saltarēt: sed tu cogitans requiem in deo tuo: z propter ipsam requiem omnia faciens: abstine ab opere seruili: Dis em̄ q̄ facit peccatū seru⁹ ē peccati: Hec tria ptiuent ad dilectionē dei: cui⁹ cogites vnitatem: veritatem: voluntatē. Est enim quedā voluntas in domino vbi verum sabbatum: vera requies. Unde dicitur: Delectare in domino: et dabit tibi petitiones cordis tui. Quis em̄ sic delectat: q̄ ille qui fecit omnia que delectant. In his tribus caritas dei: in septem alijs caritas primi. Ne facias aliq; qd pati non vis. Honores patrem et matrem: quia vis te honorari a filijs tuis. Nō mechaaberis: quia nec mechari vxores tuā post te vis. Non occides: quia z occidi non vis. Non fuereris: quia furtū pati tu nō vis. Non falsum testimoniū dicas: quia odisti aduersum te falsum testimonium dicentē. Non cōcupiscas vxorem primi tui: quia et tuam nō vis ab alio concupisci. Non cōcupiscas rem aliquam primi tui: quia si quis tuaz concupiscit displicet tibi. Conuerte z in te linguam:

quādo tibi displicet qui tibi nocet. Hec omnia precepta dei sunt: sapientia donante data sunt: desup sonant. Lange psalteriū: imple legem quā domini deus tuus non venit soluere sed adimplere. Implebis enim amore quod timore nō poteris. Qui enim timendo non facit male: mallet facere si liceret. Itaq; et si facultas non datur: voluntas tenetur. Nō facio inquit: Quare? Quia timeo. Nōdum amas iusticiam: adhuc seruus es. Esto et filius: Sed ex bono seruo fit bonus filius. Interim timendo noli facere: discas et amare non facere. Est enī quedā pulchritudo iusticie: pena te deterreat. Habet iusticia formā suam: oculos querit: accēdit amatores suos. Pro hac martyres seculi calcantes: sanguinem fuderunt: Quid amabant quando istis omnibus renūciabant? Non enim illi non erant amatores: aut hoc vobis dicim⁹: vt non ametis. Qui nō amat frigit: obrigit. Amet: s; illa pulchritudo q̄ cordis oculos querit. Ametur illa pulchritudo que laudata iusticia incendit aios. Iusticia accēsi promittit vba: edūt voces: vndiq; dicūt: bñ: optime. Quid viderūt? In quo pulcher ē curu⁹ senex. Non enim si pcedat senex iustus: est ali quid in eius corpore quod ametur: et tamen amatur ab omnibus. Ibi amatur vbi nō videtur: imo ibi amatur vbi corde videtur. Belectet vos ergo: et rogate dominiū vt delectet. Dominus enī dabit suauitatem: et terra nostra dabit fructum suum: vt per caritatem impleatis: quod per timorem implere difficile est. Quod dico difficile est: non potest adhuc animus: mallet non esse quod precipitur: si ad faciendum non amore ducitur: sed timore coartatur. Noli furtum facere: time gehennas: mallet non esse gehennam in quā mitteretur. Quando incipit amare iusticiam: nisi quādo mallet furta nō esse: Et si gehenne nō essent: in quas fures mitterent. Hoc est amare iusticiā. Et ipa iusticia qualis est: Quis illam pingit: Sapientia dei quā pulchritudinem habet. Per illam pulchra sunt omnia: que oculis placent. Et vidende

plectende: corda mūdanda sunt. Quis nos amatores p̄fitemur: ipa nos cōponit vt ei non displiceamus. Et quando nos reprehendūt homines in his rebus in quibus ei quā diligimus placeamus: quomodo paruibabemus reprehensores nostros: Quomodo illos contemnimus et omnino nihilipendimus? Amatores lubrici: et amabiles feminarum: quādo amate ipsorum componūt illos s̄m oculos suos: si ipsis placeant nō curāt eos quib⁹ displiceant: putātes sibi sufficere quod earuz oculis placent ad q̄s affectāt: et plerūq; grauib⁹ displicent: imo sp̄ grauib⁹ displicent et meliore iudicio rep̄bēdūt. Nō bñ tōsus es dicit vir ḡuis lasciuo adolescenti: nō te decet cū talib⁹ circinnis incedere. Mouit autē ille capillos suos placē nescio cui: O dū te rep̄bendentem vero iudicio: et seruat in se quod placet peruerso consilio. Inimicum te putat: quia turpitudinem demis: fugit oculos tuos: et omnino non curat qua regula iusticie reprehendat. Si ergo illi non curant reprehēsores veraces: vt sint formosi fallaces: nos in his rebus in quib⁹ placem⁹ sapientie dei: nō debemus curare irrisores iniustos non habentes oculos vnde videant quod amamus. Hec cogitātes recti corde: cōfitemini domino in cithara: in psalterio decem chordarū psallite ei. Cantate ei canticum nouum: Exuite vetustatem: nostis canticum nouum. Nouus homo: nouum testamētū: nouum canticum. Non pertinet nouum canticum ad homines veteres: Nō illud dicunt nisi homines noui: renouati p̄ gratiam ex vetustate: et pertinentes iam ad testamētū nouuz: quod est regnum celorum: Et suspirat omnis amor noster: et cantat canticum nouū: non lingua sed vita. Cantate domino canticum nouū: Bene cantate ei. Querit vnusquisq; quomodo canet deo. Canta illi: sed noli male. Nō vult offendi aures suas. Bñ canite fratres. Si alicui bono auditori musico: quādo tibi dicis: Canta vt placeas ei. Et si vis aliqua instructiōe musice artis cantare: trepidas ne displice

Vn igitur Jeronis Caluim...

as artificii: quia quod in te imperitus nō agnoscat: artifex reprehendit. Quis asferat deo bene cantare: sic iudicanti de cantatore: sic examinanti omnia: sic audienti: Quādo potes asferre tā elegans artificii cantandi: vt tā perfectis auri- bus in nullo displiceas: Ecce veluti mo- dum cantandi dat tibi: noli querere ver- ba: quasi explicare possis vnde delecte- tur. **In iubilatione:** cane. Hoc est enim bene canere deo: in iubilatione cā- ta. Quid est in iubilatione canere? In- telligē: verbis explicare non posse quod canitur ore deo. Etenim illi qui cantant siue in messe: siue in vinea: siue in aliquo opere feruenti: cum ceperint in verbis canticorū exultare leticia: veluti imple- ti tanta leticia: vt eam verbis explicare nō possint: auertunt se a syllabis verbo- rū: et eunt in sonū iubilationis. Iubilum sonus quidem ē significans cor parturi- re qd̄ dicere non potest. Et quem decet ista iubilatio nisi ineffabilem deum. In- effabilis enim est quem fari non potes. Si cum fari non potes: et tacere non de- bes: quid restat nisi vt iubiles? Et gau- deat cor sine verbis: et immēsa latitudo gaudiorū metas non habeat syllabarū. Bene canite ei in iubilatione. Quia rectus ē sermo domini: et omnia opera eius in fide: In quo etiam dis- plicet non rectis: rectus est ille: et omnia opera eius in fide. Tua sunt opera in fi- de: quia iustus ex fide viuit: et fides per dilectionē operatur. Tua sunt opera in fide: quia in deū credendo fidelis effice- ris. Opera dei quomōdō possunt esse in fi- de: quasi et deus ex fide viuat? Inueni- mus et deum fidelem: et hoc non verbis nostris dicitur: Apostolū audi. Fidelis inquit deus qui vos non pmittit tem- ptari supra q̄ potestis ferre: sed faciat cum temptatione puentum vt possitis sustinere. Audistis fidelem deum: audi- te et alibi. Si toleramus et conregnabi- mus: si negauerimus et ille nos negabit: Si nos credim⁹: et ipse fidelis pmanet: negare semetipsum non potest. Habe- mus ergo et fidelem deum: distinguam⁹

potius fidelem deum a fideli homine. Fidelis homo est credens promittenti deo: fidelis deus est exhibens quod p- misit homini. Teneamus fidelissimū de- bitorē: quia tenem⁹ misericordissimū pmissorem. Neq̄ enim aliquid ei com- modauimus: aut mutuum cōmendauim⁹ vt teneam⁹ eū debitorē: cum ab illo habeamus quicquid illi offerimus: et ex illo sit quicquid boni sum⁹: Omnia bo- na quibus gaudemus ab illo sūt. Quis enim cognouit sensum domini: aut quis consiliarius eius fuit: aut quis prior de- dit ei et retribuet illi? Quoniā ab ipso et p ipsum: et in ipso sunt omnia. Ergo non ei aliquid dedimus: et tenemus debitorē. Unde debitorē: Quia promissor est. Non dicimus deo: Domine quod rece- pisti redde: sed redde qd̄ pmisisti: quo- niā rectus est sermo domini. Quid ē rec- tus est sermo domini? Non te fallit: tu eum noli fallere: immo tu te noli fallere. Quis enim fallit omnia scientem? Sed mentita est iniquitas sibi. Quoniā rect⁹ est sermo domini: et omnia opera eius in fide. Diligit misericordiā et iudicium: Fac ita: q̄ deus facit ita. In- tendite istam misericordiā et iudicium. Misericordie tempus modo est. Judi- cij tempus post erit. Unde est misericor- die tempus: Vocat modo auersos: do- nat peccata cōuersis: Patiens est super peccatores: donec puertantur. Quādo cūq̄ conuersi fuerint: preterita obliuisci- tur: futura pmittit. Hortatur pigros: cō- solatur afflictos: docet studiosos: adiu- uat dimicantes: neminem deserit labo- rantem et exclamantes ad se: donat vnde sibi sacrificet: ipse tribuit vnde pla- cetur. Magnū misericordie tempus non nos transeat fratres: non nos tran- seat. Venturū est iudicium. Erit et tunc penitentia: sed iam infructuosa. Dicent intra se penitentia agentes et pre angu- stia spiritus gemētes: Lerte ista scripta sunt in libro sapiētie. Quid nobis pfuit supbia: et diuitiarū iactātia qd̄ ptulit no- bis: Transierūt oīa tanq̄ vmbra. Adō dicamus: Transierūt oīa tanq̄ vmbra:

modo fructuose dicamus: transeunt: ne tunc dicamus infructuose: omnia trāsi-
erunt. Hoc ergo est tempus misericor-
die: erit et iudicij. Ne putetis autē fra-
tres: quia ista a se possunt in deo aliquo
separi modo. Videntur enim sibi ali-
quando contraria: vt qui misericors est
non seruet iudicium: et qui iudicij tenax
est obliuiscatur misericordiā. Omnipotens
est deus: nec in misericordia amit-
tit iudiciuz: nec in iudicio misericordiā.
Misericors enim: considerat imaginem
suam: fragilitatem nostram: errorem no-
strum: cecitatem nostram: et vocat. et cō-
uersis ad se donat peccata: non conuer-
sis non donat. Misericors est et iustus:
Nūquid autē iudicium amisit: aut non
debit iudicare inter conuersos et non
conuersos? An vobis iustum videtur vt
conuersus et nō conuersus equaliter ha-
beantur: vt eo modo suscipiat confitēs
et mentiens: humilis et superbus? Ergo
habet et iudicium in ipsa misericordia.
Rursus in illo iudicio habet misericor-
diam: in eos vtiq; quibus diciturus est:
Esuriui et deditis mihi māducare. Ete-
nim dicitur in quadam epistola aposto-
lica: Iudicium enim sine misericordia
illi qui non fecit misericordiā. Beati in-
quit misericordes: quoniā ipsoꝝ misere-
bit deus. Ergo in illo iudicio erit et miseri-
cordia: sed non sine iudicio. Si enim nō
in quēlibet: sed in eum erit misericordia
qui prerogauit misericordiā: et ipsa mi-
sericordia iusta erit: quia cōfusa nō erit.
Misericordia ē certe: vt dimittant pec-
cata: misericordia est vt tribuatur vita
eterna. Vide ibi iudicium: Dimittite et
dimittetur vobis: date et dabitur vobis.
Certe dabitur vobis et dimittet vobis:
misericordia est. Si inde recessisset a iu-
dicio non diceret: In qua mensura mē-
si fueritis: in ea remetietur vobis. Audi-
stis quēadmodum exhibeat deus miseri-
cordiam et iudicium: Exhibe et tu mi-
sericordiam et iudicium. An forte ad re-
um ptinent ista: ad hominē non perti-
nent: Si ad hominē non ptinerent: non
diceret dominus phariseis: Relinquitis
grauiora legis: misericordiā et iudiciuz.

Ergo pertinent ad te misericordia et iu-
diciū. Ne putes quod ad te miseri-
cordia pertineat: iudiciū autē non ad te
pertineat. Aliquādo audis causam in-
ter duos: quorum duorum vnus est di-
ues et alius pauper: et contingit vt pauper
habeat causam malam: diues autē bo-
nam. Jam si tu nō es eruditus in regno
dei: videris tibi benefacere: si quasi pau-
perem miseratus abscondas et cōtegas
iniquitatem illius: et velis eum iustifica-
re: vt quasi causam bonaz habere vide-
atur. Et si reprehensus fueris quod ma-
le iudicasti: quasi de misericordia respō-
des. Noui: et ego scio: sed pauper erat:
misericordia ei debebatur. Quomodo
tenuisti misericordiaz: et perdidisti iudi-
ciū? Et quomodo inquis si tenerem iu-
diciū: non amitterem misericordiam?
Pronūciarem aduersus pauperem qui
vnde redderet non haberet. Aut si ha-
beret: cum reddidisset vnde postea viue-
ret non inueniret. Aut tibi deus tuus? Ne
accipias psonam pauperis in iudicio.
Ceteruz facile est vt admoneamur per-
sonam diuitis nō accipere. Hoc omnis
homo videt: atq; vtinam sic omnis ho-
mo faceret. Illud est vbi fallitur: veluti
q̄ vult placere deo: si psonam pauperis
in iudicio accipiat: et dicat faui pauperi.
Immo si teneres vtrūq; et misericordiā
et iudiciū placeres deo. Prio qualē mi-
sericordiā fecisti in eū cuius iniquitati fa-
uisti: Ecce saccello pepercisti: cor pec-
cisti: pauper iste iniquus remansit: et tan-
to iniquior: quāto te et quasi hominē iu-
stum fauere vidit iniquitati sue: A te re-
cessit iniuste adiutus: a deo remansit iu-
ste damnandus. Qualem misericordiā
prebuiisti ei quem iniustum fecisti: Ecce
crudelior inueneris q̄ misericordior.
Quid ergo inquis facerem? Iudicares
primo fm causam: argueres pauperem:
flecteres diuitem. Alius est iudicandi:
alius petendi locus. Quādo te ille di-
ues videret tenuisse iusticiam: nō erexit
se iniqui pauperis ceruicem: sed p me-
rito peccati sui obiurgasse te iuste: nōne
flecteret ille potes ad misericordiā pe-
tenti: q̄ letus redditus erat te iudicante:

Quis ergo fratres psalmi plura restet: cō-
sulendū est tamē virib⁹ et aie z corpis p̄p̄
varietatez audientū: qz z cū reficimur: ex
eodē tritico veluti mlti saporē nobis fiūt:
Ad detergenda fastidia: h̄ vobis sufficiāt.

Sermo secundus de secūda parte
eiusdē psalmi.

Et in annūciando et in audiendo
verbo veritatis: labor est. Quem
laborem fratres equo animo tole-
remus: si sentētie dñice et p̄ditionis nostre
meminerim⁹? Ab ip̄o em̄ nostri generis ex
ordio audivit homo nō ab homīe fallace:
nec a diabolo seductore: sed ab ip̄a verita-
te ex ore dei: In sudore vult⁹ tui edes pa-
nem tuū. Proinde si panis noster ē verbū
dei: sudemus in audiendo: ne moriamur i
ieiunādo. Psalmi hui⁹ p̄marū partū pau-
ci versus vigilarū nup̄ actarū solennitate
tractati sūt: Quod restat: audiam⁹. Hinc
autē incipit pars que restat: quā nō can-
tabimus: Misericordia domini ple-
na est terra. Verbo dñi celi firma-
ti sunt: Idip̄m est em̄: sermone domini ce-
li solidati sunt. Bixerat sup̄ius: bene cāta-
te ei in iubilatiōe: id est ineffabiliter canite:
qm̄ rectus ē sermo dñi: z omnia opa eius
in fide. Nihil p̄mittit z non reddit: fidelis
ille factus est debitor: esto tu auar⁹ exactor.
Beinde cū dixisset: oīa opa eius i fide: ad-
iunxit q̄re: Diligit misericordiā z iudiciū.
Qui ḡ misericordiaz diligit: miseref. Qui
aut̄ miseref nō potest p̄mittere: et nō dare:
quia posset dare: etiā si nō p̄mitteret: Er-
go qz diligit misericordiā: oportet vt erbi-
beat qd̄ p̄mittit: z qz diligit iudiciū opor-
tet vt exigat qd̄ dedit. Unde ip̄e dñs dicit
cuidā suo: Bares tu pecuniā meaz: z ego
veniens cū vsuris exigerem. Qd̄ ideo mo-
nem⁹ vt sciam⁹ qd̄ mō audiuim⁹. Ip̄e em̄
dicit alio loco in euāgelio. Nō ego iudico
quēqz: sermo quē locutus sum eis: ip̄e iudi-
cabit eos in nouissimo die. Nec se excuset
qui audire nō vult: ne quasi nō sit qd̄ ab il-
lo exigat. Idip̄m em̄ exigit: qz noluit acci-
pere cū daref. Aliud est em̄ non posse acci-
pere: aliud nolle. Illic excusatio necessita-
tis est: hic reatus volūtatis. Ergo oīa opa
eius in fide: diligit misericordiā z iudiciū.
Accipite misericordiā: z diligit iudiciū: ne
ille cū venerit exigat a nobis rationē: ita vt
inanes nos dimittat. Exigit em̄ rōnez: red-
dit traditiōez: donat eternitatē. Accipite ḡ

misericiordiā fratres: accipiamus omnes.
Nemo nostrū in accipiēdo dormiat: ne ad
reddendum male excitet. Accipite miseri-
cordiā: Sic ad nos clamat de⁹: tanqz si tē-
pore famis diceret: accipe frumentū. Qd̄
cum audires tpe famis: p̄fecto isto stimulo
necessitatis cōcitus: curreres vsans te buc
atqz illuc: querēs: vnde accipes: qd̄ dictū
ē: accipe: Et cū venires: quādo te teneres:
quā moram interponeres: Sic z nunc di-
ctum est: accipite misericordiā. Diligit em̄
misericiordiā z iudiciū. Cū acceperis bene-
vtere: vt bonā rationē reddas: cū iudiciū
venerit ei⁹ qui tibi mō p̄rogat in ista fame
misericiordiā. Nolo ergo: mibi dicas: vnde
accipio: q̄ eo: Recordare qd̄ cātafi: Misericordia
dñi plena est terra. Ubi iam nō
euangeliū p̄dicatur: Ubi sermo domini ta-
cet: Ubi salus cessat: Opus ē vt velis ac-
cipere: plena sunt horrea. Hec ip̄a plenitu-
do z abundantia nō te venientē expectaue-
runt: sed ad dormiētem ip̄a venerūt. Non
dictū est: Surgāt gentes z eant ad vnū lo-
cum: sed annūciata sunt ista gentibus: vbi
erāt: vt adimpleret exinde p̄betia: dicēs:
Adorabit eū vnusquisqz de loco suo. Misericordia
domini plena ē terra. Quid ce-
li: Audi quid celi: Nō em̄ indigent miseri-
cordia: vbi nulla est miseria. In terra abū-
dat homini miseria: sup̄ abundat dñi miseri-
cordia. Miseria hominis plena ē terra: et
misericiordia dñi plena est terra. Celi ergo
vbi nulla est miseria: nūquid qz nō indigēt
misericiordia: nō indigēt dño: Omnia in-
digēt domino: et misera z felicia. Sine illo
miseri nō subleuant: sine illo felix nō regit.
Ergo ne forte de celis q̄reres cuz audires:
Misericordia dñi plena est terra: audi qd̄
dño celi indigent: sermone dñi celi solida-
ti sunt. Nam nō a se sibi solidamentū fue-
runt: nec ip̄i celi firmitatē sibi p̄p̄riā p̄stite-
runt. Verbo domini celi firmati sunt. Et
spiritu oris omnis virtus eorum.
Non habuerūt aliquid ex se: z tanqz sup̄-
plemētū a dño p̄ceperūt. Sp̄ū em̄ oris ei⁹
nō ps: sed oīs virt⁹ eoz. Sane fr̄es videte
eadē opa filij z sp̄ū sancti. Nō em̄ negligē-
ter p̄tereundū ē: p̄pter quosdā iniquos di-
cretiores: z turbulētos cōfusores. Utrūqz
em̄ male fit. Cōfūdūt illi male discernēdo
creaturā cū creatore: z cū sit creator sp̄i-
tus dei: inter creaturas eum numerāt. Illi
discernunt et confundunt: confundant vt

conuertant. Audi modo vnū opus filij et spiritus sancti. Verbum certe dei filius est: et spiritus oris eius spiritus sanctus est. Verbo domini celi solidati sunt. Quid est autem solidatus esse: nisi habere stabile et firmam virtutem: Et spiritu oris eius: omnis virtus eorum. Posset et sic dici: spiritu oris eius celi solidati sunt: et verbo domini omnis virtus eorum: Quod est enim omnis virtus eorum: hoc est solidati sunt. Hoc ergo facit filius et spiritus sanctus: nūquid sine patre? Quis ergo facit per verbum suum et per spiritum suum: nisi cuius verbum est: et cuius spiritus? Trinitas ergo hoc vnus deus. Hunc adorat qui nouit adorare: hunc ubique habet quo se conuerterit. Non enim querit ab auersis: sed ipse vocat auersos ut impleat conuersos. Sane fratres exceptis illis celis superioribus ignotis: nobis in terra laborantibus: et per humanas pieturas utique ista querentibus. Exceptis ergo illis celis qui quomodo sint super inuicem: vel quot sint: vel quibus modis distincti sint: quibus incolis impleti sint: qua dispositio regantur: quomodo ibi vnus quidam hymnus indeficiens concinens ab omnibus predicet deum: multum est a nobis inuenire: fatagamur tamen puenire. Ibi est enim patria nostra quam longa fortasse peregrinatione oblitum sumus. Gloriam enim nostra est in illo psalmo: Hec me quoniam peregrinatio mea longinqua facta est. Ergo de illis celis et mihi difficile est disputare: hoc tamen non impossibile et vobis intelligere. Certe qui me in his rebus intellectu puenit: fruatur quo processit: et oret pro me ut sequar ego. Interim exceptis illis celis: habeo de quibus hic utique differam: nobis proximis celos sanctos dei apostolos: predicatores ubi veritatis: per quos celos repluti sumus: ut per totum mundum seges ecclesie pullularet: et si cum zizanij interim commune bibes pluuia: sed tamen horreum non habitura commune. Ergo cum dictum esset: Misericordia domini plena est terra: quasi quererem unde impleta est terra misericordia domini: prius missi sunt celi qui misericordiam domini spargerent super terram: et hoc super totam terram. Nam vide quid de ipsis celis alibi dicitur: Celi enarrant gloriam dei: et opera manuum eius annuntiat firmamentum. Quod celi: hoc firmamentum. Dies diei eructat verbum: et nox nocti annuntiat scientiam. Non cessatur: non taceat. Sed ubi predicauerunt: et quousque puenerunt: Non sunt loqueles neque sermones: quorum non audiant voces eorum. Sed hoc pertinet ad id quod omnium linguis locuti sunt in vna voce: omnium linguis

locuti impleuerunt quod dictum est: Non sunt loqueles neque sermones: quorum non audiant voces eorum. Sed quero ipsa vox in omnibus linguis: quousque puenit: que impleuerit. Audi ergo quod sequitur: In omnem terram exiit sonus eorum: et in fines orbis terre verba eorum. Quorum: nisi celorum qui enarrant gloriam dei: Ergo si in omnem terram exiit sonus eorum: et in fines orbis terre verba eorum: quid predicauerunt nobis: indicet nobis qui illos misit. Indicat plane: fideliter indicat: quia et antequam fierent predicta futura: ille cui omnia opera in fide. Resurrexit enim a mortuis: et protractatis membris suis agnitus a discipulis suis ait: Sportus pati christum et resurgere a mortuis tertia die: et predicari in nomine eius penitentiam et remissionem peccatorum. Unde et quousque: Per omnes gentes ait: incipientibus ab hierusalem. Quam misericordiam vobis omnes expectamus fratres verberorem a domino: nisi ut peccata nostra dimittantur. Cum ergo ea sit magna misericordia domini remissio peccatorum: et hanc remissionem peccatorum predictum dominus predicari per omnes gentes: Misericordia domini plena est terra. Unde plena est terra: Misericordia domini. Quare? Quia ubique dimittit peccata deus: quia misit celos qui terram conpluerent. Et quomodo audi sunt ipsi celi ire cum fiducia et ex hominibus infirmis celi fieri: nisi quia verbo domini celi solidati sunt: Unde enim haberent tantam virtutem oues inter lupos: nisi quia spiritu oris eius omnis virtus eorum: Ecce inquit: mitto vos sicut oues in medio luporum. Domine misericordissime certe hoc fac: ut misericordia tua plena sit terra. Si ergo misericors ut impleas terram misericordia: vide quos mittis: vide qui mittis. Quo inquam mittis et quos mittis: Oves in medio luporum. Unde lupus si mittat in medium innumerabilem ouium: quis ei resistit: Quid non turbat: nisi forte quia satiat. Nam omnia deuoraret. Admittis infirmos in seuos. Admittit inquit: quia celi sunt ut terram repluant. Unde celi homines infirmi: Sed spiritu oris eius omnis virtus eorum. Ecce lupi tenebunt vos et tradent vos: et offerent potestatibus propter nomen meum. Ita armate vos virtute vestra. Absit. Nolite cogitare quod loquamini: Non enim vos estis qui loquamini: sed spiritus prius vobis qui loquitur in vobis: quia spiritu oris eius omnis virtus eorum. Facta sunt hoc: missi sunt apostoli: protulerunt psalluras. Numquid modo tantas ferimus ut audiamus hec: quatas illi ut seminare hec: Non. Ergo fratres infructuosus est labor noster: Non. Unde constipationem vestram: sed et vos videtis sudorem nostrum:

si tolerantius et congregabimus. Ecce facta
 sunt illa. Ex illis ouibus missis in medio luporum:
 memorias martyrum celebramus. Locus
 iste quando martyris beati corporis percussum est
 lupis plenus erat: vicit tot lupos una ouis
 capta: et impleuit locum ouibus ouis occisa.
 Seuebat tunc mare ingentibus persequentiis flu-
 ctibus: ibat in aridam sitientem celum dei. Adhodo
 autem per illa que illi passi sunt: qui aciem ruperunt:
 glorificatum est nomen christi: occupauit etiam
 ipsas potestates ambulans super capita tumen-
 tum gurgitum. Et quia ista facta sunt: modo etiam
 que vident nondum credentes per uenticula nostra:
 celebrationes: solennitates: laudes iam mani-
 festas et publicas dei nostri: putatis eos non
 dolere: putatis non fremere: Sed nunc imple-
 tur quod de illis dictum est: Peccator videbit et
 irascent. Quid ergo: quia irascent: Ne timeas
 ouis lupum. Adhodo minas eorum et fremitus
 non timeatis. Irascent. Sed quod sequitur: Ben-
 tibus suis fridet et tabescet. Quia ergo modo
 falsa maris aqua que remansit in christianos se-
 uire non audet: occultum autem murmur rugit in
 se: et intra mortalem pellem fremit conclusa sal-
 sugo: Videte quid sequitur: **Congregas
 sic in vtre aquas maris.** Cum ergo antea mare
 in martyribus liber fluctibus seuebat: modo autem
 intra mortalia pectora inclusum amarum est:
 Ille fecit qui in illis vicit: que posuit tunc ma-
 ri terminos: ut in se remeantes perminuerent
 fluctus eius. Ipse congregauit velut in vtre
 aquas maris: ut mortalis pellis protegat ama-
 raz cogitationem. Timeas enim pellem sue: in-
 tus tenent quod non audent emittere. Nam ea-
 dem est amaritudo. Sic oderunt: sic detesta-
 tur. Sed quod tunc apte seuebat: nunc occulte:
 Quid aliud dicat quam quod dictum est: Fremet
 et tabescet: Eat ergo ecclesia: ambulet. Fa-
 cta est via: strata nostra ab impatore munita
 est. Ferueamus in itineribus bonorum operum:
 hoc est enim ambulare nostrum. Et si quando existunt
 temptationes: perspire: unde non sperabant: iam
 congregatis velut in vtre aquis maris: in-
 telligamus dominum facere hoc ad disciplinam: ut
 excutiat a nobis male prudentem de tempo-
 ralibus securitatem: et dirigat nos in regnum suum
 composito desiderio. Quod desiderium tri-
 bulationibus hinc atque hinc contudenti-
 bus producit: ut simus canore auribus do-
 mini tanquam tube ductiles. Victum est enim et
 hoc in psalmis: ut in tubis ductilibus lau-
 demus deum. Tuba ductilis malleo pro-
 ducitur: ita christianum cor in deum persura-
 tum plagis extendit. Admimerum ergo fra-

tres iam his temporibus quibus congregata
 est velut in vtre aqua maris: non desse deo
 unde proferat quo nos emendet: cum emenda-
 tione nobis opus est. Ideo enim sequitur: **PO-
 nens in thesauris abyssos.** Thesau-
 rum dei dicit secretum dei. Nouit ille omnium
 corda: quid ad tempus proferat: unde profe-
 rat: quantum potestate tribuat malis in bonos:
 ad iudicandos quidem malos: erudiendos
 autem bonos. Nouit quomodo hec agat que po-
 nit in thesauris abyssos. Fiet ergo quod se-
 quitur: **Timeat dominum omnis ter-
 ra:** Non gloriemur superba leticia temeraria
 exultatione dicentes: Jam congregata est ve-
 lut in vtre aqua maris: quis mihi aliquid
 facere audebit. Nescis quia posuit ille in
 thesauris abyssos: unde proferat quod
 opus est ad flagellandum te pater tuus: Qui
 quidem ad disciplinam tuam habet abyssos the-
 sauros: quibus te erudiat ad thesauros celo-
 rum. Ergo redi ad timorem qui iam ibas in
 securitate: Exultet terra: sed et timeat. Ex-
 ultet: Quare? Quia misericordia domini ple-
 na est terra. Timeat: Quare? Quia sic con-
 gregauit in vtre aquas maris: ut poneret in
 thesauris abyssos. Fiet ergo in illa quod
 alibi breuiter vtriusque dicitur: Seruite do-
 mino in timore: et exultate ei cum tremore.
 Timeat dominum omnis terra. **Ab ipso autem
 commoueant omnes qui inhabitant
 orbem.** Non timeant alterum pro illo. Ab
 ipso commoueant omnes qui inhabitant or-
 bem terre. Fera seuit: deum time. Serpens
 insidiatur: deum time. Homo te odit: deum
 time. Diabolus te impugnat: deum time. Lo-
 ta enim creatura in illo est que iuberis timere.
**Quoniam ipse dixit et facta sunt: ipse man-
 dauit et creata sunt.** Hoc in psalmo sequitur:
 Cum enim dixisset: Ab ipso commoueant omnes qui
 inhabitant orbem terre: ne pertereret se homo ad
 timendum aliquid: et auersus a timore dei: ti-
 meret pro illo aliquam creaturam: et adoraret quod
 factum est: dimisso qui fecit: confirmauit nos
 in timore dei: tanquam dicens nobis et allo-
 quens nos: Quid formidaturus es aliquid
 de celo: aliquid de terra: aliquid de mari?
 Ipse dixit et facta sunt: mandauit et creata
 sunt. Qui dixit: et facta sunt: mandauit et
 creata sunt: cum iubet mouentur: cum iubet
 quiescunt. Loquiescit et malicia hominum:
 cupiditas hominum. Cupiditatem nocendi
 potest homo habere propriam: potestatem au-
 tem si ille non dat: non habet. Non est enim
 potestas nisi a deo. Definitiuam sententiam

Alia lra.
 † inhabitates.

vis melior esse q̄ es: cū beatus esse vis q̄ miser es. Meli⁹ est em̄ vti⁹ beatus esse q̄ miserū. Tūc esse melior te z queris: p̄quiri p̄ que id fiat: deteriora te. Quicq̄d quesieris in terra: deter⁹ est q̄ tū. Hoc ois homo optat amico suo: sic eū adiurat: sic melior sis: sic meliorē te videamus: sic de te meliore gaudeamus. Qd̄ optat hoc: z ipse vult. Accipe ergo fidele cōsiliū. Melior te vis esse nouit: oēs nouimus: oēs volum⁹: quere qd̄ est melius te: vt inde efficiar̄ melior te. Intue nūc celū z terrā: nō tibi sic h̄ pulchra corpora placeāt: vt eis fieri beatus velis. In animo ē qd̄ queris: Beat⁹ em̄ esse vis. Ipso animo tuo quere qd̄ sit melius. Cum. n. duo sint quedā: hoc est animus z corpus: eo q̄ istū duob⁹ illud melius sit qd̄ animus dicit: pōt corpus tuū melius fieri p̄ meliorē: q̄ subiectū est corpus animo. Pōt ergo melius fieri corpus tuū per animū tuū: vt cū fuerit iustus anim⁹ tuus: sit postea imortale etiā corpus tuū. Per animū. n. illuminationē meretur corpus incorruptionē: vt fiat inferioris repatio p̄ meliorem. Si ergo corpus tui bonū anim⁹ est: q̄ corpore tuo melior est: cū queris bonū tuū: illud quere qd̄ melius est animo tuo. Quid est aut̄ anim⁹ tuus attende: ne forte cōtēnens animū tuū: z putās nescio quid esse vile z abiectū: viliora queras quib⁹ beaticet̄ animus tuus. In animo tuo ē imago dei: mens hoīs capit eā. Accepit eā: et inclinādo se ad peccatū decolorauit eam. Ipse ad eā venit reformator qui erat eius ante formator: q̄ per verbū facta sunt omnia: z p̄ verbū impressa est hec imago. Venit ipm̄ verbū: vt audirem⁹ ab Ap̄lo: Reformamini in nouitate mentis vestre. Itz ergo superest: vt queras quid sit meli⁹ q̄ animus tuus. Quid erit obsecro: nisi de⁹ tu⁹? Nō inuenis aliqd̄ meli⁹ animo tuo: q̄ cū fuerit perfecta natura tua: angelis equabitur. Jam supra nō est nisi creator. Erige te ad illū: noli desperare: noli dicere: multū ē ad me. Magis multū est ad te h̄re aurum qd̄ queris. Aurū z si volueris forte nō habebis: deū cū volueris habebis: q̄ z añq̄ velis venit ad te: z cū auersa volūate es: ses vocauit te: z cū conuersus esses terruit te: z cū territus cōfitereris: solatus est te. Iste qui tibi p̄stitit oīa: iste q̄ fecit vt esses: qui cū his qui tecū sunt etiā malis p̄stat solem: prestat pluuias: p̄stat fructus: fontes: vitā: salutē: tantas solationes: seruat tibi

aliquid qd̄ nō det: nisi tibi. Quid est autē quod tibi seruat: nisi se: Pete aliud si melius inueneris: se tibi seruat de⁹. Auare qd̄ in bias celo z terre: Melior est qui fecit celū z terrā: ipsum visur⁹: ipsum habitur⁹ es. Quers vt tua sit illa villa: z trāsiens p̄ illam dicis: Beatus cuius est possessio ista. Hoc dicunt: q̄ multi qui trāsēūt per illā: z tñ cū dixerint z trāsēūt p̄ illā: possūt caput agitare z suspirare: nunqd̄ z possidere. Sonat cupiditas: sonat iniquitas: sed nō concupiscas rem p̄mi tui. Beatus cui⁹ est villa illa: cuius est dom⁹ ista: cui⁹ est ager iste. Cōpescce iniquitatē: audi veritatē. Beata gens cui⁹ est. Quid: Jā nostis quid diciturus sum. Ergo desiderate vt habeatis: tunc demū beati erit. Hac sola: beati eritis: re meliore q̄ vos estis: meliores eritis. Beus est in quaz melior te qui fecit te.

Beata gens cuius est dñs deus eorum: Hoc ama: hoc posside: hoc cum vis habebis: hoc gratis habebis. Beata gēs cui⁹ est dñs deus eorū. Noster deus. Cui⁹ em̄ nō est deus: Nō plane omnū eodem mō. Noster magis: noster qui viuim⁹ ab illo tanq̄ de pane nostro. Ipse sit hereditas nostra: possessio nostra. An forte temere dicimus faciēdo nobis deū possessiōnē cū sit dñs: cū sit creator: Nō est ista temeritas: affect⁹ est desiderij z dulcedo sp̄i. Bicat anima oīno secura: dicat: de⁹ meus es tu: q̄ dicit anime nostre: sal⁹ tua ego sū. Bicat: secura dicat: nō faciet iniuriā cū h̄ dixerit: imo faciet si non dixerit. Arbores volebas habere: quib⁹ beat⁹ esses. Audi scripturā dicentē de sapiētia: Lignū vite ē omnibus possidentib⁹ eā. Ecce possessiōnē nostrā dixit esse sapiētia: sed ne putes ipsaz sapiētia: q̄ possessiōnē tuā dixit scriptura aliqd̄ esse: qd̄ sit te inferi⁹. Sequit̄ z adiungit: Et incubentib⁹ in eā velut in domo tuta. Ecce dñs tuus fact⁹ est tibi quasi baculus: securus homo incubit: q̄ ille nō succūbit. Bic ergo secur⁹ possessio tua est. Possidentib⁹ eā scriptura dixit: Impleuit fiducia dubitationē tuā. Bic secur⁹: ama secur⁹: spera secur⁹. Tua etiā illa v̄ba sunt in psalmo: Bñs ps hereditat̄ mee. Ergo vn de beati erim⁹? Deū possidēdo. Quid q̄? Nos possidebim⁹ eū: z ille nō nos possidebit: Unde ergo Esaias: Bñe posside nos: Possidet ergo z possidebit: z totuz p̄pter nos. Est em̄ nos ex illo beati sim⁹: possidet a nobis. Est autē ille beat⁹ sit: nō possidet

nos. Et possidet nos et possidetur a nobis non ob aliud nisi ut nos beati simus: **P**ossidemus eum et possidet nos: quia colimus eum et colit nos. Colimus eum tanquam dominum deum: colit nos tanquam terram suam. Quia colimus eum nemo dubitat: quia colit nos: quis nobis indicat? Ille qui ait: ego sum vultus vos esse sarmeta: pro me agricola. Ecce et in isto psalmo vtriusque nobis dicit: vtriusque nobis indicat. Ita dicit quia possidemus eum: beata gens cuius est dominus deus eorum. Cuius est fundus iste? Illi: Cuius est ille? Illi: cuius est ille? Dicamus de deo: dicamus cuius est. Et quod nobis solet responderi: quoniam de fundis et de prediis aliquibus amplius atque amenissimis quoniam? Est quidam senator: aut illud aut illud vocat: cuius est ista possessio: et dicimus beatus ille homo. Sic quoniam cuius est deus iste. Est quedam beata gens cuius est: nam dominus deus eorum est: et non sicut senator ille possidet fundum suum: non autem possidetur a fundo suo: sic et deus gentis huius: unde ut eius simus laborare debemus: sed alterutrum se possident. Audisti quia gens possidet eum: beata gens cuius est dominus deus eorum: Audi quia et ille possidet illam. **P**opulus quem elegit dominus in hereditate sibi. Beata gens possessione sua: beata hereditas possessore suo: populus quem elegit dominus in hereditate sibi. **D**e celo respexit dominus: vidit omnes filios hominum. Omnes hic ita accipe ut gentes illius omnes intelligas: illam hereditatem tenentes: vel illa hereditas existentes. Hereditas est enim dei ipsi omnes et ipsius omnes. **D**e celo respexit dominus: et vidit eos ille qui ait: Cum esses sub arbore ficus vidi te. Vidit enim eum: quia miseratus est eum. Unde plerumque egentes misericordia dicimus homini: vide me: et de illo qui te premit quod dicit: Non me videt. Est ergo quedam visio miserantis cordis: non visio punientis. Illa visio ad partem animaduersionem est. Quia ille peccata non vult videri: qui dicit: Auerte faciem tuam a peccatis meis. Quod vult ignosci non vult agnosci. Auerte inquit faciem tuam a peccatis meis. Cum ergo aduertit faciem suam a peccatis tuis: non videbit te. Et in alibi dicit: Ne auertas faciem tuam a me. Ergo auertat a peccatis tuis: non auertat a te. Et slideat te: misereatur tui: subueniat tibi. **D**e celo respexit dominus: vidit omnes filios hominum pertinentes ad filium hominis. **D**e preparato habitaculo suo: Quod sibi preparauit. Vidit nos de apostolis: vidit nos de predicantibus

veritatis: vidit nos de angelis quos ad nos misit. **H**ec omnia domus eius: habet omnia habitaculum eius: quia hec omnia celi qui enarrant gloriam dei. Vidit omnes filios hominum: de preparato habitaculo suo: **R**espexit super omnes qui habitant terram. Ipsi sunt: sui sunt: **B**ea illa est beata cuius est dominus deus eorum: populus ille est quem elegit dominus in hereditate sibi: quia per omnes terras est: et non est in parte. **R**espexit super omnes qui habitant terram. **Q**ui finxit singulatim corda eorum: **M**anu gratie sue: manu misericordie sue finxit corda: plasmauit corda nostra: finxit singulatim: singula quedam dans nobis: que tamen non dirimant unitatem: **Q**uomodo singulatim membra formata sunt: omnia singulatim habent opera sua: et tamen in unitate corporis viuunt: manus facit quod oculus non facit: auris id valet quod nec oculus nec manus valet: omnia tamen unitatem operantur: et manus et oculus et auris diuersa faciunt: nec sibi aduersant: Sic et in christi corpore singuli homines: tanquam membra singula donis suis gaudent: quia ille qui elegit populum in hereditate sibi: finxit singulatim corda eorum: **M**unquam enim omnes apostoli: **M**unquam omnes prophete: **M**unquam omnes doctores: **M**unquam omnes dona habent sanitatis: **M**unquam omnes linguis loquuntur: **M**unquam omnes interpretantur: **A**lij quidem per spiritum datur sermo sapientie: alij sermo scientie: alij si des fin eundem spiritum: alteri dona curatio nuntii. **Q**uare? **Q**uia finxit singulatim corda eorum. **Q**uomodo autem in membris nostris diuersa sunt opera: sed sanitas vna. Sic in omnibus membris christi diuersa munera: sed caritas vna. **Q**ui finxit singulatim corda hominum. **Q**ui intelligit omnia opera eorum. **I**ntelligit quid est: **S**ecretius et interius videt. **H**abes in psalmo: **I**ntellige clamorem meum. **N**on enim quoniam vocibus opus est: ut pueniat aliquid ad aures dei. **O**culi visus intellectus vocat: **E**xpressius dicit: quod si diceret: videt omnia opera eorum. **T**unc putares videri opera ista: quoniam et tu vides opus hominis. **H**omo factus hominis motu eius in corpore videt: deus autem in corde videt. **Q**uia ergo intus videt: dictum est: intelligit omnia opera eorum. **B**ant duo pauperibus: vnum sibi mercedem quoniam celestem: alius humanam laudem. **T**u in duobus vnam rem vides: deus duas intelligit. intus enim intelligit et intus agnoscit: fines ipsorum videt: intentiones ipsas videt. **Q**ui intelligit omnia opera eorum. **N**on saluus fiet rex propter multitudinem

Alia ista
et non saluus
est propter multitudinem
virtutum

ne virtutis sue: Ad dominu oēs: in deo oēs. Spes tua de^o sit: fortitudo tua de^o sit: firmitas tua de^o sit: exortatio tua ipse sit: laus tua ipse sit: finis in quo req̄escas ipse sit: ad iutorū cū laboras ipse sit. Audi veritatē: Nō saluus fiet rex p̄ multitudinē virtutis sue. **Nec gigas saluus erit in multitudine virtutis sue.** Gigas sup̄ aliquis est extollēs se aduersus deū: velut q̄ est ipse aliqd̄ in se et per se. Nō sit iste saluus in multitudine virtutis sue: si equus habet magnū: fortē: validū: velocē: p̄t̄ si aliqd̄ irruerit cito illū de piculo liberare. Nō fallit: Audi qd̄ sequit̄. **Mendax equus ad salutē:** An intellexist̄ qd̄ dictū sit mendax equus ad salutē: Nō tibi p̄mittat equus salutē: si tibi p̄miserit mēt̄. Si enī deus voluerit liberaberit: si deus voluerit cadente equo altius cades. Nō ergo putet̄ dictū mendax equus ad salutē: quasi mendax iustus ad salutē: qd̄ velut iusti ad salutem mentiant̄. Nō est enī scriptum equus qd̄ ab equitate dicit̄: sed equus aīal q̄dru pes: hoc grecus codex indicat. Et redarguitur homines q̄ sibi querūt mala iumentis occasiones mendaciorū: cum scriptura dicat: Os quod mentis occidit animā: et perdes omnes qui loquūt̄ur mēdaciū. Quid est q̄ mendax equus ad salutē? Admittit tibi equus q̄n̄ p̄mittit salutem. Nunquid equus alicui loquitur et p̄mittit salutē? Scis cū tu vides equū bene formatū: bonis viribus: magno cursu p̄ditū: ista omnia velut p̄mittunt tibi de illo salutē: sed fallunt si deus nō tuetur: q̄ mendax equus ad salutē. Equū accipe etiā figurate quālibet amplitudinē seculi huius: quēlibet honores in quē sup̄bus incedis: quo altius ingredieris: et ecce nō tū celsiorē: sed etiā tutiorem falso putas. Quō enī te dericiat nescis: tāto elisū grauius quāto sublimius ferebaris. **Mendax equus ad salutē. In abundantia aut virtutis sue nō erit saluus.** Et vnde erit saluus? Non de virtute: nō de virib⁹: nō de honore: nō de gloria: non de equo. Ubi quo ibo: Ubi inueniā: vnde saluus sum: Noli diu q̄rere: noli lōge. **Ecce oculi dñi sup̄ timentes eū:** Vide tis quia ipsi sunt quos p̄terit de habitaculo suo. **Ecce oculi dñi super timentes eū.** **Sperantes sup̄ misericordia ei⁹:** Non de meritis suis: nō de virtute: nō de fortitudine: nō de equo: si de misericordia ei⁹. **Et eruat a morte aīas eorū.** U-

tā eternā p̄mittit. Quid in ista peregrinatione: Nunquid deserit: Ude qd̄ sequit̄: **Et alat eos in fame.** Tempus famis ē modo: ip̄us saturitatis post erit. Qui nos in fame hui⁹ corruptionis nō deserit: imortales factos quō faciabit. Sed q̄d̄iu est tempus famis: tolerandū est: durandū est: perseverandū est vsq̄ in finem. Jam currenda sunt omnia: quia et plana sunt: et cogitandum est quid portemus. Adhuc quidē expectatores in amphitheatro forte insaniunt et in sole sedent: et si stamus tñ i vmbra culo sumus: et vtiliora et pulchriora sunt q̄ expectam⁹. Expectemus pulchra: et a pulchro expectemus. Expectem⁹ nos mente ea que dicuntur in sensibus diuinarū scripturarū: et gaudemus tali expectaculo. Expectator aut noster quis ē? **Ecce oculi dñi sup̄ timentes eū: sperātes in misericordia eius: vt eruat a morte animas eorū: et alat eos in fame.** Sed p̄pter peregrinationis tolerantiā: q̄d̄iu famis est: expectem⁹ in via refici ne deficiamus. Quid nobis imponit vel quid p̄ferri debem⁹? **Animā nra patiēns erit dño: Secura expectans misericorditer p̄mittentē: misericorditer et veraciter exhibētē.** Et donec exhibeat qd̄ agamus: Anima nostra patiēns erit dño. Sed quid si in ipsa patiētia nō durabim⁹? Immo plane durabimus. Quoniā adiutor et p̄tector noster ē. Adiuuat in pugna: p̄tegit ab estu: nō te deserit. Tolera dura: q̄ p̄seuerauerit vsq̄ in finē hic saluus erit. Et qd̄ cū p̄duraueris: cū patiēs fuerit cū vsq̄ ad finē puenerit: qd̄ tibi erit: Quā mercede toleras? **Ude quid tāta dura tādiu patiens? Quā in ipso letabitur cor nostrū: et in noīe sancto eius i sperabimus.** Spera hic vt letaris ibi: esuri et siti hic: vt epuleri ibi. Hortatus ē ad oīa impleuit nos gaudio spei: p̄posuit nob̄ qd̄ amemus: in quo solo et de quo solo p̄sumamus. Post hec fit oratio breuis et salubr̄. **Fiat misericordia tua dñe sup̄ nos: Et quo merito. Sicut sperauimus in te.** Sui q̄busdā onerosus sentio: q̄busdā aut etiā cito terminauit sermones: et hoc sentio. Ignoscant infirmi fortiorib⁹: et p̄ infirmis deprecantur fortiores. In vno corpore omniā mēbra sum⁹: a capite nro vegetemur: et in illo spes nra est: et in illo fortitudo nra est. Nō dubitem⁹ exigere de dño deo nro misericordiam. vult oīno exigi a se. Nō enī turbabit dñi exigit: aut oīno angustabit: quō

Alia lra. te gigas nō saluabitur.

Alia lra. i fallax.

Alia lra. i saluabit.

Alia lra. i mētes.

Alia lra. i in eis qui sperant.

Alia lra. i sustinet dñm

Alia lra. i sperauimus.

Alia lra. i quēadmodū.

ille a quo petis quod non habet: aut quod parum habet: et timet dare ne minus habeat. Tunc nosse, quod tibi erogat deus misericordiam: Tu eroga caritatem. Et ideamus si finis domini erogas. Quanta est ergo opulenta in ipsa summitate: si potest tanta esse in imagine? Ergo fratres ad hanc maxime exhortamur: vos caritatem non solum in vos ipsos: sed in eos etiam qui foris sunt: siue adhuc pagani: nondum credentes in christo: siue diuisi a nobis: nobiscum caput continent et a corpore separati. Voleamus illos fratres tanquam fratres nostros: velint nolint fratres nostri sunt. Tunc esse desinent fratres nostri: si desierint dicere pater noster. Dixit de quibusdam prophetis his qui dicunt nobis: non estis fratres nostri: dicite fratres nostri estis. Circumspicite de quibus hoc dicere potuerit. Nunquid de paganis? Non. Neque enim dicimus eos fratres nostros secundum scripturas: et ecclesiasticum loquendi morem. Nunquid de iudeis qui in christum non crediderunt? Legite Apulum: et videte quod fratres quando dicit Apulus siue aliquo additamento: non vult intelligere nisi christiana nos. Non est autem subiectus inquit frater aut soror in huiusmodi: cum diceret de coniugio. Fratrem et sororem dixit christianus vel christianam. Iterum dicit: Tu autem quid iudicas fratrem tuum: aut tu quid spernis fratrem tuum? Et alio loco: Vos inquit iniquitatem facitis et fraudatis: et hoc fratribus. Ipsi ergo qui dicunt: non estis fratres nostri: paganos nos dicunt. Ideo enim et rebaptizare nos volunt: dicentes nos non habere quod dant. Unde consequens est error ipsorum: ut negent nos fratres suos esse. Sed quare nobis dixit propheta: Vos dicite illis fratres nostri estis: nisi quod nos in eis agnoscimus quod nos repetimus? Illi ergo non agnoscendo baptismum nostrum negant se fratres: nos autem non repetendo ipsorum: sed agnoscendo nostrum dicimus eis: fratres nostri estis. Sic ut illi: quod nos queritis: quid nos vultis? Respondemus: fratres nostri estis. Sic ut ite a nobis: non vobiscum habemus rationem. Nos per se vobiscum rationem habemus: unum christum continentemur: in uno corpore: sub uno capite esse debemus. Quid ergo me queritis ait: si perij? Magna absurditas: magna vesania. Quid me querit si perij? Quare quereret: nisi quod perij? Si ergo perij inquit quomodo sum frater tuus? Ut dicat mihi de te: frater tuus mortuus erat et reuixit: perierat et inuentus est. Adueramus: ergo vos fratres per ipsa viscera cari-

tatis cuius lacte nutrimur: cuius pane solidamur: per christum dominum nostrum: per mansuetudinem eius adiuuamus vos. Tempus est enim ut impendamus in eos magnam caritatem: abundanter misericordiam in deprecando deum pro illis: ut aliquando det illis sensum sobrium: ut resipiscant et videant se: quod non habent omnino: quod dicant contra veritatem. Non in eis remansit: nisi sola in firmitas animositatis: que tanto est languidior: quanto se maiores vires habere existimat: per infirmis: per carnaliter sapientibus: per animalibus et carnalibus: tamen per fratribus nostris eadem sacramenta celebrantibus: et si non nobiscum eadem: tamen unum amicum habentibus: et si non nobiscum unum amicum: hortamur medullas caritatis vestre: sudatim ad deum precemur pro eis. Aliquid enim pro salute ipsorum egimus in concilio: quod explicari vobis hodie iam tempus non sufficit. Tamen exhortamur vos ut alacriores et numerosiores (Audiemus enim a vobis fratres nostri qui nunc non assunt) conuenitis crastino die: ad basilicam trichiarum.

Explicit Tract. de ps. XXXII.

Incipit Tract. de ps. XXXIII.

Prefatio.

Psalmus iste nihil quidem obscurum: et quod expositore indigeat: videtur habere in textu suo. Titulus autem eius inter eos facit: et pulsantes desiderat. Sed quemadmodum hic scriptum est: quod beatus vir qui sperat in eum: sperem omnes quod pulsantibus apturus est. Non enim hortaret nos ut pulsarem: si nollet aperire pulsantibus. Si enim aliquando contingit: ut qui disponebat sedere: tedio compulsus ad manum pulsantis contra dispositionem suam surgat et aperiat: ne diu pulsantem patiat: quanto magis sperare debemus citius aperturum illum qui ait: Pulsate et aperietur vobis. Pulsate ergo nunc intentione cordis ad dominum deum: ut dignetur nobis hoc mysterium reuelare. Pulsate mecum et caritas vestra intentione audiendi: et humilitate orandi pro nobis. Est enim quod fatendum est arcanum et grande mysterium: Sic enim se habet titulus psalmi.

Psalmus David cum mutauit vultum suum contra Abimelech: et dimisit eum et abiit.

Sermo primus.

Quærimus in scripturis secundum res gestas: que nobis de David conscripte sunt: quoniam sic factum: quemadmodum inuenimus titulum psalmi: cum fugeret a facie Absalon filii sui. Legimus enim in regum libris: et inuenimus: quoniam David fugeret a facie filii sui Absalon. Et verissimum est: quia

contigit: qđ cōtigit: scriptus est. Et quia
 titulus psalmi in mysterio sic scriptus sit:
 tñ ductus est de re que gesta est. Sic credo
 qđ hic scriptū est. Cū mutauit vultū suū
 corā Abimelech: et dimisit eū: et abiit. Scri-
 ptum est: sed in regnōzū libris: vbi omnia
 nobis scripta sunt: que pertinent ad res ge-
 stas Dauid. non inuenimus hoc: et tamen
 aliquid inuenimus vnde appareat hoc ef-
 se tractum. Nam scriptū est. Quia cum fu-
 geret Dauid psecutorē Saul: ptulit se ad
 Achis regē geth: id ē ad regē cuiusdā gen-
 tis vicine regno iudeoz. Ibi latitabat: vt
 psecutionē Saul cuitaret. Recēs aut erat
 gloria eius. Unde p benefacto meruit in-
 uidiā: quādo Holiaz interfecit: et in vna
 pugna gloriā securitatemq; regni et regi et
 populo cōparauit. Saul aut cū puocante
 Holia estuaret: pstrato Holia: hostis esse
 cepit ei: p cuius manū hostem necauerat:
 et inuidit glorie Dauid maxime: qz popu-
 lus in exultatione cōstitutus: et choro iam
 facto mulieres cantauerūt gloriā Dauid:
 qđ Saul pcussisset in milibus: et Dauid in
 denis milib. Hinc ille cōmotus qđ cepat
 habere maiorē gloriā pvnā pugnā puer: et
 iam in laudibus omniū regi pponēbat: vt
 se habet pestilentia liuoris et superbia secu-
 li: inuidē ei ceperat et psequi. Tūc ille se vt
 dixi cōtulerat ad regē Beth qui vocabat
 achis. Suggestū est aut regi ipsi qđ illum
 apud se haberet qui magna gloriā habere
 ceperat in p̄lo iudeoz: et dictū est illi: Nō
 ne iste est Dauid cui chorū fecerūt mulie-
 res israhelice dicentes: Saul pcussit in mili-
 bus: et Dauid in denis milibus. Si autem
 ppter hāc gloriā inuidere illi cepat Saul:
 nōne metuendus erat Dauid: ne et ille rex
 ad quē cōfugerat vellet opprimere eū: quē
 posset de vicino hostē habere: si saluū ser-
 uaret. Timuit et illū: et sicut scriptū est: mu-
 tauit vultū suū corā ipis: et affectabat et tym-
 panizabat ad ostia ciuitat: et ferebatur in
 manibus suis: et pcidebat ad ostia porte:
 et saluē decurrebāt sup barbā eius. Vidit
 eū rex ille apud quē latebat: et ait suis: Ut
 quid mihi istū arrepticiū adduxistis: Nū-
 quid nā intraturus est domū meā: Et sic il-
 lū dimisit p̄iciens illū: et recessit inde Da-
 uid incolumis p istam figurationē furorē.
 Videt em ad istā historiā ptinere qđ scri-
 ptū est: psalmus Dauid cū mutauit vultū
 suū corā Abimelech: et dimisit eū: et abiit.
 Sed ille Achis erat non Abimelech. No-

men em̄ solum nō videtur cōuenire. Nam
 res gesta ppe ipsis verbis pariter designa-
 ta est in psalmis: sic scriptū est in regnōzū il-
 bro: Ideo magis mouere nos debet ad q̄
 rendū sacramentū: quia nomen mutatum
 est. Nam neq; illud sine causa factū est: q̄
 uis sit factū: sed qz aliquid figurabat: neq;
 hoc sine causa scriptum est: nomine cōmu-
 tato. Videtis certe fratres pfunditatē sa-
 cramentozū. Si nō est in mysterio qđ a pu-
 ero Holias occisus est: nō est in mysterio:
 qz imutauit vultū suū: et affectabat: et tym-
 panizabat: et cadebat ad ostia ciuitatis: et
 ad ostia porte: et saluē decurrebāt sup bar-
 bā eius. Vñ fieri pōt: vt nō hoc aliquid si-
 gnificaret: qñquidez aperte dicit Ap̄lus:
 Hec aut in figura cōtingebant illis. Scri-
 pta sunt aut ppter nos: in quos finis secu-
 lozū obuēnit. Si nihil significat manna: de
 quo dicit Ap̄lus: Et cibū spiritualē man-
 ducauerūt: Si nihil significat: qđ diuisū ē
 mare: et per mediū ductus est populus: vt
 euaderent psecutionē Pharaonis: cū di-
 cat Ap̄lus: Nolo em̄ vos ignorare fratres
 qz patres nostri omnes sub nube fuerūt: et
 in mari: Si nihil significat qđ pcussa p̄tra
 aqua pfluxit: cū dicat Ap̄lus: Petra aut
 erat christus. Si ergo illa nihil significant
 q̄uis sint gesta: si nihil deniq; significant
 duo filij Abrae nati fm ordinez nascendī
 hominū: et tamen in ipsos duos filios duo
 testamēta appellat Ap̄ls: vetus et nouū: et
 dicit: Hec sunt duo testamēta: que sunt in
 allegoria. Si ergo illa nihil significāt: que
 videtis auctoritate apostolica in mysterio
 futurarū rerū gesta esse: debemus arbi-
 trari nihil significare etiā hoc quod vobis
 ex libro regnōzū: de Dauid pauloante nar-
 rauimus. Nō ergo nihil significat: et qđ no-
 men mutatum est: et qđ h dictū est corā Abi-
 melech. Intendite mecū. Omnia em̄ que
 dixi modo: quasi ad manū ptinent pulsan-
 tis: nōdū apertū est. Pulsauimus cuz ista
 dicerem: Pulsasti et vos cū ista audiret.
 Adhuc pulsem orādo vt dñs apiat nob.
 Rominū hebreozū habemus interptatio-
 nem. Nō defuerūt docti viri qui nobis no-
 mina ex hebreo in grecā linguaz: et inde in
 latinā transferrēt. Cōsulētes ḡ noīa ista: in-
 uenimus interptari Abimelech patrē mei
 regnū: et interptari Achis quō est. Hec no-
 mina attendam: inde incipit nobis apire
 pulsantib. Si queri qđ ē Achis: Respō-

*Manna significat uero
 panem celi et ueritate
 uos p̄dit*

Mysteria dicitur f. h. h. g.

romant fidelis
dicit alleluia

detur: quod est. Quod est verbū ē admirantē
z non intelligentis Abimelech patris mei
regnū David manu fortis. In figura chri-
sti David: sicut Holias in figura diaboli:
et quod David pstravit Holiam: christus ē
qui occidit diabolū. Quid est autē christus
qui diabolū occidit? Humilitas occidit su-
perbiam. Cū ergo christū nomino fratres
mei: maxime nobis humilitas cōmendat.
Etiam enim nobis fecit per humilitatē: quia
per superbiam recesseramus a deo: redire ad
eum nisi per humilitatē non poteramus: z
quē nobis preponerem⁹ ad imitandū: non
habebamus. Omnis enim mortalitas homi-
nū superbia tumuerat: Et si existeret aliq̄s
humilis vir in spiritu: sicut erāt pphete: pa-
triarche: z dignabatur genus humanum
imitari humiles homines. Ne ergo dedig-
naretur homo imitari hominē humilē: de-
factus est humilis: vt velis superbia gene-
ris humani nō dedignaretur sequi vestigia
dei. Erat autē: vt nostis: sacrificiū iudeorū
antea scdm ordinē Aaron in victimis pe-
corū: z hoc in mysterio: Hoduz. ii. erat sa-
crificiū corporis z sanguinis domini: quod
fideles norunt: z qui euāgelium legerāt: quod
sacrificiū nunc diffusum est toto orbe ter-
rarū. Proponite ergo vobis ante oculos
duo sacrificia: z illud scdm ordinē Arō:
z hoc scdm ordinē Melchisedech. Septū
est enim: Juravit domin⁹ z non penitebit
eū: tu es sacerdos in eternū scdm ordinem
Melchisedech. Be q̄ dicit: Tu es sacer-
dos in eternū scdm ordinē Melchisedech:
Be domino nrō Iesu christo. Quis erat
Melchisedech? Rex salē. Salē ciuitas
fuit antea illa: que postea: sicut docti pdi-
derūt: Hierusalē dicta ē. Ergo anteq̄ ibi
regnarēt iudei: ibi erat ille sacerdos Mel-
chisedech: qui scribit̄ i genesi: sacerdos dei
excelsi. Ipse occurrit Abrae: quādo libera-
uit Loth de manu psequentiū: z pstravit
eos a quibus ille tenebat: et liberauit fra-
trem. Post liberationē fratris: occurrit ei
Melchisedech. Et tātus erat Melchise-
dech: a quo benediceretur Abraā. Protu-
lit panē z vinum: z benedixit Abraā: z de-
dit ei decimas Abraā. Et dicit̄ quid ptu-
lit ei quē benedixit. Et dicit̄ ē postea: Tu
es sacerdos in eternū scdm ordinē Mel-
chisedech. David hoc in spiritu dixit lon-
ge post abraam: T pibus autē Abrae fuit
Melchisedech. Be quo alio dicit: Tu es
sacerdos in eternū scdm ordinē Melchise-

dech: nisi de illo cui⁹ nostis sacrificiū? Sē-
latum est enim sacrificiū Aaron: et cepit esse
sacrificiū scdm ordinē Melchisedech.
Ergo mutauit: nescio q̄s: vultū suū. Quis
est iste? Nescio quis nō sit: z scio quis. No-
tus est enim dominus noster Iesus christus:
In corpore z sanguine suo voluit esse salu-
tem nostrā. Unde autē cōmendauit corp⁹
z sanguinē suum: Be humilitate sua. Nisi
enim esset humilis: nec manducaret: nec bi-
beret. Respice altitudinē ipsius. In prin-
cipio erat verbū: z verbū erat apud deū:
et deus erat verbū. Ecce cibus sempiter-
nus: sed manducāt angeli: manducant su-
perne virtutes: manducāt celestes spirit⁹:
z manducāt z saginātur: et integrū manet
quod eos faciat z letificat. Quis autē ho-
mo posset ad illum cibū: Unde cor tā ido-
neū illi cibo: Oportebat ergo vt mensa il-
la lactesceret: z ad puulos pueniret: En-
de autē fit cib⁹ lac: Unde cibus in lacte cō-
uertitur: nisi per carnē transiatur: Nā ma-
ter hoc facit. Quod māducat mater: hoc
māducat infans. Sed quia minus idone⁹
est infans: qui pane vescatur: ipsum panē
mater incarnat: z per humilitatē mamille
z lactis succū: de ipso pane pascit infans.
Quō ergo de ipso pane paut nos sapien-
tia dei: Quia verbū caro factū est: z habi-
tauit in nobis. Et dicit ergo humilitatē: qz
panē angelorū manducauit homo: vt scri-
ptū est: Panē celi dedit eis: panē angelo-
rum manducauit homo: id est verbū illud
quo pascunt angeli sempiternū: quod est eq̄-
le patri: māducauit homo: qz cū in forma
dei esset: nō rapinā arbitratus est esse se eq̄-
lem deo. Sagināt̄ q̄ illo angeli. S; semet-
ipsum exinaniuit: vt māducaret panē an-
gelorū homo: formā serui accipiēs in simi-
litudine hominū factus: z habitu inuētus
vt homo: humiliavit se factus obediēs vt
qz ad mortē: mortē autē cruel: vt iam d̄ cru-
ce cōmendaret nobis caro z sanguis dñi:
nouū sacrificiū: qz mutauit vultū suū corā
Abimelech: id est corā regno patris. Re-
gnū enim patris: regnū erat iudeorum.
Quomō regnū patris? Regnū David: re-
gnū Abrae. Nam regnū dei patris magis
ecclia qz populus iudeorū: sed fm carne
regnū patri populus israel. Dicit̄ est enim:
Et dabit ei deus sedē David patris sui.
Demonstratur ergo scdm carnē pater do-
mini esse David: scdm diuinitatē autē chri-
stus. Nō filius: s; dñs David. Iudei vo-

Inscriptum noua legi

Agonizans
in ligno
in ligno

christū fm carnē norunt fm diuinitatē nō
 norunt. Ideo facit illis questionē ⁊ dicit:
 Cur filii esse dicitis christū? Et responde
 rūt filiū Dauid. Et ille: Quomō ergo Da
 uid in spiritu vocat eū: dñm vbi ait: Bixit
 dñs domino meo sede ad dexterā meā: do
 nec ponaz inimicos tuos sub pedib⁹ tuis:
 Si ergo dauid in spiritu vocat eum domi
 nū: quomō filius ei⁹ est? Et nō potuerunt
 illi respōdere: quia nō nouerāt in dño chri
 sto: nisi qđ videbat oculis: nō quod corde
 intelligebatur. Si autē intus haberēt oculo
 sicut habebāt foris: ex eo qđ foris vide
 bant intelligerēt filiū Dauid: ex eo qđ in
 tus intelligebant intelligerēt dominū Da
 uid. Mutauit ergo vultū suū coram Abi
 melech. Quid est ergo coraz Abimelech?
 Coram regno patrū. Quid est corā regno
 patris? Corā iudeis: Et dimisit eū ⁊ abiit.
 Quem dimisit? Ipsum populum iudeoz
 dimisit ⁊ abiit. Queris modo christū apđ
 iudeos ⁊ non inuenis. Tñ dimisit ⁊ abiit:
 Quia mutauit vultū suū. Habentes enim
 illi sacrificiū scđm Aaron: nō tenuerunt sa
 crificium scđm ordinē Melchisedech: et
 amiserunt christū: ⁊ ceperunt eū habere gē
 tes: quo non miserat ante precones. Nam
 ad illos pcones miserat: ipm Dauid Abra
 am Isaac ⁊ Jacob Esaias Hieremā: ⁊ ce
 teros prophetas miserat: ⁊ pauci inde co
 gnouerūt: ⁊ ipsi pauci in cōparatione peū
 tium. nā multi erāt. Adilia em̄ legimus fu
 isse. Scriptū est: reliquie salue hāt. Sed q̄
 ris mō circūcisos christianos: ⁊ non inue
 nis. Erant autē de circūcisione recentib⁹
 temporib⁹ fidei multa nulla circūcisorū.
 Queris mō ⁊ nō inuenis. Adrito nō in
 uenis: mutauit vultū suū corā Abimelech
 ⁊ dimisit eū ⁊ abiit. Et coraz Achis muta
 uit vultū suū: ⁊ dimisit eum ⁊ abiit. Ideo
 em̄ mutata sūt noīa: vt ad mysterij signifi
 cationē nos excitaret mutatio nominū: ne
 putarem⁹ nō narrari aut cōmemorari in
 scripturis psalmoz: nisi qđ in libris regno
 rū gestū inuenitur: ⁊ nō ibi q̄reremus figu
 ras futurorū: sed tanq̄ res gestas accipe
 remus. Cū ergo nomina mutant quid tibi
 dicat: Clausum est hic aliquid: pulsa noli
 berere in littera: q̄ littera occidit: sed desi
 dera spiritū. spūs em̄ viuificat. Intellect⁹
 spūalis: credentē saluū facit. Quō q̄ dimi
 sit Achis regē: attēdite fratres. Achis dixi
 interpretari quō ē. Recordamini euāgelij:
 qñ loquebat dñs noster Iesus christus de

corpore suo ait: Nisi quis manducauerit
 carnē meā ⁊ biberit sanguinē meū: non ha
 bebit in se vitā eternā. Caro em̄ mea ve
 re est esca: ⁊ sanguis me⁹ v̄e potus ē. Et di
 scipuli eius qui eum sequebantur expaue
 rūt ⁊ exhorruerūt sermonē: non intelligen
 tes: putauerūt nescio quid durū dicere do
 minū nostrū Iesum christū: qđ carnē eius
 quā videbant māducaturi erant: ⁊ sangui
 nē bibituri: ⁊ nō potuerunt tolerare: quasi
 dicētes: quō est. Error em̄ ⁊ ignorantia et
 stulticia in psona regis Achis. Ubi em̄ di
 citur quō est: nō intelligit. vbi nō intelligit
 tenebre ignorantie sunt. Erat ergo in illis
 regnū ignoratiē: quasi rex Achis: id est re
 gnū erroris eis dominabatur. Ille autē di
 cebat: Nisi q̄s māducauerit carnem meā ⁊
 biberit sanguinē meum. Quia mutauerat
 vultū suū: quasi furor iste ⁊ infania videba
 tur dare carnem suā manducandā homi
 nib⁹ ⁊ bibendū sanguinē. Ideo quasi insa
 nus putat⁹ ē Dauid: qñ dixit ip̄e Achis:
 arrepticū huc mihi adduxistis. Nōne vi
 des infania: māducate carnē meā ⁊ bibite
 sanguinē meū: Et quicūq̄ nō māducaue
 rit carnē meā ⁊ biberit sanguinē meum: nō
 habebit in se vitā: Quasi insanire videba
 tur. Sed regi Achis insanire videbat: id
 est stultis ⁊ ignorantibus: ideo dimisit euz
 ⁊ abiit. Fugit corda eozū intellect⁹: nō euz
 possunt cōprehendere. Et quid dixerūt il
 li: Quasi quō ē: quod interpretatur Achis.
 Bixerunt enim: Quō pōt hic nobis dare
 manducare carnē suā? Arrepticium puta
 bant dominū: ⁊ nescire quid loqueret⁹ ⁊ in
 sanire. Ille autē qui nouerat qđ dicebat in
 illa mutatione vultus sui: ⁊ quasi furore et
 infania: sacramēta p̄dicabat et affectabat:
 ⁊ tympanizabat ad ostia ciuitatis. Querē
 dū ē qđ sit ⁊ ip̄e affectabat: ⁊ ad ostia tym
 pāzabat: Nō sine cā dictū ē: p̄cidebat ad
 ostiū porte. non sine cā dictū ē: ⁊ saluē de
 currebāt sup barbā eius. non frustra dicta
 sūt: s̄ idigēt intelligentia. Diuturn⁹ sermo
 onerosus eē nō debet. Nostis fratres iude
 os ip̄os corā q̄bus ille mutauit vultū suuz
 ⁊ dimisit eos ⁊ abiit hodie vacare. Si illi q̄
 christū amiserūt quos dimisit ⁊ abiit: hñt in
 anē vacationē: nos habem⁹ fructuosaz va
 cationē: vt intelligamus christū q̄ illos di
 misit ⁊ venit ad nos. Oīa nō frustra facta
 sunt: ⁊ in illo furore Dauid: qđ dicit affec
 tabat ⁊ tympanizabat ad ostia ciuitatis: ⁊
 ferebatur in manibus suis: ⁊ p̄cidebat ad

ostia porte: et salive decurrebant sup bar-
bā ei. Affectabat ille. Quid ē affectabat?
Affectū habebat. Quid est affectū habē?
Quia cōpassus ē infirmitatib⁹ nr̄is: et iō vo-
luit ip̄am carnē suscipere: in q̄ mortē occide-
ret. Cōpassus ḡ nobis affectasse dictus ē.
Ideo rep̄hendit Ap̄tus eos q̄ duri sūt et si-
ne affectu. Rep̄hendēs em̄ quosdā: ait: si-
ne affectu: sine misericōdia. Tibi est affect⁹ ibi
est misericōdia: vbi misericōdia ē: miserat⁹ ē nos de
sup̄nis. Si exinaniri se nollet manēs in ea
forma in qua eq̄lis erat patri sempitern⁹:
in morte remāsissem⁹. Sed vt nos de mor-
te sempiterna liberaret: q̄ nos pct̄m sup̄bie p-
duxerat: hūiliauit se fact⁹. Ibditus vsq̄ ad
mortē: mortē autē crucis. Ergo affectabat:
qz puenit vsq̄ ad mortē crucis. Et qm̄ qui
crucifigū in ligno extendit: vt autē tympanū
fiat caro: id est coriū: in ligno extendit:
Victū est: et tympanizabat: id est crucifige-
bat: ligno extendebat. Affectabat: id ē af-
fectū in nobis habebat: vt aiām suā pone-
ret p̄ ouib⁹ suis. Tympanizabat: quomō:
Ad ostia ciuitatis. Ostiū nobis est qd̄ api-
tur: vt credam⁹ deū. Clauseramus hostia
p̄tra christū: et aperueram⁹ diabolo. Cōtra
vitā eternā clausum cor habebamus. Ille
autē dñs de⁹ noster: qz clausū cor habeba-
mus: hoies aduersus vitā eternā: nec pote-
ram⁹ videre verbū: qd̄ vidēt angeli: cruce
apiebat corda mortalū: h̄ ē tympanizauit
ad ostia ciuitatis: et ferebat in manibus su-
is. Hoc vō fratres quō posset fieri in hoie:
quis intelligat? Quis. n. portat in manib⁹
suis: Manibus aliorū pōt portari hō: ma-
nib⁹ suis nemo portat. Quō intelligat: in
ip̄o Dauid: fm̄ litterā nō iuenim⁹. in chri-
sto autē inuenim⁹. Ferebat em̄ christ⁹ in ma-
nibus suis: qm̄ cōmendās ip̄m corpus suū
ait: Hoc ē corp⁹ meū. Ferebat. n. illud cor-
pus in manib⁹ suis: ip̄a est hūilitas dñi no-
stri Jesu christi: ip̄a mltū cōmēdat hoib⁹.
Ad ip̄az nos hortat fratres vt viuam⁹: id
est hūilitatē eius imitemur: vt pcutiamus
Goliā: et tenētes christū: vincam⁹ sup̄biā.
Procidebat em̄ ad ostia porte. Quid est
procidebat? Ad hūilitatē se ip̄se deiciebat.
Quid ē ad ostia porte? Initiū fidei q̄ salui
efficiuntur. Nemo em̄ incipit nisi ab initio fi-
dei: sicut dicit in canticiscāticorū: Tlemies
et p̄trāsies. Ab initio fidei p̄cturi sumus
facie ad faciē: sicut scriptū est: Dilectissimi
filij dei sumus: et nōdū apparuit qd̄ erim⁹.
Scimus qz cū apparuerit: similes ei erim⁹:

qm̄ videbim⁹ eū sicuti ē. Videbim⁹. Qm̄:
Cū ista trāsierint. Audi etiā Paulū apo-
stolū: Videmus nūc p̄ speculū in enigma-
te: tūc autē facie ad faciē. Anteq̄ ḡ videam⁹
facie ad faciē: verbū qd̄ vidēt angeli:
op⁹ nobis est adhuc ostiū porte: ad q̄ p̄ci-
dit dñs hūilians se vsq̄ ad mortē. Quid ē
qd̄ salive decurrebāt sup̄ barbaz ei⁹? In h̄
em̄ imutauit vultū suū corā Abimelech
vel Achis: et dimisit eū et abiit. Non intelli-
gentes dimisit. Ad q̄s abiit? Ad gentes.
Ergo nos intelligam⁹ qd̄ ip̄i nō potuerūt.
Decurrebant sup̄ barbani Dauid salive:
Quid ē salive: Quasi v̄ba infantilia. Sali-
ue em̄ currūt in infantib⁹. Nōne erāt tāq̄
infantilia v̄ba: māducate carnē meā: et bi-
bite sanguinē meū: Et ista infantilia verba
tegebāt vtutē ip̄ius. Virtus em̄ in barba
intelligit. Salive igit decurretes sup̄ bar-
bā ei⁹ qd̄ sūt: nisi v̄ba infirma virtutē ei⁹ te-
gentia: Intellexit vt arbitror sanctitas ve-
stra titulū psalmi hui⁹. Si velimus iā psal-
mū exponere: timendū est ne illa q̄ audistē
labātur de cordib⁹ vestris. Titulū psalmi
hui⁹ exposuimus: in nomine dñi nr̄i Jesu
christi. Qm̄ crastinus dies dominic⁹ est: et
debemus vobis sermonez: differamus in
crastinum: vt etiā psalmi textum libenter
audiatis.

Sermo Scōs de eodē psalmo.

Qui hesternō die affuistis: nō dubi-
to qd̄ meministis pollicitatōis no-
stre. T̄pus em̄ est in noie dñi debi-
tū solue. Ip̄e q̄ inspirauit vt pmitterem⁹:
ipse dabit vt soluam⁹: sp̄ existentes debito-
res caritat. Ipsa ē em̄ q̄ sp̄ reddēt et sp̄ de-
betur: sicut dicit Ap̄tus: Memini q̄c̄q̄ de-
beatis: nisi vt inuicē diligatis. Psalmi hu-
ius titulū heri exposuim⁹: cuius expositio
cū nos diuini retineret: eiusdē psalmi textū
exponendū distulim⁹. Audiamus em̄ qd̄
sp̄s sanctus p̄ os p̄phete sancti sui dicat in
isto sermone psalmi: qd̄ cōgruat titulo quē
hesterno die tractauim⁹. Qui nō affuerūt
tū et h̄ debitū petunt: ne forte p̄ alijs tātas
moras faciētes fraudem⁹ eos: q̄b⁹ iā reddē-
dū ē qd̄ debem⁹: breuiter cōmemoratū ag-
noscāt q̄ntū p̄nt: qui hodie assūt et heri nō
affuerūt. Si quid autē eos mouet qd̄ dilige-
tius interrogare debeāt: patientes aures
nostras inueniēt in nomine christi alijs t̄pi-
bus: ne ista mō occupent. Dixim⁹ scriptū
esse in libro regnorū: q̄ Dauid cū fugeret
Saul: latere voluit apud regem quendam

Appende quod dicit. In
quod dicit. In
quod dicit. In

Beth: nomine Achis. Sed cū gloria eius ibi fuisset cōmemorata: ne p̄ liuorē idē rex ad quē cōfugerat: aliquid in eū machinaretur: finxit insanā. Et quasi furore corrept⁹: mutauit vultū suū. Et sicut legim⁹: Affectabat ⁊ tympanizabat ad ostia ciuitatis: ⁊ ferebat in manib⁹ suis: ⁊ p̄cidebat ad ostia porte. Et dixit rex Achis: Quid huc mihi adduxistis istū. Nunquā arrepticio ego op⁹ habeo: Et sic eū dimisit: vt impleat qd̄ hic scriptū est: Mutauit vultū suū: ⁊ dimisit eū: ⁊ abiit. Dimisit autē rex Achis. Hic vero dictū est: q̄ mutauit vultū suū corā Abimelech: ⁊ dimisit eū: ⁊ abiit. Diximus autē nomina mutata esse: vt sacramentū ostenderet: ne si idem nomē repetitū esset in titulo psalmi: nō nobis p̄p̄tasse aliqd̄ in sacramēto: s̄ quasi gesta narrafse videret. Vtrūq; autē nomē: magnum cōtinet sacramentū. Nā Achis interpretatur: quomō est. Abimelech interpretatur: patris mei regnū. In illo verbo qd̄ quomō est dicitur: ignorantia significat: vt verbū mirantis ⁊ nō agnoscentis intelligas. In isto autē qd̄ dicit Abimelech: regnū iudeorū significat. Et christi em̄ p̄sona pōt dici patris mei regnū: qz pater ipsius scdm̄ carnē Baud: ⁊ regnū Baud erat in gēte iudeorū. Corā regno ergo patris sui mutauit vultū suū: ⁊ dimisit eū ⁊ abiit: qz erat ibi sacrificiū scdm̄ ordinē Aaron: ⁊ postea ipse de corpore ⁊ sanguine suo instituit sacrificiū secundū ordinē Melchisedech. Mutauit ergo vultū suū in sacerdotio: ⁊ dimisit gentē iudeorū: ⁊ venit ad gentes. Quid est q̄ affectabat: Affectu plen⁹ erat. Quid em̄ tā plenū affectu: q̄ misericordia domini nostri Iesu christi: Qui vidēs infirmitatē nostrā: vt nos a sempiterna morte liberaret: tp̄alem mortē cū tanta iniuria p̄tuliāq; suscepit. Et tympanizabat: qz tympanum nō fit: nisi cū coriū i ligno extēdit. Et tympanizabat Baud: significans qd̄ crucifigēdus eēt christ⁹. Tympanizabat autē ad ostia ciuitatis. Que sūt ostia ciuitatis: nisi corda nr̄a q̄ clauseram⁹ p̄tra christū: qui d̄ tympano crucis apuit corda mortalū. Et ferebat in manib⁹ suis. Quō ferebat i manib⁹ suis: Quia cū p̄mēdaret ip̄m corpus suū ⁊ sanguinē suū: accepit in manib⁹ suis qd̄ nostrū fideles: ⁊ ip̄e se portabat qd̄amō cū diceret: hoc est corpus meū. Et p̄cidebat ad ostia porte: id ē humiliavit se. Hoc est em̄ p̄cidere: vsq; ad initū fidei nostre.

Ostium em̄ porte: initū fidei: vs̄ incipit ecclesia ⁊ puenit ad speciē: vt cū credit ea q̄ nō videt: mereat̄ perfrui: cū facie ad faciē videre ceperit: Sic se habet titul⁹ psalmi. Audiamus iā ipsa verba affectātis: ⁊ tympanizantis ad portam ciuitatis.

Benedicā dñm in omni tpe: sp̄ laus eius in ore meo. Sic christ⁹: dicat ⁊ christian⁹: qz ⁊ christian⁹ in corpe christi ē. Et p̄pterea christ⁹ hō: vt possit christian⁹ eē angel⁹: q̄ iā dicat Benedicā dño. Inquis: Quā bñdicā dñm: Aut tibi aliq;: Quā tibi bñfacit: qm̄ abūdāt sc̄laria: qm̄ multū abūdāt frumētū: olei: vini: auri: argenti: mācipiorū: pecorū: salusq; ista mortalū iuulnerata ⁊ incorrupta p̄sistit: ea q̄ nascūt̄ crescūt oīa: nihil imatura morte strahit: felicitas tota abūdāt in domo: circūfluūt oīa: tūc bñdices dñm. Hō: S; in omni tpe. Ergo ⁊ tūc: ⁊ qm̄ ista s̄m̄ t̄pus ⁊ s̄m̄ flagella dñi dei nostri turbant: auferrunt: minus nascunt: iam nata dilabunt: fugiūt em̄ h. Et inde sequit̄ penuria: egestas: labor: ⁊ dolor: tēptatio. Sed tu q̄ cantas tibi: Benedicā dñm in omni tēpe: semp laus ei⁹ in ore meo: ⁊ qm̄ ista dat: bñdic. Et qm̄ ista tollit: bñdic. Quia ille dat: ille tollit: sed seip̄m a bñdicente nō tollit. Quis ē autē q̄ bñdicat dñm in omni tpe: nisi hūilis corde. Ip̄am em̄ hūilitatē: docuit dñs n̄ in corpe ⁊ in sanguine suo: qz cū cōmēdat corp⁹ ⁊ sanguinē suū: hūilitatē suā cōmendat. In eo qd̄ in ip̄a historia scriptū ē: in illo qm̄ furore Baud: qd̄ p̄termisim⁹: ⁊ saluē decurrebāt sup̄ barbā ei⁹: cum legeret Ap̄lus: audisti ip̄as saluas: s̄ decurrētes sup̄ barbā. Sic aliq;: Quas saluas audiui⁹: Nōne mō lect⁹ ē Ap̄ls cū dicit: Iudei signa petunt: ⁊ greci sapientiā querūt: Nō lectū est: Nos autē predicamus inqt̄ christū crucifixū. Tunc tympanizabat iudeis quidē scandalū: gentibus autē stulticiā: ipsis vero vocatis iudeis ⁊ grecis christum dei virtutē ⁊ dei sapientiā: quia quod stultū est dei: sapiētius est hoīb⁹: ⁊ qd̄ infirmū est dei: fortius est q̄ hoīes. Saluē em̄ significant stulticiā: saluē significāt infirmitatē. Sed si quod stultū est dei: sapiētius est hoīb⁹. ⁊ qd̄ infirmū est dei: fortius est q̄ hoīes: nō tanq̄ saluē offendāt: sed attende: quia super barbā decurrunt. Quō em̄ saluē infirmitas: sic barba virt⁹ ostēditur. Lexit ergo virtutē suā ⁊ corpore

3. Cantabrigie, 1680

psalmus in dno. qui in manu. et in misericordia. et in

infirmi-
tatis sue. Et qđ forinsec⁹ infirmaba-
tur: tanqđ in salua apparebat. intus aut di-
uina virt⁹ tanqđ barba tegebat. Ergo hūi-
litas nobis cōmēdat. Esto hūilis: si vis bñ
dicere dñm in omni tēpe: et sp laus eius sit
in ore tuo: qđ et Job non tm bñdixit dñm:
qñ abūdabāt illi oīa quib⁹ eū legitimus di-
uitē fuisse: et pecore: et seruis: et domo: felice
filijs: et oībus rebus. Ablata sunt oīa vno
tpe: et impleuit qđ in hoc psalmo scriptū ē:
dicēs: Bñs dedit: dñs abstulit: sicut dño
placuit: ita factū ē: sit nomē dñi bñdictus.
Ecce habes exēplū bñdictis in omni tpe:
Quare autē bñdicit dñm hō in omni tpe:
Quia hūilis est. Quid ē esse hūilē: Nol-
le in se laudari. Qui in se vult laudari sup-
bus est. Qui supbus nō est: hūilis est. Nō
vis qđ esse supbus vt possis eē hūilis: dic
qđ dictū est. In dño laudabit ani-
ma mea: audiāt māsuēti et letent.
Ergo qui nō in dño volūt laudari: nō sunt
māsuēti: sed truces: asperi: elati: supbi. Iu-
menta māsuēta vult habere dñs. Esto iu-
mentū dñi: id est esto mansuetus. Sedet il-
le sup te: ipse reget te: noli timere ne offen-
das: et eas in pceptis. Infirmi-
tas qđem tua est: si attēde quis tibi psideat. Pullus asi-
ni es: si christū portans. Nā et ipe in pullo
asini venit ad ciuitatē: et fuit illud iumentū
māsuētū. Nunqđ laudabat iumentū illud:
Nunqđ iumento dicebat: osāna filio Dauid:
bñdictus qđ venit in nomine dñi. Asellus
portabat: sed ille qđ portabat a pcedentib⁹
et psequētib⁹ laudabat. Et dicebat forte iu-
mentū: In dño laudabit aīa mea: audiāt
māsuēti et letent. Nunqđ illud dixit ille asi-
nus fratres: sed dicat illud pplus qđ imitat
iumentū illud: si vult portare dñm suum.
Irascat forte pplus: qđ cōparat asello in qđ
sedet dñs: Et dicēt mibi aliqđ supbi et elati:
ecce asinos nos fecit. Sit asinus dñi qđqđ
hoc dic: ne sit equ⁹ et mulus: quib⁹ nō ē in-
tellectus. Hostis em̄ psalmū vbi dicit: Noli
te eē sicut equ⁹ et mulus: quib⁹ nō est intel-
lect⁹. Equus em̄ et mul⁹ erigūt ceruicē ali-
qñ: et sua ferocitate excutiunt a se sefforē su-
um. Romantē frenus: chamo: vberibus: do-
nec discāt subijci: et portare dñm suū. Tu
autē anqđ freno tundant ora tua: esto man-
suet⁹: et porta dñm tuū. Noli in te velle lau-
dari: si laudet ille qui sup te sedet: et dices:
In dño laudabit aīa mea: audiāt mansue-
ti et letent. Nā qñ audiūt nō māsuēti: nō le-
tant: sed irascunt: et ipsi sunt qui dicūt: qđ

asinos eos fecerimus. Qui em̄ mansueti
sunt: dignent audire: et esse qđ audiūt. Se-
quit. Magnificate dñm mecum:
Quis est iste qđ exhortat: vt magnificemus
cum illo dñm: Quisqđ est fratres in corpe
christi: ad hoc debet dare opam: vt magni-
ficetur cū illo dñs. Amat em̄ dñm quisqđ
est iste. Et quō illum amat: vt nō inuideat
coamatori suo. Quisqđ em̄ amat carnali-
ter: necesse est vt cum zelo pestifero amet.
Si qđ forte mangonū viderit rē quā pesti-
fero amore desiderauit: nūquid vult vt vi-
deat illā et alius: Necesse est vt zelo et liuo-
re saucietur: si alius eā viderit. Et sic serua-
tur: vt ille solus eā videat: et quilibet alius
nō videat: aut nec ipse. Nō sic est sapiētia
dei. Tudebim⁹ illā facie ad facie: et oēs vi-
debimus: et nemo se sibi celabit. Oibus se
exhibet: et integra est et casta est oibus. Illi
mutant in eā: et ipsa in eos nō mutat. Ipe
est veritas: ipse est de⁹. Nunqđ aliqui audi-
stis fratres: qđ potuerit cōmutari deus no-
ster: Supcimmens oīb⁹ vītas ē: verbū dei
est: sapiētia dei est: p quē facta sūt oīa. Ha-
bent amatores suos. Sz qđ dicit amator
ipius: Magnificate dñm mecum. Nolo so-
lus magnificare dñm: nolo solus amare:
nolo solus amplecti. Nō em̄ si ego amplex⁹
fuero: nō habet alius vbi man⁹ ponat. La-
tudo tanta ē in ipsa sapientia: vt oēs ani-
me amplectātur et pfruant. Et qđ dicā fra-
tres: Erubescāt qui sic amāt deū: vt inui-
deāt alijs. Aurigā pditi hoīes amant: et qđ
quis amauerit aurigā aut venatores: vult
vt totus ppls cū illo amet: et hortat et dicit:
amate mecum illū pantomimū: amate mecum
illū: et illam turpitudinē clamat in pplo: vt
amet cū illo turpitudō: et christian⁹ nō cla-
mat in ecclia: vt amet cū illo vītas dei. Ex-
citate qđ in vobis amatores fratres: et clama-
te vnicuiqđ vestroz: et dicite: Magnificate
dñm mecum: Sit in vob iste seruo. Quare
vobis recitant ista et exponūt: Si amatis
deū: rapite oēs ad amorē dei: qđ vobis iun-
gunt: et oēs qđ sūt in domo vestra. Si ama-
tur a vobis corp⁹ christi: id ē vītas ecclie:
rapite eos ad fruendū: et dicite: Magnifi-
cate dñm mecum. Et exaltem⁹ nomē ei-
us in idipsum. Quid ē exaltem⁹ nomē
ei⁹ in idipsum: Hoc ē in vnū. Nā multi codi-
ces sic hnt: Magnificate dñm mecum: et ex-
altem⁹ nomē ei⁹ in vnū. Siue i idipm dicat:
siue in vnū: si idē dicit. Ergo rapite qđ pote-
st: hortādo: portādo: rogādo: disputādo:

ratione reddendo: cum mansuetudine: cum lenitate. Rapite ad amore: ut si magnificat dominum: in unum magnificet. Et pars Bonati videt sibi magnificare dominum. Quid eos offendit orbis terrarum: Vicam illis: Fratres magnificate dominum mecum: et exaltem nomen eius in unum. Quare in passione vultis magnificare dominum: Ille unus est: quare duos populos vultis facere deo: Quare vultis dissipare corpus christi: Lerte enim ipse pendebat in cruce quasi tympanizabat. Et cum penderet in cruce emisit spiritum: et venerunt illi qui eum suspenderat: et inuenerunt eum emisisse spiritum: et non illi fregerunt crura. Latronibus autem ad huc in cruce viuentibus fregerunt: ut per ipsum dolorem compendio mortis ab illo cruciatu liberarentur: quomodo solebat crucifixis fieri. Ergo venit persecutor: inuenit dominum quiete deposuisse spiritum: quia ipse dixit: Intra habeo ponendi animam meam. Pro quibus posuit animam suam: Pro vniuersa plebe sua: pro toto corpore suo. Venit. n. persecutor: et non fregit crura christi. Venit Bonatus et dirupit ecclesiam christi. Intra corpus christi in cruce inter manus persecutorum est: et inter manus christianorum non est integrum corpus ecclesie. Clamemus ergo fratres cum gemitu quantum possumus: dicentes: Magnificate dominum mecum et exaltemus nomen eius in unum. Ecclesia enim illis clamat. Vox est ecclesie clamans illis: qui se precipitauerunt. Unde enim dirupti sunt: Per superbiam. Vocet autem christus humilitate: cum commendat corpus et sanguinem suum: quod diximus sanctitati vestre in hoc psalmi textu agi et celebrari: vbi commendat corpus et sanguis christi: vbi commendat humilitas christi: quam pro nobis suscipere dignatus est. **Inquisiui dominum et exaudiuit me:** **Ubi exaudiuit dominus:** Intus. **Ubi daturus:** Intus. **Ubi oras:** ibi exaudiris: ibi beatificaris. **Orasti:** exaudireris. **Beatificatus es:** et non scit qui iuxta te stat. **Bestia est totum in occulto:** sicut dominus in euangelio dicit: **Intra in cubiculum tuum:** claudere ostium tuum: et ora in occulto: et pater tuus qui videt in occulto: reddet tibi. **Cum ergo intras cubiculum tuum:** intras cor tuum. **Beati qui gaudent** quando intrant ad cor suum: et nihil mali ibi inueniunt. **Attendant sanctitas vestra:** quod nolunt intrare domos suas: qui habent malas uxores: quod exeunt ad foras et gaudent. **Leuit hora esse qui intraturi sunt in domum suam:** et stristatur. **Intraturi sunt. n. ad tedia:** ad murmura: ad amaritudines: ad euersiones. **Quia non est domus composita**

vbi inter virum et uxores pax nulla est. Et melius illi est foras circuire. Si ergo miseri sunt: qui cum redeunt ad parietes suas: timet ne aliquibus suorum perturbationibus euertantur: Quia sunt miseres: qui ad conscientiam suam redire nolunt: ne ibi libus peccatorum euertantur. Ergo ut possis libes redire ad cor tuum: munda illud. **Beati. n. mundicordes:** quoniam ipsi deum videbunt. **Aufer inde cupiditatem sordes:** aufer labez auaricie: aufer trabem superstitionum: aufer sacrilegia: et malas cogitationes: odia non dico aduersus amicum: sed etiam aduersus inimicum. **Aufer ista omnia intra cor tuum:** et gaudebis ibi. **Cum ibi ceperis gaudere:** ipsa mundicia cordis tui delectabit te: et faciet orare. quod si venias ad aliquem locum: silentium est ibi: forte quies est ibi: mundus est locus: oremus hic dicis: et delectat te compositio loci: et credis quod ibi te exaudiat deus. Si ergo loci visibilis te delectat mundicia: quare te non offendit immundicia cordis tui. **Intra: munda omnia:** leua oculos tuos ad deum: et statim exaudiet: **Clama et dic:** Inquisiui dominum et exaudiuit me. **Et ex omnibus tribulationibus meis eripuit me.** Quare: **Quia cum fueris illuminatus:** cum ceperis habere bonam conscientiam: restant tribulationes: quia restat aliquid infirmum. **Bonec mors absorbeat in victoria:** et mortale bestia induat immortalitatem: necesse est ut in hoc seculo flagelleris: necesse est ut aliquis temptationes suggestisq; patiaris. **Mundabit deus omnia:** eruet te ab omni malo et tribulatione: ipsum querere. **Et inquisiui dominum: et exaudiuit me.** Qui ergo non exaudiunt: non dominum querunt. **Intra datur sanctitas vestra:** **Non dixit inquisiui auxilium a domino et exaudiuit me:** Inquisiui a domino se nequitie et exaudiuit me: **Inquisiui a domino bestia illud et exaudiuit me.** Aliud est aliquid inquirere a domino: aliud ipsum dominum inquirere. **Inquisiui inquit dominum et exaudiuit me.** Tu autem quando oras et dicis: **Occide illum inimicum meum:** non dominum inquiris: sed quasi facis te iudicem super inimicum tuum: et facis questionarium deum tuum. **Unde scis:** ne melior te sit cuius morte queris: **Eo ipso forte:** quia ille non querit tuam. **Ergo noli aliquid a domino extra illum querere:** sed ipsum dominum querere: et exaudiet te: et ad huc te loquente dicit: ecce assu. **Quid ecce assu:** Ecce pater sum. **Quid vis:** quod a me queris: **Quicquid tibi dederis vilius est quam ego:** **Deipsum habe:** me fructus: me amplectere: non duntaxat

Alia ista
et inquisiui.

potes totus: ex fide cōtinge me et inherēbī
mibi. Hoc tibi deus dicit: et cetera onera
tua ego a te deponā: ut tot⁹ mibi liberēas:
cum hoc mortale tuū ad immortalitatem
conuertero: ut sis equalis angelis meis: et
semp videas facies meā et gaudeas: et gau
diū tuū nemo auferet a te: quia inquisisti do
minū et exaudiuit te: et ex omnib⁹ tribulati
onibus eruit te. **B**irimus quod esset exhor
tatus amator ille: quod vult amplecti quod amat
et dicit. **A**ccedite ad eum et illumi
namini: **B**icit enim quod ipse probauit. Spi
ritualis enim quidā in corpore christi: vel etiā
ipse dñs noster Iesus christ⁹ sū carnē ca
put exhortās mēbra cetera: quid dicit: **A**c
cedite ad eum et illuminamini. Aut potius
christianus aliq⁹ spiritualis ad ipsū dñm
nost⁹ Iesum chustū inuitat ut accedam⁹:
Sed accedamus ad eū ut illuminemur: nō
quō ad eū accesserūt iudei ut tenebrarēf.
Accesserūt enim ad illū ut crucifigerēt: nos
ad eum accedam⁹: ut corpus et sanguines
eius accipiam⁹. Illi de crucifixo tenebrati
sunt: nos manducādo crucifixū et bibēdo
illuminamur. **A**ccedite ad eū et illumina
mini: **E**cce ad gētes dicit: **C**rucifixus chri
stus inter iudeos erat seuiētes et vidētes:
gentes absentes erāt. **E**cce illi accesserunt
quod in tenebris erāt. et qui nō viderūt illumi
nati sunt. **E**nde accedūt gētes: **F**ide sec
tādo: corde inbiando: caritate currendo.
Pedes tui: caritas tua ē. duos pedes ha
beto: noli esse claudus. **Q**ui sunt duo pe
des: **D**uo pcepta dilectionis: dei et proximi.
Istis pedibus curre ad deū: accedis ad il
lum: quia et ut curreres ipse hortatus est: et
ipse suū lumē aspersit se: ut magnifice et di
uine se sequi possit. **E**t vult⁹ vestri nō
erubescant. **A**ccedite inquit ad eū et illu
minamini: et vultus vestri nō erubescant.
Non erubescet vultus nisi supbi. **Q**uare?
Quia elat⁹ vult esse: et quā fuerit passus p̄tu
meliā: aut ignominia: aut casū scilicet: aut ali
quā afflictionē: erubescet. **S**ed noli timere:
accede ad eū et nō erubescet. **Q**uicquid tibi fe
cerit inimic⁹: videf te superior eē apud hoies:
sicut apud deū superior illo es. **E**go cepi:
ego ligauit: ego interfeci: **Q**ui superiores vi
debātur sibi iudei quā dominū colaphiza
bant: quā spuebāt in facie eius: et de canna
pcutiebāt caput: quā spinis coronabāt: quā
tunica ignominiosa circū dabāt: **Q**ui supio
res erant: et ille videbat inferior: quia p̄ci
debat ad ostia porte: sicut ille nō erubescerat.

Lumē enim erat verū: quod illuminat oēm ho
minē venientē in hūc mundū. **S**icut. n. lu
mē nō pot̄ p̄fundi: sic et illuminatū p̄fundi
nō sinit. **A**ccedite ergo ad eū et illuminami
ni: et vultus vestri nō erubescant: **S**ed dicit
aliq⁹: **Q**uō ad eū accedo? **T**antis malis:
tātis p̄ctis oneratus sum: tāta scelera cla
mant de cōscientia mea: **Q**uō audeo acce
dere ad eū? **Q**uō? **S**i hūiliaueris te p̄ peni
tentia. **S**ed erubescō aut penitentia agē. **A**c
cede ḡ ad eū et illuminaberis: et vult⁹ tu⁹ nō
erubescet: **S**i enim timor erubescēdi reuocat
te a penitētia: penitētia aut facit te accedere
ad deū: nō vides quia penā gestas in vultu:
quia id erubuit vultus tu⁹: quā nō accessit ad
dñm. **I**deo nō accessit: quia nō vult agē pe
nitentia: sicut attestat p̄p̄ha. **I**ste in
ops clamauit et dñs exaudiuit eū.
Bocet te quō exaudiar? **I**ō nō exaudir:
quia diues es: forte clamaueras: et nō exaudie
baris. **A**udi q̄re iste inops clamauit: et dñs
exaudiuit eū. **I**nops clamat: et exaudiuit
dñs. **E**t quō clamabo inops? **E**t si habes
aliqd: nō inde presumas de viribus tuis:
ut intelligas te indigentes: ut intelligas te
tamdiu esse pauperē: quā diu nō habes illud
quod fecit et diuitem. **Q**uō aut dñs exaudiuit eū:
Et ex oibus inq̄t tribulationib⁹ eius saluū
fecit eū. **E**t quō saluos facit ab oibus tri
bulatiōib⁹? **I**mmittit angelus dñi
i circuitu timētū eū: et eruet eos:
Sicut scriptū ē fratres: nō quō habēt aliq
mēdosi codices. **I**mmittet angelū dñs in
circuitu timētū eum et eruet eos: sicut sic: **I**m
mittet angelus dñi in circuitu timentū eū
et eruet eos. **Q**uē hic dixit angelum domi
ni: qui immittit in circuitu timentū eum: et
eruet eos. **I**pse domin⁹ noster Iesus chri
stus in prophetia dictus est magni cōsiliij
angelus: magni cōsiliij nuncius. **S**ic il
lum dixerunt prophete. **I**pse ergo magni
cōsiliij angelus: id est nuncius: immittit in
eos qui timent dominum et eruet eos. **N**o
li ergo timere ne lateas. **U**bicunq; domi
nū timueris: nouit te ille angelus: qui imit
tit in circuitu et eruet te. **A**perte mō de ip̄o
sacramēto vult dicere: quod ferebatur in ma
nibus suis. **D**ustate et videte quo
nam suavis est domin⁹: **N**ōne ape
rit se psalmus: et ostēdit tibi illā quā insania
et furore p̄stātē: et sanā et sobriā ebrietatē il
li⁹ **D**avid quod figurate sacmētū dñicū ostēde
bat: quā illi miserī corā rege Achis dixerūt
quomodo ē? **Q**uā dicebat domin⁹: nisi quō

Alia lra.
et facies vestre
nō confundent

Alia lra.
et pauper

Alia lra
et terripet

manducauerit carnē meā: et biberit sanguinem meū: nō habebit in se vitam: Et illi in quibus regnabit achis: id est error et ignorantia: quid dixerūt: Quomō iste poterit nobis dare carnem suā māducare: Si ignoras gusta et vide q̄ suavis ē dñs: Si autē nō itelligis: rex es achis. Immutabit facie suā: et recedet a te: et dimittet te et abiect. **Beatus vir qui speret in dño.** Hoc qd̄ op̄ ē diu exponi: Quisq̄ nō sperat in dño miser ē: Quis ē q̄ nō sperat in dño: Qui in se sperat aliqñ. Qd̄ per̄ est fratres mei attēdite: aliqñ hoies nolūt sperare in se: s̄ in alijs hoibus. Salua salute ait ei: nihil mihi potes facere. Et forte loquit de hoie iam mortuo in ista ciuitate. Bicit salua salute illius. Et ille in alijs locis forte mortuus est. Et q̄ cito dicunt hoies hoc. Et nō dicūt: credo deo: qz nō te p̄mittit nocē mihi. Nō dicūt: credo deo meo: qz et si te p̄mittit ad aliquid meū: ad animā meā non te p̄mittit. Sed cuz dicūt: salua salute illius: nec ipsi volūt habere salutē: et illos grauāt p̄ quos putant habere salutē. **Timete dñm omnes sancti eius: q̄a nihil deest timentibus eu.** Adula em̄ p̄pterea nolunt timere dominū: ne famē patiantur. Bicit illis: nolite fraudē facere. Et dicūt: vnde me pasco: Nō pōt ars sine impostura esse: nō pōt negociū sine fraude. S; fraudē punit deus: timete deum: sed si timero deū nō habeo vnde viuā. Timete dñm oēs sancti eius: qm̄ nihil deest timentibus eu. Copiā p̄mittit trepido et dubitanti: ne si forte timuerit dominū deserant illi superflua. Pascebat te dñs contēnentem se: et deseret te timentē se. Attende et noli dicere: ille diues est: et ego pauper sum: ego timeo dñm: ille nō timendo quātū acquisiuit: et ego timendo nudus sum. **Chidete qd̄ sequit.** **Diuites eguerūt et esurierunt inquirentes autē dñm nō minuēt omni bono.** Si ad litterā accipias videtur te fallere. Respicis em̄ multos diuites iniquos mori in diuitijs suis: nō factos fuisse pauperes cū viuūt: vides illos senescere: p̄duci ad vltimū vite inter magnas copias diuitiarū: celebrari eis pompā funeris in magnis effusionibus: p̄duci vsq̄ ad sepulchz diuitem: qui et expirauit in lectis eburneis circūflente familia suoz: et dicis in animo tuo: si forte nosti aliqua et peccata et scelera ipsius: ego noui qz tanta fecerit iste homo: ecce senuit: mortuus est

in lecto suo: deducunt illū sui: pompa tantū funeris celebratur: agnouit que fecerit: de cepit me scriptura: et sefellit vbi audio et cāto: diuites eguerūt et esurierunt. Quādo iste inops fuit: quādo esuriuit. Inquirentes autē dominū nō minuēt omni bono. Quotidie ad basilicā surgo: quotidie genuflecto: quotidie inquirō dominū: et nihil boni habeo: iste nō inquisiuit dñm: et inter tanta bona defunctus est. Sic cogitantes suffocat laqueus scādali. Escam em̄ mortalē querit in terra: et verā mercedē nō querit in celo: et mittit caput in laqueuz diaboli: cōstringuntur ei fauces: et tenet diabolus ad malefaciendū: et sic imitatur illum diuitem quē videt in tāta copia defunctū. Noli ergo sic intelligere. Et quomō intelligā: In bonis spiritualib⁹. Sed vbi sunt nō videntur oculis: sed corde. Non video ipsa bona. Videt illa qui amat. Justiciā nō video. Nō em̄ aurum est: nō em̄ argētuz est: Si aurū esset videres: quia fides est: nō vides. Et si nō vides fidem: quare amas seruū fidelē: Interroga teipsum qualē seruū diligis. Forte habes seruū formosū: staturōsum: bene compositū: furē: nequā: fraudulentū. Habes autē alium forte paruum statura: deformē facie: colore tetro: si delem: parcū: sobriū: attende rogo te: quē istorū duozū diligis: Si oculos carnis interrogas: vincit apud te pulcher iniustus: si oculos cordis: vincit deformis fidelis. Chides ergo quod vis vt exhibeat tibi alter: id est fidez: exhibe illi et tu. Quare gaudes ad eum qui fidē tibi exhibet: et laudas eum his bonis: Ergo que non vidētur nisi oculo cordis: cū repletus fueris pauper eris. Et ille diues: ideo fuit: quia habebat lectū eburneū: et tu pauper es: cuius cubiculum plēnū est tantis gemmis virtutū: iusticie: veritatis: caritatis. fidei: patientie et tolerātie: Explica diuitias tuas: habes illas: et cōpara diuitijs diuitū. At ille in mercato inuenit mulas preciosas: et emit eas. Si fidē inuenires venalē: quātū p̄ illa dāres: quā te voluit deus gratis habere: et in gratus es: Egēt ergo illi diuites: egēt: et quod ē grauius pane egēt. Ne forte putetis: qz auro egēt et argento: q̄q̄ et hoc egēant. Quātū habuit quidā: et quis eum sciāuit: Sic mortuus est egens: quia plura volebat acquirere: q̄ tenebat. Egēt et pane. Quare egēt et pane: Si itelligis panē: ille em̄ dixit: Ego sum panis viuus qui de

figurative panis viuus est qui dicitur.

Alia fra. 7co

Alia fra. 7qm̄ nō est inopia.

celo descendi: et beati qui esuriunt et sitiunt iusticiam: quoniam ipsi saturabuntur. Inquirentes autem dominum non minuentur omni bono: Sed quo bono iam diximus? Venite filii audite me: timore domini docebo vos. Putate fratres quia ego dico: putate quia David dicit: putate quia Apostolus dicit: imo putate quia ipse dominus noster Iesus christus dicit: Venite filii audite me. Audiamus illi simul: audite illi per nos. Vocare enim vult ille humilis: ille tympanizans: ille affectans docere nos vult. Et quid dicit: Venite filii audite me: timore domini docebo vos. Voceat ergo: prebeamus aurem: prebeamus cor. Non aperiatur aures carnis: et cordis claudamus: sed sicut ipse dicit in euangelio: Qui habet aures audiendi audiat. Quis novit audire docentem christum per prophetam? Quis est homo qui vult vitam: et diligit videre dies bonos? Interroga. Nonne ois in vobis respondet: ego? An quis est in nobis qui non diligit vitam id est qui non vult vitam: et non diligit videre dies bonos? Nonne quotidie hoc murmuratis: et hoc dicitis: quod diu ista patimur: quotidie peiora et peiora. Apud parentes nostros fuerunt dies letiores: fuerunt dies meliores. Quod si interrogares ipsos parentes tuos: similiter tibi de parentibus murmuraret. Fuerunt beati patres nostri: nos miseri sumus: malos dies habemus. Bonum est illi: putabam quia illo mortuo posset aliquid refrigerium dari: deteriora venerunt. Deus ostende nobis dies bonos. Quis est homo qui vult vitam: et diligit videre dies bonos? Non hic querat dies bonos. Bonam rem querit: sed non in regione eius illam querit. Quomodo si aliquem iustum quererem in ea patria ubi non habitaret: dicerem tibi: bonum virum queris: magni virum queris: quere illum: sed noli hic. Superfluo hic eum queris: nunquam eum inuenturus es. Dies bonos queris: simul eos queram: nolite hic. Sed habuerunt illos patres nostri. Fallimini. Omnes hic laboraverunt. Legite scripturas. Ideo voluit deus ut scriberent: ut nos consolaremur. Lapis Helisei famas: passi sunt eam patres nostri. Lapida iumentorum mortuorum: auro vendebatur: occiderunt suos: et comederunt eos: Et due mulieres statuerunt in se ut occiderent filios suos et manducarent. Occidit una filium suum: et manducaverunt eum ambe: alia volebat occidere filium suum: et erigebat illa que prius occiderat filium: et talis rixa venit

ante regem. Adduxerunt se ad regem: ostendentes de interfectione filiorum. Beati talibus cibis auertat deus ea que legimus: Semper dies mali in seculo: sed semper dies boni in deo. Habuit dies bonos Abraham: sed intus in corde. Habuit dies malos quando a fame mutavit regionem: et querebat cibum. Sic omnes quesierunt. Paulus habuit dies bonos: qui dicit: In fame et siti: in frigore et nuditate: Sed non irascatur serui: Ipse dominus non habuit dies bonos in hoc seculo: contumelias: iniurias: crucem: et tanta mala patiebatur. Non ergo christianus murmuret: videat cuius vestigia sequatur. Sed si dies bonos amat: audiat docentem et dicentem: Venite filii audite me: timore domini docebo vos. Quid vis? Vitam et dies bonos: Audi et fac. Contine linguam tuam a malo: Facite illud. Nolo dicit homo miser: et linguam meam nolo continere a malo: et vitam volo et dies bonos. Si operarius tuus tibi diceret: et vasto istam vineam: et erigo a te mercedem: Adduxisti me ad vineam ut falcitem illam et putem: concido omnia ligna vitilia: precidam ipsa robora vitium: ut non hic habeas quod colligas: et cum fecero ista: redditur es mihi laborem meum: nonne insanum illum dicerem? Nonne illum de domo tua repellerem antequam mitteret manum ad falces? Tales sunt homines: qui et facere volunt mala: et iurare mendacium: et blasphemare contra deum et murmurare: et fraudem facere et inebriari: et litigare: et adulterari: et ligaturas adhibere: et ire ad sortilegos: et dies bonos videre. Dicat illi. Non potes male facies quare bonam mercedem. Si tu iustus es: iustus erit et deus. Ergo quid facias? Quid vis? Vitam volo: dies bonos volo. Contine linguam tuam a malo: Et labia tua ne loquantur dolium. Id est nulli fraudem facias: nulli mendacium. Sed quid est? Declina a malo: Pax est: nulli nocuas: nullum occidas: non fureris: non adulteres: non fraudem facias: non falsum testimonium dicas: declina a malo. Cum declinaueris: dices securus sum: perfecti omnia: habeo vitam: videbo dies bonos. Non solum: declina a malo. Sed et fac bonum. Partum est ut non expolies vestitum: vestitum nudum. Si non expolaueris declinasti a malo: sed non facies bonum: nisi cum peregrinatus susceperis in domum tuam. Ergo sic declina a malo: ut facias bonum. Quere pacem et sequere eam. Non tibi dixit: habebis hic potestatem: quere illam et sequere. Quo eas sequor? Quo precessit.

Alia ista
† prohibe.

Alia ista
† inquire.

Domini enim est pax nostra: surrexit et ascendit in celum. Quere pacem et sequere illam: quia tu cum surrexeris: hoc mortale mutabis: et amplecteris pacem: ubi tibi nemo molestus erit. Ibi est perfecta pax: ubi non esuries. Nam hic tibi pacem facit panis: subduc panem: et vide quale bellum erit intra viscera tua. Ipsi iusti quomodo gemunt hic fratres: ut sciat quod querimus hic pacem: consequemur autem in fine. Sed ex parte hic habeamus ut ex toto illic habere mereamur. Quid est ex parte: Cordes simus hic: diligamus primum quomodo nos: sic dilige fratrem quomodo teipsum: habet cum illo pacem. Sed non possunt nisi existere aliqua: quod inter fratres et inter sanctos extiterunt: inter Barnabam et Paulum. sed non que occideret concordiam: non que interimeret caritatem. Nam et tibi ipsi resistit aliquando: et tamen non te odisti. Dis enim que penitet aliquid rixam secum. Peccant: redit: irascitur sibi in seipso hoc fecisse: illud commisisse. Rixam ergo secum habet: sed ista rixa ad concordiam tendit. Unde quomodo secum rixetur: et dicat quidam iustus: Quare tristis es anima mea: et quare turbas me: Spera in domino quoniam confortabor illi. Cum dicit anime sue: quare turbas me: turbabat illum. Golebat forte ipse pati pro christo: et anima ipsius contristabatur. Et ille qui sciebat et dicebat: Quare tristis es anima mea et quare turbas me: pacem adhuc non secum habebat: sed ex mente herebat christo: ut sequeretur illum anima eius: et non illum conturbaret. Ergo qui rite pacem fratres: dominus dixit: hec loquor vobis ut in me habeatis pacem. Pacem in terra vobis non permitto. In ista vita pax vera non est: nec tranquillitas. Gaudium immortalitatis: societas angelorum permittit: si quis non illam cum habet questient: nec illam habebit cum venerit.

Oculi domini super iustos: Non ergo timere: labora: oculi domini super te sunt. Et aures eius ad preces eorum. Quid vis amplius. Si murmurantem servum in domo magna non audiret paterfamilias: quereretur et diceret: quanta hic patimur: et nemo nos audit: Nunquid dicas illud de deo: quanta hic patior: et nemo me audit: Si audiret me: forte diceret: tolleretur mihi tribulatio. Clamo et tribulor. Tanti tu tene vias eius. Et qui tribularis: audit te. Sed medicus est. Adhuc putre habes nescio quid. Clamas. Sed adhuc secat: et non tollit manum: nisi secuerit quoniam tu vides. Etenim medicus crudelis est: qui ex audit hominem: et parcat vulnere et putredini.

ni. Matres quomodo fricant in balneis ad salutem filios: Nonne parvuli clamant inter manus earum. Ille ergo crudeles sunt ut non parcant: non exaudiant lachrymas. Nonne plene sunt pietate: Et tamen clamant pueri: et non eis parcat. Sic et deus noster plenus est caritate: sed ideo videtur non exaudire ut sanet et parcat in sempiternum. Oculi domini super iustos: et aures eius ad preces eorum. Forte dicitur mali: ego securus facio mala: quod non super me sunt oculi domini. Nam deus ad iustos attendit: me non videt: et quicquid securo facio. Statim subiecit videns cogitationes hominum spiritus sanctus et ait: Oculi domini super iustos: et aures eius ad preces eorum. Vult autem domini super facientes mala: ut perdat de terra memoriam eorum. Clamauerunt iusti et dominus exaudiuit eos: et ex omnibus tribulationibus eorum eruit eos. Iusti erant tres pueri: de camino clamauerunt ad dominum: et laudibus eorum ignes friguebant. Accedere et ledere flamma non potuit laudantes deum innocentes et iustos pueros: et eruit eos de flamma. Bicit aliquis. Ecce vere iusti qui exauditi sunt: sicut scriptum est: Clamauerunt iusti: et dominus exaudiuit eos: et ex omnibus tribulationibus eorum eruit eos: Ego autem clamaui: et non me eruit: Aut ego non sum iustus: aut non facio quod mihi iubet: aut forte me ille non videt. Noli timere: tamen fac quod iubet. Et si te non eruit corporaliter: eruet spiritualiter: Ille enim qui tulit de flamma tres pueros: nunquid tulit de flamma machabeos: Nonne illi in ignibus hymnizabant: illi in ignibus expirabant: Beterium puero: nonne ipse est et machabeorum: Illos eruit: et illos non eruit: imo utrosque eruit. Sed tres pueros sic eruit: ut et carnales considerent. Machabeos autem id non sic eruit: ut illi qui persecubantur in penas maiores irent: cum putabant se operis fuisse martyres dei. Eruit Petrum quoniam venit ad illum angelus: cum esset in vinculis: et ait illi: Surge et exi: et subito soluta sunt vincula: et securus est angelus: et eruit illum. Nunquid Petrus perdidit iustitiam: quoniam non illum eruit de cruce: Non eruit nunc: et eruit tunc. An id diu vixit ut iniustus fieret: Forte plus eum exaudiuit postea quam prius: quoniam illum vere de omnibus pressuris eruit. Nam qui primum illum eruit: quanta ille pertulit postea: Illuc enim misit postea: ubi nihil mali pati potuisset. Juxta enim dominus his qui obtulerunt cor: et humiles spiritu saluos faciet. Aliter est deus: humilis est christianus. Si vult ut altus deus vincat: ille hu-

Alia lra
† liberauit,

Alia lra.
† qui tribulato
fuit corde.
† saluabit.

Alia lra.
† in.

milis sit. Magna mysteria fratres: Deus sup omnia est. Ergo te: et non illu tangis: Humilis te: et ipse ad te descendit. Multe tribulationes iustorum: Nunquid dicit: ideo sunt christiani iusti: ideo audiatur vbum meum: ut nibi tribulationis patiant. No hoc pmittit: sed dicit: Multe tribulationes iustorum. Magis si iniusti sunt: pauciores habet tribulationes. Si iusti: multas habet. Sed post paucas tribulationes aut nullas: illi veniet ad tribulationem sempiterna vnde nunq̄ cruatur. Iusti aut post multas tribulationes: veniet ad pacem sempiterna: vbi nunq̄ aliquid mali patiant. Multe tribulationes iustorum: Et de omnibus his eruet eos. Custodit dñs omnia ossa eorum: vnu ex his no coteretur. Et hoc fratres no accipiamus carnaliter. Ossa sunt firmamenta fidelium. Quo em in carne nostra ossa faciunt firmamentu: sic in corde christiano fides facit firmamentu. Patientia ergo q̄ est in fide: ossa sunt interius. Ipsa sunt: que frangi no possunt. Custodit dñs omnia ossa eorum: vnu ex his no coteretur. Si de dño nostro Jesu christo dixisset b: Custodit dñs oia ossa filij sui: vnu ex his no coteretur: sicut iaz alio loco pfiguratur de illo: qm̄ agnus ductus e mac-tadus. et dictu est de illo: Os ei noli frangere: impletu est in dño: qz cu penderet in cruce expiravit anteq̄ veniret illi ad crucem: et inuenerut iam corpus exanime: et noluerut crura ei frangere: vt adimpleret qd scriptu est: Sed pmisit illud et ceteris christianis: Dñs custodit oia ossa eorum: vnu ex his no coteretur. Ergo fratres si viderimus aliquem sanctu tribulationes pati: et forte vel a medico sic secari: vel ab aliq̄ persecutore sic cedi: vt eius ossa frangant: no dicam⁹ no erat iustus iste. Nam dñs hoc pmisit iustis suis: d̄ quib⁹ ait: Custodit dñs omnia ossa eorum: vnu ex his no coteretur. His videre: qz alia ossa dixit: q̄ diximus firmamenta fidei: id est patientia et tolerantia in omnibus tribulationibus: Ipsa em sunt ossa q̄ no frangunt. Audite et in ipsa passione dñi: inspicite qd dico. Dñs erat in medio crucifixus: iuxta illu duo latrones. vn⁹ insultauit: alif credidit. vn⁹ danat⁹ est: alif iustificat⁹ est. Cui⁹ habuit pena sua: et hic et in eternu. alteri aut dixit dñs: Ame dico tibi: hodie mecu eris in paradiso: et tu illi q̄ venerant dñi ossa no fregerut: latronu aut fregerunt. Sic fracta sunt latronis ossa q̄ blasphemauit: quo latrois

Alia
t liberabit.

q̄ credidit. Tibi est qd dictu est: Dñs custodit oia ossa eorum: vnu ex his no coteretur. Ecce cui dixit: Hodie mecu eris in paradiso: non potuit oia ossa custodire? Respondeat tibi dñs: imo custodiu: na firmamentu fidei ipsius frangi no potuit illis scitibus quibus crura sunt facta. Adors peccatoru pessima: Attendite fratres: no ppter illa que dicebam⁹: Uere magn⁹ domin⁹: et misericordia eius vera: qui nobis dedit māducare corpus suu in q̄ tanta ppeffusus est: et sanguine bitere. Quomodo respicit mala cogitates et dicetes: ille male mortu⁹ est: Cu iustus esset: a testijs sumptus est: No erat ille iust⁹: ideo male perijt. Na no periret: si iustus esset. Ergo ille iustus est: q̄ in domo suo et lecto suo morit. Hoc e ergo iquis. Quid? Adors: qz noui pctā et scelera ipius: et bn mortu⁹ est: In domo sua: intra limina sua: nulla pegrinationis iniuria fuit illi: nulla vel in matura etate. Audi de um. Adors peccatoru pessima. Que tibi videf bona: pessima e: si intus videas. Uides foris iacentē in lecto: nunquid vides intus raptu ad gehēnā. Audite fratres et ex euāgelio inspicite: qd sit mors peccatoru pessima. Nunquid no duo erāt in isto seculo: diues q̄ induebat purpura et bysso: et epulabatur splēdide: alter paup q̄ iacebat ad ianuā eius vlcerosus: et canes veniebāt et lingebant vlcera eius: et desiderabat saturari de micis q̄ cadebāt de mensa diuitis. Cōtigit aut mori inopem illu (Iustus erat ille inops) et deferrī ab āgelis in sinu Abrae. Qui viderat corpus illi iacere ante limē diuitis: et no esset q̄ sepeliret: quāta forte diceret: sic moriat ille inimicus meus: et ille q̄ me psequit: sic illu videā. Execratur corp⁹ sputo: putent vulnera: et ille in sinu Abrae req̄escit. Si christiani sumus: credam⁹. Si no credim⁹ fratres: nemo se fingat christia nu. Fides nos pduxit. Quo illa dixit dñs sic sunt. An veru dicit tibi mathematicus: et veru no est qd dicit tibi christus? Quali autez morte mortuus e ille diues. Qualis mors e potuit in purpura et bysso: q̄ psu- ptuosa: q̄ pōposa: Que exequē funeris ibi erant: Quātis aromatis sepultu est illud cadauer? Et tu cu apud inferos i tormentis esset: desiderauit ex illius ptepti paupis digito stillari aque gutta ardenti lingue sue: neq̄ impetrauit. Viscite ergo qd sit: mors peccatoru pessima. Et nolite interrogare stratos p̄ciosis vestib⁹ lectos: et carnē mul-

nis diuitijs obuoluta: lamentationis pom-
pam exhibentes: plangentem familiam: turbam
obsequium precedentem ac sequentem: cum cor-
pus efferebatur: marmoratas: auratasque me-
morias. Nam si hec interrogatis: respon-
dent vobis falso: quod multorum non leuiter
peccatorum: sed omnino sceleratorum mors opti-
ma est: quod sic plangi: sic condiri: sic coteri: sic
efferi: sic sepeliri meruerunt. Sed interroga-
te euangelium: et ostendit fidei vestre: in penis
ardentem animam diuitem: quam nihil adiuuerunt
omnes honores et obsequia: que mortuo cor-
pori eius uiuentium uanitas probuit. Sed quia
multa sunt genera peccatorum: et non esse pec-
catorem difficile est: aut fortasse in hac vi-
ta non possibile: subiecit statim cuius gene-
ris peccatorum esset mors pessima. Et qui
oderunt iustum: inquit: delinquet. Quem
iustum: nisi eum qui iustificat impium: Quem
iustum: nisi dominum Iesum christum: qui est etiam
punitio peccatorum nostrorum: Qui et hunc ode-
rat mortem pessimam habet: Quia in peccatis suis
moriuntur: qui pro eum deo nostro non recordantur.

Redimet enim dominus animas seruo-
rum suorum. Secundum animam enim intelligenda est
mors peccatorum pessima aut optima: non
sunt corpora: aut contumelias: aut honores
quos homines vident. Et non delinquet
omnes qui sperant in te. Iste est modus
humane iusticie: ut vita mortalis quantumlibet
proficiat: quia sine delicto esse non potest: in hoc non
delinquat: dum sperat in eum in quo est remis-
sio delictorum: Amen.

Explicit Tractatus de ps. XXXIII.

Incipit Tractatus de ps. XXXIII.

Prefatio.

Psalmum istum nobis a iuberibus fratribus
et coepiscopis meis impositum esse ad
tractandum: nouerit caritas uestra: volu-
erunt ut in comitum aliquid audiamus. Ab illo
enim omnes audiui: a quo pater discimus: et in
cuius schola condiscipuli sumus. Titulus ipsius
moram nobis non facit: Breuis est enim ad intel-
ligendum: maxime nutritis in ecclesia dei: non
difficilis: Habet enim: Ipsi David. Da-
uid interpretatur manu fortis: vel desiderabi-
lis. Psalmus est manu fortis et desiderabili:
qui nostram mortem vicit: qui nobis vitam promi-
sit. In hoc enim manu fortis: quia mortem no-
stram vicit: In hoc desiderabilis: quia vitam eternam
promisit. Quid enim manu fortis: quia tetigit
loculum et mortum et surrexit: Quid manu
hac quod mundum vicit: non ferro armata: sed ligno
transiit: Quid autem desiderabilis eo quod non

videntes martyres mori voluerunt: ut ad illam
venire mererentur: Ergo psalmus illi: illi cor-
nostrum: illi lingua nostra digna cantet: si tamen
ipse dignabitur donare quod cantet. Nemo illi
cantat digna: nisi qui ab illo accepit quod can-
tare possit. Beneque hoc quod modo cantamus:
spiritus eius dictum est per prophetam eius: et in eis verbis
ibi nos agnoscimus et ipsum. Nec iniuriam faci-
mus: quia dicimus nos et ipsum: quoniam cum esset in ce-
lo sic clamauit: quid me persequeris: cum eum
nemo tangeret: et nos in terra laboraremus.
Ergo vocem eius audiamus: nunc corporis: nunc
capitis. Est enim psalmus iste inuocans deum
contra inimicos in tribulationibus huius seculi:
Et utique ipse est christus: tribulato tunc capite:
et tribulato nunc corpore: tamen per tribulationes
omnibus membris suis dans vitam eternam: quam
promittendo desiderabilis factus est.

Sermo primus de prima parte psalmi
Adica: inquit: domine nocentes
me: et expugna expugnantes
me. Si deus pro nobis: quis contra
nos: Et vnde hoc nobis prestat deus? App-
hende: inquit: arma et scutum: et exur-
ge in adiutorium mihi. Magnam specta-
culum est videre deum armatum parte. Et quod eius
scutum: que arma? Bene inquit alio loco homo
iste qui et hic loquitur: Et scuto bone voluntatis
tue coronasti nos. Arma autem eius quibus
non solum nos munit: sed etiam percutiat inimi-
cos: si bene profecerim et nos erimus. Sicut enim
nos ut armemur ab illo habemus: armatus de
nobis. Sed ipse sic ipse de his armatus quos
fecit: nos de his armamur que ab ipso ac-
cepimus qui nos fecit. Vicit hec quodam
loco arma nostra apostolus scutum fidei: et
galeam salutis: et gladium spiritus quod est verbum
dei. Armavit nos talibus armis: qualibus au-
ditis laudabilibus: et inuictis: insuperabilibus
et splendidis: spiritualibus sane atque inuisibilibus:
quibus et hostes inuisibiles expugnamus. Si
vides hostem tuum: videantur arma tua. Arma-
mur earum rerum fide: quas non videmus: et ster-
nimus hostes quos non videmus. Verumtamen
carissimi: arma ista ne putetis sic esse: ut quasi
quod scutum est: semper scutum sit. aut quod ga-
lea est: semper galea sit. aut quod lorica est: sem-
per lorica sit. In istis enim armis corporali-
bus ita est: quod et de ferro que sunt mutari
possunt: ut ex gladio fiat securis: tamen ipsum
apostolum videmus dixisse quodam loco: lo-
ricam fidei: et alio loco dixisse: scutum fidei.
Ergo ipsa fides: et lorica potest esse: et scutum.
Scutum ergo est quia tela inimicorum excipit

Alia lra.
teo.

et repellit. Lorica est: quia interiora tua transfigi non sinit. Hec arma nostra dei quod legitur quodam in loco: Erue ab impijs animam meam: frameam tuam ab inimicis manus tue. Quod superius dixit: ab impijs: hoc sequenti versu ab inimicis manus tue: et quod superius dixit: animam meam: hoc sequenti versu frameam tuam: id est gladium tuum. Ergo frameam dei: dixit animam suam. Erue inquit: ab impijs animam meam: id est ab inimicis manus tue erue frameam tuam. Apprehedis enim animam meam et debellas inimicos meos. Et quod est anima nostra: quousque splendida: quousque producta: quousque acuta: quousque uncta: quousque luce sapientie et coruscationis vibrata: Quid est ipsa anima nostra: aut quid potest: nisi de illa teneat et pugnet de illa: Nam quelibet optime facta framea: si non habeat bellatorem iacet. Dixeram autem in armis nostris: non quasi aliquid fixum accipi debere: ut quod est res ipsa aliud esse non possit: sic et in armis dei inuenimus. Ecce animam iusti dixit frameam dei. Iterum dicit animam iusti esse sedem dei. Animam iusti sedes sapientie: Ergo quicquid vult facit de anima nostra. Cum in manu eius est: ut a se ea quemadmodum vult. Exurgat ergo: sic enim inuocatur est: apprehende arma: exurge in adiutorium nobis. Unde exurgat: alio loco etiam dicit illi ipsa voce: Exurge quare obdormis domine? Et quoniam illi dicit: dormire: nos dormimus: et quoniam illi dicit: exurge: nos excitamur. Nam et dominus dormiebat in nauis: et ideo fluctuabat nauis: quare dormiebat Iesus. Nam si illic vigilaret Iesus: non fluctuaret nauis. Nauis tua cor tuum. Iesus in nauis: fides in corde. Si meministi fidei tue: non fluctuat cor tuum. si oblitus es fidem tuam: dormit Christus. obserua naufragium. Ueritatem quod restat fac: ut si dormierit excites. Dicis illi: Domine exurge perimur: ut increpet ventos: et fiat tranquillitas in corde tuo. Recedent enim omnes temptationes: aut certe nihil valebunt: quoniam Christus: hoc est fides tua vigilauerit in corde tuo. Exurge quare quid est: Innotescere: appare: sentire. Exurge quare in adiutorium mihi.

Effunde frameam et concludere aduersus eos qui me persequuntur. Qui scilicet qui te persequuntur: forte vicinus tuus: aut ille quem lesisti: aut cui fecisti iniuriam: aut qui vult auferre res tuas: aut contra quem predicaris veritatem: aut cuius peccatum obiurgas: aut quem male viuente beatus viuendo ledis. Sunt quidem et isti inimici nostri et persequuntur nos. Sed alios docemur inimicos nosse: contra quos inui-

sibiliter dimicamus: de quibus nos admonet apostolus dicens: Non est nobis colluctatio aduersus carnem et sanguinem: id est aduersus homines: aduersus eos quos videtis: sed aduersus eos quos non videtis: aduersus principes et potestates et rectores mundi tenebrarum harum. Cum diceret enim rectores mundi: dicebat quippe de diabolo et angelis eius: cauendum erat ne male intelligerent homines: et putarent a diabolo et demonibus eius mundum regere. Sed quia mundus dicitur hec fabuca quam videmus. et in peccatoribus dicitur mundus: et in eis qui diligunt mundum: de quibus dictum est: Et mundus enim non cognouit: et de quo dictum est: Terra mundus in maligno posita est. Exposuit apostolus cuius mundi essent rectores: tenebrarum inquit harum. Rursus cogit nos intelligere quod dixerit: tenebrarum harum. Quorum tenebrarum rectores sunt: diabolus et angeli eius? Omnium infidelium: omnium iniquorum: de quibus dictum est: Lux lucet in tenebris: et tenebre eam non comprehenderunt. Benignus ex iporum numero credentibus multis: quod dicit idem apostolus: Fuiatis enim aliquando tenebre: nunc autem lux in domino. Non vis regi a diabolo: migra ad lucem. Et unde migrabis ad lucem: nisi effundat ille frameam: et eruat te ab inimicis tuis: et a persequentibus te: Quomodo effundit frameam? Quomodo iam audiui quod sit framea ipsius anima iusti est. Abundat iusti et effunditur framea: et concludit aduersus inimicos. Nam de ipsa effusione framee mones apostolus ut iuste viuas: in persequenti ait: ut aduersarius reuerseat nihil habes de nobis dicere prauius: conclusum est aduersum eum: quare quid loquat aduersus sanctos non potest inuenire. Et unde erit iustus? Aut quid dicit inimici qui nos persequuntur: Inuisibiles illi quod dicunt inimici: Isti nihil: Maxime suggerit huiusmodi cordi ab inuisibilibus expugnantibus inimicis: quia deus nobis non est adiutor: ut requirentes alia adiutoria inueniamur inuoluntati: et ab inimicis ipsis capiamur. Hoc ergo suggerit. Contra istas voces maxime vigilare debemus quod in alio psalmo ostendunt: Adulteri insurgunt aduersum me: multi dicunt anime mee: non est salus illi in deo eius. Contra istas voces quod hic dicit: Dic anime mee salus tua ego sum. Cum dixeris anime mee salus tua ego sum: iuste viuet: ut neminem in adiutorium propter te queram. Et quid sequitur? Confundantur et reuerseantur requireres animam meam. Ad hoc enim illam requirunt: ut perdant. Nam vitam bene querant. In

Alia ista. t querentes.

alio quippe psalmo hoc reprehendit in omnibus: quia non erat qui requireret animam ipsius. Perijt fuga a me: et non est qui requirat animam meam. Quis est ille qui dicit: non est qui requirat animam eius? Numquid forte ille est: de quo tanto ante predictum est: Foderunt manus meas et pedes meos: dinumerauerunt omnia ossa mea: ipsi vero considerauerunt et conspexerunt me: diuiserunt sibi vestimenta mea: et super vestem meam miserunt sortem. Jam omnia ista ante oculos eorum fiebant: et nemo erat qui requireret animam eius. Inuocemus eum ergo fratres: ut dicat aie nostre: salus tua ego sum: et aperiet aures ut audiamus dicentem: salus tua ego sum. Bicit enim: sed quidam absurdescunt: vni audiunt potius persecutores inimicos in tribulatione constituti. Si aliquid deest: si in angusto est animam inopia temporalium querit auxiliu[m] plerumque a demonibus: arripitios demonum vult consulere: sortilegos querit: persecutores illi hostes inuisibiles adierunt: intrauerunt: expugnauerunt: captiuauerunt: vicerunt: dicendo: Non est salus illi in deo eius. Obsorbuit protra vocem dicentem: Salus tua ego sum. Bicit anime mee: salus tua ego sum: ut profundatur et reuerentem requireret animam meam. Cui dicis tu: salus tua ego sum. Audiam dicentem mihi: Salus tua ego sum. Alia salutem non requiram propter dominum deum meum. Be creatura mihi salus suggerit: ab ipso est: et si leuo oculos meos in montes: unde veniet auxiliu[m] mihi: non tamen a montibus: sed auxiliu[m] meum a domino qui fecit celum et terram. In ipsis temporalibus angustiis per hominem subuenit deus: salus tua ipse est: per angelum subuenit deus. Salus tua ipse est. Omnia illi subiecta sunt: et ad istam quidem vitam temporalis subuenit: alij inde: alij inde: eternam vitam non dat nisi de se. Sed ecce in angustiis tibi constituto non subest quod quiris: sed adest que queris: et illud quere quod deesse nunquam potest. Subtrahunt que dedit: nunquam subtrahit qui dedit: Reddant que dederat: nunquam ipse sunt diuitie cum reddita fuerit illa: et non ille qui subtraxerat perbando: et reddidit consolando. Consolat enim quando nobis ista non desunt: consolatur tanquam in via: sed si et nos intelligamus viam: quia tota ista vita et omnia quibus uteris in hac vita: sic tibi debent esse tanquam stabulum viatori: non tanquam domum habitatori. Ad memeto pergis te aliquid: restare aliquid: diuertisse te ad refectionem: non ad deflectionem. Sunt qui dicunt: deus bonus: magnus: summus: inuisibilis: et eternus: incorruptibilis vitam eternam nobis daturus est: et illam incorru-

ptionem quam in resurrectione promissit. Ista vero secularia et temporalia ad demones pertinere: et ad potestates illas harum tenebrarum: Blando hec: quando amore implicant harum rerum: dimittunt deum: quasi ad quem ista non pertinent: et querunt nefandis sacrificijs: ac nescio quibus remedijs: aut nescio qua hominum illicita persuasione puidere sibi quod temporalis est: veluti pecuniam: uxorem: filios: et si qua sunt que humanam vitam: aut consolantur transcurrentes: aut impediunt ambulantes. Contra istam opinionem diuina prudentia vigilante: ut ostenderet deus ad se pertinere ista omnia: et in sua esse potestate: non solum eterna que in futurum promissit: verum etiam temporalia que in terra dantur: quibus voluerit: quando voluerit: opportune sciens cui det: cui non det: tanquam medicus medicamenta: sciens melius morbum egroti: quam ipse egrotus. Ut ergo deus hec ostenderet: distribuit tempora veteris et noui testamenti. In veteri testamento promissiones sunt rerum terrenarum: In nouo autem regni celorum. Pleraque precepta deum colendi et recte viuendi: ipsa sunt et ibi et hic. Sed quia promissio ibi alia videtur: alia hic: iubentis imperium et obedientiam seruientis eadem est: sed merces quasi non est eadem. Etenim illis dictum est: ut accipiat terra[m] promissionis: ut in illa regnetis: ut inimicos vestros superetis: ut ab eis non subiugemini: ut omnia vobis abundant in hac terra: ut filios preceperitis. Hec terrena promissa sunt: sed tamen figurata. Fac aliquos sic illa accipe quod promissa sunt: et vere multi sic acceperunt. Nam data est terra filiis israel: date sunt diuitie: dati sunt filij: et sterilibus et aniculis rogantibus deum de ipso solo presumptibus: et alium sibi adiutorem nec ad ista querentibus: vocem domini in corde audierunt: salus tua ego sum. Si ad eterna: quare non ad temporalia? Ostendit hec deus in causa viri illius sancti Job: quia et ipse diabolus auferendi hec non habet potestatem: nisi cum acceperit a summa illa potestate. Inuide re potuit sancto: nunquam nocere potuit: Accusare potuit: danare nunquam potuit: Numquid valuit aliquid tollere? Numquid vel vinguere: nunquam vel capillum ledere: nisi deo diceret: Mitte manum tuam: Quid est mitte manum tuam? Ba potestatem. et accepit. Ille temptauit: ille temptatus est. Temptatus tamen vicit: temptator victus est. Beatus enim qui diabolo peruerserat ut illa tolleret: illum seruum suum interitum non deseruerat: et ad ipsum diabolum supandum animam serui sui frumenta sibi fecerat. Quatuor valet h. Be homine dico: Uictus in paradiso victor in

stercore. Ibi victus est a diabolo p mulie-
rem: hic vicit diabolū z mulierem. Locuta
es inquit: tanq̄ vna ex insipientib⁹ mulie-
ribus. Si bona pcepimus de manu domi-
ni: mala quare non sustineamus? Q̄ bene
audierat: salus tua ego sum. **Confun-
dant et reuerent**: requirētes ani-
mā meā. Respice ad homines: Orate in-
quit p inimicis vestris. Sed hic p̄phetia ē:
Et que figura optandi dicunt: animo pro-
phetandi explicant. Illud fiet: z illud fiet:
nihil est aliud: q̄ hoc z hoc futurū est. Sic
ergo audite p̄phetam: Confundant z reue-
reant: requirētes animā meā. Quid ē con-
fundant z reuerent: Confundent z reue-
rebunt. Factum est em̄: Multi salubriter
cōfusi sunt: multi reueriti a p̄secutione chri-
sti: z ad societatem membrorū eius deuota
pietate transferūt: z non fieret hoc nisi cō-
funderent z reuererent. Ergo bñ illis opta-
uit: Sed quia duo sunt genera eorū q̄ vin-
cunt. Duobus em̄ modis vincunt: aut ad
hoc vincunt: vt conuertant ad christū. aut
ad hoc vincunt vt damnent a christo. Ex-
plicata z hic duo ip̄a genera obscura qui-
dem: sed intellectore desiderant. De his q̄
conuertunt: accipe qd̄ dictū est: Confun-
dant z reuerent: requirētes animā meā.

Auertant retrosum: Non p̄cedāt:
sed sequatur: non dent cōsiliū sed accipi-
ant. Nam Petrus p̄cedere voluit domi-
nū: quādo domin⁹ de passione sua futura
diceret: consiliū illi quasi salutis voluit da-
re: consiliū salutis eger saluatori. Et qd̄ ait
domino de illa futura sua passione confir-
māti: Absit a te domine: p̄pitius tibi esto:
non fiet istud. P̄cedere volebat: vt do-
min⁹ sequeret. Et ille inquit: Glade retro
sathanas: P̄cedēdo sathanas es: sequē-
do discipulus eris. Hoc ergo z istis: auer-
tant retrosum. **Et cōfundant**: qui co-
gitant mihi mala. Luz em̄ ceperint re-
trosum sequi: iam nō cogitabūt mala: sed
desiderabūt bona. Quid illi: Nō em̄ om-
nes sic sequunt: vt conuertant et credant.
Multi in p̄tinacia remanent: multi spirit⁹
p̄cedendi seruāt i corde: z si non exerūt: tñ
parturiūt: z vbi locum iuenerint pariunt:
De talibus quid sequit? **Fiant tanq̄
pulis ante faciem venti**: Nō sic im-
p̄i nō sic: sed tanq̄ puluis quē p̄icit ven-
tus a facie terre. Ventus tēptatio ē. Pul-
uis iniqu⁹: Quādo venit tēptatio: tollitur
pulis: nec stat: nec resistit. Fiant tanq̄ pul-

Alia lra.
i cogitātes.

uis ante faciem venti. **Et angelus do-
mini tribulās eos**. **Fiant vie eo-
rum tenebre z lubricū**: Horrēda via.
Tenebras solum quis nō horreat: Lubri-
cum solū quis non caueat: In tenebris et
lubrico qua is: vbi pedem figis: Sunt ista
mala magne pene hominū: tenebre ignorā-
tia: lubricū luxuria. **Fiant vie eorū tenebre
z lubricum**. **Et angelus domini pse-
quens eos**. Ut non possint stare. Nam
vnusquisq̄ in tenebris z lubrico cuz vene-
rit: et si pedē mouerit labitur: et lux illi an-
te pedes non est: vel hoc forte facit: vt ex-
pectet diē donec luceat: sed ibi est angelus
dñi psequēs eos. Hec eis futura p̄dixit nō
quasi vt euenirent: optauit: q̄q̄ z p̄beta i
spiritu dei sic ea dicat: quomō illa deus fa-
cit: certo iudicio: bono: iusto: sancto: tran-
quillo: nō p̄turbat⁹ ira: nō amaro zelo: non
animo inimicitiaz exercendarū: sed iusti-
cia vicior p̄mendorū: verūtāmē p̄phetia
est. Unde autē tanta mala ista: Quo meri-
to: Audi quo merito. **Quomā gra-
tis absconderunt mihi muscipulā
corruptionis sue**: In ip̄o capite n̄ro at-
tendite: hoc fecerūt iudei: absconderūt mus-
cipule sue corruptionē. Qui absconderunt
muscipulā: Qui videbat corda abscon-
dentū. Sz tamē erat inter illos ignorāti sumit
quasi falleret: cū illi deciperent eo quo euz
falli arbitrabant. Ideo em̄ ille tanq̄ falle-
batur inter illos viuēs: quia nos inter ta-
les sic victuri eram⁹: vt sine dubio fallere-
mur. Ille videbat traditorem suum: et ele-
git illuz magis ad opus necessariū. Illius
malo magnuz bonū operat⁹ est: z tamē inf-
duodecim electus est: ne ip̄e duodecimus
tam exiguus numerus esset sine malo: hoc
ad exemplū n̄re patiētie: qm̄ necesse erat vt
inter malos viuerem⁹. Et q̄ necesse erat vt
malos siue sciētes: siue nesciētes tolerare-
m⁹: exēplū patiētie p̄buit ne deficias cū ce-
peris iter malos viuere. Et quia illa scho-
la christi in duodecim nō defecit: quātoma-
gis nos firmi esse debemus: cū implent in
ecclesia magna: que de malorū p̄mixtione
p̄dicta sūt. Neq̄ em̄ nō videbat ip̄a schola
redditum semini Abrae qd̄ erat p̄missum:
z ipsaz areā: vnde massa que impleuit hor-
reū p̄cessura est. Quare igit nō cū triturat⁹
in ea digne palea toleratur: donec vltima
ventilatione purgetur: Hoc enim futuruz
est malis qd̄ audistis. Sed tamē quid fa-
ciendū est: **Gratis absconderunt mihi cor-**

Alia lra.
i coartans.
i fiat via illorū

Quid defendit
Causam

Alia lra.
i interitū la-
quei sui.

riptiones muscipule sue. Quid est gratis? Quib⁹ nihil mali feci: quibus nihil nocui. **V**ano exprobrauerit animā meā. Quid est vano: falsum dicētes: nihil probātes. **V**eniat ill⁹ muscipula quā ignorāt: Magnifica retributio: nihil iustus. Illi absconderūt muscipulam vt ego ignorare: illis veniat muscipula quā ignorāt. **M**ā ego scio muscipulā ipoz. **Q**ue aut⁹ muscipula illis ventura est: Illa quā ignorāt. **A**udiam⁹ ne forte dicat illā: veniat illis muscipula quā ignorāt. **F**orte aliam illi absconderūt: alia illis vētura est. **N**ō. **S**ed quid? **E**riniculis peccatoz suoz vnusq⁹q⁹ cōstringit. **I**nde decipiūtur: vñ decipe voluerūt. **I**nde illis nocebit: vñ nocere conati sunt. **S**equit⁹ em̄. **E**t captio quā occultauerūt cōprehendat illos: **T**anq̄ si quisq⁹ veneni calicē p̄paret alicui ⁊ oblitus bibat. **E**t tanq̄ si foueā fodiat in quā quisq⁹ inimicus eius in tenebris incidat: ⁊ ille oblit⁹ qd⁹ foderat: ambulās ea via pus illuc cadat. **P**rosus fratres mei ita credite: ita certi estote: ita si est in vobis excellēti⁹ prudētie ratio videte atq⁹ p̄spicite: nemo malus nō sibi prius nocet. **S**ic em̄ esse putate maliciā: quō ignem. **I**ncēdere vis aliō aliqd⁹: illō qd⁹ admoues p̄us ardet: nisi ardeat nō incēdit. **F**acula est: hanc faculā apponis vt aliqd⁹ incēdat: nūquid non ipsa facula quā apponis prior ardet: vt aliquid possit incēdere? **M**ā alicia aut⁹ p̄cedit ex te: ⁊ quē prius vastat nisi te: **Q**uo p̄fundit ramū ledit: vbi radicē habet nō ledit. **E**quidē dico qd⁹ malicia tua vt alteri nō noceat fieri potest: vt aut⁹ tibi nō noceat nō potest. **M**ā quid nocuit sancto viro **J**ob: de q̄ p̄locuti sum⁹? **Q**uō i alio psalmo dicit: **S**ic nouacula acutā fecisti dolui: **Q**uid sit de acuta nouacula: **C**apilli: res supflue decidunt. **Q**uid q̄ facis ei quez vis nocere: **S**i nequaq̄ tibi ad malū cōsentiat cui vis nocere: nō malicia tua ei nocitura est sed sua. **S**i aut⁹ intus ip̄e malicia careat: ⁊ cor mūdum subdat illi voci dicēti: **S**alus tua ego sum: forinsecus oppugnās: interiorē hominē nō expugnās: malicia tñ tua ab interiorē tuo p̄cedit: te pus inanē reddit. **T**u putris es int⁹ vñ iste vermis p̄cessit: int⁹ nihil integrū dereliquit. **E**t captio quā occultauerūt cōprehendat eos. **E**t i muscipula incidant in ipsa. **N**ūquid putabas forte pauloante cum audires: veniat illis muscipula quā ignorāt: id esse q̄si aliquid

aliud ex occulto inuitabile? **I**n qua ergo? **I**n ipsa iniq̄tate quam mihi absconderant. **N**ōne h factū est iudeis: **B**ñs eoz iniq̄tate vicit: illi iniq̄tate sua vici sunt. **I**lle surrexit p̄ nobis: illi mortui sunt in se. **H**ec q̄ malis nocere mihi volentib⁹. **A**dibi quid? **A**nima autē mea exultabit i domino: **T**anq̄ in eo a quo audierit: salus tua ego sum: tanq̄ nō querēs alias extrinsecus diuitias. tanq̄ nō querēs circūfluerē voluptatib⁹ bonisq⁹ terrenis: sed cōiugē verū gratis amans: nō ab illo volēs accipere qd⁹ delectet: sed ip̄m solū sibi p̄ponēs a quo delectet. **Q**uid em̄ melius deo dicit mihi: **A**mat me deus: amat te deus. **E**cce p̄posuit: pete qd⁹ vis. **S**i tibi impator diceret: pete quod vis: quos tribunatus comicialq⁹ ructares: **Q**uāta tibi p̄poneres ⁊ accipiēda ⁊ alijs largiēda. **B**eo tibi dicēte: pete qd⁹ vis: qd⁹ petitur⁹ es: **E**xcute mentē tuā: exerce auariciā tuā: p̄tende quātuz potes: ⁊ dilata cupiditatē tuā: nō quicūq⁹ sed omnipotens dixit: pete qd⁹ vis: si possessionū es amator: desideratur⁹ es totam terrā: vt omnes qui nascunt⁹ coloni tui: aut serui tui sint. **E**t quid cū totā terrā possideris: mare petitur⁹ es: **I**n quo viuere tamē nō poteris. **I**n hac auaricia te pisces superabūt. **S**ed forte insulas possidebis. **T**rāscende ⁊ hec: pete ⁊ aerem q̄uis volare nō possis. **P**orrigē cupiditatē tuā vsq⁹ ad celū: **B**ic tuū eē solē: lunā: stellas: qz ille q̄ fecit oīa dixit: pete qd⁹ vis: tñ nihil iuenies carū: mihi iuētes melius q̄ ip̄m q̄ fecit oīa. **I**p̄m pete q̄ fecit: ⁊ ab ip̄o habebis oīa q̄ fecit. **O**īa cara sunt: qz oīa pulchra sunt: sed qd⁹ illo pulchru⁹ ē: **F**ortia sunt: sed qd⁹ illo fortius: **E**t nihil magis vult dare q̄ se. **S**i aliquid inueneris meli⁹: pete. **S**i alia petierit iniuriā facies illi: ⁊ damnu⁹ tibi: p̄ponendo illi qd⁹ fecit: cū velit seip̄m tibi dare q̄ fecit. **I**n hoc amore dixit illi aīa quedā: **N**ūqd⁹ ip̄e es ps mea dñe: id est tu es ps mea. **E**legant sibi qui volunt qd⁹ possideant: faciant sibi p̄tes de rebus: **P**ars mea tu es: te mihi elegi. **E**t iterū: **B**ñs ps hereditatē mee. **P**ossideat te vt possideas illū: eris p̄dium ip̄ius: eris dom⁹ ip̄i⁹. **P**ossidet vt p̄sit: possidet vt p̄sit. **N**ūqd⁹ vt aliqd⁹ ei tu prosis? **N**am dixi dño: deus me⁹ es tu: qm̄ bonorū meoz nō eges. **A**īa aut⁹ mea exultabit i dño. **D**electabit sup salutare eius. **S**alutare dei: christus est: **Q**m̄ viderunt oculi mei salutare tuū. **O**īa ossa mea

Alia lfa. t supuacue. Alia lfa. t illi laque⁹ quē ignorat.

Alia lfa. t abscondit ap̄ p̄bendat eū.

Alia lfa. t Et in laqueū cadat i idip̄m.

Alia lfa. t suo.

dicent: dñe quis similis tibi? Quis digne de his verbis aliquid dicat: Ego pu-
to tm̄ p̄nuncianda esse: non exponenda.
Quid queris? Illud aut illud: Quid simi-
le domino deo tuo. Ipsum habes ante te.
Omnia ossa mea dicent: Bñe quis similis
tibi? Narrauerunt mihi iniusti delectationes:
s̄ nō ita vt lex tua. Fuerunt persecutores q̄
dicebant: Adora Saturnū: adora Mer-
curium. Non colo inquit idola. Domine
quis similis tibi? Illi oculos habent et non
vident: aures habent et non audiunt. Do-
mine quis similis tibi: qui fecisti oculos ad
videndum: aures ad audiendum: Sed
non inquit idola: quia faber fecit. Cole ar-
bozem et montem. Et hoc: nūquid faber fe-
cit: Et hic: Domine quis similis tibi? Ter-
rena mihi ostēdunt: tu terre creator es. Et
hinc forte auerterunt ad superiorem creatu-
ram: et dicunt mihi: cole lunam: cole istum
solem: quia luce sua tanq̄ magna lucerna
de celo efficit diem. Et hic plane dico: Do-
mine quis similis tibi? Lunam et stellas tu
fecisti: solem diei tu accendisti: celū tu po-
suisti. Sūt multa inuisibilia meliora. Sed
forte et hic dicat mihi: Angelos cole: ange-
los adora. Et hic dicam: Domine quis si-
milis tibi? Et ipos angelos tu creasti: nihil
sunt angeli nisi videndo te. Melius est cū
ip̄is possidere te: q̄ ip̄os adorando cade-
re a te. Omnia ossa mea dicent: Domine
quis similis tibi? Corp⁹ christi sancta ec-
clesia: omnia ossa tua dicāt: Domine quis
s̄ilis tibi? Et si carnes me p̄secutione cesse-
runt: omnia ossa dicant: Domine q̄s simi-
lis tibi? De istis em̄ dictum ē: Diligit do-
minus omnia ossa eorū: vnum ex illis non
confringet. Quia multis iustis in p̄secutione
ossa contracta sunt. Postremo: iustus ex si-
de viuit: et christus iustificat impiū. Quo-
modo autem iustificat impiū: nisi credē-
tem et confitentē? Quia corde creditur ad
iusticiam: ore autem confessio fit ad salu-
tē. Ergo et ille latro q̄uis ex latrocinio du-
ctus est ad iudicem: a iudice in crucem: ta-
mē in ip̄a cruce iustificatus est: Corde cre-
didit: ore confessus est. Neq̄ em̄ iniusto et
nō iam iustificato: diceret domin⁹: Hodie
mecū eris in paradiso: et tamē ossa eius cō-
fracta sunt. Nam quādo ventū est: vt cor-
pora deponerent causa imminētis sabba-
ti: inuentus est domin⁹ iam exanimis: et nō
sunt eius ossa p̄minuta. Illi autem qui vi-
uebant vt deponerent: contracta eis sunt

crura: vt hoc dolore mortui possent sepeli-
ri. Nunquid vnus latronis qui perseuera-
uit impius in cruce: contracta sunt ossa: et
non illius qui corde credidit ad iusticiam:
ore confessus est ad salutem? Ubi est ergo
quod dictum est: Custodit domin⁹ omnia
ossa eorum: vnū ex eis non conteretur: nisi
quia ossa dicuntur in corpore domini om-
nes iusti: firmi: corde fortes: nullis p̄secu-
tionibus et temptatiōibus cedentes ad cō-
sentienda mala. Et vnde possunt nullis tē-
ptationibus cedere: nisi cum persecutores
dixerint: Ecce ille deus: ecce qualis deus:
veniat ille: neget tibi. Ecce est hic nescio
quis in monte magnus sacerdos: forte ido-
pauper es: quia non te adiuuat ille deus:
supp̄lica illi et adiuuat. Forte ideo egrotas
quia illi non supplicas: supplica illi et cōua-
lesces. Forte ideo filios nō habes: suppli-
ca illi et habebis. Hic vō si in corpore do-
mini de ossibus est: repellit omnes istas vo-
ces: et dicet: Domine quis similis tibi? Ba-
si vis dare: et in hac vita quod quero: si au-
tem nō vis: tu esto vita mea quem semper
quero: Hinc ad te libera frōte exēa: si aliū
adorauero et te offendero: cras forte mori-
turus sum: qua fronte te videbo? Magna
misericordia ip̄i: et monuit vt bene viuā-
mus: et diem nobis nouissimū mortis no-
stre abscondit: ne nobis de futuro aliquid
p̄mittamus. Facio hodie et viuō: cras nō
facio. Quid si te nō inuenit cras: Bic ergo
iter ossa christi: Domine quis similis tibi?
Omnia ossa mea dicent: Domine quis si-
milis tibi? Eruens inopem de ma-
nu fortioris eius: egenum et pau-
perem a diripientibus eum. Huc
usq̄ psalmus lectus est hodie: hucusq̄ tra-
ctandus est: ne i fastidium veniant que di-
cta sunt: dñi volumus et alia dicere. Suffi-
ciant ergo hodie hec: Eruens inopem de
manu fortioris eius. Quis eruens nisi qui
manu fortis est? Ille David eruet inopem
de manu fortioris eius. Fortior enim fue-
rat diabolus ad tevendum te: quia ip̄e vi-
cit cui cōsensisti. Sed quid fecit manu for-
tis? Nemo intrat in domum fortis vt vasa
eius diripiat: nisi prius alligauerit fortem.
Potestate sua sacratissima: magnificētissi-
ma alligauit diabolū: effundēdo frame-
am ad cōcludendū eum: vt eruat inopem
et egenum cui non erat adiutor. Quis em̄
adiutor tibi: nisi domin⁹ cui dicis: Domi-
ne adiutor me⁹ et redemptor meus: Si de

Alia lra.
t eripiens.
t fortiori.

tuis viribus presumere volueris: inde ca-
des vnde presumpseris. Si de alterius: do-
minari vult: nō subuenire. Ille ergo vnus
q̄rendus ē: q̄ r̄ redemit r̄ liberos facit r̄ san-
guinē suum vt eos emeret dedit: et seruos
suos fratres fecit.

**Sermo secundus de secūda parte
eiusdem psalmi.**

A reliqua psalmi intendam⁹ ani-
mū: dominūq; r̄ deū nostrū: r̄ de
sanitate intelligēdi: r̄ de fructu bñ
agendi dep̄cemur. Quousq; hesternō die
disputatū sit: credo meminisse caritatē ve-
strā: ex ipso hodie sumim⁹ exordiū. Intel-
ligimus em̄ hic vocem christi: vocē sc̄z ca-
pitū r̄ corporis christi. Christū cū audis: noli
sp̄sū a sponsa separare: r̄ intellige magnū
illud sacramentū: Erūt duo in carne vna.
Si duo in carne vna: quare non r̄ in voce
vna? Non em̄ tēptationes caput hic pertu-
lit: r̄ corpus nō p̄fert. Aut vō fit causa pa-
tiendi capiti: nisi vt corpori p̄beret exem-
plum: Bonū enim voluntate passus est:
nō necessitate: Ille miseratōe: nos condi-
tione. Proinde illius volūtaria passio: no-
stra est necessaria cōsolatio: vt quādo talia
forte p̄petimur: intueamur caput nostrū: vt
exēplo cōmoniti dicam⁹ nobis: Si ille: qd̄
nos: Et quēadmodū ille: ita r̄ nos. Quā-
tūlibet em̄ seuerit inimicus: vsq; ad mortē
corporis accedere potuit: qd̄ corpus nec
ipm̄ extinguere potuit in domino: qz̄ tertio
die resurrexit. Quod i illo factū est die ter-
tio. hoc in nostro in fine seculi. Spes resur-
rectōnis nostre differit: nūquid aufert? Co-
gnoscamus hic ergo voces christi carissi-
mi: r̄ separem⁹ eas a vocib⁹ impiorū. Vo-
ces sunt em̄ corporis p̄secutionē angusti-
asq; r̄ temptatōnes in hoc seculo patietis:
sed quoniā multi hic patiunt: et p̄ peccatū
r̄ p̄ sceleribus suis: magna vigilātia discer-
nēda est causa: nō pena. Scelerat⁹ em̄ pōt
habere martyris similitē penā: sed tamē dis-
similē causam. Tres erant in cruce: vnus
saluator: alter saluandus: alius damnand⁹:
omniū par pena: sed impar causa. Bicat q̄
caput nostrū. **Insurgetes testes ini-
qui: que ignorabā interrogabant
me.** Nos autē dicamus capiti nro: Bo-
nūne qd̄ ignorabas? Ita ne tu aliqd̄ igno-
rabas? Nōne r̄ infrogatū corda noueras?
Nōne corū dolos ante p̄pexeras? Nōne
in corū manus te sciens dederas? Nōne
vt ab eis patereris veneras? Quid q̄ igno-

rabas? Ignorabat peccatū: Et hoc igno-
rabat: nō quasi nō iudicando: sed nō com-
mittendo. Sunt huiusmodi locutiōes etiā
quotidiane: cū dicis de aliquo: Nō nouit
stare: hoc est: quia nō stat. Et non nouit be-
nefacere: quia nō benefacit. Nō nouit ma-
lefacere: quia non facit. Quod alienū ē ab
opere: alienū est a cōscientia: quod alienū
est a cōscientia: alienum videt r̄ a scientia.
Ita dī de⁹ nescere quō ars nō nouit vitia:
r̄ tamē per artem cognita diiudicant. Hoc
ergo nobis caput nostrū interrogatibus ex
ipius euāgelij sui veritate respōdit: cū dix-
rimus. **Bonūne quid ignorabas? Quid tu
potuisti interrogari quod nesciebas? Re-
spondit. Iniquitates ignorabā: de iniqui-
tatibus interrogabar. Habes in euāgelio:
Si nō me credis ignorare iniquitates: qz̄ r̄
ip̄os iniquos ignoro: quib⁹ in fine dicitur⁹
sum. Non noui vos: recedite a me qui ope-
ramini iniquitatē: Nūquid nō nouerat q̄s
damnabat? Aut potest iuste damnari: nisi
q̄ mal⁹ cognoscit? Et tamē bon⁹ cognitor
nō est mentit⁹ dicendo: Nō noui vos: id ē
nō coaptamini corpori meo: nō heretis re-
gulis meis. vitijs hesist: ego autē ars ip̄a sū
que nō habet vitū: r̄ in qua quisq; nō dis-
cit: nisi non facere vitū. Insurgētes testes
iniqui que ignorabam interrogabant me.
Quid sic ignorabat christ⁹: q̄s blasphema-
re: Hinc interrogabat a p̄secutoribus: r̄ qz̄
verū dixit: blasphemasse iudicatus est. S̄z
a quibus: **De quibus sequit: Retribue-
bant mihi mala pro bonis: r̄ steri-
litate anime mee. Ego attuli secun-
ditatem: ip̄si retribuebant sterilitates. Ego
vitam: ip̄si mortem. Ego honorem: ip̄si cō-
tumelias. Ego medicinam: ip̄si vulnera: et
in his omnibus que retribuebant vtiq; ste-
rilitas erat. Hanc sterilitatē in arbore ma-
ledixit: vbi fructū cū q̄reret n̄ iuenit. Folia
erāt r̄ fructus nō erant. Verba erāt a facta
nō erāt. Unde i v̄bis numerositate: r̄ i factē
sterilitatē. Qui predicas: nō furādū furarē
qui dicis non adulterandū adulteras. La-
les erant q̄ christū q̄ ignorabat interroga-
bāt. Ego autē cum mihi molesti
eēt: induebā me cilicio. Vocemur
q̄dez fr̄es: qz̄ p̄tinem⁹ ad corp⁹ xp̄i: qz̄ sum⁹
membra christi: r̄ admonemur in omni tri-
bulatione nostra: non cogitare quēadmo-
dum respondeamus inimicis: sed quēad-
modum orando deum p̄piciemur: r̄ maxi-
me: ne temptatōe vincamur. Deinde: vt****

Alia tra.
t̄ induebat.

etiam illi qui nos psequuntur: ad sanitatem iusticie conuertant. Nullum maius: nullum melius negocium est in tribulatione: quam recedere ab eo strepitu qui foris est: et ire in interiora mentis secretaria. Ibi deum inuocare: ubi nemo videt gementem et subuenientem. Illius cubiculi aduersus omnem extrinsecus illatam molestiam: ostium claudere: humiliare seipsum in confessione peccati: magnificare et laudare deum: et corripientem et consulentem: Proorsus hoc omnimodo tenendum est. Veritatem in corpore hoc dixerimus: id est in nobis. In domino autem nostro Iesu christo: quid tale agnoscimus? Euangelio prospecto: et diligentissime perscrutato: non inuenimus dominum in aliqua passione et tribulatione sua induisse se cilicio. Ieiunasse quidem eum legimus postea quam baptizatus est. Cilicium ibi nullum audimus: nullum legimus. Ieiunasse autem nondum iudeis psequentibus: sed diabolo temptante. Non eo tempore dico ieiunasse dominum: quando eum interrogabant quod ignorabat: et quando retribuabant mala pro bonis: insectando: psequendo: tenendo: flagellando: vulnerando: occidendo. Sed tamen in his omnibus fratres: si aliquantulum pia curiositate leuemus velum: et interiora huius scripture: oculo cordis intente rimemur: inuenimus et hoc fecisse dominum. Cilicium fortasse appellat carnis sue mortalitatem. Quare cilicium? Propter similitudinem carnis peccati. Apostolus enim dicit: Adhuc deus filium suum in similitudinem carnis peccati: ut de peccato damnaret peccatum in carne: hoc est filium suum induit cilicio: ut de cilicio damnaret hec os. Non quod peccatum erat: non dico in verbo dei: sed nec ipsa quid est dico anima sancta: et mente hominis: quem sibi ad unitatem persone verbum dei et sapientia coaptauerat: sed nec in ipso corpore peccatum vllum erat. Sed similitudo carnis peccati erat in domino: quia mors non est nisi de peccato: et utique corpus illud mortale erat. Nam nisi mortale esset: non moreretur: si non moreretur non resurgeret: si non resurgeret exemplum vite eterne nobis non demonstraret. Ergo sic dicitur: mors peccatum que facta est peccato: quomodo dicitur lingua greca: lingua latina: non ipsius membrum carnis: sed quod fit per membrum carnis. Nam lingua in membris nostris unum est de ceteris: sicut oculi: nasus: aures et cetera. Lingua autem greca: verba greca sunt:

non quia verba lingua: sed quia verba per linguam. Dicitur d' aliquo: agnoui faciem ipsius: de membro corporis loqueris: Et dicitur etiam agnoui manum ipsius absentis: non manus in corpore: sed scripturarum que facta est per manum que erat in corpore. Sic ergo peccatum domini quod factum est de peccato: quia inde carnem assumpsit: de massa ipsa que mortem meruerat ex peccato. Etenim ut celerius dicam: Maria ex adam mortua propter peccatum Ade: Adam mortuus propter peccatum: et caro domini ex Maria mortua propter delenda peccata. Hoc cilicio se induit dominus: et ideo non est agnitus: quia sub cilicio latebat. Cum mihi inquit molesti essent: induendam me cilicio: id est illi seuebant: ego latebam. Si enim latere nollet: nec mori posset: quandoquidem uno temporis puncto stultam quadam potestatis sue: si vera stulla dicenda est exeruit: quando eum tenere voluerunt: et ad unam eius interrogationem: quem queritis: redierunt omnes retro et ceciderunt. Tantam potestatem in passione non humiliaret: nisi sub cilicio lateret. Ergo induendam me cilicio. Et humiliabam in ieiunio animam meam: Iterum si intelleximus cilicium: quomodo intelligimus ieiunium? Adhucare volebat christus: quando poma querebat in arboribus: et si inueniret manducaret. Bibere volebat christus: quando dixit mulieri samaritane: Beate mihi bibe: sitio. Quid esuriuit: quid sitiuit christus nisi bona opera nostra? In illis enim crucifigentibus et persecutentibus: quia nulla bona opera inuenerat: ieiunabat. tribuebant enim sterilitatem anime ipsius. Nam quale ieiunium ipsius fuit: qui vix inuenit unum latronem quem in cruce gustaret? Apostoli enim fugerunt et se in turba absconderunt. Et ille Petrus qui se usque ad mortem domini perseueraturus esse promiserat: iam ter negauerat: iam fleuerat: et adhuc in turba latebat: adhuc timebat ne agnosceret. Postremo illo viso mortuo: omnes de salute ipsa desperauerunt: quos desperantes inuenit post resurrectionem: et locutus cum eis inuenit eos dolentes et lugentes: nihil iam sperantes. Nam et ita sunt quidam eorum cum eo locuti cum diceret: quid loquamini inter vos? Illi enim de illo loquebantur: Tu solus inquit peginus es in hierusalem: et non cognouisti qui fecerunt sacerdotes et principes nostri de Iesu nazareno: qui erat potens in factis et dictis: quomodo eum crucifixerunt et occiderunt? Nos autem sperabam: quia ipse erat redemptor israel. In

magno ieiunio dominus remanserat: nisi reficeret quos voraret. Nam refecit eos: consolatus est eos: confirmavit eos: et in corpore suo convertit eos. Fuit et hoc modo ieiunio dominus noster. Et oratio mea: inquit: in sinu meo convertet. In hoc plane versu magnus sinus est: et prestet dominus ut penetrabilis nobis fiat. In sinu enim secretus agnoscitur. Et quidem fratres et nos orare sic bene admonemur in sinu nostro: ubi deus videt: ubi deus audit: quod nullus oculus humanus penetrat: quo non videt nisi qui subuenit. Ubi oravit Susanna: et cum eius vox ab hominibus non audiret: a deo tamen audita est. Et hoc bene admonemur: sed in domino nostro aliquid plus debemus intelligere: quia et ipse oravit. Et quidem ciliquium eius non agnoscimus in euangelio secundum litteras. Nec ieiunium eius tempore passionis secundum litteras: atque ea exposuimus in allegoria: et similitudine dicta ut potuimus. Orationem vero eius et de cruce audiimus: Deus meus deus meus: ut quid me dereliquisti. Et id tibi nos oramus. Quando cum dereliquit pater a quo nunquam discessit: Legimus etiam in mente orasse solum Iesum. legimus prostrasse in oratione etiam sub tempore ipsius passionis. In sinu ergo meo convertebat oratio mea. Nescio quid melius intelligam de domino: interim nunc quod occurrit: forte melius aliquid postea occurret: vel mihi: vel cuius meliori. Iussum meum convertet oratio mea: hoc intelligo dictum: quia in sinu suo habebat patrem. Deus enim erat in christo mundum reconcilians sibi: in se habebat quem deprecaretur: non erat ab illo longe: quia ipse dixerat: Ego in patre et pater in me est. Sed quia oratio ad ipsum magis hominem pertinet. Secundum enim quod verbum est christus: non orat sed exaudit: et non sibi subuenire querit: sed cum patre omnibus subuenit. Quid est oratio mea in sinum meum convertet. Nisi in meipso humanitas in meipso interpellat diuinitatem. Sicut primum quasi fratrem nostrum ita complacebam: tanquam lugens et contristatus ita humiliabar. Ad corpus suum respicit: iam nos hic videamus. Quando gaudemus in oratione: quando mens nostra serenatur: non prosperitate seculi sed luce veritatis. Qui sentit hanc lucem: nouit quod dico: et vidit hic agnoscitque quod dictum est: Sicut primum: sicut fratrem nostrum: ita complacebam. Sic enim anima placet deo: non longe posita: in illo inquit mouemur et sumus

quasi fratri: quasi propinquo: quasi amico. Si autem non est talis: ut possit sic gaudere: sic fugere: sic propinquare: sic adherere: videt longe se inde: faciat quod sequitur: Tanquam lugens et contristatus ita humiliabar. Et fratrem nostrum ita complacebam: propinquas dixit: Et lugens et contristatus sic humiliabar. remotus et longe positus dixit: Quid enim luget: nisi quod desiderat et non habet. Et non nunquam in vno homine vtriusque contingit: ut aliquando longe fiat: propinquat luce veritatis: longe fit nubilo carnis. Neque enim fratres deo qui vbiusque est: et nullo continetur loco: aut per loca propinquamus: aut ab illo per loca remouemur. Propinquare illi est simile illi fieri. recedere ab illo: dissimile illi fieri. Nonne cum vides duas res prope similes: dicis: propinquat hec illi. et quando tibi dissimilia demonstrant: quis vno loco et plerumque vna manu teneant: dicis: longe est hec species ab illa: Ambas tenes: ambas adiungis: et dicis: longe est hec res ab illa: non vtriusque loco: sed dissimilitudine: Si ergo vis propinquare: similis esto: si non vis esse similis: longinquabis. Sed cum similis es gaude: et cum dissimilis es gemit: ut gemitus excitet desiderium: imo desiderium excitet gemitum: et per gemitum propinques: qui ceperas longinquare. Nonne Petrus propinquauit quando dixit: Tu es christus filius dei viui: Et rursus idem ipse longe factus est dicendo: Domine absit a te: non fiet istud. Beneque tanquam primum quid dixit propinquasti: Beatus es Symon bariona. Tanquam longinquasti dissimili quod dixit: Redi retro sathanas. Illuc propinquasti dixit: Non tibi reuelauit caro et sanguis: sed pater meus qui in celis est. Illi lux te perfudit: illius luce fulges. Quando autem longe factus dixit passioni domini future pro salute nostra: non sapiunt quod dei sunt: sed qui sunt hominum. Aderto ambas res ponens quidam in psalmo ait: Ego dixi in extasi mea piectus sum a facie oculorum tuorum. In extasi non diceret nisi propinquaret. Extasis enim mentis excessus est. Effudit super se animam suam et propinquauit deo: et per quendam nubem pondusque carnis rursus in terram piectus: recolens vbi fuisset: et videns vbi esset: dixit: Proiectus sum a facie oculorum tuorum. Ergo sicut proximam: sicut fratrem nostrum: ita complacebam: postquam fiat in nobis: Quia autem non fit vel hoc fiat: tanquam lugens et contristatus: ita humiliabar. Et aduersus me letati sunt et conuerterunt in vnum: Illi leti: ego tristis. Et

Alia lra. in sinu meo.

Alia lra. Quasi. sic. Quasi. sic.

Alia lra.
† super.
† ignorauit.

modo audiui in euāgelio: Beati qui lugent: miseri qui rident. Aduersus me letati sunt et cōuenerūt. **Cōgregata sunt in me flagella et ignorauit.** Quoniam quae ignorabam interrogabāt me: et ipsi ignorauerūt quae interrogarēt. **Leptaauerūt me et sbsanauerūt me sbsanna tiōe.** Id est irriserūt me: insultauerūt mihi: hoc capiti: hoc corpori. Attendite fratres ad gloriā ecclesie quae nūc est: respicite opprobria eius p̄t erita: respicite aliquādo vndiq̄ fugatos esse christianos: et vbiq̄ inuētos: illusos: cesos: occisos: bestijs obiectos: incēsos: letatos homines aduersus illos. **Quod capiti: hoc et corpori.** Sic enī domino in cruce: sic corpori ipsius in omni illa quae iam facta est p̄secutione: nec desinūt etiam nūc p̄secutiōes ip̄orū. Vbiq̄ inuenerint christianū solēt insultare: exagitare: irridere: vocare hebetē: insultū: nulli⁹ cordis: nulli⁹ peritie. Quicquid faciāt: christ⁹ in celo ē: quicquid faciāt: honorauit ille penā suā: iā crucem suam in omib⁹ frontib⁹ fixit: impi⁹ insultare p̄mittit: seuire nō p̄mittit: s̄ tamē ex eo quod lingua pronūit: intelligit quod gestet in corde. **† Striderūt in me dentibus suis.** **Domine quādo respicies: restitue animā meā ab astutijs eorū: a leonib⁹ vnicā meā.** Nobis enī tardus est: et ex p̄sona nostra hoc dictū est: quā respicies: id est quā videbim⁹ vindictā de his qui nobis insultant: quā illā viduā iudex tedio victus exauditur⁹ ē. Verū tamē iudex noster nō tedio: sed amore differt salutē nostrā: ratione nō inopia: nō quia non potest: et modo subuenire: sed vt numer⁹ omnium nostrū vsq̄ in finē possit impleri. Et tamē nos ex desiderio quid dicim⁹? **Domine quādo respicies: restitue animā meam ab astutijs eorū: a leonib⁹ vnicā meā:** id est ecclesiam meam a seuentibus potestatibus. **Beniq̄ vis nosse quid sit illa vnicā: Lege sequētia.**

Alia lra.
† frenduerūt.
Alia lra.
† malignitate.

Cōfitebor tibi domine in ecclesia magna: in populo graui laudabo te. Plane in ecclesia multa cōfitebor tibi: in populo graui laudabo te. Sit enī cōfessio in omni multitudine: sed nō in omnib⁹ deus laudat. **Tota multitudo audit cōfessionem nostrā: sed nō in omni multitudine laus dei est.** In ista enī omni multitudine: id est in ecclesia: que toto orbe terrarū diffusa est: palea ē et frumentū. **Palea volat: frumentū manet:** ideo in populo graui laudabo te. In graui populo quem ventus tē

ptationis non aufert: in his deus laudatur: **Itā in palea blasphemaf semper.** Quādo palea nostra attēdit quid dicit: **Ecce quomodo viuunt christiani: ecce quid faciunt christiani: Et fit quod scriptum est: Quoniam nomē meū p̄ vos blasphemaf in gentibus.** **Inique inuide aream inspicis: qui totus in palea es: non tibi facile grana occurrunt: quere et inuenies populū grauem: in quod omni laudes vis inuenire? Esto talis.** Nam si non fueris talis: difficile est vt nō omnes tales tibi videant: qualis es. **Et p̄parātes ait apostol⁹: semetip̄os in semetip̄is nō intelligūt: In p̄plo graui laudabo te.** **Itā insultet mihi qui aduersant mihi inique.** Insultat enī mihi de palea mea. **Qui oderūt me gratis.** Hoc ē quib⁹ nihil nocui. **Et annuētes oculis.** Hoc est hypocrite simulati. **Quoniam mihi quidē pacifice loquebant: Quid est annuētes oculis: Pronūciantes vultu quod in corde nō gestant.** Et annuētes oculis quae sunt: **Quoniam mihi quidē pacifice loquebant. Et in sup̄ irā dolose cogitabāt.**

Alia lra.
† sup̄gaudeat.

Alia lra.
† annuēt.

Et dilatauerūt in me os suū: Primo annuētes oculis: leones illi querentes rapere et deuorare: p̄mo blandiētes pacifica loquebant: et super iram dolose cogitabant. **Que pacifica loquebant: Magister scimus: quia nullus p̄sonam accipis: et in veritate viā dei doces: licet dare tributū cesari: an nō licet.** **Adhibi quidē pacifica loq̄batur.** **Quid ergo: Eos tu nō agnoscebas: et fallebant te oculis annuētes.** Immo agnoscebat: ideo ait: **Quid me temptatis hypocrite: Postea dilatauerūt in me os suū: clamantes: crucifige crucifige.** **Bixerūt euge euge viderūt oculi nostri.** Hoc iā insultādo euge euge: p̄phetiza nobis christe. **Quomodo simulata erat pax ip̄orū: quā temptabant de numo: sic iam insultatoria laus eorū.** **Bixerūt euge euge viderūt oculi nostri: id est facta tua: mirabilia tua: hic est christus: si ip̄e est christus descendat de cruce et credim⁹ ei: alios saluos fecit: seip̄m saluum facere non potest.** **Viderūt oculi nostri.** Hoc est totū quod se iactabat: quod se filium dei dicebat. **Domine autēz patiens herebat in cruce: non potentiā perdidit: sed patientiā demōstrabat.** **Quid enim illi erat magnū de cruce descendere: qui potuit postea de sepulchro resurgere: Sed cessisse videtur insultantibus: et hoc oportebat: vt resurgens suis se ostende-**

Alia lra.
† Et iracūdia terre loquētes dolos. † sup̄.

ret: et non illis in magno sacramento: quia resurrectio ipsius vitam nouam significabat: vita autē noua amicis nota est: nō inimicis. **Vidisti domine ne sileas:** Quid est ne sileas: **Judica.** De iudicio et enī dicit quodā loco. **Tacui:** nunquid semper tacebo: **Et de dilatioe iudicij dicit peccator:** **Hec fecisti et taci:** suspicatus es iniquitatem: quod ero tibi similis. **Quō tacet q̄ loquitur p̄ prophetas:** qui loquitur ore suo in euāgelio: qui loquitur p̄ euāgelistas: qui loquitur per nos quando verum dicimus. **Quid ergo silet:** A iudicio nō a p̄cepto: nō a doctrina. **Hoc autē iudiciū ipsius vocat quodāmodo p̄pheta et p̄dicit:** **Vidisti dñe ne tacearis.** id est qz nō silebis: qz necesse ē vt iudices. **Domine ne discedas a me.** **Bonec veniat iudiciū ne discedas a me:** sicut p̄misiisti: **Ecce ego vobiscū sum vsqz in cōsummationē seculi.** **Exurge domine et intende iudicio meo.** **Cui iudicio:** Quia tribulatus es: qz laborib⁹ et doloribus cruciatus es. **Nōne ista etiā multi mali patiuntur:** **Cui iudicio:** Ideo iustus: qz ista pater. **Nō. S; quid:** **Judicio meo.** **Quō sequit̄:** **Intēde iudicio meo.** **Deus me⁹ et dñs meus in causam meā.** **Nō in penā meā:** sed in causam meā. **Nō in id quō mecum habet latro commune:** sed in illud quo beati qui p̄secutionez patiuntur p̄pter iusticiā. **Hec enī causa discreta est.** **Nam pena similis ē bonis et malis.** **Itaqz martyres nō facit pena:** sed causa. **Nam si pena martyres faceret:** omnia metalla martyrib⁹ plena essent: omnes catene martyres traherent: omnes q̄ gladio feriuntur coronarentur. **Ergo discernatur causa:** **Nemo dicat:** quia patior iustus sum: qz ip̄e qui p̄mo passus ē: idō magnā exceptionē addidit: **Beati q̄ p̄secutionē patiuntur p̄pter iusticiā.** **Nam multi habentes bonā causam faciūt p̄secutionē:** et habētes malā causam patiuntur p̄secutionē. **Si enim p̄secutio non posset fieri bene:** nō diceret in psalmo: **Betrahentē primo suo occulte:** hunc p̄sequer bar. **Beinde fratres pater bonus et iustus:** nōne p̄sequit filium luxuriosum: **Persequit vitia eius:** non ipsum. nō quod genuit: sed quod ille addidit. **Medic⁹ nemp̄e qui ad salutē adhibet:** nōne ferro plerumqz armatur: **Sed contra vulnus:** nō contra hominē: **secat vt sanat:** et tamē cum secat egrotuz dolet: **ille clamat resistit:** et si forte febre mentē p̄didit: etiāz medicū cedit: **nec tamē ille desistit a salute**

egrotantis quod nouit facit: illū maledicentē couiciantē non curat. **Nonne excitant cūcti letargici ne somno graui premant i morte:** **Et hoc patiuntur a filiis suis quos carissimos genuerūt:** **Et nō est car⁹ filius:** nisi fuerit dormiēti patri molestus. **Letargici excitant:** frenetici ligant: **sed tamē vtriqz amantur.** **Nemo ergo dicat:** p̄secutionez patior: **nō ventilet penam:** sed probet causam: **Si causam non pbauerit:** numeret cum iniquis. **Ideo q̄ vigilanter:** q̄ optime hic cōmendauit: **Domine intēde iudicio meo:** nō penis meis: **deus me⁹ et domin⁹ meus in causam meā.** **Judica me dñe s̄m iusticiā meā:** **Hoc est in causam meā.** **Nō s̄m penam meā:** sed s̄m iusticiā meā. **Domine deus me⁹:** id est s̄m hoc me iudica. **Et nō insultent in me inimici mei.** **Nō dicant in corde suo euge euge anime nostre:** **Id est fecim⁹ quod potuim⁹:** occidimus: abstulim⁹: nō dicant: ostēde qui nihil fecerūt: non dicant: **absorbuim⁹ euz.** **Unde illi martyres dicūt:** nisi quia dominus erat in nobis: fortasse viuos absorbuissent nos. **Quid ē absorbuissent nos:** **In corpus suū traiecissent nos.** **Hoc enī absorbes quō in corpus tuuz traicis.** **Vult te mūd⁹ absorbere:** tu absorbe mūdū: et traice illū i corpus tuū: **macta et māduca.** **Ad Petro dictū est:** **Macta et māduca:** occide in eis quō sunt: **fac eos quō tu es.** **Illi autē p̄tra si tibi psuaserunt impietate:** **absorbeberis ab eis:** non quādo p̄sequūtur te ab his absorberis: **sed quādo tibi psuadent quod sunt.** **Hec dicant:** **absorbuim⁹ eum.** **Tu absorbe corp⁹ paganorū.** **Quare corpus paganorū:** **vult te absorbere:** **fac illi quod vult facere.** **Ideo fortasse vitul⁹ ille cōminutus i aquam missus:** et populo datus est: **vt absorberet ab israel corpus impiorū.** **Erubescāt et reuerentur filii qui gratulantur malis meis.** **In duant cōfusione et verecūdia:** **Et nos illos absorbeamus erubescētes et cōfufos.** **Qui maligna loquūtur aduersum me.** **Illi erubescant:** illi confundant. **Quid tu:** **Iaz caput cum membris:** **Exultent et letentur qui volunt iusticiam meam:** **Qui hēserint corpori meo.** **Et dicant semper magnificetur dominus qui volunt pacem serui eius.** **Et lingua mea meditabitur iusticiam tuam:** **tota die laudem tuam.** **Et cui⁹ lingua durat medi-**

Alia lra.
† supgaudeat.
mibi.
† cordib⁹ suis.

Alia lra.
† deuorauim⁹.

Alia lra.
† reuerētia.

Alia lra.
† sup.

tari tota die laudē dei. Ecce modo paulo longior sermo factus est: fatigamini tota die deū laudare q̄s durat: Suggesto remediū: unde tota die laudes deū si vis: quicquid egeris bene age: et laudasti deū. Quā cātas hymnū: laudas deū. Lingua tua q̄d agit: nisi laudet cōsciētia tua: Et quotiēs tu cessasti ab hymno cantādo: discedis vt reficiaris: noli inebriari: et laudasti deū. Discedis vt dormias: noli surgere ad malefaciēdū: et laudasti deū. In negotia agit: noli fraudem facere: et laudasti deū. Agrū colis: noli fraudē facē: et laudasti deū. Agrū colis: noli litē mouere: et laudasti deū. In inocētia operū tuorū prepara te ad laudandum deum tota die.

Explicit Tractatus de ps. xxxiii.
Incipit Tractatus de ps. xxxv.

Prefatio.

Attendat caritas vestra paululū textū et mysteria psalmi huius et curramus eum: q̄ in multis locis aptus est. Ubi autē obscuritatis necessitas: nos imorari coegerit: tolerabitis fructus discendi.

Expositio psalmi.

Dixit iniustus vt delinquat in semetipso: non est timor dei ante oculos eius. Non vnū hominē: sed gen^o hoīm iniquorū dicit: qui sibi aduersant: nō intelligēdo vt bñ viuāt: non quia nō possunt: sed q̄ nolūt. Aliud ē enī quādo quisq̄ conat̄ aliquid itelligere: et p̄ infirmitatē carnis nō pōt: sicut dicit quodā loco scriptura: q̄ corp^o q̄d corripit̄ aggrauat animā: et deprimit terrena inabitatio sensum multa cogitantē. Aliud autē q̄n p̄nciosius agit aduersus seipm̄ cor humanū: vt quod possit itelligere: si bona volūtas accederet nō itelligat: non q̄ difficile est: sed quia volūtas aduersa est. Hoc autē fit: dum amant peccata sua: et oderūt precepta dei. Sermo enī dei aduersarius tuus ē: si tu amic^o sis iniqtatē tue. Si autē aduersarius sis iniqtatis tue: sermo dei amicus tuus est: et aduersari^o iniqtatis tue. Si ergo odisti iniqtatē tuā: iungis te sermoni dei: et eritis duo aduersus illā perimēdā: tu et sermo dei. Tu enī per te ex viribus tuis nihil potes: adiuuat te ille qui tibi sermonē misit: et vincis iniqtas: Si tu illā odisti: et deus dimisit et eris liber: Si autē ipsā diligas: contrariū est tibi itelligere quicquid p̄tra illam dicitur. Fac hominē querē quō sit equalis filius patri: credidit: querit: itelligere nō

dum potest. Magna enī res ē: et vires maiores desiderat vt possit capi: et est initium fidei q̄d custodit animā donec roboret. Lacte nutrit vt pueniat ad habitudinē et firmitatē cibi solidioris: vt possit itelligere: In principio erat v̄bus: et verbū erat apud deū: et deus erat verbū. Anteq̄ hoc possit nutritur in fide: et conatur itelligere: vt itelligat quātū deus dederit. Nūquid et hoc cum conatu itelligit: Q̄d tibi fieri nō vis alij ne feceris. Et quia nō vis pati iniqtatem: nō facias iniqtatē: q̄ nō vis pati dolum et insidias: nō insidierit alteri. Hoc autē cū non vis itelligere: volūtati tue tribuit. Ideo dixit iniustus: vt delinquat in semetipso. Proposuit delinquere: sed nūquid q̄ pponit delinquere publice hoc dicit: et nō in semetipso: Quare in semetipso: Quia hō illū non videt. Quid ergo: quia hō nō videt: In ipso corde vbi sibi dicit: vt delinquat: deus ibi non videt: Tūdet ibi deus: sed q̄d sequit̄: Non est timor dei ante oculos ei^o. Ante oculos timor hominū est. Nō audet enī publice p̄fiteri iniqtatē: ne vel reprehendat̄: vel damnet̄ ab homib^o. Discedit autē a cōspectu hominū. Quo: Ad semetipsum ducit se intro: et nemo illū videt: vbi meditat̄ dolos et insidias: et delicta nemo videt. Possit et nec ibi apud se meditari: si cogitaret q̄ deus illū videt: sed quia nō ē timor dei ante oculos eius: cum discesserit a cōspectu hominū ad cor suū: ibi quē timeat: Nūquid nō est p̄sens deus: Sed nō est timor dei in cōspectu ei^o. Meditatur q̄ dolos et sequit̄. Forte latet illum: q̄ de^o ibi videt: et iam ostendit q̄d dicere cepērā. Latet illum sed volentem: quia contra se fecit nolens itelligere. Quoniā dolose egit in cōspectu ei^o: In cui^o cōspectu: Cui^o timor nō est ante oculos eius q̄ dolose egit. Et inueniret iniqtatē suam et odisset. Iste sic egit vt nō inueniret: Sūt enī homines q̄ quasi conant̄ querere iniqtatē suā: et timent illā inuenire: quia si illā inuenierint dicit̄ illis: recedite ab illa. Hec fecisti anteq̄ scires: iniqtatē fecisti cū esses in ignorātia. Dat de^o veniā: modo cognouisti eā: dimitte eā vt possis facile ignorantie tue veniam dare: vt libera fronte dicas deo: Delicta inuētut̄ mee: et ignorātie mee ne meminerit. At illā q̄rit ac timet ne inueniat illā: dolose enī q̄rit. Nō sciebā: q̄ peccatū est: Quādo dicit homo: Luz viderit: quia peccatum est: et destiterit facere ipsum

Alia lra.
t inuentat in
ras ei^o ad ocl

petri: qd̄ iō faciebat: qz̄ iſt̄abat. Vere sic noluit noſſe iniquitatē: vt inueniret: et odiret. Nunc aut̄ multi dolose agunt: vt inueniant iniquitatē ſuam: Id eſt nō ex aīo agūt inuenire et odire. S; qz̄ in ip̄a inq̄ſitōe dolus ē: in inuentione deſenſio iniquitatis erit: Cū enī inuenerit iniquitatē: ecce tam manifeſtū eſt illi: qz̄ iniquitas ē: noli illā facere. Et ille q̄ dolose agebat vt inueniret: iaz̄ inuenit: et nō odit. Quid enī dicit: Quid multa hoc faciunt: et q̄s b̄ nō facit: Et nūquid oēs perditurus ē deus: Aut certe b̄ dicit ſi nollet de⁹ illā fieri: viuerent hoīes q̄ iſta cōmittunt. Vidēs qz̄ dolose agebas ad inueniendā iniquitatē tuā. Nā ſi nō dolose: ſed ſinceriter ageres: iā inueſſes et odireſ: modo inueniſti et defendis. Dolose q̄ agebas cū quererēs. Verba oris ei⁹ iniquitas et dolus: noluit intelligere vt bene ageret. Vidēs: qz̄ volūtati illud tribuit: qz̄ ſunt hoīes qui volūt intelligere: et nō poſſunt. Sūt autē hoīes q̄ nolunt intelligere: iō nō intelligunt. Noluit intelligere vt bñ ageret. Iniquitatē meditat⁹ ē in cubili ſuo. Quid dixit in cubili ſuo: Dixit iniuſtus: vt delinquat in ſemetip̄o. Qd̄ dixit ſup̄ius in ſemetip̄o: hoc hic dixit in cubili ſuo. Lubile noſtrum ē cor noſtrū: ibi tumultū patimur male cōſcie: et ibi requeſcimus: qñ bona cōſcia eſt. Qui amat cubile cordis ſui: aliqd̄ boni ibi agat: Ibi eſt cubile: vbi nos dñs Jeſus chriſt⁹ iubet orare. Intra in cubiculū tuū: et claude oſtium tuum: Quid eſt claude oſtium tuum: Noli talia expectare de deo que forinſecus ſūt: ſed ea que intrinſec⁹ ſunt. Et pater tuus qui videt in abſcondito reddet tibi. Quis ē qui nō claudit oſtium: Qui talia petit a deo p̄ magno: et ibi cōſtituit oēs p̄ces ſuas: vt accipiat ea q̄ ſunt hui⁹ ſeculi bona. Patet oſtium tuum: turba videt cum oras. Quid ē claudere oſtium tuū: Ut b̄ petas a deo: qd̄ ſolus de⁹ nouit quō tibi det. Quid eſt hoc propter qd̄ claudis oſtium et peti: Qd̄ ocul⁹ n̄ vidit: nec aur⁹ audiuit: nec in cor hoīs aſcēdit. Et forte n̄ aſcēdit in ip̄m cubile tuū: id ē in cor tuū. S; de⁹ nouit quid tibi daturus eſt. Qñ aut̄ erit: Qñ reuelabitur dñs: qñ apparebit iudex. Quid enī manifeſtius: q̄ qd̄ dicturus ē ad dexterā poſitus: Venite benedicti patris mei: p̄cipite regnū qd̄ vobis paratū ē ab origine mundi: Audient hec illi qui ad ſiniſtram erūt: et gemēt infructuoſa penitētia: qz̄ cuſ

ita viuerēt eam fructuoſe noluerūt agere. Quō gemēt: Quia nō ē illis loc⁹ correctiōnis. Audient aut̄ et ip̄i: Ite in ignē eternū: qui p̄paratus ē diabolo et angelis ei⁹. Iſte ē auditus malus. Nā iuſti ad auditum bonū gaudebūt. Sic enī ſcriptum eſt: In memoria eterna erit iuſtus: ab auditu malo ſi timebit. A quo auditu malo: Quē audituri ſunt illi: Ite in ignē eternū. Be⁹ enī q̄ pōt ſupra q̄ petimus: aut intelligim⁹ facere: oc cultū gemitū noſtrū q̄rit: vt in p̄ſpectu ei⁹ placeam⁹: et nō nos quaſi d̄ iuſticia noſtra ante hoīes iactemus. Qui enī de iuſticia ſua placere vult hoībus: nō eo ſine vt homines qui cū vidēt deū laudēt: ſed ea it̄tione vt ip̄e laudet: nō claudit oſtium cōtra ſtrepitū: qz̄ patet oſtium in illo ſtrepitū: et nō audit deus: quō audire vult in cubili. Ergo cor noſtrū laboremus mūdare: vbi poſſit nobis bñ eē. Flouit charitas v̄ſa: q̄m̄ti multa patiunt in publico: in foro: in iniurijs: in cōtentionib⁹: et moleſtijs negociorū. Quō quiſq̄ fatigatus negocijs foris currit ad domū ſuā: vt ibi requeſcat: et dat opam cito finire negocia q̄ foris ſunt: et tollere ſe ad requiē in domū ſuā. Iō enī vnus q̄q̄ domū ſuā h̄: qz̄ ibi requeſcat. Si vero et ibi moleſtias patiat: vbi pōt requeſcere. Quid ergo bonū ē: Ut vel in domo ſua requiē habeat. Si aut̄ patit foris inimicos: i tuſ forte malā vxorem: p̄cedit in publicū. Cū vult requeſcere ab his q̄ foris ſunt it̄rat in domū: qñ ibi nec requeſcat: nec foris requeſcit: vbi erit requies: Saltē in cubiculo cordis: vt tollas te ad interiora p̄ſcie tue: Si tibi inueniſti forte cōiugē que tibi nō faciat amaritudinē ſapientia dei: cū ip̄a cōiungere: quieſce intus in cubiculo tuo: nō ide te eſticiat fumus male cōſcie. At ille vt meditareſ dolos illuc ſe tollebat: de quo loq̄tur iſta ſcriptura: vbi hoīes nō vidēt: et talia ibi meditabat: vt nec in ip̄o corde requeſceret. Iniquitatē meditat⁹ ē in cubili ſuo. Aſtitit omni viē nō bone. Quid eſt aſtitit: Perſeuerant peccauit. Un̄ et de q̄dam pio et bono dicit: Et in via peccatorū nō ſtetit: Quō ille nō ſtetit: ſic iſte aſtitit. Malicia autem nō odio habuit. Ibi ē ſinis ibi fructus: ſi nō pōt nō habere malicia: vel oderit illam. Cum enim odiſti illā: vix tibi ſurrepit vt aliquid mali faciat. Eſt enī peccatū in mortali corpore. S; qd̄ dicit Ap̄ls: Nō regnet peccatū in v̄ſo mortali corpore: ad obediendū deſiderijs ei⁹.

Alia Iſa.
† odiuit.

Quoniam incipit non esse: Quoniam complebitur in nobis quod ait: Cum corruptibile hoc induerit in corruptionem: et mortale habet induerit immortalitatem. Antequam fiat est delectatio iniquitatis in corpore: si maior est delectatio voluptatis: Verbis sapientie preceptis dei: vince peccatum et voluptatem eius. peccatum et iniquitatem oderis ut iungas te deo qui tecum illud oderit. Jam coniunctus mente legi dei: mente serui legi dei. Et si carne propterea seruis legi peccati: quia sunt in te delectationes quaedam carnales: tunc nulle erunt quoniam iam non pugnabis. Aliud est non pugnare: et esse in pace vera atque perpetua. Aliud pugnare et vincere: aliud pugnare et vinci: aliud nec pugnare si trahi. Sunt enim homines prosumus qui non pugnant: qualis est iste: de quo loquitur. Cum enim dicit malitiam non odio habuit: quomodo pugnat contra eam quam non odit. Iste a malicia trahitur nec pugnat. Sunt autem qui pugnare incipiunt: sed quia de viribus suis presumunt: ut ostendat illis deus: quia ipse vincit si se homo subiungit deo: et pugnares vincunt: et cum quasi ceperint tenere iustitiam sunt superbi et elidunt. Iste pugnat et vincunt: Quis est autem qui pugnat et non vincit? Qui dicit: Uideo aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis mee. Uide repugnantem legem legi mentis sue. Uide repugnantem sed non de viribus suis presumente: iste ideo victor erit. Quid enim sequitur? Infelix ego homo quis me liberabit de corpore mortis huius? Gratia dei pro Iesu christo domino nostro. Presumit de eo qui iussit ut pugnet et vincat hostem: adiutus ab adiuvante. Iste autem malitiam odio habuit. **Domine in celo misericordia tua et veritas tua usque ad nubes.** Nescio quam misericordiam ipsi dicit quae in celo est. Est enim misericordia domini: et in terra. Habes scriptum: Misericordia domini plena est terra: De qua ergo misericordia loquitur cum dicit **Domine in celo misericordia tua.** Munera dei partim temporalia sunt atque terrena: partim eterna et caelestia. Qui propter hoc colit deum: ut terrena ista et temporalia accipiat quae omnibus praesto sunt: quasi adhuc ut peccator est: Utique quidem misericordia dei: sed non illa quam expectaturus est: quae non dabit nisi solis iustis sanctis bonis. Quae sunt munera quae omnibus abundant: Qui solis suum oriri facit super bonos et malos: et pluit super iustos et iniustos. Quis non habet istam misericordiam dei? Primo ut sic discernat a pecoribus: ut rationale sit animal quo possit deum intelligere: deinde frui ista luce: isto aere: pluvia: fructibus: diuersitate temporum: solachis

terrenis: salute corporis: affectu amicorum: salute domus sue. Quia ista bona sunt et dei munera sunt. Ne putetis fratres quod aliquis illa poterit dare: nisi unum deus. Quicumque ergo non expectant ista nisi a domino: multum interest inter hos et eos qui illa quaerunt aut a demonibus aut a sortilegis aut a mathematicis. Iste enim duobus modis miseri sunt: quia et terrena sola bona desiderant: et non ab eo petunt qui dat omnia bona. Qui ergo ista bona desiderant et in his bonis felices esse volunt: et ista sola petunt a deo: sed quaedam meliores sunt: quia a deo ea petunt sed adhuc piculantur. Sic aliquis. Quare piculantur? Aliquando enim considerant res humanas et vident ista omnia bona terrena quae desiderant: habere atque abundare ipsos et iniquos: et putant quia perdidit mercedem colendi deum: quia id quod mali habent: aut ipsi non habent cum ipsi colunt deum quem non colunt illi: aut aliquando illi qui colunt non habent: et illi habent qui blasphemant: ergo in periculo sunt adhuc. Hic autem vere intellexit quam misericordiam deprecetur a deo. **Domine in celo misericordia tua et veritas tua usque ad nubes:** id est misericordia quaedam quam donas sanctis tuis caelestis est: non terrena: eterna est: temporalis non est. Et quomodo illam potuisti annunciare hominibus? Quia veritas tua usque ad nubes. Nam quis posset nosse caelestem misericordiam dei: nisi annunciat deus hominibus. Quomodo illam annunciauit? Mittendo veritatem suam usque ad nubes. Quae sunt nubes: predicatorum verbi dei. Tamen quodam loco deus iratus est cuidam vinee. Intellegit enim quantum puto charitas vestra: Audiuit enim Esaiam prophetam: ubi dicit de quaedam vinea: Expectavi ut faceret vineam: fecit autem spinas. Et ne quis putaret de vinea ista visibili dicere: sic conclusit. Vineam autem domini sabaoth domus israel est: et homo iuda: nouellum dilectum. Ergo ipsa vineam increpabat quam dominus expectauit ut faceret vineam: fecit autem spinas. Et quod ait: **Mandabo nubibus meis ne pluant super eam.** Fratres deus habet dixit. **Mandabo nubibus meis ne pluant super eam:** et vere factum est. Missi sunt enim predicatorum apostoli: sic habemus in actibus apostolorum. Quia apostolus Paulus volebat predicare iudeis: et inuenit ibi non vineam: sed spinas. Leperunt enim pro bonis mala reddere: et persequi: Et ait tamen impletus quod dominus est. **Mandabo nubibus meis ne pluant super eam:** Ad vos missi eram: sed quia respiciunt verbum dei: ecce conuertimur ad gentes. Ergo impletum est: **mandabo nubibus meis ne pluant super eam:** Usque ad nubes veritas tua venit:

Non nobis per nubes potuit nunciari misericordia dei que in celo est: et non in terra. Et reuera fr̄es: nubes sūt p̄dicatores verbi veritatis. Quando minas p̄dicatores: de tonat p̄ nubes. Quā miracula facit p̄dicatores: de choruscant p̄ nubes: terret p̄ nubes: et irrigat p̄ pluuiā. P̄dicatores ḡ isti p̄ quos p̄dicat euāgelium dei: nubes dei sūt: Speremus ḡ misericordiam: sicut illā q̄ in celo est: **Justicia tua sicut mōtes dei: iudicia tua sicut multa abyssus.** Qui sūt mōtes dei: Iudicia tua sicut multa abyssus. Qui sūt mōtes dei: Qui dicti sūt nubes: ipsi sūt et mōtes dei: magni p̄dicatores montes dei. Et quōd q̄n̄ orit̄ sol prius luce mōtes vestit: et inde lux ad humilima terrarū descendit: sic q̄n̄ venit dñs noster Iesus christus: prius radiavit in altitudine ap̄toꝝ: prius illustravit montes: et sic descendit lux ei⁹ ad cōuallē terrarū: et iō q̄daz loco dicit in psalmo: Leuavi oculos meos ad mōtes: vnde veniet auxiliū mihi. Sed noli putare: qz ipsi mōtes tibi dabūt auxiliū. Accipiunt enī qd̄ dēt: nō de suo dāt. Et si remāseris in mōtib⁹: nō erit spes tua in illo qui illuminat mōtes: sicut spes tua et p̄sumptio tua in dño debet eē. Auxiliū aut̄ veniet tibi de montib⁹: qz scripture p̄ montes tibi ministrare sūt: p̄ magnos p̄dicatores veritatis. Sed noli in illis figere spem tuā: Audi quid dicat cōsequēter. Leuavi oculos meos ad mōtes: vnde veniet auxiliū mihi. Quid ergo: Mōtes tibi dabūt auxiliū: Nō. Audi sequētia. Auxiliū meum a dño: qui fecit celū et terrā. De montibus veniet auxiliū: sicut nō a mōtib⁹: Et a q̄: A dño qui fecit celū et terrā. Erāt montes alij p̄ quos vnusq̄sq̄ cum duceret nauim naufragiū faciebat. Emerseūt enī p̄ncipes beresū et mōtes erāt. Am̄ mōs erat: Bonatus mōs erat. Ad arimiam mō q̄si mōs factus ē. Multi in istos mōtes attēdetes et terrā desiderātes: cū de fluctib⁹ volūt liberari: ad saxa cōpulsi sūt: et naufragiū i fra fecerūt. A talib⁹ montib⁹ n̄ seducebat ille: qui ait. In dño cōfido quōd dicitis aīe mee: transmugra in mōtes sic passer. Nolo sit spes mea in Arrio: nolo i Bonato. Auxiliū meū a dño qui fecit celū et terrā. Videte quātū presumatis de deo: et quātū tribuatis hominibus: qz maledictus oīs q̄ spem suā i hoīe ponit. Modestissime et humiliter sanct⁹ ap̄ls Paul⁹ zelans vere ecclesiā: sed spōso nō sibi: et horres illos quā

do voluerūt dicere: Ego sum Pauli: ego apollo: suam p̄sonā pot̄ assumpsit: q̄s cal caret et cōtēneret: vt xp̄m glorificaret. Nūquid Paulus p̄ vobis crucifixus ē: aut i noīe Pauli baptizati estis: Repellit eos a se: sicut vt mittat ad christū. Nō vult a sponsa amari p̄ sponso: nec amicū sponsi. Amici enī spōsi ap̄li. Huic spōso et ille hūilis Johannes: q̄ putabat christus zelabat. Unde ait: Nō sū ego xp̄s: sicut qui post me venit maior me ē: cui⁹ nō sum dign⁹ corrigā calciamēti soluere: Vere qz tñ se hūilians: ostendit se nō eē spōsū: sicut amicū sponsi: et ideo ait. Qui habet sponsam spōsus ē: amicus aut̄ spōsi q̄ stat et audit eū: et gaudio gaudet p̄pter vocē spōsi. Et si amic⁹ spōsi mōs ē: nō tñ a se h̄ lucem mōs: sicut audit: et gaudio gaudet p̄pter vocē spōsi. Nos inq̄t de plenitudine eius accepim⁹. Be cui⁹ plenitudine: Illius qui erat lumē verū: qui illuminat oēm hoīem venientē in hūc mundus. Huic ḡ zelabat et eccliam: ap̄ls dicēs. Sic nos existimet hō quasi ministros christi et dispensatores mysterioꝝ dei: hoc est leuavi oculos meos in mōtes: vnde veniet auxiliū mihi: Sic nos existimet homo q̄si ministros christi et dispensatores mysterioꝝ dei. Sed ne itez spes tua figat̄ in mōtib⁹ et non sit in deo: audi: Ego plātaui: apollo rigauit: sicut de⁹ incrementū dedit: Et neqz qui plātat ē aliqd̄: neqz qui rigat: sicut qui incrementū dat deus: Iā ergo dixisti. Leuavi oculos meos ad mōtes: vnde veniet auxiliū mihi: Sed qz neqz qui plantat ē aliqd̄: neqz qui rigat: dicat auxiliū meū a dño qui fecit celum et terrā. Et iusticia tua sicut montes dei: id ē mōtes implent iusticia tua. Iudicia tua sicut multa abyssus. Abyssum dic̄ profunditatez peccatoꝝ: quo quisq̄ puenit cōtēnendo deū: sicut quodam loco dicit: Bedit illos deus in concupiscentias cordis eorum facere que nō cōueniunt. Intēdat charitas vestra: Magna res ē: Magna res agit: Quid ē h̄: Bedit illos deus in concupiscentias cordis eorū: facere que nō pueniūt. Ergo si de⁹ illos dedit in concupiscentias cordis eorū: facere q̄ nō pueniūt: iō faciūt tāta illa mala. Quasi aliq̄s pp̄dat q̄ stionē: Si de⁹ hoc facit: vt faciāt q̄ nō conueniūt: qd̄ ipsi fecerūt: Occultū ē qd̄ audisti: dedit illos de⁹ in concupiscentias cordis eorū. Ergo fuit concupiscentia quā vicere noluerūt: si cui traderēt iudicio dei: sicut qua digni haberent̄ q̄ traderent̄ in concupiscentias

Alia lra. mō b3

pro libertate arbitrij sententia autp̄ni

reliquas. Unde qd de illis superius dixit. Qui cu cognouissent deū: nō vt deū glori-
 ficauerūt: aut grās egerūt: s̄ euauerūt in
 cogitationibus suis: et obscuratū ē inspi-
 ens cor eoz. **Uñ:** Be superbia. Bicētes
 enī se eē sapientes: stulti facti sūt. Inde iā
 sequit. Tradidit illos de⁹ in cōcupiscenti-
 as cordis eoz. Quia ḡ fuerūt supbiz ingra-
 ti: digni habitu sunt: qui traderent in cōcu-
 piscēntias cordis sui: et facti sunt abyssus
 multa: vt nō solū peccarent: sed etiā dolo-
 se agerent: ne itelligerēt iniquitatē suā z odif-
 sent. **Ista** pfunditas ē malicie: vt nollēt in-
 uenire z odisse. Sed ad istā pfunditatē: q̄
 modo q̄sq̄ puenit vide. **Judicia** dei abyf-
 sus multa. Sicut montes dei iusticia eius
 q̄ p grām ipi⁹ sūt magni: sic z p iudicia ipi
 us sūt in pfundo q̄ mergūtur in vltima.
Hac ergo delectēt te mōtes: hac auertere
 ab abyfso: z cōuētere ad id qd dicit: Auxili-
 um meū a dño. Sed vñ: Quia leuauit oculo-
 los meos ad montes. **Quid** ē h̄: Latine di-
 cā. In ecclia christi inuenis abyssum: iue-
 nis z mōtes: Inuenis ibi pauciores bonos
 qz mōtes pauci sūt: abyssus lata ē: id ē ml-
 tos male viuentes: ab ira dei: qz sic egerūt
 vt traderent in cōcupiscentias cordis sui: vt
 iā defendāt pctā suā: z nō p̄stent: sed di-
 cant: **Quare?** **Quid** fecit: **Et** ille illd fecit:
 z ille h̄ fecit. **Jam** etiam defendere volunt
 qd arguit sermo diuin⁹: abyssus ē. **Ideo** q̄
 daz loco ait scriptura. **Audi** abyfsum. **Peccator**
 inq̄t cū venerit in pfundū maloz cō-
 tenit. **Ecce** iudicia tua sicut abyfsum ml-
 ta: s̄ nō dū es mōs: nō dū es abyfsum. **Fuge**
 abyfsum: attēde in mōtes: sed nec remane-
 as in mōtibus. **Auxiliū** enī tuū a dño qui
 fecit celū z terrā. **Hoies z iumēta** sal-
 uos facies dñe: sicut multiplicata
 ē mīa tua de⁹. **Qz** dixit misericōdia tua in
 celo: vt z in terra esse sciat: ait: **Hoies z iu-**
menta: saluos facies dñe: sicut multiplica-
 ta ē misericōdia tua de⁹. **Magna** ē miseri-
 cordia tua de⁹: z mltiplex misericōdia tua de⁹
 z hāc das z hoib⁹ z iumētis: **Salus** enim
 hominū a quo: **A** deo. **Aliquid** salus iu-
 mētoz a deo nō est: **Qui** enī fecit hominē:
 ipse fecit z iumenta: qz vtrūqz fecit: vtrūqz
 saluat: sed salus iumētoz tpalis ē. **Sūt** enī
 q̄ p magno h̄ petūt a deo: qd dedit iumen-
 tis. **Multiplicata** ē misericōdia tua de⁹: vt nō
 solū hominibus: s̄ z iumētis det. **Que** dat
 hoibus: ista carnalis z tpalis: **Ergo** hoies
 nō hnt aliqd apud deū exceptū: qd iuīta

nō mercant: z q̄ iumēta nō pueniant. **Hnt**
 plane. **Et** vbi ē qd habēt: **Filij** aut ho-
 minū sub tegmine alaz tuaruz spe-
 rabūt. **Attēdat** charitas v̄ra dulcissimaz
 sniam. **Homines z iumēta** saluos facies.
Jam dixit hoies z iumēta: deinde autē fi-
 lij hominū: quasi alij sint hoies: alij autem
 filij hoim. **Aliqñ** in scripturis filij hominū
 dicūt generaliter hoies: alij p̄prie qdā-
 mō dicūt filij hoim. **Propa** quadā signifi-
 catiōe: vt nō oēs hoies intelligant: maxie
 qñ h̄z distinctionē. **Nō** enī sine cā ibi posi-
 tum ē: **Hoies z iumēta** saluos facies dñe:
 filij autē hoim: qñ his sequestratis custo-
 dit se iunctos filios hoim. **Seiunctos** a qui-
 bus. **Nō** solū a iumētis: s̄ z ab hoib⁹ q̄ sa-
 lutē iumētoz q̄rūt a deo: z p magno h̄ de-
 siderāt. **Qui** sūt ḡ filij hoim. **Qui** sub te-
 gmine alaz ei⁹ sperāt. **Illi** enī hoies cū iu-
 mētis gaudēt in re. **Filij** aut hoim gaudēt i
 spe. **Illi** p̄ntia bona sectant cū iumētis: il-
 li futura bona sperāt cū angelis. **Quare** ḡ
 cū distinctiōe illi vocāt hoies: z illi vocāt
 filij hoim: **Nā** z quodā loco sic ait septu-
 ra. **Quid** ē hō qm̄ memor es ei⁹: aut filius
 hois qm̄ visitas eū: **Quid** ē hō qd memor
 es ei⁹: **Memor** es: qñ absentis: filij autē
 hois visitas p̄ntē. **Quid** ē memor es hois:
Hoies z iumēta saluos facies dñe: qz z ipis
 malis das salutē: z ipis q̄ nō desiderant re-
 gnū celoz. **Tu** enī illos: z nō illos dese-
 rit fm̄ modum suū tāqz pecora sua: z nō il-
 los deserit: tñ tāqz absentū eoz memor ē.
Atvero quē visitas: filius hois ē: z dicitur
 ei: **Filij** aut hoim sub tegmine alaz tuaruz
 sperabūt. **Et** si vultis discernere ista duo
 genera hoim: duos hoines: primo atten-
 dite: **Adaz z Chastū.** **Audi** aplū. **Sic** enī
 in **Adā** oēs moriunt: sic z in **xpo** oēs viui-
 ficabunt. **Mascimur** d̄ **Adā** vt moriamur:
 resurgim⁹ p̄ xpm̄ vt semp viuiam⁹. **Quā** por-
 tam⁹ imaginē terreni hois: hoies sum⁹: qñ
 portam⁹ imaginē celestis hois filij hoim
 sumus: qz xps filij hois dicit⁹ est. **Etenim**
Adā hō erat: s̄ filij hois nō erat: iō illi per-
 tinēt ad **Adā** q̄ desiderāt carnalia bona: z
 salutē istā tpalem. **Mortamur** illos vt filij
 sint hoim: q̄ sub tegmine alaz ei⁹ sperāt: z
 misericōdiaz illā desiderēt: q̄ i celo ē: z q̄ annū-
 ciata ē p nubes: **Sz** si n̄ p̄nt adhuc: iterū vt
 tpalia bona nō desiderēt nisi ab vno deo:
 z sic i veteri testamēto seruiāt: vt ad nouuz
 pueniant. **Nā** z p̄pls ille terrena bona desi-
 derauit: regnū hierl̄z: subiectionē iumicoz

Alia fra. t in.

Alia fra. saluabit que admōdū mltip scasti misericōdiā uā

Alia fra. t in. ...

suorum: abundantiam fructuum: salutem propriam: salutem filiorum suorum. Talia desiderabant: et talia accipiebant et custodiebant. Desiderabant a deo bona quae datur et iumentis: quia nondum ad illos venerat filius hominis: ut essent filii hominum: tamen iam habebant nubes annunciantes filium hominis. Venerunt ad illos prophetae: annuntiaverunt Christum: et erant ibi quidam qui intelligebant et spes futuram habebant: ut acciperent misericordiam quam in celo est. Erant ibi qui non nisi carnalia desiderarent et terrena: temporalis felicitate: spiritus labebant pedes ad faciendum vel adorandum idola. Quoniam enim illos admonerat et flagellabat in his omnibus quibus delectabantur: et aufererat ea: patiebantur famem: bella: pestilentias morbos: et convertebantur ad idola. Talia bona quae per magnum a deo desiderare debebant. ab idolis desiderabant et dimittebant deum. Attendebant enim ipsa bona quae quaerebant abundantem impietatis et sceleratis: et putabant se frustra deum colere: quia non dabat mercedem terrenam. O homo operarius es dei: postea est tempus mercedem accipiendi. Quid iam flagitas mercedem antequam opereris: Si venerit operarius ad domum tuam: nunquam dabis mercedem ante nisi profecerit opera sua: Non peruersum enim existimabis si dixerit: prius accipiam mercedem: et tunc operabor. Irascaris. Quare autem irascaris: Quia non habuit fidem homini mendaci. Quod deus irascitur: cum tu fidem non habeas ipsi veritati: Quod tibi promissum daturus est: non fallit: quia veritas est quae promissum. Sed times ne forte non habeat quod det. Dipotes est. Noli time re ne si sit quod det: Immortalis est. Noli timeas ne succedat ei: Perpetuus est: securus esto: Si vis in te presumere tota die operarius tuus: crede et tu deo tota vita tua: quia vita tua momentis temporis est ad deum. Et eris quod: Filii enim hominum sub tegmine alarum tuarum sperabunt.

Inebriabuntur ab ebrietate domus tuae. Nescio quid nobis magnum promittit: vult illud dicere et non dicit: Non potest ad nos: non capimus. Audeo dicere fratres mei: etiam de sanctis linguis et cordibus per quos nobis veritas nuntiata est: nec dici potest quod annuntiabant nec cogitari. Res enim magna est et ineffabilis: et ipsi ex parte videbant in enigmate: tunc autem facie ad faciem. Ecce in enigmate videtes sic eructabant: quales erimus cum viderimus facie ad faciem: quod ipsi perturiebant corde: et lingua parere non poterant: quod caperent homines: Quae enim necessitas fuerat ut diceret: Inebriabunt ab ebrietate domus tuae. Quaesivit verbum unde loqueretur de re

bus humanis quod diceret: Et quia vidit homines ingurgitantes se in ebrietate: accipe autem vinum imoderate et metem perdere: vidit quod diceret: quia cum accepta fuerit illa ineffabilis leticia: perit quodammodo humana mens et fit diuina: et inebriatur ab ebrietate domus dei. Unus et in alio psalmo dicit: Calix tuus inebrians quam preclarus est. Hoc ias calice inebriati erant martyres: quoniam ad passionem euntes suos non agnoscebant. Quid tam ebrium: quam non agnoscere vxorem suam: non filios: non parentes: Non agnoscebant: non eos ante oculos esse arbitrabantur. Nolite mirari: ebrii erant. Unus ebrii erant: Videte: acceperunt calicem unde inebriarentur. Unus et ille gratias deo agit dicens: Quid retribuam domino pro omnibus quae retribuit mihi: Calicem salutarem accipiam: et nomen domini inuocabo. Ergo fratres simus filii hominum: et speremus sub tegmine alarum eius: et inebriemur ab ebrietate domus eius. Quod potui dixi: et quod possum video: et quod video dicere non possum. Inebriabitur ab ebrietate domus tuae. Et torrente voluptatis tuae potabis eos. Torrens: dicitur aqua veniens cum impetu. Impetus erit misericordia dei ad irrigandos et inebriandos: qui modo ponunt spem sub umbracula alarum eius. Voluptas illa quae est: Quasi torrens inebrians sicientes. Modus si sitit spem ponat: qui sitit habeat spem: inebriatus habebit rem: antequam habeat rem: sitiat in spe: Beati qui esuriunt et sitiunt iusticiam: quoniam ipsi saturabuntur. Quo ergo fonte irrigaberis: Et unde currit tam torrens voluptas eius.

Quonia apud te est inquit fons vite. Quid est fons vite nisi Christus. Venit ad te in carne: ut irrigaret fauces tuas sitiientes. Satiabit sperantem qui irrigauit sitiientem. Quoniam apud te est fons vite. Et in lumine tuo videbimus lumen. Hic aliud est fons: aliud lumen: ibi non ita. Quod enim est fons: huius est et lumen: et quicquid vis illud vocas: quia non est quod vocas: quia non potes congruum nomen inuenire: non remanet in vno nomine. Si dices: quia lumen est solium: dices tibi: sine causa ergo mihi dictum est: ut esuriam et sitiam. Quis enim est qui maducet lumen: Illud plane recte mihi dictum est: Beati mundi cordes: quoniam ipsi deum videbunt. Si lumen est: oculos meos parabo: para et fauces: quia illud quod lumen est: et fons est: fons quia satiat sitientes: lumen quia illuminat cecos. Hic aliquando alibi lumen: alibi fons. Aliquando enim currunt fontes: et in tenebris: et aliquando in heremo pateris solem: non inuenis fontem.

Hic igitur patet ista duo esse separata: ibi non fatiga-
beris: quia fons est: non tenebraberis: quia lumen
est. Pretende misericordiam tuam scienti-
bus tuis: et iustitiam tuam his qui recto
sunt corde. Quod sepe diximus: quia illi sunt re-
cti corde: qui sequuntur in hac vita voluntatem
dei. Voluntas dei est aliquando ut sanus sis: ali-
quando ut egrotas. Si quando sanus es dulcis est vo-
luntas dei: et quando egrotas amara est voluntas
dei: non recto corde es. Quare? Quia non
vis voluntatem tuam dirigere ad voluntatem
dei: sed dei vis curuare ad tuam. Illa recta
est: sed tu es curuus. Voluntas tua corrigenda
est ad illam: non illa curuanda est ad te: et re-
ctum habebis cor. **Non est in seculo benedictus
deus qui consolatur: laborat in seculo benedictus
deus: quia emendat et probat: et eris recto corde
dicens. Benedicam dominum in omni tempore: spiritus laus eius
in ore meo. Non veniat mihi pes super-
bie. Certe iam dixit sub ymbraulo ala-
rum eius sperabunt filii hominum: et ebriabuntur
ab ybertate domus tue. Cum ceperit quisque isto
fonte yberi irrigari: caueat ne superbiat.
Non enim deerat Ade primo homini: si venit
illi pes superbie: et mouit illum manus peccato-
ris: id est manus diaboli superbia. Quod ille qui
illum seduxit dixit: Non sedem meam ad aqua-
lonem: sic illi persuasit: gustate et eritis sicut
dij. Superbia igitur lapsi sumus: ut ad istam morta-
litate perveniremus: et quia nos superbia vulne-
raverat: humilitas sanos fecit: Venit humilis
deus: ut a tanto superbie vulnere curaret homi-
nem. Venit: quia verbum caro factum est et habita-
vit in nobis: comprehensus est a iudeis: insultatum
est ei. Audistis cum euangelium legeretis: quod
dixerunt: et cui dixerunt: demonium habes. Et il-
le non dixit: demonium habetis vos: quia vos in
peccatis vestris estis: et diabolus possidet
corda vestra. Non habet dicit: quod si diceret: verum
diceret: sed non erat: tempus ut hoc diceret: ne
non veritatem predicare: sed maledictum redde-
re videretur. Dimisit quod audiuit: quasi non
audisset. Medicus enim erat: et freneticum
curare venerat. Quod medicus non curat quod
quod audit a frenetico: sed quod conualescat: et
fiat sanus freneticus: nec si et pugnum ab illo ac-
cipiat curat: ille illi facit nova vulnera: ille
veterem febrem sanat. sic et dominus ad egrotum venit
ad freneticum venit: quod quod audiret quod quod passus
esset retineret. Hoc ipso eos docens humilitatem
ut humilitate docti: sanarentur a superbia. de
quo iste liberari deprecatur dicens. Non veniat
mihi pes superbie. Et manus peccatorum
non moueat me. Si enim venit pes super-**

bie mouet manus peccatoris. Que est manus
peccatoris? Male suadentis operatio. Si fa-
ctus es superbus: cito te corrumpit qui male
suadet. Satage humilis in deo: et non valde
cures quod tibi dicat fieri. Hic est quod alibi dicitur:
Ab oculis meis munda me dominus: et ab alie-
nis parce seruo tuo. Quid est: ab occultis me-
is? Non veniat mihi pes superbie: Quid est: ab
alienis parte seruo tuo? Neque manus peccatorum
moueat me: Serua quod intus est: et non time-
bis foris. Quare autem valde habes times? Qua-
si diceret. Ibi ceciderunt omnes qui ope-
rantur iniquitatem. Ut veniret ad il-
lam abyssum. de qua dictum est: Iudicia tua
sicut multa abyssus: ut ad illum profundum p-
uenirent: ubi peccator qui contemnit ceciderit
Ubi primo ceciderunt: In pede superbie.
Audite pedem superbie. Qui cum cognouisset
deum: non sicut deum glorificauerunt. Venit il-
lis pes superbie: venerunt in profundum: tradi-
dit illos deus in concupiscentias cordis eorum
facere quod non conueniunt. Radice peccati: et
caput peccati timuit quod dixit. Non veniat mi-
hi pes superbie. Quare illud pedem dixit: Quia
superbiendo deum deseruit: et discessit pedem
ipsius: effectum ipsius dixit. Non veniat mihi
pes superbie: nec manus peccatorum moueat me:
id est opera peccatorum non moueat me: ut
imitari illos velim. Quare autem contra super-
biam habet dicit: Ibi ceciderunt qui operantur iniqui-
tatem: Quia qui iniqui sunt: in superbia cecide-
runt. Non cum cautam faceret dominus ecclesiam ait: Illa
tuum iugum obstruabit caput: et tu eius calcaneum.
Serpens obstruat calcaneum: quia tibi veniat pes
superbie: quia labaris ut deiciat. Tu autem ca-
put eius obserua: initium omnis peccati superbia.
Ibi ceciderunt qui operantur iniquitatem.
Expulsi sunt nec potuerunt stare.
Quod ille qui in veritate non stetit: deinde
per eum illi quod dimisit deus de paradiso. Ubi
ille humilis qui non se dicit dignum soluere corri-
piam calciamenti: non est expulsus: sed stat et audit
eum: et gaudio gaudet propter vocem sponsi:
non propter suam: ne veniat illi pes superbie:
et expellat nec possit stare. Et si cum labore
aliquo vestrum tedio fuerim: finiuimus psalmum.
Transiit tedium et gratulabimur: quia psal-
mus totus exposuit est. In medio iam times: ne
onerare vos dimissus eris. Sed cogitavi quia in-
tentio vestra precipitaret: et non sic rediret ad di-
midium: quod si exponerem totum et malum vo-
bis grauis esse: quod in re inspecta reliquas serua-
re. Bebet enim vobis etiam crassum sermonem:
orate pro nobis: ut valeamus exhibere et as-

ferte fauces esuriētes ⁊ corda deuota.
ExPLICIT Tractat⁹ de ps. XXXV. In-
 cipit Tractatus de ps. XXXVI.
Sermo primus de prima pte ps.

Duissimus dies terribilis v̄tu-
 rus audit eis q̄ securi eē bñ viuē-
 do nolūt: ⁊ male viuere diu vo-
 lunt. Ut iliter aut de latere voluit illū diē:
 vt sp̄ sit patū cor ad expectandū qd̄ eē v̄-
 turū scit: ⁊ qñ venturū sit nescit: Quia ve-
 ro dñs noster Iesus christus magister no-
 bis missus ē: etiā filiū hoīs dixit nescire il-
 lū diē: quia i magisterio ei⁹ nō erat: vt per
 eū sciret a nobis. Neq̄ enī aliqd̄ scit pater
 qd̄ fili⁹ nescit: cū ip̄a sapiētia p̄ris ille sit: q̄
 sapientia ē eius. Est aut sapiētia ei⁹: filius
 eius: verbū ei⁹. S; qz nobis scire nō p̄de-
 rat: qd̄ quidē ille nouerat q̄ nos docere ve-
 nerat: nō tñ hoc qd̄ nobis nosse nō prode-
 rat: nō solū sicut magister aliqd̄ docuit: s;
 sicut magister aliqd̄ nō docuit. Tāq̄ magi-
 ster enī sciebat ⁊ docere qd̄ p̄derat: ⁊ non
 docere qd̄ oberat. Sic enī quodaz genere
 locutiōis nescit fili⁹ dī: qd̄ n̄ docet: iō nescire
 dī: qd̄ nescire nos fac: quō q̄tidie loq̄mur:
 mō qd̄ā locutiōis vt dixi: letū ei diē: dicim⁹
 qz letos nos fac: ⁊ tristē diē: qz tristos nos
 fac: ⁊ frig⁹ pigrū: qz pigros nos fac: Quō-
 p̄tra dicit a dño: nūc cogui. **B**icitū ē Ab-
 rae: Nūc cognoui qñ timeas deū. hoc de-
 us nouerat: ⁊ ante illā p̄bationē. Itaz illa
 p̄batio iō facta ē: vt nos nossem⁹ qd̄ deus
 iā nouerat: ⁊ p̄pter nos docēdos p̄scribe-
 ref: qd̄ añ documētū ille nouerat: ⁊ fortas-
 se: ⁊ ip̄e Abraam nōduz nouerat q̄s vires
 haberet fides ei⁹. Unusq̄sq̄ enī se tēptati-
 one tāq̄ interrogat⁹ agnoscit: sicut Pet⁹
 quas vires haberet fides ei⁹ vtiq̄ nescie-
 bat: qñ dixit dño: Tēcū patus sū vsq̄ ad
 mortē. Bñs enī qui nouerat eū: p̄dixit vbi
 deficeret: renūciāns illi infirmitatē eius: tā-
 q̄ tacta vena cordis ei⁹. Proinde Pet⁹
 qui ante tēptationē p̄sumpsit d̄ se: in tēpta-
 tione didicit se. Sic ergo nō absurde senti-
 mus ⁊ patrē nostrū Abraā cognouisse vi-
 res fidei sue: vbi iussus imolare vnicū fili-
 um suū: nō dubitauit nec trepidauit ei of-
 ferre q̄ dederat: qz quēadmodum nesciuit
 vñ daturus erat nōdū natum: sic credidit
 posse reparare imolatū. Dixit q̄ deus: nunc
 cognoui: qd̄ itelligim⁹: nūc cognoscere te
 feci: s; locutiōes q̄s cōmēdaui⁹: s; pigz
 frigus qd̄ pigros faciat: ⁊ letū diē qd̄ letos
 faciat: sic cognoscēs qd̄ coḡscentēs faciat.

Inde ē illud: Tēptat vos dñs de⁹ vester:
 vt sciat si diligatis euz. Babis enī p̄fecto
 dño deo n̄ro: deo sūmo: deo vero magnaz
 iḡrantā: qd̄ vtiq̄ sacrilegiū eē intelliges:
 si sic acceperis: temptat vos dñs: vt sciat
 tanq̄ ip̄e de nostra tēptatiōe cōcipiat sciē-
 tiam in q̄ erat ante ignorātia. Sed qd̄ ē tē-
 ptat vos vt sciat: Tēptat vos vt scire vos
 faciat. Accipite q̄ acōtrario regulā intelli-
 gentie: vt quēadmodū cū deū auditis di-
 cere: cognoui: intelligitis coḡscere vos fe-
 ci: sic ⁊ cū auditis d̄ filio hoīs: id ē de chri-
 sto dicit: qd̄ illum diē nesciat: intelligite di-
 ci qd̄ nescire faciat. Quid ē enī nescire faci-
 at: Occultet vt nesciat qd̄ vobis p̄di non
 p̄dest. Hoc ē qd̄ dixi magistrū bonū nos-
 se: qd̄ prodat nosse qd̄ tegat: sicut quedaz
 eū legim⁹ distulisse. Tñ intelligim⁹ nō oīa
 p̄menda eē que cape nō p̄nt hī quib⁹ pro-
 mūtur. Bicit enī alibi. Multa habeo vo-
 bis dicere: s; nō potestis illa portare mō.
 Bicit ⁊ Ap̄ls. Nō potui loq̄ vobis quasi
 sp̄ualibus: sed q̄si carnalib⁹: q̄si puulis in
 chris̄to: lac vobis potū dedi: nō esā. Neq̄
 enī poteratis: s; nec adhuc qd̄dem potestis.
 Quo p̄ficiat iste sermo: Ut qñ diē nouissi-
 mū scim⁹ venturū. Ut iliter aut scim⁹ ven-
 turū ⁊ ut iliter ignoram⁹ qñ ventur⁹ sit: pa-
 tum cor habeam⁹ bñ viuēdo: ⁊ nō solū nō
 timeamus venturū illū diē: s; ⁊ amem⁹. Bi-
 es q̄ppe ille sicut infidelib⁹ labore auget: sic
 fidelib⁹ finit. Quid autē horū duoz eē ve-
 lis añq̄ veniat: nūc ē in p̄tate: cuz veniet
 nō erit. Elige q̄ cū tēpus ē: qz deus qd̄ mi-
 sericorditer occultat: misericordit̄ differt.
 Iā vero qz in q̄cūq̄ genere vite: qd̄ habet
 aliquā p̄fessionē: nō oēs iueniunt p̄bi: nō
 oēs iueniunt reprobi. Ex h̄ apparet: qz d̄
 q̄busdā hoīs generib⁹: q̄ p̄ silitudies i euā-
 gelio mō p̄posita audiui⁹: sic p̄cludit:
 vn⁹ assumet: ⁊ vn⁹ relinquet: assumet bo-
 nus: ⁊ relinquet malus. Vidēt duo in agro:
 eadē p̄fessio ē: s; nō idē cor. P̄fessionem
 vidēt hoies: cor nouit deus. Quodlibet q̄
 ager significet: vn⁹ assumet ⁊ vn⁹ relinquet:
 nō q̄si dimidia ps assumet: ⁊ dimidia relin-
 quet: sed genera hoīm duo dicit: ⁊ si aliud
 eoz sit in paucis: aliud i multis: vnus assu-
 met: ⁊ vnus relinquet. Hoc ē vnū gen⁹ assu-
 met: ⁊ alter relinquet. Sic i lecto: sic i molen-
 dino. Expectatis fortasse qd̄ ista sint: vide-
 tis tecta eē: ⁊ silitudinib⁹ q̄busdā inuoluta.
 P̄dot mibi aliud videri: alteri aliud: s; neq̄
 ego qd̄ dixero p̄scribo: alteri ad meliorem.

Intellectu: nec ille mihi: an vtriusq; accipien-
du sit: sicut vtriusq; cu fide pcorat. Videt enim
mihi in agro laborare q; p sunt ecclis: sicut
Apl's dicit: Dei agricultura: dei edificatio
estis. Na z architectu se dic: cu dicit: Ut
sapiens architect' sudametu posui. z agri-
cola: cu dicit: Ego plantavi: Apollo riga-
uit: s; de' incrementu dedit. In molendino g
duas dixit: no duos. Credo q; hec figura
ad plebes ptineat: q; ppositi regut: plebes
regunt. Et molendinu puto dictuz mudu
istu: q; rota qda tepoz voluit: z amatores
suos coterit. Snt etia q; de actioib' mundi
no recedut: s; tu z ibi alij bn opant: alij ma-
le. Alij sibi faciut amicos de manona ini-
qtatis a qbus recipiant i tabernacula eter-
na: quibus dicit: Esurui z dedistis mihi
maducare. Alij ista negligunt: qbus dice-
tur: Esurui z no dedistis mihi maducare.
Proinde: q; de his q; versant in negocijs
z opib' huius mundi: alij diligut bnfacere
indigentib': alij negligut: taq; de duab' in
molendino: vna assumet: z vna relinqt. Le-
ctu aut positu arbitroz p quiete: quia sunt
q; neq; actioes mudu pati volut: sicut sunt
iugati hoies: hntes domos: familias: fili-
os: neq; aliqd in ecclia agut: sicut ppositi
velut in agricultura laborates: s; velut ad
hec infirmi: secedut ad ocu z quiete ee dili-
gut: veluti memores infirmitatis sue: no se-
comittetes magnis actioibus: z qdamo in-
stratu infirmitatis rogates deu: Et hec pfe-
sio hz bonos: hz fictos. Proinde etiam ex
his vn' assumet: z vn' relinqtur. Ad qua-
cuq; te pfeffione puerteris: para te pati fic-
tos. Alioqn si te no paueris: inuenies qd
no sperabas: z deficies aut pturbaberis.
Ad oia g te patu facit q; tibi loquit: cu tps
e: z illi loquedi nudu iudicadi: z tibi audie-
di: nodu frustra penitedi. Est enim mo peni-
teta non frustra: erit tunc frustra. Etenim
tunc penitebit hoies male vixisse: s; nullo
mo illis iusticia dei reuocat: qd sua iniusti-
cia pdiderat. Iustu enim e apud deu vt mo
ipartiat misericordiam: tuc exerceat iudicium.
Jo nuc no tacef. An tacef: Arguat qsq;
murmuret: si no p totu orbē hec scriptura
recitat: atq; cantat: si cessat etia venalfer-
ri p publicu. Sz reuera s; te pturbat hoies
christianu: q; vides male viuentes felices
rex istaz copia circūfluere: sanos ee: sup-
bos dignitatib' eminere: icolumē habere
domu: gaudia suoz: obseqa clientu: excel-
lentissimas potetias: nihil triste interpella-
re vitā ipoz: mores neq;ssimos vides: fa-

cultates copiosissimas respicis: z dicit eoz
tuu: nullu ee dinu iudiciu: oia casib' fieri:
z fortuitis motib' vtilari. Na si de' inq;
res hūanas respicet: flozret illi' inqtas: z
mea inocetia laboraret: Ois morbus aie
hz in scripturis medicamentu suu. Qui g
sic egrotat: vt ista dicat i corde suo: bibat
portionē psalmi huius. Quid e: Ite aspici-
amus. Quid dicebas: Quid diceba in-
q;: nisi qd vides. mali flozret: boni laborat:
Quo ista videt deus: Accipe: bibe. Ipse
tibi hac de q; ista mirmuras tpaut potio-
nē. Tantū ne recuses saluberrimum pocu-
lu. Accomoda p aurem os cordis: z bibe
quod audis.

Noli emulari in malignati-
bus: neq; emuleris facien-
tes iniquitatem. Quia tanq;
fenu cito arefcet: z sic olera i prati
cito cadent. Qd tibi longu videt cito e
deo: subiuge te deo: z tibi cito erit. Qd ait
fenu hoc intelligim' olera prati: vilia qda:
sunt z supficiē terre tenetia: alta radice no
hnt: proinde per hyemem viret: at vbi sol
estatis feruescere cepit arefcet. Ado g tem-
pus e hyemis: gla tua noduz apparet: sed
si alta radix e charitatis tue: sicut multaru
arboz gla: p hyemē trasit frig': viret estas:
id est iudicij dies: tunc arefcet viroz feni-
tuc apparebit arboz gla. Adortui eni est
ait apl's. Quo vident arbores p hyemem:
quasi aride: qsi mortue: Ergo que spes si
mortui sumus. Intus e radix. Ubi radix
nostra: ibi z vita nostra. Ibi enim chari-
tas nostra. Et vita vestra inquit abscon-
dita e cum christo in deo. An arefcit q; sic
habet radice: An autes ver nim: qn estas
nra: An nos circūuestit dignitas folioz z
vbtas fructuū locupletat: An h erit: Au-
di qd sequit. Lu christ' apparuit vita ve-
stra: tuc z vos cu ipo apparebitis i gloria.
Quid g mo: Noli emulari in malignatib'
neq; emuleris facientes iniquitate: qm tanq;
fenu cito arefcet: z sicut olera prati cito ca-
det. Quid g tu? Spera in dnm. Illi
eni sperat no in dnm: spes illoz mortalis:
spes illoz caduca: fragilis: volatica: transi-
toria: ianis erit. Spera i dnm. Ecce spero:
qd ago: Et fac bonitate. Noli face ma-
licia qua respicis in illis male flozrentibus:
fac bonitatem. Et inhabita terra. Ne
forte bonitate extra inhabitationē terre fa-
cias. Terra eni dni: ecclia ei' e: ipaz rigat:
ipaz colit: ille agricola: ille pr. Aditi eni qsi
exerceat bona opa: s; q; no i habitāt trā: no

Alia lra.
† zelaueria.

Alia lra.
† velociter.
quod admodū.
herbarum
decident.

Alia lra.
† domino.

ptinet ad agricolā. Ergo fac bonitatē: nō extra frā: s; inhabita terrā. Et qd habebor: **Et pascaris in diuitijs ei⁹.** Que sūt diuitie ei⁹ terre: **Diuitie ei⁹: dñs eius: diuitie ei⁹: de⁹ ei⁹.** Ipse ē ille cui dicit: pars mea dñe. Ipse ē ille d quo dicit. Bñs ps hereditatis mee ⁊ calicis mei. Recēti sermone cōmēdaui⁹ charitati vře: ⁊ deū eē possessio nē nr̄am: ⁊ nos eē possessio nē dei. Audi qz diuitie terre hui⁹ ipse ē. Vide qd sequitur.

Belectare in dño. Tāq; quesieris ⁊ dixeris: **Stēde mihi diuitias terre illi⁹** in qua me iubes habitare: **Belectare inq̄t in dño.** **Et dabit tibi petitionem cordis tui.** Signa te: accipe petitionem cordis tui: discerne petitiones cordis tui a petitionibus carnis: discerne quantum potes. Nec frustra dictū est i quodā psalmo: **Be⁹ cordis mei:** Ibi enī sequit⁹ dicit: **Et ps mea de⁹ me⁹.** Verbi grā: **Lee⁹ ē corpe** rogat vt illūinēt. **Esto:** Rogz qz ⁊ ista de⁹ facit: ⁊ ista de⁹ pstat: sed rogāt hec etiā mali. **Petitio hec carnis.** Infirmat: rogat se saluū fieri: saluus sit moritur⁹: ⁊ ista petitō carnis ē: ⁊ si qua sunt talia. **Petitō cordis q̄ est:** Sicut petitio carnis est velle sibi imparari oculos: vtiq; ad vidēdā istā lucē q̄ talib⁹ ocul⁹ videri pōt. Ita petitio cordis ad illā lucē ptinet. **Beati enī mundicordes:** qm̄ ipi deū videbūt: **Belectare in domino ⁊ dabit tibi petitionē cordis tui.** **Ece dñs dñs: rogo: volo ego ne ipebo: Mō.**

Quis q̄? Reuela ad dñm viā tuā: ⁊ spera in eū: ⁊ ipse faciet. Indica illi qd patiaris: indica illi qd velis. **Quid enī pateris:** Caro cōcupiscit aduersus spiritū: ⁊ spūs aduersus carnē. **Quid q̄ vis?** **Infelix ego hō q̄s me libabit d corpe mortui⁹:** **Et qz ipse faciet cū reuelaueris ad eū viā tuā.** Vide qd sequit⁹. **Bra dei p̄ Iesuz christū dñm nostrū.** **Quid q̄ factur⁹ est:** qz dictū ē: **Reuela ad dñm viā tuā: ⁊ spera in eū: ⁊ ipse faciet: Quid faciet?** **Et educet sicut lumē iusticiā tuā.** **Modo enim abscondita ē iusticia tua: in fide res ē: ⁊ nō dū in specie.** **Aliquid credis vt facias: nō dū vides qd credis:** Cū aut cepis videre qd credidisti: educetur in lumē iusticia tua: qz iusticia tua erat fides tua. **Iust⁹ enī ex fide viuūt.** **Et educet velut lumē iusticiā tuā.** **Et iudiciū tuū sicut meridies.** **Hoc ē clar lumen.** **Idaz erat dicere vt lumen.** **Lumē enī iā dicim⁹: ⁊ cū albescit lumē dicim⁹: ⁊ cum sol orit: s; nunq; ē clarior**

lux: q̄ medio die. **Non solum q̄ educet sic lumē iusticiā tuā: sed erit iudiciū tuuz tāq; meridies.** **Modo enī iudicas seq̄ christū: hoc pposuisti: hoc elegisti: hoc ē iudicium tuum: nemo tibi ostendit qd pmisit.** **Promissorem adhuc tenes: exhibitorē aut expectas.** **In iudicio ergo fidei tue elegisti se qui qd nō vides.** **In abscondito ē iudiciū tuū: adhuc rephendit ⁊ uridet ab infidelibus** **Quid credidisti: Quid tibi christ⁹ pmisit: Quia immortalis eris: ⁊ dabit tibi vitā eternā.** **Ubi ē hoc? Qñ dabit: Qñ fieri potest?** **Iudicas tu magis sequi christū p mittētē qd nō vides: q̄ impū rephēdētē: credidisse te qd nōdū vides.** **Et h̄ ē iudicium tuū: et quale sit iudiciū tuū: adhuc nō apparet:** **In isto seculo q̄si nox ē.** **Quando educet iudiciū tuū velut meridiem:** **Lumē christus apparuerit vita vestra: tūc ⁊ vos cū ipso apparebitis in gloria.** **Lumē venerit iudicij dies: ⁊ venerit christ⁹: ⁊ cōgregauerit om̄s gētes iudicandas: quid erit tunc?** **Impi⁹ vbi abscondet pfidiā suā: cū videro fidē meā:** **Ergo modo quid: Angustie et tribulationes ⁊ tēptationes: ⁊ beat⁹ qui perdurat: qz qui pseuerauerit vsq; in finē: hic saluus erit.** **Nec cedat insultatoribus: ne eligat hic florere: ⁊ ex arbore fenum fiat.** **Quid igitur debeo: Quid debes audi?** **Subdit⁹ esto dño: ⁊ obsecra eū.** **Hoc est: sit vita tua obedire pceptis eius.** **Hoc ē enī subditum illi esse: obsecrare donec det qd pmisit.** **Perseueret bonū op⁹: perseueret ⁊ oratio.** **Oporet enī sp̄ orare: ⁊ nō deficere.** **In quo apparet subdit⁹: In faciendo qd pcepit.** **Sz mercedē nōdū accipis: forte qz capere nōdū potes.** **Iā enim ille potest dare: s; tu nō potes accipere.** **Exerce te operibus: labora in vinea: finito die pete mercedē: fidelis est qui te adduxit ad vineaz.** **Subditus esto dño ⁊ obsecra eū.** **Ego facio: subditus sum dño: et obsecro eum.** **Sz quid tibi videtur: Uicinus ille neq; male agēs ⁊ florēs ē: furta ei⁹ adulteria ei⁹: rapinas ei⁹ ego noui: i oib⁹ elat⁹: supb⁹: p iūqtatē exaltat⁹ n̄ me dignat⁹ aḡscere.** **In his quō durabo: Adorb⁹ ille ē bibe ptra.** **Me s; emuleris eū q̄ psperat in via sua.** **Prosperat: s; i via sua: laboras: s; i via dei.** **Illi psperitas i via ē: i p uentione infelicitas: tibi labor in via: i p uentione felicitas: qm̄ iter impioz peribit.** **Novit dñs vias iustoz: ⁊ iter impioz pibit.** **Has vias ambula q̄s nouit dñs: Et si**

Alia lra. petitiones.

Alia lra. teo.

Alia lra. aqua.

Alia lra. tranq.

Alia lra. t ora.

Alia lra. t noli emulari in eo.

ambulas i eis no te fallut. Tria vero ipioz felicitas transitoria: finita via pacta e felicitas. Quare: Quia via illa lata e: finis eius in pfudu inferni pducit. Tria vero tua angusta e: et pauci ingrediunt p ea: h ad qua latitudine pueniat debes cogitare. Ne sb emuleris eu q psperat i via sua. In hoie faciete iniquitate. Desine ab ira et derelinq furore. Quid stomacharis. qd p iracundia et indignatione ista: aut blasphemias: aut ppe blasphemias. In homie faciente iniquitate: desine ab ira et derelique furore. Nescis q te puocet ira ista: Dicitur es deo: qz iniquo e: illuc pgit. Ecce ille qre felix e: et ille infelix e: Uide qd pariat: offoca mala pceptione. Desine ab ira et derelinq indignatione: vt ia respisces: dicas: Turbat e pre ira ocul me. Quis ocul nisi fidei: Interroga oculu fidei tue: credi disti in xpm. Quare credidisti: Quid tibi pmisit: Si felicitate seculi hui tibi pmisit chru: murmura aduersus christum: murmura aduersus illum. Qn vides ifidelle felice: qd tibi pmisit felicitatis: Quid nisi in resurrectione mortuozu: Quid aut in hac vita qd no ipe: in q magis dedignaris: serue discipule: qd dñs: qd magister: Nonne ab ipo audis: no e seru maior dño suo: et no e discipulus sup magm: Ille p te dolores: flagella: opprobria: cruce: mortem: passus est. Et qd hoz iusto debebat: qd si tibi pcoi debebat: Ergo tene directu oculu tuu: ne turbet p ira dñe ab ira: et derelinq indignatione. Ne subemuleris vt maligne facias. Quasi imitando eu q maligne faciedo floret ad tps. Ne subemuleris: vt maligne facias. Qm qui maligne agunt exterminabunt. S felicitate eoz video. Crede illi q dicit: exterminabunt: qz meli ille videt q tu: cui oculu turbare ira no potest: Qm qui maligne agunt exterminabunt. Sustinetes aut dñm. No eni aliquē fallace: h vtqz ipaz veritate. No eni aliquē min valente: sed vtqz oipotete. Sustinentes aut dominu. Ipsi hereditate possidebunt terra. Qua terra: nisi illa hierlm: cui amore: qui exardescit: pueniet ad pace: S qz diu peccator floret: qz diu sustinebo: Festinas: cito erit qd tibi diu est. Infirmitas facit diu videri qd cito e. Quo iueniuntur desideria egrotor: Nihil tadiu: qz vt calix sitienti tepetur: vtqz festinas a suis: ne forte offedatur ifirm: Qn fiet: qn coquitur: qn dabit:

Alia lra.
t inuusticiam.

Alia lra.
t Moli emulari
vt maligneris.

Alia lra.
t malignatur.

Alia lra.
t hereditabunt

Celeritas e in illis q tibi seruiut: h infirmitas tua diuturnu putat qd cito agitur. Ergo videte medicu nostru blandiente infirmo dicenti: Qz diu durabo: qz diu erit. Et adhuc pusillu et non erit peccator. Inter pctores certe gemis: de peccatore gemis pusillu: et no erit. Ne forte: qz tibi dixi: Sustinetes aut dñm ipi hereditate possidebunt terra: ne sustinetia ista longissimaz putes: modicum sustine: sine fine accipies qd sustines. Adhuc pusillu: modicu: et no erit pctor. Recole annos ab Adā vsqz in hodiernu die: Curre scripturas: heri pene Adā ille de paradiso lapsus e. Tot secula emesa voluta sut. Ubi sut pterita tpa: Sic pauca q restat vtqz transibut. Si toto illo tpe viueres: ex q Adā de paradiso dimissus e vsqz in hodiernu die: certe vides vita tua no fuisse diuturnam: q sic euolasset. Un at cuiusqz hois vita qta e: Adde qz tolibet annos: duc longissima senectute: quid est: Nonne aura est matutina. Ergo longe sit dies iudicij quando erit retributio iniustoz et iustoz. Tu certe dies vltimus longe abesse no pot. Ad hunc te prepara. Qualis eni erieris de hac vita: talis redderis illi vite. Post vita istam parua: nodu eris: vbi erut sancti quib dice: Venite bndicti patris mei pcpite regnu qd vobis patu e ab initio mudi. No du ibi eris: qz nescit: S ia poteris ibi ee: vbi illu quoda vlcerosu paupere: diues ille supbus: et sterilis i medijs suis tormetis vidit a loge reqescete. In illa requie positus: certe secur expectas iudicij die: qn recipias et corp: qn imuteris vt angelo eqris. Ergo quatū e qd festinam et dicimus: qn erit: Tardū erit. Hoc dicturi filij nri. et h dicturi nepotes nri. Et cu singuli qz sibi succedetes hec dicturi sut: sic transit qd adhuc pusillu futurū e: que admodu trasit totu qd ia pteritu e. O infirme: adhuc pusillu: et no erit pctor. Et qres loci ei et no inuenies. Ostendit quid dixit no erit: non quia omnino no erit: sed quia ad nullos vsus esse poterit. Si enim omnino no erit: nec torqbit. Ia q securitas data e pctori vt dicat: Facia qcqd volo. qz diu uiuo: postea no ero. No erit q doleat: no erit q torqatur. Et vbi e: ite in igne eternu: qui patus e diabolo et angelis ei: S forte mis si igne illu no erut et psument: No illis dice. Ite i igne eternu: qz si futurū no eet etern: et tn qd illic futurū sit. eis futurū sit. vtz oio

Alia lra.
t inuusticiam.

cōsumptio: an dolor z cruciatus: nō tacuit dñs dicēs: Ibi erit ploratus z stridor dentū: Quō q̄ plorabūt z stridebūt dentibus si nō erunt: Quō q̄ adhuc pusillū z nō erit pctōr: nisi quō in sequēti versu exposuit: z q̄rens locū ei⁹: z nō inuenies: Quid est locū eius: Usus ei⁹. Habet enī aliq̄ v̄sus pctōr: Habet. Hic v̄s̄ illo de⁹ ad pbādū iustū: quō v̄sus est diabolo ad pbandum Job: quō v̄sus est Juda ad tradēdū christum. Est q̄ in hac vita qd̄ agit de peccatore. Hic est q̄ loc⁹ ei⁹: quō est in fornace aurificis loc⁹ palee: ardet palea: vt aux purgetur. Sic seuit impi⁹: vt iust⁹ p̄bet. Sz cū transierit t̄ps pbatiōis nr̄e: qm̄ nō erūt qui p̄bent: nō erūt p̄ quos p̄bent. Nunquid qz diximus nō erūt qui p̄bent: nō erūt ipsi. Sed qz iā nō opus erit peccatoribus p̄ q̄s iusti p̄bet: z q̄rens locū eius: z nō inuenies: Nō quere locū peccatoris: inuenies. Be peccatore fecit de⁹ flagellū: dedit ei z honorē: dedit ei z p̄tātē. Aliq̄ enī facit hoc: dat peccatori p̄tātē: flagellat̄ inde res hūane: emendat̄ idē: peccatori illi b̄ redit qd̄ debet: z tū factū est de illo: v̄n̄ proficiat pius: v̄nde deficiat impi⁹. Queres locū eius: z nō inuenies. Mansueti aut̄ hereditate possidebūt terrā. Terra ē illa de qua sepe locuti sumus: hierusalem sancta q̄ liberabit̄ de peregrināōe ista: z i eternū viuet cū deo z de deo. Ergo hereditate possidebūt terrā. Que erunt diuitie ip̄orum: Et delectabunt̄ in multitudine pacis. Belectet̄ hic impius ille in multitudine auri: in multitudine argenti: in multitudine mancipiorū: in multitudine potestremo opū d̄uersarū: in volētie: latissimorū z luxuriorū cōiuniorū. Hec ē potētia cui inuides: iste flos ē qui te delectat. Nonne z si semp sic eēt: plangend⁹ eēt: Que erunt autē deliciae tue: Et delectabunt̄ in multitudine pacis. Aux tuū par: argentū tuuz par: p̄dia tua par: vita tua par de⁹ tu⁹ par. Quicqd̄ desideras: par tibi erit: qz h̄ aux qd̄ tibi ē: nō pōt tibi eē argentū: qd̄ vinum ē nō pōt tibi eē panis: qd̄ tibi lux ē nō pōt eē potus: Be⁹ tu⁹ totū tibi erit. Nāduca bis eū ne esurias: bibes eū ne sitias: illum naberis ab eo ne sis cecus: fulcieris ab eo ne deficias: possidebit te totū integrū: totus integer. Angustias non ibi patieris: cū eo cū quo possides. Totū habebis: totū z ille habebit: qz tu z ille v̄nū eritis: quod v̄num totū: z ille habebit q̄ vos possidet.

Alia lra. hereditabūt.

Hec sunt reliquie hoi pacifico. Hoc z cātauimus: q̄ versus longe qd̄ est i isto psalmo ab his tractatis versib⁹. Sz qz ip̄m cātabim⁹: ad ip̄m claudere debem⁹. Tu tantū securus esto: custodi innocentia: p̄ciosa res est. Furari vis aliquid credo vt acquiras: vide quo manū mittis z v̄nde tollis. Hac vis acq̄rere: hac p̄dis. Acq̄ris pecuniā: p̄dis innocentia. Euigilet pot⁹ cor tuū: qui volebas acq̄rere pecuniā: z p̄dis innocentia. perde pot⁹ pecuniā: custodi innocentia: z vide directionē: qz diriget te de⁹: vt oia q̄cunqz vult velis z tu. Ipsa enī est directio. Nam si tu nolis qd̄ de⁹ vult: curuus eris: z prauitas tua non te p̄mittit planar recto. Custodi ergo innocentia: vide directionē: z noli putare: qz finita ē ista vita: finit⁹ ē hō: qz sunt reliquie homi pacifico. Sermo secundus de secūda parte eiusdem psalmi.

DE psalmo isto loqui charitati v̄re: z iussi sum⁹: z obtēperare debuimus. Voluit enī dñs p̄pter imbrum nimietatē retardare p̄fectionē nr̄am: z impatuz ē nobis ne vacaret: hic erga vos lingua nostra: cū cordis nostri negociū sp̄scitis: sicut z nos vestri. Comēdaueramus aut̄ iā volūtātē dei in isto psalmo: qd̄ nos velit docē: qd̄ admonere: cōtra qd̄ cautos eē: z qd̄ tolerare: z qd̄ sperare. Buo enī genera hōim: iustoz z iniquoz in hac terra z i hac vita cōmixta sūt. Habet̄ singula ista genera p̄prias intentiōes cordis sui. Bonus iustoz conat̄ i sublimia p̄ humilitatē. Ben⁹ iniquoz p̄pōderat ad inferiora per elationē. Hoc t̄m se dep̄mit vt surgat: illd̄ se extollit vt cadat. Ex eo fit vt v̄nū genus toleret: alterū tolere: p̄positūqz sit iustis: ip̄os etiā inq̄s i vitā etnā lucrari. Propositū autem inq̄s reddere mala p̄ bonis: z eos qui sibi vitam eternā volūt si fieri pōt: etiā vita tp̄ali priuari. Egre enī fert z intus iustuz: z iustos iniustū. oneri sibi sunt. Nemo dubitat qd̄ ista duo alterutrum i sibi oneri sunt: sed diuersis intētiomb⁹. Ad hoc enim iust⁹ iniusto oneri est: qz iniustuz eū cēhō vult: s̄ eū iustum fieri: z optat v̄tis: z conatur factis. Inustus aut̄ sic odit iustum: vt nolit eum esse: non vt bonuz velut eē. Quanto enī bonus est: tanto magis oneri est iniquitati illius: z laborat quidez si fieri potest: vt eū iniustū faciat: Si aut̄ nō potest: de medio tollat: et a suo tedio molestiaqz remoueat. Sed et si eum fecerit

iniustu: nihilominus oneri illi erit. Ad enim iustus tantum iniusto oneri est: sed et duo iniusti vix se patiunt: Et quoniam se videt diligere: sciam sibi debet non amicitiam. Tunc autem secum concordat: quoniam in perniciem iusti spirat: non quod se amat: sed quod eum quod amandum erat sibi odit. Contra hunc genus hominum indicit nobis dominus deus noster: tolerantiam et affectum illum charitatis: quem novimus in euangelio: precipiente nobis domino et dicente: Diligite inimicos vestros: et benefacite his qui oderunt vos. Sic et apostolus. Noli vinci a malo: sed vince in bono malo. Contende cum malo: sed de bonitate. Ipsa est enim vera potentia: vel potentia certamine salubre: ut sit bonum contra malum: non ut sint duo mali. Ergo ad psalmum respicite: Ipse partes iustitiae tractate sunt: sequuntur haec. Observabit peccator iustum: et stridit super eum dentibus suis. Dominus autem irridebit eum. Quae: Etiam peccatores strident super iustum dentibus suis. Tunc autem dominus iridet eum: Quoniam prospicit quod veniet dies eius. Acerbè videt cum minatur iusto nesciens horam sui crastina: dominus autem videt et prospicit diem eius. Quem die: Quo reddet unicuique secundum opera sua. Theaurizat enim sibi iram in die ire: et revelationis iusti iudicii dei. Sed dominus prospicit: tu autem non prospicis: indicabit tibi qui prospicit. Tu die iusti quod penas passurus est ignorabas: sed qui scit non te celabit. Non propterea propterea scienti coniungi. Ille hinc oculos cognitionis: tu habeto credulitatem. Quod videt deus: crede tu. Veniet enim dies iusti quem prospicit deus: Qui dies eius vindicte. Necessè est tamen ut vindicet in impiu: vindicet in iniustu: siue pervertat se: siue non se pervertat. Si enim se pervertit: hunc ipsum illo vindicat: quod perit iniquitas. Nonne irrisit dominus prospiciens dies iniquorum duorum: et Iude traditori et Sauli persecutori: Unius diei prospexit ad penam: alteri ad iusticiam. In utroque vindicatum est. Ille est gehene ignibus deputatus: iste celesti voce perstratus. Ergo et tu quem pater iniquum pro oculos fidei: prospice cum deo dies eius: et cum eum videris in te seivente: dic tibi: Iste autem correctus meus erit: aut perseverans mecum non erit. Quid enim? Injusticia iniusti tibi nocet et illi non nocet: Tamen fieri potest: ut non iniquitas eius quod pro eius indignatione: et odium procedit ad ledendum te: non propter ipsum vastet inter: ut te temptet foris. Tuum corpus promit adversitas: illius animu putrefacit iniquitas. Nam et quicquid in te profert: in illum redit. Eius enim persecutio te facit purgatum: illum reu. Cuius plus nocet: Ec-

ce seivendo expoliavit te. Quis dano grauiore percutit: quod amittit pecuniam: an quod amittit fidem? Moritur dolere damna ista: qui habent oculum interiore. Multis enim fulget aurum: si des non fulget. Habet quippe oculos vestri aurum videant: unde fidem videant non habent. Nam si haberent et viderent: utique plus amarent: et tamen quoniam eis frangit fides: clamant: inuidiam faciunt: et dicunt. O fides: ubi est fides. Amas eam ut exigas: ama ut exhibeas. Ergo quia oes qui persequuntur iustos grauiore dano ferunt: et grauiore perniciem afflicta: cum in eis vastat ipse animus. sequitur: et ostendit hunc psalmum. Gladium eduxerunt peccatores: intenderunt arcum suum. Et decipiant inopem et pauperem: et trucidant rectos corde. Framea eorum intret in corda ipsorum. Facile est: ut framea eius: id est gladius eius perveniat ad corpus tuum. Sicut pervenit gladius persecutorum ad corpora martyrum: sed percussio corpore cor mansit illesus. Illius autem cor quod gladium eduxit in corpus iusti: non plane mansit illesum. Hoc psalmus iste testatur. Framea eorum non intret dicit in corpus ipsorum: sed framea eorum intret in cor ipsorum. In corpore occidere voluerunt: in anima moriuntur. Illos enim quorum corpora interficere voluerunt: securos dominus fecit dicens eis: Nolite timere eos qui corpus occidunt: anima autem non potest occidere: Quale est autem seivere: gladio non posse occidere nisi corpus inimici: et posse occidere animam suam. Desipiunt: contra se seivunt: insanunt: non se vident: tanquam si vellet aliquid pro corpore suum ferrum transire: ut cecideret tunicam alterius. Attendis quod pervenisti: et non attendis quod transiisti: Illi cecidisti vestem: tuam carnem. Costat ergo plus esse quod se ledunt iniqui: et quod sibi nocent: quam quod sibi videtur nocere illis quos oderunt. Framea ergo eorum intret in cor eorum. Sententia domini est: aliter fieri non potest. Et arcus eorum coteratur. Quid est arcus eorum coteratur: In fide ipsorum frustratur. Superius enim dixerat. Gladium eduxerunt peccatores: intenderunt arcum suum. Gladium educationem: intelligi voluit apertam oppugnationem. Arcus autem intentionem: occultas insidias intelligi voluit. Ecce gladius eius peremit eum: et dispositio insidiarum eius frustratur. Quid est frustratur: Nihil nocet iusto. Quomodo ergo nihil ei nocuit (verbi gratia) quem sic expoliavit: cui tollendo res suas ad angustias perduxit: Habet quod cantet.

Alia lra. teuagane ruit.

Alia lra. t Gladius

Alia lra. t cōfringatur.

Delius ē modicū iusto sup diuitias peccatorū multas. Sed potētes sunt iniqui: et multa faciūt: et suppetit eis rerū effectus: agendi celeritas: iussionū obedientia sequit. *Psalmus* quid sp sic. *Qm̄* brachia peccatorū cōterent. Brachia ḡ eorū potēna eorū. Quid facturū ē i gebēna: An qd̄ fecit ille diues qui apud supos epulabat: apud iseros torq̄bat: Brachia ḡ eorū cōterent. *Cōfirmat aut iustos dñs.* Quō eos p̄firmat: Quid eis dicit: Quod d̄ in alio psalmo. Sustine dñs: vtiliter age: et confortet cor tuū: et sustine dñm. Quid est sustine dñm: Ad tps̄ laboras: i eternū nō laborabis. Breuis est molestia tua: eterna erit beatitudo tua. Ad modicū doles: sine fine gaudebis. S̄ iter molestias incipis labi: p̄ponit et exemplū passionū christi. Unde qd̄ p̄pter te ptulit: q̄ quare p̄ferret nō habebat. Quātacūq; patiaris: nō puenias ad illas insultatiōes: ad illa flagella: ad illā ignominiosā vestē: ad illā spineā coronā: ad illā postremo crucem nō puenies: qz iam et de pena generis humani s̄blata ē. Cū enī s̄b ātiq; scelerati crucifigerent: nō nullus crucifigit. *Honorata ē et finita ē: finita ē in pena: manet in gratia.* A locis suppliciorū: fecit transitum ad frōtes impatorū. Qui tñ honorē dedit penis suis: quid seruat fidelibus suis: *His ḡ rebus: his verbis: his allocutionib;: s̄b tali exemplo p̄firmat iustos dñs.* Sculāt q̄tū voluerint: et q̄tū p̄missi fuerint peccatores: p̄firmat iustos dñs. Quicq; acciderit iusto: volūtati diuine deputet: nō ptāti inimici. Seuire ille pōt: ferire si ille noluerit si pōt. Et si ille voluerit vt feriat: nouit suū quēadmodū excipiat. Quē enī diligit dñs: corripit: flagellat aut oēm filiū quē recipit. Quid sibi q̄ plaudit iniquus: qz flagellū de illo sibi fecit pater meus. Illū assumit ad misterū: me erudit ad patrimonū. *Nec attendere debem; q̄tum p̄mittat iniustis: s̄ quātū seruet iustis: S̄ debem; optare etiā illis p̄ quos flagellamur: vt pueriant et flagellent.* Sic enī suos fideles erudit ar: qd̄ Saulo flagellū sibi fecerat. S̄ postea puerit et Saulū. Et cū ananie sancto a quo baptizat; ē Saulus diceret dñs illū suscipiēdū eē Saulū: qz vas cēt electio nis: *Rndit ananias timēs et exhorrescēs audita fama Sauli p̄secutoris.* Bñe audiui inqt ego de viro isto quātā p̄secutiōes sanctis tuis fecit in hierosolyma: et nunc ac

ceptis lris vadit vt vbiq; inuenerit iocantes nomē tuū: trahat ac liget et ad pōtices adducat. Et cōtra dñs: Sine iquit. Ego illi ostēdam que illū oporteat pati p̄ noie meo. Reddā illi inqt: vindicabo me de illo: et patiet p̄ noie meo: qui seuit i nomē meū. Erudio vel erudiu p̄ eum alios: erudiā et ipsū p̄ alios. Factū ē hoc: et nouimus q̄ta sustinuerit Saulus: multa plura q̄ fecerat: quasi auarus extractor cū vsuris recepit qd̄ dederat. Sed vide vtrū in illo impletū sit qd̄ mō psalm; dicit. *Cōfirmat aut iustos dñs.* Nō solū inqt idē *Paul;* cū multa mala pateret: sed et glīamur in tribulationib;: scientes qz tribulatio patientiaz opat;: patientia p̄bationem: p̄batio spem. spes aut nō p̄fundit: qz charitas dei diffusa ē in cordibus nostris p̄ sp̄m̄ sanctū q̄ datus ē nobis. Bñ plane iam iustus iā cōfirmat. Quō ḡ iusto p̄firmato nihil nocēbant qui illū insectabāt: sic nec ipse illis q̄s p̄seq̄bat. *Cōfirmat aut iqt iustos dñs: Audi alias voces p̄firmati iusti.* Quis nos sepabit a charitate xp̄i: Tribulatio: an angustia: an fames: an nuditas: an p̄secutio: Quō herebat q̄ reb; talib; n̄ sep̄ abāt: *Cōfirmat aut iustos dñs.* Bescēderūt quidā p̄phe de hierosolyma: et impleti sp̄m̄ scō p̄phetauerūt eidē *Paulo:* qd̄ multa passurus eēt in hierlm̄ ita: vt qd̄ eorū *Agabus* noie: soluta zona alligaret se quēadmodū solet fieri: vt his indicijs reruz: futura demōstraret p̄pha dicens: Sicut alligatum me videtis: sic optet alligari hoīem hūc i hierosolymus. Frēs aut respōso admonitū *Saulū* iā *Paulū* ne se tantis piculis committeret: ceperūt deterrere: et monēdo et rogando reuocare ne iret in hierosolymā. Ille aut q̄ iā in eorū numero erat: de q̄bus dictū ē: *Cōfirmat aut iustos dñs: qd̄ inquit p̄fringitis cor meū: Nō facio aīaz meā p̄ciosā mihi: qz iā dixerat eis quos p̄tulerat i euāgelio: et ipse ipendar p̄ aiab; vris.* Ego enī inqt nō solū alligari: s̄ etiam moripatus sū p̄ noie dñi n̄i *Jesu christi.* *Cōfirmat ḡ iustos dñs.* Quō eos cōfirmat: *Nouit dñs vias imaculatoz.* Qm̄ patiūt mala: vias malas ābulare credūt ab iqrantib;: ab his q̄ nō nouerūt vidē vias imaculatoz. Ille q̄ eas nouit: scit p̄ quā re et az ducat māsuētos suos. Unde dicit in alio psalmo. *Diriget mites i iudicio: docebit māsuētos vias suas.* Quō putatis de testādos homines transeuntes vlcerosum

pauperem iacentem ante diuitis ianuam. Quomodo. Forte huc clausis naribus conspuebatur. Nouerat autem dominus illi seruare paradysum. Quomodo autem sibi optabant vitam illi: qui inducitur purpura et bysso: et epulabatur quotidie splendide. Dominus autem qui prospiciebat dies illi: nouerat eius futura tormenta: et sine fine tormenta. Ergo nouit dominus vias immaculatoz. **Et hereditas eoz in eternum erit.** Hoc in fide habemus. deo nunquam in fide: Deus nouit illa: nunquid in tanta manifestatōe: in quanta non possumus dicere: cum vel equati fuerimus angelis: Non enim nobis tam manifesta erunt: quam erant manifesta: quae sunt manifesta illi qui nec commutari potest: tamen et de nobis quid dictum est: **Bilectissimi nunc filij dei sumus: et nondum apparuit quid erimus.** Scimus quod cum apparuerit similes ei erimus: quoniam videbimus eum sicuti est. Seruat ergo nobis: nescio quid dulce spectaculum omnino: et si cogitari ex aliqua parte in enigmate et per speculum potest: dici tamen nullo modo potest pulchritudo illius dulcedinis quae seruat deo timentibus se. Perficit autem sperantibus in se. Illuc parantur corda nostra in omnibus vite huius tribulationibus et temptationibus. **Noli mirari: quod in laboribus paratis: ad magnum aliquid paratis.** Unde vox illa iusti confirmati: non sunt condigne passiones huius temporis ad futuram gloriam quam reuelabitur in nobis. **Quae erit futura gloria nostra: nisi equari angelis et videre deum: Quantum praestat ceco: qui illi oculos sanauerit: ut videat hanc lucem: Cum sanus factus fuerit ille: nec inuenit quid dignum rependat sanatori suo. Quantumlibet enim ille det: quod dabit tale quale ille prestiterit. Ut plurimum det aurum dabit: et multum aurum dabit. ille lucem prestiterit. Ut nouerit ille: quod nihil dat: videat in tenebris quod dat. Quid ergo dabimus nos medico illi oculos interiores nostros sanari: ad videndam quandam lucem eternam: quod est ipse: Quid illi dabimus? Queramus: inueniamus si possumus: et in angustis inquisitionis nostre exclamemus: Quid retribuam domino pro omnibus quae retribuit mihi: Et quid inueniet? Calicem salutari accipiam: et nomen domini inuocabo. **Potestis inquit bibere calicem quem ego bibiturus sum: Inde Petro amas me. Pascite oues meas. pro quibus biberet calicem domini. Confirmat autem iustos dominus. Nouit dominus vias immaculatoz: et hereditas eoz in eternum erit.**
Non confundentur in tempore malo.
Quid est non confundentur in tempore malo?**

In die tribulationis: in die angustiarum non confundentur: sicut confunditur quae fallit spes. **Quis est qui confunditur? Qui dicit ego quod sperabam non inueni. Non immerito. Sperabas enim de te: aut sperabas de homine amico. Maledictus autem qui spem suam ponit in homine. Confunderis: quia sefellit te spes: sefellit spes posita in mendacio: Omnis enim homo mendax. Si autem ponas spem tuam in deo tuo: non confundentur: quia ille in quo spem posuisti falli non potest. Tamen et ille quem paulo ante commemoravi: iustus: confirmat: positus in tempore malo in die tribulationis: quia non confundebatur quid ait: Gloriamur in tribulationibus scientes: quoniam tribulatio patientiam operatur: patientia probationem: probatio spem: spes autem non confundit. Tamen spes non confundit: Quia in deo posita est. **Id sequitur: Quia charitas dei diffusa est in cordibus nostris: per spiritum qui datus est nobis. Ita datus est nobis spiritus sanctus: quomodo nos fallit cuius tale pignus tenemus. Non confundentur in tempore malo. Et in diebus famis saturabuntur.** Est enim quedam hic saturitas eorum. **Non dies famis vite huius sunt: alij esurientibus illi saturantur. Non unde ille gloriaretur dicens: Gloriamur in tribulationibus: si egestate intus pateret. Videbantur foris angustie: sed intus latitudo erat. Quid autem facit malus homo cum cepit tribulari? Foris nihil habet: ablata sunt omnia: in conscientia nullum solacium est: non est quo exeat quia dura sunt: non est quo intret: quia mala sunt. Merito ei fit quod sequitur. **Omnes peccatores peribunt. Quibus enim locus non datur: quomodo non bibunt? Consolatio non est in externis: non est in internis. Extra sunt enim a nobis: et quibus consolatio nulla est. Et vniuersis qui deum non habent pecunia: amicitia: gloria: facultates mundi seruiunt. et quaecumque bona sunt temporalia: non possunt consolari intrinsecus: quomodo consolabatur ille plenus sagina interiore: et de ipsa sagina ructans: Dominus dedit: dominus abstulit: sicut domino placuit ita factum est: sit nomen domini benedictum. Ergo illis peccatoribus non est locus in his qui foris sunt: quia ibi patiuntur tribulationes: conscientia illos non consolatur. Non est bene illis secum: quia bene esse cum malo non potest. Quisquis autem malus est: male secum est. Torquetur necesse est: sibi ipsi tormentum est. Ipse est enim pena sua: quae torquet conscientia sua. Fugit ab inimico qui poterit: a se quo fugiet. Ita quidam ex parte Bonati venerat ad nos accusatus: et excommunicatus a suis: hic querens quod ibi perdi-******

derat. Sed quia suscipi non potuit: nisi eo loco quo debuit: Non enim deseruit illam partem quasi integer apud ipsos: ut appareret eum non delectatione sed necessitate fecisse. Quia ibi ergo habere non potuit: quod querebat: querebat autem elationem et falsum honorem. et quod non inuenit quod ibi perdidit: et ipse periit. Binebat saucius et non consolabatur. Erant enim in conscientia eius aculei horribiles tacite. Leptauimus consolari eum de verbo dei: sed ille non erat de sapientibus formicis: quae sibi estate collegerunt vni hyeme viueret. Cum enim res sunt tranquille: tunc homo sibi colligere debet verbum dei: et recordere in intimis cordis sui: quemadmodum formica abscondit in cauenosis penetralibus labores estatis. Per estatem enim vacat hoc agere. Venit autem hyems: id est superuenit tribulatio: et nisi iustus inuenerit quod edat: necesse est fame disperat. Iste ergo sibi non collegerat verbum dei: superuenit hyems: non hic inuenit quod querebat: consolari nisi inde non poterat: de verbo autem dei nullo modo. Insuper apud se nihil habebat: foris quod querebat: non inueniebat. Ardebat indignationum et dolorum facibus: agitabatur mens eius violenter: et tam diu occulte: donec etiam erumperet in quosdam gemitus: ita ut inter fratres sonaret: et se audiri nesciret. Uidebamus et dolebamus vehementer: deus scit: tantas penas anime: tantas cruces: tantas gehennas: tanta tormenta. Qui pluribus apparuit impatiens loci habet: si appareret humilis: possit esse ei locus salubris. Talis apparuit ut etiam proficeret. Neque hinc desperare debemus fratres de aliis qui forte elegerit veritatem: et non secuti fuerint necessitatem. Quisq; adeo enim de ceteris desperandum non est: ut nec de isto desperet: quod diu uiuit. De nullo enim uiuente desperandum est. Hoc ergo fratres ex occasione hac scire debuit charitas vestra: ne quis forte aliud vobis dicat. Nam subdiaconus eorum qui cum ei nulla questio commoueret: elegit catholicam pacem et unitatem: et illis dimissis venit: venit reuera sicut eligens quod bonum est: non sicut repudiatus a malis: sic acceptus est ut de eius conuersione gaudeamus: et eum vestris orationibus commendemus. Potens est enim deus qui eum faciat: etiam atque etiam meliorem. Ceterum de nullo pronuntiandum est in aliquam partem: siue in bonam: siue in malam. Quod diu enim hic uiuitur: crastinus dies ignoratur:

Non confundentur in tempore malo: et in diebus famis saturabuntur: quoniam peccatores peribunt. Inimici autem domini statim ut gloriabuntur et exaltabuntur deficientes sicut fumus deficient. Ex ipsa similitudine rem quam insinuauit agnoscite. Fumus a loco ignis erumpens in altum extollitur: et ipsa elatione in globum magnum intumescit. Sed quanto fuerit globus ille grandior: tanto fit vanior. Ab illa enim magnitudine non fundata et solidata: sed pendente et inflata in auribus: eque dilabitur: ut videas ipsam ei obfuisse magnitudinem. Quanto enim plus erectus est: tanto extensus: quanto diffusus undique in maiorem ambitum: tanto fit exilior et deficiens et non apparet. Inimici autem domini statim ut gloriabuntur et exaltabuntur: deficientes sicut fumus deficient. Be talibus dictum est: sicut iamnes et mambres resistunt Moysi: sic et isti resistunt veritati: homines mente corrupti: reprobi circa fidem. Unde autem resistunt veritati nisi inflatione tumoris sui: euntes in ventos: extollentes se quasi iustos et magnos. Quid autem de illis ait tanquam de fumo: Sed ultra non proficiet. Bementia enim eorum manifesta erit omnibus: sicut et illorum fuit. Inimici autem domini statim ut gloriabuntur et exaltabuntur: deficientes sicut fumus deficient. Feneratur peccator et non soluet. Accipit et non reddit: quid est? Non reddit gratiarum actionem. Quid enim a te vult deus: aut quid exigit deus: nisi quod tibi promisit. Et quanta accepit peccator: pro quibus non soluit. Accipit ut sit: accepit ut sit homo: multumque intersit inter ipsum et pecus. Accipit corporis formam: accepit in corpore distinctionem sensuum: ad videndum oculos: ad audiendum aures: ad odorandum nares: ad gustandum palatum: ad contrectandum manus: ad ambulandum pedes: salutemque ipsam corporis. Sed adhuc ista et cum pecore habemus communia. Accipit etiam amplius: id est mentem que possit intelligere: que possit capere veritatem: que possit iustum ab iniusto discernere: que possit indagare: desiderare: creatorem laudare: et iherere illi. Nec omnia accepit et peccator: sed non bene viuendo: si reddit quod debet. Ergo feneratur peccator et non soluit: non reddit ei a quo accepit: non agit gratias: immo vero rependit mala pro bonis: blasphemias: murmur: aduersus

Alia lra.
† vero. † mor.
† honorificati
fuerint et exal-
tati. † quemad-
modum.

Alia lra.
† mutuariur.

Alia lra /
tribuet.

deū indignationē: ergo ille feneratur et nō soluit. **Iust⁹** aut miseretur et comodat. Ille q̄ nihil habet: iste habet. Videte egestatē: videte diuitias: Ille accepit et nō soluit: iste miseretur et comodat. Abūdat illi. Quid si paup̄ ē: Etā sic diues ē: Tu tādē ad diuitias ei⁹ pios oculos intēde. Respi cis enī arcā inanem: cōsciam deo plenam nō respicis. Nō habet extrinsec⁹ facultatē: sed h̄z intrinsec⁹s charitatē. **De charitate** q̄ta erogat et si finit: Et enī si h̄z forl: facultatē dat ip̄a charitas ex eo qd̄ h̄z. Si aut si iuenit foris qd̄ det: dat beniuolētiā: p̄stat cōsiliū si pōt. Ad extremū si nec p̄silio: nec auxilio adiuuare pōt: v̄l voto adiuuat: v̄l orat p̄ cōtribulato: et forte magis ip̄e exaudif: q̄ qui porrigit panem. **Habet sp̄ynde** det: cui plenū pectus ē charitatis. Ip̄a est charitas q̄ dicif: et voluntas bona. Plus a te de⁹ nō exigit: q̄ qd̄ tibi int⁹ dedit. **Clacare** enī nō pōt volūtas bona. Nō enī habēs volūtatē bonā: et si numus tibi supsit: nō porrigis pauperi: ip̄i inter se pauperes p̄stant sibi de volūtatē bona: nō sunt inter se infructuosi. **Vides** cecū duci a vidente: qz numos nō habuit q̄s daret egēs: comodauit oculos nō habēti. **Uñ** h̄ factū est: vt mēbra sua comodaret ei qui nō habet: nisi qz intus inerat voluntas bona: thesaurus pauperū. **In quo thesauro** dulcissima requies: et vera securitas: ad ip̄m amittēdū: nec latro admittit: nec naufragi⁹ metuit. **Seruat** secū qd̄ int⁹ habet: nud⁹ euadit: et plenus ē. **Iustus** q̄ miseretur et comodat.

Alia lra.
quia. tci.
hereditabūt

Quī b̄ndicētes eū hereditate possidebunt terram. Sicut illum iustū: vere solū iustū et iustificatē: q̄ et pauper hic fuit: et diuitias magnas attulit: qui bus faceret diuites eos q̄s inuenit pauperes. **Ip̄e** ē enī q̄ spiritus factō ditauit corda pauperū: et exinanitas aīas cōfiteō peccata: impleuit opulentiā iusticie: q̄ potuit diuitē facere piscatorē: dimittēdo retia sua: qd̄ habebat cōtēnētē: qd̄ nō habebat haurientē: **Infirmā** enī mundi elegit de⁹ vt cōfundēt fortia: **Et** nō de oratore piscatorē: sed de piscatore lucrat⁹ ē oratorem. **De piscatore** lucrat⁹ est senatorē: de piscatore lucrat⁹ ē impatorē. **Quī b̄ndicētes eum** possidebūt terrā hereditate: erunt eius cōheredes: terrā illam terrā viuētū: de qua dicif in alio psalmo: **Spes** mea es tu: portio mea in terra viuētium. **Tu** es ip̄a portio mea inq̄t deo: et non dubitauit deū sibi

facere portionem. **Hereditate** possidebūt terrā. **Maledicētes** aut eū disperiet. **Ut** aut benedicāt q̄ b̄ndicant preitūz est eis. **Mā** ventū ē ad maledicētes: et facti sūt b̄ndicētes: et iā sic disperierūt maledicētes eū: cū ei⁹ munere facti sunt b̄ndicētes: quē et malo suo maledicebāt. **In bono** aut tē ip̄ius b̄ndicunt. **Videte** quid sequitur.

Alia lra.
te desperab

A domino gressus hoīs dirigētur: et viā eius volet. **Ip̄e** hō vt velit viā dñi: ab ip̄o dño dirigunt gressus eius. **Mā** si dñs nō dirigeret gressus hoīs: tam prauī erāt: vt sp̄ p̄ praua irēt: et semitas curuas sequēdo redire nō possent. **Venit** enī ille et vocauit et redemit: et sanguinē fudit. **Hoc p̄ciū** dedit: hec bōa fecit: et mala passus ē. **Attēde** q̄ deus fecerit: de⁹ est: attende q̄ passus sit: hō est. **Quis** iste deus hō: Si tu o hō nō dimitteres deuz: nō fieret p̄ te deus hō. **Parū** tibi enī erat ad remunerationē vel ad donū eius: qz et hoīem te fecit: nisi et hō p̄ te fieret. **Ip̄e** ē enī q̄ direxit gressus nostros: vt viā eius vellem⁹: **A domino** gressus hoīs dirigent: et viā eius volet. **Jam** cū seq̄ris viā christi: nō tibi seculi p̄speritates pmittas. **Per dura** ambulauit: h̄ magna pmisit. **Seq̄re:** **Noli** tantū attendere q̄ iturus es: h̄ et quo ventur⁹ sis. **Tolerabis** dura t̄palia: h̄ ad leticiā puenies sempiternam. **Si** vis sustinere labores: attende mercedē. **Mā** et opari⁹ i vinea deficeret: nisi attēdet qd̄ acceptur⁹ eēt. **Lū** at attēderis qd̄ sis accepturus: oīa tibi erunt vilia q̄ pateris: nec digna estimabis p̄ quibus illud accipias. **Diraberis** tātūz dari p̄ tanto labore. **Mā** vtiq̄ frēs p̄ eterna requie: labor etern⁹ subeund⁹ erat. **Eternāz** felicitatē acceptur⁹: c̄nas passiōes sustinere deberes. **Sz** si eternū sustineres laborē: qñ venires ad eternāz felicitatē: **Ira** fit: vt necessaria t̄palis sit tribulatio tua: q̄ finita venias ad felicitatē ifinitā. **Sz** plane frēs possit eē lōga tribulatio p̄ eterna felicitate. **Verbi** gr̄a: vt qñ felicitas nostra finēz nō habebit: miseria nostra et labor noster et tribulationes n̄re diuturne eēt. **Nam** et si mille annoz eēt: appende mille annos cōtra eternitatē: quid appendis cum infinito q̄tū cunq̄ finitum: decem milia annozum decies centena milia: si dicendum est et milia milium: que finem habent: cum eternitate comparari nō possunt. **Huc** accidit: qz nō solum tēporalē voluit laborē tuū deus: sed etiā breuem. **Paucorū** dierum est

bet tractatoria quā etiā gestis allegauit: cū litigarent de domo cū pcuratore illius qui p̄mittit ablata. Ergo p̄mo tractatori am de illo miserūt: cōquerentes: quia noluit ad illos exire. Hoc enim maxime conqueſti sunt. Unde quō illis deus reddidit: quō de Leciliano dixerūt. Adira similitudo: noluit deus post tot annos reuoluere illis in faciem: quō gestū est: vt oīno vñ dissimulent: et quo effugiant nō iueniāt. Oblitos se dicerent q̄ gesta sunt ante: non eos deus sinit obliuisci: atq; vtinam valeat ad salutē. Nam misericordia sua fecit hoc deus: si considerēt quid sit factū. Ponite ergo vobis ante oculos fratres: vnitatē tunc orbis terrarū: vñ se isti diuiserūt aduersus Lecilianū. Ponite et mō p̄tez Bonati: vñ se maximianiste diuiserūt: aduersus Maximianū. Quō tunc illi Leciliano: hoc nunc isti fecerūt Maximiano. Propterea se et veriores donatistas: dicunt maximianiste: quare reuera facta maiorū suoz ipi mutauerunt. Sic enī erexerūt Maximianuz aduersus Maximianū: quō illi erexerūt Maiorinuz aduersus Lecilianū: et sic queſti sunt isti de Maximiano: quō illi de Leciliano. Nam si meministis hoc dixerūt illi: quō ad eos exire noluerūt Lecilianus: memor p̄scie sue. Ille aut nouerat factionē eoz. Sic et isti p̄curunt: quare noluit ad illos exire Maximianus. Quare Maximiano p̄cedit nosse factionē Maximianistaz: et Leciliano non p̄cedit nosse factionē Bonatistaz: Mōdū erat ordinatū Maximianus: crimina dicebātur de Maximiano. Venerūt ep̄i: voluerunt vt ad eos exiret: nō ē egressus: sic eoz indicat tractatoria actū inserta. Nō est egressus: non improbo: imo et laudo. Si aliquā factionē vidisti: nō debuisti ad factiosos p̄cedere: sed suare cāz tuā: meliori iudicio p̄tis tue. Restabat enim magna pars Bonati: vbi se posset purgare Maximianus: p̄pterea ad illos q̄ iā factionē p̄spirauerūt: exire noluit. Unde quō laudam p̄siliū tuū aduersus Maximianistas: bene attende et cām Lecilianī. Nō vis vt fratri: quō extraneo iudicare. Noluit exire: quō tibi dicēt: Isti factionē p̄spirauerūt p̄tra salutē meā: corrupti sunt aduersum me: si me illis cōmisero: facio p̄iudiciū cause mee. Nō ad eos exibo: seruet causa mea meliorib⁹: et auctoritate grauiorib⁹. Bonū p̄siliū. Quid si hoc dixit Lecilianus: Quis laborabis tu: vt ostēdas que aduersus te istos p̄ alia lucilla cor

rupit: et forte nō inuēturus quō ille tūc vsq; adeo nouerat vt postea gestis apiret. Sed vidisti nescio quid occurrū: renūciatū ē tibi aliqd̄ metuēdū: p̄cedo timori tuo cautelā istā. Recte fecisti. ad tales nō p̄cedē te debas. Erāt enī aliq̄ q̄ d̄ te poterāt iudicare. Attēde nūc Lecilianū. Tu tibi suasti nūmidā: ille orbē fraz: Sed si valē vis aduersus illū sentētias tunc Bonatistaz: valeant nūc aduersus te sine Maximianistaz. Ep̄i illū dānauerūt et te: quare postea egisti cām tuā: et obtinuisti ibi Maximianistas: sicut ille postea egit cām tuā: et obtinuit ibi Bonatistas. Quō ergo tūc factū est: videt an oculos miros et manifesto exēplo reuolutū: talia Maximianistas p̄queri de Maximiano: qualia omnes isti conqueſti sunt de Leciliano. Adirū est fratres: quō moueor: quō deo gratias ago: quare vere misericordia dei ad istos si sapiāt illuminandos forma uit exēplū. Proinde si placet paululū frēs quare et hoc nobis deus in man⁹ dedit: audite conciliū Maximianistaz. Et cū tractaret: idē recitauit p̄ciliū Maximianistarū. Sanctissimis fratrib⁹ atq; collegis p̄ vniuersaz africā. Et cū recitaret: idē dixit: Lota vnitaz ipoz p̄ africā. Sed hic cū illis est catholica: In alijs aut orbis p̄tib⁹ ipi nō sūt cū catholica. Et cū tractaret idē sequētia recitauit iterum. Sanctissimis fratrib⁹ atq; collegis p̄ vniuersam africāz h̄ ē p̄ p̄uincia p̄cōsularē Numidiā Auaritaniā. Bizacenā et Tripolim cōstitutis: sed et p̄sbyteris et diaconib⁹ vniuersis plebib⁹: i v̄itate euāgelij nobiscū militātib⁹. Victorin⁹ Fortunat⁹ et Victorian⁹ Adiggin⁹ Saturnin⁹ Costanti⁹ Lador⁹ Innocenti⁹: Cresconi⁹ Florentin⁹: Salu⁹: alius Saluius: Bonat⁹: Hēmun⁹. Preteratus. Et cū recitaret idē dixit: Ipse ē Asfuran⁹: quē postea receperunt: eū qui i se dixit sententiā recepit postea. Et cū tractaret idē sequētia recitauit: Maximian⁹ Theodorus Anastasi⁹ Bonacian⁹ Bonatus. alius Bonat⁹ Pompei⁹ Pancracius Ianuarius Secūdin⁹ Pascasius Cresconius Rogacianus: alius Maximianus Benenat⁹ Baian⁹ Victorinus Buntasi⁹ Quintasius Felician⁹. Et cū recitaret idē dixit: Iste est Mustican⁹ qui adhuc viuit: sed forte alius est aliū de. Post ea subscribētes dicunt et loca vnde quisq; erat. Et cū retractaret idē sequētia recitauit. Salu⁹ Adiggin⁹ Proculus La

Cōcilium

Augustin⁹

Cōcilium

Augustin⁹

Cōcilium

Augustin⁹

Cōcilium

mide et dicant: ad nos non pertinet. Stylus i-
 cestus est: nescio quos ad communionem tuam
 admisisti: obesse potuit tam longe positus.
 Si ergo vobis obesse non vultis qui in Numi-
 dia est: quod carthagini sit: quod in africa sit: po-
 tuit obesse uniuerso orbi terrarum. Semp vni
 se defendunt: inde se accusant: et nos excu-
 sant. Et cum tractaret idem sequentia: re-
 citauit. Aduertum nostrum penitus declinavit.
 Et cum legeret idem dixit. Quid illi questi
 sunt de Ceciliano? Et cum retractaret se-
 quentia recitauit. Qui usquequaque rebelli-
 alo recalcitras male permisit et ducta mul-
 tudine perditos. Et cum recitaret idem dixit:
 In hoc plus est. Hec de Ceciliano non dixe-
 runt illi: videte quod. Et cum tractaret idem se-
 quentia recitauit. Atque impetrat officiali-
 bus Basilicarum ianuas obsedissent. Et
 cum recitaret idem dixit: Ne intrarent epi.
 Et cum tractaret idem sequentia recitauit.
 Qui ingrediendi nobis atque agendi solentia
 interdicerent facultatem. Hec si episcopum conue-
 nit facere: si christianis licet admittere: si he-
 euangelia prestant: prebet aut iudicet quis
 quis amator aut assertor est veritatis. Hoc
 enim nobis infligit frater aliquis prius: quod
 nunquam faceret alienus. Et cum legeret idem
 dixit. Quid opus est pluribus: dicunt multa et da-
 nat hominem: sed damnationem iam ipsam lega-
 mus. Et cum tractaret idem recitauit. Be-
 creuimus omnes sacerdotes dei presente spi-
 ritu sancto hunc eundem Primum: primo quod
 super viuos episcopos alios subrogauit: quod in-
 cestos cum sanctorum communione miscuerit: quod per-
 sbyteros ad conuersionem in eadem strin-
 gere temptarit: quod Fortunatum presbyterum
 in cloacam fecerit mitti: cum egrotantibus ba-
 ptismo succurrisset: quod communionem Be-
 metrio presbytero denegauit: ut cogeret fili-
 um abdicare: quod idem presbyter obiurga-
 tus sit quod episcopos hospitio suscepisset: quod
 supradictus Primum multitudinem mi-
 serit: que christianorum domos euenteret: quod
 obsessi sunt epi simul et clerici: et postea ab
 eius satellitibus: lapidati sunt: quod in basi-
 lica ceteri sunt seniores: quod indigne ferret
 claudianistas ad communionem admitti: quod
 innocentes clericos putauerit esse damnandos:
 quod se nobis audiendum noluerit exhibere:
 cum basilicarum fores ne ingredere mur
 multitudinis et officialibus incluserit: quod lega-
 tos a nobis ad se missos iniuriose reicerit: quod
 loca multa vi primo. de hinc aucte iudicia-
 ria usurpauit. Et cum legeret idem dixit.

Cociliu.
Augustin.

Cociliu.

Augustin.

Cociliu.

Augustin.

Cociliu.

Augustin.

Cociliu.

Pretermittor ablatorum cum Paulus Aplos di-
 cat: Audet quis vestrum aduersus alium negocium
 habere iudicari apud iniustos et non apud
 sanctos: Videte quale illi crimine obijerit
 quia non apud episcopos agere voluit de locis
 sed apud iudicem. Et cum tractaret idem se-
 quentia recitauit. Preterea alia illecebra
 eius admittit: que per honestate filii nostri si-
 luimus a sacerdotali choro perpetuo esse dana-
 tum: decreuimus: ne eo palpato dei ecclesia: aut
 stagioc: aut aliquo crimine maculet. Quod
 idipsum Paulus Aplos exhortat et admo-
 net: Precipimus autem vobis fratres in nomine
 domini nostri Iesu christi ut discedat ab om-
 ni fratre inordinate ambulante: atque adeo
 non in memores puritatis ecclesie: producibile ex-
 istimauimus omnes sanctos sacerdotes et
 omnes clericos et omnes populos qui se christia-
 nos meminerunt: hac nostra tractatoria com-
 moneri: ut omnes eius communionem: utpote
 damnati diligenti cura horreat. Ipse enim
 de suo interitu rationem reddet: qui hoc no-
 strum decretum non audiendo temptauerit vi-
 olare: Placuit sane nobis et spiritui sancto
 quod episcopi tardis aduertendum referret sub-
 eo: ut quibus sacerdotum sue: vel clericorum sa-
 lutis in memores a die damnationis supra-
 dicti Primum: id est: a die octaua kalen-
 darum Ianuariarum minus a Primumi dam-
 nati communionem recesserint: tali sententia con-
 stringant. Laici quoque nisi se a supradicto
 die damnationis illius: intra die pasce fu-
 ture ab eius consortio separauerint: non posse
 queque nisi per penitentiam siquidem meminerint
 ecclesie reformari. Victorius munacianus
 episcopus subscripsi. Fortunatus dionisianensis episcopus
 subscripsi. Victorianus carcabinensis episcopus
 subscripsi. Florentius ab adrumetu episcopus
 subscripsi. Adigginus belephatarie episcopus
 subscripsi. Innocentius thebaltensis episcopus
 subscripsi. Adigginus pro collega meo Saluiano
 presbitano episcopo subscripsi. Saluius ausauensis
 episcopus subscripsi. Bonatus sabratenensis
 episcopus subscripsi. Gemellus anathabeis
 episcopus subscripsi. Et cum legeret idem dixit.
 Ex ipsis damnatoribus subscripsit et
 Preteratus assurtitanus et Felicianus
 Adusticanus. Et cum tractaret
 sequentia recitauit. Preteratus assurtita-
 nus episcopus subscripsi. Adaximianus stabaten-
 sis episcopus subscripsi. Bacianus camicetes-
 sis episcopus subscripsi. Bonatus fissianensis
 episcopus subscripsi. Theodorus vsulensis
 episcopus subscripsi. Victorianus iubete
 collega Agnosio episcopo subscripsi. Bonatus
 cebresutanus

Augustin.

Cociliu.

Augustin.

Cociliu.

ep̄s subscripsi. Mathalicus thelensis ep̄s
 subscripsi. Pomponi^o macrianensis ep̄s
 scripsi. Pancraci^o balianensis ep̄s subscripsi.
 Januarius aquenensis ep̄s subscripsi.
 Secundus iacodianensis ep̄s scripsi. Pa
 scasius a vico augusti ep̄s scripsi. Creso
 cōiustianē ep̄s scripsi. Rogatian^o ep̄us
 scripsi. Maximiā^o crūminē ep̄s scripsi
 Benenar^o tugucianensis ep̄s subscripsi.
 Ritan^o ep̄s subscripsi. Baian^o tiguale
 nis ep̄s subscripsi. Victorin^o leptimagine
 nis ep̄s subscripsi. Buntasi^o benefens ep̄s
 subscripsi. Quintasi^o captensis ep̄s scripsi.
 Felicianus mustican^o ep̄us subscripsi.
 Victorian^o ex delegatiōe scripsi. Mag
 gan^o ep̄s subscripsi. Latin^o mugiensis ep̄s
 subscripsi. Proculus girbitan^o ep̄s scripsi.
 Helypidius tuldritan^o ep̄us subscripsi.
 Bonatus fabratē ep̄s p̄ fratre z collega
 meo Maximo subscripsi. Proculus gir
 bitan^o p̄ collega meo Ballono scripsi.
 Secundianus pristanensis ep̄s subscripsi.
 Bonat^o samurdacens ep̄s scripsi. Betu
 licus victorianensis ep̄s subscripsi. Anni
 bonius rob. autensis ep̄s subscripsi. Item
 Anniboni^o peti^o a collega meo augēdia
 rensis ep̄us subscripsi. Tertullus abiten
 sis ep̄s subscripsi. Primitian^o ep̄s subscripsi.
 Secundin^o arulianensis ep̄s subscripsi.
 Maxim^o pitanensis ep̄s subscripsi. Cres
 centian^o niurrensis ep̄s subscripsi. Bona
 tus belmēsis ep̄s scripsi. Perseueran
 tius tebertin^o ep̄us subscripsi. Faustini^o bi
 nensis ep̄s subscripsi. Victor altiburinā^o
 ep̄s subscripsi. Dēs numero quinquaginta
 tres. Et cū recitaret idē tractans dixit.
 Paululū dignamini aduertere. Hec ē dā
 natio tua dicim^o illi. Quid vis: hēat boni
 pōd^o an nō hēat. Ego faueo: Proxius di
 co: quia isti oēs falsa in te dixerunt: z audi
 vñ credaz: qz apud alios iudices obtinui
 sti cām tuā: z isti dānati sūt. Si ergo te p̄
 p̄terea credo innocentē: qz nō exiēs ad facti
 olos: alibi ostendih innocentā tuā: vt illi q̄
 te dānauerūt: dānationē mererēt. Signare
 acceptare Lecilianū innocentē dānatū: qz
 noluit exire ad maiores tuos: z sic hūabat
 cām suā orbi frarū: quō tu obfuaisti p̄ filio
 Numidarū. Si innocentem te reddidit se
 des bagaitana: quāto pot^o illū sedes apo
 stolica: Aut vis vt valeāt q̄ p̄mo dānaue
 rūt: Si valēt p̄tra te valēt. Nā illi p̄tra Le
 cilianū nec valēt nec valebūt: tñ qd cōtra
 te iudices attēde. Jā h̄ audent dicere: Sz

nos qui postea dānauimus Maximiā
 stas plēs eram^o. Valeat ergo snia vestra i
 Felicianū. z valeat illoz i Lecilianū: vbi
 bagaitanū p̄siliū fecerūt: z iā Felicianū dā
 naueūt. Adō iniust^o est Felicianus: aut no
 cens recept^o est: aut innocēs dānat^o ē. Si
 ergo nocentē recipis p̄ pace Bonati: cede
 oib^o gentib^o p̄ pace chusti. Si aut p̄ erro
 rē vestrū innocēs dānat^o est: errare potue
 rūt trecēti decē dānantes Felicianū: z nō
 potuerūt errare septuaginta dānantes Le
 cilianū. Quid ergo dicit: Lū audierūt vo
 bis dici: prius vos dānauerūt Maxima
 niste: recurritis z dicitis: si nos plures era
 mus qui dānauim^o Maximiāstas. Ad
 vtrūqz vob cito respōdet: qz z illi vestri p̄o
 res dānauerūt Lecilianū. Si priores va
 lent: cedāt Primitianiste p̄silio Maxima
 nistaz. Si plures: cedāt donatiste orbi fra
 rū: nihil esse arbitror iustus. Pauci sunt
 Maximiāniste: sed priores sūt. Reus re
 um nō facit: si hoc putas: quō dānat^o dam
 nare potuisti: z qz inter damnatores: z ipe
 scriptus est: nec seruauerūt illi locū cāz di
 cēdi. Aliter aut Lecilian^o. Seruatus ē illi
 locus hoīs causā dicētis: sicut habz ipa se
 tētia: qz nec i cōionē receptur^o ē nisi purga
 t^o. Iste aut iueit hic a iudicib^o dānat^o. ille
 inter iudices damnās: sed fuerit ista equi
 tas bagaitani cōsiliū. Proxius totū cōce
 dim^o. Male te dānauerūt Maximiā
 niste. Male dānauerūt z illi priores vñ Le
 cilianū. Tu purgasti te apud bagai: pur
 gavit se ille in trāsmarino iudicio. Cōfen
 sit huic iudicio vniuersus orbis terrarū.
 Quid dicturus es: Plures nos sumus q̄
 Maximiāniste. Estote plēs. Be nūero ḡ
 agam^o. Videte quātū intersit. Absentē te
 dānauerunt Maximiāniste: cū ad eos ex
 ire noluisses. Hoc qdē sile: sic z illi damna
 uerūt absentē Lecilianū cū factionē eoz
 deuittasset: s̄ tu rursus in absentes illos fe
 cisti dici sentētias i p̄silio Bagaitano. At
 vero Lecilian^o p̄s̄is aduersario p̄ntē pur
 gatus est. Beinde alia magna differentia
 iudices Numidas apd quos te purgares
 tu ipe audisti: tu p̄stituit: Maximiāniste
 illos nō petierūt. Apud eos aut a Lecilia
 no Bonat^o vict^o est: quos ps Bonati iu
 dices postulauerat. Rūdet tibi mō Ma
 ximiāniste z iure dicūt: Nos p̄mo venim^o
 ad te de puincia tua: de diocesi ad te p̄ti
 nētis ep̄i: z voluim^o audire cām tuā. Lou
 tempstisti nos: nō ad nos existi. Si timuisti

Augustin^o.

nrm iudiciu: vel sum iudices eligerem. no
ires ad qs tu velles. Quatu insit videte.
Luc aut ipi donatiste lris suis iperatores
petierut: vt decerneret iudices. Improba
uerut eos apud qs victi sut: qs ateq vice
ret: postulauerut: dati sut alij ad eoz peti
tu: et ibi victi sut. Appellauerit ad ipatore:
z ibi victi sut. Seml vict' abses e maxima
nustaz tacet: z ter vict' pns doatista n tacz.
Sz d nuro ptedis cu maximianustis vt di
xi: faueo tibi: treceti decē ples sut q̄ cetū:
vel q̄t fuerut q̄ dānauerut a pte Maximia
ni. P̄mianū: milia epoz per orbē terraz
q̄ damnauerut a pte Cecilian Bonatuz.
Nihil pōderis apd te hre putas. Sz dictu
rus es mihi: Nūqd Bonatistas milia epi
scopoz dānauerut de toto orbe terraruz:
Optie nō dānarūt: Quare nō dānarūt:
Quia iudicio nō interfuerut: si iudicio nō
interfuerut: p̄pterea nō dānauerut: qz cāz
illā penit' nescierut. Ab inocent' quare te
separasti. Venit huc ad te d orbe fraz ba
ptizat' que vis sbaptizare: z te tā letale my
steriū exercētē: z volētē iterare: qd seml da
tur z n amittit: adit cū magna voce z genu
tu z dicit tibi: qd est qd vis facere: rebapti
fare me: Aut nescio qs mesopotamen': ne
scio qs syrus: nescio qs pōtic' vel logi' cō
stitut' Rūdes: qz n habes baptismū. dic il
le. qre. lege eplaz pauli ad me datas: Veit
nescio qs de galacia: d pōto: veit nescio qd
de philadelphia: ad qs ecclias Jobes scri
psit. Venit a colossis: venit a philippis: a
thessolōica: Ego z dic n habeo baptismū:
ad que scripsit Apli: p que tu bēs: z aude
legere eplam meā: q̄ detestaris pacē meā.

**Sermo Tertius de tertia parte
eiusdem psalmi.**

Pars nouissima psalmi hui' in dis
cussa vobiscū: z intractata remā
serat. Proinde sicut vido nō qui
de scdm dispositionē nostrā: h tñ non p̄ter
dispositionē suā: ad reddendū debitū nos
dñs reuocauit. Intēti ergo estote fratres:
vt si possum' deo adiuuāte: vel mō solua
mu sqd nos debere cognoscim'. Quis ē
qui dic qd mō cantauim'. **Iuuenis
fuit z seniu: z nō vidi iustū dereli
ctū: nec semen eius querēs panes.**
Sic q̄si vi' hō loq̄t. Q̄ multuz tps ē etas
vni' hoīs: Et qd magnū ē: vt hō positus
ī vna aliq̄ pte fraz p totaz vitā suā: tā bre
uē: q̄ hūana vita breuis ē: q̄ suis ad sene
ctutē a iuuetue ptuenerit: nō viderit iustū

Alia lra.
i Junior.
tetenim.

derelictū: nec semē ei' q̄rēs panē. Nō ē mi
rādū. Potuit em fieri: vt an vitā ipi' fuis
set aliqs iust' q̄rēs panē: potuit fieri ī alia
pte terraz non vbi ipē esset. Beinde aliud
qd mouet audite. Ecce vnusq̄sq̄ in vob q̄
forte iā senuit: respiciēs cursus etatis sue:
iā pactos sibi: vbi cogitatioē vsat' fuerit: ī
his qs nouit: forte nō ei occurrit iust' q̄rēs
panē: aut fili' iusti q̄rēs panē: h tñ respicit
ad septuras diuinas: z iuenit angustatū iu
stū: z famē passū ī regiōe sua: mutasse aliā
regionē: Inuēit z filiū ipi' Isaac eiusdē fa
mis cā: ī alias ille regiones q̄rētē panē: Et
quō erit verū nūq̄ vidi iustū derelictū: nec
semē ei' q̄rēs panē: Et si verū h iuēit ī spa
cio vite sue: alit tñ iuenit ī lectōne diuina: q̄
fidelior ē q̄ vita hoīm. Quid ē faciamus:
Adiuuēt nos pia studia v̄ra: īspiciam' in
his vsib' psalmi volūtate dei: qd nos itel
ligere velit. Adet' ē em ne vnusq̄sq̄ īfirm':
nō capiēs spūaliter intelligē septuras: eat ī
exēpla hūana. Videat aliq̄ bonos suos
dei esse ī necēte aliq̄: z ī opia q̄rendi panes:
maxie z Paulū Aplm cogitet q̄ dic: In fa
me z siti: ī frigore z nuditate: z scandalizet
apd seipm dicēs: certe verū est qd cātavi:
certe vez ē qd ī ecclia stās tā deuota vo
ce psonui: nūq̄ vidi iustū derelictū: nec se
mē ei' q̄rēs. panē Fallūt nos septure: di
cat apd se z dissoluāt oia ei' mēbra ab ope
re bono: q̄b' mēbris ītrīsecus: qd est gra
ui' z ī interiore hoīe resolut': iā desistat ab
ope bono: z dicat sibi. Ut qd bñ opoz: Ut
qd panē meū frāgo esuriēt: z nudū vestio:
z sine tecto īduco ī domū meū: attēdēs ad
id qd septū ē: nūq̄ vidi iustū derelictū: nec
semē ei' q̄rēs panē: cū videā tot hoīes be
ne viuētes plerūq̄ fame laborātes: Sz si
forte erro ego: vt tā illū q̄ bñ viuūt: q̄ q̄ ma
le viuūt putē bñ viuere: z aliter illū nouit de
us: id est iniquū esse que ego iustum puto:
qd facio de abraā quem iustū ipa septura
cōmēdat: Quid facio d ipō Aplo Paulo
q̄ dic: Imitator es mei estote: sicut ego chri
sti. An vt etiam ego sim ī malis que ille p
tulit ī fame z siti: ī frigore z nuditate: Ita
cogitātē: z vt dixi dissolut' mēbris oib' ite
riorib' a facultate opis boni: possum' ne
frēs tāq̄ paliticū tollere: z apire tectū scri
pture h': z eū s̄mittē ad dñm: Uidet' em
qz obscurū est. Porro si obscurū est: tectū
est: z paliticū quendam aio intueor: z hoc
tectū video: z sub hoc tecto video: z chri
stū latere agnosco. Faciā quātū possuz qd

laudatū est in illis: qui ap̄to tecto ad chri-
 stū paliticū s̄miserūt: vt dicēt illi: Cōstās
 esto fili: remissa sunt enī tibi peccata tua.
 Sic enī fecit interiorē hoīem saluū a para-
 lisi: remittēdo peccata sua: ⁊ p̄stringēdo si-
 dē. Sed erant ibi hoīes: qui nō habebant
 oculos ad videndū interiorē paraliticū
 iam esse sanatū: ⁊ medicū curantē putave-
 rūt blasphemantē. Quis est hic inquit: q̄
 peccata dimittit: Blasphemat iste. Quis
 potest dimittere peccata: nisi solus de⁹: Et
 quia ille erat deus: talia cogitātes audie-
 bat. Hoc verbū de deo cogitabāt: sed de-
 um p̄sentē nō videbant. Fecit ergo ille me-
 dicus aliquid: ⁊ i corpe paralitici: vt ⁊ illo-
 rum qui talia dixerūt: interiorē palisim sa-
 naret. Fecit enī qd̄ viderēt: ⁊ dedit qd̄ cre-
 derent: Eia ergo quisq̄s es tā infirm⁹ ⁊ lā-
 guēs corde: vt attēdens hūana exempla:
 velis a bonis operib⁹ desistere: ⁊ palisi q̄-
 daz interiorē dissolut⁹ es: Hūc ḡ si possu-
 m⁹: ap̄erto isto tecto s̄mittamus ad deū.
 B̄ns enī ip̄e in corpe suo qd̄ ē ecclesia: iuni-
 or fuit primis t̄pib⁹: ⁊ ecce iā senuit. Most⁹:
 ⁊ agnoscitis: ⁊ intelligitis: qz in hoc positi
 estis: ⁊ ita credidistis: qz caput nostrū chri-
 st⁹ ē: corpus capitis illi⁹ nos sum⁹. Nūq̄d
 soli nos: ⁊ nō etiā illi qui fuerūt añ nos. Qui-
 nes qui ab initio seculi fuerunt iusti: caput
 christum habēt. Illuz enī ventuz esse cre-
 diderūt: quē nos venisse iam credim⁹: ⁊ in
 ei⁹ fide ⁊ ip̄si sanati sunt: in cuius ⁊ nos: vt
 cēt ⁊ ip̄se totius caput ciuitat̄ hierl̄m: om-
 nibus cōnumeratis fidelib⁹: ab initio vsq̄
 in finē: adiunctis etiā legionib⁹ ⁊ exerciti-
 bus angeloz: vt fiat illa vna ciuitas sub
 vno rege: ⁊ vna quedā puīntia s̄b vno im-
 p̄atore: felix in p̄petua pace ⁊ salute: lau-
 dans deū sine fine: br̄a sine fine. Corp⁹ au-
 tē christi qd̄ est ecclesia: tāq̄ vn⁹ qdā hō p̄-
 mo iunior fuit: ⁊ ecce iam in fine seculi ē in
 senecta pingui: qm̄ d̄ illa dictū est: Adhuc
 multiplicabit̄ in senecta pingui: multipli-
 cata est sup̄ oēs gentes: ⁊ ipsius vox est at-
 tendētis: quasi vnus hoīs primā etatē su-
 am: ⁊ istā nouissimā respiciēt̄ p̄ omnia: qz
 oēs etates notas habet p̄ scripturas: ⁊ a t̄
 exultās ⁊ monēs: Junior fui primis t̄pib⁹ se-
 culi: ⁊ ecce senex sū: etiā nouissimistēpori-
 bus seculi: ⁊ nūq̄s vidi iustū derelictū: nec
 semen eius q̄rēs panē. Agnouim⁹ hoīem
 iuniorē et senem: ⁊ tanq̄ ap̄to tecto pueni-
 mus ad christū. Sed quis est iust⁹: qui nō
 est visus derelictus: nec semen eius q̄rens

panē: Si intelligis panē: intelligis illum.
 Panis est enī verbū dei: qd̄ nunq̄s ab ore
 iusti discedit. Nā ⁊ in capite suo iustus iste
 tēptatus: hoc respōdit. Quē enī ip̄i dño di-
 abolus ait esuriētī: ⁊ famē patiētī: Sic la-
 pidibus istis vt panes fiāt: r̄ndit: Nō i so-
 lo pane viuūt homo: sed i omni verbo dei.
 Be inde fratres mei attendite: qm̄ faciet iu-
 stus voluntatē dei: Semp̄ enim facit: ⁊ se-
 cundū voluntatē ei⁹ viuūt. Volūtas dei de
 corde ei⁹ nō recedit: quia volūtas dei: ipsa
 est lex dei. Et quid dictū est de tali: Et i le-
 ge eius meditabitur die ac nocte. Panes
 istum manducas vna hora ⁊ dimittis: pa-
 nes illū verbi die ac nocte. Quādo enī au-
 dis: aut qm̄ legis: manducas: qm̄ inde cogi-
 tas: ruminas: vt sis aīal mūdū: nō imūdū:
 Quod significat etiā sapiētia p̄ salomonē
 dicens: Thesaurus desiderabilis requie-
 scit in ore sapientis: vir autē stultus glutit
 illū. Quid enī glutit: Ut non in illo appa-
 reat quod vorauit: oblitus est quod audi-
 uit. Qui autem non est oblitus: cogitat: et
 cogitando ruminat: ruminando delectat.
 Unde dicit: Cogitatio sancta fruabit te.
 Et ecce si seruat te in ruminacione panis
 huus sancta cogitatio: nunq̄s vidisti iustū
 derelictū: nec semen eius querens panes.
Lota die miseretur ⁊ feneratur.
 Feneratur quidē latine dicitur: et qui dat
 mutuum: et qui accipit. Planius hoc autē
 dicitur: si dicamus fenerat. Quid ad nos:
 quid grāmatici velint: Adelius in barba-
 rismo nostro vos intelligit: q̄s in nostra di-
 scititudine vos deserti eritis. Ergo iustus
 iste tota die miseret: ⁊ fenerat: S̄z nō gau-
 deant feneratores. Inuenimus enim quē-
 dam feneratorem: sicut inuenimus quen-
 dam panem. vt vbiq̄ ap̄erto tecto perue-
 niamus ad christum. Nolo sitis fenerato-
 res: et ideo nolo: quia deus non vult. Nā
 si ego nolo: ⁊ deus vult: agite. Si autē de⁹
 non vult: etiam si ego vellē: malo suo age-
 ret qui ageret. Unde apparet deum hoc
 nolle: Bictum est alio loco: Qui pecuniā
 suam non dedit ad vsuram. Et q̄s detesta-
 bile sit: ⁊ q̄s odiosum: q̄s execrandum: pu-
 to quia et ip̄si feneratores nouerūt. Rur-
 sus autez ego ip̄se: immo deus noster: qui
 te phibz eē feneratorē: iubet te eē fenerato-
 rē. Et dicit tibi: fenera deo. Si feneras ho-
 mi: hēs spez: Et si feneras deo: spez nō ha-
 beb. Si feneraueri hoī: id ē mutūā pecuniā
 tuaz dederis: a quo aliqd̄ plus: q̄ dedisti

expectes accipere: nō pecuniā solā: sed ali-
quid plus q̄ dedisti: siue illud triticū sit: si-
ue vinū: siue oleum: siue quodlibet aliud:
si plusq̄ dedisti expectas accipere fenera-
tor es: et hoc improbādus nō laudādus.
Quid ergo inquis facio: vt sim vtilis fe-
nerator: Attēde q̄d facit fenerator. Adm̄
vult dare: certe et pl̄ accipe. Hoc fac et tu:
da modica: accipe magna. Et de q̄ late
crescat fenus tuū. Ba t̄palia: accipe eter-
na: da terrā accipe celū. Et cui dabo forte
dicis: Ip̄e dñs p̄cedit quē feneres: qui ti-
bi iubebat ne fenerator sis. Audi scriptu-
rā: quō feneres dñm. Fenerat inquit dñm
qui miseret paupis. Nō em̄ eget a te dñs:
sed habes aliū qui a te eget. Illi porrigi-
t: ille accipit. Nō em̄ habet paup: q̄d tibi re-
tribuat: et tñ ip̄e vult retribuere: et nō iueit
q̄d: sola i illo remanet beniuolētia orādī p̄
te. Cū aut̄ paup orat p̄ te: tanq̄ deo dicit:
Bñe mutuū accipi: fidedic me: Proin-
de et si nō tenes paupē redditorē: si idoneū
tenes fideiussorē. Ecce deus tibi de sc̄ptu-
ra sua dicit: da secur̄ esto: ego reddā. Quō
solēt dicere fideiussorē: Quid dicā: Ego
reddo: ego accipio: mihi das. Putam̄ ne
et hoc dicit de⁹: ego accipio: mihi das. Pla-
ne si deus xp̄s q̄d non dubitat: ip̄e dixit:
Esuriui et dedisti mihi māducare: Et cū il-
li dicerēt: Quā te vidim⁹ te esurientem: vt
ostēderet se paupū fideiussorē: oīm mēbro-
rū suorū sponzorē: qz ille caput: illi mēbra:
Et cū accipiūt mēbra: caput accipit: cū vni
inquit: ex his minimis meis fecisti: mihi fe-
cisti. Eya auare fenerator: vide q̄d dedi-
sti: vide q̄d acceptur⁹ es. Si dedisses pau-
cam pecuniā: et ille cui dederas p̄ pua pe-
cunia tua: daret tibi magnā villā incōpa-
biliter amplius valentē: q̄ tu pecuniaz de-
deras: quātas gratias ageres: quāta leti-
cia tollerēt: Audi quā possessorē det quē
fenerasti: Venite bñdicti patris mei p̄cipi-
te. Quid: Qd̄ dedistis: Absit. Terrena de-
distis q̄ si nō dedisset in terra putrescerēt.
Quid em̄ inde factur⁹ eēs si nō dedisset:
Qd̄ piturū erat in terra: seruatū est i celo.
Ergo qd̄ seruatū est: hoc accepturi sumus:
Seruatū est meritū: fact⁹ est thesaur⁹ tuus
meritū tuū. Nā vide quid sis accepturus.
P̄cipite regnū qd̄ vobis paratum ē ab
initio mūdi. Cōtra: illi qui fenerare nolue-
rūt: quid audiēt: Ite i ignē eternū qui pa-
ratus est a diabolo et angelis ei⁹. Et quid
vocat̄ regnū qd̄ accipim⁹: Attēdite seq̄n-

tia. Isti ibūt in cōbustionē eternā: iusti au-
tē i vitā eternā. Ad hoc ambite: s̄ emite:
ad hoc fenerate: habetis ch̄istū in celo se-
dentē: in terra petentē: inuenim⁹ quō fene-
ret. Iust⁹ tota die miseretur et fenerat. Et
semen eius in benedictiōe erit. Et
hic nō occurrat carnalis cogitatio. Et
Alia fra. i. illius.
videmus multos filios iustorū fame mouentes:
quō ergo semē ei⁹ in bñdictiōe erit: Semē
eius reliquie ei⁹: vñd̄ hic seminat: et postea
metet. Nāqz ap̄ls dicit: Bonū aut̄ facietes
nō deficiam⁹: tpe em̄ suo metem⁹ infatiga-
biles. Itaqz dū tps habemus ait: opeimur
bonū ad oēs. Hoc est semen tuuz: qd̄ erit
in benedictione. Terre cōmittis: et t̄to am-
plius colligis: ch̄isto cōmittis et p̄des: U-
de ip̄m semen expressius noiātū ab Ap̄lo
cū d̄ elemosynis diceret: s̄ em̄ ait: Qui p̄-
ce semiat: p̄ce et metet: et q̄ semiat i bñdicti-
one d̄ bñdictiōib⁹ et metet: s̄ laboras forte
cū semias: et doles cū miserer: qz miser⁹
vides. Meli⁹ em̄ aliqñ nō habebim⁹ qui-
bus ista dem⁹. Cū oēs incorruptiōe cōmu-
tabunt: nullus esuriet cui porrigas panē:
nlls sitiet cui des potū. Null⁹ nud⁹ erit quē
vestias: nlls pegrin⁹ quem suscipias. Hic
autē inf̄ crūnas: tēptationes: dolores: ge-
mit⁹ mittim⁹ semē. Sed respice ad psalmū
aliū: eūtes ibāt et flebāt mittētes semīa sua.
Attēde qz semē ei⁹ in bñdictione erit. Ve-
niētes aut̄ venient cū exultatiōe: portates
manipulos suos. Et ergo quid sequit̄: et
noli esse piger. Declina a malo et fac
bonū. Noli tibi putare sufficere si nō ex-
polias vestitū. Nō expoliādo em̄ vestituz
declinasti a malo: sed noli arefcere et steril-
esse: sic noli spoliare vestitū: vt vestias nu-
dū. Hoc est em̄ declinare a malo et facere
bonū. Et qd̄ inde habebō: dicitur es. Itaqz
tibi cōmēdauit ille quē feneras: quid tibi
dabit: Vitā et nā dabit tibi: da illi secur̄.
Audi et id qd̄ sequit̄. Declina a malo et fac
bonū. Et inhabita in seculū seculo-
rum. Et noli putare cuz das qd̄ nemo te
videat: aut qz deserit te de⁹: qñ forte dede-
ris pauperi: et p̄secutū fuerit aliq̄s dānuz:
aut aliqua tristitia rei amisse: et dicas tibi:
qd̄ pfuit bona me fecisse opa: Puto non
amat de⁹ hoies qui benefaciūt. Unde ista
vestra sit murmuratio: vñ iste strepit⁹: nlls
quā abundant iste voces: Unusq̄sqz mō
cognoscit has voces: aut in ore suo: aut
in ore vicini sui: aut in ore amici sui. Bele-
at illas deus: et extirpet spinas de agro

Alia fra.
i. seculi.

suo: plantet frugē bonā: et arborē fructife-
 ram. Quid enī tristat es o homo: quod de-
 disti paupi: et alia perdidisti: Nōne videt quod
 perdidisti quod nō dedisti: Quare nō respicis
 ad deū tuū: Tūc est fides: Quare sic dor-
 mit: Excita illā in corde tuo. Attēde quid
 tibi dixerit ipse dñs: quā te ad huiusmōdi bo-
 na opa exhortabat: Facite vobis sacculos
 nō veterascētes: thesaurū nō deficientē in
 celis: quo fur nō accedit. Hoc ergo cōme-
 mora quā plangis in dāno. Quid ploras
 stulte pravi cordis: aut non sani cordis?
 Quare perdidisti: nisi quod mihi nō cōmoda
 sit: Quare perdidisti: Quis tibi abstulit: Re-
 spōdebis fur: Nōne hoc te premonuerat
 ne ibi poneret quo fur possit accedere. Si
 ergo dolet qui perdidit: hoc doleat quod nō ibi
 posuit vñ pure nō potuit. **Qm̄ domi-
 nus amat iudiciū et non derelin-
 quet sanctos suos.** Quā patiunt labo-
 res sancti: nolite putare quod nō iudicat de-
 us: aut puerse iudicat. Qui te monet vt iuste
 iudices: ipse puerse iudicaturus est: Amat
 ille iudiciū: et nō derelinquet sc̄tos suos: S-
 quō: Sic abscondita est apud illū vita sc̄torū:
 vt qui mō laborāt in terra: quā tpe hyemis
 arbores nō hñtes fructū et folia: illo appa-
 rente tāq̄ nouo sole exorto: illud quod in ra-
 dice viuebat: in fructib⁹ appareat. Amat
 ergo ille iudiciū: et non derelinquet sc̄tos
 suos: sed laborat sc̄tus in fame: nō illū de-
 relinquet deus. flagellat oēm filiū quē reci-
 pit. Cōtemnis illū quā flagellat: expauescit
 quā dicit. Unde enī flagellat: Pressurā tē-
 poralibus. Quā dicitur: Quā audiet: veni-
 te benedicti patris mei: percipite regnū quod
 vobis paratū est ab initio mūdi. Noli er-
 go piger esse flagellari: vt sis inter eos qui
 merent recipi. Ipsq̄ adeo ille amat iudici-
 um: et nō derelinquet sc̄tos suos: quos fla-
 gellat ad tps. Et quā flagellat omnē filiū
 quē recipit: nec vnico peccat in quo deli-
 ctū nō inuenit. Quā dñs amat iudiciū: et
 nō derelinquet sanctos suos. Quia ergo
 nō derelinquet eos: forte hoc eis dabit quod
 hic amat: multos annos viuere: senescere.
 Nō attendis quod si senectutē optas venire:
 hāc optas: de quā cū venerit conq̄raris. Nō
 tibi ergo dicat aīa: vel mala vel infirma vel
 paruula: quod verū est: dñs amat iudiciū et
 nō derelinquet sc̄tos suos. Reuera nō de-
 relinq̄t: vt tres pueros in camino laudātes
 nō eos tetigit ignis. Nūquid sancti ei⁹ ma-
 chabei nō erāt: qui in ignib⁹ defecerūt car-

ne: nō fide: Sed hoc inq̄t maiorē questio-
 nem habet: quod cū fide illi nō defecerūt: ille
 illos dereliquerit. Audi quod sequit. **In
 eternū p̄seruabunt:** Tu paucos an-
 nos eis optabas: quod eis si daret dñs: non
 dereliqueret sc̄tos suos. Visibiliter nō de-
 reliquit tres pueros: occulte nō dereliquit
 machabeos. Illis enī dedit vitā t̄palem
 ad p̄fundēdos infideles: illos autē occulte
 coronauit ad iudicādā impietate p̄secuto-
 ris. Nec illos tñ: nec illos dereliquit: quod nō
 derelinquet sanctos suos. Et nihil magnū
 acceperunt tres pueri: si nō in eternum cō-
 seruarentur. In eternum conseruabuntur.

**Iniusti autē punientur: et semen
 impiorū peribit.** Quō semē illius in be-
 nedictiōe erit: sic semen impiorū peribit: Se-
 men enī impiorū opa impiorū. Nā inueni-
 m⁹ rursus filiū impij florē in seculo: et aliq̄
 fieri iustū: et florere in xp̄o. Unde ergo quō
 accipias: vt tectū aperias: et ad xp̄m pue-
 nias. Noli carnaliter: nā decipis: sed se-
 mē impiorū oīa opa impiorū peribit: fructū nō
 habebit: Ad tps enī aliquid valēt: postea
 q̄rent et nō inueniēt quod opati sūt. Nā p̄dētū
 quod opa sūt vox erit illa: Quid nob̄ p̄fuit
 supbia: aut quid diuitiā iactatio cōtulit
 nobis: Transierūt omnia illa tāq̄ ymbra.

**Ergo semen impiorū peribit. Iusti he-
 reditate possidebūt terras.** Rursus
 auaricia nō surrepat: nec tibi aliquā villā
 magnā pmittat: nec quod hic iuberis cōtem-
 nere: ibi speres. Terra est quedā illa viuorū:
 regnū sanctorū. Unde dicit: Spes mea
 es tu: portio mea in terra viuorū. Nam et si
 vita tua illa est: intellige qualē terrā acce-
 pturus sis. Illa est terra viuentiū: hec est
 autē terra morientiū: receptura mortuos
 quos nutriuit viuos. Qualis ergo illa ter-
 ra: talis et ip̄a vita. Si eterna vita: eterna
 fra. Et quō eterna terra: **Et inhabita-
 bunt in sc̄m sc̄li sup eā.** Alia ḡ terra erit
 vbi inhabitabim⁹ in seculū seculi. Nam de
 ista dictum est: Celum et terra transibunt.

**Os iusti meditabitur sapienti-
 am.** Ecce est ille panis: videte quō libenter
 manducet iustus iste: quomodo verset in
 ore suo sapientia. **Et lingua eius lo-
 quetur iudiciū.** Lex dei eius in
 corde ipsius: Ne forte putares cum in
 ore habere quod in corde nō habet: ne for-
 te cōputares eū cū illis de quib⁹ dictū est:
 Popul⁹ hic labijs me honorat: cor autē
 eorū longe ē a me: Et lingua eius loquetur iu-

Alia lra.
 t quia.

Alia lra.
 t autē heredita
 bunt.

diciū: lex dei ei⁹ in corde ipsi⁹. Et quid illi
p̄dest: Et nō supplantabunt gres-
sus eius. Liberat a laqueo verbū dei in
corde: liberat a via praua verbum dei in
corde: liberat a lapsu v̄bū dei in corde. Te
cū ē cui⁹ verbū a te nō recedit. Corde autē
qd̄ mali patit̄ quē custodit deus: Custodē
ponis in vinea: et cōtra fures securus es: et
pōt dormire custos ille: et ipse cadere: et fu-
rē admittere. Nō autē dormit neq; dormi-
tabit qui custodit israel. Lex dei eius i cor-
de ipsius: et nō supplantabunt gressus ei⁹.
Tuiat ergo secur⁹: et inter malos viuat se-
curus: et inter impios viuat secur⁹. Quid
enim iusto mali pōt impius facere: Ecce
vide quid seq̄t. **Cōsiderat peccator
iustū: et querit mortificare eū.** Bicit
enī qd̄ in libro sapientie dicere p̄dictū est:
Grauis ē nobis etiā ad videndū: qm̄ dis-
similis est alijs vita ipsi⁹. Querit ergo mor-
tificare: quē dñs custodit: qui cū illo habi-
tat: qui d ore ipsi⁹: qui d corde nō recedit.
Dimittit eū: Ubi est qd̄ supius dictū est: et
nō relinquet sc̄tōs suos: Ergo considerat
peccator iustus et querit mortificare eum.

**Dñs autē nō derelinquet eum in
manib⁹ eius:** Quare ergo dereliquit mar-
tyres in manib⁹ impiorū: Quare fecerūt il-
lis quecūq; voluerūt: Alios gladio p̄cus-
serunt: alios crucifixerūt: alios bestijs tra-
diderūt: alios ignibus cremauerūt: alios i
catena ducentes: tabe diuturna p̄fecerūt.
Certe nō derelinquet dñs sc̄tōs suos: Bo-
minus autē nō derelinquet eū in manibus
eius. **Postremo ipm̄ filiū suū:** quare dimi-
sit in manib⁹ uideorū: Et hic tectū aperit: si
vis omni interiore mēbro cōstringi: pueni
ad dñm: audi quid dicat alia sc̄ptura: do-
minū p̄uidēs passurū ab impijs. Quid
ait: Terra tradita est i manib⁹ impij: Quid
est terra tradita est in manus impij: Caro
tradita est in man⁹ p̄sequentū. Nō ibi autē
dimisit iustū suū deus: de carne capta edu-
cit aiām inuictā. **Dimitteret deus iustum
suū in manib⁹ impij:** si illū fecisset p̄sentire
impio. **Cōtra qd̄ malū orat i alio psalmo
et dic:** Ne tradas me dñe a desiderio meo
p̄tōri. **Op⁹ est vt a desiderio tuo nō tra-
daris peccatori:** ne cū desideras vitā pre-
sentem: irruas in illā: et p̄das eternā. **A q̄
desiderio nō debet tradi peccatori.** Ab il-
lo de quo itē dicit: Et diē hoīs nō occupi-
ui: tu scis. **Qui em̄ desiderat et cōcupiscit
diē hoīs:** qm̄ illi mutat⁹ fuerit aduersarius:

qd̄ tollat illi diē humanū: qz occidit eū: et
p̄dit hāc vitā: q̄ nō sperat aliā vitā deficit:
et p̄sentit inimico. **Qui autē audit dñm di-
cētē: Noli timere eos q̄ corp⁹ occidūt:** ani-
mā autē nō possūt occide: et si tradat terra i
man⁹ impij: capta terra sp̄s euadit: sp̄i-
ritu euadēte et terra resarget. Spiritus mu-
tabit ad dñm: terra mutabit in celū. Non
enī aliqd̄ de ip̄a terra perit q̄ ad tps̄ tradit
i man⁹ impij: Capilli capit⁹ vestri nūerati
sūt. Ergo securitas: sed si int⁹ sit deus. Si
autē expellat diabol⁹: admittit deus. **Dñs
autē nō derelinquet eū in manib⁹ ei⁹. Nec
damnabit eū cuz iudicabitur illi.**
Habēt aliqua exēplaria: Et cuz iudicabit
eū: iudicabit illi. Illi autē dictū est: cū iudi-
ciū sit de illo. **Possum⁹ em̄ sic loqui vt di-
cam⁹ hoī:** Iudica mihi: id est audi cāz me-
am. Cū ergo cepit audire cām iusti sui
deus: qm̄ optet oēs exhiberi añ tribunal
christi et stare: vt illic recipiat vnusq; que
p̄ corp⁹ gessit: siue bonū: siue malum: Qñ
ergo ventū fuerit ad illud iudiciū: nō eum
dānabit: et si ad tps̄ videat dānari ab hoīe
Et si dixit sn̄iam p̄cōsul in Ciprianū: alia
est illa terrena: aliud tribunal celoz. Ab i-
feriore accepit sn̄iam: a superiore coronam.
Nec dānabit eū cū iudicabit illi. Sed qñ
erit: Noli mō putare: tps̄ laboris est: tps̄
seminis est: tps̄ frigoris est. Et si iter vētos
et si inf pluuias: semina: noli eē piger. **Estas
veniet que te letificet: in qua te gaude-
as seminasse.** Quid ḡ facio modo? **Ex-
pecta dñm:** Et cum expecto quid ago?
Et custodi vias eius: Et si custodiero
quid accipio: **Et exaltabit te vt here-
ditate possideas terrā.** Quā terrā?
Iterū ne aliqua villa occurrat aīo: illa de
qua dicitur: Venite benedicti patr̄ mei:
p̄cipite regnū: qd̄ vob̄ patum est ab initio
mūdi. Quid d̄ illis q̄ nos angustiauerūt:
inf̄ q̄s genuim⁹: qz scādala tolerauim⁹: p̄
quib⁹ seuiētib⁹ frustra orauim⁹: qd̄ de illis
erit: **Seq̄t.** Cū pereūt p̄tōres vide-
bis. Et cū de p̄rio videbis: tu eris ad de-
xterā: illi ad sinistrā. **Hoc at̄ ad fidei oculos
p̄tinet.** Quos fidei oculos qui nō habent
delectāt felicitatē impiorū: et putant se sine
causa esse iustos: quia vidēt hic florere im-
pios. **Qui autē habet oculum illum fidei
quid dicit?** **Vidi impiū superalta-
ri: et eleuari super cedros libani.**
Et puta qz superexaltat⁹ est: vuta or̄ eleua-
tus est: Quid sequitur? **Et trāsui et**

Alia lra.
t̄ viam.

Alia lra.
t̄ capias.

Alia lra.
t̄ perierint.

Alia lra.
t̄ superexaltatū
elauatum.

ecce non erat: et quesivi eum et non est inuentus locus eius. Quare non erat: et non est inuentus locus eius? Quia transisti. Si adhuc carnaliter cogitas: et ista frena felicitas vera felicitas tibi videtur: non dum transisti: Aut equalis illi es: aut infra es. Profice et transi: et cum proficiendo transieris: attendis eum fide. Tu des nouissima ipsi: et dices tibi: ecce non est iste qui sic tumuerat: quod si transires iuxta fumum. Nam et hoc dictum est in isto psalmo supra: Deficientes velut fumus deficiet. Erigit in altum fumus: et in globum tumidum progreditur: quanto magis attollitur: tanto amplius intumescit. Sed cum transieris attende post te. post te enim fumus: si est ante te deus. Noli posteriora ex desiderio attendere: sic attendit vxor Loth: et remansit in via: sed respice ex despectu: et videbis impiu nusquam esse: et queres locum eius. Quis est locus eius? Quod habet potentate: habet diuitias: habet quedam ordinem suum in rebus humanis: ut multa ei obsequantur: ut iubeat et audiat. Iste locus non erit: sed transi: ut tu possis dicere: transiui: et ecce non erat. Quid est transiui? Profeci: pueni ad spiritualia: intraui in sanctuarium dei: ut intenderem in nouissima. Et ecce non erat: et quesivi eum: et non est inuentus locus eius. Custodi innocentiam: Tene quomodo cum auarus es: facellum tenebas. Quod tenebas facellum: ne tibi extorqueat a fure: sic custodi innocentiam: ne tibi extorqueat a diabolo. Sit illa certum patrimonium tuum: de quo sunt diuites et pauperes. Custodi innocentiam. Quid tibi prodest lucrum auri: et danum innocentie? Custodi innocentiam. Et vide directionem. Habeto oculos directos: ut videas directionem: non prauos quibus malos vides et distortos: ut distortus tibi: et prauus videatur deus: quia fauet impijs: et persequitur fideles. Non vides quibus tortum videas: corriges oculos tuos: et vide directionem. Quam directionem? Noli ad peccata attendere. Et quod videbis? Quia sunt reliquie homini pacifico: Quid est sunt reliquie? Cum mortuus fueris: non eris mortuus: hoc est sunt reliquie. Erit illi aliquid et post hanc vitam: hoc est illud semine quod in benedictione erit. Tu dominus: Qui credit in me inquit licet moriatur: viuere. Quia sunt reliquie homini pacifico. Iniusti autem disperunt in idipsum: Quid est in idipsum? In sempiternum: vel omnes simul in vnum. Reliquie impiorum iteribunt: Sunt autem reliquie homini pacifico. Ergo qui non sunt pacifici: impij sunt. Beati enim pacifici: quia ipsi filij dei vocabuntur. Salus autem iustorum a deo

mino: et protector eorum est in tempore tribulationis. Et adiuuabit eos dominus et teruet eos: et erimet eos a peccatoribus. Tolerent ergo modo peccatores iusti: tolerent frumenta zizania: toleret triticum paleam: quia veniet tempus separationis: et erimet semine bonum: ab eo quod igni consumetur. Illud in horreum mitte. illud autem in eternam consumptionem: quia ideo simul fuerunt: primo iustus et iniustus: ut ille supplantaret: ille probaret: postea autem ille danaret ille coronaret. Deo gratias fratres: reddidimus debitum in nomine christi: sed nos caritas debitorum semper tenet. Illa enim vna est: quae et si quotidie reddidit semper debet. Multa diximus aduersus donatistas: multa vobis recitauimus: multas chartas: multa per canonem scripturarum illis cogentibus. Nam et si reprehenderent nos hec quae vobis talia legimus: nos reprehendamus cum vos instruamus. Possumus enim eis et in hac parte sic respondere: factus sum insipiens: vos me coegistis. Tamen fratres animi omnia custodite hereditatem nostram: de qua securi sumus: in testamento patris nostri esse: non in aliqua charta friuola alicuius hominis: sed in testamento patris nostri: inde securi sumus: quia qui fecit testamentum viuere in seculum. Qui fecit testamentum heredi suo: ipse iudicabit de testamento suo. In rebus humanis alius est testator: alius iudex: sed tamen qui tenet testamentum: vincet apud iudicem alterius: non apud alterum iudicem mortuum. Quia ergo securi est nostra victoria: cum ille iudicabit: qui testatus est. Et si enim mortuus est christus ad tempus: sed iam viuere in eternum. Loquamur ergo aduersus nos quicquid voluerit: nos diligamus illos: et nolentes. Nouimus enim fratres: nouimus linguas eorum. Propter quod eis non irascimur: patienter ferte nobiscum. Vident enim in causa se nihil habere: et linguas peruertunt in nos: et incipiunt de nobis dicere: mala multa que sciunt: multa que nesciunt: que sciunt: preterita nostra sunt. Fuimus enim aliqui sicut dicit apostolus: stulti et increduli: et ad omne opus bonum reprobi: in errore peruerso desipientes: et insipientes fuimus: non negamus. Et quantum preteritum nostrum non negamus: tantum magis deum qui nobis ignouit laudamus. Quid ergo heretice: dimittis causas et is ad homines? Quid enim ego sum? Quid sum? Numquid catholica ego sum? Numquid hereditas christi diffusa per gentes ego sum? Sufficit mihi uti ea sum. Vituperas mala mea preterita: quid magnum facis? Seuerior sum

Alia lra.
† liberabit.
† eruct.

Alia lra.
† equitate.

Alia lra.
† diligebat fil.

ego in malo meo q̄ tu: qđ tu vitupasti: ego dānaui. Utinā velles imitari: vt error tu fieret aliqñ p̄terit⁹. Ista sūt mala p̄terita q̄ nouerūt: maxie ī ista ciuitate. Hic enī male vixim⁹ qđ ego p̄fitebor: z q̄ntuz gaudeo de gr̄a dei: tm̄ de meis p̄terit⁹ timeo. Quid dicā: Boleo. Bolerē si adhuc sic eēm. Sz qđ dicā: Gaudeo. Nec h̄ possum dicere. Utinā enī nūq̄ fuissem: qđ qđ tñ fui in nomine christi p̄teritū est. Quod aut̄ mō rephēdūt nō norūt. Sūt adhuc que in me rephēdāt: sed tā multū est ad illos vt h̄ no uerint. Adulta enī ago in cogitationibus meis: pugnās aduersus malas suggestiones meas: z habēs cōflictionē diuturnā: z ppe p̄tinuā vim cū tēptationib⁹ inimici subuertere me volētis. Nemo apud deum in infirmitate mea: z nouit quid pturit cor meū: ille q̄ nouit p̄tū meū. Adibi aut̄ muniū est: vt a vobis dijudicer. aut ab hūano die: ait Ap̄ls: sed neq; ego meip̄m iudico. Adeli⁹ enī me ego noui q̄ illi: sed meli⁹ dē q̄ ego. Nō ergo vobis insultēt de nobis: nō. faciat x̄ps. Bicūt enī: z q̄ sūt: z vñ sūt: malos hic illos nouim⁹: vbi baptizati sunt: Si nos bñ nouerūt: sciūt: qz z nauigauim⁹ aliqñ: sciūt qz z pegrinati sum⁹: sciūt qz alij iuimus z alij redim⁹. Nō hic baptizati sumus: sed vbi baptizati sum⁹: ecclia est nota vniuerso orbi terrarū: z mlti frēs nostri sūt: qui z nouerūt qz baptizati sum⁹: z nobi scum baptizati sūt. Facile est ergo hoc nosse: si qđ fratrū est inde sollicit⁹. Istis aut̄ satisfacturi sum⁹: z demonstraturi aliqđ de testimonio ecclie: cui nō cōmunicāt. Adrito nō nos norūt trans mare baptizatos in christo: qz z trās mare nō hñt christū. Ille enī christū z trās mare habz: qui z trās mare cōmunionē vniuersę ecclie tenet. Quomodo pōt cognoscē vbi sim ego baptizatus: cū cōmunio ip̄i vix trāsit mare. Ele rūt amē frēs mei: qđ eis dicā: Suspiciamini qđ vultis de nobis. Si boni sum⁹ in ecclia christi: frumēta sum⁹: si mali sum⁹ in ecclia christi: palea sum⁹: tm̄ ab area non recedim⁹. Tu q̄ v̄to tēptatiōis foras volasti qđ es: Criticū nō tollet v̄tus ex area. Ex eo ergo vbi es: agnosco quid es: qui p̄ nos dicis tāta: Quicūq; qđ dicif̄ attēde: nō a q̄ dicif̄: sed pctōri inq̄t dic̄ dñs: vt qđ tu assumis testam̄tū meū p̄ os tuū: Bicāt ergo dñs peccatori. Forte est gen⁹ pctōz cui hoc recte dicat dñs: s̄ ī quolibet dicat h̄ dñs: ideo dicit: qz pctōri nō pdest qñ le

gem dei loq̄tur. Nūqđ z auditorib⁹ nō pdest: Utrūq; gen⁹ nos habem⁹ in ecclia: dñs dicēte: z bonoz z maloz. Boni enim cū p̄dicāt quid dicūt: Imitatores mei esto te: sicut z ego christi. Be nob qđ dicif̄: Sz forma estote fidelīū. Hoc nos esse elabora im⁹. Quid aut̄ sim⁹ ille nouerit: ad quē gemim⁹. Be malis tñ dictuz est aliud: Sup cathedrā moysi: sederūt scribe z pharisei: que dicūt facite: q̄ aut̄ faciūt facere nolite. Vides qz in cathedra moysi: cui successit cathedra christi: sedēt z mali: z tñ dicendo bona: nō obsūt auditorib⁹. Quare tu p̄p̄ malos ip̄am cathedrā dimisisti: Redi ad pacem: redi ad p̄cordiā: que te non offendit. Si bona loquor: z bona facio: imitare me. Si aut̄ nō facio qđ dico: habes p̄siliū dñi: que dico fac: Que aut̄ facio noli face re: tñ a cathedra catholica noli discedere. Ecce ī noīe x̄pi ituri sum⁹: z multa dicturi sunt. Quis finis: Lito p̄tēnite cām nr̄az. Nō illis dicatis: nisi frater ad rē respōde. Augustin⁹ ep̄s est ī ecclia catholica: sarcinam suā portat: rationē redditur⁹ est deo. In bonis eū noui: si malus est ipse nouit. Si bon⁹ est: nec sic spes mea est. Hoc ante oīa didici ī catholica: vt spes mea nō sit in hoīe. Adrito ergo vos hoīes rephēditis: qz spem vestraz in hoīem posuistis. Certe cū rephēderint nos: cōtēnite et vos. Nouim⁹ enī qualē locum habem⁹ in corde vestro: qz scim⁹ qualē locū habet̄ in corde nostro. Nolite p̄ nobis certare aduersus illos: quicquid de nobis dixerint: cito trāsite: ne laborantes causa defensionis nr̄e: dimittatis cām vestrā. Hoc enim agūt astute: nolentes z timentes vt de ipsa causa dicam⁹. Ingerūt nob q̄ nos auocēt vt cū intēdim⁹ purgare nos: sileamus ab ipsis cōuincendis. Nā p̄sus qui me dicit malū: dico z ego alia inuērabilia: cito aufer de medio: fini cām meā: de re age ecclesie. Lausam attēde: vbi sis vide. Veritas tibi vndelibet loquat̄: esuriens accipe: ne nūq; ad te pueniat panis: dñs semp qđ rephēdas in vasculo fastidiosus z calūniosus inquiris.

Explicit Tractatus de ps. XXXVI

Incipit Tractatus de ps. XXXVII

Prefatio.

Oportune ad id qđ cantauim⁹: iniq̄tate meā ego pnūcio: z curaz gero p̄ pctō meo: respōdit hec mulier de lectione euāgelij. Iniquitates enī eius intuēs dñs.

canem appellavit dicens: Non est bonum p... nem filiorum mittere canibus. At illa que no... uerat iniquitatem suam pronuntiare: et curam gere... re pro peccato suo: non negavit quod veritas... dixit: sed misericordiam confessam postquam impetra... vit: curam gerens pro peccato suo. Nam et curari... petiverat filiam suam: fortassis in filia signifi... cans vitam suam. Psalmum ergo totum quantum... possumus: dum consideramus et tractamus... ad veritatem. Assit dominus cordibus nostris: ut... salubriter hic inveniamus voces nostras: et... quod invenierimus proferamus: nec difficulter... inveniendo: nec imperite proferendo.

Titulus eius est. Psalmus ipsi David in recordatione sabbati.

Querimus que nobis scripta sunt de sancto David propheta: ex cuius semine dominus noster Iesus christus secundum carnem: et inter bona que de illo nobis nota sunt per scripturas: non invenimus eum aliquam recordatum sabbati. Quid. n. ita recordaretur secundum illam observationem iudeorum qua observabant sabbatum: Quid ita recordaremur quod inter septem dies necessario veniebat? Observandum ergo erat: non sic recordandum. Non autem recordatur nisi quod in presentia non est positum (verbi gratia) In hac civitate recordatur carthagine ubi fuisti aliquando: et hodie die recordatur hesternum diem: vel portum: vel quolibet anteriorum: et aliquid factum tuum quod iam fecisti: aut ubi fuisti: vel cui rei interfuisti. Quid tibi vult ista recordatio sabbati fratres mei? Que anima sic recordatur sabbatum? Quod est hoc sabbatum? Cum gemitu enim recordatur. Et cum psalmus legeret audisset: et modo cum retexerimus audiet: quantum sit meror: quantum gemitus: quantum fletus: quantum miseria. Sed felix est: qui sic miser est. Et dominus in euangelio beatos appellavit quosdam lugentes. Et beatus si lugens: Unde beatus si miser: Immo miser esset: si lugens non esset. Talem ergo et hic accipiamus sabbatum recordantem: nescio quem lugentem: et tamen nos sinus ipse nescio quis. Est enim hic quidam dolens: gemens: lugens: recordans sabbatum. Sabbatum requies est. Sine dubio iste nescio quomodo in inquietudine erat: quod tamen cum gemitu requiem recordabatur. Ipse itaque inquietudinem quam patiebatur narrat et commendat deo: nescio quid gravius timeat quam erat ubi erat. Nam quia in malo est apte dicat: nec interprete opus est: nec suspitio: nec pietura: in quo malo sit: non dubitatur ex eius verbis: nec opus est ut queramus: sed ut quod dicit intelligamus: et nisi

si peius aliquid timeret: quam erat illud quod tenebatur: non sic inciperet.

Expositio psalmi.

Domine ne in indignatione tua arguas me: neque in ira tua emendes me. Futurum est enim ut quidam in ira dei emendentur: et in indignatione arguantur. Et forte non omnes qui arguuntur emendabuntur: sed tamen futuri sunt in emendatione quidam salvi. Futurum est quidem quod emendatio nominata est: sic tamen quasi per ignem: futuri sunt quidam qui arguentur et non emendabuntur. Nam utique arguet eos quibus dicitur: Esuriivi et non dedistis mihi manducare: sitiivi et non potastis me: et cetera que ibi persequens: quando inhumanitatem et sterilitatem increpat: dicens malis ad sinistram constitutis: quibus dicitur: Ite in ignem eternum qui paratus est diabolo et angelis eius. Nec iste grauiora formidans: excepta vita ista: in cuius malis plangit et gemit: rogat et dicit: Domine ne in indignatione tua arguas me. Non sum inter illos quibus dicitur: Ite in ignem eternum: qui paratus est diabolo et angelis eius. Neque in ira tua emendes me: ut in hac vita purges me: et tale me reddas: cui iam emendatorio igne non opus sit: propter illos qui salvi erunt: sic tamen quasi per ignem. Quare: nisi quod hic edificat super fundamentum ligna: fenestra: stipulam: Edificaret autem aurum: argentum: lapides preciosos: et de utroque igne securi essent: non solum de illo eterno: qui in eternum cruciaturus est impios: sed etiam de illo qui emendabit eos qui per ignem salvi erunt. Dicit enim: Ipse autem salvus erit: sic tamen quasi per ignem: Et quod dicit: salvus erit: ostendit ille ignis. Ita plane quis salvi per ignem: grauior tamen erit ille ignis: quam quod quid potest homo pati in hac vita. Et nostris quantumta hic passi sunt mali: et presentia pati: tamen tanta passi sunt: quantumta potuerunt pati et boni. Quid. n. quisque maleficus latro: adulter sceleratus. sacrilegus protulit legibus: quod non protulit martyr in confessione christi: Ista ergo que hic sunt mala: faciliora sunt: et tamen videte quem admodum ea homines ne patiatur quicquid iufferis faciunt: quanto melius faciunt quod iubet deus: ne illa grauiora patiatur. Quare autem petit iste ne in indignatione arguatur: neque in ira emendet? Tandem dices deo: quoniam iam ista que patior multa sunt: magna sunt: queso ut sufficiant: et incipit illa numerare satisfaciens deo: offerens illa que patitur: ne peiora patiatur. Quoniam sagitte tue infixae sunt mihi: et confirmasti super me

Alia lra. + furore tuo + corripias

Alia lra.
I facie.

manum tuā. Non est sanitas in carne mea a vultu ire tue: Jam hec dicebat que hic patiebatur: et tū hoc iam de ira dñi: qz de vindicta domini. Be qua vindicta: Quā excepit de Adā. Non em̄ in illum nō est vindicatus: aut frustra dixerat deus: morte morieris: aut aliquid patimur in ista vita: nisi ex illa morte quā meruimus p̄mo pctō. Eten̄ portam⁹ corpus mortale plenū temptationib⁹: plenū sollicitudinib⁹: obnoxium dolorib⁹ corporalib⁹: noxium indigētis: mutabile et languiduz cū sanū est: qz vtiqz nōdū plene sanū. Nā vñ dicebat: nō est sanitas in carne mea: nisi qz ista que hui⁹ vite dicit sanitas: bene intelligentibus et sabbatū recordantib⁹: non est vtiqz sanitas: Si nō māducaueris inq̄ etat fames. Ista fames naturalis quidam morib⁹ est: qz natura nobis facta ē pena ex vindicta. P̄mo homini qd̄ erat pena: natura nobis est. Cū dicit et Ap̄ls: fuim⁹ et nos natura filij ire sicut et ceteri. Natura filij ire: id ē portātes vindictā: Sz quare dicit: fuim⁹: Quia spe iam nō sum⁹: nā re adhuc sumus. Sz illud meli⁹ dicimus: qd̄ spe sum⁹: qz certi sumus de spe. Nō em̄ incerta est spes nostra: aut de illa dubitamus. Audi ip̄am gloriā in spe. In nobismetipsis inquit ingemiscim⁹ ad optionē: expectantes redēptionē corporis nr̄i. Quid em̄: Nōdū redemptus es o Paule: Nōdū p̄ te precii p̄solutū est: Nōne sanguis ille iam fusus est: Nōne ip̄m est precii omnium nostruz: Nōne ip̄m: Sz vide qd̄ ait: Spe em̄ salui facti sumus. Spes aut̄ q̄ videtur nō est spes. Quod em̄ videt q̄s qd̄ sperat: Si aut̄ qd̄ nō videm⁹ speram⁹: p̄ patientiā expectam⁹. Quid aut̄ expectat p̄ patientiam: Salutē. Cuius rei salutē: Ip̄ius corporis: qz hoc dixit redēptionē corporis nō hri: Si salutē corporis expectabat: si erat salus illa quā habebat. Esuries sitis interficit: si subuentū nō erit. Ad medicamentū em̄ famis est cib⁹: et medicamentū sitis est potus: et medicamentū fatigatiōis est somn⁹. Betrabe ista medicamēta: vide si nō interficiūt illa q̄ existūt. Si sepositis istis nō sūt morbi: est sanitas. Si aut̄ habes aliqd̄ qd̄ te possit interficere: nisi māducaueris: noli gloriari de sanitate: s̄ gemens expecta redēptionē corporis tui. Gaude te redēptū: s̄ nōdū re: spe secur⁹ esto. Eten̄ si nō gemerit in spe: nō puenies ad rē. Hoc ergo nō est sanitas. Ait: Nō est sanitas in carne

mea a vultu ire tue. Unde ergo sagitte infixæ: Ipsam penā: ip̄am vindictā: et forte dolores q̄s h̄ necesse ē pati: et animi et corporis: ip̄as dicit sagittas: Be his em̄ sagittis: et sanctus Job fec̄ cōmēmorationē. Et cū esset in illis dolorib⁹: dixit sagittas dñi infixas sibi. Solemus tñ et verba dei sagittas accipere. Sz nunqd̄ ab his posset iste sic dolere se pcuti: Verba dei tanq̄ sagitte excitāt amorē nō dolorē. An qz et ip̄e amor nō potest esse sine dolore: Quicqd̄ em̄ amamus et nō habem⁹: necesse est vt doleam⁹. Nā ille amat et nō dolet: q̄ habet qd̄ amat. Qui autē amat vt dixi: et nōdū habet qd̄ amat necesse est vt i dolore gemat. Inde illa i p̄sona ecclesie sponsa christi: in cāticocāticorū: Quā vulnerata caritate ego sū. Vulneratā se dixit caritate. Amabat em̄ quiddā et nōdū tenebat: dolebat qz nōdū habebat. Ergo si dolebat vulnerata erat: sed h̄ vulnus ad veram sanitatē rapiebat. Qui hoc vulnere non fuerit vulneratus: ad veram sanitatē nō potest puenire. Nunquid ergo vulnerat⁹ semp̄ erit in vulnere: P̄sumus itaqz etiā sic sagittas infixas accipere: id ē verba tua infixæ cordi meo: et ex ip̄is v̄bis tuis factū vt recordarer sabbatū: et ipsa recordatio sabbati: et nōdū retentio facit me nōdū gaudere et agnoscere: nec sanitatē esse in ipsa carne: neqz dici debere: quia cōparo istā sanitatē illi sanitati quāz habeo in reque sempiterna: vbi corruptibile hoc induet icorruptionē: et mortale hoc induet immortalitātē: et video quia in illius sanitatē cōparatione ista sanitas morbus est. Non est pax ossibus meis a facie peccatorū meorū. Queri solet cui⁹ sit vox: et aliq̄ accipiūt christi: p̄pter qd̄ dā q̄ hic dicunt d̄ passiōe christi: ad q̄ paulopost veniem⁹: et agnoscem⁹ q̄ de passione christi dicunt. Sz nō est pax ossibus meis a facie pctōz meorū: quomō diceret qui nullū peccatū habebat: Coartat nos q̄ intelligēdi necessitas ad agnoscenduz tanq̄ plenū et totū christū: id est caput et corpus. Cū em̄ christus loquit: aliqñ ex p̄sona solius capitis loquit: qd̄ est ip̄e saluator: nat⁹ ex Maria virgine. aliqñ ex p̄sona corporis sui: qd̄ ē sancta ecclesia diffusa toto orbe terraz. Et nos in corpe ip̄ius sum⁹: si tñ fides nr̄a sincera sit in illo: et spes nostra certa: et caritas nostra accēsa. sum⁹ in corpe ip̄ius et mēbra ip̄ius: et inuenimus nos ibi loqui. Ap̄lo dicēte: Quā mēbra sum⁹ corporis ei⁹.

Et multū loq̄ dicit h̄ Ap̄ls. Nā si dixerim⁹
 v̄ba nō esse christi: nō erunt ⁊ illa v̄ba chri-
 sti: *Be⁹* meus de⁹ meus vt qd̄ me dereliq̄-
 sti: *Et* tibi em̄ habes: de⁹ meus de⁹ me⁹ vt
 qd̄ me dereliq̄sti: lōge a salute mea v̄ba de-
 lictorū meorū. Quō hic habes a facie pec-
 catorū meorū: sic ⁊ tibi habes verba delic-
 torū meorū. *Et* si christus vtiq̄ sine pecca-
 to ⁊ sine delicto: incipim⁹ nō putare verba
 illa psalmi illi⁹ esse. *Et* valde durū ⁊ cōtra-
 riū est: vt ille psalmus nō ptineat ad chri-
 stū: vbi habemus tā apertā passionē eius:
 tanq̄ ex euāgelio recitet. *Ibi* em̄ habem⁹:
Diuiserūt sibi vestimēta mea: ⁊ sup̄ vesti-
 mentū meū miserūt sortē. *Quid* qd̄ ip̄e do-
 minus in cruce pendēs primū versū psal-
 mi ip̄ius ore suo ptulit ⁊ dixit: *Deus* me⁹
 deus me⁹ vt quid me dereliq̄sti: *Quid* vo-
 luit intelligi: nisi illū psalmū totū ad se pti-
 nere: qz caput ip̄ius ip̄e pnūciauit: *Ibi* au-
 tē sequit ⁊ dicit: *Verba* delictorū meorū:
 nō est dubiū qz vox christi est. *Unde* ergo
 pctā: nisi de corpe qd̄ est ecclesia: *Quia* lo-
 quit corpus christi ⁊ caput. *Quare* tanq̄
 vnus loquit: *Quia* erūt duo inquit in car-
 ne vna. *Sacramentū* hoc magnum est: ait
 Ap̄lus: *Ego* aut̄ dico in christo ⁊ in eccle-
 sia. *Unde* etiā cū ip̄e loqueret̄ i euāgelio:
 respondēs eis qui questionē intulerunt de
 vxore dimittenda: ait: *Nō* legistis qd̄ scri-
 ptū est: qd̄ de⁹ ab initio masculū ⁊ feminaz
 fecit eos: ⁊ relinquet homo patrē ⁊ matrē: ⁊
 adheret vxori sue: ⁊ erunt duo: in carne
 vna: *Igitur* iā nō duo: sed vna ē caro. *Si*
 ergo ip̄e dixit: iā nō duo sed vna est caro:
 quid mirū si vna caro vna lingua: eadem
 verba: tanq̄ vni⁹ carnis capitis ⁊ corporis:
 Sic audiam⁹ tanq̄ vni⁹: s̄ tñ caput tanq̄
 caput: ⁊ corp⁹ tāq̄ corp⁹. *Nō* diuidunt p̄
 sone: s̄ distinguūt dignitas: qz caput saluat:
 saluat corpus: *Caput* exhibeat misericordiaz:
 corpus defleat miserā. *Caput* est ad pur-
 gāda pctā: corpus ad p̄sitenda pctā: vna
 tñ vox. *Ibi* n̄ scriptū ē: qñ dicat corp⁹: qñ
 caput: si nos in audiendo distinguim⁹: ille
 aut̄ tanq̄ vnus loquit. *Quare* em̄ nō di-
 cat: pctōz meorū: qui dixit: *Esuriui* ⁊ n̄ de-
 distis mihi māducare: sitiui ⁊ nō dedistis
 mihi potū: hospes fui: ⁊ nō recepistis me:
 infirm⁹ ⁊ in carcere: ⁊ nō visitastis me: *Cer-*
te dñs nō fuit in carcere. *Quare* nō hoc di-
 ceret: cui cū dictū esset: qñ te vidim⁹ esurie-
 tē ⁊ sitientē: aut in carcere ⁊ nō ministraui
 mus tibi: rñdit sic: ⁊ ex p̄sona corporis sui in

dicās se dixisse: cū vni ex minimis meis nō
 fecistis me: nec mihi fecistis: *Quare* nō di-
 cat a facie pctōz meorum: qd̄ dixit Saulo:
 Saule saule: quid me p̄sequeris: qui vtiq̄
 in celo iā neminē p̄secutorē patiebat: *Sed*
 quō ibi caput loquebat̄ p̄ corpore: sic ⁊ h̄
 caput dicit corpus: cū capitis voces audi-
 tis: *Sz* neq̄ cū corporis voces audieritis: se-
 parel̄ caput: qz iā nō duo s̄ vna caro. *Nō*
 est sanitas in carne mea a vultu ire tue: sed
 fortasse iuste tibi de⁹ iratus ē o Adā: o ge-
 nus hūanū: iniuste irat⁹ est deus: qz dixisti
 iā agnoscēs ip̄am penā tuā in corpe chri-
 sti p̄stitutus hō: nō est sanitas i carne mea
 a vultu ire tue: expone iusticiā ire dei: ne te
 excusare videaris illū accusare: sequere ⁊
 dicvñ ira dñi: nō est sanitas in carne mea:
 a vultu ire tue nō est pax ossib⁹ meis. *Re-*
petuit id qd̄ dixit: non est sanitas in carne
 mea: hoc est em̄: nō ē pax ossib⁹ meis. *Nō*
 aut̄ repetiuit a vultu ire tue: s̄ cām dixit ire
 dei. *Nō* est pax inq̄t ossib⁹ meis a facie pec-
 catorū meorū. *Qm̄* iniquitates mee
 sustulerūt caput meū: sicut ⁊ fascis
 grauis grauate sunt sup̄ me. *Et* hic
 causaz p̄misit ⁊ effectū sbiecit: quid vñ cō-
 tigerit dixit: iniquitates mee sustulest̄ caput
 meū. *Nemo* em̄ sup̄bus: nisi iniqu⁹ cui su-
 stollit̄ caput: sursum tollit̄ qd̄ erigit caput ad-
 uersus deū. *Audistis* cū lectio legeret̄ libri
 ecclesiastici: *In*itū sup̄bie hoīs apostata-
 re a deo. *Ille* qd̄ p̄or noluit audire p̄ceptū:
 sustulit iniquitas ip̄ius caput aduersus deū.
Et qz iniquitates sustulerūt caput ei⁹: qd̄ illi
 fecit de⁹: *Sicut* fascis grauis grauate sunt
 sup̄ me. *Leuitatis* est erigere caput: qñ ni-
 hil portat qd̄ erigit caput. *Quia* ḡ leue ē qd̄
 p̄t erigi: accipit pondus vñ possit cōpri-
 mi. *Cōuertet* em̄ labor ei⁹ i caput ei⁹: ⁊ ini-
 q̄tas ei⁹ i verticē ei⁹ descendet: *Sicut* fascis
 grauis grauate sūt sup̄ me. *Cōputruerūt*
 ⁊ putruerūt liuores mei: *Iā* qd̄ liuores
 h̄z: nō est sanus. *Adde* qz ip̄i liuores cōpu-
 truerūt ⁊ putruerūt. *Un̄* putruerūt: *Quia*
 cōputruerūt. *Iā* quō hoc explicet̄ in vita
 hūana: q̄s nouit: *Habeat* aliq̄s sanū olfa-
 ctū aie: sentit quō puteat̄ pctā. *Cui* putori
 pctōz p̄trarius erat odor ille: de quo dicit
 Ap̄ls: *Christi* bon⁹ odor sumus deo i om-
 ni loco his qd̄ salui sunt. *Sz* vñ nisi de spe:
Un̄ nisi de recordatiōe sabbati: *Aliud*. n.
 plāgimus in hac vita: aliud p̄sumim⁹ i illa
 vita. *Qd̄* plāgit̄ putet: qd̄ p̄sumit̄ flagrat.
Ergo nisi eēt ille tal⁹ odor qd̄ nos inuitaret:

Alia lra.
 †sup̄greffe sūt.
 †onus graue.

Alia lra
 †putruerūt ⁊
 corrupte sūt
 cicatrices mee

nunquā sabbatū recordaremur. Sed qz ha-
 bemus p spm̄ ipm̄ odorē: vt dicam⁹ spon-
 so: Post odorē vngentorū tuorū currem⁹:
 auertim⁹ a putorib⁹ nostris olfactū: z cō-
 uertētes nos ad ipm̄ aliquātulum respira-
 mus. Sed nisi ad nos oleant z mala nra:
 nūquā istis gemitib⁹ cōsitemur: Cōputruerūt
 z putruerūt liuores mei. **Uñ: A facie in-
 sapientie mee.** Unde dixit supius a fa-
 cie peccatorū meorū: inde nūc a facie in-
 piētie mee. **Aduersus afflict⁹ sum
 z curuat⁹ sum vsq; in finē:** Quā cur-
 uat⁹ est: Quia elat⁹ erat. Si fueris hūilis
 erigeris: si fuerit elat⁹ curuaberis: Nō enī
 deent deo pōdus vñ te curuet: Illud erit
 pōdus fascis pctōz tuorū: hoc replicabit
 in caput tuū z curuaberis. Quid ē autē cur-
 uari: Nō se posse erigere. Tale iuenit dñs
 mulierē p decē z octo annos curuaz: nō se
 poterat erigē: Tales sūt q in terra cor hñt.
 At vō qz iuenit mulier illa dñm: z sanauit
 eā: habeat sursum cor. In q̄tū: tñ curuat⁹ ad
 huc gemit. Curuat⁹ enī ille q dicit: Corp⁹
 enī qd corrupit aggrauat animā: z depmit
 terrena inhabitatio sensū multa cogitatē.
 In his gemit vt illud accipiat: recordet
 sabbatuz: vt ad sabbatū puenire mereat.
 Qd enī celebrāt iudei signū erat. Cur⁹ rei
 signū: Quā iste recordat⁹ q dicit: **Aduersus
 afflict⁹ sū z curuat⁹ sum vsq; in finē.** Quid
 est vsq; in finē. Usq; in mortē. Tota die
 cōtristatus ambulabā. Tota die si-
 ne intermissione. Hoc dicit tota die: tota vi-
 ta. Sz ex q cognouit: Ex q sabbatū recor-
 dari cepit. Qd diu enī recordatur qd nō dñ
 habet: nō vis vt p̄tristatus incedat: Tota
 die p̄tristatus ambulabā. **Quā ani-
 ma mea cōpleta ē illusiōib⁹ z nō ē
 sanitas in carne mea.** Ubi q̄ est totus
 hō: Anima z caro ē. Aīa cōpleta est illusi-
 onib⁹: caro sanitatē nō habet: qd remanet
 vñ sit leticia: Nōne oportet vt cōtristetur:
 Tota die p̄tristat⁹ ambulabā. Tristitia no-
 bis sit: donec z aīa nra exuat illusiōib⁹: et
 corp⁹ nostz induat sanitatē. Illa ē enī vā
 sanitas q immortalitas. Que sūt autē illusi-
 ones aīe: si voluero dicē tps qñ sufficit: Lu-
 tus enī aīa ista nō patit. Breue est qd ad-
 moneo: quō aīa nra cōpleta ē illusiōibus.
**A facie iparū illusiōnū aliqñ vix orare p-
 mittimur.** De corporib⁹ cogitare nō noui-
 mus: nisi imagines: z sepe irruūt q̄s nō qri-
 mus: z volum⁹ ex hac i hac ire. z ab illa in
 illā trāsire: z aliqñ vis redire ad id qd cogi-

tabas: z dimittere vsi cogitas: z aliud tibi
 occurrit. Uis recordari qd oblit⁹ eras z nō
 tibi venit in mentē: z venit pot⁹ aliud qd
 nolebas. Ubi erat qd oblit⁹ eras: Nā qre
 postea venit in mentē cū iā nō qreret: Luz
 autē quereret occurrerūt p illo innumerabi-
 lia q nō qrebantur. **Rē dixi breuē fratres:**
 aspersi nescio qd vobis: quo accepto cete-
 ra volip̄si cogitātes inueniatis qd sit plan-
 gere illusiones aīe nostre. Accepit q̄ penā
 illusionis: amisit veritatē. Sicut enī pena
 est aīe illusio: sic p̄miuz anime veritas: Sz
 in his illusionib⁹ p̄stituti cū essemus: venit
 ad nos vītas: z inuenit nos cooptos illusi-
 onib⁹: suscepit carnē nostrā vel pot⁹ a no-
 bis: id est a genere hūano. Aperuit oculos
 carnis: vt p fidē sanaret eos: quib⁹ verita-
 tē fuerat mōstratur⁹: vt sanatos oculos ve-
 ritas patefceret. Ipse enī ē veritas quā no-
 bis p̄misit: cū caro ei⁹ videret: vt fides in-
 choaret: cuius p̄miū veritas esset. Nō enī
 se ipse ch̄st⁹ demōstrauit in terra: s̄ demō-
 strauit carnē suā. Nā si seipm̄ demōstraret:
 viderēt illū iudei z cognoscerēt. Sz si cog-
 nouisset: nunquā dñm glorie crucifixissent:
 s̄ forte discipuli viderunt: qñ illi dicebant:
Q̄stēde nob̄ patrē z sufficit nob̄. Et ille vt
 ab eis se nō visū mōstraret: **Abie:** Tāto tpe
 vobiscū sū z nō cognouistis me: **Philippe**
 q videt me videt z patrē. Si q̄ ch̄stū vide-
 bāt: quō adhuc patrē querebāt: Si enī vi-
 derēt ch̄stū: viderent z patrē. Nondū ita
 qz ch̄stū videbāt: qui patrē sibi ostēdi cu-
 piebāt. Audi qz nondū videbāt. In p̄mo
 illud promisit alio loco dicēs: Qui diligit
 me: mādata mea custodit: z qui diligit me
 diliget a patre meo: z ego diligā eū. Et tā-
 q̄ diceret ei: qd illi dabis diligēs eū: z ostē-
 dā inquit meipm̄ illi. Si q̄ diligētibus euz
 s̄ in p̄mo p̄misit: qz ostēdit seipm̄ illis: ma-
 nifestū ē: qz illa visio veritatis talis nobis
 p̄mittit: q̄ visa iā non dicam⁹: īpleta ē aīa
 mea illusiōib⁹. **Infirmatus sum z
 hūiliat⁹ sum vsq; nimis:** Qui recor-
 dat altitudinē sabbatū: ipse videt quātū sit
 hūiliatus. Nā qui nō pōt cogitare q sit illa
 quietis altitudo: nō videt vbi nūc sit. Pro-
 pterea ali⁹ psalmus dicit: **Ego dixi in exta-
 si mea: proiectus sum a facie oculorū tuo-
 rū.** Assumpta enī mēte vidit: nescio qd s̄
 lime: z qd vidit nō dñ ibi totus erat: z quā
 dā si dici pōt: qñ coruscationē factā lumi-
 nis eterni: vbi sensit nō se ibi esse qd potuit
 vteūq; intelligē. Quid vbi esset: z quēad-

Alia lra
 † miser fact⁹.

Alia lra.
 † ingrediebar.

Alia lra
 † lumbi mei
 repleti sunt.

Alia lra.
 † afflicus.
 † non habet.

modū malis hūanis ifirmatus ⁊ coartat⁹
 esset: ⁊ ait: Ego dixi in extasi mea: plectus
 sum a facie oculorū tuorū. Tale est nescio
 quid qđ vidi in extasi: vt inde sentiā qđ lon
 ge sū qđ nōdū ibi sū. Jam ibi erat qui dixit:
 Assūptus sūz in tertiu celū: ⁊ ibi audiebat
 ineffabilia vba qđ nō hōi loqui. S; reuo
 cat⁹ est ad nos vt gerneret pus pficiendus
 in infirmitate: ⁊ sic postea idueret virtute:
 aiatus tñ: qz vidit aliqd rerū illarū p dispē
 satione officij sui: adiecit dicēs: Audiui in
 effabilia verba qđ nō licet hōi loq. Jā qđ
 opus est: vt a me aut a quocūq; q̄ratis qđ non
 hōi loqui: si illi nō licuit loq: cui licuit au
 dire: **Ps**langam⁹ tñ ⁊ gemam⁹ in p̄fessione:
 agnoscamus vbi sumus: recordemur sab
 batū: ⁊ patiēter expectemus qđ ille p̄misit
 qđ nobis in seipso exemplū patiētie demon
 strauit. **I**nfirmat⁹ sū ⁊ hūiliatus sum vsq;
 nimis. **R**ugiebam a gemitu cordis
 mei. **A**ttēditis plerūq; interpellare gemi
 tū seruos dei: ⁊ querit cā: ⁊ nō apparet ni
 si gemit⁹ alicui⁹ serui dei: si tñ ad aures ho
 minis circa illū positi puenerit. Est em̄ ge
 mitus oculus qđ ab hoie nō audit: tñ si tā
 ta occupauerit cor cogitatio desiderij cu
 iusdā: vt voce clariore exprimat vuln⁹ in
 terious hois: querit causa: ⁊ dicit hō apđ
 semetipsū: forte illud est vñ gemit⁹: ⁊ forte il
 lud illi factū est. Quis pōt intelligere: nisi
 ille in cui⁹ oculis ⁊ aurib⁹ gemit⁹: **P**ropte
 rea rugiebā inquit a gemitu cordis mei: qz
 hoies si qñ audiūt gemitū hois: plerūq; ge
 mitū carnis audiūt: gementē a gemitu cor
 dis nō audiūt. Abstulit nescio qđ res hu
 ius: rugiebat sed nō a gemitu cordis: ali⁹
 qz abstulit filiu: alius quia vxorem: alius
 qz grādinata ē vinea: qz cuppa acuit: qz di
 ripuit iumētū ipius nescio qđ: alius qz dā
 num aliqd passus ē: ali⁹ qz timet hoiem ini
 micū. **D**ēs isti a gemitu carnis rugiūt. **A**t
 vō seruus dei qđ ex recordatione sabbati ru
 git vbi est regnū dei: qđ caro ⁊ sanguis nō
 possidebūt: rugiebat inq̄t a gemitu cordis
 mei. **E**t qđ cognoscebat vñ rugiebat: **S**ub
 iecit. **E**t añ te est oē desiderū me
 um: **N**ō em̄ añ hoies qđ cor videre nō pos
 sūt: s; añ te est oē desiderū meū. **S**it deside
 riū tuū añ illū: ⁊ p̄ qđ videt in occulto red
 det tibi. **I**p̄m em̄ desiderū tuū: oratio tua
 est: ⁊ si p̄tinuū desiderū p̄tinua oratio. **N**ō
 em̄ frustra dixit **A**p̄ls: **S**ine intermissione
 orātes. **N**unqd sine intermissione genufle
 ctimus: corpus p̄sternim⁹: aut man⁹ leua

mus: vt dicat sine intermissione orate: **A**ut
 sicut dicim⁹ nos orare: s; puto sine intermis
 sione nō possum⁹ facere. **E**st alia iterior ora
 tio sine infmissione: oratio qđ est desiderū.
Quicqd aliud agas: si desideras illud sab
 batū nō intermittē orare. **S**i nō vis intermit
 tere orare: noli inremittē desiderare. **C**ōti
 nuū desiderū tuū: p̄tinua vox tua ē. **T**ace
 bis si amare destiteris: qz tacuerūt d̄ qbus
 dictū ē: **Q**uā abūdauit iniq̄tas: refrigescet
 caritas multorū. **F**rigus caritatis silentiū
 cordis ē: flagrātia caritatē clamor cordis:
Si sp̄ manet caritas semp clamas: si sp̄ cla
 mas sp̄ desideras: si semp desideras requiē
 recordaris. **E**t rugit⁹ cordis tui añ quē sit
 optet vt itelligas. **J**ā q̄le desiderū debeat
 eē añ oculos dei p̄sidera. **N**unqd vt mori
 atur inimic⁹ n̄r qđ q̄si iuste optant hoies:
Nā aliqn̄ oram⁹ qđ nō debem⁹. **I**llud qđ
 q̄si iuste orant hoies videam⁹. **N**ōne orāt
 vt moriat aliqs: ⁊ ad illos hereditas veni
 at: **S**; illi qđ orant vt moriant inimici: audi
 ant dñm dicētē: **O**rate p̄ inimicis vestr.
Nō s; h̄ orēt vt moriat inimici: sed h̄ orēt vt
 corrigant: ⁊ mortui erūt inimici. **J**ā. n. cor
 recti nō erūt inimici. **E**t añ te oīne deside
 riū meū. **Q**uid si desiderū añ illū ē: ⁊ ipse
 gemit⁹ nō est añ illuz: **U**n̄ fieri pōt qñ ip̄m
 desiderū voce suā habet gemitū: **I**deo se
 quit. **E**t gemitus me⁹ nō est absco
 ditus a te. **A**nte te nō est absconditus: a
 multis aut hoibus abscondit⁹ est. **V**idetur
 aliqn̄ hūilis seru⁹ dei dicere: ⁊ gemit⁹ me⁹
 nō est abscondit⁹ a te. **V**idet aliqn̄ ⁊ ride
 re seruus dei: nunqd desiderū illud mor
 tuū ē in corde: **S**i aut inest desiderū: inest
 ⁊ gemit⁹. **N**ō sp̄ venit ad aures hoim: s; nū
 qđ recedit ab aurib⁹ dei. **C**or meū cō
 turbatū est: **U**n̄ cōturbatū est: **E**t **d**e
 seruit me⁹ fortitudo mea: **P**lerūq; ir
 ruit nescio qđ repētū: fit p̄turbatio cor
 dis: p̄tremiscit terra: tonitru⁹ dat de celo:
 horribilis fit impet⁹ vel strepitus: leo forte
 videt i via: fit turbatio: latrones insidiāt:
 fit turbatio cordis: paucē vndiq; sollicitu
 do incutit. **U**n̄ hoc: **Q**uia deseruit me for
 titudo mea. **S**i em̄ maneret illa fortitudo
 qđ timeret: **Q**uicqd nūciaret: quicqd frē
 deret: quicqd sonaret: quicqd caderet: qđ
 qđ horreret nō terreret. **S**; vñ illa p̄turba
 tio: **D**eseruit me fortitudo mea. **U**n̄ dese
 ruit fortitudo: **E**t lumen oculorū me
 orū nō est meū. **L**atuerat s; **A**dā lumē
 oculorū ipius. **N**ā lumē oculorū ipius

Alia lra
i dñe.

Alia lra
t de reliq̄t
t virtus

Alia lra.
t et ipsū

spe de^o erat: que cū offendisset: fugit ad ym-
brā: et abscondit se inter ligna paradisi: pa-
uebat a facie dei: et quasi umbras arborū.
Iam inter arbores lumē oculorū nō habebat
ad quō gaudere consueuerat. Si ergo ille in ori-
gine: et nos de ppagine: et redeunt ad illū se-
cū dū vel nouissimū Adam mēbra ista: quē
nouissimū Adam in spū uiuificante: et cla-
māt de corpe ei^o in ista pfessione: et lumē ocu-
lorū meorū nō est meū: iā pfitens: iā redē-
ptus: iā in corpe christi est: et lumē oculorū
ipius nō ē cū ipso. Plane nō ē cū ipso: s̄ est
quidē tāq̄ adhuc cernētū in spe: s̄ nondū
illud ē lumē: de quō dicit: ostēdā meipm illi.
Est quiddā luminis: quē filij dei sum^o: et utiq̄
s̄ i fide retinem^o: s̄ nondū ē illud lumē quō vi-
debim^o. Nōdū enī apparuit quōd erim^o: Sci-
mus quē cū apparuerit siles ei erim^o: quā vi-
debimus enī sicuti ē. Nā mō lumē fidei et lu-
mē spei ē. Quod diu enī sum^o i corpe pegrina-
mur a dño. Per fidē enī abulam^o n̄ p spe-
ciē. Et quōd diu quō nō videm^o speram^o: p pa-
tentiā expectam^o. Voces sūt q̄ iste pegrin-
nantū: nōdū in patria pfitorū. Et recte
dic^o et ve dic^o: et si nō sit dolos^o veracit^o pfite-
tur et lumē oculorū meorū nō est meū. Nec
patit hō intus sibi: s̄m seipm: et ad seipm: d̄
nemine ad neminē pter se. Nec sibi ipse pe-
na sua eē meruit: quōd supius enumerauit:
S̄ nūquid hoc solū ē quō patit hō: Patit. n.
ex se intrinsec^o: forinsec^o aut ex eis inter quōs
viuit. Patit mala sua: cogit pati et aliena.
In de sunt ille due voces: Ab occultis me-
is mūda me dñe: et ab aliis parce seruo
tuo. Iam de occultis suis pfessus ē: a quib^o
se cupit mūdari: dicat et de aliis a quib^o si
bi vult parci. Amici mei. Quid dicā
iā de inimic^o: Amici mei: et primi mei:
aduersum me appropinquauerūt
et steterūt. Hoc quōd ait: aduersū me stete-
rūt: intellige. Si enī aduersū me steterūt: ad-
uersus se ceciderūt. Amici mei et primi mei
aduersū me appropinquauerūt et steterūt. Iam
intelligam^o capitis voces: iā incipiat illulce-
scē caput n̄m i passioe. S̄ rursū cū cepit
caput dicē: noli inde separe corpe^o. Si ca-
put noluit se separe a vocib^o corpis: corpe^o
se audeat separe a passionib^o capitis: Pa-
tere in christo: quē tāq̄ peccauit i infirmita-
te tua christ^o. Ad dō enī peccata tua tāq̄ ex
ore suo dicebat: et ea dicebat sua. Dicebat
enī: a facie pctōrū meorū: quō nō erant ipius.
Quō ergo peccata n̄ra sua esse voluit ppter
corpus suū: sic et nos passioes ei^o n̄ras esse

velim^o ppter caput nostrū. Nō enī ille ex
amic^o passus ē inimicos et nos nō: Immo
et nos ad hoc parem^o in eodē cōuuiari: ta-
lē calicē nō respuam^o: vt celsitudinis ei^o de-
sideriū p hūilitatē eius iueniam^o. Respō-
dit enī celsitudini ei^o herere volentib^o: qui
ei^o adhuc hūilitatez nō cogitabāt: et ait illi:
Potestis bibere calicē quē ego bibiturus
sū: Ergo et ille passiones dñi: passioes n̄re
sūt: et vnusq̄sq̄ si bñ seruiat deo: bene ser-
uat fidē: exhibeat quō debet: et verset inter
hoies iuste. Volo videre si nō patit: etiam
quōd hic enumerat in passione sua christus.
Amici mei et primi mei aduersū me appro-
pinquauerūt et steterūt. Et primi a
lōge steterūt: Qui primi appropinqua-
uerūt: et qui primi a lōge steterūt: Proxi-
mi erāt iudei: quē cognati erāt: Appropin-
quauerūt quā crucifixerūt. Proximi erāt et apo-
stoli: et tñ ipi a longe steterūt: ne cū illo pa-
terēt. Pōt etiā hoc sic intelligi: Amici mei:
id est quō se sinxerūt amicos meos. Amicos
enī se sinxerūt quā dixerūt: Scim^o quē in ve-
ritate dei viā doces: quā illū tēptare volue-
rūt: vtz soluēdū eēt tributū cesari: quā illos
conuicit ore iporū. Amici videri volebāt:
sed nō illi erat opus: vt quisquā ei testimo-
niū phiberet de hoie. Ipe enī sciebat quid
eēt i hoie: adeo cū amica vba dixissent: quōd
me inqt tēptat: hypocrite: Ergo amici mei
et primi mei aduersuz me appropinquaerūt
et steterūt: et primi a longe steterūt. Hostis
quōd dixi: Proximos dixi quō appropinquaue-
rūt: et tñ a longe steterūt. Appropinquaue-
rūt enī corpe: sed lōge steterūt corde. Quid
tā ppinquū corpe: quō qui in crucē leuaue-
rūt: Quid tam lōge corde: quō qui blasphe-
mauerūt. Audite istā longinquitatē ab Esa-
ia ppheta: Videte istā ppinquitatē et lōgin-
quitatē. Plus hic labijs me honorat: ce-
ce ppinquat corpe: cor aut eorū lōge est a
me. Idē ppinquū idē lōginquū: Propinqui la-
bijs: lōginqui corde. Uerūtū quē longe ste-
terūt timētes apli: absolutius et plani^o de il-
lis accipimus: vt alios ppinquasse: alios
lōge stetisse intelligam^o: quāquidē et Pet^o
qui audacius secut^o erat: ita adhuc longe
erat: vt interrogat^o et p̄turbat^o ter negaret
dñm: cū quo se moriturum esse pmiserat.
Qui postea ex longinquo vt ppinquus fi-
eret: audiuit p^o resurrectionē: Amas me:
et dicebat: Amo: Et dicēdo ppinquabat quō ne-
gando longe fact^o erat: donec trina voce
amorū: solueret trinā vocē negatiōis. Et p

Alia s̄.
t̄ q̄ iuxta me
erant de

rimi mei a lōge steterunt. Et vim facie-
 bāt q̄ q̄rebāt aīaz meā. Jā manifestū
 est qui querebāt animā ipsius: qui non ha-
 bebant animaz eius: quia nō crāt in corpe
 ei⁹. Qui q̄rebant aīam eius longe erāt ab
 aīa eius: sed q̄rebāt vt occiderēt eā. Que-
 rit em̄ aīa eius: et bñ. Itaz alio loco arguit
 q̄sdā dicēs: Et nō ē q̄ req̄rat aīaz meā. Ar-
 guit q̄sdā nō q̄rētes aīam eius. et rursus ar-
 guit illos q̄rētes aīaz ei⁹. Quis ē q̄ q̄rit bñ
 aīam ipsius: Qui ei⁹ passiōes imitat. Qui
 sūt q̄ q̄rebāt male aīam ei⁹: Qui ei vim fa-
 ciebat et crucifigebāt eū. Sequit. Qui
 querebāt mala mea locuti sūt va-
 nitate: Quid ē q̄ q̄rebāt mala mea: Ad-
 ta q̄rebant et nō inueniebāt. Forte hoc dire-
 rit: q̄rebāt crimina mea. Querierunt em̄ q̄
 in illū dicerēt: et nō inueniebāt. Querebāt
 em̄ mala de bono: q̄rebāt scelera de inno-
 cēte. Nō inuenirēt in eo q̄ nullū peccatuz
 habebat: S; q; peccata q̄rebāt in eo q̄ pec-
 cata nō habebat: restabat vt fingerēt qd̄ nō
 iuenebāt. Jō q̄ q̄rebāt mala mea: locuti sūt
 vanitate: nō veritate. Et dolū tota die
 meditabantur. Hoc ē: fallaciā sine ces-
 satione meditabant. Hostis quanta falsa
 testimonia dicta sūt in dñm anq̄s paterēt.
 Hostis quāta falsa testimonia dicta sūt eti-
 am cū resurrexisset. Nam illi milites custo-
 des sepulchri: de q̄bus Esaias dixit: Pō-
 nā malos p̄ sepultura ei⁹. Alii em̄ erant:
 et veritatē dicere noluerūt: et corrupti men-
 daciū seminauerūt: attēdite qualē vanita-
 tē locuti sūt. Inrogati sūt etiā ipi et dire-
 rūt: Cū dormirem⁹ venerūt discipuli ei⁹ et
 abstulerūt eū. Hoc ē loq̄ vanitatē. Si em̄
 dormiebāt: vñ sciebāt qd̄ gestū erat: Ergo
 ait. Ego aut̄ velut surdus nō au-
 diebā: Qui ad ea que audiebat nō rīde-
 bat: tanq̄ nō audiebat. Ego aut̄ velut sur-
 dus nō audiebā. Et sicut mut⁹ nō ape-
 ries os suū. Et repetit eadē. Et fa-
 ct⁹ sum sic hō nō audies: et nō hñs
 in ore suo argutioes. Quasi nō eēt qd̄
 illi dicerēt: q̄si nō eēt vñ illos argueret. Nōne iā
 an̄ mlta increpauerat: mlta dixerat: et dixerat:
 Elyob scribe: et pharisei: hypocrite: et mlta
 talia: Tñ qñ pass⁹ ē nihil horū dixit: n̄ q; n̄
 habebat qd̄ diceret: s; expectabat vt cōple-
 rēt illi oīa: et implerent oēs p̄phetie de illo:
 d̄ q̄ dictū erat: Et sicut ouis corā tōdēte se:
 nō apuit os suū. Opertebat q̄ vt taceret i
 passiōe: nō tacitur⁹ in iudicio. Iudicāus
 em̄ venerat: q̄ postea iudicatur⁹ veniret: et

io cū magna p̄tate iudicatur⁹: q; cū mag-
 vna hūilitate iudicatur⁹. Qm̄ in te dñe
 sp̄aui: tu exaudies dñe de⁹ meus.
 Tāq̄ si ei diceret: q̄re n̄ apuisti os tuū: q̄re
 n̄ dixisti p̄cite: q̄re n̄ i cruce pedēs iniq̄s ar-
 guisti: sequit et dic: Qm̄ in te dñe sp̄aui tu
 exaudies dñe de⁹ me⁹. Adonuit te qd̄ faci-
 as: si forte occurrerit tibi tribulatio. Querit
 em̄ te defendē: et forte nemo accipit defēsi-
 nē tuā. Jā tu pturbat: et q̄si pdideris cām
 tuā: q; null⁹ habes defensionē aut testimo-
 niū. Custodi int⁹ inocentiā tuā: vbi nemo
 opp̄mit cām tuā. Breualuit i te falsū testi-
 moniū: s; apud hoies. Nūqd̄ apud deū va-
 lebit: vbi cā tua dicēda ē: Qñ deus iudex
 erit: al⁹ testis q̄ p̄sciētia tua nō erit. Inter
 iudicē iustū et p̄sciētia tuā: noli timere nisi
 cām tuā. Si cām malā nō habueris: nullū
 accusatorē p̄timefces: nullū falsū testē re-
 felles: nullū verū req̄res: tu tñ bonā p̄sciētia
 affer: vt possis dicē: Qm̄ i te dñe sp̄aui: tu
 exaudies dñe de⁹ me⁹. Quia dixi ne
 qñ exultēt in me inimici mei: et dū
 cōmouēt pedes mei in me magna
 locuti sūt. Itēz redit ad infirmitatē cor-
 por sui: et rursus caput illd̄ attēdit pedes
 suos: nō sic ē in celo: vt deserat qd̄ h; i ter-
 ra. Attēdit plane et videt nos. Aliqñ. n. vt
 est ista vita cōmouēt pedes nr̄i: et labū: in
 aliq̄ pctō: vbi exurgūt lingue neq̄ssime ini-
 micoz. Hinc q̄ itelligim⁹ etiā cū tacebant
 qd̄ q̄rebāt. Quia erāt tūc aspi imites: gau-
 dētes se inuenisse qd̄ dolē debuerāt. Et di-
 xi neqñ exultēt i me inimici mei. Dixi h; : et
 tñ forte ad emēdationē fecisti eos magna
 loq̄ d̄ me: dñi cōmouerēt pedes mei: id ē el-
 ti sūt. multa mala dixerunt cū cōmoueret.
 Adisereri em̄ debuerūt i firmis nō isultare:
 quō Aplus dicit: S; si p̄occupat⁹ fuerit
 hō in aliq̄ delicto: vos q̄ sp̄uātes estis i stru-
 ite hñdōi in sp̄u māsfuetudinif. Et cōplectit̄
 q̄re: intendens inq̄t te ipm̄: ne et tu tēpterl.
 Nō erāt isti tales d̄ quib⁹ dic: Et dū cōmo-
 uerent pedes mei in me magna locuti sūt:
 s; erāt tales de q̄bus alibi dicit: Qui me p̄-
 mūt et exultabūt si motus fuero. Qm̄
 ego i flagella parat⁹ sum: Qm̄o ma-
 gnifice tanq̄ dicēt: ad h̄ nat⁹ sū vt flagella
 sufferā. Nō em̄ nasceret nisi d̄ Adā: cui fla-
 gella debent. S; aliqñ pctōres in hac vita
 aut nō: aut min⁹ flagellāt: q; iā desperata ē
 intētio eoz. At vō illi q̄b⁹ parat⁹ vita sem-
 p̄itna: necesse ē vt h̄ flagellent: q; vā ē illa
 snia: fili ne deficias i disciplina dñi: neq; fa-

Alia lra
 Et q̄ q̄rebāt
 t̄ mibi
 t̄ vanitates

Alia lra.
 t̄ dolos

Alia lra.
 t̄ tanq̄

Alia lra.
 t̄ redarguet

Alia lra.
 t̄ supgaudeant

tigeri cū ab illo increpari. Quē enim diligit dñs corripit: flagellat aut oēm filiū quē recipit. Jō g̃ nō insultēt inimici mei: nō magna loquant: z si flagellat me p̃ me. In flagella patus sū: qz mibi hereditas p̃parat. Nō vis flagellū: nō tibi dat hēditas. Quis em̃ fili?: necesse ē vt flagelletur. Usq̃ adeo oīs flagellat: vt nec illi p̃p̃erit q̃ pctm̃ nō habuit. Qm̃ ego in flagella paratus sum. **Et dolor me⁹ t̃ añ me ē semp.** Quis dolor: Forte de flagello. Et ṽe fratres mei vere dicā vob. Flagella sua dolent hoīes: quare flagellant nō dolēt. Nō erat iste sic. Audite fratres mei: nescio qui si dānū patit̃ p̃liuor̃ est: vt dicat indigne passus sū: q̃ vt cōsideret quare passus sit: dolēs dānū pecunie nō dolens iusticie. Si peccasti thesaurū tuū iteriorē dole: Nihil habes in domo: sed forte inanior corde. Si aut̃ plēnū est cor bono suo deo tuo: q̃re nō p̃dicis: dñs dedit: dñs abstulit: sicut dño placuit ita factū est: sit nomē dñi bñdictum. Uñ g̃ iste dolebat: **De flagello quo flagellabatur Absit.** Et dolor me⁹ inq̃t añ me ē sp. Et q̃si dicerem⁹: q̃s dolor ṽi dolor? **Qm̃ iniquitate meā pnūciabo: z curā gerā p̃ pctō meo.** Ecce ṽi dolor. Nō de flagello dolor: de vulnere nō de medicina. Nā flagellū medicamētū ē p̃tra pctā. Audite fratres: christiani sum⁹: z tñ plerūq̃ si fili⁹ cuiusquā moriat: plāgit illū: si peccet nō illū plangit. Tūc plāgeret: tūc doleret: cū peccantē videret: tūc moduz iponeret: tūc normā viuēdi docēt: disciplinā daret. Aut si fecit z ille nō audiuit: tūc erat plāgēdus: tūc peius mortu⁹ luxuriose viuēs: q̃ moriēdo luxuriā finiēns. Tūc g̃ q̃n ista faciebat in domo tua: n̄ solū mortu⁹ erat: s̄ et putebat. Hec dolēda sūt: illa sustinēda: illa ferēda: ista plāgēda. Plāgēda aut̃: quō audistis plangē istū: qm̃ iniquitatē meā ego pnūcio: z curā gerā p̃ pctō meo. Ne securus sis cū p̃fessus fueris pctm̃: tanq̃ sp̃ p̃parat⁹ ad p̃fitendū z cōmittendū peccatū. Sic pnuncia iniquitatē tuā: vt z curā geras p̃ pctō tuo. Quid ē curā gerere p̃ peccato tuo: Curā gerere p̃ vulnere tuo. Si diceres curā gerā p̃ vulnere meo: qd̃ intelligeret nisi dabo opā vt sanet̃: Hoc ē. n. curā gerere p̃ delicto: sp̃ niti: sp̃ intendere: sp̃ studiose z sedule agē: vt sanet̃ peccatū. Ecce de die in diē plangis pctm̃ tuū: s̄ forte la chryme currūt z man⁹ cessant. Fiat elemosyne: redimāf pctā: gaudeat indigēs d̄ da

Alia lra.
† in cōspectu
meo semper.

Alia lra
† annūciabo
z cogitabo.

to tuo: vt z tu gaudeas de dato dei. Eget ille: eges z tu: eget ille ad te: eges z tu ad deum. Tu cōtēnis egentē tui: de⁹ nō cōtemnit egentē sui. Ergo impleto tu egētis inopiam: vt impleat de⁹ interiora tua. Hoc ē curā gerā p̃ peccato meo: faciā oīa quecūq̃ faciēda sūt ad abluendū z sanandū peccatū meū. Et curā gerā p̃ pctō meo. **Inimici aut mei viuet:** Bñ est eis: gaudēt in seculi felicitate: vbi ego z laboro z rugio a gemitu cordis mei. Quō viuēt imici illius: qz iam dixit de illis: qm̃ locuti sunt vanitatē: Audio in alio psalmo: quorū filij si cut nouelle cōstabilite. Sed supius dixerat: quorū os locutū ē vanitatē: filie eorū cōposite sic similitudo tēpli: cellaria eorū plena eructātia ex b̄ in hoc: boues eorū crassio: oues eorū secūde multiplicātes i eritib⁹ suis: nō ē ruina sepis: neq̃ clamor i plateis eorū. **Cluāt g̃ inimici mei:** h̄ vita ē h̄ac laudat̃: h̄ac amat̃: h̄ac malo suo h̄nt. Quid. n. se q̃t: **Beatus dixit p̃lm̃ cui h̄ s̄.** Quid aut̃ tu q̃ curā geris p̃ peccato tuo: Quid tu q̃ pnūcias iniquitatē tuā: **Beat⁹ inq̃t p̃ls cuius est dñs de⁹ ipius.** Inimici aut̃ mei viuet. **Et cōfirmati sūt sup me: z multiplicati sūt q̃ me oderūt inique.** Quid ē q̃ oderūt inique. Bona sibi volētē odeūt: q̃ si redderēt mala p̃ mal: bōi nō eēt: q̃ si nō redderēt bōa p̃ bonis inq̃ti essent: reddūt aut̃ mala p̃ bonis qz oderunt iniq̃. Tales fuit iudei: venit ad illos christus cū bonis: reddidit illi mala p̃ bonis. **Lauete h̄ malū fratres:** cito s̄ intrat: qz diximus tales erant iudei: ne putet vnusq̃sq̃ veltz lōge se exceptū. Corripiat te aliquis frater tu⁹ bonū tibi volēs: odeūt illū z talis es. Et videte q̃ cito fiat q̃ facile: euitate tā magnū malū: tā agile pctm̃. **Detrahe bāt mibi q̃ retribuūt mala p̃ bōis: qm̃ p̃secut⁹ sum iusticiā.** Jō mala p̃ bōis. Quid ē p̃secut⁹ sū iusticiā: Nō dimisi. Ne forte p̃secutionē sp̃ in malo itelligas p̃secut⁹ dixit p̃fecte secut⁹ sū iusticiā. Qm̃ p̃secut⁹ sū iusticiā. Et audi caput nostrum euidēs in passiōe. Et p̃sicerūt me dilectuz tāq̃ mortuū abominatū. **Partū erat mortuuz: q̃re abominatū: Quia crucifixū.** Et em̃ h̄ mors crud̃ magna ap̃ eos abominatio erat: nō intelligētes in p̃phetia dictū esse: **Maledict⁹ oīs q̃ p̃det in ligno.** Nō. n. ip̃e attulit mortē: s̄ hic iuenit de maledicto p̃mi hoīs p̃pagatā: z eādē mortē n̄fam suscipiēs in ligno suspēdit: q̃ venerat de pec

Alia lra
† Quare. m. p.
bo. detrah.
† sequebar
bonitatem.

cato. Ergo ne putaret aliq: sic putat qdas
 betici dñz nrm Jesu christu falsā carnē ha
 buisse: z n̄ verā mortē i cruce soluisse: intē
 dit h̄ ppha: z ait: Maledict' ois q pendet
 in ligno. Quidit ḡ qz z filius dei vera mor
 te mortu' ē: q mortali carne debebat: ne si
 maledictū putaret: n̄ v̄ mortuū. Quia v̄o
 illa mors nō erat falsa: s̄ ex illa ppagine de
 scēderat: q venerat de maledicto: cū dicēt
 de': morte moriemī: oīno z ad ipm puenit
 v̄a mors: vt ad nos pueniret v̄a vita: etiā
 ad ipm puēit mort' maledictio: vt ad nos
 pueniret vite b̄ndictio. Et peccrūt me di
 lectū: tanq̄ mortuū abomiātū. Ne de
 relinqs me dñe de' me': ne disces
 seris a me. Bicam' in illo: dicam' p illū:
 ipe. n. it'pellat p nob: z dicam': ne dereliq̄s
 me dñe de' me': z tñ dixerat: de' me' de' me'
 vt qd me dereliq̄s: z dic' de' me' ne discesse
 ris a me. Si a corpe n̄ recedit: recessit a ca
 pite: Lū' ḡ vox erat nisi pmi hoīs: Ex illo
 ḡ se oñdēs verā carnē portare: dic' de' de'
 me' vt qd me dereliq̄s: n̄ illū dimisit de'.
 Si te nō dimittit credētē in se: chustum di
 mitteret p̄r z fili' z spūssanct' vn' de'. Sz
 psonā in se trāfigurauerat pmi hoīs. Sci
 mus dicēte Ap̄lo: quia vetus hō n̄ p̄fixus
 est cruce cū illo. Nō aut carerem' vetusta
 te: nisi crucifigeret in iſirmitate. Ad h̄ em̄
 venit vt renouemur i illo: qz desiderādo eū
 z passionē ei' imitando renouamur. Ergo
 vox erat iſirmitat': vox erat n̄ra q dictū ē:
 quare me dereliq̄s. Inde ibi dictū ē: v̄ba
 delictoz meoz: tāq̄ diceret: hec v̄ba ex p
 sona peccatorū in me trāfigurata sunt. Ne
 discesser' a me. Intēde in adiutori
 um meū: dñe de' salutis mee. Ipsa
 ē salus fr̄es: de q salute exq̄sierūt p̄be: sic
 dic' apls p̄ Petr': z nō acceperūt q exq̄sierūt:
 s̄ inq̄sierūt z pnūciauerūt: z venim' nos z
 luenim' qd illi exq̄sierūt. Et ecce nos nōdū
 accepim': z nascent' post nos: z iuemēt qd
 nec ipi accipiēt z trāsiēt: z oēs simul in fine
 diei cū p̄riarchis p̄phetis z aplis denariū
 salutis accipiem'. Eten' nostis mercēnari
 os vel oparios diuersis t̄pibus ductos ad
 vineā: mercedē tñ p̄ter acceperūt. Et p̄be
 ḡ z apli: z martyres: z nos q post nos erūt
 vsq̄ in finē sc̄i i ipō fine accepturi sum' sa
 lutē sempit̄nā: vt p̄tēplātes gloriā dei: z ei'
 faciē itūetel: eū laudem' in eñ nū: sine defec
 tu: sine aliq̄ p̄ca iūq̄tat': sine aliq̄ p̄uersitate
 pcti: laudātes deū z nō iā suspirātes: s̄ i be
 rētes illi cui vsq̄ i finē suspirauim': z i spe

letati sum'. In illa. n. ciuitate erimus: vbi
 bonū nostrū de' est: lumē de' est: panis de'
 ē: vita de' ē: q̄cqd ē bonū n̄rm: a q̄ pegrinā
 tes laboram': i illo iueniem'. In illo erit q̄
 es: quā mō recordātes necē ē vt doleam'.
 Illud. n. sabbatū recordamur: in c' recoz
 datioe tāta dicta sūt: z nos tāta dicē de
 m': z dicētes nūq̄ tacē: s̄ ore s̄ corde: qz sic
 ore tacem' vt corde clamare possimus.

Explicit Tract. de ps. xxxvii.

Incipit Tract. de ps. xxxviii.

Carthagine ad mensam Sancti Cypri
 ani rē. Sermo habitus.

Psalmi h' que mō cātauim' z trac
 tādū suscepim'. Titul' ē: In si
 ne p̄ Idithū cāticū ipi Da
 uid. Cuiusdā ḡ q̄ vocat Idithū voces ex
 pectāde z audiēde s̄: z si eē vnusq̄sq̄ n̄rm
 potuerit Idithū: in eo quod cantat: inue
 nit se z audit se. Cliderūt enim qui tunc fu
 erint quis vocatus fuerit Idithū scđum
 hoīm p̄iscam natiuitatē. Nos aut audia
 mus qd iterptet h̄ nomē: z i ipa interpretati
 one noīs q̄ram' itelligētiā vitat'. Sic ḡ inq̄
 rentes repire potuim' in eis noibus q̄ nob
 astudiosis l̄raz diuinazū ex hebreo eloq̄o
 in latinū interpretata sūt: Idithū iterptatur
 trāsilies eos. Quis ē ḡ ille trāsilies: vel q̄s
 trāsiluit: qz trāsilies n̄ nude positū ē: s̄ trāsi
 lies eos. Trāsiliedo. n. cātata cātādo trāsi
 lit. Sive trāsiliedo cātet siue cātādo trāsi
 at: trāsiliet' tñ cāticū pauloan' cātāuim':
 vtrū z nos trāsilietes: viderit de' cui cātā
 uim'. Sz si q̄s trāsilies cātāuit: gaudeat se
 eē qd cātāuit. Si q̄s aut terre adhuc inbe
 rēs cātāuit: optet eē qd cātāuit. Quosdā
 em̄ iherētes hūo: curuatos i frā: ea q̄ ima
 sūt cogitātes: i reb' trāseūtib' sp̄z ponētes:
 trāsiluit iste q̄ vocat trāsilies eos. Quos
 em̄ trāsiluit nisi remanētes: Nostis q̄sdā
 psalmos iſcribi cāticū graduū: z ibi qdē i
 greca lingua sat' euidēs ē: q̄ dicat anabath
 mon. Anabathmō. n. ḡd' s̄: s̄ ascēdētuz
 n̄ descēdētū. Latin' em̄ n̄ potuit p̄pe dicē
 gnāliter dixit: z qm̄ ḡdus appellauit: ambi
 guū reliq̄ vtrū ascēdētū cēt: an descēden
 tū. Sz qz si sūt loq̄le neq̄ sermōes: q̄z nō
 audiant voces eoz: exponit sequentē lin
 gua p̄cedēs: z sit certū in alia: qd ambigu
 um erat in alia. Quō ḡ ibi ascēdēs quidā
 cātat: sic z h̄ trāsilies. Est aut h̄ ascētio:
 z ista trāsilio: nō pedib': nō scalis: nō p̄
 nis: z tñ si interiorē hominē attēdas: z pe
 dibus: z scalis: z p̄nis. Nā si nō pedib':

quod dicit homo interior: non veniat mihi pes
supbie: Si non scalis: quod sunt quasi vidit Ja-
cob: ubi erant ascendentes angeli et descendentes:
Si non penitus: quis est qui dicit: Quis da-
bit mihi penas sicut colube: et volabo et re-
quiescā: Sed in rebus corporalibus: aliud sunt
pedes: aliud scale: aliud pene: Intus autem et pe-
des et scale et pene affectus sunt: et bone volu-
tates. His abulem: his ascendam: his vo-
lemus. Cum ergo audit quisque transilientem hunc et
imitari eligit: non quod levitate corporis tra-
silire fossas: aut aliquid altiuscula puerolare sa-
liendo: sed quod ad corpora attinet dico. Nam fos-
sas etiam transilit: successa igni et effossa: quod ab i-
crepatione vultus tui pibunt. Que sunt enim suc-
cessa igni et effossa quod ab increpatione vultus domini
pibunt nisi peccata: successa igni sunt quod faciunt ma-
le ardens cupiditas: et effossa sunt quod faciunt ma-
le tacens timiditas. Hinc enim peccata omnia
aut cupiendo: aut timendo. Transiliat ergo iste
omnia quibus teneri posset in terra: erigat sca-
las suas: exerat penas suas: videat utrum
quisque agnoscat hic se: imo vere in domini gratia
multi se agnoscunt: quod forte iam vile habentes
mundum: et omnia que delectant in mundo eligunt vi-
vere: dum hic vivunt in gaudiis quibusdam spūa
liber. Et hec vni erunt adhuc abulantibus super
terrā: nisi ex divinis eloquijs: ex verbo dei: ex
pabula aliquid scripturarum scrutata et iustifica-
ta: ex dulcedine inuentionis: quam precessit labor
inquisitionis: Sunt quedam delicie sancte et bone
in libro. Heque. n. sunt in auro et argento: in epul-
atque luxuria: in venationibus et piscationibus: in lu-
do et ioco: in theatricis nugis: in affectandis et
apprehendis ruinosis honoribus. Heque. n.
vera sunt gaudia in his oibus: et in his libro
nulla sunt: imo vero anima illa ima transiliens: et
in his delectata dicat: quod verum dicit et secu-
ra dicit: Narrauerunt mihi iusti delectatio-
nes: sed non sicut lex tua domine. Veniat adhuc
iste Judith transiliat eos que delectant in imis:
et delectet in his: et gaudeat in verbo domini: in
delectatione legis altissimi. Sed quod dicimus?
Et hinc transiliendum est in aliud. An hucusque
habet que transiliat que transilire desiderat: Glo-
ces potius etiam audiamus. Nam enim iste transiliens
videt mihi quod habitabat in eloquijs dei:
et ibi didicit hec que audituri sumus.

Expositio psalmi.

Dixi custodiā vias meas: ut
non delinquā in lingua mea.
Credas quod legendo: disserendo: pendi-
cādo: monendo: obiurgando: hortando: cum
vires in ope: cum exerceres in difficultatibus

quibusdam humanis: homo agens inter homines: quis
iam transiliens eos que non delectant his: quod diffi-
cile est ut quisque lingua non labatur et peccet. Et
que lingua non peccavit: ut scriptum est: hic pfe-
ctus est vir: aliquid forte penitenda dixerat: et lap-
sa erant ab ore que vellet reuocare nec posset.
Non enim lingua frustra in vado est: nisi quod faci-
le labatur. Videns ergo quod esset difficile ut ne-
cessitate loquendi haberet homo: in loquendo si aliquid
diceret quod se dixisse nollet: et tedio affe-
ctus ex his peccatis: quisque cuitare talia. Pati-
tur hanc difficultatem transiliens: non me iudicet
quod non est transiliens: transiliat et exprimat quod loquitur.
Tunc enim erit et testis: et filius veritatis. Cum ergo
hec ei contigerint: statuerat non loqui: ne aliquid
diceret quod locutus esse peniteret. Et hoc indi-
cat prima verba eius. Dixi custodiā vias me-
as ut non delinquā in lingua mea. Custodi ergo
vias tuas o Judith: et noli delinquere in lin-
gua tua: propende quod dicitur es: examina: con-
sule interiorē veritatē: et sic pfer ad extero-
re auditorē. Querit ista plerumque in perturbatione
re: in occupatione aliorum: dum ipsa infir-
mitas anime quam aggrauat corpus quod corrū-
pit: et audire vult et dicere: audire intus: di-
cere foras: aliquid perturbatione studio dicendi:
deficit in diligentia agnoscendi: et in his di-
cit aliquid quod forte non esset dicendum. Contra
hec remedium melius est silentium. Stat enim pec-
cator: propria quadam nota peccatoris super quosque
et iudicium: audit loquente transiliens: captat verba:
propone laqueos: difficile ut iueniat aliquid non
ita dictum ut dici debuisset: nec audiendo ig-
scit: sed calumias inuidendo. Contra hos iste
Judith transiliens eos silē delegerat: vni ita
cātauit: Dixi custodiā vias meas ut non deli-
quā in lingua mea. Quod diu capio: a calumiosus
aut captor: et si non capio: custodiā vias me-
as: ut non delinquā in lingua mea: quis
transilierim delectationes terrenas: quis
non me capiāt temporalium rerum volatici
affectus: quis iam hec ima despiciat et ad
meliora consurgat: in ipsis tamen melioribus
sufficit mihi delectatio intelligentie coram deo.
Quid mihi opus est captanda loqui: et da-
re auditum calumiantibus: Dixi ergo custodiā
vias meas: ut non delinquā in lingua mea.
Posui ori meo custodiā: hoc quere:
Propter pios: propter studiosos: propter fideles
et sanctos. Absit. Illi sic audiunt ut quod pbant
laudat: quod aut improbat in mala forte que
laudant veniam dāt potius quam calumiam parat:
Propter quosque vis custodire vias tuas: ut non
delinquāt in lingua tua: et ponis ori tuo cu-

Alia lra
cōsisteret.
aduersum.

stodiā: Audi. Cū consistit aduersus
me pctor. Nō cōsistit ad me: s̄ consistit ad
uersus me. Quid dicitur postremo: vñ sa
tisfaciā carnali de spūalib⁹: Loqr̄ foris vi
denti ⁊ audiēti: intus surdo ⁊ ceco: Aialis
em̄ hō nō p̄cipit q̄ sunt spūs dei. Nisi autē
aialis inueniret quōd calūniaret: Beat⁹ q̄
narrat verbū auri audiēti: nō auri pctōris
astāns aduersū se. Tales em̄ multi circū
stabāt ⁊ circūfremebant: qñ ille velut ouis
ad imolādū duct⁹ est: ⁊ sicut agn⁹ corā tō
dēte se sine voce: sic n̄ apuit os suū. Quid
em̄ dicas: turgidis: turbidis: calūniōf: liti
giosis: v̄bosis: Quid dicas sc̄tō ⁊ pio: ⁊ de
religiōe trāsiliēti eos: qñ ipsis libent̄ audiē
tib⁹ discē cupidiētib⁹: vitat̄ cibo ibiātib⁹:
auide accipiētib⁹: dñs ait: Adhuc multa
bates vob̄ dicē: s̄ si potestis illa ptare mō:
Et Apl̄s: Nō potui vob̄ loq̄ qñ spūalib⁹: s̄
qñ carnalib⁹: nō tñ desperādis sed nutriē
dis. Sequit̄ em̄: Tāq̄ puul̄ in christo lac
vobis potū dedi: nō escā. nō dū em̄ potera
tis. Ergo vñ nūc dic: sed neq̄ adhuc q̄des
potestis. Moli ḡ festinare audire qd̄ nō ca
pis: s̄ cresce vt capias. Sic puulū alloqui
mur i sinu manū ecclē: pio lacte nutriēdū:
⁊ ad escam mēse dñice idoneū faciēdum.
Quid aut̄ vñ tale dicā pctōri astāti aduer
sus me: idoneū se putāti aut fingēti: ad ea
q̄ nō capit: vt cū ei dixerō: ⁊ ille nō cepit: n̄
se putet nō cepisse: s̄ me defecisse: Ergo p̄
ter hūc pctōrē astantē aduersus me: posui
ori meo custodiā. Et q̄d secutū ē. **Ob
surdus ⁊ hūiliatus sum ⁊ silui a bo
nis:** Pat̄ em̄ difficultatē iste trāsiliēs in
quodā ḡdu q̄ iā trāsiliuit ⁊ q̄rit: ⁊ inde trā
silire ad vitandā hāc difficultatē. Peccare
metuebā vt nō loqr̄er: vt silentiū mibi i
ponerē. Hoc em̄ dixerā: custodiā vias me
as: vt n̄ deliquā i lingua mea. Et dū timeo
loq̄ ne peccē: obsurdus ⁊ hūiliatus sū: ⁊ si
lui a bonis. Bū nimis timeo ne loqr̄ aliqua
mala: tacui oīa bona: obsurdus ⁊ hūiliatus
sū ⁊ silui a bonis. Tñ em̄ dicebā bona: nisi
q̄ audiebā: Auditui. n. meo dab̄ exultati
onē ⁊ leticiā. Et amic⁹ spōsi stat ⁊ audit eū
⁊ gaudio gaudet p̄f̄ vocē nō suā s̄ spōsi.
Et vera dicat: audit q̄ dicat. Nā q̄ loquit̄
mēdaciū de suo loquit̄. Quiddā ḡ triste ⁊
moleste passus ē iste: ⁊ hac sua p̄fessione id
qd̄ passus est: cauēdū admonet nō imitan
dū. Timendo em̄ nimis vt dixi: ne diceret
aliq̄ nō bōa: statuit sibi nulla dicē vñ bona.
Et qm̄ statuit tacē: cepit nō audire. Stās

Alia lra
obmutui.

em̄ si trāsiliēs es: expectas a deo audire qd̄
dicas hoib⁹. Inter diuitē deū: ⁊ inopē q̄rē
tē qd̄ audias: int̄ curris tu trāsiliēs: q̄ pos
sis ⁊ hic audire ⁊ hac dicē. Si eligis hac n̄
dicere: nō mereber̄ hinc audire. Cōtēnis
paup̄rē: p̄tēner̄ a diuite. Oblit⁹ es seruū
te eē quē p̄stituit dñs sup̄ familiā suā dare
p̄seruis cibaria. Quid ḡ q̄r̄ accipe qd̄ pi
ger es erogare: Adherito ḡ qm̄ qd̄ accepas
dicē noluit: ipeditis ne accipias qd̄ acci
pere cupiebas. Aliqd̄ em̄ volebas: aliqd̄
habebas: da qd̄ habes: vt merear̄ accipe
qd̄ nō habes. Ergo cū q̄si potuissē ori meo
custodiā: mihiq̄ indixissē eloquiū: qz̄ vi
debā vbiq̄ piculosū silentiū: factus ē inq̄t
in me qd̄ nolebā: obsordui ⁊ hūiliat⁹ sum:
nō me hūiliaui: s̄ hūiliat⁹ sum. Obsurdus
hūiliatus sū ⁊ silui a bonis. Lepi non dicē
bona: cū timeo ne dicā aliq̄ mala: ⁊ rep̄hē
di p̄siliū meum. Silui em̄ a bonis. **Et do
lor me⁹ renouat⁹ est.** A dolore q̄ppe q̄
dā quē mihi infixerāt calūniatores ⁊ rep̄hē
fores tanq̄s req̄uerā in silētiō: ⁊ cessauerat
dolor ille q̄ fact⁹ erat a calūniatib⁹: s̄ vbi si
lui a bōis renouat⁹ ē dolor me⁹: cepi pl⁹ do
lere tacuisse me q̄ dicē deberē: ḡ doluerā
dixisse q̄ dicere nō deberē. **Renoua
tus est dolor me⁹: et in meditatioe
mea exardescet ignis.** Lepi esse inq̄t
tū cor meū: videbā isensatos ⁊ tacebā: nō
arguebā: ⁊ me sic tacentē: zelus dom⁹ tue
comedebat. Resperi ḡ ad dñm meū dice
tē: serue nequā: ⁊ piger dares p̄cuniā meā
nūmularijs: ⁊ ego veniēs cū vsur̄ erigerē.
Et qd̄ sequit̄: auertat de⁹ a disp̄satorib⁹ su
is: p̄iciat̄ in tenebras exteriores ligat̄ ma
nibus ⁊ pedib⁹ seru⁹: nō euerfor ad p̄den
dū: s̄ piger ad erogādū: Quid expectare
debēt q̄ cū luxuria p̄sumpserūt: si dānant:
q̄ cū pigritia huauerūt: In meditatioe mea
exardescet ignis: ⁊ possit̄ i hac fluctuatioe
dicēdi ⁊ tacēdi int̄ eos: q̄ calūniari pati s̄:
⁊ eos q̄ affectāt̄ istruī: int̄ abundantes ⁊ in
opes: fact⁹ opprobriū his q̄ abundabāt: et
despectio sup̄bis: respiciēs eos btōs: q̄ esu
riūt ⁊ sitiūt iusticiā: laborās in vtroq̄: affli
ctus in vtroq̄: picitās ne p̄iciat̄ margari
tas an̄ porcos: picitās ne nō eroget ciba
ria p̄serui: In h̄ estu q̄sunt aliū meliorē lo
cū ab hac dispensatioe: in qua sic laborat
homo ⁊ picitāt̄: ⁊ suspirās in finē quēdā
vbi ista n̄ erat passur⁹: In illū iq̄s finē q̄ dic
tur̄ ē bono p̄rogatori dñs: itra gaudiū dñi
tui. **Locutus sum: inq̄t: in lingua**

Alia lra
Cōcaluit̄ cor
meū intra me.

mea: Inter est: inf picula h: iter difficul-
tates: qz ita delectat lex dñi: vt tñ ppf abũ
dantiã scãdaloz refrigescat caritas multo-
rũ. Inter hos ergo estus: locut⁹ sũ inqt in
lingua mea. Cur: Non auditori quẽ volo
erudire: s; exauditori a q̄ volo erudiri. Lo-
cut⁹ sũ in lingua mea: illi a q̄ intus audio:
si qd̄ bonũ si qd̄ verũ audio. Quid locut⁹
es: Motũ: inqt: mihi fac dñe finẽ me-
um. Trãsilui em̄ qdã: z veni ad qdã: z ea
in q̄ veni meliora sũt eis a quib⁹ trãsilui: s;
restat adhuc qd̄ trãsiluendũ sit. Nõ em̄ hic
remanebim⁹ vbi tẽptatiões: vbi scãdala:
vbi auditores z calũniatores. Finẽ meuz
notũ mihi fac. Finẽ q̄ mihi deest: nõ cursũ
q̄ mihi adest. Finẽ illũ dic quẽ currẽs intu-
ebat Ap̄tus: z de sua ip̄fectione p̄fitebat.
aliud in se itũes: aliud alibi q̄rens. Aut. n.
Nõ qz iã acceperim: aut iã p̄fect⁹ sum: s; res:
ego meip̄m ñ arbitror app̄hẽdisse. Et ne di-
ceres: si nõ app̄hẽdit Ap̄tus: ego app̄hen-
di: si p̄fect⁹ nõ ẽ Ap̄tus: ego p̄fect⁹ sum: vi-
de qd̄ agas: attẽde qd̄ dicat. Quid ḡ agis
Ap̄le: nõdũ app̄hẽdisti: nõdũ p̄fect⁹ es:
Quid agis: Ad quã actionẽ me hortaris:
Quid mihi imitãdũ sequendũq; p̄ponis:
Unũ aut̄ inqt q̄ retro sũt oblitus: in ea que
añ sũt extẽtus: s; m̄ intẽtionẽ sequor ad pal-
mã sup̄ne vocatiõis dei in christo Jesu: s; m̄
intẽtionẽ: nõ s; m̄ p̄uentionẽ: nõdũ s; m̄ app̄-
hensionẽ. Nõ relabamur vñ iã trãsiluim⁹:
nec remaneamus in illis in q̄ iam venim⁹.
Curram⁹: intẽdam⁹: in via sumus: nec taz-
sis secur⁹ ex eis q̄ transisti: q̄s sollicit⁹ p̄ eis
ad q̄ nõdũ puenisti. Que retro inqt obli-
tus: in ea q̄ añ sũt extẽtus: s; m̄ intẽtionẽ se-
quor ad palmã sup̄ne vocatiõis dei i chri-
sto Jesu. Ipe ẽ em̄ finis. Unũ aut̄: s; ẽ illd̄
vñũ: Bñe oñde nobis p̄rez z sufficit nob.
Unũ aut̄ q̄ z vna d̄: i alio psalmo: Unã pe-
tij a dño hãc req̄rã. Que retro oblit⁹: in ea
q̄ añ sũt extẽtus: vñã petij a dño hãc req̄-
rã: vt inhabitẽ in domo dñi p̄ oēs dies vi-
te mee. Propter qd̄: Ut p̄tepler delectatio-
nẽ dñi. Ibi em̄ gaudebo de socio: nõ time-
bo de aduersario. Ibi em̄ p̄teplator meũ
erit amic⁹: nõ calũniator inimic⁹. Hoc desi-
derauit iste Idithũ: notũ fieri sibi cũ hic ef-
set: vt sciret qd̄ sibi deesset: z ñ tã gauderet
d̄ his ad q̄ puenerat: q̄s z desideret ea ad q̄
nondũ puenerat. Sz z q̄busdã iã trãsiluit:
nõ remaneret in via: s; desiderio rapetur in
sup̄na: vsq; q̄ ille q̄ qdã trãsilierat: oia trã-
siliret: et ab irroratiõẽ qdã guttaz dñicaz

d̄ septuraz nube veniẽtiũ: Veniret sic ceru⁹
ad fontẽ vite: z in illo lumie videret lumẽ:
z abscondere in vultu dei a p̄turbatiõẽ ho-
minũ: vbi diceret bñ est: vltra nihil volo:
oēs hic amo: neminẽ hic timeo. Bonũ de-
sideriũ: sc̄m̄ desideriũ: qz iã hoc habetis:
congaudete nob̄ z orate vt p̄seuerãter ha-
beam⁹: ne inf scãdala deficiam⁹. Nã z nos
p̄ vobis hoc idem rogamus. Non em̄ nos
digni q̄ p̄ vobis oram⁹: z vos indigni qui
p̄ nob̄ oretis. Auditorib⁹ suis q̄b⁹ p̄dica-
bat vñũ dei: se cõmedabat Ap̄s: Oratiõĩ
in stãtes: vigilãtes in illa. Orãtes simul z
p̄ nob̄ vt de⁹ apiat nob̄ ostiũ vbi ad loquẽ-
dũ mysterũ ei⁹: vt manifestẽ illũ sic oportz
me loq̄. Orate ḡ p̄ nob̄ s; res: vt z qd̄ vidẽ-
dũ est bñ videam⁹: z qd̄ dicẽdũ est bñ dica-
m⁹. Leterũ h̄ desiderũ noui in paucis eẽ:
nec me optime intelligũt: nisi q̄ gustauerit
vñ loquor. Loq̄mur tñ oib⁹ z habẽtib⁹ tale
desiderũ: z nõdũ habẽtib⁹: Habẽtib⁹ vt no-
biscũ illa suspirent: nõ habẽtib⁹ vt pigriti-
am excutiãt: ima trãsiliant: ad dulcedinez
legis dñice veniãt: nõ in delectationib⁹ in-
iquoz remaneãt. Narrãt em̄ multa multi:
z laudãt multa mlti: iniq̄ iniq̄. Et reuera z
illa iniq̄ habẽt delectationẽ: s; nõ sicut lex
tua dñe. Vicant ḡ nobiscũ qui credũt hec
dicere z nos. Negociuz em̄ hoc intus est:
nullis verbis ostendi põt. Sed q̄ hoc agit:
credat esse z in alio: nõ solũ se putet acce-
pisse qd̄ dei est. Vicat ḡ in his Idithũ: no-
tũ fac mihi dñe finẽ meũ. Et numerũ
dierũ meozũ qui est: Numerũ dierum
q̄ro q̄ ẽ. Sic possũ dicere: sic possũ itelligẽ
numez sine numero: quõ possunt dici an-
ni sine annis. Ubi em̄ anni vtiq; q̄si nume-
rus: s; tñ tu idẽ ipse es: z anni tui ñ deficiẽt.
Numerũ dierũ meozũ mihi notuz fac: sed
q̄ est. Quid ḡ: Iste numerus in q̄ tu es nõ
est: Plane si attendã bñ: nõ est: si hereã q̄si
est: si trãsilã nõ est. Si ab istis me excutiẽs
superna cõtempler: si trãseuntia manẽtib⁹
cõparem: video quid verũ sit. Quid autẽ
magis videat nõ esse q̄s si dicturus sit esse
istos dies meos: Hos inq; dies esse dictu-
rus sum: z tã magnũ hoc verbũ huic cur-
su rerũ labentiũ temere dato: Ita ergo ip-
se deficiẽs pene nõ sum: vt exciderit mihi
q̄ dixit: Ego sum qui sum. Est ḡ aliq; nu-
merus dierum: Clere est: z sine fine est. In
his autẽ diebus dicã aliquid esse si teneo:
de quo die me interrogas vtrũ sit: z vñ in-
terrogas me: Tene vñ me iterrogas. Le-

nes diē istuz: Si tenuisti besternū: tenes et
 bodiernū: Sed besternuz inq̄s: nō teneo: qz
 iā nō ē: Istū aut teneo in q̄ sū: et q̄ mecū ē.
 Ita ne: De isto excidit tibi iā quā tūa p̄ma
 luce trāsierit. Nōne iste dies a prima hora
 cepit: Ba mihi primā horā ei: da mihi et se
 cū dā ei: qz forte et ipsa trāsuiolauit. Tertiā
 inq̄s dabo tibi: forte .n. in ipsa nūc sumus.
 Certe q̄ sunt isti dies: et tertia dies. Et si
 tertiā dabis: nō diē sed horā dabis. Uerū
 tū nec h̄ quidē tibi p̄cedo: si mecuz vteūq̄
 ista trāsiliisti. Ba mihi vel horā tertiā: ipaz
 mihi da i q̄ es. Si em̄ aliqd̄ ei: iaz p̄terijt: et
 aliqd̄ ei: adhuc restat: nec qd̄ p̄terijt aliqd̄
 mihi potes dare: qz iā n̄ ē: nec qd̄ restat qz
 nō dū est. Quid mihi de hora ista q̄ nūc p̄
 agitur dabis: Quid de illa mihi dab: Qui
 comittā hoc verbū vt dicā: est: cū dicis ip̄
 sū est: Certe vna syllaba ē: et momētū vnū
 est: et tres l̄ras habet in ipso ictu. Ad scōz
 hui⁹ verbi l̄ram nō puenis: nisi p̄ma finita
 fuerit. Tertia nō sonabit: nisi cū et scōa trā
 sierit. Quid mihi de hac vna syllaba dab:
 et tenes dies q̄ vna syllabā nō tenes: Nō
 mētis trāsuiolātib⁹ cūcta rapiunt: Torrēs
 rcrū fluit: de q̄ torrēte ille in via bibit p̄ no
 bis q̄ iam exaltauit caput. Isti q̄ dies non
 sunt: an̄ abeūt pene q̄ veniāt: et cū venerit
 stare nō p̄nt. Jungūt se: sequūtur se: et non
 se tenēt. Nihil de p̄terito reuocat: qd̄ futu
 rū ē trāsiturū expectat: nō dū habet dū nō
 venit: nō tenet dū venerit. Numerū q̄ die
 rū meoz q̄ est: nō istū q̄ nō ē: et qd̄ me diffi
 cilius et periculosus pturbat: et est et nō est:
 nec esse possum⁹ dicere qd̄ nō stat: nec nō
 esse qd̄ venit et trāsit. Est illud simplex q̄ro:
 est verū q̄ro: est germanū q̄ro: est qd̄ est in
 illa hierusalem sponsa dñi mei: vbi nō erit
 mors: nō erit defect⁹: nō erit dies trāsies:
 sed manēs: q̄a nec besterno p̄cidit: nec cra
 stino impellit. Hūc inq̄s numerū dierū me
 ozū q̄ est: notū mihi fac. Et sciam quid
 desit mihi. Hoc em̄ mihi deest hic labo
 ranti: et q̄ diu mihi deest: nō me dico p̄fec
 tū: q̄ diu hoc nō accipio: dico: nō qz nō ac
 ceperim: aut iam p̄fect⁹ sum: sequor aut ad
 palmā superne vocationis dei: hanc acci
 piā p̄ mercede cursus mei: Nō alio quedā
 erit finis currēdi: et in ip̄a māsione patria si
 ne p̄grinatione: sine seditiōe: sine tēptati
 one. Ergo notū fac mihi hūc numerū die
 rū meoz q̄ est: vt scīā qd̄ desit mihi: qz nō
 dū ibi sum: ne supbiā ex eo: in q̄ iā sū: vt in
 ueniar i illo n̄ h̄ns meā iusticiā. In cōpati

one. n. illi⁹ qd̄ est attendēs istaq̄ nō ita sūt:
 et pl⁹ mihi vidēs deesse q̄ adesse: ero hūili
 or ex eo qd̄ deest: q̄ elatior ex eo qd̄ adest.
 Mā q̄ putant se aliqd̄ habere cū hic viuūt:
 supbiēdo nō accipiunt qd̄ deest: quia ma
 gnū putāt esse qd̄ adest. Qui. n. puat se eē
 aliqd̄ cū nihil sit: semetip̄m seducit: nec isti
 ex h̄ magni sūt. Mā et inflatio et tumor uni
 tat⁹ magnitudinē: h̄ nō habet sanitatē. Paz
 q̄ iste trāsiliēs: agēs quiddā i corde occul
 tū qd̄ nō nouit: nisi q̄ pariter agit: tanq̄ no
 to sibi facto sine suo impetrās qd̄ rogauit:
 noto sibi facto numero diez suoz: nō q̄ trā
 sit h̄ qui ē: attēdit ad hec q̄ trāsiliuit: et cō
 parauit noticie supiori. Et tāq̄ dicēs ei: q̄
 re desiderasti numez diez tuoz q̄ ē. Quid
 em̄ de dieb⁹ istis dicis: et de illo alto atten
 dens h̄: ait: Ecce veteres posuisti
 dies meos: Ueterascūt em̄ hec: ego no
 uos volo: nouos nūq̄ veterascētes: vt di
 cā vetera trāsierunt: ecce facta sunt noua:
 nūc i spe: tūc i re. Innouati em̄ fide et spe:
 quāta adhuc vetera agim⁹: Nō. n. sic chri
 sto induit sum⁹: vt ex Adā iam nihil porte
 mus: Uide veterascētem Adā: et inouari
 chriatū in nobis. Et si exterior inq̄t hō no
 ster corrupit: sed interior renouat de die in
 diē. Ergo ad peccatū: ad mortalitatez: ad
 p̄uolātia tpa: ad gemitū: et laborē: et sudo
 rē Ade: ad etates succedēs nō manētes:
 ab ifātia vsq̄ ad senectutē: sine sensu trāse
 untes: ad hec attendēs: videam⁹ h̄ vete
 rē hoīem: veterē diē: vetus canticū: vetus
 testamētū. Cōuersi aut ad interiora: ad ea
 q̄ innouāda sunt p̄ his que imutabunt: in
 ueniamus hoīez nouū: diē nouū: canticū
 nouū: testamētū nouū: et sic amem⁹ istaz
 nouitatē: vt nō timeam⁹ vetustatē. Nunc
 q̄ in hoc cursu trāsūm⁹ a veterib⁹ ad noua:
 ipse trāsitus agit cū corrupit exteriora:
 et innouant interiora: donec etiaz hoc ip̄m
 qd̄ exterius corrupit: reddat debitū natu
 re: veniat in mortē: renouet: et hoc in resur
 rectiōe: tūc fiet reuera oīa noua: reliq̄ que
 nūc sūt: i spe sūt. Agis q̄ aliqd̄ nūc a veterib⁹
 te eruēdo: et in noua currēdo. In noua q̄
 currēs iste: et in ea q̄ ante sūt extētus: notū
 inquit dñe fac mihi finē meū: et numerū di
 erū meoz q̄ est: vt scīā qd̄ desit mihi. Ecce
 trahat adhuc Adā. et sic festinet ad chriatū.
 Ecce inq̄t veteres posuisti dies meos. Ve
 teres dies ex Adā: veteres illos posuisti:
 veterascunt q̄tidie: et sic veterascunt vt ali
 quando etiā cōsumētur. Et substantia

Etiam seruas filijs tuis: ita ne hoc non nouerit Judith. Mouerat ea plane: sed in diebus veteribus computabat: et ideo premebat: quia ad nouos dies festinabat. Nam ecce discussio te cum filijs tuis: seruas transiturus transituris: imo vero transiens transcentibus. Nam transitorum te sic dixi: quasi nunc maneat. Ipse hodie ex quo loquor cepimus usque ad hoc momentum sentis: quia tenuimus. Neque enim cernis et incrementa capillorum tuorum: et nunc cum stas: cum hic es: cum agis aliquid: cum loqueris: in te crescunt capilli tui. Neque enim repente creuerunt: ut tonsorem quereres. Agitur etas transuolans et in intelligendum et non in sentiendum: et in aliud male occupat: transis tu et seruas transenti filio tuo. Primo hoc a te quero: Scis enim possessurum cui seruas: aut si nondum natus est: scis nasciturum? Seruas filijs incertum est: an futurum: an possessurum: nec reponis thesaurum ubi reponendum est. Non enim dominus tuus seruo suo tale consilium daret: ut peculium suum perderet. Speciosus seruus es cuiusdam magni praefamilias. Quod amas et quod habes ipse tibi dedit: et non uult ut perdas quod tibi dedit: quia et seipsum tibi dabit. Sed nec hoc quod tibi ad tempus dedit uult ut perdas. Adultum est: erupat: supurgatur uires necessitatis tue. Nam certe superfluum deputatur: nec hoc uolo ut perdas aut dominus tuus. Et quod facio: Admira: ubi posuisti non est tuus locus. Certe seruare vis auaricie: uide forte et ipsi auaricie congruat consilium meum. Habere enim uis quod habes et non perdere: ostendit tibi locum ubi ponas. Ne thesaurizes in terra nesciens cui congregas ea: et postea quemadmodum presumptur sit qui possidebit qui tenebit. Forte enim possessus possidebit te: quod a te habebit non tenebit. Forte cum ei seruas: antequam ille ueniat tu perdes. Sollicitudini tue consilium do: Thesaurizate uobis thesaurum in celo. Hic in terra si uelles seruare diuitias: quere res horreum: non forte crederes domui tue propter domesticos tuos: commendares ad uicum argentarium: difficile est. non ibi casus: fur non facile accedit: bene omnia seruantur. Quare ista cogitas: nisi quia non habes melius ubi serues: Quid si dabo melius: Dicam tibi: noli commedare huic minus idoneo: sed est quidam idoneus illi commenda. Habet magna horrea ubi perire non possint diuitie: magnus super omnes diuites diues est. Nam forte dicturus es. Et quia audeo tali commendare? Quid si ipse te horreat: Agnosce illum: non solum praefamilias est: sed et dominus tuus est. Nolo inquit serue meus

perdas peculium tuum agnosce ubi ponas. Quare ibi ponis ubi possis amittere: ubi et si non amittas: ibi permanet perpetuo tu non potes. Est alius locus quo te transferas. Precedat te quod habes: noli timere ne perdas. Bator ego eras: custos ego ero: dicit tibi dominus tuus. Fides tua interroga: uide si uelis illi credere. Bicturus es: perditum habeo quod non uideo: hic illud uolo uidere. Bene uis hic uidere: nec hic uidebis: et ibi nihil habebis. Nescio quos thesauros habes absconditos in terra: cum procedis non eos tecum portas. Ueniisti ad audiendum sermonem: ad colligendas iteriores diuitias: cogitas de exterioribus: nunquid eas huc tecum adduxisti? Ecce nec nunc eas uides. Credis te habere in domo: quod scis te posuisse: nunquid scis te non perdidisse? Quia multi redierunt ad domos suas: et quod posuerant non inueniunt. Hic fortasse expauerunt corda cupidorum: et quoniam dixi multos sepe ad domum suam redisse: et quod posuerant non inuenisse: dixit quisque in corde suo: Absit episcopus: bonus optata: ora pro nobis: Absit ut perigat: absit ut ita fiat. Credo in deum: quoniam quod posui saluum inuenio. Credis in deum: et non credis ipsi deo: Credo in christum: quia saluum erit quod posui: nemo accedat neque auferat. Securum uis esse credendo in christum: ut nihil perdas de domo tua: securus eris potius credendo christo: ut ibi ponas ubi consilium dedit. An securus es de seruo tuo: et sollicitus es de domino tuo: Securus es de domo et sollicitus de celo: Sed ego inquit quod pono in celo: Bedi tibi consilium: ubi ponas: quod ueniat ad celum nolo scias. Pone in manibus pauperum: da indigentibus: Quid ad te quod ueniat: Non perducam quod ego accipio: An oblitus es: cum uni ex minimis meis fecisti mihi fecisti? Si haberet quispiam amicum tuum quosdam lacus vel cisternas: et quocumque receptacula fabricaret ad seruandum aliquem liquorem: uel uini: uel olei: quereres ubi absconderes uel seruares fructus tuos: et diceret tibi: Ego tibi seruo: haberetque ad illa receptacula occultas quasdam canales et transitus: ut per hos clanculo iret: quod palam funderetur: et diceret tibi: quod habes hic funde: Uideres autem tu non esse illum locum ubi ponere cogitabas: et timeres fundere: ille qui sciret machinamenta quedam occulta locorum suorum tibi diceret: funde securus: hic illuc perueniet: Non uides quia si crede mihi quia mansiones fabricaui. Fabricaui quae per que facta sunt omnia: mansiones omnibus nobis: illuc uult procedere quod habemus: ne hoc in terra per-

danus. Cū autē seruaueris in terra: dic mihi cui cōgregabis ea: filios habes: vnum plus numerata: et da aliqd et christo. Thesaurizat et nō cognoscit cui cōgregabit ea: vane turbat. Et nūc qm̄ iquit iste Idithū: respiciens vanitatē quandā: suspiciēs veritatē quandā: in medio positus quiddaz sub se habet: quiddaz supra se. Sub se habet vñ trāsiliuit: supra se habz q̄ se extēdit. Qualis iste? Jam magn⁹. Et nūc ait: quō quiddā trāsiliuit: quō multa calcatur: quō tpalibus iā nō teneor? Nōdū suz pfectus: nondū accepi. Spe em̄ salui facti sumus. Spes autē que videt nō est spes. Qd̄ enim videt q̄s: quid sperat? Si autē qd̄ nō videmus speramus: p̄ patientiā expectamus.

Alia lra.
† nō habet.

† Ergo et nunc que est expectatio mea: Nōne dñs? Ipse est expectatio mea: qui dedit omnia ista que cōtemnā: ipse mihi dabit et se: q̄ est sup̄ omnia: et p̄ que facta sunt omnia: et a quo factus sum inter oīa: ipse est expectatio mea dñs. Elidistis Idithū fratres: videte quomō expectat. Nemo q̄ se dicat pfectū hic: decipit se: fallit se: seducit se: nō pōt hic habere pfectionē. Et qd̄ pdest: quia perdit humilitatez. Et nūc que ē expectatio mea? Nōne dñs? Cū venerit iam nō expectat: tūc erit illa pfectio. Nūc autē quātūcūq̄ trāsiliuit Idithū adhuc expectat. Et substātia mea ante te sp̄. Jam p̄ficiēs: iam ad ipsum tendēs: et esse aliquantū incipiēs: ante te ē semp̄ substātia mea. Substantia autē ista et ante homines est: Auruz habes: argētum habes: mācipia: p̄dia: arbores: pecora: seruos: hec videri ab hoībus possunt: est que dā substātia. Substātia mea aī te ē semp̄.

Alia lra.
† apud te est.
† nō habet.

Ab omnib⁹ iniquitatibus meis erue me: Multa trāsiliuit: multa quidem trāsiliuit: s̄ si dixerimus: qz peccatū nō habemus: nos ipsos decipim⁹: et veritas in nobis nō est. Multa trāsiliuit: s̄ adhuc tundo pect⁹: et dico: Dimitte nobis debita nra sicut et nos dimittim⁹ debitoribus nostris. Tu ergo expectatio mea: finis meus. Finis em̄ legis christ⁹ ad iusticiā omni credēti. Ab omnib⁹ nō solū ab eis: ne reuoluatur in ea: que trāsiliuit: sed ab omnib⁹ oīno p̄p̄ que mihi mō pectus tundēs dico: Dimitte nobis debita nostra. Ab omnib⁹ iniquitatibus meis erue me: ita sapientē et tenentē: quod ait Ap̄lus: Quotq̄ ergo pfecti sumus hoc sapiam⁹. Cū em̄ se diceret nōdū esse pfectū: ibi cōtinuo secut⁹ ait: Quotq̄

ergo pfecti sum⁹ s̄ sapiamus. Quid ē q̄tq̄ pfecti? Iā dudū tu dixeras: nō qz iā acceperim: aut iaz pfectus sum. Sequē ordinē dicatorū: Unū autē q̄ retro oblit⁹ in ea q̄ ante sunt extensus: s̄m̄ intentionē sequor ad palmā sup̄ne vocationis dei in christo Iesu. Ideo nōdū pfect⁹: quia sequit ad palmā sup̄ne vocationis dei: quā nondū inuenit: ad quā nondū puenit. Si autē nō est pfectus: qz nō illud puenit: q̄s nostrū pfect⁹ est: Tamē sequit et ait: Quotquot em̄ pfecti hoc sapiamus. Tu nō es pfectus apostole: et nos pfecti: Sed excidit vobis: qz se modo pfectū dixit. Nō em̄ ait: Quotquot estis pfecti hoc sapietis: sed q̄tq̄ inquit pfecti hoc sapiam⁹: cum paulo ante dixisset: nō qz iam acceperim: aut iam pfectus sim. Aliter ergo hic nō potes esse pfectus: nisi scias hic te nō esse posse pfectū. Hec ergo erit pfectio tua: sic te qdā trāsiliisse: vt ad qdā pperes: sic qdā te trāsiliisse vt restet aliud ad qd̄ oīb⁹ trāsactū trāsiliendū est. Hec tota fides est. Nam q̄squis se iam peruenisse putat: in alto se ponit vt cadat. Quia q̄ ita sapio: qz me et impfectū dico: et pfectū: Imperfectū qd̄ē: qz nōdū aliqd̄ accepi qd̄ volo. Imperfectū autē: qz scio hoc ipsum qd̄ mihi desit: qz ergo sic sapio: qz humano cōtemno: qz letari in rebus peuntibus nolo: qz irrideor ab auaro iactante se qd̄ sit prudens: et me irridēte qd̄ desipiā: qz sic ago: qz hanc viā carpo. Opprobrium: inquit: insipienti dedisti me. Inter eos me viuere voluisti: inter eos p̄dicare veritatē: qui amāt vanitatē: et nō possuz nisi irrideri ab eis: qz spectaculū facti sum⁹ huic mūdo: et angelis: et hominib⁹: Angelis laudantib⁹: hominib⁹ opprobriantibus: imo et angelis laudantib⁹ et vituperantib⁹: et hominibus laudantibus et vituperantib⁹. A dextris et a sinistris habemus arma: in quibus militamus: p̄ gloriā et ignobilitatē: per infamā et bonā famā: vt seductores et veraces. Hec apud āgelos: hec apud hoīes: quia et apud angelos sunt angeli: quibus bene viuēdo placemus: et sunt p̄uicatores angeli: q̄b⁹ bñ viuēdo displiceam⁹. Et inter hoīes sunt sancti viri: quib⁹ placeat vita nra. Sunt neq̄ssimi hoīes: q̄ irrideant bonā uitā nostrā. Et hec arma sūt: illa dextra: illa sinistra: vtrazq̄ tñ arma sunt. Vtrifq̄ armis et dextris et sinistris vtor: et laudantibus et vituperantib⁹: et honorē deferentib⁹: et ignominia irrogantib⁹. In his vtrifq̄ ar-

mis cōfligo cū diabolo: vtrifq; eū ferio: p-
 speris si nō corrupcor: aduersis si nō fran-
 gor. **B**edisti ergo me opprobriū insipienti.
Obsurdui ⁊ nō aperui os meū:
 Sed ꝑtra insipientē obsurdui ⁊ nō aperui
 os meū. Cui em̄ dicerē qđ agit in me: **Au-**
 diam em̄ quid loquat in me dñs deus: qm̄
 loquet pacem populo suo: sed non est pax
 imp̄s dicit dñs: **O**bsurdui et non aperui
 os meum. **Q**m̄ tu es qui fecisti me.
Ideo nō aperuisti os tuū: qz deus est qđ fe-
 cit te. **A**dirū est: os tibi deus nō fecit ad lo-
 quēdū. Qui plātauit aurē non audit: qđ fin-
 xit oculū nō videt. **O**s tibi de⁹ ad loquēdū
 dedit: et dicit: **O**bsurdui ⁊ non aperui os
 meuz: qm̄ tu es qui fecisti me. **A**n quoniā:
 tu es qui fecisti me: ad posteriorē versū ꝑ-
 tineat: **Q**m̄ tu es qđ fecisti me. **A**mo-
 ue a me flagella tua. **Q**uoniā tu es qđ fecisti
 me: noli exterminare me: tñm cede vt ꝑficiāz
 nō vt deficiā: tñm tunde vt ꝑducar: non vt
 ꝑminuar. **Q**uoniā tu es qđ fecisti me: amo-
 ue a me flagella tua. **A** fortitudie ma-
 nus tue ego defeci in argutiōib⁹.
Hoc est cū argueres me defeci. **E**t argue-
 re tuū quid est: nisi qđ sequit: **P**ro iniq-
 tate erudisti hominē. **E**t conta-
 bescere fecisti sic araneā aiām meā.
Adultū est qđ intelligit iste **I**dithū: si quis
 cū illo intelligat: si qđs cū illo trāsiliat. **B**icit
 em̄ argutiōibus dei se defecisse: et vult a se
 amoueri flagella: qm̄ ipse ē qđ fecit illū. **Q**đ
 fecit ipse reficiat: ⁊ qđ creauit ipse recreet. **S**z
 tñ qđ ita defecit: vt non velit se ⁊ recreari et
 reformari: sine cā putam⁹ fr̄s factū fuisse.
Pro iniquitate inquit: erudisti hominē. **T**o-
 tū quod defeci: quod infirmus sum: qđ de
 imo clamo: hoc totū ꝑ iniquitate: ⁊ in hoc
 erudisti nō dānasti: ꝑ iniquitate erudisti ho-
 minē. **A**udi b̄ plam⁹ ex alio psalmo: **B**o-
 nū est mihi: qz hūiliaſti me: vt discā iustifi-
 catiōes tuas. **E**t hūiliaſti me: ⁊ bonū ē mi-
 hi: ⁊ pena est: ⁊ gratia ē. **Q**uid seruat post
 penā: qui ꝑ gratiā exhibet penā: **I**pse enim
 est de quo dictū est: **H**ūiliatus sum ⁊ saluū
 me fecit: et bonū ē mihi qđ hūiliaſti me: vt
 discā iustificatiōes tuas. **P**ro iniquitate eru-
 disti hominē. **E**t qz scriptū ē: **Q**ui fingis do-
 lorē in ꝑcepto: deo dici nō nisi a trāsiliēte videri po-
 tuit. **F**ingis inq̄t dolorē in ꝑcepto: de dolo-
 re ꝑceptum mihi facis. **F**ormas ip̄ni dolo-
 rem meū. **N**ō eū relinqs informē: s̄ formas
 illū: ⁊ format⁹ dolor me⁹ infictus a te: ꝑre-

ceptū mihi erit vt liberer a te. **F**ingis enim
 dictū est dolorē: formas dolorē: plasmas
 dolorē: nō simulas dolorē: quō fingit arti-
 fer: vñ ⁊ figulus dicit a fingendo. **E**rgo ꝑ
 iniquitate erudisti hominē. **V**ideo me i ma-
 lis: video me i pena: ⁊ apđ te nō video ini-
 quitatē. **S**i ḡ ego i pena sum: ⁊ apud te ini-
 q̄tas nō est: nōne restat vt ꝑ iniquitate erudi-
 as hominē? **E**t quō erudisti: **B**ic ip̄am eru-
 ditiōē: **I**dithū: quō erudit⁹ es: **E**t ta-
 bescere fecisti sic araneā animā meā. **H**ec
 ē eruditiō. **Q**uid tabidius aranea: animal
 ip̄m dico: qđ ⁊ ip̄is telis araneārū qđ ta-
 bidū. **A**ttēde ⁊ ip̄m aiāl qđ tabidū est. **P**o-
 ne supra leuiter digitū: ruina est: nihil om-
 nino tabidius. **T**alē fecisti animā meā in-
 q̄t: erudiēdo me ꝑ iniquitate. **Q**n̄ eruditiō i-
 firmū fecit: quedā fortitudo erat vitū. **V**i-
 deo quosdā ꝑuolasse ⁊ intellexisse: sed a ce-
 lenoib⁹ nō sunt deserēdi tardiores: vt ꝑa-
 riter viā sermonis carpant. **H**oc dixi: hoc
 itelligite: si eruditiō iusti dei hāc infirmita-
 tē fecit: fortitudo quedā erat vitū. **F**ortitu-
 dine quadā displicuit hō vt erudiret infir-
 mitate: qz supbia quadā displicuit: vt eru-
 diret hūilitate. **F**ortes eē dicūt oēs supbi:
 infirmi hūiles. **I**ō hāc viceit̄ mlti ab oriēte
 ⁊ occidēte veniētes: vt recūbēt cū **A**braā
 ⁊ **I**saac ⁊ **J**acob i regno celoz. **Q**uare vi-
 cerūt: **Q**uia fortes eē noluerūt. **Q**uid ē for-
 tes eē noluerūt: **B**e se ꝑsumē timuerūt. **I**u-
 sticiā suā nō ꝑstituerūt: vt iusticie dei subij-
 cerent. **B**eniq; qm̄ dixit dñs b̄: **A**duiti ab
 oriente ⁊ occidēte venient ⁊ recūbent cum
Abraā ⁊ **I**saac ⁊ **J**acob i regno celoz: di-
 xit etiā: **F**ilij aut̄ regni: id ē iudei: ignorātes
 iusticiā dei: ⁊ suā volētes statuē: ibūt i tene-
 bras exteriores. **R**ecordamī fidē illā **L**ē-
 turionis vni⁹ ex ꝑlo gentiū: ita i se infirmi:
 ita nō fortis vt diceret: **N**ō sum dignus vt
 i b̄ tectū meū intres. **N**ō erat dign⁹ vt chri-
 stū domo recipet: ⁊ iā corde recepat. **E**tenī
 magister ille hūilitatis fili⁹ homis iā inue-
 nerat i ei⁹ pectore vbi caput reclinaret. **A**d
 hoc verbū **L**eturionis dñs respiciēs ad se
 quētes se dixit: **A**mē dico vobis i nullo in-
 ueni tantā fidē i isrl. **H**ūc infirmū inuenit:
 israelitas fortes inuenit: vt inf vtroq; dice-
 ret: **N**ō est opus medic⁹ sanis: s̄ male habē-
 tib⁹. **P**ropter hoc ḡ: id est ꝑpter hāc hūili-
 tatē: multi ab oriēte ⁊ occidēte veniēt ⁊ re-
 cūbent cū **A**braā ⁊ **I**saac ⁊ **J**acob i regno
 celoz: filij aut̄ regni ibūt i tenebras exteri-
 ores: **E**cce mortales estis: ecce carnē ꝑ-

Alia lra. tobmutui.

Alia lra. tñm habet.

Alia lra. plagas tuas.

Alia lra. iarepaniōib⁹.

Alia lra. t̄ corripuisti. t̄ tabescere.

rescentē portatis: et sicut vnus ex p̄ncipi-
bus cadet: sicut homines moriemur: et cade-
tis sicut diabolus. Quid vobis p̄dest medi-
cina mortalitatis: Sup̄bus diabolus tanq̄
angelus: nō habens carnē mortale: tu autē
qui accepisti mortale carnē: et nec hoc tibi
p̄dest: vt tāta infirmitate humilieris: sicut
vnus ex p̄ncipib⁹ cadis. Ipa est q̄ gratia
b̄nificij dei p̄ma: redigere nos ad p̄fessionē
infirmitatis: vt quicquid boni possum⁹: quic-
quid potētes sum⁹ in illo sum⁹: vt q̄ gl̄iat i do-
mino gloriēf. Qñ infimor inq̄t tūc potens
sum. Pro inq̄tate crudisti boiem. Et tabe-
scere fecisti sicut araneā animā meā. **Uer-**
tamen vane cōturbat oīs hō viues.
Redit ad illud qd paulo ante cōmemora-
uit: quis hic p̄ficiat: vane p̄turbat oīs hō
viues: viues vtiq̄ i incerto. Quis enī vel
de ip̄o bono suo secur⁹ est: Et tunc p̄turbat.
Factet in dñm curā suā: in illū iactet q̄cqd
sollicit⁹ ē: ip̄e nutriat: ip̄e custodiat. Quid
enī in hac terra certū est: nisi mors: Cōside-
rate oīa oīno: vel bona: vel mala vite hui⁹:
vel in ip̄a iusticia: vel in ip̄a inq̄tate: quid
h̄ certū est nisi mors: P̄fecisti: q̄ sis ho-
die scis: qd futur⁹ sis crastino nescis. Pec-
cator es: qd sis hodie scis: qd sis crastino
nescis. Speras pecuniā: incertū est an p̄-
ueniat. Speras vxorē: incertū est an acci-
pias: vel qualē accipias. Speras filios: i-
certū ē an nascant. Nati sunt: incertū ē an
viuāt. Uiuūt: incertū ē an p̄ficiāt: an defi-
ciāt. Quocūq̄ te verteris incerta oīa: So-
la mors certa. Paup̄ es: incertū est an di-
tescas. Indoct⁹: incertū est an erudiaris.
Imbecillus: incertū ē an cōualescas. Pat⁹
es certū ē: qz morieris. Et in h̄ ip̄o qz mors
certa est: dies mortis incert⁹ ē. Itaq̄ h̄ in-
certa: vbi sola mors ē certa: cui⁹ etiā hora
icerta: et sola: multū cauet q̄ nullo mō deui-
tat. Omnis homo viues vane cōturbat.
Ergo inter hec iam trāsiliens: iam in qui-
busdā superioribus agēs: hec ima p̄temnēs:
inter hec posu⁹. **Exaudi: inq̄t: orati-**
onē meā: Be quib⁹ gaudeā: de quib⁹ ge-
mā. Be trāsactis gaudio: p̄ his que restāt
gemo. Exaudi orationē meā. Et de p̄ca-
tionē meā: auribus p̄cipe lachry-
mas meas. Nūquid enī qz tanta trāsili-
ui: quia tanta trāscedi: itaq̄ nō fleo: Nōne
multo magis fleo: qz q̄ apponit sciētā appo-
nit dolorē: Nōne quāto magis qd abest desi-
derio: tāto magis donec veniat gemo: tantō
magis donec veniat fleo: Nōne tāto magis

crescūt scādala: q̄to magis abūdat iniq̄tas:
quāto magis refrigescit caritas m̄ltorū: dico:
Quis dabit capiti meo aquā: et oculis meis
fontē lachrymarū: Exaudi orationē meā et
de p̄cationē meā: aurib⁹ p̄cipe lachrymas
meas. **Ne sileas a me: ne obsurde**
scā in eternū: Ne sileas a me vt audiā te.
Occulte enī dicit deus: multis in corde lo-
quit⁹: et magn⁹ ibi son⁹: in magno silētio cor-
dis: qñ magna voce dic⁹: Sal⁹ tua ego suz.
Bic inq̄t anime mee: salus tua ego sū. Ab
hac voce: qz dixit deus aīe: Salus tua ego
sum. optat ne sileat ab illo. **Ne sileas a me.**
Qñ inq̄lin⁹ ego sum apud te. S̄
apud te inq̄lin⁹: apud diabolū cū esse inq̄lin⁹
erā: sed malū dñm habebā. Nunc autē iam
quidē apud te: sed adhuc inq̄linus. Quid
est inq̄linus: Cū migratur⁹ sum: nō vbi p̄-
petuo mansurus. Vbi p̄petuo sum māsur⁹
dicat dom⁹ mea: Cū migratur⁹ sum inq̄li-
nus sum: sed tñ apud deū meū sum inq̄li-
nus: apud quē domo accepta māsur⁹ suz.
Sed que dom⁹ est: Quo migrandū ē ex h̄
inq̄linatu. Recognoscite illam domū: et q̄
dicit apls. Habitationē habemus ex deo:
domū nō manufactā eternā in celis. Si do-
mus hec eterna est in celis: cū ad eaz vene-
rimus iniquitini nō erim⁹. Quō enī eris in-
quilin⁹ in eterna domo: Hic autē vbi dictu-
rus est nescis: parat⁹ esto: Besiderādo autē
domū eternā patus eris: nec succēseas ei:
qz cum vult dicit migra. Nō enī cautionē
tecū fecit: et placito quodaz se obstrinxit: et
cōductor domus accessisti certa pensione
ad certū temp⁹: qñ vult dñs eius migratu-
rus es. Ideo enī gratis manes: qz inq̄lin⁹
ego suz apud te. Et pegrinus. Ergo ibi
patria: ibi dom⁹: inq̄linus apud te: et pegri-
nus. Et h̄ b̄audit apud te. Aduln enī pe-
grini sūt cū diabolo: q̄ autē itaq̄ crediderūt et
fideles sunt: pegrini quidē sūt: qz nōdū ad
illam patriā domū qz venerūt: sed tñ apud
deū sunt: Q̄diu enī sum⁹ i corpe pegrina-
mur a dño: et ambim⁹ siue hic manētes: siue
pegrinantes placere illi. Et pegrinus et
inquilinus Sicut oēs patres mei. Si
q̄ sic oēs p̄res mei: dicitur⁹ sū me nō emigra-
turū cū illi migrauerit: Alia p̄mōe māsu-
rus sū q̄ illi māserūt. Quid q̄ restat vt pe-
tā: qz hunc sine dubio migratur⁹ sū. Bi-
mitte me vt refrigerer priusq̄ eaz.
Uide unde Idithū q̄s noaos habes re-
mittendos tibi: q̄b⁹ remissis refrigerari vis

Alia lra.
t aduena.

Alia lra.
t Remitte
mibi
t abeam.

pusq̄ eas. Habes em̄ aliq̄s estus a qb̄ vis refrigerari: et dicis: remitte mihi. Quid remittet tibi: nisi forte illū scrupulū vbi dicis: et vnde dicis: Dimitte nobis debita nra. Dimitte mihi pusq̄ eam. Et ampli⁹ iam nō ero. Immunē me fac a pctis pusq̄ eā ne cū peccatū eā: Remitte mihi vt req̄scā in cōsciētia mea: vt exonerata sit estu sollicitudinis: qua sollicitudine curā gerā pro peccato meo. Remitte mihi vt refrigerer ante oīa pusq̄ eam: et ampli⁹ iam nō ero. Si em̄ mihi nō remiserit vt refrigerer: ibo et nō ero priusq̄ eā. Quia si iero: iam nō ero: remitte mihi vt refrigerer. Est q̄stio oborta quō nō iam erit. Ecce nō it ad requiē: qd̄ auertat de⁹ ab Idithū. Ibit em̄ plane Idithū: ad requiē ibit. S; fac aliquē iniquū s; Idithū: nō trāsiliēt: hic thesaurizantē: incubatorē: iniquū: supbū: iactantē: elatū: pauperis ante ianuā iacentis cōtempiorē: Nō ne et ipse erit. Quid ē q̄ nō ero? Si. n. diues ille nō erat: q̄s ē q̄ ardebat. Quis ē q̄ guttā aq̄ de digito Lazari stillari in linguā suā desiderabat. Quis est q̄ dicebat: P̄r Abraā mitte Lazari. Utiq̄ q̄ loq̄ret erat: et q̄ arderet erat: et q̄ r̄surgat i finē: et q̄ cū diabolo et no igne dānet. Quid ē q̄: nō ero: nisi respiciat iste Idithū. Quid est esse et nō esse. Uidebat em̄ illū finē quo corde poterat: qua mētis acie valebat: quē sibi oñdi desiderauerat dicēs: notū fac mihi dñe finē meum. Uidebat numerū dierū suoz q̄ est. Attendebat infra omnia que sunt: in comparōne illius esse nō esse: et se non esse dicebat. Illa enim permanent. ista mutabilia: mortalia fragilia: et dolor ipse eternus plenus corruptionis ad hoc non finit: vt sine fine finiat. Resperit q̄ beatā illā regionē: beatā patriā: beatā domū: vbi p̄ticipes sunt sancti vite sempiternē atq̄ incōmutabilis veritatis: et timuit extra ire vbi nō est esse: ibi desiderās esse: vbi ē summū esse. Propter hanc q̄ p̄tationē inter vtrūq̄ cōstitut⁹: ad huc timēs dic: Remitte mihi vt refrigerer pusq̄ eam: et ampli⁹ iam nō ero. Si em̄ mihi non remiseris peccata: ibo in eternū abs te. Et a quo ibo in eternū? Ab illo q̄ dixit: Ego sum qui sum. Ab illo qui dixit: Sic filijs israel q̄ ē misit me ad vos. Ab eo q̄ qui vere est: qui in cōtrariū pergit: ad non esse p̄git. Itaq̄ frēs mei et si oneros⁹ sui labori corporis vti: certi sit: qz et ego laboraui: et vere dico: qz istū laborē vos vobis faciat. Si em̄ sentire vos fastidire qd̄ dicit: cito ta-

cerem.

Explicit Tractatus de ps. XXXVII.

Incipit Tractat⁹ de ps. XXXIX.

Prefatio.

Omnia que p̄dixit dñs noster Jesus christus: parti facta cognoscimus: partim futura speram⁹: cuncta tñ p̄plebunt: qz veritas hec dicit: et q̄ fideliter dicit: tā fideles inq̄rit. Qui credit veniētib⁹ letabit: q̄ nō credit veniētib⁹ cōfundet. Veniēt tñ illa siue volētib⁹ hoib⁹: siue nolētib⁹: siue credētib⁹: siue nō credentib⁹: sicut ait apl⁹: Si negauerim⁹: et ipse nos negabit: si nō credim⁹: ille fidelis p̄manet: negare seipm̄ non p̄t. Pre ceteris tñ fratres b̄ memētote breue: et hoc tenete qd̄ mō ex euāgelio oēs audiuim⁹. Qui p̄seuerauerit vsq̄ in finē hic salu⁹ erit. Jam p̄ies nostri traditi sunt in p̄cilia: dixerūt eas: apud inimicos q̄s diligebāt: p̄stiterūt eis: et quātā potuerūt correptionē: et quātā valuerūt dilectionē: et sp̄sus ē sanguis iust⁹: et illo sanguine tanq̄ seminatōe p̄ totū mundū facta seges surrexit ecclie. Consequēs aut̄ t̄pus est scādaloꝝ et simulationis et temptationū p̄ eos q̄ dicūt: Ecce hic ē christ⁹: ecce illic. Hostis ille noster: tūc leo fuit cuz apte seuebat: mō draco est cū occulte insidiat. Ille autē cui dictum est: Cōculcabis leonē et draconē: qm̄ corp⁹ ei⁹ et mēbra ei⁹ sum⁹: sic cōculcauit leonē pedib⁹ patrū nostroz apte seuiētē: et ad passiōes martyres attrahētē: ita mō draconē cōculcabit: ne nobis insidiet. De quo dracone nos cautos faciēs apl⁹ ait: Aptauī vos vno viro virginē castā exhibere christo. Timeo aut̄ ne sicut serpēs Euā seduxit astutia sua: sic et vestre mētes corrūpanē a castitate q̄ ē in christo Jesu. Serpēs q̄ iste adulē antiqu⁹: virginitatē corrūpēdā: nō carnis sed cordis inq̄rit. Sicut aut̄ adulter hō letat i neq̄cia sua cū carnē corrūpit: sic et diabol⁹ letat qm̄ mentē corrūpit. Sicut aut̄ patrib⁹ nostris aduersus leonē opus erat patiētia: sic nob̄ aduersus draconē vigilātia: Persecutio tñ siue a leone: siue a dracone nūq̄ cessat ecclie: et magis metuēd⁹ est cū fallit: q̄ cū seuit. Illo t̄pe cogebat christianos negare christū: isto aut̄ t̄pore docet christianos negare christū. Tūc cogebat: nunc docet. Tūc q̄ ingerebat violentias: nūc insidias. Uidebat tūc fremēs: lubric⁹: nē et oberrās difficile videt. Quō aut̄ tūc cogebat christianos negare christū: aptū est. Attrabe-

dñs noster fidelē se esse pmissorē: largū da-
 torē. Quid g̃ nūc fecit: Eduxit me de lacu
 miserie. Quid ē lac⁹ miserie: Profunditas
 iniquitatis: ex carnalib⁹ cōcupiscētis. Hoc
 ē em̃ ⁊ de luto limi: vnde te eduxit de pfun-
 do quodaz: Uñ in alio psalmo clamabas:
 Be pfundis clamaui ad te dñe. Et q̃ iā de
 pfundo clamāt: nō penit⁹ i pfundo sūt: cla-
 mor ipse iam leuat. Sūt ali⁹ pfundi⁹ i pfun-
 do: q̃ nec sentiūt se eē i pfundo. Tales sūt
 supbi p̃ceptores: nō p̃ij dēp̃catores: nō la-
 chrymofi clamatores: s̃ tales quales alio
 loco scriptura designat: Peccator eū vene-
 rit i pfundū maloz p̃tēnit. Et cui em̃ par-
 uū est esse peccatorē: nisi etiā non sit pctōz
 suoz cōfessor sed defensor: altior i pfundo
 est. Ille aut̃ q̃ de pfundo exclamauit: iam
 ab imo pfundi caput vt clamaret leuauit.
 Audit⁹ ē: educt⁹ ē de lacu miserie: ⁊ de luto
 limi. Jam habet fidē quā nō habebat. ha-
 bet sp̃e sine q̃ erat: in christo ambulat qui i
 diabolo errabat. Ideo em̃ posuit inqt̃ sup
 petrā pedes meos: ⁊ direxit gressus meos.
 Petra aut̃ erat christ⁹. Sim⁹ sup petrā: di-
 rigant gressus nr̃i: opus ē tñ adhuc vt am-
 bulem⁹: vt ad aliqd̃ pueniam⁹. Nā Paul⁹
 apl⁹: iaz sup petrā: iam directis pedibus
 suis qd̃ dicebat: Non qz iā acceperim: aut
 iam pfectus sim. Fr̃es: ego nō arbitror me
 app̃hendisse. Quid g̃ tibi p̃stitū ē: si nō ap-
 p̃hendisti: Unde gr̃as agis cū dicis: Sed
 misericordiā p̃secut⁹ suz: Quia directi sūt
 pedes: qz iaz sup petrā ambulat. Quid. n.
 ait: Unū aut̃ q̃ retro oblit⁹. Que retro: La-
 cus miserie. Quid ē retro: Luti cōcu-
 piscētie carnales: tenebre iniquitātū: q̃ retro
 oblit⁹: in ea q̃ ante sunt extētus. Nō se dice-
 ret: ⁊ extētū: si iaz puenisset. Extendit em̃
 anim⁹ desiderio rei cōcupite: nō leticia cō-
 secute. In ea q̃ ante sunt inqt̃: extētus: se-
 quor ad palmā supne vocatiōis dei i chri-
 sto Jesu. Currebat: seq̃bat ad palmas: Et
 alio loco iam pxim⁹ palme: cursum inquit
 cōsummaui. Uñ g̃ dicebat: Sequor ad pal-
 mā supne vocatiōis: qz iaz pedes ei⁹ in pe-
 tra directi erāt: iā viā bonā ambulabat: ha-
 bebat vñ gr̃as ageret: habebat qd̃ peteret:
 gr̃as agens de acceptis: petens debita.
 Be quib⁹ acceptis: Be indulgētia pecca-
 torz: de illuminatiōe fidei: de robore spei: de
 flāma caritatis. Uñ aut̃ adhuc dñm debi-
 torē tenebat: Be cetero inqt̃ superst̃ mibi co-
 rona iusticie. Adhuc g̃ mibi aliqd̃ debet.
 Quid debet: Corona iusticie quaz reddet

mibi dñs in illa die iustus iudex. Primo
 benign⁹ pater vt erueret de lacu miserie: vt
 donaret peccata: vt liberaret de luto limi:
 postea iust⁹ iudex reddēs bñ ambulān qd̃
 p̃misit: cui p̃mo vt bñ ambularet donauit.
 Reddet g̃ iust⁹ iudex. Sed quib⁹: Qui p-
 seuerauerit vsq̃ in finē hic salu⁹ erit. Immi-
 sit in os meū canticū nouū. Qd̃ canticum
 nouū: Hymnū deo nostro. Dicebas forte
 hymnos dñs alienis: veteres hymnos: qz
 vet⁹ hō dicebat nō nouus hō. Fiat nouus
 hō: discat canticū nouū. Innouatus amet
 noua: noua quib⁹ renouat. Nā quid anti-
 qui⁹ deo q̃ est añ oīa: ⁊ sine fine: et sine ini-
 tio: Tibi fit nou⁹ redeunti: qz descēdendo
 fact⁹ eras vetus: ⁊ dixeras: Inueteraui in
 omib⁹ inimicis meis. Bicim⁹ em̃ hymnū
 deo nro: ⁊ ipse hymn⁹ liberat nos. Laudās
 em̃ inuocabo dñm: ⁊ ab inimicis meis sal-
 uus ero. Hymn⁹ est em̃ canticum laudis.
 Laudās inuoca: nō rep̃hendēs. Qui enim
 inuocas deū vt p̃mat inimicū tuū: qñ de ma-
 lo alieno gaudere vis: ⁊ ad hoc malū inuo-
 cas deū: p̃cipem eum facis malicie tue.
 Nō ergo laudās inuocas: sed rep̃hendēs.
 Talē em̃ putas deū qualis tu es. Uñ tibi i
 alio loco dicit: Hec fecisti ⁊ tacui: suspi-
 cas es inique: qd̃ ero tibi s̃ilis. Laudans g̃
 inuoca dñm: noli euz putare similit̃ tibi: vt
 s̃ilis fias illi. Estote em̃ sic pater vester p̃fe-
 cti: qui solē suū oriri facit sup bonos ⁊ ma-
 los: ⁊ pluit sup iustos ⁊ iniustos. Sic g̃ lau-
 da dñm: vt nolis male inimicū tuū. Et q̃stū
 eis inq̃s veli bonū: Quātū tibi. Nō. n. de
 tuo accepturi sum⁹ vt boni sint: aut qd̃ illis
 dabit tibi minuet. Inimic⁹ tuus: qz mal⁹ ē
 inimic⁹ est: fit bon⁹ ⁊ amic⁹ erit: ⁊ soci⁹ erit:
 vt sil⁹ velis possidere qd̃ amabas: iaz frater
 erit. Laudās g̃ inuoca: hymnū dic deo tuo:
 sacrificiuz laudis ait: gl̃ificabit me. Et qd̃:
 Maior gloria erit deo: qz glorificas eum.
 Aut addim⁹ gloriā deo qñ ei dicim⁹: Gl̃i-
 fico te de⁹ me⁹: Aut sanctiorē eū facim⁹ qñ
 dicim⁹: Bñdico te de⁹ me⁹: Ipe qñ nos bñ
 dicit facit nos s̃actiores: fac nos feliciores:
 qñ nos gl̃ificat fac nos gl̃iosiores: facit nos
 honoratiores: qñ eum glorificamus nobis
 p̃dest: nō illi. Quō em̃ eū gl̃ificam⁹: Glo-
 riosuz dicēdo: nō faciēdo. Proinde qd̃ se-
 cut⁹ ait: cū dicēt: Sacrificiū laudis honori-
 ficabit me: ne putares te aliqd̃ prestare deo
 offerēdo illi sacrificium laudis: ⁊ ibi est via
 inqt̃: via vbi oñdā illi salutare meū. Tides
 qz tibi p̃derit laudare deū: non deo. Lau-

a deo p̄ter ip̄m deū. Sz tu ip̄m deū tuū p̄te.
 Immo v̄o p̄tēptis alijs p̄ge ad illū: obliuī
 scēs alia memēto illi: relinquēs retro alia:
 extendere in illū. Ip̄e certe auersum corre-
 xit: ip̄e ducit rectum. Ergo sit ip̄e spes tua:
 qui ducit et perducit. Quo ducit: et quo p̄-
 ducit: Terrene auaricie fundos querebas:
 terraz possidere cupiebas: vicinos exclu-
 debas: illis exclusis: alijs vicinis inhiabas
 et tamdiu tenebas auariciaz donec ad lit-
 tora puenires. Perueniēs ad littora insu-
 las concupiscis: possessa terra: celuz forte
 vis prendere. Relinque omnes amores:
 pulchrior est ille qui fecit celum et terram.
 Beat⁹ vir cui⁹ est nomē domini spes eius:
 et nō respexit in vanitates et insanias men-
 daces. Cū em̄ insanie mēdaces: Insania
 mendax: sanitas verax. Que vides bona
 falleris: sanus nō es: nimia febre frenetic⁹
 factus es: verū non est quod amas. Lau-
 das aurigam: clamas aurige: insanis i au-
 riga. Vanitas ē: insania mendax est. Non
 est ait: nihil melius: nihil delectabilius.
 Quid facio febrienti: Si est in vobis mise-
 ricordia: orate p̄ talibus: quia et ip̄e medi-
 cus plerūq; in desperationē conuertit ad
 eos qui circūstant lachrymātes in domo:
 qui pendent ex ore eius audire sententiā d̄
 egroto et periclitante. Stat anceps medi-
 cus: non videt bonū quod p̄mittat: timet
 malū p̄nunciare ne terreat: modestā tñ pla-
 ne iste cōcipit sententiā: Bonus deus oīa
 potest: orate p̄ illo. Quē itaq; p̄prehendā
 istoz insanozū: Quis me audiat: q̄s eozū
 nos nō miseros dicat: Quia cū eis nō in-
 sanim⁹: amississe nos putant magnas et va-
 rias voluptates in quib⁹ ip̄i insanunt: nec
 vident qz mendaces sunt. Qñ illi ouū inui-
 to vel calicē salutarē porrigo: saucio: q̄mo-
 do reficiam: Quid inuenio ne inedia defi-
 ciat: et ad sanitatem perueniat: Hortor vt
 reficiat: pugnos parat: seuire vult in medi-
 cū. Et si p̄cusserit diligat: et si iniuriā fecerit
 non relinquat. rediturus est ad mentē gra-
 tias acturus. Qñ multi hic cognoscūt: vi-
 dent se inuicem: et loquūtur d̄ se in ecclesia
 dei: in ecclesie sancte gremio attendūt stu-
 dia sua iam bona circa verbū dei: circa of-
 ficia et obsequia caritatis: ad frequētandū
 gregē ch̄isti nō recedere de ecclesia: vidēt
 et loquūt ad inuicē de inuicē. Quis est iste
 circūfari⁹: Quis est iste amator et lauda-
 tor illius venatoris illi⁹ histrionis: Be alio
 loquitur: et ille de ip̄o. Certe ista sunt: certe

gaudeam⁹ de talib⁹: Si gaudem⁹ de talib⁹
 nō despem⁹ d̄ talib⁹. Orem⁹ p̄ ip̄is fratres
 carissimi: inde crescit numer⁹ sc̄toꝝ: de nu-
 mero qui erat impioꝝ. Et nō respexit i va-
 nitates et insanias mendaces. Ille vincit
 talem: et cum vincit p̄nunciat: quāsi diui-
 nus vult esse. Affectat diuinitatem amit-
 tendo fontem diuinitatis: et sepe p̄nunci-
 at: et sepe fallitur. Quare hoc: Quia insa-
 nie mendaces sunt. Quare autē aliquādo
 pueniunt que dicunt: Ut adducant insa-
 nos: vt amando ibi speciem veritatis in-
 currant laqueum falsitatis. Retro sint: re-
 linquātur amputent. Si membra nostra
 erant mortificent: Adortificate inquit mē-
 bra vestra que sunt super terram. Sit spes
 nostra: de⁹ noster: Qui fecit omnia melior
 ē oib⁹ q̄ pulchra fecit: pulchrior ē oib⁹ q̄ for-
 tia fortior ē: q̄ magna maior ē: q̄cquid ama-
 ueris: ille tibi erit. Bisce amare i creatura
 creatorē: et i factura factorē: ne teneat te qd̄
 ab illo factū est: et amittas euz a quo et ip̄e
 factus es. Ergo beatus vir cuius est no-
 men domini spes eius: et non respexit i va-
 nitates et insanias mendaces. Forte nobis
 dicitur est: qui versu isto percussus cor-
 rigi voluerit: et quē occupauerit timor ille
 iusticie fidei: et volēs ceperit ambulare an-
 gustam viam: dicitur est nobis: ambula-
 re non durabo: si nihil expectabo. Quid
 ergo facimus fratres: Dimissuri cum su-
 mus: Sine spectaculo morietur: non sub-
 sistet: non nos sequit: Quid ergo faciem⁹:
 Bemus p̄ spectaculis spectacula. Et que
 spectacula daturi sumus ch̄istiano homi-
 ni: quem volumus ab illis spectaculis re-
 uocare: Gratias ago dño deo nostro: se-
 quēti versu psalmi ostendit nobis: que spe-
 ctatoribus spectare volētibus: spectacula
 preberemus: et ostendere debeamus. Ecce
 auersus fuerit a circo: a teatro: ab amphī-
 teatro: querat quod spectat: proorsus que-
 rat: Non cum relinquim⁹ sine spectaculo.
 Quid p̄ illis dabimus: Audi quid sequi-
 tur. Adulta fecisti tu domine de⁹
 meus mirabilia tua. Adiracula homi-
 nū ituebas: intēdat mirabilia dei: Adulta
 fecit dñs mirabilia sua: h̄ respiciat. Quare
 illi viluerūt: Aurigā laudas regentē q̄tuor
 equos: et sine labe atq; offēsiōe currētes.
 Forte talia miracula spiritualia nō fecit do-
 minus. Regat luxuriā: regat ignauiā: re-
 gat iniusticiam: regat imprudentiā: motus
 istos qui nuniū lapsi hec vitia faciūt: regat

pmissor est donec det: cum dederit mutat
 verba: non dicit: adhuc dabo qd se daturu
 dicebat: s; dicit dedit: mutauit verbu. Qua
 re illi primo placuit hoc verbu: et qre illud
 mutauit: Quia teporis sui verbu fuit: et p
 suo tpe placuit. Qn pmittetab tuc diceba
 tur: cu aut datu est qd pmissum est: ablata
 sunt vba pmissiu: data sunt completiu.
 Sacrificia g illa tanq vba pmissiu abla
 ta sunt. Quid est qd datu est completiu:
 Corp qd nostis: qd no oes nostis: qd vti
 na q nostis oes non ad iudiciu noueritis.
 Videte qn dictu est: **Christu** em ille est dñs
 noster: mo loquens ex membris suis: mo lo
 quens ex psona sua. Sacrificiu inqt z obla
 tionē noluit. Quid ergo: **Mos** iā hoc tpe
 sine sacrificio dimissi sum? **Absit Corp**
 aut pfecti mibi. Ideo illa noluit vt
 hoc pficeret: illa voluit anteq hoc pfice
 res. **Perfectio** pmissorz abstulit vba pro
 mittēna. **Mā** si adhuc sūt pmittēna: nōdū
 impletū est qd pmissum ē. **Hoc** pmittetab
 quibusdā signis: ablata sunt signa pmittē
 na: qz exhibita ē veritas pmissa. **In** h cor
 pore sum: hui corporis picipes sum: qd
 accipim nouim: z q nō nostis noueritis:
 z euz didiceritis nō ad iudiciu accipiatis.
 Qui em māducat z bibit indigne: iudiciu
 sibi māducat z bibit. **Perfectu** em ē nobis
 corp: pficiamur in corpe. **Sacrificiu** z ob
 lationē noluit: corpus autē pfecti mibi.
Holocausta etiā p delicto nō pe
 tisti: tuc dixi ecce venio. **Mū** quid ex
 ponendū est sacrificiu z oblationē noluit:
 corp aut pfecti mibi: holocausta etiāz p
 delicto nō petisti: **Et** q petebat ātea: **Tuc** di
 xi: ecce venio. **Temp** ē vt veniāt q pmittē
 tebant: qz auferunt. **Et** vere fratres mei at
 tendite illa ablata: hec impleta. **Det** mibi
 mō gens iudaica sacerdotē: **Ubi** sūt sacri
 ficia illoz: **Certe** perierūt: certe ablata sūt.
Mū quid tūc reprobarem ea: **Reproba**
 mus mō: qz si mō velis facere intēporale ē:
 nō est opportunū: nō cōgruit. **Adhuc** pro
 mitt: iā accipe. **Remāsit** illis quoddā qd
 celebrēt: ne oīo sine signo fmanerēt. **Layn**
 em maior frater qui occidit minozē fratres
 accepit signū ne qd eū occideret: sicut scri
 ptū est in **Benesi**. **Posuit** de Layn signū
 vt nemo eū occideret. **Proinde** z ipa gēs
 iudea manet p oēs gentes subdita iuri ro
 mano. **In** ius romanū cōfluxerūt: supsti
 tōnes cōicauerūt. **Postea** inde ceperūt p
 gratiā dñi nri iesu christi separi. **Illā** vō sic

māsit cū signo suo: cū signo circūcisōis: cū
 signo azymoz sic māsit: nō ē occisus **Layn**:
 nō ē occisus: habet signū suū. **Maledict** ē
 a terra q apuit os suū excipe sanguinē fra
 tris eius de manu ei. **Ille** em fudit sangui
 nē nō excepit. **Ille** fudit: alia terra excepit:
 z ab ea terra q os aperuit z excepit: ille ma
 ledictus ē: z ipa terra q ore excepit sangui
 nē: ecclesia ē. **Ab** hac g ille maledict ē: et ille
 sanguis clamat de terra ad me. **De** hac em
 terra dixit dñs: **Uox** sanguis fratru tui cla
 mat ad me de terra. **Clamat** inqt ad me de
 terra. **Clamat** ad me: sed surd ē q sangui
 nem fudit: qz nō bibit. **Ille** g ita sunt: tanq
Layn cū signo. **Sacrificia** vō q ibi fiebant
 ablata sūt: z qd eis remāsit ad signū **Layn**
 iam pfectū ē z nesciūt. **Agnū** occidūt: azyma
 comedūt: **Pascha** nostrū imolatus est
 christ. **Ecce** agnosco agnū occisū: qz imo
 latus ē christ. **Quid** d azymis: **Itaqz** in
 qt diē festū celebrem: nō in fermento veteri
 neqz in fermento malicie et malignitatis.
Qndit qd sit vet fermentū. **Uetus** farina ē
 z acuit: sed i azymis sinceritatis z veritat.
In vmbra remāserunt: solem glorie ferre
 non possunt. **Jam** nos in luce sum: tene
 mus corpus christi: tenem sanguinē chri
 sti. **Si** habemus nouam vitam: cantemus
 canticū nouū: hymnū deo nostro. **Holo**
 causta p delicto non petisti: tunc dixi: ecce
 venio. **In** capite libri scriptum est
 de me vt facerem voluntatē tuam: **deus**
 meus voluit: z legem tuam in
 medio cordis mei. **Ecce** ad mēbra re
 sperit: ecce ipse fecit voluntatē patris. **Sed**
 in quo capite libri scriptum est de illo: **For**
 tasse in capite libri huius psalmozū. **Quid**
 enim longe petamus: aut alios libros in
 quiramus: **Ecce** in capite libri psalmozū
 scriptum est: **Beatus** vir qui non abiit in
 cōsilio impiozū: z in via peccatozū nō ste
 tit: z in cathedra pestilentiarū nō sedit: sed
 in lege domini volūtas eius fuit: et in lege
 ei meditabit die ac nocte. **Benenu**
 ciaui iusticiam tuam in ecclesia ma
 gna: **Alloquit** membra sua: hortat quod
 fecit vt faciant: **Annūciauit**: annūciemus:
 passus est ppatiamur: glorificatus ē cōglo
 rificabimur. **Annūciaui** iusticiam tuam in
 ecclesia magna. **Q magna**: **Toto** orbe ter
 rarum. **Q magna**: **In** omnibus genti
 bus. **Quare** i omnibus gentib: **Quia** se
 men est **Abrae** in quo benedicent omnes
 gentes. **Quare** in omibus gentib: **Quia**

Alia fra. i aures.

Alia fra. i holocaustū p peccato nō postulasti.

Alia fra. i Annūciauit.

Alia lra
t. scifi

i omnē terrā exiuit son⁹ eoz. In ecclia ma-
gna. **Ecce labia mea non phibebo**
dñe tu cognouisti. Labia mea nō phi-
bebo dñe tu cognouisti. Labia mea loquunt:
nō ea phibebo loqui. Sonāt quidez labia
mea ad aures hoim: sed tu cognouisti cor
meum. Labia mea nō phibebo dñe tu co-
gnouisti. Aliud audit hō: aliud cognoscit
de⁹. Ne in labijs solis esset annūciatio: et
dicere de nobis: q̄ dicūt vobis facite: que
aūt faciūt facē nolite: Aut ipi p̄lo laudā-
ti deū ore non corde dicere: p̄lus hic la-
bijs me honorat: cor aūt eoz longe ē a me.
sona labijs: p̄pinqua corde. Corde em̄ cre-
dit ad iusticiā: ore aūt p̄fessio fit ad salutē.
Qualis ille latro inuētus ē pendēs i cruce
cū dño: agnoscēs in cruce dñm. Alij nō co-
gnouerūt miracula facientē: agnouit ille in
ligno pendentē. Erat ille cōfixus omibus
mēbris: man⁹ clavis inherēbāt: pedes trās
fixi erāt: totū corp⁹ adiūgebāt ligno: corp⁹
illud nō vacabat ceteri mēbris: lingua va-
cabat: et cor. Corde credidit: ore p̄fessus ē:
Admēto mei inq̄t dñe: cū veneris i regnū
tuū: salutē suā lōge futurā sperabat: et post
lōgū temp⁹ accipe content⁹ erat. In longū
sperabat: dies nō ē dilat⁹. Ille dixit: Ad-
mēto mei cū veneris i regnū tuū. ille respō-
dit: Amē dico tibi: hodie mecū eris in pa-
radiso. Hodie mecū inq̄t in paradiso. Para-
disus habet ligna felicia: hodie mecū in li-
gno crucis: hodie mecū in ligno salutis.
**Ecce labia mea nō phibebo dñe: tu cogno-
uisti: ne credat corde: et p̄ timore labia phi-
beat annūciare qd̄ credidit: Sūt em̄ chri-
stiani: habēt fidē in corde: et si inter paga-
nos amaros: misere vrbanos: sordidos:
infideles: ineptos: insultatores: si exagita-
ri ceperint: qz christiani sunt: habēt i corde
fidē: et timēt cōfiteri p̄ labia: phibent labia
sua sonare qd̄ norūt: sonare qd̄ int⁹ habēt:
h̄ resp̄bēdit h̄ dñs: Qui me p̄fessus nō fue-
rit corā homib⁹: cōfundar de illo corā p̄re
meo: id est nō euz cognoscā: qz erubuit me
cōfiteri corā homib⁹: nō eū cōfitebor corā
patre meo. Dicant ḡ labia qd̄ habet cor: h̄
cōtra timorē habeat cor qd̄ dicūt labia: h̄
i simulationē habeant labia qd̄ credit cor.
Aliqn̄. n. timor ē: et nō audeſ dicē: qd̄ nosti
qd̄ credis: aliqn̄ silatio ē dicē: et nō habes i
corde. Cōsentiāt labia tua cordi tuo. Que-
rēs pacē adeo tibi ipi esto pacat⁹: nō sit inf-
os tuū et cor tuū mala rixa. **Ecce labia mea
nō phibebo dñe tu cognouisti. Quō ille****

Quid cognouit: Bñs int⁹ i corde: vbi nō
videt hō: iō et illd̄ credidit. **Ecce cor habet
iam: habet qd̄ videat deus: nō phibeat la-
bia sua: nō phibet. Quid em̄ dicit: Credi-
di: p̄pter qd̄ locut⁹ sum. Et qz locut⁹ est qd̄
credidit: querens qd̄ retribuatur dño p̄ om-
nibus q̄ retribuit ei: adiūgit: Calicē saluta-
ris accipiā: et nomē dñi inuocabo. Nō ex-
horruit dñm dicentē: Potestis bibere cali-
cem quē ego bibitur⁹ sum: Cōfitemur enim
per labia quod habebat in corde: peruenit
ad passionem. Et quia puenit ad passio-
nē: hostis qd̄ nocuit: Mempe p̄ciosa in cō-
spectu dñi mors iustoz et⁹. Adortes in q̄s
pagani seuerunt: in illis hodie reficimur.
Natalē martyriū celebrem⁹: exēpla marty-
riū nobis pponim⁹. Attendim⁹ fidē: quō in-
uenti: quō attracti: quō steterūt ante iudi-
ces in ecclia catholica nihil habētes simu-
latis: cōpaginati iūctura vnitatis: p̄fessi
sunt christuz: caput qd̄ p̄cesserat: sic mēbra
sequi cōcupierūt. Sed qui cōcupierūt: In
tormētis patiētes: in cōfessione fideles: in
sermone veraces. Faculabant enim in ora
interrogantium se sagittas dei: et vulnera-
bāt ad irā: h̄ et multos vulnerauerūt ad sa-
lutem. Hec omnia pponimus nobis: et in-
tuemur illa: et optamus initari. Hec sunt
spectacula christiana: hec videt desuper
deus: ad hec hortatur: ad hec adiuvat: his
certaminibus premia proponit et donat.
**Ecce labia mea non phibebo. Tūde ne
timeas: et phibeas labia tua. Domine tu
cognouisti: quia est et in corde quod sonat
et in labijs. Iusticiā tuam non ab-
scondi in corde meo: Quid est iusticiā
tuam: fidem meam: quia iustus ex fide vi-
uit: vtpote interrogat sub pena persecutor
quod eis licuit aliquādo: Quid es: paga-
nus an christianus: Christianus. Ipsa est
iusticia eius: credidit: ex fide viuit. Non
abscondit in corde suo iusticiam suā: Nō
dixit apud se: Credo quidem in christum:
sed huic persecutori meo seuerenti et minan-
ti non dicam quod credidi: nouit deus in-
tus in corde meo: quia credo: ipse scit: quia
nō illi renūcio. **Ecce hoc dicis te int⁹ hic i
corde: i labijs qd̄: Nō sū christian⁹. Cōtra
cor tuū testimoniū dicūt labia tua. Iusticiā
tuā nō abscondi in corde meo. Verita-
tem tuā et salutare tuū dixi. Christus
tuū dixi. h̄ ē veritatē tuā et salutare tuū dixi
Uñ veritas christ⁹: Ego sū veritas. Uñ sa-
lutare ipse christ⁹: Symeon aguit infantē i******

manib⁹ matris: in templo et dixit: Quia vi-
derunt oculi mei salutare tuum. Agnouit in-
fantem senex: factus in puero: puer innouatus
fide. Accepit enim responsus et dixit hoc: di-
xerat ei dominus: quia non exiit⁹ erat de hac vita:
pulsus videret salutare dei. Hoc salutare dei
bonum est: ut ostendat hominibus: sed clamet:
Ostende nobis domine misericordiam tuam et salu-
tare tuum da nobis. Salutare autem domini in om-
nibus gentibus: quia cum dixisset quodam loco:
Benedicite miserere nobis et benedicat nos: illumi-
net vultum suum super nos: ut cognoscamus in ter-
ra viam tuam: adiecit: in omnibus gentibus saluta-
re tuum. Primo dixit ut cognoscamus in terra
viam tuam: et secutus est: in omnibus gentibus saluta-
re tuum. Quasi diceret ei: que est via quam
cupis agnoscere? Homines ad viam veniunt:
nunc quid via venit ad homines? Via nostra ve-
nit ad homines: inuenit errantes: vocavit ad se
extra ambulantes. In me inquit ambulate et non
errabitis. Ego sum via veritas et vita: ne
diceretis: ubi est via dei: ad quam regionem ibo:
quem montem ascendam: quos campos inquiram?
Via dei inquiris: salutare dei est via dei: et
vbi est hec: quia in omnibus gentibus salutare
tuum. Veritatem tuam et salutare tuum dixi.
Non celavi misericordiam tuam et ve-
ritatem tuam: a congregatione multa.
Ibi sumus: in hoc corpore numeremur et nos:
non celamus misericordiam domini: et veritatem domini.
Tuis audire misericordiam domini: Recede a
peccati: p^{ro}donabit peccata. Tuis audire ve-
ritatem domini. Tene iustitiam: coronet iusticia.
Modo enim misericordia tibi predicat: postea
veritas exhibebit. Non enim sic est deus miseri-
cors ut iniustus sit: nec sic iustus est ut miseri-
cors non sit. Parua ne misericordia tibi est?
Non imputabit peccata omnia: male vixisti usque in
hodiernum diem: adhuc vivis: bene vivit hodie:
hanc misericordiam non celabis. Si habet miseri-
cordiam: que veritas. Congregabunt ante eum
omnes gentes: et dividet eas sicut pastor di-
vidit oves ab hedis: oves ponet ad dexte-
ram: hedos ad sinistram. Quibus quid? Venite
benedicti patris mei: percipite regnum quod vo-
bis paratum est. Hedis quid? Ite in ignem eternum:
Ibi penitentie locus non est. Quia misericordiam
dei contempsisti: veritatem senties: si autem non
contempsisti misericordiam: veritate gaude-
bis. Tu autem domine ne elonginqua-
veris misericordias tuas a me. Re-
spexit ad membra sua faucia. Quia miseri-
cordiam tuam et veritatem tuam non celavi a congrega-
tione multa: ab ecclesia unitatis orbis ter-

rari: Attende membra faucia: attende delicto-
res et peccatores: et noli removere misericor-
dias tuas. Misericordia tua et veri-
tas tua semper susceperunt me. Non au-
derem converti: nisi securus de remissione: non au-
derem perseverare: nisi securus de promissione.
Misericordia tua et veritas tua semper susce-
perunt me. Attendo quia bonus es: attendo quia
iustus es: amo bonum: timeo iustum. Amor et
timor producant me: quia misericordia et veritas
tua semper susceperunt me. Quare ipsa suscipiunt:
et ab eis oculos avertendi locus non est. Quia
circumdederunt me mala quorum non est
numerus: Quis numerat peccata? Quis
numerat iniquitates alienas et proprias? Sub
quo cumulo gemebat que dicebat: Ab oculis
meis munda me domine: et ab alienis parce
servo tuo. Parua erant nostra: imponunt alie-
na. Timeo mihi: timeo bono fratri: tolero
malum fratrem. Et sub isto cumulo quid erum?
si cesset misericordia dei: Tu autem domine
ne elonginqua veris: prope esto. Qui prope est
dominus: his qui obtulerunt cor. Longe a sub-
limibus: prope ad humiles. Excelsus est enim do-
minus: et humilia respicit. Sed non se putent
latere qui superbi sunt: excelsa enim a longe co-
gnoscit. Cognoscebat a longe iactantem se
phariseum subveniebat de proximo confitentem
publicano: iactabat ille merita sua: et tege-
bat vulnera sua: Non iactabat ille merita: sed
offerebat vulnera. Ad medicum venerat: sci-
ebat se esse languidum: sciebat se sanandum. Ocu-
los ad celum levare non audebat: peccata percutie-
bat: sibi non parcebat ut ille parceret. Se
agnoscebat ut ille agnosceret: se puniebat
ut ille liberaret. Tales habet voces sunt: audi-
am eas prope: et amem prope: corde: lingua: omni-
bus medullis nostris habet dicam. Nemo se pu-
tet iustum: vivit que loquitur: vivit. et vitam vivat
Adhuc habet vivit: adhuc cum morte vivit: et si
spiritus vita est propter iustitiam: corpus tamen mortuum
est propter peccatum: Et corpus quod corruptum aggra-
uat animam: et deprimat terrenam habitationem sensum
multa cogitantem. Pertinet ergo ad te clamare:
pertinet gemere: pertinet proferri: non te exaltare
non te iactare: non de tuis meritis gloriari: quia et
si habes aliquid gaudendum: quod est quod non acce-
pisti: Quia circumdederunt me mala quorum non est
numerus. Comprehenderunt me iniquita-
tes mee et non potui ut viderem. Est
aliquid quod videam: quod premit ut non videam?
Nonne iniquitas oculum tuum: ne istam lucem
videre posses premebat: Fortassis humor
irruens premebat: fortassis fumus: pulvis: aliquid

Alia lra.
abscodi.
cacio mltro.

Alia lra.
longe facias
miserans.

iniecū: eleuare oculū saucium nō poterat ad istā lucē. Quid ergo: Cor sauciū leuabis ad dñm: Nōne p̄us sanandū est vt videas: Nōne sup̄bus inueniris cū dicis: p̄mo videā z sic credam: Nōne quis dicit: Quis em̄ visur⁹ dicit: videā z sic credam: Lucē ostēsurus sum: imo vō ip̄a lux ostēdere se vult. Cui: Leco. Nō potest: nō videt. Qñ nō videt: Grauat⁹ oculus multis peccatis. Quid em̄ ait: Cōprehēderūt me iniquitates mee: z nō potui vt viderē. Remoueant⁹ ḡ iniquitates: dimittant⁹ pctā: leuet⁹ p̄dus ab oculo: sanet⁹ qđ sauciū est: adhibeatur mordax p̄ceptū quasi colliriū. P̄ius effice qđ tibi p̄cipit: sana cor: mūda cor: dilige inimicū tuū. Et qđ diligit inimicū suū: Hoc iubet medic⁹: amarū est: sed salubre. Quid tibi faciā inq̄t: Ira vexat⁹ es vt inde saneris. Et dicit: sanato nō erit onerosum: voluptuose diliges inimicū: sanat⁹ corde: conare tu vt saner⁹ apli⁹. In tribulatōib⁹ i angustijs: i tēptatōib⁹ fort⁹ esto: p̄dura: me dici man⁹ ē: nō latronis. Ecce inq̄t p̄ceptis acceptis: z fide retenta: p̄us sicut iubes sanabo cor vt dicis: sanato corde: z mūdato corde qđ videbo: Beati mūdo corde: qñ ip̄i deū videbūt. Hoc mō inq̄t nō possum: Cōprehēderūt me iniquitates mee: z nō potui vt viderē. Multiplicate sunt super capillos capiti mei: Capillos capitis ad numeri multitudinē reuocat. Quis numerat capillos capiti sui: Multo min⁹ peccata q̄ excedūt numerū capilloꝝ. Adinuta vident⁹: sed multa sūt. P̄cauisti magna: iam nō facis adulteriū: iam nō facis homicidiū: nō rapis res alienas: nō blasphemias: nō dicis falsum testimoniū: moles iste sunt peccatoꝝ. Magna p̄cauisti: d minutis quid agis: An nō times minutat⁹ Projecisti molē: vide ne arena obruaris. Multiplicate sūt sup̄ capillos capiti mei. Et cor meū dereliquit me. Quid mirū est si cor tuū desertū est a deo tuo: qñ se ip̄m deseruit: Quid est: cor meū dereliquit me: Nō est idoneū cor meū ad cognoscendum se: hoc dixit: Cor meū dereliquit me. Corde meo dñm volovidere: z nō possum p̄ multitudinē peccatoꝝ meoꝝ. Parū ē ne cor meū se p̄bendat. Nemo em̄ se p̄bendit: nemo em̄ de se p̄sumit. Nūquid cōprehendit corde suo cor suū Petr⁹ qui dixit: Tecū vsq̄ ad mortē ero: In corde erat p̄sumptio falsa: in corde latebat timor ver⁹: z nō erat idoneū cor ad p̄bēdendū. Cor

egrotum latebat: sed medico patebat. Qđ de illo latebat p̄nūciatū est: hoc impletū ē. Nouerat in illo de⁹ qđ ip̄e in se nō nouerat qz cor eius dereliquerat eū. Cor ei⁹ latebat cordi ei⁹: et cor meū dereliquit me. Quid ḡ: Quid clamam⁹: qđ dicim⁹: Placeat tibi dñe erue me: Lanq̄ dicet: Si vis potes me mūdare. Placeat tibi dñe erue me. Dñe i adiuuādū mihi respice. Adēbra penitētia: mēbra in dolorib⁹ posita: mēbra sub ferramētis medici clamātia: sed sperātia. Dñe in adiuuādū mihi respice. Cōfundant⁹ z reuerent⁹ simul q̄ querūt animā meā vt auferāt eā. Quodā em̄ loco accusat z dicit: Aspiciēbā in dexterā z videbā: z nō erat q̄ req̄reret animā meā: id est nō erat qui me imitaret: Christ⁹ in passiōe loquit⁹. Et attendebā in dexterā: id est nō ad impios iudeos: s̄ ip̄az dexterā ad ip̄os ap̄los: Et nō erat q̄ req̄ret animā meā. Usq̄ adeo nō erat q̄ requireret animā meā: vt q̄ p̄sulerat negaret animā meā. Sed qz duob⁹ modis querit hō: aut quo fruaris: aut quē p̄sequaris: ideo b̄ alios dicit quos vult confundi et reuereri qui querūt animam meam. Sed ne sic intelligeres quō cōquerit de nōnullis q̄retibus animā suā vt auferāt eā: id est ad mortē querūt animā meā: adiecit cōfundant⁹ z reuerent⁹. Et v̄e mlti q̄sierūt aīaz ip̄i⁹: z cōfusi z reueriti sūt: q̄sierūt aīaz ip̄i⁹ et sic illis visum est abstulerūt aīaz ip̄i⁹: s̄ ille potestatem habuit ponēdi animā suā: et potestatem habuit recipiēdi animā suā. ḡ illi gauisi sūt cū p̄fusi sūt cū recepit. Cōfundant⁹ z reuerent⁹ simul: q̄ querūt aīaz meā vt auferāt eā. Cōfundant⁹ retrosū z reuerent⁹: q̄ volūt mihi mala. Cōuertant⁹ retrosum. Ne hoc in malū accipiam⁹ bene illis optat: sed vox illi⁹ q̄ dixit de cruce: P̄at ignosce illis: qz nesciūt qđ faciūt. Quare illos ḡ dicit: vt retrosum redeant: Quia q̄ añ sup̄bi erāt vt caderēt retro: humiles facti sunt vt resurgāt. Qñ em̄ añ sūt p̄cedere volūt dñm: meliores volūt esse q̄ domin⁹: Si aut⁹ retro sūt: ip̄m agnoscūt meliorē: ip̄m priorē: se posteriores: vt ille p̄cedat: illi sequatur. Proinde Petrū male sibi dantē consiliū: sic redarguit. Passurus em̄ dñs erat p̄ salute nostra: z de ip̄a passiōe que futura erat p̄dicabat: z ait Petr⁹: Absit domine: p̄pitius tibi esto: nō fiet hoc. P̄cedē volebat dñm. z siliū dare magistro. Bonū autē vt nō euz faceret prece

Alia lra.
t Cōplaceat.
t vt eruas me.
Alia lra.
t ad t me.

Alia lra.
Quertant.

fieret salua ois' caro. **M**odo lectus est: de dieb' tribulationu'. Quasi eni vn' ho' rogat deū: mēbra chisti: corp' chisti: vbiq' diffusū: vn' medic': vn' paup: qz' ille pauper: qui diues paup factus est: de quo ait **Apl's**: Cū diues esset: paup fact' ē: vt ipi' paup'rate vos ditarem: veros paupes ditat: falsos diuites paupat. Clamat ad euz a finib' terre: ad te clamaui: cū tederet animā meā. Veniēt dies tribulationū: et maloz tribulationes veniēt sicut dic' scriptura: et quātū accedit dies: augent' tribulationes. Nemo sibi p'mittat: qd' euāgelīū non p'mittit. Fratres mei obsecro vos: attendite scripturas n'ras: si aliqd' sefellerūt: si aliquid dixerūt. z aliter accidit q' dixerūt: Necessesse est vt vsq' i finē sic fiāt oia quē admodū dixerūt. Nō nobis p'mittunt scripture nostre in hoc secl'o: nisi tribulationes: p'ssuras: angustias: augmēta dolor: abūdatiā tēptationuz. Ad ista nos p'cipue parem': ne imparati deficiam': **U**e pregnantib': z māmātib': mō audistis. **P**regnātes sunt qui spe intumescūt: māmātes aut: id est lactātes q' iā adepti sūt qd' p'cupierāt. Etenī mulier in spe p'gnans tumet filij: nōdū videt filiū: que aut lactat amplectit' qd' sperabat. Ergo similitudinē (vbi grā) ponam'. Bona est ista villa vicini: **S**i mea esset: adiungerē illā z facerē de isto fundo z de illo vuitatē. Amat z auaritiā vnitates: qd' amat bonum est: sed vbi amādū sit nescit. Ecce p'cupiuit villā p'rimi: sed iste prim' diues ē: nō indigēs: hīs honorē: hīs etiā potentiā: a cui' forte etiā potentia tibi metuendū sit: nō de ill' fundo aliqd' sperādū. Nihil sperās nō p'cepit: non est pregnantis anima. Si vō iuxta vicin' sit paup: q' vel i necessitate posu' est vt possit vēdere: vel p' mi pōt vt cogat vēdere: iniicit ocul': spaf villa: imp'gnata ē aia: sperat se posse adipisci villulā et possessionē vicini paupis. Et cū patit iste paup nēcitātē: veit ad ditiorē vicinū suū: cui forte obsequi solet: cui deferre: cui veniētī assurgere: quē inclinato capite salutare: da mihi rogo te: patior necessitatē: virgeor a creditore. Et ille: non habeo mō in manib': si velit vēdere haberet. Agnoscim' hoc. Fueit in nobis: iā nō sint in nobis. Nōne besterno virim': et hodie viuim': Est corrigēdi locus: nōdū facta est illa disūctio: alioz ad dexterā: alioz ad sinistrā. Nōdū apud inferos sum': vbi diues ille fuit: sitiēs z stillā desiderās.

Audiam' cū viuim': corrigamur: nō speremus res alienas: z ipregnati tumeam': nec pueniam' ad illas: z eas adipiscendo tanq' filios osculemur. **U**e eni pregnantibus z māmātib' in illis diebus. **M**utādū est cor: leuandū est cor: nō h' habitādū corde. **H**ec mala regio ē. Sufficiat qd' adhuc carne hic esse necesse est: qd' nō est necesse nō fiat: sufficiat diei malicia sua: fursū corda habeam'. Si resurrexistis cū chusto dic' fidelibus: corp' et sanguinē dñi accipientib' dic': Si resurrexistis cū chusto: q' sursum sunt sapite: vbi chust' est i dextera dei sedēs: que sursum sūt q'rite nō que sup terrā. **M**ortui eni estis: z vita vestra abscondita est cū chusto i deo. Nō eni apparet qd' vobis p'missū est: z iā paratū est: sed nō videtis. **I**mp'gnari vis: hinc imp'gnare: ipsa sit spes tua: cert' erit part' tuus: nō erit abortiuus: nō tp'alis: amplecteris qd' pepereris ieternū. Sic eni p' **Esaiā** dicit: **C**ōcepim' z parturim' spiritū salutis. Ergo retro ē z nō dat mō: sed dabitur. Quāta data sūt fratres mei: quis illa nūerat scdm scripturas: **I**bi scriptū est de eccl'ia: z videt quia est. **I**bi scriptū est de idolis: qz' non erūt: z videt qz' nō sunt. **I**bi scriptū est qz' p'dituri erāt iudei regnū: z videt. **I**bi scriptū est de hereticis: qz' futuri erant z videt. **I**bi scriptū ē z de die iudicij: **I**bi scriptū est z de premio bonozū z de pena maloz. **I**n omnib' deū fidelē iuenim': in vltimo deficiet z fallit. **B**is curā hēbit mei. **A**diutor me' z p'tector meus tu es: deus meus ne tardaue'ris. **N**isi minorarent dies illi: nulla caro p'duraret: sed p'pter electos breuiabūt. **B**is illi erūt tribulationis: sed nō tam lōgū q' sperant. **C**ito illi trāsibūt: reqēs veniēs nō trāsibit: q'q' longū fieri debuit maluz pro infinito bono.

Explicit Tractatus de ps. XXXIX

Incipit Tractatus de ps. XL

Prefatio.

Quonia solēnis dies martyri illu'xit: p'pter gloriā passiois chisti impator' marty'z: q' sibi nō pepcit militib' imperans pugnā: sed prior pugnauit: prior vicit: vt pugnantes exemplo suo hortaretur: z maiestate sua adiunaret: z p'missione coronaret: audiam' aliqd' in isto psalmo qd' p'tineat ad eius passionē. **C**ōmēdamus aut' sepi' nec nos piget iterare quod vobis vtile est retinere: dñm nostrū **I**esuz chistū: plerūq' loqui ex se: id est ex p'sona.

sua qđ est caput nostrū : plerūq; ex psona
 corpis sui qđ sum⁹ nos et ecclia ei⁹: s̄ ita q̄si
 ex vni⁹ hoīs ore sonare verba: vt intelliga
 m⁹ caput et corpus in vnitare integritatis
 cōsistere: nec separari abinuicē tāq; cōiu
 giū illō: s̄ qđ dictū ē: Erūt duo i carne vna.
 Si qđ agscim⁹ duos in carne vna: agscam⁹
 duos i voce vna: pmo qđ legenti rīdētes
 cātāuim⁹: quāq; d medio psalmi sit: hīc tñ
 fmōis ducam⁹ exordiu. **Inimici mei di
 xerūt mala mihi: qñ moriet et peri
 bit nomē eius.** Persona ē hec dñi no
 stri Iesu christi: sed videte si nō ibi intelli
 gūt et mēbra. **Victū est et hoc cū ipse dñs
 noster hīc in terra in carne ābularet.** Lum
 eni viderēt multitudinē sequi auctoritatez
 eius: et diuinitatē et maiestates miraculis
 pntatā: cū hūc viderēt iudei: s̄ quib⁹ ipse
 dñs similitudinē posuit qz dixerūt: h ē heres
 venite occidam⁹ eū et nostra erit hereditas:
 dixerūt apđ semetipos: id est inter se: vñd
 pōtifici illi⁹ Caiphe vox ē: videtis qđ tur
 ba multa eū seq̄t: et seclm post illū abiit: si
 dimiserimus eū viuere: venient romani et
 tollēt nobis et locū et gentē: expedit vt vn⁹
 moriat hō qđ tota gēs pereat. **Euāgelista
 aut vba nesciens qđ diceret: exposuit nob
 et ait: Hoc aut nō a se dixit: sed cū esset pō
 tifer pphetavit: qz optebat eū mori p po
 pulo et gente.** Tñ illi cū viderēt populum
 post illū ire dixerūt: qñ moriet et pibit no
 mē eius: id cū occiderim⁹ eū: iā nomē eius
 nō erit in terra: nec seducet aliquos mortu
 us. **Sz ipa ei⁹ interfectiōe intelligēt hoies
 qz hoies seq̄bāt: qz n̄ erat i eo spes salutē: et
 deserēt nomē ei⁹ et n̄ erit.** **Mortu⁹ ē et n̄ pe
 riit nomē ei⁹ s̄ semiātū ē nomē ei⁹.** **Mortu
 um ē: s̄ gnū fuit qđ mortificato seges p̄tinuo
 exurgeret.** **Glorificato qđ dño nostro Iesu
 christo: ceperūt mltomagis: multoq; nūe
 rosius credere in illū: et ceperūt mēbra eius
 audire qđ caput audiebat.** **Iā qđ dño nro
 Iesu christo in celo p̄stituto: et ipō in nobis
 in terra laborāte: dixerūt adhuc inimici ei⁹:
 qñ moriet et pibit nomē ei⁹.** **Hīc em̄ p̄secu
 tiōes diabol⁹ in ecclia p̄citauit ad p̄dēdū
 nomen christi: nisi forte putatis frēs qz illi
 pagani qñ seuebāt in christianos: nō b̄ si
 bi dicebāt delere nomē christi de terra: vt
 moreret iterū christ⁹: nō in capite sed i cor
 pore suo: **Occisi sūt et martyres ad mltipli
 candā eccliam: valuit sanct⁹ sanguis effu
 sus semiatiōe: accessit et mors martyru: p̄
 ciosa i p̄spectu dñi mors iustoz ei⁹: **Adul******

tiplicati sūt magis magisq; christiani: et nō
 est impletū qđ dixerūt inimici: qñ moriet et
 pibit nomē ei⁹. **Adhuc et mō dicit. Sedēt
 pagani et cōputāt sibi ānos: audiūt fanati
 cos suos dicētes: aliqui christiani nō erūt:
 et idola illa coli habēt: quēadmodū antea
 colebant.** **Adhuc dicit: qñ moriet et pibit
 nomē ei⁹.** **Bis victi vel tertio sapite.** **Mortu
 tu⁹ ē christ⁹: nō periit nomē ei⁹: mortui sūt
 martyres: mltiplicata est magis ecclia: cre
 scit p oēs gētes nomē christi. **Qui d morte
 sua et d resurrectione sua p̄dixit: qđ d mortib⁹
 scōz martyz et d corona p̄dixit: ipse et d ec
 clesia sua futura p̄dixit.** **Si verū dixit bis:
 tertio mentit⁹ est: **Vanū ē qđ creditis s̄
 illum: meli⁹ est vt credatis in illū: vt intelli
 gatis sup egenū et paupē: qñ paup fact⁹
 est cū diues esset: vt ipsius inqt paupate
 vos ditaremini. **Hūc aut qz paup fact⁹ est
 p̄temit et dicit: **Hō erat. quid erat: **Mortu
 tuus est: crucifixus est. **Hoīem colitis: i ho
 minē spem habetis: mortuū adoratis. **Fal
 leris: intellige sup egenū et paupem: vt i il
 lius paupate diues efficiaris. **Quid est i
 telligere sup egenū et paupē: **Et ipm chri
 stū egenū et paupem accipias: dicētē in
 alio psalmo: **Ego aut egen⁹ et pauper sum
 dñs curā habet mei. **Quid ē intelligere su
 per egenū et paupem: **Quia semetipm̄ exi
 naniuit formā serui accipiēs i similitudinē
 hoim factus: et habitu iuēt⁹ vt hō. **Diues
 apud patrē: et paup apud nos. **Diues i ce
 lo: paup in terra: **Diues deus: paup hō.
**Hoc te qđ turbat: qđ hoīem vides: qđ car
 nē intueris: qđ mortē respicis: qđ crucē ir
 rides: hoc te turbat: intellige sup egenū et
 paupē. **Quid est hoc: **Intellige qz vbi ti
 bi exposita est infirmitas: ibi latet diuitas.
**Diues: qz sic est. **Paup: qz tu sic eras. **Sz
 tñ paupas ipsius: diuitie nre sunt. **Quō
 stultū ipi⁹: sapiētia nra ē: **Quō infirmitas
 ipsius: fortitudo nra est. **Quō mortalitas
 ipsius: immortalitas nra est. **Qui sit pauper
 attēde: **Hō eū ex alioz paupate metiar⁹.
**Implere veit paupē: qđ paup effectus est.
**Propterea aperi sinū fidei: suscipe paup
 em: ne paup remaneas.**

Expositio psalmi.

Beat⁹ qui intelligit sup ege
 nus et paupem: in die mala
 liberabit eu dñs. Veniet eius
 dies mala. Velis nolis: veniet. Dies iudi
 cij aderit: mala dies: si nō intellereris sup
 egenū et paupem. Qđ enī mō nō vis cre
 q 2

iam difficile decipit: laudādo christum co-
natur decipe. Antea quid dicebat: Quae
colitis: Iudeum mortuū: crucifixū: nullū
momentū hominē: qui non potuit a se mortē
depellere: Ubi in noīe ei⁹ vidit currere ge-
nus humanū: vidit qz in noīe crucifixi tē-
pla subuertit: idola frangūt: sacrificia ex-
tinguūt: z bec oīa p̄dicta in p̄phet̄ attēdū
tur: ab hoīb⁹ admiratiōe stupētib⁹ z clau-
dentib⁹ iā cor aduersus vitupationē chri-
sti: induit se laudibus christi: z cepit a fide
alio mō defrere. Magna lex ē christiana:
potens lex illa diuina ineffabilis: sed q̄s il-
lam implet: Implet hoc in noīe saluatoris
n̄ri: cōculcāns leonē z draconē. Apte re-
prehēdēdo fremebat leo: astute laudando
insidiat draco. Veniāt ad fidē q̄ dubitat:
nō dicāt q̄s hoc implet: Si de virib⁹ suis p̄su-
mūt: nō iplebūt. Presumēdo d̄ grā dei cre-
dāt: p̄sumēdo veniāt: adiuuādi veniāt nō
iudicādi. Uiuūt oēs fideles in noīe christi:
quisqz p̄ gradu suo implēs p̄cepta christi:
siue iuges: siue celibes z virgines. Uiuūt
quātū donat d̄ns eis viuere: neqz de suis
viribus presumunt sed nouerunt se in illo
debere glari. Quid enim habes qd̄ nō ac-
cepisti: Si aut̄ accepisti qd̄ gloriaris quasi
nō accepisti: Noli dicere tibi: quis illd̄
implet: Ille in me implet qui venit diues
ad paup̄em: pauper quidem ad paup̄em:
sed plen⁹ ad inanē. Hec cogitās qz intelli-
git sup̄ egenū z paup̄ez: z nō aspernat pau-
pertatē christi: intelligat diuitias christi: fit
beat⁹ in terra: z nō tradet i man⁹ inimici sui
volētis ei psuadere vt de⁹ nō colat nisi p̄-
pter celestia: diabol⁹ colat p̄pter terrena.
Nō tradat eū i man⁹ inimici ei⁹. D̄ns
opē ferat illi: Sz vbi: forte in celo: for-
te in vita eterna: vt restet colēdus diabol⁹
p̄pter inopiā terrenaz: p̄pter necessitates
h⁹ vite. Absit. Promissionē habes vite p̄-
sentis z future: ille ad te venit i terrā p̄ quē
factū est celū z terra. Beniqz attēde qd̄ di-
cat: d̄ns opē ferat illi. Sup̄ lectū dolo-
ris eius: Lectus doloris infirmitates car-
nis. Ne dicas nō possum tenere z portare
z frenare carnē meā: adiuuans vt possis.
D̄ns opē ferat tibi sup̄ lectuz doloris tui.
Portabat te lectus: nō tu portabas lectū:
sed paliticus int⁹ cras: adest q̄ dicat tibi:
tolle grabatū tuū z vade in domū tuā. Bo-
min⁹ opē ferat illi sup̄ lectū doloris ei⁹. Et
ad ip̄m d̄nm̄ ouertit se: tanqz q̄rere. Qua-
re ergo cū opē ferat nobis d̄: tāta mala pa-

timur in ista vita: tāta scādala: tātos labo-
res: tantā inquietudinē carnis z seculi: Con-
uertit se ad deū: z tāqz p̄siliū medicie eius
nobis exponēs. Totū stratū ei⁹: inq̄t:
vertisti in infirmitate eius. Quid
est totū stratū eius vertisti i infirmitate ei⁹:
p̄er stratū intelligit aliqd̄ frenū. Dis aia
infirma in hac vita querit sibi aliqd̄ terre-
num vbi req̄scat: qm̄ intentionē laboris z
mētis extēte in deū difficile pōt p̄petuo to-
lerare: aliqd̄ sibi in terra coquirit vbi req̄-
scat: z quodāmō pausatōe quadā recū-
bat: veluti sunt ista que diligūt z inocētes.
Neqz em̄ de cupiditatib⁹ maloz nunc lo-
quēdū est: quia mlti acquiescūt in theatr̄:
multi acquiescūt in circo: i amphitheatro:
multi acquiescūt in alea: multi in luxuria
popinaz: multi in libidine adulterioz: mlti
in violentijs rapinaz: multi in dolo z in-
sidijs fraudiū: Acq̄scunt in his oib⁹ ho-
mines. Quid est acquiescūt: Belectant il-
lic. Sz remoueam⁹ bec oīa: z ad inocētem
hoīez veniam⁹. Acquiescit i domo sua: in
familia sua: in cōiuge: in filijs: in paupertate
in p̄diolo suo: in nouella manib⁹ suis cōsi-
ta in edificio aliquo suo studio fabricato.
Acquiescūt inocētes in his: sed tamē de⁹
volēs nos amorē nō habere nisi vite eter-
ne: z istis velut inocentib⁹ delectationib⁹
miscet amaritudies: vt z his patiamur tri-
bulationes: z vniuersum stratū n̄m̄ vtat i
infirmitate n̄ra. Vniuersuz stratū eius ver-
tisti in infirmitate eius. Nō hoc cōquerat
qm̄ in his q̄ inocenter habz: patit aliq̄s tri-
bulationes: Bocet amare meliora p̄ ama-
ritudinē inferior: ne viator tendēs ad pa-
triam: stabulū amet p̄ domo sua. Vniuer-
sum stratū eius vertisti in infirmitate eius.
Sz quare iste: Quia flagellat omnē filiū
quē recipit. Quare ista: Quia peccāti ho-
mini dictū est: In labore vult⁹ tui edes pa-
nē tuū. Ergo qz correptionēs istas in quib⁹
vniuersum stratū n̄m̄ vertit in infirmitate
nostra: agnoscere debet homo p̄pter pctā
se pati: cōuertat se z dicat qd̄ seq̄t. Ego
dixi d̄ne miserere mei: sana animā
meā qz peccavi tibi. O d̄ne in tribula-
tionib⁹ meis me exerces: flagellādū iudi-
cas oēs filiū quē receptur⁹ es: q̄ nec vnico
peccasti. Ille quidē sine pctō flagellat⁹ ē:
Ego aut̄ dico: miserere mei: sana aīaz meā
qz peccavi tibi. Si sectus est qui putredi-
nē nō habebat: si medicina ip̄a n̄ra ignem
medicinalē nō respuit: patienter ferre debe

Alia lra.
† vniuersū.
† versasti.

re potuerunt: nihil facere voluerunt. Nam et diabolus christum extinguere concupiuit: et Judas christum occidere voluit. Occiso autem christo et resurgente: nos viuificati sumus: diabolo autem et iude merces male voluntatis reddidit: non in se salutis. Nam ut noveritis ex aho quibus pedendum ad retributionem vel premij vel pene: inuenimur hoies bonum dixisse cuidam: et tale bonum quod nos optamus: et tamen maledicos appellatos: quoniam a ceco illo quodam iam illuminato: et corpe et corde percipiebant iudei: videtes corpore et corde ceci. Aut illis idem iam videtur: Numquid et vos discipuli eius vultis esse? Et illi inquit euangelista: maledixerunt ei dicentes: tu sis discipulus eius. Hoc nobis oibus eueniat quod ille maledicendo dixerunt. Maledictio ista appellata est ex maliuolo errore dicentium: non ex aliquo malo verborum. Quo aho dixerit: non quod dixerit attedit: qui eos maledixisse narravit: Aduersum me cogitabant mala mihi. Et que mala christo: quod mala in martyribus? Dia in bonum vertit deus. Verbum iniquum disposuerunt aduersus me: Quale verbum iniquum? Ipsum caput attende. Occidam eum: et infa erit hereditas: Stulti quomodo vestra erit hereditas: quia occidistis eum: Ecce et occidistis eum: et vestra non erit hereditas. Numquid quod dormit non adiciet ut resurgat. Quoniam vos exultastis occidisse eum: ille dormiuit. Bicit enim in alio psalmo. Ego dormiui. Illi seuerunt et occidere voluerunt: ego dormiui. Nam si noluissem: non dormissem. Ego dormiui: quia pacem habeo ponendi animam meam: et pacem habeo iterum sumendi eam. Ego dormiui et somnum cepi: et exurrexi: Seuinat ergo iudei: terra tradat in manum impij: caro permittat in manibus persequenti: suspendant in ligno: clavis transfigat: lancea perfodiatur: numquid qui dormit non adiciet ut resurgat? Ut quod dormiuit: Qua adam forma erat futuri: et Adaz dormiuit: quoniam de latere eius Eva facta est. Adam in figura christi: Eva in figura ecclesie: vnde est appellata mater viuorum. Quoniam fabricata est Eva: Vnde dormiret Adam. Quoniam de latere christi sacramenta ecclesie profuxerunt: Cum dormiret in cruce. Numquid qui dormit non adiciet ut resurgat? Et vnde dormiuit: Ex illo quod ingressus est ut videret: et congregauit iniquitatem sibi. Ecce enim homo pacis mee in quem sperauit: quod edebat panes meos: ampliatum super me calcaneum. Erexit super me pedem: et calcare me voluit. Quis est iste homo pacis ipsi? Judas.

Et in illum christus sperauit: quia dixit: in quem speraui. Nonne illum ab initio nouerat? Nonne ante nascere futurum sciebat? Nonne oibus discipulis suis dixerat: Ego vos duodecim elegi: et vnus ex vobis diabolus est? Quomodo in illum sperauit: nisi quia in membris suis ipse est: et quod multi fideles de iuda sperauerunt: hoc in se transfigurauit dominus. Quoniam enim videbant iudam multi qui crediderunt in christum ambulare inter duodecim apostolos: sperabant in illum aliquid quia talis erat quales et ceteri. Christus enim quia in membris suis erat hoc sperantibus: quomodo in illis est esurientibus et sitientibus: quomodo dixit: esuriui: sic dixit speraui. Proinde sic hic illi dicamus: domine quando sperasti: quomodo illi dictum est: domine quoniam esuristi. quomodo nobis ibi dixit: cum vnus ex minimis meis fecistis mihi fecistis: sic potest dicere: cum vnus ex minimis meis speraui ego speraui. In quem speraui? Homo pacis mee in quem speraui: qui edebat panes meos. Quomodo ipsum ostendit in passione de istis vobis prophetie. Per buccellam illum designauit: ut appareret de illo dictum: qui edebat panes meos. Rursus quoniam venit ut traderet eum: osculum illi dedit: ut appareret de illo dictum: homo pacis mee. Tu autem domine miserere mei: Hoc ex forma serui: hoc ex persona inopis et pauperis. Beatus enim qui intelligit super egenum et pauperem. Ad miserere mei. Et resuscita me et reddam illis. Videte quoniam dictum est: iam factum est. Occidit enim christum iudei ne perderet locum. Illo occiso perdidit locum: eradicato regno dispersi sunt. Suscitatus reddidit illis: reddidit ad admonitionem non dum ad damnationem. Ciuitas enim illa in qua fremuit populus tamquam leo rapies et rugiens: exclamans crucifige: crucifige: eradicatis inde iudeis christianos habere: a iudeo nullo inhabitat. Placata est ibi ecclesia christi: vnde eradicata sunt spine synagoge. Proinde vere ignis eorum exarsit: sic ignis in spinis: dominus autem tamquam lignum viride erat. Hoc ipse ait quoniam plangebant quodam mulieres veluti mortuum christum: Nolite flere super me: sed super vos ipsas flete. et super filios vestros: ex hoc predicet: suscita me et reddam illis. Si enim in viridi ligno hec faciunt: in arido quod fiet: Quoniam possit viride lignum consumi ab igne spinarum: Exarsit enim velut ignis in spinis. Ignis spinas consumit: et cuiusque viridi ligno adhibet difficile accedit. Humor enim ligni resistit flame lente et marcescit: tamen idonee ad consumendas spinas. Et suscita me et reddam illis. Ne forte sane fratres minimus po-

Alia lra. pstituerunt t aduersu

Alia lra. t retribuam t eis

Alia lra. t Etenim t quo. t agicauit t plataros.

tentē filiū q̄ patrē putetis: ex eo q̄ dixit: suscitā me: q̄ ip̄e se suscitāre nō possit: b̄ enī suscitāuit qd̄ mori poterat: id est caro mortua est: caro suscitata ē. Ne tñ putet q̄ de us p̄r christi potuit suscitāre christū: id est carnē filij sui: et ip̄e christus: cū v̄bum sit dei equale p̄ri: nō poterat carnē suā suscitāre: audite ex euāgelio: Soluite tēplū h̄: et in tri duo suscitābo illud. Hoc autē euāgelista ne etiā inde dubitarem: dicebat: in q̄t d̄ tēplo corpis sui. Et resuscitā me et reddam illis.

In hoc cognoui qm̄ voluisti me: qm̄ nō gaudebit inimic⁹ meus sup me. Quia gauisi sūt iudei: qm̄ vidēt christū crucifixū: implese se arbitrati sūt volūtātē nocēdi: effectū fruct⁹ seuitie sue. Vidērūt xpm̄ in cruce p̄dētē: agitauerūt caput: si fili⁹ dei ē descēdat d̄ cruce. Nō descēdebat q̄ posat: nō potētā demonstrabat: s̄ patientiā docebat. Si em̄ h̄ illi dicētib⁹ d̄ cruce descēderet: q̄si insultātib⁹ cessisse videret: et victus opprobria tolerare nō potuisse crederet: maḡ māsit in cruce illi insultātib⁹: fix⁹ illis nutātib⁹. Iō enī et caput agitabant: q̄ vō capiti nō iberebāt. Vocuit nos plane ille patientiā. Nā qd̄ ē forti⁹ fec̄ q̄ noluit face re qd̄ iudei puocabāt: Nō est em̄ potētus de sepulchro surgere: q̄ d̄ cruce descēdere. Qm̄ nō gaudebit inimic⁹ me⁹ sup me. Gauisi sūt et tūc: surrexit christus: gl̄ificat⁹ est christus. Vidēt mō in hoīe ipsi⁹ p̄uerti gen̄ hūanū: mō insultēt: mō caput agitēt: imō iā caput figāt: aut si agitāt caput: stupendo et mirādo agitēt. Nō em̄ dicūt: nunq̄ forte ille ē quē dixerūt Moyses et p̄phete: Be illo em̄ dixerūt. Sic ouis ad imolandū duct⁹ ē: et sic agn⁹ corā tōdente: se sine voce: sic nō aperuit os suū: vulnerib⁹ ei⁹ sanati sum⁹. Videm⁹ enī: q̄ crucifix⁹ iste ducit post se gen⁹ hūanū: et sine cā dixerūt p̄res n̄ri: occidam⁹ eū: ne seculū post illū p̄rgat. Forte nō post eū p̄geret: si nō esset occisus. In h̄ cognoui qm̄ voluisti me: qm̄ nō gaudebit inimic⁹ me⁹ sup me. Adē autē propter inocentiā meā suscepisti. Clere p̄r inocentiā: p̄r integritatē sine pctō: reddidit sine d̄bito: flagella sine merito: p̄r inocentiā meā suscepisti me. Et cōfirmasti me in cōspectu tuo ieternū. Cōfirmasti me in cōspectu tuo: infirmasti ad t̄ps. Cōfirmasti in cōspectu tuo: infirmasti in cōspectu hoīm. Quid q̄: Laudes illi: gl̄ia illi. Benedic⁹ d̄ns de⁹ israel. Ille est enī de⁹ israel: de⁹ n̄r: deus Jacob. de⁹ minorū filij:

de⁹ minoris ppli. Nemo dicat: de iudeis h̄ dixit: Nō sū ego isrl. Magis iudei nō sūt israel. Maior enim filius: ipse est ppl̄s reprobat⁹: minor ppl̄s dilectus. Maior fuit minori: mō impletū est: mō fr̄es nobis seruiūt iudei: tāq̄ capsarij n̄ri sūt: studentibus nobis codices portāt. Audite in q̄ nobis iudei seruiūt: et nō sine cā. Cayn ille frater maior q̄ occidit miōrē fratrē accepit signū ne occideretur: id est vt maneat ip̄e ppl̄s. Ap̄ illos sūt p̄phete et lex: in qua lege et in quib⁹ p̄phetis christus p̄dicat⁹ est. Qm̄ agim⁹ cū paganis: et ostendim⁹ h̄ euenire mō in ecclia xpi: qd̄ an̄ p̄dictū ē de noīe xpi: d̄ capite et corpe xpi: ne putēt nos finisse illas p̄dicatōes: ex his reb⁹ q̄ acciderūt q̄s existimant nos p̄scipisse quasi future eēt: p̄ferim⁹ codices iudeoz. Nempe iudei inimici n̄ri sūt: de charit̄ inimici p̄uincif aduersarij. Oīa enī d̄ns distribuit: oīa p̄ salute n̄ra ordinauit. P̄dixit an̄ nos: impleuit h̄ t̄pe n̄ro. Et q̄ nōdū: impleuit: impleturus est: Ita tenem⁹ redditorē: vt credam⁹ debitorem. Quia et illa q̄ nōdū dedit: dabit. Sicut ea q̄ nōdū dederat: dedit. Si q̄s p̄bare vult vbi sint scripta: legat Moysen et p̄phetas. Si aliq̄s p̄strepit inimic⁹ et dic: vos vob̄ p̄phetias finistis: p̄ferant codices iudeoz: q̄ maior fuit miōri. Ibi legāt ista p̄dicta q̄ mō videm⁹ impleta: et dicam⁹ oēs: Benedic⁹ d̄ns deus israel. A seculo et in seculū: et dicet omnis ppl̄s fiat fiat.

Explicit Tractatus de ps. XL

Incipit Tractatus de ps. XLI

Prefatio.

Olim est vt desiderat aīa n̄ra in verbo dei gaudē vobiscū: et in illo vos salutare q̄ est n̄rū adiutorij salutare. Qd̄ q̄ d̄ns dat audite p̄ nos: et in illo exultate nobiscū in f̄mōe ei⁹: et in veritate et in caritate ei⁹. Psalmū enī suscepim⁹: d̄ q̄ loq̄ndū ē vob̄ cōgruū desiderij nostruz. Cepit enim iste psalm⁹ a sancto quodā desiderio: et ait qui sic cantat. **E**xpositio psalmi.

Quādamodū desiderat ceruis ad fontes aquarū: ita desiderat aīa mea ad te deus. Quis ē qui sic cātat: Si volum⁹ nos sumus. Et qd̄ q̄ras extra q̄s nā sit: cuz in tua p̄tate sit esse qd̄ queris. Tñ nō v̄n̄ h̄o est: s̄ v̄nū corp⁹ est. Corp⁹ autē christi ecclia est: Nec in oīb⁹ q̄ intrāt eccliam inuenit tale desiderij: s̄ tñ q̄cūq̄ suauitatē d̄ni gustauerit: et qd̄ eis sapit agnoscūt in cātico: nō putēs

Alia lra. 101

se solos eē: s̄talia semia sparsa credant in agro dñico. toto orbe fraz: et cuiusdā vni-
 tat̄ ch̄ristiane eē vocē hac. Quēadmodū
 desiderat ceruus ad fōtes aq̄z: sic deside-
 rat aīa mea ad te de⁹. Et q̄dē nō male itel-
 ligī vox esse eoz qui cū eēnt cathecumini:
 ad grām sancti lauacri festināt. Un̄ z solē-
 niter cantat̄ hic psalm⁹: vt ita desiderēt fō-
 tē remissiois pctōz: quēadmoduz deside-
 rat ceru⁹ ad fōtes aquaz. Sit hoc. Habe-
 atq; locū intellect⁹ iste in ecclesia z veracem
 solēnē. Uerūt̄ frēs: videt̄ mihi etiā in ba-
 ptismate fidelib⁹ nōdū esse satiatū tale de-
 sideriū: s̄ fortassis si norūt vbi pegrināt: et
 quo eis trāscundū sit: etiā ardētius inflam-
 mant̄. Beniq; titul⁹ ei⁹ est. **In finē in-
 tellect⁹ filijs chore. Psalm⁹.** Fili-
 os chore iuenum⁹ in alijs psalmoz titulis:
 z iā tractasse nos meminim⁹: et locutos eē
 quid sibi hoc nomē velit. Ita tñ nūc com-
 memorād⁹ est iste titul⁹: vt nō nobis quasi
 p̄iudicet qd̄ iā dixim⁹: vt deinceps si dica-
 mus. Nō enī vbiq; diximus oēs affue-
 rūt. Chore aliq; hō fuerit sic fuit: habuerit
 q; filios qui appellarent̄ filij chore: nos tñ
 arcanū sacramēti scrutemur: vt nomē h̄ in
 mysterio qd̄ grauidū ē pariat. Magni enī
 sacramēti res est: vt ch̄ristiani appellent̄ fi-
 lij chore. Un̄ filij chore: filij spōsi: filij chri-
 sti. Vicunt̄ enī ch̄ristiani: filij spōsi. Qua-
 re ḡ chore ch̄rist⁹: Quia chore interpretatur
 caluaria. Multo remot⁹ est h̄. Querebā
 q̄re chore ch̄rist⁹: intētius q̄ro quare chri-
 stus ad caluariā ptinere videat̄. Nōne iaz
 occurrit in loco caluarie crucifixus: Oc-
 currit oīno. Ergo filij spōsi: filij passiois il-
 lius: filij redēpti sanguie illi⁹: filij crucis il-
 lius portātes in frōte qd̄ inimici i loco cal-
 uarie fixerūt: appellant̄ filij chore: illis can-
 tat̄ iste psalmus. Intellectu excitemur: z si
 nobis cantat̄: intelligam⁹. Qd̄ intellecturi
 sum⁹? In quē intellectū psalm⁹ iste cātat̄?
 Audeo dicere: Inuisibilia aūt ei⁹ a creatu-
 ra mūdi p̄ ea q̄ facta sūt itellecta sp̄iciūt.
 Eya frēs auiditatē meā capite: desideriu⁹
 h̄ meū cōicite: sil amem⁹: sil in hac siti ex-
 ardescam⁹: simul ad fontē itelligēdi curra-
 mus. Desideremus ergo velut ceru⁹ fon-
 tem: excepto illo fonte quē p̄pter remissio-
 nē pctōz desiderāt baptisādi: z iā baptisa-
 ti desiderem⁹ illū fontem: de quo scriptura
 alia dicit: Qm̄ apud te est fons vite. Ipse
 enī fons z lumē est: qm̄ in lumie tuo vide-
 bim⁹ lumē. Si z fons est: z lumē est: merito

z intellect⁹ est: qz z satiat aīam auidā sitien-
 di: z oīs qui itelligit luce quadā nō corpo-
 rali: nō carnali: nō exteriore: s̄ iteriore illu-
 strat̄. Est ḡ frēs qdā lux int⁹: quā nō habēt
 qui nō intelligūt. Un̄ iā eos qui desiderāt
 hūc fontē vite: z inde aliqd̄ carpūt: alloq̄t̄
 Ap̄ls obsecrās z dic̄: Ut nō iā ambulet̄ si-
 cut z gētes ambulāt in vanitate mētis sue:
 obscurati itelligētia: alienati a via dei: p̄r
 ignorantia q̄ est in illis p̄pter cecitatē cor-
 dis ipoz. Si ergo illi obscurati sūt itelligē-
 tia: id est qz nō intelligūt obscurant̄: ergo
 qui intelligūt illumināt̄. **Curre ad fontes:**
 desidera aquaz fontes. Apud deū ē fons
 vite: z insiccabilis fons: in illi⁹ luce lumen
 inobscurable. Lumē h̄ desidera: quēdam
 fontē: quoddā lumē: quale nō norūt oculi
 tui: cui lumini vidēdo ocul⁹ interior p̄pa-
 rat̄: cui fonti hauriēdo sitis interior inarde-
 scit. **Curre ad fontē: desidera fontē: sed no-
 li vtcūq; noli vt qualecūq; aīal currere: vt
 ceruus curre.** Quid ē vt ceru⁹? Nō sit tar-
 ditas i currēdo: ipigre curre: ipigre deside-
 ra fontē. Inuenim⁹ enī insigne velocitatis
 in ceruo. Sed forte non hoc scriptura so-
 lū nos in ceruo p̄siderare voluit: s̄ z aliud
 audī. Quid aliud est in ceruo: Serpentes
 necat̄: z post serpentū interemptionē ma-
 iori siti iardescit: pemptis serpētib⁹ ad fon-
 tes acrius currit. Serpētes vitia tua sunt:
 p̄sume serpētes iniquitatis: tūc ampl⁹ desi-
 derabis fontē veritatis. Auaricia forte in
 te tenebrosū aliquid sibilat: et sibilat ad-
 uersus verbū dei: sibilat aduersus prece-
 ptum dei. Et quia tibi dicitur contemne
 aliquid ne facias iniquitates. si maui⁹ fa-
 cere iniquitatē: q̄s aliquod cōmodū tempo-
 rale contemnere: morderi eligi a serpente:
 q̄s perimere serpētē. Cum ergo adhuc fa-
 ueas vitio tuo: cupiditati tue: auaricie tue
 serpenti tuo: quando inuenio te i tale desi-
 derium quo curras ad fontē aquaz? Qm̄
 concupiscis fontem sapientie: cum adhuc
 labores in veneno malicie: Interfice in te
 quicquid contrarium est veritati: et cuz te
 videris tanq̄ vacare a cupiditatibus per-
 uersis: noli remanere quasi nō sit quod de-
 sideres. Est enī aliquid quo te tollas: si iaz
 egisti in te: vt non sit impeditor contra te.
 Bicturus enī es forte iam mihi si ceruus
 es: deus nouit: non me iam auarum: non
 me cuiusq; rem concupiscere: nō adulteri⁹
 cupiditate flagrare: non cuiusq; odio in-
 uidiatq; tabescere: et cetera huiusmodi:

Celum suspitio et pulchritudine siderum: ad
 miroz splendore solis exercitio diei suffici-
 entem: luna nocturnas tenebras consolantem.
 Mira sunt hec: laudanda sunt hec: vel
 etiam stupenda sunt hec. Neque enim terrena: sed
 iam celestia. Hodum ibi stat situs mea. Hec mi-
 roz: hec laudo: sed enim quod fecit hec: sitio. Re-
 deo ad meipsum: et qui sum etiam ipse qui talia
 quero: perscrutor: inuenio me habere corpus
 et animam: vnum quod regam: alio quo regar: cor-
 pus seruire animam impare. Discerno aliquid
 melius esse animam quam corpus: ipsum quam inquisitores:
 talium reum non corpus: sed animam video: et tamen hec
 omnia que collustravi per corpus ea me collu-
 strasse cognosco. Terram laudabam: oculis co-
 gnoueram. Mare laudabam: oculis co-
 gnoueram. Celum: sidera: solem: lunamque lau-
 dabam: oculis cognoueram. Oculi mem-
 bra carnis sunt: fenestre sunt mentis. Inte-
 rior est qui per has videt: quam cogitatione ali-
 qua absens est: frustra patet. Deus meus qui
 fecit hec que oculis video: non istis oculis
 est inquirendus. Aliquid etiam per seipsum animam
 ipse respicit: vtrum sit aliquid quod non per oculos
 sentiat quasi colores et lucem: non per aures que
 si per canticum et sonum: non per nares quasi
 odor suauitatem: non per palatum et linguam qua-
 si saporem: non per totum corpus quasi duriciam et
 molliciam: rigorem: atque feruorem: asperitatem: le-
 nitatemque tractem: sed vtrum sit aliquid in-
 tus quod videam. Quod intus est videam:
 quod neque color sit: neque sonus: neque odor: ne-
 que sapor: neque calor: aut frigus: aut duricia:
 aut mollicies. Dicat ergo mihi: quem color
 habeat sapientiam: cum cogitam iustitiam eius: qua
 intus in ipsa cogitatione pulchritudine frui-
 mur. Quid tamque sonus ad aures: quod tamque va-
 poris surgit ad nares: quod odori inferit: quod
 manu tractat et delectat: Et intus est et pul-
 chra est: et laudat: et videt: et si in tenebris
 sunt oculi isti: animam illam luce proficit. Quid
 est illud quod Tobias videbat: quam videtur fi-
 lio cecus filium vite dabat: Est ergo aliquid
 quod animam ipse corporis dominator: rector: habi-
 tator videt: quod non per oculos corporis sentit:
 non per aures: non per nares: non per palatum: non per
 corporis tactum: sed per seipsum. Et tamen melius quod
 per seipsum: quam quod per seruum suum est profusus. Seipsum
 enim per seipsum videt: et animam ipse ut noverit se:
 videt se. Sed nec vtius videat se corporaliter
 oculorum: querit auxiliu: imo vero ab omnibus
 corporis sensibus: tanquam impediens et per
 strepentibus abstrahit se a se: ut videat se
 in se: ut noverit se apud se. Sed nunquid

aliquid tale deus ipse est: qualis est ani-
 mus: Non quidem videri deus nisi animo
 potest: nec tamen ita ut animus videri potest.
 Aliquid enim querit animus iste quod deus est:
 de quo illi non insultent: qui dicunt: vbi est
 deus tuus. Aliquam querit incommutabile ve-
 ritatem: sine defectu substantiam. Non est ta-
 lis ipse animus: deficit: proficit: nouit: igno-
 rat: meminit: obliuiscit: modo illud vult:
 modo non vult. Ista mutabilitas non ca-
 dit in deum. Si dixerem mutabilis est deus:
 insultabunt mihi qui dicunt: vbi est deus tu-
 us. Querens ergo deum meum in rebus
 visibilibus et corporalibus et non inueni-
 ens: querens eius substantiam in meipso:
 quasi aliquid sit qualis ego sum: neque hoc
 inueniens: aliquid super animam esse sen-
 tio deum meum. Ergo ut eum tangerem.
**Hec meditatus sum et effudit super
 me animam meam:** Quando anima
 mea contingeret quod super animam meam
 queritur: nisi anima mea super seipsam ef-
 funderetur: Si enim in seipsa remaneret: ni-
 hil aliud quam se videret. Et cum se videret: non
 vtius deum suum videret. Dicant iam in-
 sultatores mei: vbi est deus tuus: dicat: ego
 quod diu non video: quod diu differo: manducabo
 die et nocte lachrymas meas. Dicant illi
 adhuc vbi est deus tuus: Quero ergo de-
 um meum in omni corpore: siue terrestri: si-
 ue celesti: et non inuenio. Quero substantiam
 eius in anima mea: et inuenio. Meditatus
 sum tamen inquisitiones dei mei: et per ea
 que facta sunt inuisibilia dei mei: cupiens
 intellecta conspicerem: effudi super me animam
 meam: et iam non restat quem tangam ni-
 si deum meum. vbi enim domus dei mei
 super animam meam. Ibi habitat: inde me
 prospicit: inde me creauit: inde me guber-
 nat: inde mihi consulit: inde me excitat: inde
 me vocat: inde me dirigit: inde me ducit:
 inde me producit. Ille enim qui habet altissimam
 in secreto domus: habet etiam in terra taberna-
 culum. Tabernaculum eius in terra ecclesia est
 adhuc peregrina. Sed hic querendum est: qua
 in tabernaculo eius inuenit via qua puenit
 ad domum. Et enim cum effunderem super
 me animam meam: ad attingendum deum me-
 um: quare hoc feci: **Quoniam ingrediar in
 locum tabernaculi.** Nam extra locum taber-
 naculi errabo: querens deum meum. Quo-
 niam ingrediar in locum tabernaculi. Ad-
 mirabilis usque ad domum dei. In
 locum tabernaculi ingrediar: admirabilis ta-

Alia lra.
 et recordat' illi.
 et in.

Alia lra.
 et transibo

per transituz. Nunquid iam bibo de fonte illo nihil metuens: iam nullum scandaluz ptimesco: iam de cupiditatib⁹ oib⁹ tanq³ edomitis victisq³ securo sum: Nonne ad uersus me diabol⁹ uigilat hostis me⁹: Nonne laq³os mihi q³tidie deceptiois intendit: Nonne uis ut pturbet te: posita i seclo: z pegri na adhuc a domo dei mei: Sz spera in do minu: rñdet pturbati se aie sue: z quasi ra tionē reddēti pturbatiois sue: ppter mala q³ abūdat hic mūdus: interi habita i spe. Spes enī q³ uidet nō est spes. Si autē q³ nō uidem⁹ speram⁹: p⁹ patiētiā expectam⁹: spe ra in dño. Quare speras: Qm³ confite bor illi: Quid ei p⁹iteberis: Salutare uult⁹ mei de⁹ me⁹. Ame mihi sal⁹ esse nō pōt: hoc dicā: h³ p⁹itebor: salutare uult⁹ mei deus me⁹: Etenī ut metuat i his q³ ut cūq³ intellecta cognoscit: respexit iterū sol licit⁹ ne obrepāt iūmic⁹: nōdū dic salu⁹ suz ex oī pte. Etenī pmutias hñtes spūs in no bismetipis ingenuiscim⁹ adoptionē: expec tātes redēptionē corpis nri. Illa pfecta in nobis salute: erim⁹ in domo dei: uidētes si ne fine: z sine fine laudātes eū: cui dictū ē: Beati q³ habitāt in domo tua: in secla se culoz laudabūt te. Hoc nōdū ē: qz nōdū est salus q³ pmittit: sed p⁹itebor dño meo i spe: z dico illi: salus uult⁹ mei deus meus. Spe enī salui facti sum⁹. Spes autē q³ uide tur: nō est spes. Perseuera ergo ut pueni as: pseuera donec ueniat salus. Audi ipm deū tuū de interiore tibi loquētē: Sustine dñm z uiriliter age z pfortet cor tuū z susti ne dñm: qm³ q³ pseuerauerit vsq³ in finē hic salu⁹ erit. Quare q³ tristis es aia mea: z q³ re pturbas me: Spera in dñm qm³ p⁹itebor illi. Hec est p⁹essio mea: salutare uult⁹ mei deus me⁹. Ad meipm aia mea tur bata est: Nūqd a deo turbat. Ad me tur bata est: ab icōmutabili reficiebat: ad mu tabile pturbabat. Noui qz iusticia dei mei māet: vtz mea maneat nescio. Terret em̄ me Apl⁹s dicēs: Qui se putat stare: videat ne cadat. Ergo qz n̄ est i me firmitas mihi: nec ē mihi spes de me: ad meipm turbata ē aia mea. Uis nō pturbet. Nō remaneas i teipō: z dic: Ad te dñe leuauī animā meā. Hoc plēm⁹ audi: noli sperare de te: sed de deo. Nā si speras de te aia tua pturbat ad te: qz nōdū inuenit vñ sit securo de te. Er go qm³ ad me pturbata est aia mea: qd re stat nisi hūilitas: ut d⁹ seipā aia nō psumat: Quid restat nisi ut oīno minimā se faciat:

nisi ut se hūillet: ut exaltari mereat: nihil si bi tribuat: ut ei ab illo qd vtile est tribuat. Ergo qz ad me turbata est aia mea: et hāc pturbationem: facit supbia. Propterea meorat⁹ sū tuū dñe de terra iorda nis z hermonijm a mōte puo. Uñ memorat⁹ sū tuū: A mōte puo: z de fra ior danis. Forte de baptismo vbi est remissio peccatoz. Etenī nemo currit ad remissio nē pctōz nisi q³ displicet sibi. Nemo currit ad remissionē peccatoz: nisi qui se cōfitef pctōrem. Nemo se p⁹itef pctōrem: nisi hu miliādo seipm deo. Ergo de terra iorda nis memorat⁹ sū tuū: z de mōte puo: nō de mōte magno: ut de mōte puo tu facias ma gnū: qm³ q³ se exaltat humiliabit: z q³ se hu miliat exaltabit. Si autē z interpretatiōes no minū q³as: iordanis est descētio eoz. Be scēde q³ ut eleueris: noli extolli ne elidaris. Et hermonijm a monte puo. Hermonijm anathemazatio iterptat Anathematiza te ipsū displicēdo tibi. Displicebis enī deo: si placueris tibi. Ergo qz nobis deus oīa bona pstat qz ipse bon⁹ ē: nō qz nos digni sum⁹: sed qz ille misericors est: nō qz in ali quo pmeruim⁹: de terra iordanis z hermo nijm cōmemorat⁹ sum dei. Et qz humiliter cōmemorat⁹ exaltatus pfrui merebitur: qz nō in se exaltatur: qui in domino gloriatur

Abyssus abyssum iuocat in vo ce cataractarum tuarum: Peragere psalmū possum fortasse adiutus studio ve stro: cui⁹ seruoze video. De labore autē ve stro nō satis curo ut audiatis: qm³ z me qui loquor ita in his laborib⁹ sudare cernatis. Aspiciētes me laborātē pfecto collatoza tis. Nō em̄ mihi laboro s⁹ vobis. Ergo au dite: qm³ velle vos video. Abyssus abyssū iuocat in voce cataractaz tuaz: Deo di xit ille qui eius cōmemorat⁹ est d⁹ terra ior danis z hermonijm. Et admirando dixit: Abyssus abyssum iuocat in voce catara ctaruz tuaz. Que abyssus quā abyssuz iu ocat: Vere quia iste intellectus abyssus est. Abyssus enī est pfunditas quedaz im penetrabilis: incomphensibilis: z maxime solet dici in aquarū multitudine. Ibi eniz altitudo: ibi profūditas: que penetrari vs q³ ad fundum non potest. Deniq³ quo dam loco dictū est: Iudicia tua abyssus multa: hoc volēte scriptura cōmendare qz iudicia dei nō cōprehēdunt. Que q³ abys sus quā iuocat abyssū: Si p⁹ditas est ab yssus: putamus non cor hoīs abyssus est:

Alia lra.
† memor ero.
Alia lra nō h5,
† modico.

Alia lra.
† adhuc.

nocte: ita alio modo prosperitas seculi significat estate: aduersitas seculi significat hyeme. Et quod facit fornicia: Per estate colligit quod est per hyeme perit. Ergo cum est estate: cum bene est vobis: cum tranquilli estis: audite verbum domini. Quia enim fieri potest ut in hac tepestate seculi huius sine tribulatione: totum hoc mare transseatis: Quia fieri potest: cui hoc hominum contingit: Si cogit alicui: plus metuenda est ipsa tranquillitas. In die mandauit dominus misericordiam suam et nocte declarauit. Quid ergo agas in hac peregrinatione: quod agas? Apud me oratio deo vite mee: Hoc hic ago ceruus sitiens et desiderans ad fontes aquarum: recordans dulcedinem fontis illius qua ductus sum per tabernaculum usque ad domum dei: quod diu hoc corpus quod corruptum aggrauat animam: apud me oratio deo vite mee. Non enim ut supplicem deo emptus sum de transmarinis locis: aut ut exaudiat me deus meus nauigabo ut de lignum afferas thura et aromata: aut de grege adducas vitulum vel arietem. Apud me oratio deo vite mee. Inquit habeo victimam quam immolare: inquit habeo thurum quod imponam: inquit habeo sacrificium quod flectam deum meum. Sacrificium domino spiritus tribulatus. Quod sacrificium tribulati spiritus: audi. Bona domino susceptor meus es. Quare mei oblitus es. Sic enim habet laboro quasi tu oblitus sis mei: Tu exerceas me: et noui quod differis mihi: non mihi auferas quod promissisti. Sed tamen quare me oblitus es? Quia quod voce nostra clamauit et caput nostrum: Beatus deus meus: quare me dereliquisti: Bona deo susceptor meus es: quare mei oblitus es? Ut quod me repulisti: Ex illa altitudine fontis intelligentie incommutabilis veritatis: ut quid me repulisti? Quare grauedine et pondere iniquitatum mee: iam illuc inhians ad ista deiectus sum: Bona alio loco ista vox: Ego dixi in extasi mea: vbi vidit nescio quid magni excessum mentis. Ego dixi in extasi mea: pietus sum a facie oculorum tuorum. Comparauit enim hec in quibus esset: illis in que erectus erat: et vidit se longe pietum a facie oculorum dei: sicut et hic: ut quod me repulisti: Et ut quid contristatus incedo dum affligit me inimicus? Dum perfregit ossa mea. Teptator ille diabolus scadalus vbius crebrescens: quorum abundantia refrigerat caritas multorum: cum videat fortes ecclesie plerumque scadalus cedere: Nonne dicit corpus christi: perfregit inimicus ossa mea: Quia enim fortes sunt: et aliqui ipsi fortes teptationibus cedunt. Nec cum quis considerat ex corpore christi: ex voce corporis christi: nonne

clamat: ut quod me repulisti: et ut quod tristis incedo dum affligit me inimicus: dum perfregit ossa mea: Nonne carnes meas habet et ossa mea: ut in quibus putabas esse aliqua fortitudo: videas cedere in teptationibus: ut ceteri infirmi desperent: quoniam fortes vident succumbere. Quanta ista picula fratres mei. Exprobrauerunt mihi quod tribulatus me: Iterum illa vox. Dum dicit mihi per singulos dies vbi est deus tuus? Et maxime ista dicit in teptationibus ecclesie: vbi est deus tuus? Quanta hec martyres audierunt per nomine christi: fortes et patientes: quantum illi dicitur: vbi est deus vester? Liberet vos si potest. Tormenta enim ipsorum extrinsecus boies videbant: coronas intrinsecus non videbant. Exprobrauerunt mihi quod tribulatus me: cum dicit mihi per singulos dies: vbi est deus tuus. Et ego propter hec quoniam ad me turbata est anima mea: quod ei aliud quam illud dicam. Quare tristis es anima mea: et quare turbas me? Et quasi rident: non vis ut turbem te: hic posita in tantis malis suspirans: ad bona sitiens et laborans: non vis ut turbem te? Spera in domino quoniam adhuc confitebor illi: Bona idam confessionem: repetit spei confirmationem. Salus vultus mei et deus meus.

Explicit Tractatus de ps. XLII
Incipit Tractatus de ps. XLII
Prefatio.

Psalms iste breuis est. Sic satisfacere membris auditorum: ut molestus non sit verberibus ieiuniorum. Passus est ex his anima nostra quam tristis esse dicit: quod cantat in his psalmo. Tristis credo ex aliquo ieiunio suo: vel potest ex aliqua fame sua. Nam ieiunium voluntate est: famem necessitate. Esurit ecclesia: esurit corpus christi. Et homo ille vbius diffusus est: caput sursum est: membra deorsum: eius vox est in omnibus psalmis vel psallente vel gemente vel letante in spe: vel suspirante in re: notissima iam et familiarissima habet deum tantumque nostrum. Nonne autem diu est imorandum ut insinuemus vobis quod loquitur. Sit vnusquisque in christi corpore et loquitur. Nonne autem homo omnes qui perficiunt: et qui celesti illi citati iugemiscunt: qui peregrinationem suam norunt: qui viam tenent: qui in desiderio terre illius stabilissime spem tantumque anchoram prefixerunt. Nonne stis ergo quia hoc genus hominum: hoc semine bonum: hoc frumentum christi inter zizania gemit: et hoc donec veniat tempus messis: id est usque in finem seculi: sic exponit que non fallitur veritas: Bemens ergo inter zizania: id est inter malos homines: inter dolosos et seductores: aut ira turbulentos:

Alia lra habet
t iunici mei.

Alia lra.
t deo.
Alia lra
t salutare.

Alia lra.
bi costringit

aut insidijs venenatos: circūspiciēs sīl' cūz illis esse se tanq̄ in vno agro p totū mundū: vnā pluuiā excipere: pariter pflari: piterq; secū aduersa nutrir: habere simul ista cōia dona dei: malis bonis q; cōcessa cōiter: ab illo qui facit solē suū oriri sup bonos et malos: et pluit sup iustos et iniustos: Vidēs ergo semē Abrae semē sanctū: q̄nta cū malis a quibus q̄nq; sepādū est: nūc habeat cōmunia: equaliter nasci eādē cōditionē generis humani sortiri: piter mortalia ferre corpora: simul vti luce: fontibus: fructib;: pspitab; atq; aduersitatib; seculi: siue fame: siue abundātia: siue pace: siue bello: siue salute: siue peste: vidēs quāta habeat cōia cū malis: cū quib; tñ non habet cām cōmunē erupit in hanc vocem.

Expositio Psalmi.

Judica me deus et discerne causam meā de gēte nō sancta. Judica inquit me deus: nō timeo iudiciū tuū: qz noui misericordiam tuā. Judica me de; et discerne cām meā de gēte nō sancta. Nūc interim in hac pegrinatione nōdū discernis locum meū: qz sīl' cum zizanijs viuorq; ad tempus messis. Nōdū discernis pluuiā meā: nōdū discernis lucē meā: discerne cām meā. Bistet inter eum qui in te credit: et eum qui in te nō credit: Par infirmitas: sed dispar pscientia: Par labor: sed dispar desiderū. Bessiderium impiorum pibit: desiderū aut iustorum nisi certus esset pollicitator dubitare deberem. Finis desiderij nostri: ipse pmissor. Seipsum dabit: quia seipsuz dedit. Seipm dabit immortalib; immortalē: quia seipm dedit mortalib; mortalē. Judica me deus et discerne cām meā de gēte nō sancta. Ab hoīe iniquo et doloso erue me. Hoc ē de gēte nō sancta. Ab hoīe: a qdā genere hoīm: qz qdaz hō et qdaz hō: et in his duob; vn' assūcēt et vn' relinqēt. Et qm̄ patietia op' ē ferēdi vsq; ad messē qndā: si dici pōt indiscretā discretionēz. sīl' enī sūt: et iō discreta nōdū sūt. Zizania at zizania sūt: et frumta frumta sūt: et iō discreta iā sūt: Quia ḡ fortitudie op' ē ip' orāda ab illo q iussit vt fortes sim;: et nisi fortes ipse fecerit: nō erim; qd iussit: ab illo q dixit: Qui pseuerauerit vsq; i finē b salu' erit. Ne sibi ipa anima arrogādo fortitudiez debilitet p̄tinuo ad iūgit. **Q**uia tu es de; me; fortitudo mea: vt qd me ipulisti et vt qd trist' incedo dū affligit me inimic;.

Alia fra.
t quare.

Cām qrit tristicie sue. Quare inq̄t trist' incedo dū affligit me inimic;. Trist' abulo: inimic' affligit me q̄ntianis tēptatōib;: imittēs vel qd male amem;: vel qd male timeam;: et ptra vtrūq; pugnās aia: et si nō capta: tñ piclitans h̄bit tristicia: et dicit deo: vt qd trist' incedo: Querat ḡ ab ipō et audiat vt qd. Querit enī in psalmo cām tristicie sue dices: vt qd me repulisti: et vt qd trist' incedo: Audiat ex Esaiā: succurrat illa letō: q mō fecitata ē. Spūs inq̄t a me pdiet: et oēm statū ego feci: pp̄ peccatū modicū qdē cōtristauī illū: et auerti faciē meā ab illo: et cōtristat' ē et abijt tristis i vjs suis. Quid ḡ q̄rebas: vt qd me repulisti: et vt qd tristis incedo: Audisti pp̄ peccatū: Cā isticie tue peccatum est: causa leticie tue iusticia est. Peccare volebas et laborare nolebas vt parum tibi esset quod esses iniustus: nisi vt eū cē iustū voluisses: a q̄ in te vindicari noluisses. Respice voces meliores in alio psalmo: Bonū est mihi qd hūiliasti me: vt discas iustificatōes tuas: Bidicera elatus iūctates meas: discā hūiliat' iustificatōes tuas. Et qd tristis incedo dū affligit me inimic;. Be inimico q̄reris: reuera affligit: s̄ tu ei locū dedisti. Et nūc habes quod agas. Elige p̄siliū: regē admittē: tyrannū excludē. S; vt b̄ faciat: qd dic; qd supplicat: qd orat: attēde. Ora qd audis: ora cū audis: oīm n̄roz sit ista vox. **E**mitte lucem tuā et veritatē tuā: ipa me deduxerūt et pduxerūt in motē factū tuū et in tabernacū tuā. Quia ipse ē lux tua et veritas tua. Hec nomina duo: res vna. Quid enī aliō lux dei: nisi v̄itas dei: Aut quid veritas dei nisi lux dei: Et hoc vtrūq; vn' christus. Ego suz lux mūdi: qui credit in me nō ambulabit in tenebris. Ego suz via veritas et vita. Ipe lux: ipse veritas Veniat ergo et eruat nos discernēs modicam causam nostrā a gente non sc̄tā: eruat ab hoīe iniquo et doloso. Separet frumentū a zizanijs: qz ipse mittet angelos suos messis tpe vt colligāt de regno ei' oia scandala: et mittēt in ignē ardentē. Frumentuz aut eius cōgregēt in horreū. Emittat lucē suā et v̄itatē suā: qz iā ipa nos deduxerūt et pduxerūt i montē sc̄tuz ei' et in tabnacū ei'. Dignus habem;: p̄miū speram;. Sanct' mōs ei': sancta ecclesia eius. Adōs ille est qui creuit ex minimo lapide sc̄dm visionē Danielis. Cōfringēs regna terraz. et i tantū excrecens vt impletet vniuersam fa-

Alia fra.
t adduxerunt

ciem terre. In hoc mōte se exauditiū dicit q̄ dicit: **G**loce mea ad dñm clamaui: et exaudiuit me de mōte scō suo. Quisq̄s p̄ter istū mōte orat: non se se sperat exaudiri ad vitā eternā. Exaudiunt enī multi ad multa: nec sibi plaudūt qz exaudiunt. Exauditi sunt demones: vt in porcos mitterent. Exaudiri ad vitā eternā cōcupiscam⁹: p̄pter d̄sideriū quo dicim⁹: **E**mitte lucē tuā et veritatē tuā. Illa lux oculū cordis inquirat. Beati enī inq̄t mūdo corde: qz ip̄i deū videbūt. **A**dō in mōte eius sum⁹: id ē in ecclesia eius: et in tabernaculo ei⁹. **N**ā tabernaculū pegrinātiū ē: dom⁹ cohabitātium: Est et tabnacuū pegrinātiū et militātiū. Cū audis tabernaculū: bellū intellige: hostes caue. **B**om⁹ autē: de qua dixit: **B**eati qui habitāt in domo tua: in secula seculorū laudabūt te. **I**ā ergo p̄ducti ad tabernaculū: et positi in monte scō eius: quā sp̄ gerim⁹?

Et introibo ad altare dei. Est enī quoddā sublime altare inuisibile: quo non accedit iniustus. Ad illud altare ille solus accedit: q̄ ad istud secur⁹ accedit. Illic inueniet vitā suā: qui in isto discernit causā suā. **E**t introibo ad altare dei: de mōte sancto ei⁹: et de tabernaculo ei⁹. **B**e scā ecclesia eius introibo ad altare dei sublime. **Q**ua le ibi sacrificiū ē: **I**p̄e q̄ intrat assumet i hoc locaustum: **I**ntroibo ad altare dei. **Q**uid ē qd̄ dicit ad altare dei: **A**d deū qui letificat iuuentutē meam. **I**uuent⁹ nouitatē significat: tanq̄ diceret. **A**d deū q̄ letificat iuuentutē meam. idē nouitatē meā: **L**etificat nouitatē meā: qui cōtristauit uetustatē meā. **I**ncedo enī mō tristis i uetustate: tunc aut̄ stabo gaudēs in nouitate.

Cōfitebor tibi i cithara de⁹ de⁹ meus. **Q**uid ē in cithara cōfiteri: et i psalterio cōfiteri? **N**ō enī sp̄ in cithara: nec sp̄ in psalterio. **B**uo hec organa musicorū habent inter se distinctā discretāq̄ rōem: dignā cōsideratione et cōmēdatōe memorie. **U**trūq̄ hoc manib⁹ portat et tangitur: et significat opa qd̄ā nostra corpalia. **U**trūq̄ bonū: si quis noxat psallere: si quis noxat citharizare. **S**z qz psalteriū istō organū dicitur: qd̄ de supiore pte habet testudinē: illō scz tympanū et cōcauū lignū cui chorde in nitētes resonāt. **C**ithara uero idipm lignū cauū et sonorū ex inferiore pte hz. discernēda sunt opa nostra: qñ in psalterio sunt: qñ in cithara: vtrāq̄ tñ placita deo: et suauia eius auditui. **Q**ñ q̄ ex p̄ceptis dei aliquid

agimus: iussis ei⁹ obrepantes et obaudientes ad implenda p̄cepta eius: vbi facimus et nō patimur psalteriū ē. **F**aciūt enī ita et angeli: nō enī aliqd̄ patiunt. **C**ū aut̄ aliqd̄ patimur tribulationū: tēptationū: scandaloꝝ in hac terra: qz nō patimur nisi ex inferiore pte: id ē ex eo qd̄ mortales sumus: et eo qd̄ prime nostre cause qd̄dā tribulationū debem⁹: et qz patimur multa ab eis qui nō sūt desup: cithara ē. **T**enit enī son⁹ suauis ex inferiore pte: patimur et psallim⁹: vt potius cātam⁹ vel citharizam⁹. **Q**ñ dicebat ap̄ls euāgelizār se: et p̄dicare euāgeliiū toto orbe terrarū ex p̄cepto dei: qz illō euāgeliiū se nō ab hoībus neqz p̄ hominē: s̄ p̄ **J**esū christū accepisse dicebat: desuper sonabat chorda. **C**ū vō dicebat: **B**liamur i tribulationib⁹: scientes qz tribulatio patientiā opatur: patientia p̄bationez: probatio spem: cithara sonabat ex inferiore quidez s̄ tñ dulciter. **O**is enī patientia dulcis est deo. **S**i aut̄ i ip̄is tribulationib⁹ defecens citharā fregit. **Q**uare q̄ mō dixit: **C**ōfitebor tibi in cithara: **P**rop̄ illud qd̄ dixerat: **U**t quid tristis incedo dum affligit me inimic⁹. **P**atiebat enī qd̄dā ex inferiore afflictioe: et in eo ip̄o tñ volebat placere deo: et gr̄as gestiebat agere deo: fortis i tribulationib⁹. **E**t qz sine tribulatione eē nō poterat: patientiā deo debebat. **C**ōfitebor tibi in cithara de⁹ deus meus. **E**t rursus ad aiām suā: vt ex inferiore illo sonoro ligno capiat sonus. **U**t quid tristis es aiā mea: et vt quid conturbas me? **I**n tribulationibus sum: in languoribus: in meroribus: vt quid me conturbas o anima? **Q**uis dicit: **L**ui dicit: **D**ie dicit. **O**ēs nōnum⁹: planū ē enī: ad illā direct⁹ ē h̄mo: **E**st qd̄ tristis es aiā mea: et vt qd̄ conturbas me? **Q**uerit p̄sona loquēs. **N**ūqd̄ caro aiē loquit: cū caro sine aiā nō loq̄tur: propriū enī magis est: vt aiā carnē alloquat: q̄ vt caro alloquat aiām. **S**z qz n̄ dixit: **Q**uare tristis es caro mea: s̄ ait: q̄re tristis es aiā mea. si enī carnē alloqueret: fortasse nō diceret: **Q**uare tristis es: se quare doles. **B**oloz enī aiē tristitia dicit. **A**dolestia vō que fit in corpe dolor dici pōt: tristitia nō pōt: s̄ ex dolore corpis plerūq̄ aiā contristat: **I**nterest tamē q̄s doleat et quis cōtristet. **B**olet enī caro: tristis est aiā: et aperta ista vox ē: vt quid tristis es aiā mea? **N**ō enim aiā alloquit carnē: qz non dixit. **U**t qd̄ tristis es caro mea: nec caro aiām: qz absur-

Alia ista. t quare. t quare.

datorē diligit deus. Si panem dederis tristis: et panē et meritū pdidisti. Ergo ex aio fac: vt ille qui int' videt adhuc loquēte te: dicat. ecce assuz. Qu' celeriter accipiuntur orationes bñ opantiū: et hec iusticia homis h' bacvita: ieiuniū: elemosyna: oratio. His orationē tuā volare ad deuz: fac illi duas alas: ieiuniū et elemosynā. Tales nos iueniat: vt securos inueniat lux dei: veritas dei: cū venerit liberare nos a morte: qz iaz venit subire p nobis mortem.

Explicit Tractatus de ps. XLII. Incipit Tractatus de ps. XLIII.

Prefatio.

Psalms iste filijs chore dicitur: sicut eius titulus p̄fert. Interpretat aut chore caluitiū vel caluaria: et inuenimus in euāgelio dñm Jesū christū in loco caluarie crucifixū. Ergo clarū ē qd filijs passionis eius cantet hic psalmus. Habemus aut hīc euidentissimū et firmissimū testimoniu ap̄t Pauli: quia cū in p̄secutionibus gentiliuz laboraret ecclia: hic sup̄ se versum quē interponeret ad exhortationē et cōsolationē patiētie. Hinc enī dictū est: qd ille in eplā sua posuit: Prop̄ te mortificamur tota die: deputati sum' vt oues occisionis. Vocē q̄ martyz audiam' in psalmo: et vox martyz videte q̄ bonā causā habeat: cū dicit: p̄pter te. Nā et dñs iō ad didit p̄p̄ iusticiā: cū diceret. Beati q̄ p̄secutionē patiunt' prop̄ iusticiā: ne q̄s p̄secutionē patiēs ex ipā pena q̄reret gloriā nō bonā hñs cām. Et hīc exhortat' suos ait: Bñ eritis cū vobis illa et illa fecerint: vel dixerit hoies p̄p̄ me. Hīc q̄ vox martyri p̄p̄ te mortificamur tota die. Est aut magne p̄siderationis et magne p̄fūdītatis p̄siliū dei: qd cause fuerit: vt cū p̄ses n̄fos p̄iarchas: et totū illū pplm isrl eduxerit in manu fortissima de egypto: et p̄sequētes in imicos eoz i mari demerserit: duxeritqz p̄traditētes gētes: debellatqz hostibus i terrā p̄missionis posuerit: victoriasqz magnas ex paucitate suoz in magna inimicorū multitudine fecerit: postea placuerit ei quasi auertere se a p̄p̄o suo: vt stragē occisionis et mortis paterent' sancti ei': et nemo resisteret: nemo defenderet: nemo p̄hibet: q̄si auerteret faciem suā a gemitib' eoz: q̄si oblit' sit eos: q̄si ip̄e nō sit de' q̄ i manu valida et brachio excelso euidentissima potentia p̄ses nostros: id ē illū pplm sicut duxit ab egypto liberatus: victis pulsisqz de fra

sua gentib' p̄stituerit in regno: miratibus oibus qd sepe a paucis multi victi essent. Hoc q̄ in gemitu p̄fessionis incipit cātari i psalmo isto. Nō frustra enī ista facta sūt: nisi vt intelligat' q̄re facta sint. P̄uide qz facta sunt. manifestū ē: quare sint facta: alti' q̄rēdū ē. Iō titulus nō hz tñ filijs chore: s̄ Intellect' filijs chore. Hoc et i illo psalmo ē: cui' p̄mū vsū ip̄e dñs de cruce dixit. Be' de' me' respice in me quare me dereliquisti. Trāfigurās enī nos in id qd dicebat: et in corp' suū: qz et nos sum' corpus ei': ille caput nostrū vocē: de cruce nō dixit suā: sed nostrā. Nō enī vniqz eū dereliquit de': nec ip̄e a p̄re vniqz recessit: s̄ p̄pter nos dixit h': Be' meus de' me' vt qd me dereliquisti. Nā seq̄t ibi. Lōge a salute mea v̄ba delictoz meoz. Et ostendit ex q̄rū p̄sona s̄ dixerit. Nō enī in ip̄o delictū potuit inueniri. Lamabo ad te inquit in ip̄o psalmo: p̄ diem et nō exaudies: et nocte sub audif' vtiqz: et nō exaudies: s̄ addidit: et nō ad insipientiā mihi: id ē nō exaudies: id ē h' ip̄m qd nō exaudies: nō ad insipientiā mihi: s̄ ad intellectū. Quid ē ad intellectū nō exaudies: Id ē me nō exaudies ad t̄p̄a lia: vt intelligā a te desiderāda semp̄na. Nō q̄ reliquit de': et cum videt' reliq̄re: tollit qd male desiderasti: et docz qd debeas bñ desiderare. Si enī semp̄ de' in istis p̄speritatib' faueret nobis: vt oīa nobis abundaret: nullāqz in t̄p̄e isto mortalitatis n̄re tribulationē: nullas p̄suras angustiasqz pateremur: nō dicerem' nisi ista eē sūma bōi q̄ p̄stat de' seruis suis: et maiora ab illo nō desiderarem'. Iō aut huic vite male dulci miscet amaritudines tribulationū: vt alia q̄ salubriter dulcis ē: req̄ratur: s̄ est i intellectu filijs chore. Beniqz audiamus psalmum: et ibi potius hoc videamus.

Expositio psalmi.

Deus aurib' nostris audiui: patres nostri annuclauerūt nobis. Op' qd opatus es in dieb' eoz et in dieb' antiq̄s. Admirans q̄re in istis dieb' tāqz deseruerit eos q̄s in passionib' exercē voluerit: recolit p̄terita q̄ audierūt a patribus tanqz dicētes: nō ea q̄ patimur nobis retulerūt patres nostri. Nā et i illo psalmo s̄ dixit. Ante sperauerūt patres nostri: sp̄auerūt et cruiisti eos. Ego at sū v̄mis et nō hō: opprobriū hoim et abiectio plebis. Illi sperauerūt et liberaisti eos: ego speraui et reliq̄sti me

et sine causa credidi in te: et sine causa nomen meum scriptum est apud te: et nomen tuum scriptum est in me. Hec ergo nobis indicauerunt patres nostri.

Alia lra. et afflixisti.

Manus tua gentes disperdidit et plantasti eos: infirmasti populos et expulisti eos. Id est populos expulisti de terra sua: ut istos introduceres atque plantares: eorumque regnum tua misericordia confirmares. Hec audiuimus a patribus nostris. Sed forte id illi ista potuerunt: quia fortes erant: quia plures: quia inuicti: quia exercitati: quia bellicosi: Absit. Non habet indicauerunt nobis patres nostri: non habet hanc scriptura. Sed quod habet nisi quod sequitur: **Non enim in gladio suo hereditate possiderunt terram: et brachium ipsorum non saluos fecit eos.** Sed dextera tua et brachium tuum et illuminatio vultus tui. Dextera tua: potentia tua: brachium tuum: filius tuus: et illuminatio vultus tui. Sed quod est hoc: quia talibus signis eis affuisti: ut patres intelligaris: Numquid enim quoniam nobis deus aliquid miraculo adest: faciem ipsius oculis nostris videmus? Sed de effectu miraculi suam potentiam insinuat hominibus. Benignus oes qui mirantur ad huiusmodi facta: quid dicunt: Uide deum potentem. Sed dextera tua et brachium tuum: et illuminatio vultus tui. **Quoniam complacuisti in eis.** Hoc est sic cum eis egisti: ut bene placeris in eis: ut quisque eos attenderet quod cum eis ageret: diceret: quia vere deus est cum illis: et deus illos agit. Quid ergo? Aliter erat tunc: et alter est nunc. Absit. Quid enim sequitur?

Alia lra. et nec. et non habet. et saluauit.

Tu es ipse rex meus et deus meus. Tu es ipse: non enim mutatus es. Tempora mutata video: creator temporum non mutatus. Tu es ipse rex meus et deus meus. Tu me soles ducere: tu me soles regere: tu mihi soles subuenire. **Qui mandas salutem Iacob.** Quid est: qui mandas? Etiam si tu per tuam prorsus substantiam atque naturam quae es quicquid es: occultus es: nec per hoc quod es interfuisti patribus: ut faciem ad faciem te viderent: tamen per quolibet creaturam tuam mandas salutem Iacob. Etiam illa visio facie ad faciem liberatis in resurrectione fuerat. Et illi patres etiam noui testamenti quibus reuelata mysteria tua viderunt: quibus reuelata secreta annunciauere: tamen in speculo se videre dixerunt et in enigmate: fuerat autem visio in futurum facie ad faciem: quoniam uenerit quod ipse apostolus ait: Adortui enim estis: et uita uestra abscondita est cum christo in deo: cum autem christus apparuerit uita: tunc et uos apparebitis cum ipso in gloria. Tunc ergo nobis seruat visio illa: facie ad faciem. Beatus quoque et Iobes dicit: **Dilectissimi filij dei sumus: et non dum apparu-**

Alia lra. et salutes.

it quod erimus. Scimus quia cum apparuerit filius et erimus: quoniam uidebimus eum sicuti est. Et si ergo tunc patres nostri non te uiderunt facie ad faciem secundum quod tu es: etiam si ista visio fuerit in resurrectione: tamen et si angelis affuerit tu mandas salutem Iacob. non solum per te ades: sed per quacumque creaturam tuam affuerit: tu mandas propter salutem suorum tuorum quod tu ipse per te facis: hoc autem fit per salutem suorum tuorum quod faciunt quibus mandas. Cum ergo tu ipse sis rex meus et deus meus: et tu mandas salutem Iacob: quare ista tunc patimur? Sed forte preterita tamen narrata sunt nobis: de futuro autem non est aliquid tale sperandum: imo uero sperandum. **In te inimicos nostros uentilabimus.** Ergo patres nostri indicauerunt nobis opus quod operatus es in diebus eorum: et in diebus antiquis: quia manus tua gentes disperdidit: eiecisti populos et plantasti eos. **Ista preterita sunt: de futuro uero quod erit: In te inimicos nostros uentilabimus: uelut tempus quoniam oes inimici christianorum: sicut palea uentiletur: sic puluis uentiletur: et de terra proficiant.** Ergo et preterita sic sunt nobis narrata: et futura talia pronuntiata in medio potentium: quare laboramus nisi in intellectu filij chore? In te inimicos nostros uentilabimus. **Et in nomine tuo spernemus in surgentes in nos.** Hoc de futuro. **Non enim in arcu meo sperabo.** Quod nec patres in gladio suo. **Et gladius meus non saluum faciet me.** **Saluos enim fecisti nos ex affligentibus nos.** Et hec figura preteriti: de futuro dicitur. Sed id tamen preteritum dicitur: quia tamen certum est quod factum sit. **Intendite quare plerumque propheta ita dicunt: tamen preterita sunt: cum pronuntietur futura non facta: nam et de ipso domino futura passio pronuntiabat: et tamen foderunt inquit manus meas et pedes meos: dinumerauerunt omnia ossa mea: non dixit fodient et dinumerabunt. Ipsi uero considerauerunt et conspexerunt me: non dixit: considerabunt et conspicient. Diuiserunt sibi uestimenta mea: non dixit diuident. Omnia ista tamen preterita dicuntur cum futura sunt: quia deo et futura tamen certa sunt tamen preterita sunt. Nobis enim ea quae preterierunt certa sunt: quae futura incerta sunt. Nouimus enim aliquid accidisse: et non potest fieri ut non acciderit quod accidit. **Beatus propheta cui tamen certum sit futurum: quod tibi proficitur: et quod tibi quod meministi factum: non potest fieri ut non sit factum: tamen illi quod nouit futurum: non potest fieri ut non fiat.** **Id de securitate dicunt tamen preterita: quae adhuc futura sunt.** Hec ergo speramus. **Saluos enim fecisti nos ex affligentibus nos. Et eos qui oderant nos confudisti.** In deo laudabimur tota die. **Uideate quemadmodum ui-****

Alia lra. et cornu.

Alia lra. et nobis.

Alia lra. et saluabit. et saluasti enim nos. et de.

Alia lra. et odientes nos.

Alia lra. et saluabit. et saluasti enim nos. et de. et odientes nos.

secetia vba futuri tps: vt intelligas z preterita que dicta sunt de futuro esse pdicta. In deo laudabimur tota die. Et in noie tuo cofitebimur in secula. Quid laudabimus: qd cofitebimur: Quia ex oibus affligentibus nos eruisti nos: q regnu perpetuu dabis nobis: qz coplebit in nob: beati q habitat i domo tua dne: i secula seculoz laudabunt te. Hec g futura cum certa sint nobis: z illa pterita cu a prib nostris audierimus qd mo: **Nuc aut repulisti z cofudisti nos.** Cofudisti no in cofcia nra: sed in facie boim. Erat eni temp q affligerent christiani: cu vtiqz fugerent: cu vbiqz diceret christian? e: taqz ad insultatione: z ad opprobriuz pneret. Ubi e g ille de? noster: rex noster: q madat salutem Jacob: Ubi e ille q fecit oia q nobis narauerunt patres nostri: Ubi e qui factus est oia: q nobis reuelauit p spum suu: Nunqd mutat? e: Sed i intellectu filijs chore fiunt bec. Aliqd eni intelligere debemus quare nos ista oia medio tepe pati voluit. Que oia: Hunc aut repulisti z cofudisti nos. **Et no egredieris deus i virtutib nostris.** Procedim ad inimicos nros: z tu nobiscu no pcedis. Videmus eos p ualent illi: z nos inualidi sum. Ubi e illa virt tua: vbi e dextera z potetia tua: Ubi mare siccatur: vbi egyptij psequetes: fluctibus obruti: Ubi amalech resistes i crucis ligno supatus: Et no egredieris de in virtutibus nris. **Auertisti aut nos retrosum pre inimicis nris.** Ut quasi illi ante sunt: nos retro: illi victores: nos victi deputemur. Et qui nos oderunt diripiebnt sibi. Quid nisi nos: **Bedisti nos tanqz oves escaru: z i nationibus dispersisti nos.** A nationib manducati sum. His significat q sic passi sunt: vt in corpus gentiu verterent: plagit eni eos ecclia tanqz membra sua deuorata. **Vendidisti populū tuū sine p̄cio** Vidim eni quos dedisti: non videm q̄s accepisti. **Et no fuit multitudo i iubilationibus eoz.** Nunqd eni qn fiebat christiani psequetibus inimicis idolatris fiebat cōgregatōes z iubilatōes deo: Nunqd concinebat hymni de ecclesijs dei q solent in pace cōcini: dulciqz cōuetu fraternitatis dei aurib? psonari: Et non fuit multitudo in iubilationib? eoz. **Posuisti nos in opprobriū vicinis nris: subsanationē z derisū his q in cir-**

cuitu nostro sunt. Posuisti nos i similitudine in nationib. Quid e in similitudine: Qn maledicetes hoies similitudine: dat de eo que detestat: sic moriaris: sic puniaris. Quata tunc dicta sunt talia: sic crucifigaris: hodieqz no desut hostes xpi: Illi ipi iudei cōtra quos qn defendimus christu dicunt nobis: sic moriaris quō z ille. No eni illa morte intulissent: nisi eo modo mori vebement exhorruissent: aut qd mysterij haberet: si intelligere potuissent. **Ecus qn inungit: collirium in manu medici no videt.** Na crux ipa z p ipis psequetib? facta e. Inde sut postea sanati: z in eu crediderunt que ipsi occiderunt. **Posuisti nos i similitudine i nationib.** **Comotione capitis in populis.** Comotione capitis ad insultandu: z locuti sut labijs z mouert caput. s dnō: s etia oibus scis ei: q̄s persequi: q̄s tenere: q̄s illudere: q̄s tradere q̄s affligē: q̄s occidē potuerūt. **Tota die verecūdia mea cōtra meē: z cofusio vultus mei operuit me.** **A voce exprobrantis z obloquentis.** Hoc e a voce insultatiū z crimē mibi obijcientiū: qz colo te: qz cofiteor te: z crimē mibi obijcientiū de illo noie: vū mibi oia crimina delebunt. **A facie inimici z persequentis.** Et q̄s e intellectus: Que pterita sut deā sut: si i nobis fiet q futura sperant: no apparēt preterita. In magna gloria tua educt? e ppls d egypto: liberat? a psequetib?: duct? p gētes: expulsis gentibus collocat? in regno. Que futura: Educendus ppls de ista egypto seculi duce christo apparente in glia sua: ponēdi sancti ad dexterā: iniqui ad sinistrā: dānandi iniq cum diabolo in eterna pena: accipiendū regnū a christo cū angelis i sempitnū. Hec futura: illa pterita. In medio qd: Tribulationes. Quare: Ut appareat anim? colēs deum: quātū colat deū: vt videat vtrū grat? colat eū a q salutē gratis accepit. Si eni tibi dicat de?: quid mibi dedisti vt facerem te: Certe si factus pmeruisti me: no me pmerueras anteqz facerē te. Quid dicturi sumus ei qui primo gratis nos fecit: qz bonus ē: no qz aliqd meruim? Beinde d ipa repatiōe. de scda natiuitate qd dicturi sumus. merita nra fecisse vt nobis illa salus ppetua mittēt a dnō: Absit. Si merita nostra aliqd facerēt: ad dānationē nostrā veniret. No venit ille ad inspectionē meritum: s ad remissionē peccatoz. Non fuisti

Alia lra. † gentibus.

Alia lra. † faciet mee. † cooperuit.

Alia lra. † seculum.

Alia lra. non habet.

Alia lra. non habet. post inimicos nostros.

Alia lra. † gentibus.

Alia lra. commutatio noua.

Alia lra. non habet.

nos: et obliti non sumus te: et iniquum non egimus in testamento tuo: et non recessit retro cor nostrum. Sed quia haec omnia inter tribulationes facimus: in angusta via ambulantes: declinasti semitas nostras de via tua. **Quoniam humiliasti nos de loco infirmitatis. Ergo exaltabis nos in loco fortitudinis. Et operuit nos umbra mortis. Hec enim mortalitas umbra mortis est. Vera mors est damnatio cum diabolo. Si obliti sumus nomen dei nostri. Iste est intellectus filiorum chore. Et si expandimus manus nostras ad deum alienum. Nonne deus requirit ista. Ipse enim nouit occulta cordis. Nouit et requirit. Si nouit occulta cordis: quod ibi facit. Nonne deus requirit ista: Nouit in se: requirit propter nos. Beinde id requirit deus aliquando: et dicit sibi innotescere: quod facit tibi innotescere. Spiritus suus tibi dicit non cognitionem suam. Bicimus plerumque lectus dies quando serenus est. Numquid ipse dies gaudet: Sed gaudentem dicimus: quia gaudentes nos facit. Et dicamus triste celum. Non enim ullus talis sensus in nubibus: sed quia homines uidentes celi faciem contristant. Triste dicitur: eo quod tristis facit. Sic et deus cogit dicitur: quia cogitantes facit. Deus dicit ad Abrahama. Nunc cognoui quia times deum. An non cognouerat: Sed ipse Abrahama se non cognouit: quia in ipsa temptatione: ipse sibi innotuit. Plerumque enim homo putat se posse quod non potest. aut putat se non posse quod potest. Accedit ad illum interrogatio ex diuina dispensatione: et per interrogationem notus fit sibi: et dicit deus cognouisse quod illum fecit nosse. Numquid Petrus nouerat se: quando dixit medico: Tunc sum usque ad mortem: Adhuc nouerat uena inspecta quod ageret in egrotato: egrotus non nouerat. Venit accessio temptationis: probauit medicus sanam suam: perdidit eger presumptionem suam. Sic ergo nouit deus et requirit. Nouit quod ipse requirit propter te: ut tu inuenias te: et gratias agas ei quod fecit te. Nonne deus requirit ista: Ipse enim nouit occulta cordis. Quid est nouit occulta: Que occulta?**

Quoniam propter te mortificamur tota die deputati sumus velut oues occisionis. Potes enim videre mortificari hominem: quare mortificat nescis: Beatus homo nouit: res in occulto est. Sed dicit mihi aliquis. Ecce pro nomine christi detinetur: nomen christi ostendit. Quare: Non et heretici nomen christi confitentur: sed non tamen propter ipsum moriuntur: Proorsus in ipsa ecclesia dicam catholica: putatis defuisse aut deesse posse: qui causa humane glorie paterent: Si

non essent homines si diceret apostolus: Si tradidero corpus meum ut ardeam: charitatem autem non habeam: nihil mihi prodest. Sciebat ergo esse posse quosdam: qui haec iactatione facerent: non dilectioe. Non obscurus est: Deus hoc solus videt: nos non possumus. Ipse solus potest iudicare qui nouit occulta cordis. Quoniam propter te mortificamur tota die: deputati sumus velut oues occisionis. Jam dixi: hinc etiam apostolus Paulum testimonium posuisse ad exhortandos martyres: ne deficerent in tribulationibus pro nomine christi susceptis. **Exurge quare obdormis domine. Qui dicit et quis dicit. Nonne magis videtur ille dormire et balare: uulnere: qui talia loquitur. Exurge quare dormis domine. Respondet tibi. Noui quod dicam: scio quia non dormit qui custodit israel: sed tamen martyres clamant. Exurge quare obdormis domine. O domine Iesu occisus es: dormisti in passione: in nobis resurrexisti: Nouimus enim: quia nobis resurrexisti. Quare resurrexisti: Bentel que nos persequuntur mortuum te putant: resurrexisse non credunt. Exurge ergo et illis: quare dormis non nobis: sed illis: Si enim iam te illi crederent resurrexisse: nunquid eos qui in te credunt persequi poterant: Sed quare persequuntur: Occiderunt nescio quis qui crediderunt in te: nescio quem male mortuum. Adhuc eis dormis: exurge ut intelligant: quia resurrexisti et quiescant. Bene factum est dum moriuntur martyres: et ista dicunt et dormiunt: et excitant christum vere mortuum dormitationibus eorum. Surrexit christus: quodammodo in gentibus: id est creditus est resurrexisse: ita paulatim: et ipsi credendo uersi ad christum fecerunt numerum magnum quem timerent persecutores: et cessauerunt persecutiones. Et: Quare resurrexit christus in gentibus: quia illi an non credentibus dormiebat. Exurge et ne repellas usque in finem: quare faciem tuam auertis. Quasi non afflis: quasi oblitus sis nostri. Obluisceris inopia nostra: et tribulationes nostras: quoniam humiliata est in puluere anima nostra. Ubi humiliata est. In puluere: id est puluis non subsequitur Illi nos persequuntur: de quibus dixisti: Non sic impij non sic: sed tanquam puluis quem proficit uentus a facie terre. Humiliata est in puluere anima nostra. Adhesit in terram ueter noster. Panem nuncie humiliationis mihi uidetur expressisse: quia quisquis quando se prosternit heret in terra uentus eius. Quisquis enim ita humiliat**

Alia lra. afflictionis. Alia lra. cooperuit.

Alia lra. abscondita.

Alia lra. non habet.

Alia lra. inopia nre et tribulationis nostre.

Alia lra. conglutinat.

vt genua figat: ad huc h3 q̄ hūiliet: Quis-
 q̄s aut sic humiliat vt hereat in terra vent
 eius: vltra q̄ humiliet nō h3. Si enī iam vl
 tra voluerit: iā n̄ erit humiliare s̄ obuere.
 Hoc q̄ forsitan dixerint nimū humiliati su-
 mus in h̄ puluere: vltra quo humiliemur:
 nō habemus. Iā si puenit vsq̄ ad sumuz
 hūiliatio: veniat et miseratio. An forte fr̄s
 eos plāgit ecclia voce ista: q̄bus illi q̄ pse-
 ban̄ psuaserūt impietate: vt illi q̄ pdurarūt
 h̄ dicāt: hūiliata ē puluere aīa nostra: id ē
 inf̄ manus pulueris huius: inf̄ manus ipi-
 orū et psequētū hūiliata est in puluere aīa
 nostra: ad h̄ vt te inuocarem: et dares
 auxiliū de tribulatiōe. Venit aut noster he-
 sit in fra: id est cōsensit impietati pulueris
 huius vent noster: h̄ est enī dictū hesit. Si
 enī cū diligis et ardes charitate: recte dicis
 deo. Adhesit aīa mea p̄ te: et mihi adhere-
 re deo bonū ē: tūc at̄ ad h̄s deo: q̄n̄ p̄sētis
 deo. Nō sine cā dcm̄ ē de v̄tre isto q̄ adhe-
 sit i fra: nisi qz illi significat q̄ p̄secutionē n̄
 tolerātes p̄senserūt iniquis. Sic enī h̄serūt
 in terra. S3 q̄re dicti sūt vent: nisi qz carna-
 les sunt. Ut os ecclie in sanctis sit: i spūali-
 bus sit: vent ecclie i carnalibus sit. Itaq̄
 os ecclie eminet: v̄ter absconditus ē tanq̄
 mollior et infirmior. Hoc significat q̄dā lo-
 co scriptura: vbi q̄dam dicit se accepisse li-
 brum: et liber ipse dulcis erat in ore
 meo: et amarus in ventre meo. Quid est
 hoc: nisi quia p̄cepta sūma que accipiunt
 spūales n̄ accipiūt carnales: de q̄bus gau-
 det spūales: tristatur carnales: Liber iste
 fr̄s quid h3: Uēde oīa q̄ habes et da pau-
 peribus: q̄s dulcis ē i ore ecclie: ab oībus
 spūalib̄ sc̄m̄ ē. At vero carnali cuiq̄q̄ di-
 xeris fac h̄: facili⁹ a te tristis recedit: sic ille
 diues a dño: cui dictū est: Uēde oīa q̄ ha-
 bes et da paupib̄: q̄s facit qd̄ dictū est: vñ
 nisi qz liber ille dulc̄ ē in ore: et i v̄tre ama-
 rus: Bedisti nescio qd̄ auri et argēti: v̄tuz
 ē ad hūc articulū: vt nisi p̄das: forte aliq̄
 pctm̄ cōmittas: iuriā forte ingeras ecclie:
 blasphemare cogaris. Positus itaq̄ i an-
 gustijs: aut dāno pecunie: aut dāno iusti-
 cie: dicat tibi: p̄de potius pecuniā: ne p̄das
 iusticiā. Tu aut cui nō dulcis est in ore iu-
 sticia: s̄ adhuc in illis mēbris infirmus ē: q̄
 les in v̄tre deputat ecclia: cōtristatus eli-
 gis aliq̄n̄ amittere aliq̄d de iusticia: q̄s vel
 numū de pecunia: et pctis te dāno graui-
 ore: implens sacco llū tuū: et exinanies cor
 tuū. Fortassis q̄ de illis dixerit. Hesit i fra
 v̄ter noster. **Exurge dñe adiuua**

nos. Et vere carissimi exurrerit et audiuit.
 Namq̄ cū exurgeret: id ē cū resurgeret et
 gentibus innotesceret: cessantib̄ p̄secutio-
 nibus etiā illi qui h̄serāt in terra: erunt sūt
 de terra: et agentes penitentiā: redditi sunt
 corpi christi q̄uis infirmi: q̄uis imp̄fecti:
 vt cōpleret in eis. Imp̄fectū meū viderūt
 oculi tui: et in libro tuo oēs scribent. Exur-
 ge dñe adiuua nos. **Et redime nos p̄**
pter nomē tuū. Hoc ē gratis p̄pter no-
 mē tuū: nō p̄pter meritū meū: qz tu digna-
 tus es facere: nō qz ego dign⁹ sū cui facias:
 Nā et hoc ip̄m qd̄ nō sum⁹ oblitū te: et nō re-
 cessit retro cor nostrū: qd̄ nō expandimus
 manus nostras ad deū alienū: nisi te adiu-
 uante vnde possemus: nisi te int⁹ alloquē-
 te: et exhortante: nō deserēte vñ valerem⁹.
Ergo siue patietes in tribulationibus: siue
gaudētes in p̄speritatib̄: redime nos: nō
p̄pter meritū nostrū: s̄ p̄pter nomē tuum.
Explicit Tractatus de ps̄. XLIII. In-
cipit Tractatus de ps̄. XLIII.

Prefatio.

Hunc psalmū: sicut vobiscū cum
 exultatione cātauimus: ita nobi-
 scū cū attentione cōsideretis: pe-
 to. Cātat enī de sanctis nuptijs: de sp̄so
 et sponsa: de rege et plebe: de saluatore et de
 his qui saluādi sūt. Qui cū veste nuptiali
 venit ad nuptias: gliaz q̄res sp̄si nō suā:
 nō solū libent̄ audit qd̄ solet eē etiā hoīuz
 spectacula q̄rentū: nō facta exhibentū: s3
 etiā mādāt cordi: qd̄ nō ibivacet: s̄ germi-
 net: erūpat: crescat: perficiatur: assumat.
 Oportet enī nos esse quib̄ h̄ cantet filios
 chore: qd̄ h3 titulus psalmi. Erāt enī isti q̄
 dā hoīes: verūtū oīs inscriptio l̄rārū diui-
 naz aliq̄d innuit intelligentib̄: et nō tantū
 auditorē: v̄z etiā cognitorē desiderat. In-
 terrogamus ergo vim hebraici verbi quid
 sit chore: et sicut se interpretatiōes h̄nt oīum
 verborū in scriptura positorū: renūciat no-
 bis filios chore interpretari filios calui. Qd̄
 nomē nō ad irrisiōnē accipiatis: ne inu enī
 amur in sensu puerili: q̄les pueros legimus
 in libro regnoz: insultātes heliseo sc̄o pro-
 phete: et clamātes post ip̄m. Ascēde calue:
 ascēde calue. Tales enī pueros stulte gar-
 rulos: et in suā p̄niciē maledicētes: excun-
 tes de silua bestie comederūt. Hoc scrip-
 tū est: et vbi sit scriptum commemorauimus.
 Qui meminerunt recognoscant: qui non
 meminerunt legant: qui non legerunt cre-
 dant. Qd̄ ergo illud factum figurauit in
 futurum: non nos debet apprehendere.

Significati sūt enim i illis pueris stulti ho-
mines hñtes i grantie sensu: qñles nos non
vult eē apostolus: vbi dicit: Nolite pueri
esse sensib⁹. Et qz dñs inuitauerat nos ad
imitationē puerorū: qñ ante se paruulum
posuit ⁊ ait: Nisi qñ fuerit vt puer iste: si in-
trabit in regnū celoz: Ibi quoqz apls cau-
tus: vbi reuocat a mēte puerili: vocat rur-
sus ad imitationē puerilē. Nolite inqt pue-
ri effici mētibus: s; malicia puuli estote: vt
mentib⁹ pfecti sitis. Quē delectat imitari
puer: nō delectet imperitia: sed innocētia.
Illi vero ex imperitia insultabant scō dei
caluo: ⁊ clamabāt p⁹ eū. calue calue: s; cñ
ē vt a bestijs psumerent: ⁊ figurauerūt ho-
mines in eadē mente puerili stulte irriden-
tes quēdā caluū q̄ in caluarie loco crucifi-
xus ē. Possessi sunt q̄ tales velut a bestijs:
hoc ē a demonib⁹: a diabolo ⁊ angelis ei⁹:
q̄ opatur in filijs diffidentie. Tales pueri
erāt: q̄ añ sacratū lignū stātes caput agita-
bāt ⁊ dicebāt. Si filius dei est descēdat de
cruce. Hui⁹ nos filij sum⁹: qz filij spōsi su-
mus. Et nobis inscrip⁹ ē psalm⁹ iste: cui⁹
titulus dicit. **Filijs chore p his qui
comutabūf.** Quid q̄. Exponā qd sit p
his q̄ comutabūf: Quid q̄ dicā: Hoc oīs
mutat⁹ aq̄scit. Qui audit hec p his q̄ com-
mutabūf: videat qd erat ⁊ qd nūc sit. Et
p̄mo ipm mūdū videat comutatus: nuper
adorantē idola: mō adorantē deū. nup ser-
uientē his q̄ fecit: mō ei a quo fact⁹ ē. Pro
his q̄ comutabūf: videte qñ dictū sit. Qdō
iā residui pagani mutata expauescunt: ⁊ q̄
nolūt mutari: vidēt repletas ecclias: tēpla
deserta: in his celebratē: ibi solitudines.
Adirant mutata: legāt p̄dicta: aurē accō-
modēt p̄missori: credāt exhibitori. Sed ⁊
vnusqzqz nostrz frēs ex vetere hoīe i nouū
mutat⁹: ex infideli fidelis fit: ex raptore lar-
gitor: cast⁹ ex adultero: bñfic⁹ ex malefico:
Ergo cātes nobis p his q̄ comutabūf: ⁊ i-
cipiat describi p quē comutati sūt. Sequit̄
enī p his q̄ comutabūf filijs chore. In i-
tellectu cāticū p dilecto. Nā dilect⁹ il-
le visus ē ⁊ a psecutorib⁹ suis: s; nō i intelle-
ctu. Si enim cognouissent: nūqz dñm glie
crucifixissent. Adhūc intellectū oculos ali-
os q̄rebat ipē cū diceret: Qui me videt: vi-
det ⁊ patrē. Sonet eū iā psalm⁹: Gaudea-
mus in nuptijs: ⁊ nos erim⁹ cū his q̄ fiunt
nuptie: q̄ inuitant ad nuptias: ⁊ ipi inuita-
ti sponsa ē. Etenī sponsa ecclia ē: sponsus
christus. Solent dici a scholasticis carmi-
na qdā: vxores ducentibus ⁊ nubentibus

q̄ vocant epithalamia. Quicqd̄ ibi cātat:
ad honorē cantat sponsi ⁊ spōse. An forte
⁊ i nuptijs istis q̄ inuitati sum⁹ thalam⁹ nō
ē: Et vnde dicit alius psalm⁹: In sole po-
suit tabernaculū suū: ⁊ ipē tanqz sponsus
pcedēs de thalamo suo. Cōiunctio nupti-
alis: verbū ⁊ caro. Huius cōiunctōis tha-
lamus vginis vter⁹. Etenī caro ipa: vbo ē
cōiuncta. vnde etiā dicit. Iā non duo sed
vna caro: Assumpta est ecclesia ex genere
humano: vt caput esset ecclesie ipsa caro
verbo cōiuncta: ⁊ ceteri credentes men-
bra eēt illius capitis. Nāz vis videre qz
venerit ad nuptias: In p̄ncipio erat vbu
⁊ verbū erat apud deū: ⁊ de⁹ erat verbum.
Gaudeat spōsa amata a deo. Quā amata:
Bū adhuc feda. Quēs enī peccauerūt ait
apls: ⁊ egēt gloria dei. Et iterū: Etenī chri-
stus p impijs mortu⁹ ē. Amata ē feda: ne
remanēt feda. Nō enī vere feda amata ē:
qz nō feditas amata ē. Nā si amaret: s; ser-
uaret. Euertit feditatē: formant pulchri-
tudinē. Ad qualē venit: ⁊ qualē fecit: Cle-
niat iā ipē in verbis ppheticis: Ecce ipse
spōsus pcedat nobis: Amem⁹ illū: aut si
inuenerimus in eo aliqd̄ fedi: nō amemus.
Ecce ipē iuenit multa feda: ⁊ amauit nos.
Si aliquid fedi inuenerim⁹ i eo si amem⁹:
qz ⁊ hoc ipm qd̄ carnez iudic⁹ ē: vt de illo
etiā dicēt: Vidim⁹ eū ⁊ nō habebat speciē
neqz decorē: si cōsideres miscēdiaz q̄ factus
est ⁊ ibi pulcher est. S; iudeoz psonā ge-
rebat ppheta cū diceret: Vidim⁹ eū ⁊ nō
habebat spēs neqz decorē. Quare: Quia
nō in intellectu. Intelligētib⁹ aut ⁊ verbū
caro factū est: magna pulchritudo: Adhūc
aut absit gliari dixit vn⁹ amicoz spōsi: nisi
in cruce dñi nostri Iesu christi. Parū ē vt
nō inde erubescas nisi etiā ⁊ gloriari. Qua-
re q̄ si habuit speciē neqz decorē: Qz chri-
stus crucifix⁹: iudeis qd̄ scādala: gentib⁹
stulticia. Quare aut ⁊ in cruce habuit de-
corē: Qz qd̄ stultū ē dei: sapienti⁹ ē qz ho-
mines: ⁊ qd̄ infirmū ē dei: fortius qz hoīes.
Nobis q̄ iā credētib⁹: vbiqz spōsus pul-
cher occurrat. Pulcher de⁹ vbu apd̄ de-
um: pulcher in vtero vginis: vbi nō ami-
sit diuinitatē: ⁊ sumpsit hūanitatē. pulcher
natus infans verbū: qz ⁊ cū eēt infans: cū
sugēt: cū manib⁹ portaret: celi locuti sunt:
angeli laudes dixerunt: magos stella dire-
xit: adorat⁹ ē: i p̄sepi cibaria māfuetorum.
Pulcher q̄ i celo: pulcher i fra: pulcher in
vtero: pulcher i manib⁹ pentū: pulcher in
miraculis: pulcher in flagellis: pulcher in

uitas ad vitam: pulcher non curas mortis: pulcher deponens animam: pulcher recipiens: pulcher in ligno: pulcher in sepulchro: pulcher in celo: pulcher in intellectu. Audite canticum: neque oculos vestros a splendore pulchritudinis illius auertat carnis infirmitas. Summa et vera pulchritudo iusticia est. Ibi illum non videbis pulchrum: ubi reprehendes iniustum. Si ubique iustus: ubique decorus. Veniat ergo nobis inspiciendus oculis mentis: descriptus a quodam laudatore suo propheta. Ecce inquit.

Expositio psalmi
Eructauit cor meum verbis boni. Quis dicit: pater an propheta? Intellexerunt enim quidam patris personam dicentis: Eructauit cor meum verbum bonum: commendans nobis natiuitatem quandam ineffabilem: Ne forte putares aliquid assumptum: vnde filium generaret deus: quemadmodum homo sibi assumit aliquid vnde generet filios: coniugium scilicet sine quo plene precreare homo non potest. Ne igitur putares aliquo coniugio indignis deum: vnde filium generaret: eructauit inquit cor meum verbum bonum. Hodie cor tuum o homo generat psalmum: nec quirit vixit per consilium naturae ex corde tuo: edificas aliquid et illa fabrica antequam stet: stat psalmum. et inest iam quod factum est in eo per quod factum est: et laudas fabricam nondum existentem: nondum in specie edificij: sed in plantatione psalmi: nec laudat aliquid consilium tuum: nisi aut cui indicaueris: aut qui viderit quod fecisti. Ergo si per verbum omnia: et verbum de deo: inspicere fabricam factam per verbum: et ex isto edificio mirare psalmum. Quale verbum est per quod factum est celum et terra: et omnis ornatu celi: omnis fecunditas terre: diffusio maris: diffusio aeris: fulgor siderum: claritas solis et lune. Videtur hec: Transcende et hec: cogita angelos principum sedes: orationes: preces: omnia per ipsum facta sunt. Unde ista bona facta sunt: Quia eructatum est per quod fieret verbum bonum. Ergo verbum bonum: et ipsum verbo dictum est: magister bonae. Et ipsum verbum respondit. Quid me interrogas de bono? Nemo bonum nisi vnde deus: Dicitur magister bone: et dicit quod me interrogas de bono: Addidit etiam: nemo bonus nisi vnde deus. Quomodo ergo et ipse bonus: nisi quod deus? Non solum autem deus: sed cum patre vnde deus. Non enim dicendo: nemo bonus nisi vnde deus: discreuit se: sed vniuit. Eructauit cor meum verbum bonum. Bixerit hoc deus pater de verbo suo bono atque benefico: bono nostro per quod solum bonum vtrumque boni esse possumus. Sequitur

Dico ego opera mea regi. Adhuc pro loquitur. Si adhuc pater loquitur: queramus et hoc: quomodo sine fide vera et catholica intelligamus? Dico ego opera mea regi. Si enim pater dicit opera sua filio suo regi nostro: quod opera patris dicitur esse filio: cum omnia opera patris per filium facta sunt. An forte dico ego opera mea regi. ipsam dico generationem filij significat. Tereor ne hoc aliquando a tardioribus non possit intelligi. Verumtamen dicam sequatur: qui potest: ne si dicto non sequatur et qui potest. Legimus in alio psalmo dictum. Semel locutus est deus. Loties locutus est per prophetas: toties per apostolos: hodieque loquitur per sanctos suos. et ait: Semel locutus est deus. Unde semel locutus est: nisi propter verbum suum. Sicut autem eructauit cor meum verbum bonum: intelleximus ibi generationem filij: veluti repetitio mihi videtur facta in consequenti sententia: ut illud quod dictum est: eructauit cor meum verbum bonum: repeteret in eo quod ait: dico. Quid est enim dico? Verbum profero: Et vnde profert deus verbum: nisi et corde suo ex intimo suo: Tu non dicis nisi quod ex corde tuo profers: verbum tuum quod sonat et transit: alium deum non profert: et miraris quod ita dicit deus: sed dicere dei eternum est. Tu dicis aliquid modo: quod tacebas paulo ante: vel ecce nunc nondum verbum profers. Cum autem profere ceperis: rumpis silentium quodammodo: et generas verbum. quod ante non erat. Non sic deus genuit verbum. Dicere dei sine initio est: et sine fine: et tamen vnum verbum dicit. Bixerit alterum: si quod dixit transierit. Luzo et a quod dicit manet: et semel dicit et non finit et ipsum semel sine initio dicitur: nec bis dicitur: quia non transit quod semel dicitur. Hoc est ergo. Eructauit cor meum verbum bonum: quod est dico ego opera mea regi. Quare ergo opera mea dico? Quia in ipso verbo omnia opera dei. Quicquid enim facturum erat deus in creatura: iam in verbo erat: nec esset in rebus nisi esset in verbo: quomodo et in te non esset in fabrica: nisi esset in consilio. Sicut in euangelio dicit: Quod factum est in illo vita erat. Erat ergo quod factum est: si in verbo erat: et omnia opera dei ibi erant: et opera nondum erant. Sed verbum erat: et verbum hoc erat deus: et apud deum erat: et filius dei erat: et cum patre vnde deus erat. Dico ego opera mea regi. Audiat dicentem quod verbum intelligit: et audiat cum patre sempiternum verbum: in quibus non abierunt et que transierunt. Hec opera dei in verbo: tamquam in verbo: tanquam in vniuerso: tamquam in verbo dei. Quid ergo sequitur. Lingua mea calamus scribe: velociter scribentis. Quid

simile fratres mei: quid habet simile lingua dei cū calamo scribe: Quid habet sile pe tra cū christo: Quid habet simile agn^o cū saluatore: Quid habz leo cū vnigeniti for titudine: Bicta sūt hec tñ: z nisi dicerent: nō aliquo mō p hec visibilia ad inuisibiles informaremur. Sic q̄ hūilē silitudinē cala mi hui⁹: nec cōparem⁹ illi excellētie: nec tñ respuamus. Quero enī quare linguā suāz calamū dixit eē scribevelociter scribentis: Aut vero q̄stumuis velocit scribat scriba: nō cōparatur illi velocitati: de qua dic ali us psalmus: Usq; in velocitate currit ver bū eius. Sed mihi videt quātū audet hu mana intelligentia: adhuc posse accipi ex psona patris dictū: Lingua mea calamus scribe: qz qd lingua dicit sonat z trāsīt: qd scribit manet. Cū q̄ dicat deus verbum: z verbū qd dicit nō sonet z trāseat: s; z dica tur z maneat: scriptis hoc maluit de⁹ com pare q̄ sonis: Qd autēz addidit velociter scribentis: impulit mētē ad intelligentiā: s; n̄ pigra remaneat: respiciēdo ātiquarios: aut respiciēdo q̄leslibet veloces notarios. Si aut hoc attenderit: remanebit ibi ipsuz velociter. Cogita velociter: z videat qua re dictū sit velociter. Velocit dei tale ē: vt velocius nihil sit. In scriptis enī scribit lit tera post litterā: syllaba post syllabā: v̄bū post verbū: nec ad secundū trāsīt: nisi pri mo prescripto. Ibi aut nihil velocius vbi nō multa sunt verba: nec tamē aliqd p̄ter missum ē: cū in vno sunt oīa. Ecce iam ver bum illud sic prolātū eternū: ab efno coe ternū veniet sp̄sus. **Speciosus for ma pre filiis hominū.** Pre filiis ho minū: quare nō z pre angelis: Quid volu it dicere: pre filiis hominū: nisi qz hō: ne ho minē xp̄m quēlibet hoīez putares ait: p̄ filiis hoīm speciosus forma. Etā homo pre filiis hominū: etiāz inter filios hoīm: pre filiis hominū: etiāz ex filiis hoīm: pre filiis hominū. **Diffusa est gratia in labijs tuis.** Lex per Moysen data ē: grā z veri tas p̄ Iesum christum facta ē. Diffusa est grā in labijs tuis. Ad merito mihi subuentū est: qz cōdelector legi dei fm̄ interiorē ho minē: S; alia lex in mēbris meis repugnat legi mentis mee: z captiuū me ducit i lege peccati: que ē in mēbris meis: Miser ego hō: quis me liberabit de corpe mortis hu ius. Gratia dei per Iesum christū domi nū nostrū. Diffusa ē ergo grā in labijs tu is. Venit nobis cū verbo grē: cum osculo

gratie. Quid ista grā dulcius: Quo perti net gratia ista: Beati quoz remisse sūt ini q̄tates: z quozū tecta sunt peccata. Si se uerus iudex veniret: nec afferret istaz gra tiam diffusam in labijs suis: quis de salu te aliquid speraret: Quis nō sibi hoc time ret qd peccatori debebat: Ille veniēs cuz gratia nō exegit qd debebat: soluit qd nō debebat. Nō enim non peccator debebat mortē: Aut vero tibi peccatori debebat: nisi supplicū: Bebita tua dimisit: z indebi ta sua exoluit Magna gratia Quare grāz Quia gratis. Propterea tibi gratias age re licet: referre nō licet. nō enī potes. Que rebat ille: quid retribuēt: z dixit: Quid re tribuaz dño pro omnib⁹ q̄ retribuit mihi: Et inuenit quasi aliqd. Calicē salutarē ac cipia: z nomē dñi inuocabo. Hoc illi repē dis: q̄ calicem salutaris accipis: z nomen dñi inuocas. Quis tibi dedit ipm calicēz salutarē: Remisit i actiōe gratiaz: nā in relatione defecit. Inueni qd deo des qd ab illo non acceperis: z retuleris gratiam. S; caue nedū queris quid illi retribuas. qd ab illo nō acceperis inuenias: s; pecca tū tuū. Hoc plane ab illo nō accepisti: sed nec ei dare debes. Hoc dederunt iudei: re tribuerūt mala pro bonis: acceperūt ab eo pluuiā: z fructū nō dederūt. s; spinas dolo rū. Ergo bonū quicqd volueris in te dare deo: nō te iuenis accepisse nisi a deo. Ip̄a ē gratia dei diffusa in labijs. Fecit te: gratz te fecit. Nō enī erat cui prestaret antequaz faceret. Perieras: quesuit te: z inuentum reuocauit te. Preterita nō imputauit: fu tura pmisit. Vere diffusa est gratia in la bijs eius. Propterea: inquit: benedi xit te deus in eternū. Laborat vt hoc possit intelligi adhuc a deo patre dici: pro pterea benedixit te deus in efnum. Accō modatius videt hoc accipi: ex psona pro phete. Et mutatiōes personaz repentine: z omnino ex iprouiso inueniunt in sanctis scripturaz libris: z siqs aduertat plene sūt pagine dine. Bomie libera aiāz meā a la bijs iūqs z a lingua dolosa: Et statū. Quid detur tibi aut quid adijciat tibi aduersus linguā dolosam: Alia illic psona erat: alia hic: ibi penitentis: hic subuenientis. Sa gitte potentis acute cum carbonibus va statorij. Alia persona ē alia: qd detur tibi: hoc detur tibi: et in consequētibus fit alia: Heu me: quia incolatus meus longinqu⁹ factus est. Et i paucis versib⁹ tam crebra

mutatio psonay intellectū admonet: nō ex-
 primit locū vbi mutat: non dicit hoc dixit
 hō: hoc dixit de: sed ex ipis verbis sit no-
 bis intelligere qd ad hoiez ptineat: qd ad
 deū. Hō aut dicebat: Eructauit cor meū
 verbū bonū: dico ego opa mea regi. Hō
 mo dicebat: ille dicebat q scripsit psalmū:
 s ex psona dei dicebat: incipit dicere z ex
 sua: propterea bñ dixit te de in eternum.
 Dixerat enī de: Diffusa ē gratia in labijs
 tuis: ei quē fecerat speciosū pre filiis homi-
 nū: etiā hoīem quē deū an omnia p̄tulerat
 etern⁹ eternū coeternuz. Implet⁹ ē ergo p
 p̄beta gaudio qdā ineffabili: z attēdēs qd
 deus pater d̄ filio suo homini reuelauerit:
 q potuit dicere ista ex psona dei: propter-
 ea inquit: bñ dixit te de in eternū. Quare:
 Propter grām. Illa enim gratia q ptinet
 Ad regnū celozū. Prīmū enī testamētum
 terrā promiserat: z aliud premiū fuit: vel p
 missio sub lege positorū: aliud sub gratia:
 terra chananeoz iudeis sub lege posita: re-
 gnū celoz ch̄stianis sub grā positis. Ita
 qd qd ptinebat ad eos q lb̄ lege positi erāt:
 regnū terra illa transit: regnū celoz qd per-
 tinet sub grā positis nō transit: Propter-
 ea hic bñ dixit te de: nō ad tēpus s̄ in eter-
 num. Hō defuerūt q omnia etiā superiora
 verba ex p̄beta psona accipi mallent: z s̄
 qd dictū ē: Eructauit cor meū v̄bū bonū:
 ex p̄beta voluerūt intelligi veluti dicēte
 h̄mīnū. Quisq̄s enī dicit h̄mīnū deo: eru-
 ctat cor eius verbū bonum: quō qui blas-
 phemat in deum: eructat cor eius verbum
 malū: vt z illud qd adiunctū ē: Dico ego
 opera mea regi: significare voluerit sumū
 hoīs opus nō eē nisi deū laudare. Ill⁹ est
 specie sua placere tibi: ad te ptinet cum in
 gratiarū actione laudare. Opa tua si non
 fuerint laus dei: incipis teipm amare: z pti-
 nebis ad illos: de quibus dicit ap̄ls: Erūt
 enī hoies seipos amātes. Displīce tibi: pla-
 ceat tibi q te fecit: qz i eo tibi displices qd i
 te ip̄e fecisti. Opus ergo tuuz sit laus dei:
 eructet cor tuū verbum bonū. Sic q̄ ope-
 ra tua regi: qz vt diceret: rex fecit: z ip̄e do-
 nauit qd offerres. Redde illi de suo: neve-
 lis accepta pte patrimonij tui ire longius:
 z pdige pdere in meretrices z porcos pa-
 scere. Hoc recordamini ex euāgelio: s̄ iaz
 de nobis dictū ē: Adortuus erat z reuixit:
 perierat z inuentus ē. Et lingua mea cala-
 mus scribe: velociter scribētis. Hō defue-
 runt: qui sic intelligerēt p̄p̄ham ea dixisse

que scriberet. Et iō linguā suā calamo scri-
 be cōparasse. Velocit̄ aut scribētis volu-
 isse dicere: vt significaret ea se scribere que
 velociter ventura erāt: vt velocit̄ scribere
 velocia scribere intelligat: id est scribere s̄
 tardatura. Hō enī tardauit deus exhibere
 ch̄stū. Q̄ cito euolutū sentit: qd pactum
 agnoscit. Recordare generatōes ante te:
 inuenies Adā tanq̄s hesternō die factum:
 ita gesta legimus oīa ab ip̄o p̄ncipio. Er-
 go velociter facta sunt: velociter erit z di-
 es iudicij. Preueni velocitatē ip̄ius. Ve-
 lociter veniet: velocius tu mutare. Aderit
 facies iudicis: s̄ vide qd dicit propheta:
 Preueniam⁹ faciē eius in cōfessione. Dif-
 fusa ē grā i labijs tuis: p̄p̄erea benedixit
 te de in eternū **Accingere gladius
 tuū circa femur potentissime. Gla-
 diū tuū quid nisi verbuz tuū: Istō gladio
 strauit inimicos: illo gladio diuisit filius a
 patre: filiam a matre: nurum a socru. Legi-
 mus in euāgelio: Hō veni pacē mittere: s̄
 gladiū: z erūt in vna domo qnq̄s diuisi ad-
 uersū se: duo aduersus tres: z tres aduer-
 sus duos erūt diuisi: id ē fili⁹ aduersus pa-
 trē: filia aduersus matrē: nurus aduersus
 socrum suā. Diuisio hec quo gladio facta
 ē: ch̄stus attulit. Et reuera fres etiā quo-
 tidianis exemplis videm⁹ hec. Placet u-
 ueni alicui deo seruire: dispicet patri: diui-
 si sunt aduersus se. Ille p̄mittit terrenā he-
 reditatē: ille amat celestē: aliū iste pollicet:
 aliud ille elegit. Hō sibi putet pat̄ factā in-
 iuriā: deus solus illi p̄feret: z tñ litigat cū fi-
 lio volēte f̄uire deo. S̄ fortior ē ille gladi-
 us sp̄ialis separās: q̄ copulās natura car-
 nalis. Sit hoc z de filia aduersus matrem:
 multo magis z de nuru aduersus socrum.
 Hā aliq̄s in vna domo nurus z soci⁹ iue-
 niunt heretica z catholica: z vbi fortit̄ reci-
 pitur iste gladi⁹ rebaptizationē n̄ timem⁹.
 Potuit diuidi filia aduersus matrē suam:
 z nō pōt nurus aduersus socrū suā. Factū
 ē hoc generaliter etiā i genere humano: di-
 uisus ē filius aduersus patrē. Suim⁹ enim
 aliq̄s filij diaboli. Adhuc infidelib⁹ dictuz
 ē: Vos a patre diabolo estis: et oīs infide-
 litas vestra: vnd nisi a patre diabolo: Hō
 ille creando p̄r: s̄ nos imitādo filij. Jā mō
 videtis filiū aduersus patrē. Venit gladi-
 us ille renūciat diabolo. inuenit aliū p̄r:
 inuēit aliā matrē: Ille ad imitationē se pre-
 bens generabat in exitium: parētes duos
 quos inuenimus in vitā eternā generāt.**

Alia lra.
 † gladio molli
 per femur nū

... et filius a matre: nurus a socru. Legimus in euāgelio: Hō veni pacē mittere: s̄ gladiū: z erūt in vna domo qnq̄s diuisi aduersū se: duo aduersus tres: z tres aduersus duos erūt diuisi: id ē fili⁹ aduersus patrē: filia aduersus matrē: nurus aduersus socrum suā. Diuisio hec quo gladio facta ē: ch̄stus attulit. Et reuera fres etiā quotidianis exemplis videm⁹ hec. Placet ueni alicui deo seruire: dispicet patri: diuisi sunt aduersus se. Ille p̄mittit terrenā hereditatē: ille amat celestē: aliū iste pollicet: aliud ille elegit. Hō sibi putet pat̄ factā iniuriā: deus solus illi p̄feret: z tñ litigat cū filio volēte f̄uire deo. S̄ fortior ē ille gladius sp̄ialis separās: q̄ copulās natura carnalis. Sit hoc z de filia aduersus matrem: multo magis z de nuru aduersus socrum. Hā aliq̄s in vna domo nurus z soci⁹ inueniunt heretica z catholica: z vbi fortit̄ recipitur iste gladi⁹ rebaptizationē n̄ timem⁹. Potuit diuidi filia aduersus matrē suam: z nō pōt nurus aduersus socrū suā. Factū ē hoc generaliter etiā i genere humano: diuisus ē filius aduersus patrē. Suim⁹ enim aliq̄s filij diaboli. Adhuc infidelib⁹ dictuz ē: Vos a patre diabolo estis: et oīs infidelitas vestra: vnd nisi a patre diabolo: Hō ille creando p̄r: s̄ nos imitādo filij. Jā mō videtis filiū aduersus patrē. Venit gladius ille renūciat diabolo. inuenit aliū p̄r: inuēit aliā matrē: Ille ad imitationē se prebens generabat in exitium: parētes duos quos inuenimus in vitā eternā generāt.

Divinus est filius adversus patrem: divisa est
 filia adversus matrem suam: Plebs illa que de
 iudeis credidit divisa est adversus syna-
 goga. Divisa est et nurus adversus socrum
 suam: Plebs de gentibus veniens nurus di-
 citur: sponsus christus filius synagoge. Unus
 enim natus est filius dei secundum carnem: Ex illa sy-
 nagoga. Ille qui dimisit patrem et matrem et ad-
 heruit uxori sue: ut essent duo in carne una:
 non coniectura nostra: sed attestante Apolo: et
 dicente: sacramentum hoc magnum est: ego au-
 tem dico in christo et in ecclesia. Dimisit. n. pa-
 trem quodammodo: non omnino dimisit veluti
 ad separationem sed ad susceptionem humane
 carnis. Quod dimisit: Quia cum in forma
 dei esset non rapinam arbitratus est esse se equa-
 le deo: sed semetipsum exinanivit formam ser-
 vi accipiens. Quod dimisit et matrem: Gentem
 iudeorum: synagogam illam herentem veteribus
 sacramentis. Ad ipsam figuram pertinet quod
 ait: Que est mihi mater aut que fratres: Ille
 enim intus docebat: illi foris stabant. Unde
 te si non modo ita sunt iudei. Vocet christus
 in ecclesia: illi foris stant. Socrus que quid est?
 Mater sponsi. Mater sponsi domini nostri Je-
 su christi: synagoga est. Proinde nurus ei
 ecclesia que veniens de gentibus non sensit in cir-
 cumcisionem carnalem: divisa est adversus so-
 crum suam. Accingere gladium tuum. Be potentia
 huius gladii loquebamur cum ista dicere-
 mus. Accingere gladium tuum: sermonem tuum
 circa femur tuum potentissime. Circa femur
 dominus gladius: quod est: Circa femur quid signifi-
 cat: Be femore carne. Unus illud est: non deficiet
 princeps de iuda: et dux de femoribus eius.
 Nonne et ipse Abrahama: cui promissus erat sem-
 in quo benedicerent omnes gentes: quoniam misit
 servum suum ad querendam et ducendam uxorem
 filio suo: unde veniret illud semen sanctum: in
 quo benedicerent omnes gentes: si de tenens: in il-
 la veluti humilitate seminis esse magnitudi-
 nem nominis: id est filium dei venturum ex filiis
 hominum per semen Abrahama: fecit ipsum servum
 suum quem mittebat ita sibi iurare: Pone in-
 quit manum tuam sub femore meo: et sic iura.
 Quasi dicit: Pone manum tuam ad altare:
 aut ad evangelium: aut ad prophetas: aut ad
 aliquid sanctum. Sub femore meo inquit pone
 manum: habes fiduciam: nec revertens turpitu-
 dinem: sed intelligens veritatem. Propterea ac-
 cingere gladium tuum circa femur tuum poten-
 tissime. Potentissime etiam circa femur: quia
 quod infirmum est dei fortius est hominibus.
 Specie tua et pulchritudine tua:

Iusticiam accipe: qua semper es speciosus et
 pulcher. Et intende prospere: pcedere
 et regna. Nonne videmus: Lente iam fa-
 ctum est. Attendite orbem terrarum: intende
 prospere: pcedit et regnat: subdite sunt om-
 nes gentes: Quid erat illud videre in spiritu:
 Quod nunc experiri est in veritate. Quam di-
 cebantur hec nondum ita regnabat christus: non-
 dum intederat: nondum pcesserat. Predice-
 batur: exhibita sunt iam ea tenemus: In mul-
 tis redditorum habemus deum: in paucis de-
 bitorem: Intende prospere pcedere et regna.

Propter veritatem et mansue-
 tudinem et iusticiam: Reddita est veri-
 tas: quando veritas de terra orta est: et iusti-
 cia de celo prospexit. Presentatur est christus
 expectationi generis humani: ut in semine
 Abrahama benedicerent omnes gentes: predi-
 catum est evangelium: veritas est. Quid man-
 suetudo: Passi sunt martyres: et inde mul-
 tum pcessit: et promouit per omnes gentes reg-
 num dei: quia patiebantur martyres: nec defi-
 ciebat: nec resistebat dicentes omnia: nihil
 occultantes: parati ad omnia: nihil recusantes.
 Magna mansuetudo: corpus christi be-
 fecit: in capite suo didicit. Ille prior sicut
 ovis ad victimam ductus est: et sicut agnus co-
 ram tondente se non aperuit os suum: usque
 adeo mansuetus: ut pendens in cruce diceret:
 Pater ignosce illis quia nesciunt quid faciunt.
 Quid propter iusticiam: Veniet etiam ut iudi-
 cet: et retribuatur unicuique secundum opera sua. Vi-
 xit veritate: pertulit iniquitatem: allaturus
 est equitatem. Et deducet me mirabili-
 ter dextera tua. Flos dextera ipsius: ipsum
 deduxit dextera sua. Ille. n. d. nos homines.
 Bexera sua deducit: id est potentia sua. Et
 enim potentiam quam patet habet: habet et ipse. et divinita-
 tem patris habet et ipse: immortalitatem patris habet
 et ipse: eternitatem patris habet: virtutem pa-
 tris habet. Deducet enim eum mirabiliter dex-
 tera eius: faciens divina: patiens humana:
 malicias hominum sternens bonitate sua. Ad-
 huc deducit: et ibi nondum est: et dextera eius
 deducit eum. Hoc enim eum ducit quod ipse dona-
 vit sanctis suis. Deducet te mirabiliter dex-
 tera tua. Sagitte tue acute potentissime:
 Verba cor transfigentia: amorem
 excitantia. Unus dicitur in canticis canticorum:
 Quam vulnerata caritate ego sum. Sic enim
 vulnerata se esse caritate: id est amare se dicit:
 estuare se dicit: suspirare sponso unde accepit
 sagittam verbi. Sagitte tue acute potentissi-
 me: et transfigentes et efficientes. Acute po-

manū: arcū intēdit: s̄ est minas: clamaret
 tñ ferituruz se: si vellet ferre. **B**iffert q̄ ma
 nū a peccatis tuis: tu noli differre. **C**ōuer
 te te ad puniēda peccata tua: qz impunita
 esse peccata nō p̄nt. **P**uniendū q̄ erit: aut
 a te: aut ab ipso. **T**u ignosce: vt ille igno
 scat. **A**tende exēplū in alio psalmo p̄nie.
Querte faciē tuā a peccatis meis. **N**unqd
 dixit a me. **A**lio. n. loco apte dic̄: **N**e auer
 tas faciē tuā a me. **E**rgo auerte faciē tuā a
 peccatis meis. **N**olo videas pctā mea: qz
 videre dei animaduertē ē. **I**ō r iudex qd
 punit aiaduertere dic̄: id est animū illuc
 vertere: intēdē vnqz ad puniēdū: qz iudex
 est. **S**ic est r iudex deus. **Q**uerte faciē tuā
 a peccat̄ meis. **T**u ab ipis faciē noli auer
 tere: si vis vt deus ab ipis auertat faciem
 suā. **V**ide quō hoc offert deo in ipso psal
 mo: **F**acim̄ meū ego inquit agnosco: r p̄c
 catū meū ante me est semp. **H**oc nō vult
 esse ante deū: qd vult esse añ se. **V**irga di
 rectionis virga regni tui. **N**emo sibi multū
 de misericōdia dei blandiat: virga directionis ē.
Nūquid dicim̄ nō esse misericordē deuz?
Quid misericordī eo q̄ p̄c̄it tñ pctōib̄:
 et qui in oibus p̄uersis ad se nō curat p̄te
 rita: **S**ic eū dilige misericordē: vt velis eē
 veracē. **N**ō em̄ misericōdia pōt illi auferre iu
 sticiā: neqz iusticia misericōdiam. **I**nterim q̄
 diu ille differt: tu noli differre: qm̄ virga di
 rectionis virga regni ipius. **B**ileristi iustici
 am: r odisti iniquitatē. **P**ropterea v̄nxit
 te d̄ deus tuus. **P**ropterea v̄nxit te: vt
 diligeres iusticiā: r odires iniquitatē. **E**t vi
 de quō ait: propterea v̄nxit te d̄ deus tuus.
Q tu deus: v̄nxit te d̄ tuus. **D**eus v̄ngit
 a deo. **E**ten̄ i latino putat̄ idē casus nois
 repetit̄. **I**n greco aut̄ euidētissima distinc
 tio est: qz vnū nomē est qd cōpellat: r alte
 rū ab eo q̄ cōpellat. **V**̄nxit te d̄. **Q** tu d̄
 v̄nxit te deus tuus: **Q**uō si diceret: p̄pterea
 v̄nxit te deus tuus. **S**ic accipite: sic
 intelligite: sic in greco euidētissimū est. **E**r
 go q̄s d̄ est v̄nct̄ a deo: **B**icāt nobis iu
 dei. **S**cripture iste cōes sunt: v̄nct̄ ē d̄ a
 deo. **V**̄nctū audis: christū intellige. **E**ten̄
 christ̄ a chrismate. **H**oc nomē qd appella
 tur christ̄ v̄nctōis est: nec in aliq̄ alibi v̄n
 gebant reges r sacerdotes: nisi in illo reg
 no vbi christus p̄habat r v̄ngebat: r v̄n
 ventuz erat christi nomē. **N**usq̄ est alibi
 oīno: in illo gēte: in illo regno. **V**̄nctus est
 q̄ d̄ a deo. **Q**uo oleo nisi spirituali: **O**le
 um em̄ visibile in signū ē: oleū inuisibile in

sacramēto ē: oleū spūale int̄ ē: oleū visibi
 le exteri ē. **V**̄nct̄ ē nob̄ d̄: r missus ē no
 bis: r ip̄e deus vt v̄ngeret hō erat: s̄ ita hō
 erat vt d̄ eēt: ita d̄ erat vt hō esse nō d̄
 dignaret. **V**erus homo: ver̄ d̄: in nullo
 fallax: in nullo falsus: qz vbiqz verax: vbi
 qz veritas. **D**eus q̄ hō: r iō v̄nctus deus:
 qz hō d̄ r fact̄ ē christ̄. **H**oc figurabat
 in eo q̄ **J**acob lapidē sibi ad caput posu
 erat r dormierat. **J**acob p̄tarcha lapidē
 sibi ad caput posuerat. **D**ormiens aut̄ illo
 lapidē ad caput posito: vidit ap̄ertis celis
 sc̄alas a celo in terrā: r angelos ascēdētes
 r descendētes. **H**oc viso euigilauit: v̄nxit
 lapidē r discessit. **I**n illo lapidē intellerit
 christū: iō v̄nxit. **V**idete ex q̄ p̄dicat̄ chri
 stus: quid sibi vult illa v̄nctio lapidis: p̄ser
 tim apud patriarhas qui vnū deū colebāt.
Factū est aut̄ in figura: r discessus est. **N**ō
 em̄ v̄nxit lapidē: r venit illuc sp̄ adorare: r
 sacrificia ibi facere. **E**x̄p̄sus est mysteriū:
 nō inchoatū sacrilegiū. **E**t videte lapidē.
Lapidē quē reprobauerūt edificantes: hic
 factus est in caput anguli. **E**t qz caput vi
 ri christus: p̄pterea lapis ad caput. **A**tten
 dite magnū sacramentū. **L**apis christ̄. **L**a
 pidē viuū aut̄ **P**etrus ab hoibus reproba
 tū: a deo aut̄ electū. **E**t lapis ad caput: qz
 caput viri christ̄: r v̄nct̄ lapis: qz a chris
 mate dictus ē christ̄. **E**t vident̄ sc̄ale reue
 lante christo e terra in celū: vel a celo in ter
 ram: r ascendētes r descendentes angeli.
Quid hoc sit: melī videbimus: eū testimo
 niū euangelicū ab ip̄o d̄no cōmemoraue
 rim̄. **H**ostis qz **J**acob ip̄e ē israel. **I**lli. n.
 cū angelo luctāt̄ r p̄ualenti: r b̄ndictō ab
 eo cui p̄ualuit nomē mutatū est: vt appella
 ret̄ israel: sicut p̄plus isrl̄ p̄ualuit christo: vt
 crucifigeret eū: r tñ in his q̄ xp̄o crediderūt
 ab ip̄o cui p̄ualuit b̄ndict̄ ē. **S**z multi nō
 crediderūt: vide claudicationē iacob. **B**̄n
 dictionē r claudicationē. **B**̄ndictio in his
 q̄ crediderūt: nā postea nouim̄ ex illo p̄p̄o
 multos credidisse. **C**laudicatio aut̄ in his
 q̄ nō crediderūt. **E**t qz plures nō credide
 rūt: r pauci crediderūt: iō vt fieret claudi
 catio tetigit latitudinē femor̄ eius. **Q**uid
 est latitudo femor̄ eī: **M**ultitudo gener̄.
Videte q̄ sc̄alas illas. **B**̄ns vidit **R**atha
 naelē in euāgelio: r ait: **E**cce vere israelita
 in quo dolus nō est. **S**ic em̄ dic̄ de ip̄o
Jacob. **E**t erat **J**acob sine dolo habitās ī
 domo. **H**oc recolēs d̄ns videns **R**atha
 naelē sine dolo de gente illa: r de populo

sacramentū qđ scriptū ē in lege: Si mortu
us fuerit frat: accipiat vxorē ei⁹ frater ei⁹:
z suscitēt semen fratri suo. Accipiat vxorē
ei⁹: z suscitēt semē: n̄ sibi s̄ fratri suo. Dixit
xps: Sic fr̄b⁹ meis: dixit z in alio psalmo:
Narrabo nomē tuū fratrib⁹ meis. Mortu
us ē christ⁹: resurrexit: ascēdit: absentauit
se corpe: suscepērūt fr̄es ei⁹ vxorē ei⁹: p̄di
catione euāgelij generaturi filios: nō p̄ se
metip̄os s̄ p̄ euāgelij p̄pter nomē fratris.
In chusto etern̄ Jēsu inq̄t p̄ euāgelij p̄
nomē fratris: ego vos genui. Itaq; suscitā
tes semē fratri suo: q̄tq̄t genuerūt nō pauli
anos aut petrianos: s̄ christianos nomina
uerūt. Videte si nō iste sensus vigilat: z in
his versib⁹. Cū em̄ diceret a domib⁹ ebur
neis: dixit de regalib⁹: āplis: pulchris: leni
bus: q̄lia sūt corda sanctorū: subiecit: ex q̄
bus delectauerūt filie regū. In honore
tuo. Filie quidē regū filie ap̄loz tuoz: s̄
in honore tuo: qz semē illō suscitauerūt fra
tri. Jō ipsos q̄s suscitauerat fr̄i suo p̄ Pau
lus: cū videret currere ad nomē suū: excla
mauit: Nunqđ p̄ Paul⁹ crucifix⁹ est p̄ vo
bis: Quid em̄ aut lex: Et habeat natus no
men defuncti: defuncto nascat: defuncti
noīe appellet. Seruat hoc legitimū Paul⁹:
volētes appellari ex noīe suo reuocat:
Nunqđ p̄ Paul⁹ p̄ vobis crucifix⁹ est: Ad
defunctū aspice: Nunqđ p̄ Paul⁹ p̄ vob̄ cru
cifix⁹ ē: Et quid q̄: Qñ illos generasti: qđ
si nomē tuū illis iposuisti: Aut: Aut i noīe
Pauli baptizati estis: Delectauerūt te fi
lie regū in honore tuo. Tene te: serua te in
honore tuo: hoc ē habere vestē nuptiale il
lius: illi⁹ honorē: illi⁹ gloriā q̄rere. Intelli
ge etiā filias regū ciuitates q̄ crediderūt in
christū: z a regib⁹ cōdite sūt: z a donubus
eburneis diuitib⁹ sup̄bis elatis. Filie regū
delectauerūt te in honore tuo: qz nō q̄siet
honorē patrū suoz: sed q̄siet honorē tu
um. Ostēdat mibi romē in honore tāto tē
plū Romuli: in quāto ibi ostendo memo
riā Petri. In Petro q̄s honorat: nisi ille
defunct⁹ p̄ nobis: Sum⁹ em̄ christiani nō
petriani. Et si nati per fratrem defuncti: ta
mē cognominati nomine defuncti. Per il
lum nati: sed illi nati. Ecce roma: ecce car
thago: ecce alie z alie ciuitates filie regum
sūt: z delectauerūt regē suū in honore ipsi⁹:
z ex oib⁹ sit vna quedā regina. Quale car
mē nuptiale: Ecce in carmina hilaritatis
plena: p̄cedit z ip̄a sp̄sa. Sp̄sus em̄ ve
niebat: ip̄e describebat: in illū erat oīs intē

tiō n̄ra: p̄cedat z ista. Astitit regina
a dextris tuis: Que a sinistris nō regi
na: Stabit em̄ quedā z a sinistris: cui dicet:
vade in ignē eternū. A dextris autē stabit
cui dicet: venite b̄ndicti patris mei: p̄ci
te regnū qđ vobis paratū ē ab initio mun
di. Astitit regina a dextris tuis. In vesti
tu deaurato circumamicta varietate. Alia lra
t circumdata
Elest⁹ regine hui⁹ q̄s est: Et p̄ciosus ē: et
vari⁹ est. Sacramenta doctrine in linguis
oib⁹ varijs. Alia lingua africa: alia syra:
alia greca: alia hebreā: alia illa z illa. Faci
unt iste lingue varietatē vestī regine hui⁹.
Quō aut oīs varietas vestis in vnitatē cō
cordat: sic z oēs lingue ad vnā fidē. In ve
ste ista varietas sit: scissura nō sit. Ecce va
rietatē itellexim⁹ de diuersitate linguaz: et
vestē itellexim⁹ p̄ vnitatē. In ip̄a aut va
rietate auz qđ ē ip̄sa sapiētia. Quelibet sit
varietas linguaz: vnū aurū p̄dicat nō di
uersū aurū: s̄ varietas d̄ auro. Eādē q̄ppe
sapiam: eandē doctrinā z disciplinā: oēs
lingue p̄dicāt. Varietas i linguis: aurū in
sentētijs. Alloq̄tur p̄ba reginā istā: libent
em̄ illi cātat: z vnusq̄sq; n̄m: si tñ nouer
mus vbi sum⁹: z ad illō corp⁹ p̄tinere cone
mur: z fide z spe p̄neam⁹ vnitū in mēbus
chusti. Hos. n. alloq̄tur. Audi filia z
vide: Alloq̄tur eā tanq; vn⁹ de p̄rib⁹: qz
filie regū sūt: z sic alloq̄t p̄ba: z sic alloq̄t
Apl̄s tanq; filiaz. Sic em̄ dicim⁹: p̄res n̄ri
p̄be: p̄res n̄ri apli. Si nos illos vt patres:
illi nos vt filios: z vox vna p̄na a loquit
vnicā filiā. Audi filia z vide. P̄rius audē:
postea vide. Tentū ē em̄ ad nos cū euāge
lio: z p̄dicatū ē nobis: qđ nōdū videm⁹: z
audiēdo credim⁹: z credēdo videbimus:
sicut dic̄ ip̄e sp̄sus apud p̄bam: P̄plus
quē nō cognoui fuit mibi: in obauditu
auris obediuit mibi. Quid ē in obauditu
auris: Quia nō vidit. Vidēt iudei z cru
ciferūt: nō viderūt gētes z credidēt. Ve
niat regina d̄ gētib⁹ in vestitu deaurato: cir
cūamicta varietate. Veniat a gētib⁹: veni
at circumamicta oibus linguis in vnitatē sa
piētie: dicat ei: audi filia z vide. Si n̄ audi
eris nō videbis. Audi vt mūdes cor fide.
sicut Apl̄s ait in actib⁹ ap̄loz: fide munda
dās corda eoz. Ad h. n. audim⁹ qđ creda
m⁹ anq; videam⁹: vt credēdo cor mūdem⁹
vn̄ vidē possim⁹. Audi vt credas: munda
cor fide. Et cū cor mūdauero: qđ videbo:
B̄t mūdo corde: qz ipsi d̄ū videbūt. Au
di filia z vide: Et inclina aurē tuā: Pa

ru ē audi: hūiliter audi. Inclina aurē tuā. Et obliuiscere pplm tuū z domū p̄ris tui. Erat plus q̄dā: z dom⁹ patris q̄dā: P̄pls babilonic i q̄ nat⁹ ē h̄ns regē diaboli. T̄ncūq; uenit gētes a patre diabolo uenerūt: s̄ patri diabolo renūciauerūt. Obliuiscē pplm tuū z domū p̄ris tui. Sedā te ille genuit cū peccatricē fecit: pulchrā te iste regenerat q̄ iustificat ipiā. Obliuiscē pplm tuū: z domū p̄ris tui. **Qm̄** **occupiuit rex spēm tuā:** Quā spēm nisi quā ip̄e fecit: Occupiuit sp̄ciē. **Lui⁹ spēs:** Peccatricē: iniq; impie. Qualis erat ap̄d p̄rem diaboli: z ap̄d pplm suū: **Ad.** s̄ de q̄ dī: **Que ē ista q̄ ascēdit dealbata.** Antea ḡ nō alba: postea dealbata: qz si fuerint pctā v̄sa sic feniū tanq; niuē dealbabo. **Lōcupiuit rex spēm suā.** Quis rex: **Quia ip̄e ē d̄ns d̄e tu⁹:** Jā vide si n̄ debes dimitte patrē tuū illū: z pplm tuū illū: z uenire ad regē istū tuū d̄eū. **Be⁹ tu⁹ ē: rex tu⁹ est: rex tu⁹ z ip̄e est sp̄s tuus.** Regi nubis deo: ab illo dotata: ab illo decorata: ab illo redēpta: ab illo sanata. **Quicqd̄ habes v̄n̄ illi placeas:** ab illo habes. **Et adorabunt eū.** **Filie tyri in munerib⁹:** J̄pm̄ regē tuū d̄eū tuū: adorabūt filie tyri in munerib⁹. **Filie tyri filie gentiū.** A pte ad totā tyriā uicinā huic terre: vbi p̄phetia erat: significabat gētes credituras christo. Inde erat illa chananea que p̄mo canis ē appellata. **Nā vt nouerūt:** qz idē erat: euāgelū sic loq̄t: **Secessit i ptes tyri z sydois:** z ecce mulier chananea d̄ fimb⁹ ill' egressa clamabat: z q̄ ibi narrant. **Quia p̄mo canis erat apud p̄res suū: z i p̄lo suo: s̄ clamādo z ueniēdo ad istū regē decorā facientē z credēdo i illū: qd̄ meruit audire:** **O mulier magna ē fides tua: occupiuit rex spēm tuā.** Adorabūt eū filie tyri in munerib⁹. **Quib⁹ munerib⁹:** Sic ad se uult uēiri rex iste: z thesauros suos ipleri uult: z ip̄e donauit v̄n̄ impleant: z a uobis ipleant. **Ueniat i munerib⁹ inq̄t: adorēt eū.** **Quid ē i munerib⁹:** Nolite uobis p̄dere thesauros in fra: vbi tinea z rubigo exterminant: z vbi fures effodiūt z furāt: s̄ thesaurizate uobis thesauros i celo: vbi neq; fur neq; tinea corrūpit. **Ubi. n. fuerit thesaur⁹ tu⁹: illic erit z cor tuū.** **Uenite cum munerib⁹: date elemosynas: z oīa munda sūt uob.** **Uenite cū munerib⁹: ad eū q̄ dicit: Adiscidiam uolo maḡ q̄ sacrificiū.** **Ad illud tēplū qd̄ erat aū figura futuri: ueniebatur cū tauri z arietib⁹: cū hirci: cū diuersis**

q̄busq; aialib⁹ ap̄t ad sacrificiū: vt in illo sanguie aliud fieret: aliud significaret. **Adō** iā ip̄e sanguis quē figurabāt illa oīa uenit: **Uenit rex ip̄e: z ip̄e munera uult.** **Que munera: Elemosynas.** **J̄p̄e ē em̄ iudicatur⁹: z ip̄e munera iputabit q̄busdā.** **Uenite inq̄t b̄ndicti p̄ris mei: p̄cipite regnū qd̄ uob paratū ē ab initio mūdi.** **Quare: Esurui z dedistis mihi māducare: sitiui z dedisti mihi bibē: nudus z uestistis me: hospes z adduxistis: infirm⁹ z in carcere z uisitastis me.** **Hec sūt munera in q̄b⁹ adorāt filie tyri regē: qz cū dicerēt: qm̄ te uidim⁹: ille z q̄ sursum est z deorsū: p̄pter ascēdētes z descēdētes: cū vni inq̄t ex minimis meis fecisti: mihi fecisti: Adorabūt eū filie tyri in munerib⁹.** **Et q̄ sūt filie tyri: z quō adorabūt eū i munerib⁹: Plani⁹ illō uoluit dicē.** **Uultū tuum deprecabunt diuites plebis.** **He filie tyri adorātes in munerib⁹ diuites sūt plebis: q̄s ille alloq̄tur amic⁹ sp̄si: p̄cipite diuitib⁹ hui⁹ mūdi: nō superbe sapē: neq; sperare in icerto diuitiarū: sed in deo uiuo: q̄ p̄stat nobis oīa abūdāter ad fruēdū.** **Diuites sint in opibus bonis: facile tribuant: cōicēt: adorēt in munerib⁹: s̄ nō p̄dūt.** **Securi ponāt: vbi sp̄ inueniāt: thesaurizent sibi fundamētū bouū in futurū: vt app̄hendāt uerā uitā: Adorādo in munerib⁹ uultū tuū deprecabunt diuites pleb.** **Ad ecclīam. n. p̄currāt: z ibi elemosynas faciāt: ne extra fiet: id ē ne extra positi faciāt: i ecclīa faciāt.** **Uult⁹ em̄ sp̄se h⁹ z regine: p̄derit faciētib⁹: p̄pterea illi q̄ res suas uendebāt uultū regine h⁹ deprecātes in munerib⁹ ueniebāt: z ea q̄ portabāt ad pedes ap̄loz ponebāt.** **Feruebat dilectio in ecclīa: uultus erat regine ecclīa: uult⁹ erat regine obsequiū filiarū tyri: id ē diuitū adorantiū in munerib⁹.** **Uultū tuū deprecabunt diuites plebis.** **Et q̄ deprecabunt uultū: z cui⁹ uultū deprecabunt: Oēs vna sp̄sa: oēs vna regina: m̄r z filij s̄l̄torū ad christū ptinēs: ad caput p̄tinēs.** **Sz qz sūt ista opa: z iste elemosyne ad iactantiā hoīm: inde dicit ip̄e d̄ns: Laete facere iusticiā v̄ram corā hoīb⁹: vt uideāmi ab eis.** **Quō autē z publice debēt fieri p̄p̄t uultū sponse: ait: Luceāt opa v̄ra corā hoīb⁹: vt uideāt bōa facta v̄ra: z glorificēt patrē uestrū q̄ in celis ē: nō vt gliam v̄ram q̄ratis in opib⁹ bonis: q̄ publice facitis: s̄ vt gloriā dei.** **Et q̄s nouit inq̄t v̄trū gloriā dei q̄ro: an gloriā meā q̄ro: Quia do paupi: uideor: q̄ aīo dem: q̄s uidet: Suffi-**

Alia lra.
† Et occupiuet.
† decorē tuū

Alia lra.
† Et filie.

Alia lra.
† Et occupiuet.
† decorē tuū

ciat tibi q̄ videt: ille videt: qui retribuet: sus-
 ciat tibi q̄ videt: Int̄ amat q̄ intus videt:
 intus amat vt int̄ amet: q̄ interiorē facit et
 ip̄am pulchritudinē. Noli q̄si oculis exte-
 rioribus delectari: qz videris: z qz laudar̄:
 Attēdite qd̄ hic sequat̄. **Omnis glo-
 ria ei⁹ filie regis intrinsec⁹:** Intrin-
 sec⁹ nō solū vestis est aurea z variata: s̄ in-
 t̄ pulchrā nouit q̄ speciē ei⁹ amauit. Que
 sunt interiora pulchritudinis: Cōsciētie.
 Ibi videt christ⁹: ibi amat christ⁹: ibi allo-
 quit̄ christ⁹: ibi punit christ⁹: ibi coronat
 christ⁹. Sit ḡ talis elemosyna tua in occul-
 to: qz ois gloria ei⁹ filie regis intrinsec⁹. **In
 fimbrijs aureis circumamicta varie-
 tate.** Pulchritudo intrinsec⁹. In fimbrijs
 aut̄ aureis varietas linguaz: doctrine etc⁹.
 Ista qd̄ p̄sunt si nō sit pulchritudo illa in-
 trinsec⁹. **Afferent̄ regi v̄gines p̄-
 eā:** Uere factū ē: credidit ecclia: facta est
 ecclia p̄ oēs gētes. Nō quēadmodū p̄cu-
 piscūt virgines placē illi regi: Uñ irritant̄:
 Quia p̄cessit ecclia. **Afferent̄ regi v̄gines
 post eaz.** Proxime ei⁹ afferent̄ tibi.
 Nō em̄ q̄ afferunt̄ aliene sūt: sed p̄ime ei⁹
 ad eā p̄tinētes. Et qz dixit regi: ad eū p̄uer-
 sus dixit tibi: Proxime ei⁹ afferentur tibi.
**Afferent̄ in leticia z exultatiōe:
 adducent̄ in tēplū regis.** Tēplū re-
 gis ip̄a ecclia: intrat in tēplū ip̄a ecclia.
 Uñ p̄struit̄ tēplū: Be hoibus q̄ intrāt i tē-
 plū. Lapidēs viui q̄ sūt m̄si fideles dei: Ad-
 ducent̄ in tēplū regis. Sūt em̄ virgines ex-
 tra tēplū reḡ hēnice sanctimoniales. Sūt
 quidē virgines: s̄ qd̄ p̄derit̄ eis nisi addu-
 cant̄ in tēplū regis: Tēplū regis in vnita-
 te ē: tēplū regis nō est ruinosū: nō discissū:
 nō diuisū. Junctura lapidū viuentū cari-
 tas ē. Adducētur in tēplū regis. **Pro
 patrib⁹ tuis nati sunt tibi filij:** Ni-
 hil euidenti⁹. Attēdite iā ip̄m tēplū regis:
 qz inde loquit̄ p̄pter vnitatē diffusā toto oz
 be terrarū: qz ille q̄ v̄gines esse voluerūt ni-
 si adducant̄ in tēplū regis: sp̄ōso placē nō
 p̄nt. Pro patrib⁹ tuis nati sūt tibi filij. Be-
 nuerūt te apli: ipsi missi sūt: ipsi p̄dicauerūt:
 ip̄i p̄ses. S̄ nunqd̄ nobiscū corpaliter sp̄
 esse potuerūt: Et si vn⁹ ip̄oz dixit: cupio dis-
 solu: z eē cū christo: multo magis optimū
 est manere in carne necessariū p̄pter vos.
 Dixit hoc quidē: sed q̄ diu hic manē potu-
 it: Nunqd̄ vsqz ad t̄pus hoc: Nunqd̄ vsqz
 in posterū: Ergo illorū abcessu deserta est
 ecclia: Absit. Pro patrib⁹ tuis nati sūt ti-

Alia lra. ab intus.

Alia lra. varietatib⁹.

bi filij. **Quid ē p̄ patrib⁹ tuis nati sūt tibi
 filij:** Patres missi sūt apli: p̄ aplis filij na-
 ti sunt tibi: p̄stituti sunt epi. Hodie em̄ epi-
 scopi q̄ sunt p̄ totū mundū: vn̄ nati sūt: Ip̄a
 ecclia patres illos appellat: ip̄a illos ge-
 nuit: z ip̄a illos p̄stituit in sedib⁹ p̄m. Nō
 ḡ te putes deserta: qz nō vides Petrū: q̄a
 nō vides Paulū: qz non vides illos p̄ q̄s
 nata es: d̄ prole tua tibi creuit paternitas.
Pro patrib⁹ tuis nati sunt tibi filij. Cōsti-
 tues eos principes sup̄ oēm terrā:
 Unde templū reḡ q̄ late diffusū est: vt no-
 uerint virgines q̄ nō adducūtur in tēplū
 regis: nō se ad istas nuptias p̄tinere. Pro
 patrib⁹ tuis nati sūt tibi filij: cōstitues eos
 p̄ncipes sup̄ oīs terraz. Hoc ē catholica
 ecclia: filij ei⁹ cōstituti sūt p̄ncipes sup̄ oēm
 terrā: filij ei⁹ p̄stituti sūt p̄ p̄rib⁹. Agnoscat̄
 qui p̄cisi sūt: veniāt ad vnitatē adducātur
 in templū regis. Tēplū suū de⁹ vbiqz col-
 locauit: fundamēta p̄phetaz z ap̄loz vbi
 qz firmavit. Filios genuit ecclia: p̄stituit
 eos p̄ patrib⁹ suis p̄ncipes sup̄ oēm terrā.
**Memores erūt noīs tui i omni
 generatiōe z generatione.** Pro-
 p̄terea ppli p̄stebunt̄ tibi: **Quid ḡ
 p̄dest p̄stiteri: z extra templū p̄stiteri:** Quid
 p̄dest p̄cari: z in mōte si p̄cari: Uoce mea
 inquit ad dñm clamaui: z exaudiuit me de
 mōte sc̄to suo. **Be quo mōte:** Be q̄ dictuz
 est: Nō p̄t ciuitas abscondi supra mōtez
 p̄stituta. **Be quo mōte:** Quē vidit Bani-
 el ex paruo lapide creuisse: z fregisse oia re-
 gna terrarū: z impleuisse omnē faciē terre.
 Ibi adoret qui vult accipere: ibi petat qui
 vult exaudiri: ibi p̄stet qui vult sibi igno-
 sci. Propterea ppli p̄stebunt̄ tibi. **In eter-
 nū z in seculū seculi.** Quia z i illa vita
 eterna nō erit iā quidē gemitus peccatorz:
 sed tñ in diuinis laudib⁹ sup̄ne illi⁹ ac p̄pe-
 tue ciuitatis nō decrit sempiterna cōfessio
 tāte felicitat̄. Ipi em̄ ciuitati cui ali⁹ psal-
 mus cātat: gloriosa dicta sūt de te ciuitas
 dei: ip̄i sp̄ōse christi: ip̄i regine filie regis: z
 p̄iugi reḡ: qz p̄ncipes ei⁹ sūt memores no-
 minis ei⁹ in oi generatiōe z generatiōe: id ē
 q̄ diu trāseat hoc seculū: qd̄ multū genera-
 tionib⁹ agit: gerentes p̄ illa caritatis curā:
 vt de isto seculo liberata in eternū deo cō-
 regnet: p̄pter h̄ idē ipsi p̄stebunt̄ tibi ppli in
 eternū illic sp̄picus z māifesti: ibi cordib⁹
 oim̄ p̄fecta caritate luminosis: vt se vnuer-
 sā plenissime nouerit: q̄ hic in multū suis p̄-
 tibus occulta sibi est. Unde admonet̄ ab

Alia lra. i memoz ero i domine

Aplo: nihil ante tpus iudicare: donec ve-
niat dñs: z illuminet abscondita tenebra-
rū: z manifestet cogitationes cordis: z sit
laus vnicuiq; a deo. Ipsa em̄ sancta ciui-
tas sibi quodamō cōfitebit: cū ppli eius q̄-
bus p̄stat ipsi ciuitati p̄fitebunt in eternū:
vt ex nulla pte se lateat: nullo in se existēte
cui⁹ aliqd lateat.

Explicit Tract. de ps. XLIII.
Incipit Tract. de ps. XLV.

Præfatio.

Iam caritati v̄re quedā sicut notis
suma loq̄mur: in quib⁹ imorari nō
debem⁹: qz ea q̄ scitis breuiter cō-
memorari debēt: filios chore nos intelliga-
m⁹. Cōmemoro. n. vos sciētes chore int̄p-
tari caluitiū: dñm qz n̄m significare: q̄ i cal-
uarie loco crucifix⁹ adduxit multos: tanq̄
illud granū qd nisi mortificatū esset solū re-
maneret: z eos q̄ adducti sūt appellatos fi-
lios chore. Hoc in mysterio. Ceterū fuerit
nescio q̄ filij chore illo tpe qm̄ ista cantabā-
tur: sed spūs nos viuificare debet: nō litte-
ra velare. Hos q̄ intelligamus: z videte si
ea q̄ sequūtur: id est q̄ habet psalmi ipse cō-
textus p̄gruūt nobis: z inuenim⁹ hic nos:
si tñ inheream⁹ mēbris ei⁹: cui⁹ corpis in ce-
lo caput est: ex illa passione ascendens: vt
eos q̄ in hūilitate iacebāt: secū in vbertate
adducat: fructū ferētes in tolerantia. Bic-
tū est aut̄: **In finē p̄ occultis p̄ filijs
chore: psalm⁹.** Occultū est q̄: si ille ipse
qui in caluarie loco crucifix⁹ est: nostis qz
velū discissit: vt templi secreta patefcerēt:
p̄inde q̄a crux dñi nostri clavis fuit: q̄
clausa aperirent: credam⁹ affuturū cū no-
bis: vt ista occulta reuelent. In finē qd̄ ha-
bet: semp̄ christū intelligere debemus. Fi-
nis em̄ legis christus ad iusticiā omni cre-
dētī. Finis aut̄ dicit: nō qz cōsumit: sed q̄a
p̄fecit. Nā z finitū cibū dicim⁹ qui mādu-
cabatur: z finitā tunicā que terebat: Illud
ad cōsumptionē: hoc ad p̄fectionē. Quia
ergo vltra quo tendam⁹ nō habem⁹ cū ad
christū puenerim⁹: ipse cursus nostri finis
dicit. Nec putare debem⁹: qz cū ad illū p̄-
uenerim⁹: aliquo amplius debemus niti:
vt z ad patrē pueniamus. Hoc em̄ puta-
uit z philipp⁹ cū ei dixit: Dñe ostēde nob̄
patrē: z sufficit nobis. Cū dicit: sufficit no-
bis: finē q̄rit facietat̄ z p̄fectiōis. Et ille tā-
to inq̄t tpe vobiscū sum: z nō cognouistis
me: philippe: q̄ videt me videt z patrē.
In illo q̄ habem⁹ p̄rem: qz ip̄e in p̄re: z p̄

in ip̄o: z ip̄e z p̄ vnū sūt. Quid igit̄ hic ad-
monet: z qd̄ cātat: Ubi vocē n̄raz agnosce-
debemus. Si tamē huius vocis affectum
habemus.

Expositio psalmi.

Deus noster refugium z virt⁹:
Sunt quedā refugia vbi nō ē vir-
tus: quo quisq; cū fugerit: magis
infirmat q̄ cōfirmet. Cōfugis (verbi gr̄a)
ad aliquē in seculo magnus: vt facias tibi
potentē amicū: refugium tibi videt. Tāta tñ
hui⁹ seculi incerta sūt: z ita potētū rume q̄
tidiane crebrescūt: vt cū ad tale refugium cō-
fugens: plus ibi timere icipias. Antea. n.
cause tue tñ timebas: cū vero ad talē refu-
geris z de illo timebis. Adulti em̄ cū ad ta-
lia refugia cōfugissent: cadētib⁹ illis ad q̄s
cōfugerūt: z ipsi quesiti sunt. Quos nemo
q̄reret: si nō ad talia p̄fugissent. Nō est re-
fugium nostrū tale: s̄ refugium n̄m virt⁹ ē. Cū
illuc cōfugerim⁹: firmi erimus. **Adiutor
in tribulationib⁹ q̄ inuenerut nos
nimis.** Adulte sūt tribulationes: z in om-
ni tribulatiōe ad deū p̄fugiendū est: siue
sit tribulatio in re familiari: siue sit in salute
corpis: siue d̄ piculo carissimoz: siue d̄ aliq̄
re ad hui⁹ vite sustētaculū necessaria: oino
aliud refugium nō debet eē hōi christiāo q̄
saluator ei⁹: q̄ de⁹ eius: q̄ cū fugerit fortis
sit. Nō em̄ in se fortis erit: aut sibi ip̄e fortitu-
do erit: s̄ ille illi fortitudo erit: q̄ refugium ei⁹
fact⁹ est. Ceterū carissimi inter oēs tribu-
lationes hūane anime: nulla ē maior tribu-
latio q̄ p̄scientia delictoz. Nāq; si ibi vul-
nus nō sit: sanūq; sit intus hōis qd̄ p̄scien-
tia vocat: vbi cūq; alibi passus fuerit tribu-
latiōes illuc p̄fugiet: z ibi inueniet deū. Si
aut̄ ibi req̄es nō est p̄pter abūdantiā iniq̄ta-
tis: qm̄ z ibi de⁹ n̄ ē: qd̄ factur⁹ ē hō: Quo
p̄fugiet cū ceperit pati tribulatiōes: Fugi-
et ab agro in ciuitatē: a publico in domū:
a domo in cubiculū: z sequit̄ tribulatio: a
cubiculo iā q̄ fugiat nō h̄z nisi in interi⁹ cu-
bile suū. Porro si ibi tumult⁹ ē: si sum⁹ ini-
q̄tat̄: si flāma scelerū: nō illuc pōt p̄fugere.
Bellit̄ em̄ inde: z cū inde pellit̄ a seip̄o pel-
lit̄. Et ecce hostē suū inuenit: q̄ fugerat: seip̄-
sum quo fugiturus ē: Quocūq; fugerit se
talē trahit post se: z quocūq; talē traxerit:
se cruciat: sed a seip̄o sunt tribulationes q̄
inueniunt hominem nimis. Acerbiores
eniz nō sunt. Tanto nō sunt acerbiores:
quāto nō sunt interiores. Clidete carissimi
cū ligna deasciuntur a fabis: z probātur:

aliqui in superficie: videtur quasi lesa et putrida. Faber autem inspicit tanquam medullam interiori ligni: et si sana interior ligna cognoverit: permittit ea in edificio duratura: nec valde erit de superficie lesa sollicitus: quoniam id quod interiorem est sanum renunciat. Porro hominis interiori conscientia non inuenitur. Quid igitur prodest si quod est exterius sanum est: et putrefacta est medulla conscientie? Arte iste et vehementes oratione: et sicut psalmus ipse ait: nimie tribulationes sunt: tamen et in his adiutor factus est dominus dimittendo peccata. Iniquorum enim conscientias non sanat: nisi indulgentia. Si enim magnas tribulationes habere se dicit debitor filii: possessus et intuens angustias rei familiaris sue: cum se videt non posse esse solvendum propter imminentes omni anno copulsores: tribulationes magnas se pati dicit: nec unquam respirat nisi in spe indulgentie rerum terrenarum. Quantomagis debitor penam de abundantia delictorum: quoniam reddet quod dicitur de mala conscientia: quoniam si reddiderit ipse perit. Hoc enim debuit reddere: penas luere est. Restat ergo ut de ipsius indulgentia securi esse possimus: si tamen accepta indulgentia non rursus ad debita strabeda redeamus. Isti ergo filii chore fortasse intelligunt esse illi: quibus locutus est Petrus in actibus apostolorum: cum intente facti essent ad mirabilia aduentus spiritus sancti: cum omnes in quos venerat linguis omnium loquerentur. Annunciauit enim illi christum. Qui cum tanta potuisset mittendo spiritum sanctum: ille quem ipsi crucifixerat manibus suis: cogitantes quod contempnibilis esset: cum ab eis occideretur: quod altus et excelsus apud deum factus esset: quod spiritu sancto idiotas impleveret: et linguas infantium faceret disertas: compacti corde: dixerunt: Quid faciemus? Iste erant nimie tribulationes que illos inuenerant. Non enim ipsi inuenerunt peccata sua: sed inuenta in eis sunt commemoratio apostolorum: Non inuenerunt illos tribulationes: non ipsi inuenerunt tribulationes. Nam quoniam sine alicuius admonitione ipse homo considerat factum suum: et rogat deum: quid dicit: Tribulationem et dolorem inueni: et nomen domini inuocaui. Alia est ergo tribulatio quam tu inuenis: alia que te inuenit. In utraque tamen siue que te inuenit: siue quam tu inuenis: ille rogandus est que est adiutor in tribulationibus. Nam et ille cum inueniret hoc dixit: Et nomen domini inuocaui. Et hi in tribulationibus a quibus se inuentos esse dixerunt: hoc dixerunt: Beatus noster refugium et virtus: adiutor in tribulationibus: que inuenerunt nos nimis. Sed quoniam adiutor factus est: vni fac-

tus est: Compuncti inquit corde dixerunt: quid faciemus? Tanquam magna desperatio: Ille tantus est quem nos occidimus: nos vbi erimus? Et Petrus: Agite penitentiam: et baptizet unusquisque vestrum in nomine domini nostri Iesu christi: et dimittunt vobis peccata vestra. Nichil enim hoc peccato grauius cogitare potuerit. Quid grauius peccatori egro: quam medici interfectio: Quid grauius potest eger facere: quam si medicum suum occidat: Quis hoc dimittit: quod non dimittitur? Ab illo ergo cui dictum est: refugium et virtus: acceperunt magnam securitatem: Baptizetur unusquisque vestrum in nomine domini nostri Iesu christi. In illi nomine quem occidistis baptizamini: et dimittunt vobis peccata vestra. Medicum vel postea cognouistis: iam securi bibite sanguinem quem sudistis. Benigne accepta tanta securitate: quod dicunt. Propterea non timebimus dum conturbabit terra: Paulo autem solliciti: subito securi: ex tribulationibus nimis in magna tranquillitate positi sunt. Dormiebat enim christus: iam turbabant: excitatus est christus: sic modo audiui in euangelio: impauit vetus et queuerunt: quoniam christus in cuiuscumque corde per fidem non est: significatum est nobis: quoniam eius cor tanquam nauis in huius seculi tempestate turbatur. Qui fidem suam obliuiscitur: tanquam christo dormiente turbatur: excitato autem christo fit tranquillitas. Benigne et ipse dominus quod ait: Ubi est fides vestra: Excitatus christus excitauit fidem: ut quod in nauis factum erat fieret in cordibus eorum. Adiutor. n. in tribulationibus: que inuenit nos nimis: id egit ut esset ibi tranquillitas magna. Videte ipsam tranquillitatem. Propterea non timebimus: cum conturbabit terra. Et transferent motes in cor maris. Tunc non timebimus. Queramus motes translatos: et si inuenire potuerimus: manifestum est quia ipsa est securitas nostra. Bomunus quippe dixit discipulis: Si habueritis fidem sicut granum sinapis: dicetis monti huic: tollere et mittere in mare: et fiet. Forte monti huic de seipso dixit. Victus est enim mons. Erit in nouissimis temporibus manifestus mons domini. Sed iste mons super alios montes collocatus est: quoniam et apostoli montes portantes montem hunc. Ideo sequitur: Erit in nouissimis temporibus manifestus mons domini: preparatus in cacumine montium. Transcendit ergo cacumine montium omnium: et in cacumine omnium montium collocatus est: quoniam montes sunt annunciantes montem. Adhuc autem significat hoc seculum: in cuius maris comparatione tanquam

impietatis arma remanebunt: necesse est ut oia cōfringantur: cōterant: cōburant: remaneas inermis: nō habēs vllū adiutorū tuū: et q̄sto maḡ infirmus es: nulla tua arma habēs: tantomagis te suscipit: de q̄ dictum est: Susceptor noster deus Jacob. Valebas enī quasi per te: p̄turbaris in te. Perde arma q̄b̄ p̄sumebas: audi dñm dicentem: Sufficit tibi gratia mea. **Bic** et tu: qm̄ infirmor: tunc potens sū. **Apli** vox est. Oia arma sua p̄diderat tāq̄ fortitudinis sue: qui dicebat: Ego aut̄ nō gloriabor: nisi in infirmitatib̄ meis. velut si diceret: nō curro aduersus deū in crassa ceruice scuti mei: qui pus fui blasphemus: et p̄secutor: et iniuriosus: sed iō misericordiam p̄secut̄ suz: ut in me oñderet christ̄ Iesus oēm longanimitatē in eos qui credituri sūt illi in vitam eternā. Auferēs bella vsq̄ ad fines terre. Quando autē nos dñs suscipit: nūquid inermes dimittit: Armat nos: sed alijs armis euāgelicis veritatis: p̄tinentie: salutis spei: fidei: caritat̄. **Hec** arma habebimus: s̄nō a nobis. Arma aut̄ q̄ a nobis habuimus arserūt: si tñ igne illo sp̄s sancti accessimus. Et scuta cōburet igni. Quid postea in te eē cupiebas: **Infirmū** te fecit de⁹: ut fortē te faceret de se: qz infirmabaris de te. **Quid** ē sequit̄? **Vacate:** Ad quare: **Et videte qm̄ ego suz de⁹:** **Hoc** ē nō vos: sed ego sū deus: ego creau: ego re-creo: ego formau: ego reformo: ego feci: ego reficio. Si n̄ potuisti facē te: quō potes reficere te: **Hoc** nō videt tumultus p̄tentiosus animi hūani: cui tumultui p̄tentioso dicit̄: vacate: id est rep̄nite aios v̄fos a cōtradictionib̄. **Molite** argumētari tanq̄ armari p̄tra deū: alioq̄n viuūt arma nōdū illo igne cōbusta. Si aut̄ cōbusta sūt: vacate: qz nō habetis vñ pugnet̄. Si aut̄ vacaueritis in vobis: et a me p̄terit̄ oia: q̄ p̄mo de vobis p̄sumebatis: vacate et videbitis qm̄ ego sum de⁹. **Exaltabor in gentibus: et exaltabor in terra.** **Paulo** aut̄ dixerā terre noīe significari gentē iudeoz: maris noīe ceteras gētes. **Trāslati** sūt mōtes in corde mar̄: p̄turbati sūt gētes: inclinata sūt regna: dedit vocē suā altissimus: et mota ē terra. **Dñs** virtutū nobiscū susceptor noster deus Jacob. **Facta** sūt miracula in gētib̄: implet̄ fides gētū: ardēt arma p̄sumptiōis hūane. **Clacat** in trāquillitate cordis: ut cognoscatur auctor deus omnīū munex suorū. **Et** post istā

clarificationē: nūquid deserit et plebē iudeoz: de qua dicit **Apl̄s:** **Bico** enī vobis: ut nō sitis vobis sapiētes: qz cecitas ex p̄te israel facta est: donec plenitudo gentiū intraret: id ē mōtes huc trāsserēt: nubes h̄ pluerent: hic dñs tonitruo suo regna inclinarēt: donec plenitudo gentiū intraret: **Et** qd̄ postea: **Et** sic omnis israel salu⁹ fieret. **Ideo** et hic ipm̄ ordinē seruans: exaltabor inquit in gentib̄ et exaltabor in terra: id est et in mari et in terra. **Utinā** omnes dicāt qd̄ sequitur. **Dñs** virtutū nobiscū: susceptor noster deus Jacob.

Explicit Tract. de ps. XLV.

Incipit. Tract. de ps. XLVI.

Prefatio.

Dominus de⁹ noster fidē in qua viuimus: et ex qua viuimus: p̄ libros suos scripturas sanctas multipliciter nobis varieq̄ diffudit: sacramēta qui dē verborū varians: fidē tamē vnā cōmēdans. **Una** enī eadēq̄ res: ideo mult̄ modis dicit̄: ut mō ip̄o dicēdi p̄pter fastidiūz variet̄: sed p̄pter p̄cordiā vnā teneat̄. **Ita** qz i hoc psalmo quē cātātū audiui⁹: cui cantādo respondi⁹: ea sum⁹ dicturi que nostis: et tamē fortassis aliquā adiuuāte et donāte dño suauitatē allaturi sumus vob̄: quādo ea que alibi et alibi noueratis: etiam cōmoniti ruminatis. **Hā** et ipsa ruminatiōe in qua significat de⁹ mūda aialia: hoc voluit insinuare: qz oīs homo qd̄ audit sic debet in cor mittere: ut nō piger sit: postea inde cogitare: ut quādo audit sit simul māducanti: cum autē audita in memoriā reuocat: et cogitatiōe dulcissima recolit: fiat similis ruminātī. **Alio** ergo mō eadē dicit̄: et faciunt nos dulciter cogitare que nouimus: et eadē ipsa libenter audire: qz modus dicēdi variatur: et res antiqua ip̄o modo dicēdi renouat̄.

Titulus psalmi sic se h̄z. **In finem p̄ filijs chore: psalm⁹ ipsi David.**

Hilios istos chore habēt tituli psalmorum etiā alij nōnulli: et indicāt dulce mysteriū: **Insinuāt** magnū sacramētū: vbi et nos ipsos libenter intellegamus: et agnoscamus in titulo nos qui audimus et legimus: tanq̄ speculo proposito qui sumus ituemur **Filij** chore qui sunt: **Fuit** homo quidam chore nomine: sic enim vocabatur aliquis homo. **Uerū** tamē cum legūtur que scripta sunt: et inuenitur sermo diuinus loqui ad quosdā qui

non valde intelligitur filij esse eius vnus
 hominis qui vocabatur chore: recurrit ani-
 mus ad mysterium: vt querat quid signifi-
 cet chore. Quia enim verbū hebreū: dici-
 tur vtiq; & interpretatur in grecā linguam
 & in latinam linguā: & factū est. Itz multa
 nomina hebraea: interpretata sunt nobis: &
 inspicimus: & inuenim⁹ chore interpretari
 caluū: multo magis attenditis. Obscurus
 erat eū diceretur: filij chore: nōne obscuri-
 us est eū dicitur filij calui: Qui sunt isti fi-
 lij calui: An forte filij sponsi: Quia spon-
 sus in loco caluarie crucifixus est. Recoli-
 te euangelū vbi dominū crucifixerūt: & in-
 ueniētis eum in loco caluarie crucifixum.
 Proinde qui crucē eius irident: a demo-
 nibus: tanq̄ a bestijs deuorātur. Nam sig-
 nificauit & hoc quedā scriptura: cū ascen-
 deret p̄pheta dei Heliseus: clamabāt post
 eum pueri iridentes: ascende calue ascē-
 de calue. Ille autē nō tam crudeliter: q̄ my-
 stice fecit illos pueros ab vrsis exeuntibus
 deuorari. Si nō deuoraret illi pueri: nūqd
 vsq; ad huc viuerēt: Aut nō possent morta-
 les nati etiā febre intercipi: Mysterium in
 eis tñ nō ostenderet vbi postea terrerent.
 Nemo ergo irideat crucez domini: iudei
 sunt possessi a demonibus & deuorati. Mā
 in caluarie loco crucifigētes christū & leuā-
 tes in crucem: tanq̄ ipi dicebant sensu pu-
 erili: nō intelligētes quid loquerētur: ascē-
 de calue. Quid est eū ascende: Crucifige
 crucifige. Proponitur eū puericia ad imi-
 tandā humilitatez: & item pponitur pueri-
 cia ad cauendā fatuitatē. Proposita pue-
 ricia ad imitandā humilitatē a domino est:
 qñ vocauit ad se pueros: & cū p̄hiberētur
 ab illo dixit: Sinite eos venire ad me: tali-
 um est enim regnū celozū. Propositū ex-
 exemplū puericie ad cauendā fatuitatem
 ab Apostolo est: Fratres nolite pueri esse
 sensibus. Et rursū pponit ad imitandū:
 sed malicia infantes estote: vt mentib⁹ per-
 fecti sitis. Pro filijs chore psalmus canit.
 Ergo p christianis cātatus est. Audiam⁹
 euz tanq̄ filij sponsi illius: quē pueri insen-
 sati in caluarie loco crucifixerūt. Illi vero
 meruerunt a bestijs deuorari: nos ab an-
 gelis coronari. Agnoscimus eū humilita-
 tem domini nostri: & nō de illa erubescim⁹.
 Non erubescimus de illo appellato mysti-
 ce caluo: ppter caluarie locum. Ipsa eū
 cruce in qua illi insultatū est: non permisit
 caluam esse frontē nostrā: quia eam suo li-

gno signauit. Venies vt nouerit: quia no-
 bis dicunt hec: videte quid dicat.

Expositio psalmi.

Omnēs gentes plaudite ma-
 nibus: Nunquā populus iude-
 ozū omnes gentes erant: Sed ce-
 citas ex parte israel facta ē: vt pueri insen-
 sati clamaret: calue calue: atq; ita domi-
 n⁹ crucifigeret in caluarie loco: & sanguine fu-
 so gētes redimeret: & impleretur quod ait
 Apostolus: Cecitas ex parte israel facta ē:
 vt plenitudo gentū intraret. Insultent er-
 go vani: & hebetes: & insensati: & dicant cal-
 ue calue. Vos autē sanguine illi⁹ redempti
 qui fusus est in caluarie loco: omnes gen-
 tes plaudite manib⁹: puenisse ad vos gra-
 tiā dei. Plaudite manib⁹. Quid est plau-
 dite: Gaudete. S; quare manibus: Quia
 bonis operib⁹. Ne gaudeatis ore & cesset
 manibus: si gaudetis: plaudite manibus.
 Manus gentū videat: qui gaudia dona-
 re dignatus est. Quid est man⁹ gentū: fa-
 cta bene operantiū. Omnes gentes plau-
 dite manibus. **Jubilate deo in voce
 exultationis.** Et voce & manibus. Si
 tñ voce: nō bene: q; pigre sūt manus. Si
 tñ manibus: nec hoc bñ: quia muta est lin-
 gua. **Cōcordent manus & lingua.** Illa cō-
 fiteat: ille operetur. **Jubilate deo in voce
 exultationis.** **Qm̄ dominus excel-
 sus terribilis:** Excelsus ille quasi irrisi-
 bilis: ascendēdo i celū factus ē terribilis.
Rex magnus sup omne terrā. Nō
 tñ sup iudeos: nā & super illos rex. Inde
 eū & apli crediderūt: inde & mltā milia ho-
 minū res suas vendiderūt: & p̄cia ad pe-
 des ap̄ozū posuerūt: & impletū est in illis:
 qd̄ erat in titulo crucis conscriptū: rex iu-
 deozū. Rex est eū & iudeozū: sed parū est
 iudeoz. Omnes gētes plaudite manib⁹:
 qm̄ rex ois terre tē. Nō eū illi sufficit vnā
 gentē habere sub se: iō tñ precū ex latere
 dedit vt emeret orbem terrarū. **Subie-
 cit plebes nobis: & gentes sub pe-
 dibus nostris.** Quas subiecit: & quib⁹
 subiecit: Qui sunt qui loquūtur: forte iu-
 dei: plane si apostoli: plane si sancti. Quis
 eū deus subiecit plebes & gētes: vt bodie
 honorarent in gentibus: Qui a suis cui-
 bus occidi meruerūt: quō dñs eozū occi-
 sus est a ciuib⁹: & honorat a gentib⁹: cru-
 cifixus a suis: honoratur ab alienis: sed p̄-
 cio facti sui. **Iō eū emit nos: vt alieni ab
 eō nō essemus.** Putate ḡ voces esse ap̄o-

Alia fra-
 t̄ p̄los.

rum: subiecit plebes nobis: et gētes sub pedibus nostris. Nescio: mirū si apostoli tam superbe loquerentur ut gauderent gentes esse positas sub pedibus suis: id est christianos sub pedibus apostolorum. Etenim apostoli gaudent nos secū esse sub pedibus illius qui mortuus est pro nobis. Nam sub pedibus Pauli currebāt qui volebāt esse Pauli: et dicebat eis: Nūquid Paulus pro vobis crucifixus est: Quid ergo habetis. Quid accepturi sumus: subiecit plebes nobis: et gentes sub pedibus nostris: Omnes pertinentes ad hereditatem christi: in omnibus gentibus sunt: et omnes non pertinentes ad hereditatem christi in omnibus gentibus sunt: ut videas sic exaltari in nomine christi ecclesiam christi: ut omnes nondū credentes in christo: sub pedibus iaceant christianorum. Quāti enim modo currunt ad ecclesiam nondū christiani: rogāt auxiliū ecclesie: subueniri sibi temporaliter volunt: etiā si in eternū nobiscū regnare adhuc non lunt. Cū omnes querūt auxiliū ecclesie: et qui nondū sunt in ecclesia: nonne subiecit plebes et gētes sub pedibus nostris: **Elegit nobis hereditatem suam: speciem Jacob quā dilexit.** Pulchritudinem quādam Jacob elegit nobis: hereditatem suam Jacob. Duo fratres erāt Esau et Jacob: in utero matris ambo confluebāt: et de officina viscera materna quatiebāt: et ibi cū duo essent: electus est minor: et propositus est maior: et dictū est: duo populi sunt in utero tuo: et maior seruiet minori. Per oēs gentes maior pro omnes gētes minor. Sed minor in bonis christianis: electis: pijs: fidelibus: maior in superbis: indignis peccatoribus: contumacibus: sua peccata defendentibus magis quā confitentibus: qualis etiā ipse populus iudeorum fuit: ignorans dei iusticiam: et suam volens constituere. Sed quia dictū est: maior seruiet minori: manifestū est: quia pijs subdantur impijs: et humilibus subdantur superbi. Prior natus est Esau: et posterior natus est Jacob: sed qui posterior natus est: prior natus est primo nato quā per gulam perdidit primogenita sua. Sic habes scriptū: **Besiderauit lenticulam: et ait illi frater eius: Si vis ut dem tibi: da mihi primogenita tua.** Ille plus amauit quā corporaliter concupierat: quā quod spiritualiter prius nascendo meruerat: et deposuit primogenita sua ut manducaret lenticulam. Lenticulam autē inuenimus cibū esse egyptiorum: Nam ibi abundat in egypto: unde magnificat lenticula alexandrina: et venit usque ad

terras nostras: quasi hic non nascatur lenticula. Ergo desiderando cibū egyptiū: perdidit primatū. Sic et populus iudeorum: de quo dictū est: **uersi sunt corde in egyptū lenticulam quodammodo desiderauerunt: et primatū perdidērunt.** Elegit nobis hereditatem suam: speciem Jacob quā dilexit. **Ascendit deus in iubilatione: Ipse ille dominus noster Iesus christus ascendit in iubilatione. Dominus in voce tube. Ascendit. Quo: nisi quo scimus: Quo enim iudei non sunt secuti nec oculis. In cruce enim exaltatū irriserunt: in celū ascendente non viderunt. Ascendit deus in iubilatione. Quid est iubilatio: nisi admiratio gaudij: quā verbis non potest explicari: Quō admirati sunt gaudentes discipuli: videntes ire in celū: quē plāxerunt mortuū: Reuera quia gaudio huiusmodi non sufficiebāt: restabat iubilare quod nemo potuit explicare. Ibi erat et vox tube: vox illa angelorum. Dicitū est enim: sicut tuba exalta uocem tuam. Predicauerunt angeli ascensionem domini: viderunt discipulos ascendente domino herentes: admirantes: stupentes: nihil dicentes: sed corde iubilantes. Et vox iam tube in clara voce angelorum. **Uiri galilei quid hic statis: Quid est Iesus: Quasi illi non scirent quia ipse est Iesus: ante se. Paulo ante eum non viderat: secū loquentē non audierat: Nēpe non solū speciem viderunt presentis: sed et membra contrauerunt. Ipsi ergo nesciebant quod ipse esset Iesus: Sed admiratione ipsa pro gaudio iubilationis tanquā mente alienatis: loquitur angeli: ipse est Iesus: Quasi si creditis illi: quo crucifixo nutauerunt vobis pedes: quo occiso et sepulto spem vobis perdidisse putabatis: ecce ipse est Iesus. Ascendit ante vos: sic veniet quemadmodū eum videtis euntem in celū. Tollitur quidem corpus ab oculis vestris: sed non separat deus a cordibus vestris. **Uidetis ascendentes: credite in absentē: sperate venientem: sed tamen per misericordiam occultam etiam sentire presentē. Ille enim qui ascendit in celum: ut tolleretur ab oculis vestris: promissit vobis dicens: Ecce ego vobiscū sum usque in consummationem seculi. Adherito et Apostolus sic nos alloquebatur: **Bonum in primo est: nihil solliciti fueritis: Sedet super celos christus: et longe sunt celi: et ipse qui ibi sedet ipse est. Dominus in voce tube. Ergo vos filij chore: id est si intellexistis vos: et inspicit habet vos: gaudetis: quia videt habet vos. Psallite deo vestro: psallite. Quē tanquā********

Alia lra
t iubilo.

Alia lra
sequem.

† In alia lra
addit: psallite
regi nostro
psallite.

dominē irriserūt: qui a deo alienati sūt psal-
lite deo nostro. Nō em̄ homo tantū: sed et
de⁹. Homo ex semine Dauid: de⁹ domin⁹
Dauid: ex iudeis carnē habens: quoz pa-
tres: ait Ap̄ls: et ex quib⁹ christus fm̄ car-
nem. Ex iudeis ḡ christus: sed fm̄ carnez.
Quis aut̄ iste christ⁹ q̄ ē ex iudeis fm̄ car-
nem? Qui est sup̄ omnia de⁹ benedict⁹ in
secula. Deus ante carnē: deus in carne: de-
us cū carne. Nec solū ante carnē de⁹: sed
an̄ terrā deus: vñ facta ē caro: nec tm̄ ante
terrā deus vñ caro facta est: sed etiā an̄ ce-
lum de⁹ qd̄ prius factū est. Ante diē deus
q̄ prim⁹ fact⁹ ē: an̄ oēs āgelos de⁹: in se chri-
stus de⁹: qm̄ in p̄ncipio erat verbū: et ver-
bū erat apud deū: et deus erat verbus: oīa
p̄ ipsuz facta sunt: et sine ip̄o factū est nihil.
Ille est an̄ oīa: p̄ quē facta sunt oīa. Psal-
lite ḡ: deo nostro psallite. **Qm̄ rex om-
nis terre deus:** Quid em̄? Et ante non
oīs terre de⁹: Nōne celi et terre deus: cū vti
q̄ p̄ illū facta sunt omnia: Quis posset di-
cere nō esse deū suū: Sed nō omnes hoīes
agnouerūt deū suū: et vbi agnoscebat: qua-
si ibi tm̄ deus erat. Notus in iudea de⁹: nō
dū filijs chore dicebat: oēs gentes plaudi-
te manib⁹. Ille em̄ deus nos⁹ in iudea: rex
omnis terre deus est. Jā ab omnib⁹ agno-
scatur: qz impletū ē qd̄ dicit Esaias: Ip̄e de-
us tu⁹ qui eruit te: vniuerse terre de⁹ voca-
bitur. **Qm̄ rex omnis terre de⁹. Psallite
intelligenter.** Vocet nos et admonet
nos vt psallamus intelligēter: nō queram⁹
sonū auris: sed lumē cordis. Psallite inq̄t
intelligenter. Bentes vnde vocate est: vt
christiani essetis: Adorabāt deos manufa-
ctos: et psallebāt illis: sed nō intelligenter.
Si intelligenter cantarēt: lapides nō ado-
rarent. Qm̄ homo sensat⁹ cantabat lapidi
insensato: nunquid intelligenter cātabat?
Adodo aut̄ fratres nō vident⁹ oculis quē
adoram⁹: et tm̄ correcti adoram⁹. Adulto-
magis nobis de⁹ cōmēdat potēti⁹: qz eū
oculis nō vident⁹. Si eū oculis viderem⁹
forte cōtemnerem⁹. Nā et christū iudei vi-
sum contempserūt: nō visum gētes adoraue-
rūt. Illis em̄ dictū est: psallite intelligēter:
nolite esse sicut equus et mulus in quibus
nō est intellectus. **Regnabit⁹ domi-
nus sup̄ omnes gentes:** Qui regna-
bat sup̄ vnam gentē: regnabit inquit super
oēs gētes. Quādo dicebantur ista: super
vnā gentem regnabat deus: p̄phetia erat
nondū res demonstrabatur. Deo gratias:

iam videmus impleri quod ante p̄pheta-
batur. Chirographū deus ante t̄pus scri-
psit nobis: impleto t̄pe reddidit nob. Reg-
nabit de⁹ super omnes gētes: p̄missio est.
Deus sedet sup̄ sedē sanctam suā.
Quod tūc p̄mittebat futur⁹: nūc impletū
agnoscitur et tenetur. Deus sedet sup̄ sedē
sanctā suā. Que sedes ei⁹ sancta: Forsitan
celi: et bñ intelligit. Ascēdit em̄ christus si-
cut nouimus cū corpe in quo crucifix⁹ est:
et sedet ad dexterā patris: inde eū venturū
expectam⁹ ad iudicandos viuos et mortu-
os. Sedet sup̄ sedē sanctā suā. Celi sunt se-
des sancta ei⁹. **Vis et tu esse sedes ei⁹?** No-
li putare te esse nō posse. Para illi locū in
corde tuo: venit et libēter sedet. Ip̄se certe
est dei virt⁹ et dei sapiētia. Et qd̄ dicit scri-
ptura de ipsa sapiētia: **Aīa iusti sedes sapi-
entie.** Si ḡ aīa iusti sedes ē sapiētie: sit aīa
tua iusta: et eris regalis sella sapiētie. Et re-
uera fratres oēs hoīes qui bñ viuūt: q̄ bñ
agunt fm̄ caritatē piā cōuersant: nōne de-
us in illis sedet: et ip̄e iubet? **Obtēpat ani-
ma sedenti in se deo: et ipsa iubet membr̄.**
Anima em̄ tua iubet mēbro tuo: quo mo-
ueatur pes: q̄ manus: quo oculus: quo au-
ris: et iubet ip̄a mēbris tanq̄ famulis suis:
sed et ip̄a seruit interi⁹ infidēti sibi dño suo:
Non pōt inferiori se bñ imperare: nisi supe-
riori se non fuerit dedignata seruire. **De⁹
sedet sup̄ sedē sanctā suā. Principes
populorū cōuenerūt cū deo Abra-
am.** Deus Abrā et deus Isaac et de⁹ Ja-
cob. **Uerū ē: dixit hoc de⁹: et sup̄bierūt in-
de iudei: et dixerūt: Nos filij Abrae sum⁹.**
Sup̄bientes de noīe paterno: gerētes ei⁹
carnē: nō tenētes ei⁹ fidē: semini adhen-
tes: morib⁹ degenerātes. **Beneq̄ dñs qd̄
ait eis ita superbientibus: Si filij Abrae
estis: facta Abrae facite.** Itē quid illis di-
cit Joannes venientibus et cōtremiscenti-
bus quibusdā ip̄oz: qui se penitēdo cor-
rigere voluerūt: **Progenies viperarum.**
Erāt em̄ iniq̄: erāt pditi: erāt pctōres: erāt
impij: venerūt ad baptismū Joannis. Et
quid eis dicit: **Progenies viperarū.** Illi
se dicebāt filios Abrae: et ip̄e illos dicebat
filios viperarū. Nunquid Abraam vipe-
ra erat: Sed quia male viuendo demones
imutati erant: et eoz filij facti erant: quos
imitando male viuēbāt: **Progenies inq̄t
viperarū: quis vobis ostēdit fugere ab ira
ventura: Facite ergo fructū dignum peni-
tentie: et nolite dicere apud vosmetipsos:**

Alia lra.
† sapienter

Alia lra.
† deus
† nō habet

Alia lra
† cōgregant

patrem habemus Abraam: quasi supbire de
 genē abrae. Potēs ē em̄ deus de lapidib⁹
 istis suscitare filios abrae. Nō em̄ remā-
 sur⁹ est Abraam sine filijs si vos damnarēt
 de⁹: pōt em̄ z dānare q̄s odit: z illi reddere
 qd̄ p̄misit. Et vñ illi redditur⁹ ē filios: si dā-
 naret hebreos de carne ei⁹ p̄genitos: Be
 lapidib⁹ istis: ondebāt illis lapides i here-
 mo. Qui erāt lapides nisi gentes: que lapi-
 des adorabāt: Lapidēs q̄re: Adorādo la-
 pides: dicti erāt lapides: qz psalm⁹ p̄dixit
 rat: silēs illis sūt q̄ faciūt ea: z oēs q̄ p̄fidit
 in eis. Tñ de ip̄is lapidib⁹ reddidit filios
 abrae. Nō om̄es q̄ lapides adorabam⁹
 cōuersi ad dñm filij abrae facti sum⁹: non
 ducēdo ab illo carnē s̄ imitādo fidē. Prin-
 cipes ḡ p̄p̄oz cōuenerunt cū deo Abraam.
 Principes p̄p̄oz: gentiū p̄ncipes: nō vñ
 p̄p̄i p̄ncipes: sed p̄ncipes p̄p̄oz om̄iū cō-
 uenerūt cū deo Abraam. Ex ip̄is p̄ncipibus
 erat z iste Lēturio: de quo mō euāgelii cū
 legeret audistis. Erat em̄ Lēturio habens
 honore z potestate ut hoies: p̄nceps erat
 de p̄ncipib⁹ p̄p̄oz. Venienti ad se christo
 obuiā misit amicos suos: ut dō trāsituro
 christo misit amicos et rogauit: vt curaret
 puerū eius qui piculose infirmabāt: z cum
 vellet ip̄e dñs venire: s̄ ei mādauit: Nō sū
 dignus vt sub tectū meū intres: sed tñ dic
 verbo z sanabitur puer meus. Nam z ego
 hō sum sub potestate p̄stitut⁹: habēs s̄ me
 milites. Videte quēadmodū tenuit ordi-
 nē. Prius cōmemorauit qd̄ sub alio esset:
 z postea qd̄ alij sub illo eēt. Sub potesta-
 te sum: z i potestate sum. Et sub aliquo sū:
 z sup aliq̄s sum. Et dico huic vade: et va-
 dit: z alio venit: z venit: z seruo meo fac hoc
 z facit. Tanq̄m diceret: Si ego sub potesta-
 te p̄stitut⁹ iubeo illis q̄ sub me sunt: tu q̄ s̄
 nulli p̄tate posit⁹ es: nō potes iubere cre-
 ature tue: qñ oia p̄ te facta sunt: z sine te fa-
 ctum est nihil. Sic ḡ verbo inq̄r: z sanabit
 puer me⁹. Nā vt i domū meā intres nō sū
 dign⁹. Trepidauit christū mittere intra pa-
 rietes suos: z iā int⁹ erat i corde eius: Jam
 erat aia eius sedes illius: iā ibi sedebat ille
 q̄ hūiles req̄rebat. Cōuersus deniq̄ christ⁹
 mirat⁹ ē: z ait sequētib⁹ se: Amen dico vo-
 bis: nō iuēni tantā fidē in israel. Et sic ali⁹
 euāgelista eādē rē narrat: sequit dñs z dic:
 Ideo dico vobis: qz multi ab oriēte z occi-
 dente veniēt z recūbent cū Abraam z Isaac
 z Jacob in regno celozū. Iste em̄ Lēturio
 nō erat de p̄p̄o isrl. Nā in p̄p̄o isrl supbi

repellabāt a se deū: in p̄ncipib⁹ gentiū inue-
 tus est hūilis qui ad se inuitaret deū. Ad-
 mirās Iesus fidē ip̄ius: reprobat p̄fidiam
 iudeozum. Sani em̄ sibi videbant: z cum
 piculosius egrotarent: quādo medicū nō
 cognoscētes occidebant. Cum ergo repro-
 baret z repudiaret illoz supbiaz: quid ait:
 Ideo vobis dico: quia multi ab oriente et
 occidēte veniēt: nō p̄tinentes ad cognatio-
 nē israel. Veniēt mlti quib⁹ dixit: Oēs ge-
 tes plaudite manib⁹: et recūbēt cū Abraam
 in regno celozū. Nō illos genuit carne sua
 Abraam: z venientes recūbent cū illo in re-
 gno celozum: z filij ip̄ius erūt. Quare filij
 ip̄ius: Non nati de carne: sed sequēdo fidē
 ip̄ius. Filij autē regni: id iudei ubi i tene-
 bras exteriores: illic erit ploratio et stridor
 dentū. Damnabunt in tenebras exte-
 res qui nati sunt de carne abrae. Et recū-
 bent cum eo in regno celoz: qui imitati sūt
 fidē abrae. Merito ḡ z hic principes po-
 puloz cōuenerūt cū deo Abraam. Et qd̄ illi
 p̄tinebant ad deum abraam. Quoniā
 dij fortes terre valde eleuati sunt. Alia lra.
† veb emēter.
 Qui erant dij: Populus ille dei: vitis illa
 dei: de qua dicit: Judicate inter me z inter
 vineā meā: ibunt in tenebras exteriores:
 nō recūbent cū Abraam z Isaac z Jacob:
 nō cōueniunt cum deo abraam. Quare:
 Quoniā dij fortes terre. Illi qui erant dij
 fortes terre: p̄sumentes de terra. De q̄ ter-
 ra: De seip̄is: qz omnis homo terra. Ho-
 mini em̄ dictū est: Terra es z in terrā ibis.
 Debet autē homo de deo p̄sumere: et inde
 sperare auxilium: non de se. Non em̄ terra
 pluit sibi aut lucet sibi. Quomō autē terra
 de celo expectat pluuiā aut lucē: sic homo
 de deo debet expectare misericordiā z ve-
 ritatez. Illi ergo fortes terre valde eleuati
 sunt: id est valde supbierunt: non sibi me-
 dicum necessariū putauerūt: z ideo in sua
 egritudine remanserūt: z ip̄a egritudine ad
 mortē p̄ducti sunt. Precisi sunt rami natu-
 rales: vt humilis infereretur oleaster. Quā
 dij fortes terre valde eleuati sunt. Tene-
 mus ergo fratres humilitatē: caritatē: pie-
 tatem: quia reuocati sumus illis reproba-
 tis: vel illoz exemplo supbire timeam⁹:
 admoniti.

Explicit Tractatus de ps. XLVI.
 Incipit Tractat⁹ de ps. XLVII.
 Titulus psalmi est: Laus canti-
 ci filijs chore secunda sabbā-
 ti. De hoc qd̄ dominus donare

dignabit: excipite tanq̄ filij firmamēti. Se-
cūda enim sabbati: id est post diem primū
quem dominicū dicim⁹: que etiā secūda fe-
ria dicitur: factum est firmamētū celi: imo
firmamentū celum. Celū eñ vocauit deus
firmamentū. Primo autē die lucē fecerat:
z a tenebris diuiserat: z vocauerat lucē diē
z tenebras noctē. Sicut autē iudicat psal-
mi hui⁹ cōtextio: aliquid etiā p̄locutus est
deus in illo ope suo: qđ cōpleret in nobis
cum gaudio: z fm hui⁹ creature cōditionē
secula cucurrerūt. Nō frustra eñ domi-
n⁹ ait de Moyse: de me eñ ille scripsit: nisi qz
oīa que scripta sunt etiā cum deus cōderet
creaturā: possunt interpretari ad significati-
onē futuroz: vt intelligas deū fecisse lucē:
cuz christus a mortuis resurrexisset. Tunc
eñ reuera illa lux diuisa est a tenebris: qñ
imortalitas a mortalitate discreta ē. Quid
ergo sequit: nisi vt capiti etiā corpus fieret
qđ est ecclia: Beniq̄ eñ etiā p̄s. de prima
sabbati: in q̄ aptissime resurrectio dñi de-
clarat. Ibi eñ dicit: Tollite portas p̄ci-
pes vias: z eleuamini porte eternales: et i-
troibit rex glorie. Quid euidētius q̄ chri-
stū esse regem glorie: Be quo dictū est: Si
cognouissent: nunq̄ dominū glorie cruci-
fixissent. Secūda ergo sabbati nō debem⁹
intelligere: nisi ecclēsiā christi: sed ecclēsiā
christi in sanctis: ecclēsiā christi in his qui
scripti sunt i celo: ecclēsiā christi in his qui
mūdi hui⁹ temptationib⁹ non cedunt. Ipi
eñ digni sunt nomie firmamēti. Ergo ec-
clesia christi in his qui firmi sunt: de quib⁹
dicit apostol⁹: Bebem⁹ autē nos firmi: in-
firmiuitates infirmoz sustinere: appellata est
firmamentuz. Be hac cantat in hoc psal-
mo. Audiam⁹: agnoscam⁹: sociemur: glo-
riemur: reguemus. Nāq̄ eam etiā firma-
mentū apostolicis litteris appellataz: audi
z agnosce. Que ē inqt ecclēsia dei viui: co-
lumna: z firmamentū veritatis. Be hoc fir-
mamento cantat filijs chore: quos nostis
esse filios sponsi crucifixi in caluarie loco.
Chore nāq̄ caluiciū interpretatur. Sequit
in hoc psalmo: qui inscribitur secūda sab-
bati.

Expositio psalmi.

Alia lra.
7 nūmlo

Magnus domin⁹ z laudabi-
lis valde: Ecce magnus domi-
nus z laudabilis valde. Sz nun-
quid infideles laudant dominū? Nūquid
etiam qui credunt et male viuunt laudant
dominū? Per quos fit vt nomen dei blas-

phemet i gētib⁹: nūqd laudāt dñm: An vō
si etiā laudēt: acceptat laus eoz: cum scri-
ptum sit: Nō est speciosa laus in ore pecca-
toris: Dixisti ergo: Magn⁹ domin⁹ z lau-
dabilis valde: si dic vbi. In ciuitate dei
nostri: in mōte sancto eius. Be hoc
alibi dicit: Quis ascendet in montē domi-
ni: Innocens manib⁹ z mūdus corde. In
his magnus domin⁹ z laudabilis valde: s̄
est i ciuitate dei nostri in monte sancto ei⁹.
Hec est ciuitas in mōte posita: que absco-
di nō potest. Hec est lucerna que sub mo-
dio non occultat omnibus nota: omnibus
diffamata. Non aut vniuersi ciues ei⁹ sūt:
sed illi in quib⁹ magnus domin⁹ z lauda-
bilis valde. Que est ergo ista ciuitas vide-
amus: ne forte quia dictū est: In ciuitate
dei nostri in monte sancto eius: debeamus
querere istū montē: vbi etiā exaudiri possi-
mus. Non eñ frustra dicit in alio psalmo:
Vocē mea ad dominū clamau: z exaudi-
uit me de monte sancto suo. Adiuuit ergo
te mons iste vt exaudireris. Nam si in euz
non ascēderes: infra iacens: clamare pos-
ses: s̄ exaudiri nō posses. Quis ē ergo iste
mons fratres: Magna cura inquirendus:
magna sollicitudine inuestigand⁹: labore
etiā occupandus z ascēdend⁹. Sed si i ali-
qua parte terrarū est: quid faciem⁹? Pere-
grinabimur de terra nostra: vt ad illū mō-
tem puenire possim⁹? Immo vō tūc pegri-
nabimur: si in illo non sum⁹. Ipsa est enim
ciuitas nostra: si membra regis sumus: qui
caput est ciuitatis ipsius. Ubi est ergo iste
mons? Si regionem aliquā tenuit: laborā-
dum est: vt dixi: vt ad eum pueniatur. Sz
quid satagis: Utinā nō sis piger ascēdere
in montē: quō mons non fuit tardus veni-
re ad dormientē. Fuit eñ quidā lapis an-
gularis cōtemptibilis: in quē iudei offen-
derunt: precisus est de quodā monte sine
manibus: hoc est de regno iudeozū veni-
ens sine manibus: quia humanū opus nō
accessit ad Mariā de qua natus est chri-
stus. Sed si lapis iste vbi in eum offende-
runt iudei ibi remaneret: tu quo ascēderes
nō haberes. Quid autē factum est? Quid
dicit p̄phetia Danielis: Quid nisi qz cre-
uit lapis iste: et factus est mons magnus:
Magnus: Ita vt impleret vniuersam
faciem terre. Ergo crescendo mons iste: et
implēdo vniuersam faciem terre: venit ad
nos. Quid ergo montem quasi absentem
querim⁹: z non in p̄sentem iam ascēdimus

Alia lra.
fundat.
mons.

vt sit in nobis magnus dominus et laudabilis valde: **B**enignus ne istum montem non agnosceres: et in hoc psalmo: et in aliqua parte terrarum querendum existimares: vide quid sequitur: **L**uz dixisset in ciuitate dei nostri in monte sancto eius: quid addidit. **D**ilatans exultatione vniuersae terre: **M**ontes syon. **S**yon vniuersus mons est. **Q**uid ergo montes: **A**n quia ad syon pertrahuntur: etiam qui de diuerso venerunt: vt sibi occurrerent in lapidem angularē: et fierent illi duo parietes tanquam duo montes: vnus ex circūcisione: alter ex prophanis: vnus ex iudeis: alter ex gentibus: non iam aduersi et diuersi: quia ex diuerso iam in angulo nec diuersi: **I**psa est enim inquit: pax nostra: qui fecit vtraque vnum. **I**lle ipse angularis lapis quem reprobauerunt edificantes: hoc factus est in caput anguli. **D**uos iuxit in se. **D**uos et montes: vna domus et due domus: **D**ue propter ex diuerso venientes: vna propter lapidē angularē in quo sibi ambe copulantur. **A**udi et hoc: **M**ontes syon. **L**atera aquilonis ciuitas regis magni. **I**ntēderas. n. tu syon tanquam vnum locum: vbi condita est hierusalē: et in ea tibi non occurrebat: nisi populus ex circūcisione: qui quidem ex reliquijs a christo collectus est: ex magna autem parte tanquam palea ventilatus. **E**tenim scriptum est: reliquie salue fient. **S**ed attende et gentes: vide et oleastrum inferi in pinguedine oliuae. **E**cce gentes: latera aquilonis adiuncta sunt: latera aquilonis ciuitatis regis magni. **C**ontrarius solet esse aquilo syon. **S**yon quippe in meridie: aquilo contra meridiem. **Q**uis est iste aquilo nisi qui dixit: **N**on habeo sedem meam ad aquilonem: et ero similis altissimo: **T**enuerat regnum diabolus impiorum: et possederat gentes seruientes simulachris: adorantes demonia: et totum quicquid generi humani erat vbiq; per mundum: inherendo illi aquilo factus erat. **S**ed quoniam ille qui alligat fortem: et aufert eius vasa et facit vasa sua: liberati homines ab infidelitate et superstitione demoniorum credentes in christum collinati sunt illi ciuitati: occurrerunt in angulo illi parieti de circūcisione venienti: et facta est ciuitas regis magni quae fuerat latera aquilonis. **I**tem et in alia scriptura dicitur: **A**b aquilone nubes coloris aurei: in his est magna gloria et honor omnipotentis. **M**agna enim gloria medici est: quando ex desperatione conalescit egrotus. **A**b aquilone nubes: et non nigrae nubes: non caliginose: non terre: sed coloris aurei. **U**nde: nisi

gratia illuminante per christum: **E**cce latera aquilonis: et ciuitas regis magni. **L**atera vtriusque: quia inhererant diabolo. **Q**uicquid enim alicui coherent: latera ipsius dicuntur. **N**am et de aliquibus hominibus solemus ita loqui: **B**onus homo est: sed mala latera habet: id est ipse quidem probitatem prestat: sed maligni sunt qui ei coniuncti sunt. **L**atera ergo aquilonis qui diabolo cohererant: inde venit et iste filius de quo modo audiebamus: quia mortuus erat et reuixit: perierat et inuentus est. **P**roficiscendo enim in regionem longinquam etiam ad aquilonem peruenit: et ibi sicut audistis: vni ex principibus regionis illius adhaeserat. **F**actus est ergo latera aquilonis adherendo principi religionis illius: hoc quia ciuitas regis magni: et ex latere aquilonis colligitur: reuersus ad se dixit: **S**urgam ibo ad patrem meum: et occurrit ei pater qui dicitur de illo: mortuus erat et reuixit: perierat et inuentus est. **T**itulus ille saginatus: lapis angularis fuit. **B**enignus et maior filius qui epulari nolebat: exhortatus a patre ingressus est: et duo iam parietes: tanquam illi duo filij ad vitulum peruenientes: ciuitatem regis magni fecerunt. **S**equatur ergo iste psalmus et dicat. **D**eus in domibus eius cognoscetur: **I**am in domibus propter montes: propter duos parietes: propter duos filios. **D**eus in domibus eius cognoscetur: sed gratiam commendat: ideo addit. **C**um suscipiet eas. **N**am quid esset ipsa ciuitas: nisi ille suscepisset eam: **N**onne statim caderet: nisi tale fundamentum haberet: **F**undamentum enim aliud nemo potest ponere: propter id quod positum est: quod est christus iesus. **N**emo ergo de suis meritis gloriatur: sed qui gloriatur in domino gloriatur: quia tunc est illa magna ciuitas: tunc in ea cognoscitur dominus cum suscipiet eam: quomodo suscipit medicus egrotum curandum: non sicut est amandum. **E**tenim febrem odit medicus. **N**on amat medicus egrotum: et amat medicus egrotum. **S**i egrotum amaret: semper egrotum optaret. **R**ursus si egrotum non amaret: ad egrotum non veniret: sed amat egrotum: vt faciat sanum. **S**uscepit ergo hanc ciuitatem dominus: et agnitus est in ea: id est gratia ipsius cognita est in illa ciuitate: quia quicquid habet illa ciuitas que gloriatur in domino: non habet de se. **P**ropter hoc enim dicitur: **Q**uid enim habes quod non accepisti: **S**i autem accepisti: quid gloriaris quasi non acceperis: **D**eus in domibus eius cognoscetur: dum suscipiet eam. **Q**uoniam ecce reges terre congregati sunt.

Alia lra.
non habet.
regati sunt.

Alia lra. ^{i sic.} **audiuim⁹ ita et vidimus.** O beata ecclesia quodam tempore audisti: quodam tempore vidisti. Audiuit i pmissionibus: videt in exhibitionibus. Audiuit in ppheta: videt in euangelio. Omnia enim que modo complent antea pphetata sunt. Eri ge oculos ergo z diffunde per mūdum: vide iam hereditatē vsq; ad terminos orbis terre. Tūde iam impleri quod dictum est: Adorabunt eū omnes reges terre: omnes gentes s. ruēt illi. Tūde impletū esse quod dictū est: Exaltare super celos deus: z sup omnē terram gloria tua. Tūde illum cuius pedes z manus fixi sunt clauis: cui⁹ ossa i ligno pendētia numerata sunt: sup cui⁹ vestimēta fors missa est. Tūde regnatē: quē illi viderunt pendentē: Tūde i celo sedentem quē ptempserunt in terra ambulatē. Tūde inde impleri: cōmemorabunt z conuertent ad dominū vniuersi fines terre: et adorabunt in cōspectu eius vniuerse patrie gentiū. **Hec videns exclama cum gaudio: sicut audiuimus ita z vidimus.** **De** nro sic vocat ipa ecclesia de gentib⁹: **Audi** filia z vide z obliuiscere populū tuum z domū patris tui. **Pater** tuus aquilo fuit: veni ad montē syon: **Audi** z vide: nō vide z audi: sed audi z vide: prius audi: postea vide. **Audis** pmo qd non vides: videbis postea qd non audisti. **Populus** est inqt quē non cognoui seruiuit mihi: in obauditu auris obaudiuit mihi. Si in obauditu auris obaudiuit: ergo non vidit: **Et** vbi est quibus nō est nunciatū de eo videbūt: z q nō audierūt intelligent: **Ad** quos nō missi sunt pphete: ipi primo audierūt z intellexerūt pphetas: remāserunt illi ad quos missi sunt codices ferentes veritatem nō intelligentes: testamēti tabulas habentes: z hereditatē nō tenētes. Sicut audiuimus ita z vidimus. **In** ciuitate domini virtutum in ciuitate dei nostri. **Ibi** audiui mus: ibi z vidimus. **Extra** illā qui est: nec audit nec videt. in illa qui est: nec surdus ē nec cecus est. Sicut audiuimus: ita z vidimus. **Et** vbi audis: vbi vides: **In** ciuitate domini virtutū: in ciuitate dei nostri. **De** fundauit eam in eternū. **Nō** insultent heretici p partes concisi: non se extollant q dicūt: **Eccē** h ē chri⁹: ecce illic. **Qui** dic: ecce hic ē: ecce illic: ad ptes inducit. **Uni** tatem pmissit deus: reges in vnum collecti sunt: non per scismata dissipati. **Sed** forte ista ciuitas que mūdum tenuit aliqñ cuer-

tetur: Absit. **Deus** fundauit eā in eternū. Si ergo eaz deus fundauit in eternū: quid times ne cadat firmamentū: **Suscepi** mus deus misericordiā tuā: in medio templi tui. **Qui** susceperunt et vbi susceperūt: **Nonne** ipse popul⁹ tuus susceperit misericordiā tuā: Si populus tuus susceperit misericordiā tuā: quomō suscepim⁹ misericordiā tuā: z in medio populi tui: qñ alij sunt qui susceperūt: alij i quorū medio susceperūt: **Magnū** sacramētū: sed tamē notum: cum z hunc: hoc est ex his versibus fuerit exculptū: fuerit z erutum: qd nostis: non erit rudius sed dulcius. **Hunc** quippe populi dei censent omnes qui portant sacramenta eius: sed non omnes pntent ad misericordiā eius. **Omnes** quippe sacramētū baptismi chusti accipientes chusti am vocant: sed non omnes digne illo sacramēto viuunt. **Sunt** em̄ quidā de quib⁹ dicit apostolus: **Habentes** formā pietatē: virtutē autē eius abnegantes: tamē ppter ipam speciem pietatis in populo dei nominatur: quomō ad aream q̄ diu triturat: nō soluz grana sed etiā palea p̄inet. **Nū** quid z ad horreum p̄tinebit: **In** hoc medio aut populi mali est populus bonus qui susceperit misericordiā dei. **Cluit** digne misericordia dei: qui audit z tenet z facit qd ait apostolus: **Precipientes** ergo rogamus ne in uacuum gratiaz dei suscipiatis. **Qui** ergo non in uacuum gratiā dei suscipit: ipse tam sacramētū q̄ etiā misericordiā dei suscipit. **Et** quid illi obest: quia in medio populi inobediētis est donec area ista ventilef: donec boni a malis sepenf: **Quid** ei obest in medio populi habitare: **Sit** de illis qui appellant firmamentū: suscipiēs misericordiā dei: sit liliū in medio spinarum. **Itam** z ipse spine quoniā ad populum dei p̄tinent: vis audire: **Ita** posita ē ipa similitudo: **Sicut** liliū inquit inter medium spinarum: ita prima mea in medio filiaz. **Nū** quid dixit in medio alienaz: **Nō**: sed in medio filiaz. **Sunt** ergo filie male: z inter illas est liliū in medio spinarū. **Itaq;** illi qui sacramēta habent: z mores bonos non habent: z dei dicunt z nō dei: z eius dicunt z alieni. **Et** ppter ipius sacramētū: alieni ppter p̄p̄tū vitium. **Ita** z filie aliene: filie ppter formaz pietatis: aliene ppter amissionem virtutis. **Sit** ibi liliū: suscipiat misericordiam dei: teneat radicem boni floris: non sit ingrati pluuiē dulci de celo venienti. **Ingrate** sint

dio est popul^o ille qui suscepit misericordiā
 dei: in medio vestru^m ē p^lus bñ viues: Cir-
 cūdate syon. Sed quō: Cōplectimini eaz.
 Nolite scādalis circūdate: sed caritate cir-
 cūdate: vt qui bene viuūt in medio vestru^m
 eos intuemī: z eoz imitationē christū: cui⁹
 mēbra sunt i corpe cōplectimini. Circūda-
 te syon z cōplectimini eā. Narrate i tur-
 ribus ei⁹. In altitudine munitiōnū eius
 p^licate laudes ei⁹. Ponite corda ve-
 stra in virtute ei⁹: Nō vt habeatis for-
 mā pietatis: virtutē ei⁹ ab neget: s; in v^lu-
 te ei⁹ ponite corda via. Que ē virt⁹ ciuita-
 tis hui⁹: Qui vult intelligere virtutē huius
 ciuitatis: intelligat vim caritatis. Ipa ē vir-
 tus quā nemo vincit. Hui⁹ ignē nllū fluit⁹
 seculi: nulla flumina tēptatiōis extinguit.
 De hac dictū est: Valida ē sicut mors di-
 lectio. Quō em̄ mors qñ venit resisti ei nō
 potest quibuslibet artib⁹: qbuslibet medi-
 camētis occurras violentiā mortis vitare
 nō potes: qz mortalis nat⁹ es: sic cōtra vio-
 lentiā caritatis mūdus nihil pōt. Ecōtra-
 rio em̄ similitudo data est de morte. Quō
 em̄ mors ad auferendū violētissima est: sic
 caritas violēta est ad saluandū. Per cari-
 tatē em̄ multi mortui sūt seculo: vt viuerēt
 deo. Hac caritate accēsi martyres: nō simu-
 lati: nō vana glia vētilati: non tales de qb⁹
 dictū ē: Si tradidero corp⁹ meū vt ardeā:
 caritatē aut nō habēā: nihil mihi pdest: s;
 tales q̄s vere christi z veritatē caritas pdu-
 ceret ad passiōē. Quid eis fecerūt tēpta-
 tiōes seuētū: Adiorē violētā habuerūt
 oculis flentū suoz: q̄ psecutiōes insectā-
 tū. Quos n. tenebāt filij ne paterent:
 q̄ multozū genib⁹ puoluebant vxores: ne
 vidue relinqrent: q̄ mltos parētes phibe-
 bāt mori: sic nouim⁹ z legim⁹ in passiōe bte
 Perpetue. Facta s; ista: s; lachryme quāte
 libet: quātolibet ipetu fluerēt: quō ardorē
 caritatis extinguerēt. Hec ē virt⁹ syon: cui z
 alibi dī: fiat pax i v^ltute tua: z abūdātia in
 turrib⁹ tuis. Annūciate i turrib⁹ ei⁹: ponite
 corda via i v^ltute ei⁹. Et distribuite do-
 mos ei⁹. Quid h̄ intelligem⁹: ponite cor-
 da via i v^ltute ei⁹: z distribuite domos ei⁹:
 Id est distiguite domū a domo: nolite cōfū-
 dere. Bom⁹ ē em̄ formā hñs: et pietatē nō
 habēs. Est aut dom⁹ z formā z pietatē ha-
 bēs. Distribuite: nolite pfundē. Tūc autē
 distribuitis z nō pfunditis: qñ corda via i
 v^ltute ei⁹ ponitis. id est cū facti fuerūt p ca-
 ritatē spūales: tūc temere non iudicabitis:

tūc videbitis nihil obesse bonis malos. Quō-
 diu sumus in hac area: distribuite domos
 eius. Potest z alius esse intellectus. Bo-
 mos illas duas: vnā ex circūcisione: alterā
 ex p^lutio venientē: apostolis dictū est: vt
 distribuerēt. Cum em̄ vocatus esset Saul⁹
 z factus ap^lus Paulus: pueniens in vni-
 tatē coapostoloz suoz: sic cum eis habuit
 placitū: vt illi irent in circūcisionē: iste i p-
 putiū. Ista dispensatiōe ap^latus sui distri-
 buerūt domos ciuitatis magni regis: z cō-
 cordantes in angulo: euangelū dispensa-
 tione diuiserūt: caritate iunxerūt. Et reue-
 ra hoc magis intelligendū est. Nam sequit⁹
 z ostēdit q hoc p^licatoribus dictū sit: z di-
 stribuite domos ei⁹. Et enarretis i p-
 genie altera. Id est vt etiā ad nos post
 futuros illoz euāgelij dispēsatio pueniret.
 Nō. n. illis tñ laborauerūt: cū quib⁹ i hac
 terra vixerūt: nec dñs illis tanq̄ ap^lis qui
 bus se viuū etiā post resurrectionē dignat⁹
 est ostendere: sed z nobis. Nam illis loque-
 batur: z nos significabat euz diceret: Ecce
 ego vobiscū sum omnib⁹ dieb⁹ vsqz ad cō-
 summationē seculi. Nūquid illi hic futuri
 erāt vsqz in cōsummationē seculi: Itē dicit
 Nō p his rogo tñ: sed z p his qui creditu-
 ri sunt per verbū illoz in me. Ergo attēdit
 nos: quia passus est ppter. Merito ita di-
 citur: Et enarretis in pgenie altera. Quid
 enarret? Qm̄ hic ē de⁹ de⁹ noster.
 Terra videbat: terre cōditoz nō videbat:
 caro tenebat: sed deus i carne nō agnosce-
 bat. Tenebat caro ab eis ex quib⁹ sumpta
 fuerat ipsa caro: ex semie Abrae vgo Ma-
 ria: ad carnem remanserūt: diuinitatē non
 intellexerūt. Quō apostoli: o ciuitas magna:
 i turrib⁹ tuis p^lica z dic: hic est de⁹ de⁹ no-
 ster. Sic sic quō cōtempus est: quomō la-
 pis ante pedes iacuit offendentiū: vt hu-
 miliaret corda confitentū: sic hic est deus
 noster. Certe visus est sicut dictū est: Post
 hec in terra visus est: z cū homibus cōuer-
 satus est: hic est de⁹ noster. Et homo est: et
 quis est qui cognoscet eū: Qm̄ hic ē de⁹ nr.
 Sed forte ad tpus quō dij falsi. Quia em̄
 vocari possunt dij: esse autez non possunt:
 ad tempus vel vocant. Nam quid eis di-
 cit ppheta: vel quid monet vt eis dicatur:
 Hec eis dicetis. Quid: Bij qui celū z ter-
 ram non fecerunt pereant de terra: et de
 his que sub celo sunt. Non est iste talis de-
 us: Quoniam deus noster super omnes
 deos. Super quos omnes deos. Quo-

niā omnes dñi gentiū demonia: dñs aut ce-
los fecit. Ipse est q̄ de⁹ noster: h̄ est deus n̄r.
Quousq; Ineternūz ī seculū seculi:
īpe reget nos ī secula. Si de⁹ n̄r est: et
rex n̄r est: p̄tegit nos qz deus est ne moria-
mur: regit nos qz rex ē ne cadam⁹: regēdo
aut nos nō frangit nos: nā quos non regit
frangit. Reges eos inquit in virga ferra: z
tanq; vas figuli cōteres eos. Sed sunt q̄s
nō regit ip̄s nō parcit: sed tanq; vas figu-
li cōteret es. Ab illo q̄ optemus regi z libe-
rari: qz hic ē de⁹ n̄r ineternū z in seculū secu-
li: z īpe reget nos in secula.

Explicit Tractatus de ps̄. XLVII.

Incipit Tractatus de ps̄. XLVIII.

Sermo de prima pte psalmi.

Omnia diuina eloq̄a salubria sunt
bene intelligentibus: piculosa vō
his qui ea volūt ad sui cordis per-
uersitatē detorquere: poti⁹ q̄ suū cor ad eo-
rū rectitudinē corrigere. Hec est em̄ in ho-
minibus magna z v̄sitata pueritas: Quia
cū debeāt viuere ip̄i fm̄ volūtate dei: deū
volūt viuere fm̄ volūtate suā. Et cū ip̄i no-
lunt corrigi: illū volūt deprauari: rectū nō
arbitrātes qd̄ ille vult: sed quod ip̄i volūt.
Solem⁹ autē audire homies murmurātes
aduersus deū: qd̄ malis ī hac vita bñ sit: et
laborēt boni: quasi ille puerus sit: z nesciat
qd̄ agat: aut oīno auerterit oculos a rebus
hūanis: v̄l securitatē suam pturbari nolit:
vt hec nō attēdat: qz cum labore ista deus
aut videt: aut corrigit. Murmurant q̄ ho-
mines q̄ p̄terea volūt deū colere vt h̄ illis
bñ sit: qñ viderint eos q̄ deū nō colūt pol-
lere atq; florere felicitate terrena: se autē co-
lentes deū laborare in angustijs: in necessi-
tatib⁹: in erūna: ceterisq; difficultatib⁹ mor-
talitatē hūane. Cōtra istā vocē z cōtra has
blasphemias murmurātū: incantat semp
sermo diuin⁹: curās a morbo serpētis. Ele-
nati em̄ cordis est ista sanies: eructans ī
deū putozem blasphemie: z qd̄ peius ē ma-
nus scrutātis repellens: morsum serpentis
nō repellēs. Hoc dixi: repellit a se cor ho-
minis verbi dei seueritatē: z admittit ad se
male suadētis blanditias. Cōtra hos ergo
cātat sermo diuin⁹: z iā ī isto psalmo loquit
nobis. Ad quē psalmū quō intentā ego fa-
cerem sanctitatē vestrā: nisi ip̄e nos faceret
omnes intētos: Nec nos solos: sed totum
orbem terrarū. Audite em̄ quēadmodum
cepit.

Expositio eiusdē partis.

Audite hec omnes gentes:
Nō ergo vos oēs soli q̄ hic estis.
Nā vox n̄ra quāta est vt sic clame-
m⁹: vt audiāt oēs gentes: Clamauit em̄ p
ap̄los dñs n̄r Iesus christus: clamauit tot
linguis q̄s misit: z videm⁹ h̄ic psalmū qui
aī nō recitabat nisi ī vnā gentē ī synagoga
iudeorū recitari p̄ totū orbē terrarū: p̄ oēs
ecclias: impletū esse qd̄ h̄ dictū est: Audi-
te hec oēs gentes. Ad hoc solū volo inten-
tos facere aīos v̄ios: ne p̄pter laborē cor-
poralē nō erigatis animū: terrēte vos lon-
gitudine psalmi hui⁹: si potuerit finief ho-
die: si nō restabit nobis aliquid in crastinū
diē: tñ vos sp̄ intenti estote. Tantū em̄ au-
diēt si dñs voluerit: quātū vos nō grauet
h̄ releuet. Audite hec oēs gentes: Tñ estis
z vos: Aurib⁹ pcipite oēs qui habi-
tatis orbē. Hoc iterū videt repetisse: q̄si
parū fuerit qd̄ dixit: audite. Qd̄ dico: au-
dite: aurib⁹ pcipite: h̄ ē: nolite trāscētes au-
dire. Quid ē aurib⁹ pcipite: Qd̄ dñs dice-
bat: Qui habet aures audiēdi audiat: cuz
oēs q̄ in p̄spectu ei⁹ erāt: vtiq; haberēt au-
res. Quas ille aures q̄rebat nisi cordis cū
dicēt: Qui h̄z aures audiēdi audiat: Has
z iste psalm⁹ aures pulsat. Aurib⁹ pcipite
oēs q̄ habitatis orbē. Forte z h̄ ē aliqua di-
stinctio. Nō quidē nos coartare debem⁹: si
nihil mali ē etiā istā explicare sentētiā. For-
te aliqd̄ distat inf̄ id qd̄ dixit: oēs gentes: z
qd̄ dixit: oēs q̄ habitatis orbē. Significā-
t⁹ em̄ fortasse voluit nos intelligē qd̄ dixit:
inhabitāt vt gētes intelligam⁹ oēs int̄qs:
habitatores aut orbis oēs iustos. Ille em̄
habitat q̄ nō tenet: nā q̄ tenet habitat n̄ ha-
bitat: quō ille possidet quecūq; h̄z: q̄ dñs ē
rerū suarū. Bñs autē ē q̄ nō est irretit⁹ cupi-
ditate: q̄ aut cupiditate tenet: possessus est
nō possessor. Habem⁹ em̄ qd̄dā v̄bū habi-
tatiōe signatū ī scriptura dei: vbi ait: Elegi
abijci ī domo dñi: magis q̄ habitare ī ta-
bernaculis pctōz. Quid em̄: Si abijceris
ī domo dñi: nō ibi habitas: Noluit signifi-
care habitationē: nisi ī eis q̄ regnāt z tenet:
z dñant: et gubernāt. q̄ aut p̄tēnunt: nō q̄si
habitāt h̄ subiecti s̄. Ita at̄ dixit: Subdit⁹
volo eē in domo dei: magis q̄ regnare ī ta-
bernaculis pctōz. Itaq; si ē aliq̄ distinctio
inf̄ oēs gentes z habitatores orbis: sicut ē
distinctio inter auditez auribus percipite:
hoc quidem videt repetisse: sed tamē aliud
est: quid sane voluit significare. Quia ista
eloquia audituri erant: non solū peccato-

res et impij: sed et iusti. Permixture modo au-
diunt omnes: sed cum ventu fuerit ad red-
dendam rationem: sepabunt qui sine causa au-
dierunt ab illis qui auribus pceperunt. Au-
diant ergo et peccatores: audite hec omnes
gentes: audiat et iusti qui non sine causa au-
dierunt: et regit potius terram quam regunt a ter-
ra: auribus percipite omnes qui habitatis
orbem. Et iterum dicit. **Quicquid terrige-
ne et filij hominu.** Quod ait: terrigene
ad peccatores retulit: quod ait: filij hominu:
ad fideles et iustos. Videtis ergo: quia ser-
uatur ista distinctio. Qui sunt ergo terrige-
ne: filij terre. Qui sunt filij terre: Qui he-
reditates terrenas requirunt. Qui sui filij
hominu: Qui pertinent ad filium hominis.
Aliquando iam ista distingui sanctitati ve-
stre: et inuenim quia Adā homo erat: fili-
us hominis non erat. Christus autem fili-
us hominis erat: et deus erat. Quicquid enim pertinet ad Adā: terri-
gene: quicquid pertinet ad Christum filij hominis.
Omnes tamen audiant: ego nulli subtrabo
sermonem meum. Terrigena est: audiat propter
iudicium: filius hominis est: audiat propter
regnum. **Simul in vno diues et pau-
per.** Item ipsa sunt repetita. Quod ait: diues:
ad terrigenas pertinet: quod ait: pauper: ad filios
hominu. Diuites intellige superbos: paupe-
res humiles. Habeat quis multas faculta-
tes pecuniarum: si in eis non extollit pauper est.
Non habeat aliquid et cupiat et inflet: inter di-
uites et reprobos enim deputat deus. Et di-
uites et pauperes in corde interrogat deus: non
in area et domo. Nonne pauperes sunt qui
accipiunt mandatum apostoli dicentis Timo-
theo: pcepte diuitibus huius seculi non superbe
sapere: Quod eos qui diuites erant fecit pau-
peres: Tulit illis: quare querunt diuitie? Ne-
mo enim vult esse diues nisi ut inflet: inter
quos viuit: et superior illis videatur. Luz
autem dixit: non superbe sapere: equales eos fe-
cit non habentibus: ut fortassis pauculis nu-
mis medicus extollat: quod ille diues qui audit
apostolum dicentem: Precipe diuitibus huius se-
culi non superbe sapere. Unde non superbe sa-
pere: Si faciunt quod sequitur: Neque speret in incer-
to diuitiarum: sed in deo viuo qui prestat no-
bis omnia abundant ad fruendum. Non dixit: qui
prestat illis: sed qui prestat nobis. Nunquid
ipse Paulus non habebat diuitias: Habebat
plane. Quas diuitias: Beatus quibus dicit alio
loco scriptura: Fidelis hominis mundus totus
diuitiarum est. Audi et ipsum confitentem: Quasi ni-
hil habentes: et omnia possidentes. Qui vult

ergo esse diues: non hereat parti: et totum possi-
deat: illi inheret qui totum creauit. Simul in
vno diues et pauper. Bicit in alio psalmo:
Edent pauperes et saturabunt. Quod comen-
dauit pauperes: Edent pauperes et satura-
bunt. Quid edunt: Quod sciunt fideles.
Quod saturabunt: Imitando passiones do-
mini sui: et non sine causa accipiendo precium
suum. Edent pauperes et saturabunt: et lau-
dabunt dominum qui requirit eum. Diui-
tes quid: Etiam ipsi edunt. Sed quod edunt:
Manducauerunt et adorauerunt omnes di-
uites terre. Non dixit: manducauerunt et sa-
turati sunt: sed manducauerunt et adorauerunt.
Adorant quidem deum: sed humanitatem no-
lunt exhibere fraternam. Manducant illi et ado-
rant: manducant isti et saturant: tamen omnes
manducant. Exigit de manducante quod man-
ducat: non prohibeat manducare a dispensa-
tore: sed moneat timere exactorem. Audiatur
ista ergo peccatores et iusti: gentes et qui ha-
bitant orbem: terrigene et filij hominu: simul
in vno diues et pauper: non diuisi: non separati.
Tempore messis hoc faciat: manum ventilato-
ris habet poterit. Nunc sicut in vno audiatur diues et
pauper: sicut in vno pascant hedi et agni: donec
veniat qui segreget alios ad dexteram: alios
ad sinistram. Simul in vno audiatur docetur: ne
segregati ab inuicem audiant iudicantem. Et
nunc quid est quod audituri sunt: **Os meum
loquetur sapientiam: et meditatio cor-
dis mei intelligentiam.** Et hec repetit
potius: ne forte cum dixisset: os meum: intel-
ligeres eum tibi loqui: qui in labijs haberet
sapientiam. Multi enim habent in labijs: et non
habent in corde: de quibus dicit scriptura: **Pop-
ulus iste labijs me honorat: cor autem eorum lo-
ge est a me.** Quid ergo ait: Ille tibi loquitur: qui cum
dixerit: **Os meum loquetur sapientiam: intelligas**
quia illud quod ex ore fundit de vena cordis
emanat intus est: Et meditatio cordis mei in-
telligentiam. **Inclinabo in pabulam au-
rem meam: apertam in psalterio ppositi-
onem meam.** Quis est hic cuius meditatio cor-
dis loquitur intelligentiam: ut non sit in sola super-
ficie labiorum: sed hominis interiora possideat
Quis est iste qui audit: et sic loquitur: Multi enim
loquuntur quod non audiunt. Qui sunt qui non
audiunt quod loquuntur: Qui non faciunt que di-
cunt: Quales dicit dominus phariseos sed esse super
cathedram Moysi: **Uoluit tibi loqui in cathe-
dra Moysi: pro eos qui ea loquuntur et non
faciunt: et tibi securitatem dominus voluit dare.**
Nolite timere. Que dicunt inquit facite: que

Alia fra.
t prudentia.

aut facit: facere nolite. Dicit enim et non facit. Non audiunt quod dicunt: qui vero faciunt et sic dicunt: audiunt quod dicunt: et ideo fructuose dicunt: quia audiunt. Qui ergo dicit et non auditor est: alteri prodest: sibi non prodest. Iste ergo qui et auditor volebat esse et dicitor: et qui tibi loquitur antequam diceret: aperiam in psalterio propositionem meam: quod est iam loqui per corpus: sic enim videtur anima corpe: quod videtur catharista psalterio: dixit inclinabo in pabolam aurem meam. Antequam loquar tibi inquit per corpus: antequam psalterium sonet. Primo ergo inclinabo in pabolam aurem meam: id est audiam quod tibi dicam: Et quare in pabolam? Quia videmus nunc per speculum in enigmate: sic dicit Apollus. Quod diu sumus in hoc corpe peregrinamur a domino: quia nondum est illa visio nostra facie ad faciem: ubi iam non sunt parabole: ubi iam non sunt enigmata et similitudines. Quicquid modo intelligimus: per enigmata prospicimus. Enigma est obscura pabola que difficile intelligitur. Quantum vis excolat homo cor suum: et ad interiora intelligenda refugiat: quod diu per corruptibilitatem carnis habet videmus: ex parte videmus. Assumpta in corruptione in resurrectione mortuorum: cum apparuerit filius hominis iudicaturus vivos et mortuos: tunc videbitur filius hominis: qui primo iudicaturus est: iudicans: discernens malos a bonis: ponens malos a sinistris: bonos a dextris. Videbitur illi et boni et mali: sed malis dicet: Ite in ignem eternum. bonis autem dicet: Venite benedicti patris mei percipite regnum. Abibunt mali in ambustionem eternam: iusti autem in vitam eternam: et ibi erit illa visio facie ad faciem: quam illi non sunt digni. Attendite quid dicam. Filium enim hominis sic habet: cum esset adhuc iudicandus: et mali viderunt et boni: viderunt enim apostoli qui secuti sunt: viderunt iudei qui crucifixerunt: sic cum venerit iudicaturus: et boni illum videbunt et mali. Boni ut percipiant mercedem: quia secuti sunt: mali ut percipiant penam: quia crucifixerunt. Solum ergo illi damnabunt qui crucifixerunt. Audeo dicere soli: Ergo nos inquit peccatores huius temporis securi sumus: si non animum infrogat deus: securi estis. Quid est quod dixi: intelligat caritas via: ne habet dicat in iudicio dei: quia non intellexerunt. Iudei quia viderunt christum crucifixerunt: tu quia non vides christum: verbo ipsi resistis. Nam quid ergo quod verbo resisti: carnem non crucifigeres si videres? Cotentis iudei in ligno pendentem: cotentis tu in celo sedentem. Ergo viderunt ambo genera dum hic esset: ambo genera videbunt

et cum venerit. Filius enim hominis veniet ut iudicet: quia filius hominis venit ut iudicet. Ideo quia pater non est incarnatus: pater non est passus: et per filium hominis iudicatur: sicut ipse dixit in euangelio: Pater non iudicat quemquam: sed omne iudicium dedit filio. Secutus paulo post ait: Et dedit ei potestatem iudicium faciendi: quonia filius hominis est. Secundum enim quod filius dei est: verbum semper cum patre: et quia semper cum patre: cum patre semper iudicatur: Secundum autem quod filius hominis est et iudicatus est: et iudicaturus est. Quod autem visus est ab eis qui crediderunt: et ab eis qui crucifixerunt: quando iudicatus est: sic videbitur cum ceperit esse iudex: et ab eis quos damnabit: et ab eis quos coronabit. Visionem autem illam diuinitatis: quam promisit dilectoribus suis quando ait: Qui diligit me diliget a patre meo: et qui diligit me: mandata mea custodit: et ego diligam eum: et ostendam mecum illi: iam impij non videbunt. Ista demonstratio quodammodo familiaris est: suis illam seruat: non illam ostendit impijs. Qualis est ipsa visio: Qualis christus equalis patri. Qualis est christus: In principio erat verbum: et verbum erat apud deum: et deus erat verbum. Huic visioni suspiramus modo: et gemimus quod diu peregrini sumus: huic visioni in fine reddemus: hanc visionem modo in enigmate videmus. Si enim in enigmate videmus: inclinamus in pabolam aurem nostram: et sic apiamus in psalterio propositionem nostram. Audiamus quod dicimus: faciamus quod precipimus. Et quid dixit: **Et quid timebo in die mala: iniquitas calcanei mei circumdabit me. Lepit obscurus: ut quod timebo inquit in die mala: Iniquitas calcanei mei circumdabit me.** Magis ergo debet timere: si iniquitas calcanei eius circumdabit eum. Non enim timeat inquit homo: quod non habeat in potestate deuitare. Verbi gratia: Qui timet mortem quid facturus est: ut non moriatur? Dicat mihi qui vadat: Quo debet Adama qui natus est ex Adama: Sed cogitet qui natus est ex Adama: et secutus est christum: et oportet eum soluere quod debet Adama: et consequi quod promissum est christus. Qui ergo timet mortem non est quo vadat: qui autem timet damnationem quam audient impij: ite in ignem eternum: est quo vadat: non ergo timeat. Ut quid enim timeat: Iniquitas calcanei ipsi illum circumdatura est. Si ergo vitet iniquitatem calcanei sui: et ambulat per vias dei: non perueniet ad dies mala. Dies mala: dies nouissima non erit illi mala.

Alia f. i. Cur.

Marginal notes on the right edge of the page, including the word 'Alia f. i. Cur.' and other smaller text fragments.

perdis quod cum magno labore collegisti: in loco humido posuisti: pauci diebus ista putrescunt. Et quod facio frater: Leua in superiora. Audires amicum suggerentem ut frumenta leuares de inferioribus ad superiora: et non audis christum monentem: ut thesaurum tuum leues de terra ad celum: ubi non hoc tibi reddatur quod seruas: sed serues terram: accipias celum: serues mortalia: accipias sempiterna. Feneras christum: accipiat in terra parua: ut reddat tibi in celo multa. Veritatem illi quos circumdabit iniquitas calcanei sui: quia confundunt in virtute sua: et abundantia diuitiarum suarum gloriantur: et de micis hominum nihil valentibus prestare presumunt: non dabit deo de pretiatioe sua. Et precium redemptionis anime sue. Et quid dixit de tali homine: **Et laborabit in eternum et uiuet adhuc in fine.** Labor eius sine fine erit: vita ipsius habebit finem. Quare hoc dixit: uiuet in fine? Vita quippe non ponit isti: nisi delicias quotidianas. Adeo multi inopes et pauperes nostri: parum firmi et non intuentes quod illis promittat deus pro istis laboribus: cum viderint diuites in epulis quotidianis: in splendore et nitore auri et argenti: quod dicunt: felices sunt isti: isti vere uiuunt. **Bicifiam non dicat et monemur: et si dici habet vel a paucioribus dicat quod dicere si non moneremur.** Nam nec nos presumimus: ita nos ista dicere ut non dicat: sed vel a paucioribus dicant: nam dicet usque in fine seculi. **Parum est: quia dicit eum uiuere: adiungit: dicit tonat: putas eum solum uiuere: uiuat: finietur vita ipsius: quoniam non datur precium redemptionis anime sue. Finietur vita: labor non finietur. Laborabit in eternum et uiuet in finem.** Quomodo uiuet in fine? Quomodo uiuebat ille qui induebatur purpura et bysso: et epulabatur quotidie splendide: et iacentem uicerofuz ante ianuam: cuius uulnera canes lungebant: et desiderantem micam quam de mensa eius cadebant: superbus et tumidus contemnebat. **Quid illi profuerunt ille diuitie? Adutauerunt vices ambo: ille a ianua diuitis subleuatus est in sinum Abrae: ille ab epulis splendidis missus est in ignem. Ille reqescebat: ille ardebat. Satiabatur ille: iste sitiebat. Ille laborauerat in finem: uiuet in eternum. ille vixerat in finem: laborabit in eternum.** Et quid profuit diuiti qui quesuit apud inferos in tormentis positus: stillari sibi guttam aque in linguam suam de digito Lazari dicens: quoniam ardeo hic in hac flamma: et non illi concessum est. Sic desiderauit ille guttam de digito: quomodo ille micam de mensa diuitis. Sed illius labor finit

est: et illius vita finita est. Labor huius in eternum: vita illius in eternum. Non hic habemus vitam qui forte hic laboramus in terra: et non sic erimus postea. Erunt enim uita nostra christus in eternum. Illi autem qui hoc uolunt habere vitam: laborant in eternum: et uiuent in fine. **Quomodo non videbit in eternum cum uiderit sapientes morientes: Si iste qui laborabit in eternum et uiuet in fine: non videbit in eternum: cum uiderit sapientes morientes: quid est hoc? Et non intelliget quod sit interitum: quoniam uident sapientes morientes. Bicit enim sibi iste: quia sapiens erat: et cum sapientia inhabitabat: et cum pietate deum coluit: numquid non est mortuus? Faciamus ergo mihi bene cum uiuo. Nam si aliquid possidet qui aliud sapit: non morerentur. Uidet illis mori: et non uidet que sit mors. Non uidebit interitum cum uiderit sapientes morientes. Quomodo iudei uiderunt christum pendente in cruce et preterseferunt dicentes: iste si filius dei esset descenderet de cruce: non uidentes quod sit interitum. Si uiderent quod sit interitum: se uiderent. Ille moriebatur temporaliter ut reuiuisceret in eternum: illi uiuebant temporaliter ut morerentur in eternum. Sed quia illi uidebant morientem: non uidebant interitum: id est non intelligebant quod esset uerum interitum. Quid: dicunt etiam in sapientia: **Morte turpissima condempnemus illum: erit. n. respectu ex sermonibus illius.** Si enim est uere filius dei: liberabit illum de manibus strarionum. non promittet mori filium suum: si uere filius ipsius est. At ubi uiderunt illum in cruce: insultantes sibi: et illum non descendentem de cruce dixerunt: **Uere homo fuit. Bictum est: et utique poterat descendere de cruce: qui potuit de sepulchro resurgere. Sed docuit nos ferre insultantes: docuit aduersus linguas hominum esse patientes: bibere modo calicem amaritudinis: et postea accipere sempiternam salutem. Bibe eger calicem amarum: ut sanus sis cui non sunt sana viscera: noli trepidare: quia ne trepidares poro bibit medicum: id est passionis amaritudinem bibit poro dominus. Bibit qui peccatum non habebat: qui quod in eo sanaret non habebat. Bibe donec transeat amaritudo huius seculi: et ueniat seculum: ubi nullum scandalum: nulla ira: nulla tabes: nulla amaritudo: nulla febris: nullus dolus: nulle inimicitie: nulla senectus: nulla mors: nulla pretentio: Labora hic uenturus ad finem. Labora ne cum non uis hic laborare: uenias ad finem uite: et nunquam uenias ad finem laborum. Quomodo non videbit interitum cum uiderit sapientes morientes. Simul imprudens et insipiens****

Alia lra. t non habet.

Alia lra. t insipiens et stultus.

peribunt. Quis est imprudens? Qui non sibi prospicit in futuro: Quis est insipiens? Qui non intelligit in quo malo sit. Tu vero intellige in quo malo sis modo: et prospice ut in bonis sis in posterum. Intelligedo in quo malo sis: non eris insipiens: prospiciendo tibi in futurum non eris imprudens. Quis est qui sibi prospicit? Seruus ille cui dedit dominus suus quod erogaret: et postea dixit ei: Non potes mihi agere: redderem actus tui. Et ille. Quid facio? Fodere non possum: medicare profundior. Sedit et de re domini sui fecit sibi amicos qui illum reciperent cum de actu perciperet. Ille enim fraude fecit domino suo: ut compareret sibi amicos qui illum susciperent: tu noli timere ne fraude facias: ipse dominus hortatur ut facias: ipse tibi dicit: fac tibi amicos de mamona iniquitatis. Fortassis ea que acquisisti: de iniquitate acquisisti: aut fortasse ea ipsa est iniquitas: quia tu habes et alii non habet: tu abundas et alter eget. De ista mamona iniquitatis: de diuitiis istis que iniqui vocantur diuitias: fac tibi amicos: et prudens eris: compares tibi non fraudaris. Non enim videris perdere. Numquid perdes in thesaurario ponens? Nam pueri fratres vestri sibi emant nescio quid: simul inveniunt numos: et ponunt in thesaurario: et non aperit nisi postea: numquid quod non videt quod colligunt: id perdidit? Nolite timere: ponunt pueri in thesaurario et securi sunt: ponis in manu christi et times? Esto prudens et prospice tibi in posterum in celo: Esto ergo prudens: imitare formicam: sic dicit scriptura. Recorde estate: ne esurias in hyeme. Hyems est dies nouissimus: dies tribulationis: hyems est dies scadalorum et amaritudinis. Collige quod tibi tibi sit in posterum: si autem non facis: simul imprudens et insipiens peribis. Sed mortuus est ille diues: et tale tibi funus factum est. Ecce quo se couerterunt homines. Non attendunt quod mala vitam habuerit cum viueret: sed quod pompa cum moreretur. O felix quem tanti plangunt: iste vero sic vixit ut pauci plangant. Omnes enim deberent plangere tam male uiuentem: sed pompa est funeris: excipit sepulchro precioso: iuoluit preciosis vestibus: sepelitur unguentis et aromatibus. Beinde memoria qualem habet: quod marmoratam. Uixit in ipsa memoria ille ubi mortuus est. Ista putantes bona aberrauerunt a deo: nec quesierunt vera: et decepti sunt falsis. Adeo vide quod sequitur. Ille qui non dedit precium redemptionis anime sue: quod non intellexit interitum: quia vidit sapientes morientes: et factus est imprudens et insipiens: ut simul periret. Et quomodo peribunt? Et qui relin-

quet alienis diuitias suas: sit et imprudens et insipiens peribunt. Attendite fratres. Et relinquent alienis diuitias suas. Quasi eos posuit in maledicto: qui cum mortui fuerint: alieni possidebunt res ipsorum. Ergo felices ipsi qui relinquunt filios in possessione sua quibus sui succedunt. Habuit filios: non est mortuus. Quid filii ipsius? Et ipsi seruant quod eis reliquerunt parentes sui. Pars est quia seruat et auget. Quibus et ipsi seruat: filijs suis: et illi filijs: et tertij filijs. Quid christo? Quid anime tue? Oia filijs. Inter filios suos quos habet in terra computet unum fratrem quem habet in celo: cui totum dare debebat: vel diuidat cum illo. Sed tamen ait mihi aliquid: ecce quos maledictos dixit scriptura: quos dixit perire et relinquere alienis diuitias suas: ille autem beatus qui suis reliquit. Ego discutio sensum istum: quia inclino in parabola aure meam: et video non frustra sic loqui scripturam. Video enim multos iniquos mori quibus successores sunt filij: nec potuit sic loqui scriptura: ut separaret eos a miseria quorum vitam improbat. Et quod putatis intelligere fratres: nisi quia omnes tales alienis relinquunt diuitias suas? Quomodo alieni sunt filij? Iniquorum filij alieni sunt. Nam inuenimus quedam extraneum propinquum factum: quia profuit. Si quis tuorum tibi nihil prodest: alienus est. Tibi inuenimus nescio quem extraneum propinquum factum: quia profuit. In euangelio. Facebat quidam vulneratus a latronibus: dominus autem dixerat cuidam: Biligis proximum tuum tamquam teipsum: et ille responderat. Et quis est mihi proximus? Et narrauit dominus. Non quidam descendeat ab hierosolymis in hiericho: et incidit in latrones qui eum vulnerauerunt: et semiuivum in via reliquerunt. Transiit prope: iudeus enim erat: id est de hierosolymis descendeat in hiericho. Transiit sacerdos et preterijt: transiit leuitus et preterijt et ipse. Transiit quidam samaritanus. Samaritanus nescio quis extraneus erat: ipse ad illum accessit: insperat miseriam eius: et misericordia motus curauit vulnera eius: leuauit in iumentum et duxit in stabulum. Comedauit stabulario. Quia in mysterio deca sunt: et ad discutendum nunc plura vident: tamen propter quod proposui fratres: ait dominus. Quis est illoz illi sauciatos proximus? Respondit ille. Credo quod cum illo fecit misericordiam. Uade igitur: et tu fac similiter. Qui misericordiam facis: proximus tibi est. Si ergo extraneus samaritanus faciendo misericordiam et subueniendo proximo factus est: quicumque tibi in tribulatione subuenire non potuit: alieni a te facti sunt. Jam attendam illos diuites qui male vixerunt: qui superbe egerunt: mortui sunt: et reliquerunt: non dico

extraneis: s; filijs suis reliquerunt diuitias suas: et filij ipsorum via parentum suorum sequuntur. Sicut illi superbi: ita et isti: sicut illi rapaces: ita et isti: ut illi avari et isti: alieni ab illis sunt. Nam ut noueritis quia illi alieni sunt: subuenirent illi diuiti qui ardebat in flamma: succellores ipsius diuitiarum. Sed forte non habuit qui illi succederet: et alieni possiderunt diuitias ipsius. Inuenimus in ipso euangelio quod habuit. Aut enim: Habeo quinq; fratres. Fratres ipsius subuenire illi ardenti in flamma non potuerunt. Quid tibi diceret diues: Quid fratres? Unum fratrem mihi amicum non feci qui iacebat ad ianuam. Illi mihi fratres subuenire non possunt: qui possident diuitias meas: alieni a me facti sunt. Videtis quod omnes qui male viuunt: alienis relinquunt diuitias suas: sed plane prestant illis ipsi alieni qui vocantur sui. Audite quod illis prestant: attendite quod irrideant: sicut imprudens et insipiens peribunt: et reliquunt alienis diuitias suas. Quare dixit alienis: Quia nihil eis prodesse possunt. Et tamen in quo sibi videtur prodesse. Et sepulchra eorum domus eorum in eternum. Nam quia ista structa sunt sepulchra: domus sunt pulchra. Nam plerumque audis diuites dicere: habeo marmoratam domum quam relicturus sum: et non cogito mihi eternam domum ubi spero. Qui cogitat sibi memoriam marmoratam aut sculptam facere: quasi de domo eterna cogitat: quasi ibi manebat ille diues. Si ibi maneret: non arderet apud inferos. Ubi maneat spiritus male agens: non ubi ponatur corpus mortale cogitandum est: sed domus eorum sepulchra eorum in eternum. Tabernacula eorum in generatione et generatione: Tabernacula in quibus temporaliter manserunt: domus in quibus quasi in eternum manebunt: id est sepulchra. Tabernacula cum suis dimittunt ubi manebant cum uiuerent: transierunt quasi ad domum eternam ad sepulchra. Quid illis prosunt tabernacula eorum in generatione et generatione: Nam generatio et generatio puta filij sunt: nepotes erunt et nepotes: quod faciunt: Quid prosunt tabernacula eorum: Quid: Audi. Inuocabant nomina eorum in terris ipsorum: Quid est hoc? Tollunt panem et merum ad sepulchra: et inuocant ibi nomina mortuorum. Putas quantum inuocatum est nomen illius diuitis: postea quasi inebriabant se homines in memoria ipsius: nec descendeat una gutta super linguam ipsius ardentem: Uentri suo seruiunt homines: non spiritibus suorum. Ad spiritus mortuorum suorum non peruenit: nisi quod secum uinum fecerunt: Si autem uinum non secum fecerit: ad mortuos nihil peruenit. Sed quod

faciunt illi: Soli inuocabant nomina eorum in terris ipsorum. Et homo cum in honore esset non intellexit: comparatus est iumentis insensatis: et similis factus est illis. Quod insultatum est hominibus qui non intellexerunt quod facerent de diuitijs cum uiuerent: et putarent se beatos futuros: quasi si haberent memoriam marmoratam: quasi eternam domum: et si sui quibus reliquissent substantiam suam inuocabant nomina eorum in terris ipsorum. Beuerunt autem contra preparare sibi domum eternam in bonis operibus: preparare sibi vitam immortalis: mittere ante se sumptus: sequi opera sua: attendere comitem egentem: dare ei cum qui ambulat: non continere christum ante ianuam ulcerosum qui dixit: Cum uni ex minimis meis fecistis: mihi fecistis. Quia ergo non intellexit homo in honore positus. Quid est in honore positus? Factus ad imaginem et similitudinem dei: homo prelatum iumentis. Non enim fecit deus sic hominem: quod fecit iumentum: sed fecit deus hominem cui seruiret iumenta. Nunquid eius uerbum et non intellectus? Ille autem non intellexit. Et quod factus erat ad imaginem dei: comparatus est iumentis insensatis: et similis factus est illis. Unum alibi dicit: Nolite esse sicut equus et mulus: quibus non est intellectus. **H**ec uia eorum scandalum ipsis: Ipsis sit scandalum non tibi. Quia autem erit et tibi: Si putes quod beati sunt tales: Si intelligas quod non sunt beati: ipsis erit scandalum uia ipsorum non christo: non corpori eius: non membris eius. Et postea in ore suo benedicet. Quid est postea in ore suo benedicet? Cum facti fuerint tales ut non querant nisi bona temporalia: sunt hypocrite: et quando benedicunt deum: labijs benedicunt non corde. Tales facti christiani: quando illis laudatur uita eterna: et dicit illis preceptores diuitiarum esse debere in nomine christi: torquent in corde suo. Et si non audent in facie ne erubescant ab hominibus aut nec corripiantur: in corde id faciunt et prestant: et remanet eis in ore benedictio et in corde maledictio. Et postea in ore suo benedicet. Longum est ut psalmum finiamus: sufficiat caritati uere quod audistis interim hodie: cras quod domino placuerit audietis.

Sermo secundus de secunda parte psalmi.

Hesterno die cepto psalmo terminus debebat sic meminisse caritas uera. Perueneram autem usque ad istum versum ubi designat spiritus dei homines non attendentes nisi ad preterita: secularia: terrena. Et in posterum post hanc vitam nihil cogitantes: neque ullam felicitatem esse arbitrantes: nisi diuiti-

Alia lra. t illozum.

Alia lra. t progentie z progentie.

Alia lra. t Inuocauerit. t sua. t suis.

Alia lra. t insipientib.

Alia lra. t illozum.

Alia lra. t coplacibit.

rias et honores huius seculi: et transitoria felicitate. Post obitum autem suum non attendentes: nisi quemadmodum eis precurent funera poposa: et sepeliuntur in monumentis opere mirabili extructis: et innocenti nomina eorum in terris ipsorum a domibus eorum. Non autem sibi comparant ubi spiritus sit post hanc vitam: Stulti: non tremiscetis voce christi dicentis: Stulte hac nocte auferet anima tua a te: et qui precepisti cui erunt: Nec attendentes post epulas quotidianas splendidas: et purpuram et byssum: diuites damnatum ad tormenta in infernum: et post labores et vlcera et famem pauperem requescentem in sinu abrae. Ista non curantes: sed attendentes ad id quod presens est: et post hanc mortem non puidetes nisi quemadmodum nomen eorum quod reprobat in celo inuocet in terra. Describens ergo tales spiritus tussit aut. **Hec via ipsorum scandalum ipsis et postea in ore suo benedicet.** Sic dicit dominus Iesus christus de quibusdam qui primo accedunt ad fidem mundati verbo dei et exorcismus in nomine christi: ut accipiant gratiam dei ut baptisentur: et postea redeuntes ad peiora mala quam antea commiserant: sicut illi inquit postiora deteriora poribus. Hoc petrus apostolus: **Bis autem: et erunt posteriora inquit illi homines peiora quam erant peiora: Quare? Quia primo vel aptus paganus erat: postea pallescit nomine christiano: sub velamine religionis occultus malus est: et fit deterior: quia occultus est: sic autem et postea in ore suo benedicet: id est nomen dei et nomen christi audis in labiis: in corde non inuenis: de quo dicitur est: Spiritus iste labiis me honorat: cor autem eorum longe est a me. Hucusque ergo psalmus tractatus erat. Beide sic incipiunt versus: hodie discutiedum atque tractandi. **Sic oues in inferno posite mors pastor est eis. Quibus? Illis quorum via scandalum ipsis. Quibus? Illis qui presentia sola attendunt: dum futura non cogitant. Illis qui vitam non putant nisi istam quam mors dicenda est. Non igitur imerito tanquam oues in inferno mortem habent pastorem. Quid est mortem habent pastorem? Mors enim aliqua res est: aut aliqua potestas est. Mors nempe sepatio est anime a corpore. Mors equidem quam timet homines sepatio est anime a corpore. Mors autem vera quam non timent homines sepatio est anime a deo. Et plerumque cum timet homines istam quam sepat anime a corpore: incidunt in illam ubi anima sepat a deo. Hec est ergo mors. Quomodo autem mors pastor est illis? Si vita christus est: mors diabolus. Habemus autem multis locis in scriptura: quod vita est christus: mors autem diabolus est: non quod ipse mors est: sed quod per illum mors. Siue enim illa in qua lapsus****

est Adama ipse persuasione homini appinata est: siue ista in qua sepat anima a corpore: ipsum habet auctorem: qui primo per superbiam cades: inuidit statim: et morti inuisibili detecit stantem: ut etiam morte visibili perderet. Ad eum pertinentes pastor mortem habet. Nos autem qui de futura immortalitate cogitamus: et non sine causa in fronte signum crucis christi portamus: non habemus pastorem nisi vitam. Infidelium pastor mors: fidelium pastor vita. Si ergo in inferno sunt oues quibus pastor mors est: in celo sunt oues quibus pastor vita est. Quid igitur? Ita in celo sumus? In celo sumus fide. Si ergo in celo: ubi sursum cor: Si non in celo: ubi est quod apostolus Paulus dicit: **Non enim conuersatio in celis est: Corpe ambulamus in terra: corde habitamus in celo. Habitamus ibi: si illuc aliquid mittimus quod ibi nos teneat. Nemo enim habitat corde: nisi vnum cogitat. Unde autem cogitat ubi thesaurizat. Thesaurizauit in terra: cor ipsius a terra non recedit: thesaurizauit in celo: cor ipsius de celo non descendit: dominus apte dicente: Ubi est thesaurus tuus: illic et cor tuum erit. Isti ergo quibus mors pastor est: vident florere ad tempus et iusti laborare. Sed querit: Quia non est adhuc. Quid est: non est? Non appareret merita iustorum: et quasi nota felicitas impiorum. Tandem videtur herba letior quam arbor: quam diu hyems est. Herba enim per hyemem viget: arbor per hyemem quasi arida est. Cum sol exierit feruentior tempore est: arbor que per hyemem arida videbatur: explet folijs: profert fructus: herba autem arefcit. Gloriam honoris arboris: herba arida est: Sic et modo iusti laborant antequam veniat estas. Est vita in radice: nondum apparet in ramis. Radix autem nostra caritas est. Et quod ait apostolus: **Et sursum debeamus hinc radicem: ut vita sit pastor noster: quia habitatio nostra non debet recedere de celo: quod in hac terra debemus sicut mortui ambulare: ut supra viuere: infra mortui simus: non ut supra mortui: infra viuamus. Quia ergo non debet recedere vita nostra et cor nostrum desuper: quid ait apostolus: Mortui enim estis. Et ne timeas: vita vestra abscondita est: ait: cum christo in deo. Ecce ubi est radix nostra. Quando autem apparebit honor noster tanquam in folijs et fructibus: sequitur et dicit: **Cum christus apparuerit vita vestra tunc et vos cum illo apparebitis in gloria: et erit mane. Non modo non est mane. Tumeant modo superbi et diuites huius seculi: impij bonis insultent: infideles fidelibus et dicant: quod vobis predest: quod credidistis: Qui plus habetis: quod christum habetis: Respondeant fideles:******

Alia lra. et coplacebut.

Alia lra. et pascer eos.

Alia lra.
* eoz iusti in
maritino.

si vere fideles sūt: nox est nō dum videt qđ
tenemus. Nō quiescāt man^o i bonis ope-
rib^o. **U**bi alibi dī: In die tribulatōnis mee
deū exquisiui manibus meis: nocte coram
eo: et nō sum receptus. Apparebit labor nī
mane: et erit fructus mane: vt illi qui modo
laborāt: postea dominant: et illi q̄ modo se
iactant et supbiūt: postea subiciant. **Q**uid
em̄ sequit: Sic oues i inferno posite mors
pastor est eis. **E**t dominabunt^r eis
recti mane: **P**uto iam planū esse istum
vsum: quia plocuti sum^o: dominabunt eis
recti mane. **T**olera noctē: desidera mane:
ne putes qđ nox habet vitā: et mane nō ha-
bet vitam. **E**rgo q̄ dormit viuūt: et qui sur-
git non viuūt. **N**onne qui dormit morti si-
milior est: **E**t qui sunt qui dormiūt: Quos
excitat apostol^o Paulus: si tamē velint eui-
gilare. **Q**uibusdam enim dicit: Surge qui
dormis: et exurge a mortuis: et illuminabit te
christ^o. **Q**ui ḡ illuminant a christo: iā vigi-
lant: sed nō dū apparet fruct^o vigiliay. **N**ā
ne apparebit: id ē cū seculi hui^o icerta trāsi-
erit. **I**pa ē em̄ nox: nūc tibi vident qđ tene-
bre. **F**acit male: viuūt: floret: fret: honora^t.
Facit bñ rephendit: blasphemā: accusā:
laborat: terret: quasi tenebre sunt. **I**n radi-
ce aut vigor: fruct^o: opulētia: vita nō dū ē i
ramis: sed radix nō aruit: sicut arcescenti est:
sed tpus venit: vestit honore suo: secūda^t
fructib^o suis. **L**ūc illi de quib^o scriptū est:
vt non eos zelemus: **Q**uid em̄ de illis ait
psalm^o: **Q**ūm sicut fenū cito aresecēt: et sicut
olera prati cito cadent. **C**adēt cū videbūt
ad dexterā sanctos qđ^o insultauerūt laborā-
tibus: et dicēt intra se penitentiā agentes: s̄
penitētia sera et infructuosa. **Q**ui noluerūt
mō agere fructuosam: agent tūc infructuo-
sam. **Q**uid ḡ dicēt iam i penitētia infructu-
osa: **N**ī sunt qđ aliqui in risum habuim^o: et i
similitudinē impropertij. **V**erba dico libri
de sapiētia: cognoscūt q̄ ea solent audire.
Verba em̄ s̄ maloz futura qđ videbūt iu-
dicē: etiaz oēs fideles ad dexterā ei^o: et oēs
sanctos ei^o cū illo iudicātes: hoc habēt di-
cere: verba ipoz dicit scriptura. **N**ī sūt qđ
aliqui habuim^o in risum: et in similitudinē im-
propertij: nos insensati vitā illorū estima-
bamus insanā. **C**um em̄ ceperit deo qđsq̄
viuere: mūdum contemnere: iniurias suas
nolle vlscisci: nolle hic diuitias: nō hic que-
rere felicitatē terrenā: cōtemnere oīa: dñm
solum cogitare: viā christi nō deserere: non
solum a paganis dicit insanis: sed qđ ma-

gis dolendū est: quia et int^o multi dormiūt:
et vigilare nolūt: a suis christianis audiūt:
quid pateris: **F**ratres mei homini vinenti
sūt viam christi: qui dicit: **Q**uid pateris:
Putamus quid dicit: **H**oremus iudeos
quia dixerūt domino Iesu christo: demo-
nium habes: et quando audimus euange-
lio recitari: tundimus pectora nostra. **S**ce-
lera tam rem dixerunt iudei christo: demo-
nium habes. **A**ge tu christiane: quādo vi-
deris de corde hominis expulsū diabo-
lum: et inhabitare christū: et dicitis: quid pa-
teris: demoniū tibi videt habere. **V**ictum
est et de ipso domino qđ insaniret: quādo lo-
quebat^r verba que illi non caperēt. **V**ictū
est: insanit: demoniū habet: et tamen aliqui
euigilabant a somno: et dicebant: non sunt
ista verba demoniū habētis. **S**ic et modo
fratres qđ diu ista verba audiūt et gentes: et
qui inhabitāt orbem: et terrigenę et filij ho-
minū: et diues et paup: id est et qui p̄tinent
da Adam: et qui p̄tinet ad christū: **A**lij di-
cunt: demoniū habet: **A**lij dicūt: non sunt
verba demoniū habentis. **A**lij em̄ tenent
viam seculi: et ista ad tempus audiūt. **A**lij
nō frustra audiūt: sed faciūt qđ dictum est:
Auribus percipite qui habitatis orbē: et cur-
agūt ista incertus est fructus. **S**ed qui ma-
le agūt: et viā seculi eligūt: mors pastor est
eis. **Q**ui aut eligunt viā dei: vita pastor ē
eis. **T**emet ipa vita iudicatura: et damna-
tura cum pastore suo: eos quib^o dicit: **I**te
in ignē eternū qui p̄paratus est diabolo et
angelis eis. **I**lli autē quib^o insultatū est: et
qui irrisi sunt: quia credebant: audiant ab
ipā vita quā habēt pastore: **V**enite bene-
dicti patris mei: percipite regnū quod vobis
paratū est ab origine mūdi. **D**ominabunt
ḡ eis recti: nō modo: sed mane. **N**emo di-
cat: qđ sū christian^o: iperē iniqs: **Q**uis s̄
es noli festinare: dominaber^r: s̄ mane. **E**t
auxiliū eoz veterascet in inferno a
gloria eoz. **N**ō modo habēt gloriā: i infer-
no veterascēt. **Q**uid ē auxiliū eoz: **A**uxi-
liū de pecunia: auxiliū de amicis: auxiliū
de vtute sua: sed cū mortuus fuerit homo:
i illa die periet oēs cogitatiōes ei^o. **Q**uātā
visus est gloriā habere inter homines cum
viueret: tantā vetustatē et corruptionē sup-
plicioy hēbit cū mortu^o fuerit apđ inferos.
Verūtāmē deus redimet animā
meā: **V**idete vocē sperantis de futuro: ve-
rūtāmē de^o redimet animā meā. **F**orte vox
ē adhuc volētis liberari de p̄sura. **N**escio

quis in carcere est: dicit: deus redimet ani-
 m̄a meā: nescio q̄s in catena: deus redimet
 animā meā: nescio q̄s piculū panis in mari:
 iactatur fluctib⁹: ⁊ seuiētibus tempestatib⁹
 quid dicit: **Deus redimet animā meā.** Li-
 berari volūt ad istā vitā. **Nō ē aut̄ ista vox**
hui⁹. Audi qd sequit̄. **Deus redimet aīam**
meā. De manu inferni cui⁹ acceperit
me. Hanc redēptionē dicit quā chust⁹ iā
 in se ondit. **Bescēdit em̄ ad inferos: ⁊ ascē-**
dit in celū. **Qd̄ vidim⁹ i capite: inueniem⁹**
in corpore. **Qd̄ em̄ credim⁹ in capite: q̄ vi-**
derūt ipi nobis annūciauerūt: ⁊ p̄ ipos vi-
dem⁹: qz vnū corpus oēs sumus. Sed me-
 liores illi q̄ viderūt: nos deteriores quib⁹
 annūciatū est. Nam hoc dicit ip̄a vitā: ip̄e
 pastor noster. **Insultat em̄ cuidā discipulo**
suo dubitanti: ⁊ cicatrices palpare cupien-
ti. **Et cum palpasset cicatrices exclamauit**
dicens: Bñs meus ⁊ deus meus. **Uidens**
dubitantē discipulū: ⁊ intuens totū orbem
terraz crediturū: qz vidisti inq̄t credidisti:
beati qui non vident ⁊ credent. **Uerūtāmē**
deus redimet animā meaz de manu inferi
cū acceperit me. **Hic q̄ quid: Labor: p̄ssu-**
ra: tribulatio: tēptatio. **Nihil aliud speres.**
Ubi gaudiū: In spe futura. **Nā dicit apo-**
stol⁹: Semp̄ gaudētes. **In tantis tribula-**
tiōib⁹: semp̄ gaudētes: semp̄ tristes. **Semp̄**
gaudētes: qz ip̄e dixit: Quasi tristes: semp̄
autē gaudētes. **Tristitia nostra habet q̄si:**
gaudiū nostrū nō habet q̄si: qz in spe certa
est. **Quare tristitia n̄ra q̄si habet: Quia sic**
somnus trāsit: ⁊ dñabunt̄ recti mane. **Nō**
uit em̄ caritas vestra: quia qui somniū indi-
cat addit quasi: quasi dicebā: quasi loque-
bar: q̄si pr̄debat: q̄si equitabā: q̄si disputa-
bam. **Totū quasi: qz cū euigilauerit nō in-**
uenit qd̄ videbat. **Quasi thesaurū inuene-**
rā dicit medicus. **Si q̄si nō esset: medicus**
nō esset: sed qz q̄si erat: medicus est. **Itaqz**
mō q̄ ad leticias seculares oculos aperiūt
⁊ cor claudūt: trāsit quasi eoz: ⁊ venit vep̄
ipoz. **Quasi ipoz felicitas ē seculi: verum**
ipoz pena ē. **Nostri aut̄ q̄si tristitia ē: gau-**
diū nō est q̄si. **Nō em̄ ait apls: Quasi gau-**
dētes semp̄ autē tristes: aut q̄si tristes: ⁊ q̄si
gaudentes: sed ait: quasi tristes: semp̄ autē
gaudētes. **Sicut egeni: et ibi sicut p̄ q̄si po-**
suit. **Mltos aut̄ ditates: et cū hoc diceret:**
nihil habebat aplus. **Oīa sua dimiserat:**
diuitias nullas possidebat. **Et qd̄ secutus**
ait: Quasi nihil habētes: ⁊ ip̄m nihil habe-
re apli quasi erat. **Et oīa possidētes: ibi nō**

dixit quasi. **Quasi egebat: non aut̄ quasi: s̄**
vere mltos ditabat. **Quasi nihil habebat:**
nō aut̄ quasi: sed omnia possidebat. **Unde**
vere oīa possidebat: Quia omniū creatori
adherebat. **Uerūtāmē inq̄t: deus redimet**
animā meā d̄ manu inferi cū acceperit me.
Quid igit̄: Quid h̄ volūt florere: Tu visu-
rus es hoīem florentē malū: ⁊ forte tituba-
būt pedes tui: ⁊ dicitur⁹ es in aīa tua: Be-
ego noui facta huius bonis: q̄ scelera fecit
iste homo: ⁊ ecce floret: terret: domiat: ex-
tollit: caput illi nō dolet: nihil in domo ei⁹
diminutū est: ⁊ timebis: qz credidisti: ⁊ for-
te dicet cor tuū: me miserū puto: sine causa
credidi: deus nō respicit res hūanas. **Ex-**
citāt ergo nos deus: Et quid dicit: Ne
timueris cū diues factus fuerit ho-
mo: Quare em̄ timebas: qz diues fact⁹ est
homo: Timebas ne sine causa crederes:
ne forte pdidisses laborē fidei tue: et spem
cōuersionis tue: quia forte incurrit tibi lu-
crū cum fraude: ⁊ potuisti facere ip̄m lucrū
cum fraude: diues esse ⁊ nō laborare: ⁊ at-
tendens quid minatus est deus: tempera-
sti a fraude ⁊ p̄tempisti lucrū. **Uides aliū**
fecisse lucrū de fraude ⁊ nihil mali pati: ⁊ tū
mes esse bonus. **Ne timueris ait tibi spirit⁹**
dei: cū diues factus fuerit homo. **Oculos**
nō vis habere nisi i p̄sentia: futura p̄misit
qui resurrexit: pacē in hac terra ⁊ requiē nō
p̄misit. **Omnis homo requiē querit: bonā**
rem querit: sed non in regione sua illā q̄rit.
Nō est pax i hac vita: in celo nobis p̄mis-
sum ē qd̄ in terra querim⁹. **In futuro secu-**
lo p̄missum ē: qd̄ i isto seculo querim⁹. **Ne**
timueri cū diues fact⁹ fuerit homo. **Et cū**
multiplicata fuerit gloria domus
eius. **Quare ne timueris: Quoniam**
nō cū moriet̄ accipiet̄ hec oīa: U-
des uiuentē: cogita morientē. **Quid h̄ ha-**
beat attendis: qd̄ secū tollat attēde. **Quid**
secū tollit: Multū auri habet: multū argē-
ti habet: multū predioz mancipioz. **Ado-**
ritur: remanēt illa: nescit quib⁹. **Et si em̄ di-**
mittit quibus vult: nō seruat quibus vult.
Mlti em̄ ⁊ non sibi dimissa acquisierūt: ⁊
multi sibi dimissa pdiderūt. **Remanēt em̄**
illa oīa: ⁊ tulit secū. **Quid: Forte dic̄ aliq̄s.**
Illud secum tollit vnde inuoluit: et quod
illi erogatur ad p̄ciosum et marmoratū se-
pulchrū ad instruendā memoriā: hoc secū
tollit. **Ego nec hoc dico.** **Exhibent̄ enim**
ista non sentienti. **Si dormientē ⁊ non vi-**
gilantem ornes: in lecto secum illa habet.

Alia lra.
 † interierit.
 † sumet.
 † nō habet.

forte ornamenta insunt in corpore iacens: et forte ille i somnis in pannis se videt. Quod sentit ei plus est: quod non sentit: Quod est et illud cuius euigilauerit non erit: tamen dormienti magis illud erat quod in somnis videbat: quod illud quod non sentiebat. Quid ergo fratres dicant sibi homines: Eroget ad mortem meam: quare dimitto heredes meos diuites? Multa habebunt de meo: habeam et ego aliquid de meo in corpore meo. Quid habebit corpus mortuum? Quid habebit caro putrescens? Quid habebit caro non sentiens? Si aliquid habuit diues ille cuius lingua siccauerat: tunc habet homo aliquid de suo. Fratres: numquid sic legimus in euangelio: quod diues ille cuius olofericis et byssinis tegumentis apparebat in igne? Numquid qualis erat in epulis ad mesam: talis erat et apud inferos: cum sitiret et stillam desideraret? Non ibi erant illa omnia. Non ergo secum accipit homo omnia: nec quod tollit sepultura: tollit secum mortuus. Tibi enim sensus ibi homo: ubi nullus sensus non est homo. Facet vas quod continebat hominem: domum que habebat hominem: corpus dicam? spiritum dicamus habitatorum domus. Spiritus torquetur apud inferos: quid illi prodest: quia corpus iacet in cinnamomum et aromatibus conditum: inuolutum preciosis linteis: Tanquam si dominus domus mittatur in exilium: et tu omnes parietes ipsius. Ille in exilio eget et fame deficit: vix sibi vnam cellam inuenit ubi somnum capiat: et tu dicis felix est. Nam ornata est domus illius. Quis te non aut iocari: aut insanire arbitretur? Ornas corpus: torquet spiritus. Vnde aliquid spiritui: et dedisti aliquid mortuo. Sed quid illi dabis: quoniam vnam guttam desiderauit et non accepit: Hic enim contempsit mittere ante se aliquid. Quare contempsit? Quia hec via eorum scandalum est illis. Non putauit vitam nisi presentem: non cogitauit nisi quemadmodum preciosis vestibus obuolutus sepeliret. Ablata est ab illo anima eius: sicut dominus dicit: Stulte hac nocte auferet anima tua: et que preparasti tui erunt: Et impletum est in illo quod iste presens dicit: Ne timueris cum diues factus fuerit homo et cuius multiplicata fuerit gloria domus eius: quoniam non cum morietur accipiet hec omnia. Neque scilicet descendit cum eo gloria domus eius. Quoniam anima eius in vita ipsius benediceat: Intendat caritas vestra: quoniam anima eius in vita ipsius benediceat. Quod diu vixit: bene sibi fecit. Hoc dicunt omnes: sed falso dicunt. Benedictio est ab animo benedicens: non

Alia lra.
et non habet
Alia lra.
et Quia.

ab ipsa vanitate. Quid enim dicis tui? Quia manducauit et bibit: quod fecit quod voluit: quoniam splendide epulatur est: ideo secum fecit bene. Ego dico: fecit secum male: non ego dico: sed christus fecit secum male. Etenim diues ille quoniam quotidie epulabatur splendide: bene secum facere putabat: cuius autem cepit ardere apud inferos: tunc inuentum est male: quod putabat bene. Quod enim manducauerat apud superos hoc digerebat apud inferos. Iniquitatem dico fratres quam epulabatur. Manducabat preciosas epulas ore carnis: ore cordis manducabat iniquitatem. Quod apud superos ore cordis manducabat: hoc apud inferos in illis supplicijs digerebat. Et quidem temporaliter manducauerat: in eternum male digerebat. Manducaat ergo iniquitas. Forte aliquis dicit: Quid est quod loquitur: manducaat iniquitas? Non ego dico: audi scripturam. Sicut vna acerba dentibus veratio est: et fumus oculis: sic iniquitas ventibus ea. Qui manducauerit enim iniquitatem: id est qui libenter habuerit iniquitatem: non poterit manducare iusticiam. Panis enim iusticia est. Quis est panis? Ego sum panis viuus: qui de celo descendi. Ipse est panis cordis nostri. Quod qui manducat ore corporis viuas acerbis obrigescit et obstupescit dentes eius: et minus idoneus fit ad manducandum panem: et remanet illi laudare quod videt: et manducare non posse: sic et qui iniquitate usus est: et pastus peccatis in corde: incipit non posse manducare panem: laudat verbum dei: et non facit. Vnde non facit: Quia cuius cepit facere laborat. Quod sentimus laborare dentes pro viuas acerbis cum ceperimus panem manducare? Sed quod faciunt illi quibus obstupuerunt dentes: Temperant se aliquantum ab viuis acerbis: et redeunt dentes ad stabilitatem suam et incubunt panem: sic et nos laudamus iusticiam. Sed si nos volumus manducare iusticiam: temperemus nos ab iniquitatibus: et nasci in corde: non solum delectatio laudandi iusticiam: sed etiam facilitas manducandi. Nam si dicit christus: de nouit: quod delectat me: sed non possit facere: quassatos dentes habet: diu manducauit iniquitatem. Ergo et iusticia manducaat. Si non manducaat: non diceret dominus: Beati qui esuriunt et sitiunt iusticiam. Ergo: quoniam anima illi in vita ipsius benedicetur: in morte torquetur. Confitebit tibi cuius benefeceris ei. Attendite et pascimini: hereat in cordibus vestris: manducate et videte tales: et nolite esse tales: caute et talia verba. Confitebit tibi cuius benefeceris ei. Quia multi sunt christiani fratres

q̄ tūc deo gr̄as agūt: q̄n illis accidit lucrū:
 b̄ ē: p̄fitebit tibi cū b̄nfecerit ei: laudabit te:
 dicet: v̄e q̄ tu es de' me': liberavit me d' car
 cere: et p̄fitebor illi. Venit illi lucrū cōfitef:
 venit hereditas cōfitef: panē damnū blas
 phemat. Qualis filius es: quia q̄n te pater
 emēdat: tūc tibi displicet: Non emēdaret:
 nisi displiceres: aut si sic displiceres vt odif
 set: nō ille te emēdaret. **B**ias age ergo emē
 datori: vt accipias hereditatē a deo qui te
 emēdat. Erudiris cū emēdaris: sed mult
 tum emēdat: q̄ magnū est qd̄ habes acci
 pere. **N**ā si appendas qd̄ emēdaris cū eo
 qd̄ acceptur' es: inuenies: quia nihil ē qd̄
 emēdaris. **A**p̄ls Paul' b̄ dicit: Etenī qd̄
 ad p̄sens est tēporale leue tribulatiōis n̄re:
 iuxta incredibile modū eterne glorie pon
 dus operat' in nobis. Sed q̄n: **N**ō respici
 entib' inq̄t q̄ vident: s̄ que nō vident: non
 q̄ tp̄alia: sed q̄ eterna. Que em̄ vident tem
 poralia sūt: q̄ aut nō vident et̄na. **E**t itez.
Nō sunt cōdigne passiōes hui' tp̄is: ad fu
 turā gloriā q̄ reuelabit' i nobis. Quid q̄ est
 quod pateris: Sed semp pateris cōcedo:
 ex quo natus es p̄ oēs etates tuas: vsq̄ ad
 senectā tuam: quousq̄ morieris: puta q̄ b̄
 pateris qd̄ est passus Job. Quod ille pas
 sus est aliquot dieb': aliquis patiat' ab ip̄a
 infantia. **N**ō pateris trāsīt: finit: qd̄ acce
 ptur' es finē nō habebit. **N**olo iam eques
 penā cū premio: tēporale equa eternitati si
 potes. **C**ōfitebit tibi cū b̄nfeceris ei. **N**oli
 te esse tales fratres: videte q̄ p̄pterea dici
 mus hec: p̄pterea cantam': p̄pterea tracta
 tur: p̄pterea sudat. **N**olite facē ista: nego
 cia v̄ra vos p̄bant. Aliq̄n in negotio v̄ro
 auditis verū et blasphematis: ecclesiā blas
 phematis. **Q**uare: Quia christiani estis.
Si sic est: duco me in pte Bonati: pagan'
 volo esse. **Q**uare: Quia momordisti panē
 et dolent dentes. **Q**ū videbas ip̄m panem
 laudabas: cepisti māducare et dolēt dētes:
 id est q̄n audiebas sermonē dei collauda
 bas: cum tibi dicif: fac hoc: blasphemas.
Noli sic velle: hoc dic: bon' ē panis: s̄ ego
 nō possum illū māducare. **N**ūc aut si oeu
 lis vides laudas: cū ceperis dentes p̄mere
 dicif: mal' ē panis iste. **E**t q̄lis ē ille qui illū
 fecit: Ita fit vt cōfitearis deū: q̄n tibi b̄nife
 cit deus: et mētians q̄n cantas: b̄ndicā do
 minū in omni tpe semp laus ei' i ore meo.
Exigif de corde tuo cātatio labioꝝ tuozū:
 cantasti in ecclesia: benedicā d̄m in omni
 tpe. **Q**uō in omni tpe: Si omni tpe lucrū:

omni tpe benedicif. Si aliq̄n ē damnū nō
 benedicif: s̄ blasphemaf. **C**erte q̄ nō b̄ndi
 cis in oī tpe: certe q̄ nō semp laus ei' in ore
 tuo est: eris talis qualē mō descripsit. **C**ōn
 fitebit tibi cū b̄nfeceris ei. **I**ntroibit
 vsq̄ in p̄genes patrū suozū: **I**d est
 imitabit' patres suos: q̄a iniqui quō sunt:
 nō habēt fratres vel p̄res: **A**ntiqui inq̄ pa
 tres sunt p̄sentū: et mō q̄ iniqui sūt: patres
 sunt posteriorū inq̄rū: quō p̄res iustoz an
 tiqui iusti p̄res sūt iustoz: quō et q̄ mō sunt
 p̄res: sunt eoz q̄ futuri erūt. **O**stēdere vo
 luit sp̄s sanct': q̄ nō est mala eq̄tas: q̄n ad
 illā murmurat: s̄ hi ab origine vsq̄ ad p̄ge
 niē patrū suoz: patrē suū habēt. **B**uos ge
 nuit **A**dā: et in vno inq̄tas: et i vno iusticia.
Inq̄tas in **C**ayn: iusticia i **A**bel. **P**reua
 luisse videt' inq̄tas sup iusticiā: q̄ occidit
Cayn iniustus **A**bel iustū innocentē. **N**ū
 quid manet? Sed d̄fiabunt eis recti mane.
Veniet mane: et videbit' vbi sit **A**bel: et vbi
Cayn. **S**ic oēs q̄ s̄m **C**ayn: et sic oēs q̄ s̄m
Abel vsq̄ i finē secl'i. **I**ntroibit vsq̄ i p̄ge
 nies patrū suoz: **A**sq̄ in eternū nō vi
 debet lumē. **Q**uia et hic cū esset in tene
 bus erat gaudēs falsis bonis: et nō amans
 bona vera: et iō hinc ad tartarū ibit: a tene
 bus somnioꝝ excipiet' eū tenebre tormēto
 rū. **E**rgo vsq̄ in eternū nō videbit lumen.
Sed q̄re b̄: **Q**d posuit in medio psalmo: b̄
 et in fine. **H**omo cū in honore esset
 nō intellexit: comparat' ē iumētis
 insensatis: et filis fact' ē illis. **V**os
 aut fr̄es cōsiderate vos homines factos ad
 imaginem et similitudineꝝ dei. **I**mago dei in
 tus ē: nō est i corpe: nō est in aurib' istis q̄s
 videtis: et oculis: et narib': et palato: et mani
 bus et pedib': sed ē facta mens vbi ē intel
 lectus: vbi ē mens: vbi ratio inuigilāde ve
 ritatis: vbi ē fides: vbi ē spes v̄ra: vbi cari
 tas v̄ra: **I**bi h̄z de' imaginē suā: v̄l ibi intel
 ligitis et videt': q̄ ista trāsēūt: q̄ sic dixit in
 alio psalmo: **Q**ū i imagine abulet hō: tñ
 vane p̄turbabit: thesaurizat et nescit cui cō
 gregabit ea. **N**ō turbemū q̄ q̄liacūq̄ s̄ ista
 trāsitoria sūt: si hoies estis in honore positi
 et intelligit'. **N**ā si hoies i honore positi nō
 intelligit': cōpamī iumētis insensat': et filis
 efficiamī ill'. **E**xplicit Trac. de ps. XLVIII.
Incipit Trac. de ps. XLIX. **P**refatio
Quantū nobis valeat sermo dei ad
 correctiōꝝ vite et̄ne: et ad sperāda
 p̄mia ei': penasq̄ metuēdas: vnus
 q̄sq̄ in se mettal: et p̄sciētā suā ante oculos

Alia lra.
 t insipientibus.

eius sine dolo ponat: ne sibi blandiatur in tanto piculo: quoniam et ipse dominus deus noster: videtis quod nulli blandit: et si consolatur nos promittendo bona sua: et confirmando spem nostram: male viventibus tamen et contemnibus verbum suum omnino non parcat. Interrogat se unusquisque cum tempore est: et videat ubi sit: et aut perseveret in bono: aut mutetur a malo. Sicut enim dicit in hoc psalmo: Non quicumque homo: aut quicumque angelus: sed

Expositio psalmi.

Alia Ista
Et

Deus deorum dominus locutus est. Loquendo autem quod egit: Vocavit terram. A solis ortu usque ad occasum: Qui vocavit terram a solis ortu usque ad occasum: dominus noster et salvator est Jesus christus: verbum caro factum est ut habitaret in nobis. Dominus ergo noster Jesus christus deus deorum est: quod per ipsum facta sunt omnia: et sine ipso factum est nihil. Verbum dei: si deus est: utique deus deorum est. Utrum autem sit deus: euangelium respondet: In principio erat verbum: et verbum erat apud deum: et deus erat verbum. Et si omnia per ipsum facta sunt: sicut consequenter dicit: et deus si qui facti sunt: per ipsum facti sunt. Unus enim deus non factus: et verus deus ipse solus. Ipse autem solus deus: pater et filius et spiritus sanctus: unus deus. Bis ergo quorum deus verus est: qui sunt aut ubi sunt: dicit alius psalmus. Beatus stetit in synagoga deorum: in medio autem deos discernit. Adhuc nescimus ne forte deus aliqui in celo congregati sunt: et in eorum congregatione: hoc est enim in synagoga stetit deus discernere illos. Videte in eodem psalmo quibus dicat: Ego dixi deus estis: et filii excelsi omnes. Vos autem ut homines moriemini: et sicut unus ex principibus cadetis. Manifestum est ergo: quod homines dixit deos: ex gratia sua deificatos: non de substantia sua natos. Ille enim iustificat qui per semetipsum non ex alio iustus est: et ipse deificat qui per seipsum non alteri participatione deus est. Qui autem iustificat: ipse deificat: quod iustificando filios dei facit. Bedit enim eis patres filios dei fieri. Si filii dei facti sumus: et deus facti sumus: sed hoc gratia est adoptionis: non nature generatis. Unicus enim dei filius deus: et cum patre unus deus: dominus et salvator noster Jesus christus: in principio erat verbum: et verbum erat apud deum: verbum deus. Ceteri qui sunt deus gratia ipsi sunt: non de substantia eius nascuntur ut hoc sunt quod ille: sed ut per beneficium perveniant ad eum: et sint coheredes christi. Quanta enim caritas est in illo herede: ut voluerit

habere coheredes. Quis enim avarus homo velit habere coheredes: Sed et qui invenit vellet: dividet cum eis hereditatem: minus habens ipse dividens quam si solus possideret. Hereditas autem in qua coheredes christi sumus: non minus copia possessorum: nec sit angustior numerositate coheredum: sed tanta est multis quanta paucis: tanta singulis quanta omnibus. Videte inquit apostolus: quale dilectionem nobis dedit deus. ut filii dei vocemur et simus: Et in alio loco: Dilectissimi filii dei sumus: et nondum apparuit: quid erimus. Ergo sumus in spe: nondum in re. Scimus autem inquit: quoniam cum apparuerit: similes ei erimus: quoniam videbimus eum sicuti est. Unicus similis nascendo: nos similes vivendo. Non enim ita similes ut ille qui hoc est quod ille a quo genitus est. Nos enim similes non equales: ille quia equalis: ideo similis. Audiamus qui sunt deus facti iustificati: quia filii dei dicuntur: et deus qui non sunt deus: quibus ille deus deorum terribilis est. Sicut enim alius psalmus: Terribilis est super omnes deos. Et quasi quereretur: quos deos: quoniam deus gentium demonia. Bis gentium demonia terribilis: deus a se factus filius amabilis. Proinde confidentes maiestatem dei utrosque invenio: et demonia confessi sunt christum. Tu es christus filius dei vivi: dixit Petrus. Scimus qui sis: tu es filius dei: dixerunt demones. Parum audio confessionem: sed non parem invenio dilectionem: imo vobis hic dilectionem: ibi timorem. Quibus ergo amabilis filii sunt: quibus terribilis filii non sunt. Quibus amabilis deos illos fecit: quibus terribilis non esse deos convincit. Hi enim deus sunt: illi deus putant. Hos deos facit veritas: illos error existimat. Beatus ergo deorum dominus locutus est. Locutus est multis modis: Per angelos ipse locutus est: per prophetas ipse locutus est: per os prophetarum locutus est ipse: per apostolos suos ipse locutus est: per fideles suos ipse loquitur: per humanitatem nostram cum aliquid verum dicimus: ipse loquitur. Videte itaque loquendo multipliciter: multis modis per multa vasa: per multa organa: ipse tamen sonat ubique tangendo: modificando: inspirando. Videte quid egerit. Locutus est enim et vocavit terram. Quam terram: An forte africam propter eos qui dicunt: ecclesia christi pars Bonati est. Solas quidem africam non vocavit: sed et africam non separavit. Qui enim vocavit terram a solis ortu usque ad occasum: nullas reliquit partes quas non vocaverit

in sua vocatione et africam iuenit. Gaudeat in unitate: non supbiat in diuisione. **Benedicim⁹**: quia vox dei deorum: et in africa venit: non in africa remansit. Vocauit enim terram a solis ortu usque ad occasum. Non est ubi lateant insidie hereticorum: non habent in qua se umbra falsitatis abscondat. Nec enim est qui se abscondat a calore eius. **Qui terram vocauit**: et totam terram vocauit. **Qui terram vocauit**: tantam vocauit quam fabricauit. **Quid mihi exurgunt pseudo christi et pseudo prophete**: **Quid est quod me verbis captiosis illaqueare molunt dicentes**: **Ecce hic est christus**: ecce illic est: **Non audio ostendentes partes**: deus deorum totum mihi ostendit: qui vocauit terram a solis ortu usque ad occasum: totum redemit: partes autem id est calumniantes condemnauit. Sed audieram a solis ortu usque ad occasum vocauit terram. **Unde cepit vocare quod vocauit**: **Et hoc audite**. **Ex syon species decoris eius**. **Certe recordat psalmus euangelio dicenti**: **Per omnes gentes incipientibus ab hierusalem**. **Audi per omnes gentes**: vocauit terram a solis ortu usque ad occasum. **Audi incipientibus ab hierusalem**: ex syon species decoris eius. **Ergo vocauit terram a solis ortu usque ad occasum**: concordat verbis domini dicens: **Sportebat christum pati**: et resurgere a mortuis tertia die: et predicari in nomine eius penitentiam et remissionem peccatorum per omnes gentes. **Omnes enim gentes**: a solis ortu usque ad occasum. **Quod uox ex syon species decoris eius**: quod inde cepit decus euangelij eius: quod inde annunciarum cepit speciosus forma pre filiis hominum: concordat verbis domini dicens: **Incipientibus ab hierusalem**. **Cocinunt noua veteribus**: vetera nouis. **Sicut ad inuicem seraphin duo**: **Sanctus sanctus sanctus dominus deus sabaoth**. **Hec consonant duo testamenta**: et unam uocem habent duo testamenta: audiat uox cocinuentium testamentorum: non calumniantium exheredatorum. **Sicut ergo ista deus deorum**: vocauit terram a solis ortu usque ad occasum: ex syon procedente specie sua. **Ibi enim erant discipuli qui acceperunt spiritum sanctum quinquagesimo post resurrectionem eius die missum de celo**. **Unde euangelium**: inde predicatio: inde impletur orbis terrarum: et hoc in gratia fidei. **Non cum ipse dominus uenisset**: quia passurus uenit: **occultus uenit**: et cum esset fortis in se: infirmus in carne apparuit. **Sportebat eum uideri ut non intelligeret**: **ptemini ut occideret**. **Erat glie**

species in diuinitate: sed hec latebat in carne. **Si enim cognouissent**: nunquam dominum glorie crucifixissent. **Sic ergo inter iudeos**: sic inter inimicos ambulauit occultus: mira facies: mala patiens: donec suspenderet in ligno: uideretque pedentem iudei magis magisque teneret: et ante crucem caput agitates diceret: **Si filius dei est**: descendat de cruce. **Occultus ergo erat deus deorum**: et uoces edebat magis ex compassione nostra: quam ex maiestate sua. **Utrum enim ille uoces nisi ex nobis assumpserit**: **Deus deus meus** ut quod me dereliquisti: **Quia autem pater filium dereliquit**: aut filius patrem: **Nonne unus deus filius et pater**: **Nonne uerissimus**: ego et pater unum sumus: **Utrum ergo deus deus meus** ut quod me dereliquisti: nisi quia in carne infirmitatis agnoscebat uox peccatoris: **Qui enim suscepit similitudinem carnis peccati**: cur non susciperet similitudinem uocis peccati: **Occultus ergo deus deorum**: et cum inter homines ambulauit: et cum esuriuit et sitiuit: et cum fatigatus sedit: et cum lassato corpore dormiuit: et cum apprehensus: et cum flagellatus: et cum ante iudicem positus: et cum supbienti respondit: **Non haberes in me potestatem**: nisi data tibi fuisset desuper: et quod ductus ad victimam coram tondente se non aperuit os suum: et quod crucifixus: et quod sepultus: semper occultus deus deorum. **Quid postquam resurrexit**: **Admirati discipuli**: et primo non crediderunt: donec tangeret atque palparet: **Et caro resurrexerat**: quia caro mortua erat: **Diuinitas que mori si poterat**: adhuc etiam in carne resurgens latebat. **Uideri forma potuit**: teneri membra: palpari cicatrices: **uermum per quod facta sunt omnia**: quos uidet: **quis tenet**: **quis palpat**: **Et tamen**: **uermum caro factum est**: et habitauit in nobis: **Et qui tenebat hominem Thomas intelligebat** ut poterat deum. **Palpatis enim cicatricibus exclamauit**: **Domine meus** et deus meus. **Ostendebat tamen dominus eam formam**: eamque carnes quam in cruce uiderat: que in sepultura posita fuerat. **Fuit enim eis quadraginta dies**: impijs iudeis non se demonstrauit. **Illis demonstrauit se** qui in eum crediderant antequam crucifigeret: ut quos crucifixus dimiserat titubantes: resurgens faceret fortes. **Beinde quadagesimo die commendans ecclesiam suam**: id est uocatum terram a solis ortu usque ad occasum: ne haberet excusationem quam uolunt in scismate deperire: ascendit in celum: dicens eis: **Eritis mihi testes in hierusalem**: **et in tota iudea**: et

niteat cū fructo est penitēdi: mō adhibeat ad radices arboris cophin^o stercoreis: id ē cordis luct^o z lachrymar: ne veniat vēr^o z radicez. Cū enī eradicauerit: iā ignis expectat. Adō z si fracti sūt rami: pnt rursus in feri: Lūc oīs arbor q̄ nō facit fructū bonū excidet z in ignē mittet. Ignis in conspectu eius ardebit. Et in circuitu eius tempestas valida. Valida tempestas ventilatura tā magnā aerā. Hac tēpestate: erit illa ventilatio qua separabit a sanctis oē immū dū: a fidelib^o oīs simulatio: a pijs z tremētib^o verbū dei: oīs cōtēptor z supbus. Adodo enī mixtura quedā iacet a solis ortu vsq; ad occasum. Videam^o q̄ quō faciet qui ventur^o ē tēpestate illa: qd̄ facturus: q̄ erit in circuitu ei^o ptās valida. Proculdubio ista tēpestas quādā separationem factura ē. Ista est illa separatio quā nō expectauerūt: qui anteq; ad lit^o venirent retia diruperūt. In illa vero separatione fit quedā maloz z bonoz distinctio. Alij sūt enī sequētes nūc christū: expeditis humeris sine sarcina curarū seclariū: qui nō frustra audierūt: Si vis eē pfect^o vade vende oīa q̄ habes z da paupib^o: z habebis thesaurū in celo: et veni sequere me: q̄lib^o dicitur: Sedebit sup duodecim sedes iudicantes. xij. tribus isrl. Alij q̄ erūt iudicantes cū dño: alij vero iudicandi: sed ad dexterā ponendi. Iā qz erūt quidā iudicantes cū domino: habem^o apertissimū testimoniū: qd̄ mō cōmemorauit: sedebitis sup. xij sedes iudicātes. xij. tribus isrl. S; dic̄ aliquis. Duodecim illic apostoli cōsedebūt nō amplius: vbi q̄ erit ap̄ls Paul^o: Nūquid inde separat^o est: Absit vt hoc dicamus: absit vt h̄ vel taciti cogitem^o. Quid si ergo in loco Jude ipse residebit: S; manifestauit septura diuina: q̄s in Jude loco sit ordinatus. Adatthias enī ē exp̄sse noīatus in actibus ap̄loz: vt de illo dubitare nō possum^o. Eadēte q̄ Juda iplet^o est numerus duodenari^o. Cū q̄ ille numer^o duodenari^o occupauerit duodecim sedes: nō iudicabit Paulus ap̄ls. An forte stās iudicabit: Nō ita ē. Non faciet h̄ ille iusticie retributor: nō oīno stans iudicabit q̄ plus oibus illis laborauit. Certe vel iste vnus ap̄ls Paulus cogit nos diligēt^o cogitare z p̄scrutari: q̄re dicte sūt. xij. sedes. Inuenim^o enī z alios numeros in scripturis multitudinē significantes. Quinq; virgines admittunt: q̄nq; excludunt. Ubilibet intelli-

ge virgines siue in castitate atq; in integritate cordis: vbi debz virgo eē tota ecclia: cui dicit: Responsaui vos vni viro: virginem castā exhibere christo: siue in his feminis que etiā integritatē carnis dicatam habēt deo. Nunquid in tot milibus q̄nq; sunt: S; in quinario numero intelligit cōtinētia a quinq; sensibus carnis. Etenim multis venit corruptio per oculos: multis p̄ aure: multis p̄ illicitū olfactū: multū per nefariū gustū: multis per adulterinū amplexū. Ab his omnib^o quinq; ianuis corruptionis: quicūq; cōtinēt z sic cōtinēt vt in sua cōscientia gl̄iam habeant: nō laudē ab hoibus expectēt: q̄nq; sunt v̄gines sapientes h̄ntes oleū secū. Quid ē oleū habētes secū: B̄tia n̄a bec ē: testimoniū conscie nostre. Rursus ille qui apud inferos torq̄bat: habeo ibi inqt quinq; fr̄es: intelligitur p̄ls iudeozum sub lege posit^o: quia Adoyfes legislator q̄nq; libros p̄scripsit: Itē dñs post resurrectionē iubet mitti retia in dexterā ptē: leuant^o pisces cētū quinquaginta tres. Et cū tā magni eēt: ait euāgelista: retia non sunt dirupta. Etenī ante passionē iussit immitti retia: nō dicēs in dexterā ptē neq; in sinistrā: qz si in dexterā diceret: solos bonos significaret: si in sinistrā solos malos. Ubi autē tacez dextera z sinistra: mixti accipiūt boni z mali. Capti sūt aut tunc: sicut euāgelij veritas attestat: taz mlti vt retia rūperent. Significabat enī illa captura hoc t̄pus: retia rupta significāt cōcisiones z p̄cissuras hereticoz z scismaticoz. Qd̄ aut post resurrectionē suā dñs fecit: post resurrectionē nostrā nobis futurum significauit: in illo numero regni celorū vbi nullus erit malus. Propterea retia q̄ in dexterā partē missa sunt: dexteros exp̄sserūt: remotis sinistris. Nunqd̄ tñ i illis dextris centū quinquaginta tres soli iusti erūt: Adilia miliū scriptura significat. Legite apocalypsum: duodecies duodena milia fortasse sicut ibi intelligit ex solo populo iudeoz futura sunt. Attendite martyriū nūerositatē. Sola in primo q̄ dicit massa candida: plus habet q̄ centū quinquagintatres martyres. Postremo septē illa milia de quib^o r̄ndet Helie: reliqui mihi septē milia virozū qui nō curauerūt genua ante Baal: longe istum piscium numerū superant. Centum ergo quinquaginta tres pisces: non tantum numerū sanctoz significāt: s; vniuersū sctōzū et iustozū numerū.

terrā discernere pplm suū. Vocat ⁊ terraz: nō tñ ꝑcernēdā: sed discernēdā. ꝑꝑꝑo enī cōmixtos vocauit: qñ locut⁹ ē de⁹ deoz et vocauit frā: A sol ortu vsq; ad occasū: nō duz discreuerāt fui illi q; missi erāt inuitare ad nuptias: q; ꝑgregauerāt bōos ⁊ malos. Cū vero de⁹ deoz manifestus veniet ⁊ nō silebit: sic aduocauit celū sursū vt iudicet cū illo. Qd enī celū ipi celi: sicut que terra ipse terre: sicut q; ecclia ipse ecclie. Aduoca uit celū sursū. ⁊ terrā discernere pplm suum. Itā cū celo terrā discernit: id est celum cū illo terrā discernit. Quō discernit frāz: Ut alios ponat ad dexterā: alios ad sinistrā. Terre autē discrete qd dicit: Venite benedicti patris mei: ꝑcipite regnū qd vobis paratū ē ab origine mūdi: Esuriui enī ⁊ dedistis mihi māducare. Et cetera. Illi autē Qñ te vidim⁹ esurientē: Et ille: Cū vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. Celū fre ostēdit minimos suos iā sursū vocatos: ⁊ ab hūilitate exaltatos. Cū vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. Aduocauit q; celū sursū: ⁊ terrā discernere pplm suū. **Cōgregate illi iustos ei⁹:** Vox diuina ⁊ ꝑphetica vidēs futura tāq; ꝑsētia: exhortat āgelos ꝑgregātes. Mittet enī āgelos suos ⁊ ꝑgregabūnt aſi eū oēs gētes. **Cōgregate illi iustos ei⁹.** Quos iustos nisi viuētes ex fide: faciētes opa misericordie: Etenī opa illa iusticie opa sūt. Habes euāgelii: Laue te iusticiā vestrā facere corā hoib⁹: vt vide amini ab eis. Et quasi q̄reret quā iusticiā: cū ergo facis elemosynā inquit. Ergo elemosynas opa iusticie eē significauit. **ꝑꝑꝑo ꝑgregate iustos ei⁹:** eos ꝑgregate q; cōpalsi sūt inopi: q; intellexerūt sup egenū ⁊ pauperē. **Cōgregate illos:** cōseruet eos dñs ⁊ viuificet eos. **Congregate illi iustos eius.** **Qui disponūt testamentū ei⁹ sup sacrificia.** Id est qui cogitant d; ꝑmissis ei⁹ sup illa que opant. Ipsa sūt enī sacrificia deo dicēte: misericordiā volo ꝑ q; sacrificiū. **Qui disponūt testamētū ei⁹ sup sacrificia.** **Et annūciabūt celi iusticiam eius.** Vere hāc iusticiaz dei celi nob; annūciauerūt: euāgeliste ꝑdixerūt. **ꝑꝑꝑo illos audiui⁹ futuros qsdā ad dexterā:** q; b; dicit paterfamilias: Venite bñdicti patris mei ꝑcipite. **Quid ꝑcipite?** Regnū. **ꝑꝑꝑo q; re:** Esuriui ⁊ dedistis mihi māducare. **Quid tā vile:** qd tā terrenū q; frangere panē esurienti: Tāta valet regnū celorum. **Frangē esurienti panē tuū:** ⁊ egeuū sine te

cto inducī domū tuā: Si videris nudū vesti. Si nō habes facultatē frangēdi panē: nō habes domū quo inducas: nō habes vestē quo coopias: da calicē aque frigide: mitte duo minuta i gazophylatū. Tantū emit vidua duob⁹ minutis: qñtū emit ꝑꝑꝑo relinqns retia: qñtū emit Zache⁹ dādo dimidiū ꝑꝑꝑo. Regnū dei tanti valet qñtū habuerit. Annūciabūt celi iusticiā ei⁹. **Qm de⁹ iudex ē.** Vere iudex: nō ꝑcernēs s; discernēs. Nouit enī dñs qui sūt ei⁹. **Et si grana latēt i palea:** agricole nota sūt. **Nemo timeat esse granū etiaz inter paleā:** nō fallunt oclī vtilatoris nrī. **Noli timere:** ne illa tēpestas que erat in circuitu eius ꝑcernat te cū palea. Certe valida erit tēpestas: nullū tñ qñtū tollet a ꝑte tritici ad paleam: qz nō quilibet rustic⁹ cū tridente sed de⁹ trinitas iudex est. **Et annūciabunt celi iusticiā ei⁹:** qñ de⁹ iudex est. **Et celi:** annūciēt celi: i oēm terrā creat son⁹ eoz: ⁊ in fines orbis terre vba eoz: **Et dicat illd; corpus:** a finib⁹ terre ad te clamauit: dū angel⁹ cor meū. **Adō enī ꝑcretū gemit:** discretū gaudebit. **Clamet ⁊ dicat:** Ne cōpdas cū ipis aiaz meā: ⁊ cū viris sanguinū vitā meā. **Nō cōpdit:** qz de⁹ iudex est. **Clamet illi ⁊ dicat.** **Judica me dñe ⁊ discerne cām meā d; gēte nō scā.** **Bicat ille:** faciet ille: cōgregabūt ei iusti ei⁹. **Vocauit terram vt discernat pplm suū.** **Audi pplm me⁹ et loquar tibi:** Ille q; veniet ⁊ non silebit: vidēte qz ⁊ mō si audit nō silet. **Audi popul⁹ me⁹ ⁊ loquar tibi.** **Nā si non audis:** et si loquar nō tibi. **Qñ q; tibi loquar:** Si audis. **Qñ audis:** Si pplm me⁹ es. **Audi enīz pplm me⁹:** nō audis si pplm alien⁹. **Audi popul⁹ me⁹ ⁊ loqr tibi.** **Israel ⁊ testificabor tibi:** Israel audi: pplm me⁹ audi. **Isrl; nomē electiōis est.** **Nō vocaberis Jacob:** s; vocaberis israel. **Ergo audi sic israel:** sic vidēs deū: ⁊ si nōdū specie: s; iā fide. **Doc enī interpretat israel vidēs deū.** **Qui habet aures audiēdi audiat:** ⁊ qui h; oculos vidēdi videat. **Audi isrl; ⁊ testificabor tibi.** **Qd sursū dixit pplm me⁹:** h; i ꝑseqnti isrl;. **Et qd dixit sursū loqr tibi:** h; i ꝑseqnti testificator tibi. **Quid loqr dñs de⁹ nrī ꝑplo suo israeli suo:** **Quid testificabit audiam⁹.** **De⁹ tu⁹ ego sū.** **De⁹ ego sū:** de⁹ tu⁹ sū. **Quō de⁹ ego sū:** Sicut **Moysi dictū est:** ego sūz q; sū. **Quō de⁹ tu⁹ sū:** Ego sū de⁹ **Abraā et de⁹ Isaac ⁊ de⁹ Jacob.** **Sū de⁹:** ⁊ tuus sū deus: ⁊ si tu⁹ nō sū de⁹: sum deus. **Bono**

Alia lra. f. sanctor.

Alia lra. f. ordinat.

Alia lra nō h; b;

meo de^o su: malo tuo non sum deus tuus. Etenim deus tu^o: ei pprie deus que familia rius habet de^o: tanq^m in m^oncipio suo: tanq^m in peculio suo. Be^o de^o tu^o su ego. Quid vis ampli^o? Preciu^o queris a deo: vt aliqd tibi det deus: vt qd tibi dederit tuu^o sit. Ec ce ipse de^o q^o dabit tu^o est. Quid eo dulci^o? Bona q^orebas: ipm donatore^o habes: deus deus tu^o ego sum. Quid querit ab homie videam^o de^o noster: impator z rex noster. Qd^o vectigal nobis indicit: quod voluit ee rex noster: z voluit nos esse puincia suaz? Audiam^o indictiones ei^o: no trepidet pau per sub indictione dei. Qd^o sibi de^o dari in dicit: ipse pri^o donat qui indicit: vos tñ de uoti estote. No^o eriget deus qd no dedit: z omnib^o dedit qd erigit. Quid eniz erigit? Audiam^o iam. No^o supra sacrificia tua argua^o te. No^o tibi dica^o: quare no mi hi pingue tauz mactasti: quare no de gre ge tuo optimu^o hircuz elegisti: quare aries ille ambulat in ouib^o tuis: z in ara mea no ponit. No^o dica^o inspice agros tuos z curte tua: z parietes tuos: queredo qd mihi des. No^o sup sacrificia tua arguam te. Quid q^o? No^o acceptas sacrificia mea. Holocau sta aut tua i^o spectu meo sut semp. Holocau sta quedam de quib^o in alio psal mo dr: Si voluisses sacrificiu^o dedisse: vt q^o holocaustis no delectaberis. Et rursus puerit se: sacrificiu^o deo spirit^o tribulatus: cor p^otritu^o z h^oiliatu^o de^o non spernit. Que sut q^o holocausta q^o no spernit: Que holo causta que in p^opectu ei^o sut semp? Benigne inqt fac dñe in bona volutate tua syo: z edificent^o muri hierlm. Tñc acceptabis sacrificiu^o iusticie: oblationes z holocausta. Bicit quedā holocausta deu^o accepturus. Quid est aut holocaustu^o? Totu^o igne absu ptu^o. Causis incēso est: holon totu^o est. Ho locaustu^o aut ē totu^o igne absumptu^o. Est q^o dā ignis flagrantissime caritatis. Animus inflāmet caritate: arripiat eadē caritas mē bra i vsuz suū: no ea pmittat militare cupi ditati: vt tot^o exardescat igne amoris diuini q^o vult offerre deo holocaustu^o. Talia ho locausta tua in p^opectu meo sut semp. Ad huc iste israhel forte no intelligit q^o holocau sta ei^o i^o spectu suo habeat semp: z adhuc d^o bob^o de ouib^o z hircis cogitat. No^o cogi tet. No^o accipia^o d^o domo tua vitulos Holocau sta noiaui: iā aio z cogitatioe ad terrenos greges currebas: inde pingue mi hi aliqd eligebas. No^o accipiam de domo

Alia lra.
† in sacrificijs
tuis.

tua vitulos. P^orenūciat testamētuz nouū: vbi oia illa sacrificia vetera cessauerunt. Erāt enī tñc p^onūciantia futurū quoddam sacrificiu^o: cui^o sanguie mūdaremur. Non accipias de domo tua vitulos. Neq^o de gregib^o tuis hircos. Qm^o mee sunt oēs^o bestie silue: Quid a te q^oram qd ego pdidi: Adag^o ne ē hoc tuū: cui pos sidere dedi: q^o meū q^o feci: Qm^o mee sut om nes bestie silue. Sz forte ait ille isrl: Bestie dei sut ille bestie fere q^o no includo in cur te mea: q^o no alligo ad p^osepe meū: ceteruz bos ille: z ouis z hirc^o mea sut bec. Pe cora i^o motib^o z boues. Ad ea sut illa que no possides: mea sut ista que possides. Si enī seru^o meus es tu: totu^o peculiu^o tuuz meū est. Neq^o enī ē peculiu^o dñi qd sibi ser uis cōparauit: z no erit peculiu^o dñi qd ipse dñs seruo creauit: Ergo bestie mee sut sil ue q^o tu no cepisti: mea sut z pecora in mō tib^o q^o sut tua: z boues qui sunt ad prese petuū: Omnia mea sut qz ego creauī ea. Cognoui oia volatilia celi: Quō cognouit: Appendit: nūerauit. Quis nfm nouit oia volatilia celi: Sz z si alicui deus det noticiā oim volatiliū celi: no sic ipse no uit vt dat nosse homini. Alia ē noticia dei: alia hoīs: sic alia possessio dei: alia hoīs: id est aliud est possidere dei: aliud possidere hoīs. No^o enī tu qd possides totu^o habes in ptāte: aut q^o diu uiuat bos tu^o in tua ptāte est: aut vt no pereat aut pascat. Apd^o que sūma potestas ē: sūma z secreta cognitio: z tribuam^o h^o deo: laudātes deu^o: no aude amus dicere: quō nouit de^o. Ne forte h^o a me fratres expectet^o vt explicē vobis quō cognoscat deus. Hoc solū dico: no sic co gnoscit vt hō: no sic cognoscit vt angelus. Et quō cognoscit dicere no audeo: qm^o et scire no possu^o: vnū tñ scio: qz z anteq^o eēt oia volatilia celi: nouerat deus qd fuerat creatur^o. Que est illa noticia: Q^o hō vide re cepisti volatilia: postea q^o plasmatus es: postea q^o sensum viuēdi accepisti. Nec vo latilia de aqua nata sut ad verbū dei dicē tis: pducant aque volatilia. Ubi nouerat deus: que imperabat vt aqua pferret: Jā certe nouerat quod crearet: z anteq^o crea ret nouerat. Tanta est ergo noticia dei vt apud ipm^o essent qdam ineffabili mō anq^o creata essent: z a te expectat vt accipiat qd anteq^o crearet habebat. Cognoui oia vo latilia celi que tu mihi potes dare. Que tu mihi mactatur^o es ego cognoui omnia.

Alia lra.
† fere filiaz.

Alia lra.
† iumēta.

Alia lra.
† fere filiaz.

Alia lra.
† iumēta.

Alia lra.
† fere filiaz.

Alia lra.
† iumēta.

Alia lra.
† fere filiaz.

Alia lra.
† iumēta.

Alia lra. pulchritudo.

nō qz feci cognoui: sed vt facerē. Et species agri meū est. Pulchritudo agri vbertas oim i terra gignentū: meū est: iquit. Quō cū illo: Utrum z anteqz fierēt: Cū illo em̄ erāt oia futura: z cū illo sūt oia pterita: futura ita vt non ei detrahant oia pterita. Cū illo sūt oia cognitiōe quadam ineffabilis sapiētie dei: in verbo pstituta: z in ipm verbū oia. An aliquo mō cū illo est agri species: qz ipse vbiqz ē: z ipse dicit: Celū z terrā ego impleo: Quid cuz illo nō est de quo dicit: si ascēdero i celū tu illic es: z si descēdero i infernū ades: Cū illo est totū: sed nō sic cū illo ē: vt aliquā ex his que creauit ptagionē: aut eoz indigentā patiatatur. Nā tecū est forte colūna iuxta quam stas: z cū fatigat fueris icūbis in eā. Indiges eo qd tecū est: nō indiget de agro qui cū illo est. Cū illo ager: cū illo species terre: cū illo species celi: cū illo oia volatilia: qz ipse vbiqz. Et qre apud ipm oia: Quia z anteqz eēt oia: aut crearet: ei nota erāt oia. Quis explicat: qz exponit illud qd ei dicit i alio psalmo: Quā bonoz meoz nō eges: Nō se egere a nobis aliqz necessario dicit. Si esuriero nō dicā tibi: Nō esuriet: neqz sitiet: neqz laborabit: neqz obdormiet: qui custodit isrl. Sz ecce vt scdm carnalitatē tuā loquar: qz tu cū nō māducaueris: famē patieris: forte putas z deuz esurire vt māducat: z si esurierit nō tibi dicit: oia ante illū sūt: vñ vult tollit qd illi necessariū est. Dicta sūt hec ad puincenduz puulū sensuz: nō qz pessus est de esurient suā: qz ppter nos de ille deoz: z esurire dignat est. Venit esurire z saginare: venit sitire z potū dare: venit vestiri z vestire i mortalitatē: venit paup diuites facturis. Etem nō pdidit diuitias suas assumendo paupratē nostrā qz i illo sunt oēs thesauri sapiētie z sciētie absconditi. Si esuriero nō dicā tibi. Nō est enī orbis terre et plenitudo ei. Noli ergo laborare qd mihi des: sine labore hēo qd volo. Quid g de gregib tuis adhuc cogitas: Nunquid manducabo carnes tauroz: aut sanguinē hircorū potabo: Audistis qd a nobis nō querat: qui nescio qd nobis vult indicere. Sed de talib cogitabatis: iam auferte cogitationes vestras a talibus reb: nihil tale deo offerre cogitet. Si habes taurū pinguem occide pauperibus: manducent ipi carnes tauroz: z si nō bibēt sanguinē hircorū. Qd cū feceris:

iputabit tibi ille q dicit: Si esuriero nō dicā tibi. Et dicet tibi Esurui z reddisti mihi māducare. Nunqd māducabo carnes tauroz: aut sanguinē hircorū potabo: Dic ergo: dñe deus noster: quid indicis populo tuo: israeli tuo. Immola deo sacrificiū laudis: Dicam illi et nos: In me sunt de vota tua: q reddā laudis tibi. Expauerā ne aliquid indiceres qd eēt extra me: qd cōputabā in curte mea: z a fure iam forte ablatū erat. Quid mihi indicis: Immola deo sacrificiū laudis. Ad me redeam: vbi inueniā qd imolē. Ad me redeam: in me inueniā laudis imolationē. Ara tua pscientia tua: imola deo sacrificiū laudis. Securi sum: nō imus in arabia thus querere: nō sarcinas auari negociatorū excutim: sacrificiū laudis querit a nobis deus. Habebat b sacrificiū laudis Zache in patrimonio suo: habebat vidua in sacello suo: habebat nescio quis paup hospes in dolio suo. Alius nec i patrimonio: nec i sacello: nec in dolio aliqd habebat: totum habebat i aio suo. Salus domui Zachei. Et pl misit hec vidua q diuites illi. Iste calicē aque frigide porrigēs: nō pdet mercedem suā: Sz z pax in terra hoibus bone volūtatis. Immola deo sacrificiū laudis. Sacrificiū gratuitū: gratia datū. Nō qdem hoc emi qd offerrem: sed tu donasti: nam nec hoc haberē. Immola deo sacrificiū laudis. Et hec imolatio sacrificij laudis est: grās agere illi a q habes quicqd tōni habes: z cui misericordia tibi dimittit: quicqd tuū mali habes. Immola deo sacrificium laudis. Et redde altissimo ipces tuas. Hoc odore dñs delectatur Redde altissimo pces tuas. Et inuoca me in die tribulationis tue: z eximā te z glorificabis me. Nō enī presumere debes de virib tuis: omnia auxilia tua mendacia sunt. Nō inuoca in die tribulationis: eruam te et glorificabis me. Ad hoc enim permisi diem tribulationis tibi fieri: quia forte si non tribulareris non inuocares me. Cū tribularis aut inuocas me: cū inuocas me: eximā te: cuz eximā te: glorificabis me: vt iam nō discedas a me. Obtorpuerat quidez z frigerat a feruore oratiōis: z dixit: Tribulationē z dolorē inueni: z nomē dñi inuocaui. Inuenit tribulationem tanq aliqd vtile: putruerat tabe peccatorū suoz: iam sine sensu remanserat: inuenit tribulationē tanq vstionē z sectionē.

Alia lra. f vota tua.
Alia lra. f eruā te z boz norificabis.

Inueni inq̄ tribulationē z dolorē: z nomē dñi iuocauī. Et q̄dam fratres sūt tribulationes oib⁹ note. Ecce iste q̄ abundant i genere hūano: alius dāno affect⁹ plāgit: ali⁹ orbitate pcussus luget: alius patria exultans meret z redire cupit: intolerabilē peregrinationē deputans. Alteri vinea grādi nata est: attēdit ad labores suos: z p̄summatā oēm opam incassum: qñ potest non p̄stritari: Inimicū patit̄ ex amico: que maior miseria i genere hūano: Plāgunt hec oēs z dolēt: z tribulationes sunt iste: z in his oibus iuocāt dñm: z recte faciūt. Inuocēt deū: potēs est v̄l docere tolerandū: vel sanare toleratū. Nonit ille nō sinere tēptari nos supra q̄ possum⁹ ferre. Inuocem⁹ deū etiaz in istis tribulationib⁹: sed he tribulationes iueniunt nos: sic i alio psalmo sc̄ptū est: Auditor in tribulationib⁹ q̄ inueniunt nos nimis. Est q̄dā quā nos debem⁹ inuenire Inueniat iste tribulationē: Est q̄dā tribulatio quā nos debem⁹ querere z inuenire. Que est ista: Laipa in hoc mūdo felicitas: affluētia rerū tpaliū: nō quidem ipa tribulatio est: solacia sūt tribulationis. Cuius tribulationis: Nostre peregrinationis. Hoc em̄ ipm qd̄ cū deo nōdū sumus: hoc ipm qd̄ inter temptatiōes molestiasq̄ versamur: qd̄ sine timore esse nō possum⁹: tribulatio est. Nō em̄ est illa securitas q̄ nobis p̄missa est. Hāc tribulationē peregrinationis sue qui nō iuenerit: ad patriā redire nō cogitat: tribulatio illa ē frēs. Certe mō facim⁹ bona opa: qñ porrigim⁹ panē esuriēti: domū pegrino rē. tribulatio est z hec. Inuenim⁹ em̄ miseros sup quos misericordiaz facim⁹. Et si miserorū miseria fac nos compatientes: q̄nto melius ibi iā esses vbi nō iuenis esurientem quē pascas: vbi nō iuenis pegrinū quē suscipias: nō nuduz quē vestias: nō egrū quē visites: nō litigātē quē cocordes: Dia enī ibi sūma sūt: vā sūt: sancta sūt: eterna sūt. Panis noster ibi iusticia est: pot⁹ noster ibi sapientia est: vestis nostra ibi immortalitas est: dom⁹ nostra eterna in celis: firmitas n̄ra immortalitas. Nūqd̄ egritudo surrepit: Nūqd̄ lassitudo ad somnū trahit: Nulla mors: nlla lis: ibi pax: quies: gaudiaz: iusticia. Null⁹ intrat inimic⁹: null⁹ labit̄ amic⁹. Que ibi q̄es: Si cogitem⁹ z attēdam⁹ vbi sum⁹: z vbi nos futuros eē p̄misit q̄ mēiri nescit: ex ipa ei⁹ p̄missione iueniem⁹ in qua sum⁹ tribulatione. Hāc tribulationē nemo iuenit: nisi q̄

quesierit. San⁹ es: vide si miser es. Nā facile est vt qui egrotat sentiat se miser. Nā sanus es. vide si miser es: qz cū deo nōduz es. Tribulationē z dolorē inueni: z nomē dñi iuocauī. Immola ḡ deo sacrificiū laudis. Lauda p̄mittētē: lauda vocantē: lauda exhortantē: lauda adiuuantē: z intellige in qua tribulatiōe positus es. Inuoca: erueris: glorificaberis: p̄manebis. Videte aut̄ qd̄ sequit̄ fratres mei. Pā enim nescio quis: qz dixerat illi de⁹: imola deo sacrificiū laudis: z hoc qd̄dāmō vectigal indixerat: meditabat sibi z dicebat. Surgam qñ die: p̄gā ad eccl̄iā: dicā vnū hymnū matutinū: aliū vesptinū: tertiū aut̄ q̄rtū i domo mea: quotidie sacrifico sacrificiū laudis: z imolo deo meo. Bñ facis quidē si hoc facis: sed vide si iā secur⁹ sis: qz iā hoc fac: z forte lingua tua deū b̄ndicat: et vita tua deo maledicat. O popule me⁹: dicit tibi deus deoz dñs locut⁹ est: vocans terrā a solis ortu vsq̄ ad occasum: q̄uis adhuc infizania p̄stitut⁹ sis: imola sacrificiū laudis deo tuo: z redde illi p̄ces tuas: sed vide ne viuas male z cātes bñ. Quare h̄: Peccatori enī dixit de⁹ vt quid tu enarras iusticias meas: z assumis testamentū meū p̄ os tuū. Videtis fratres cū quo tremore ista dicam⁹: Assumim⁹ testamentū dei p̄ os nostrū: z p̄dicamus vobis eruditiōē z iusticias dei. Et qd̄ dic̄ peccatori de⁹: Ut qd̄ tu p̄dicas: Prohibet ḡ p̄dicatores pctores: Et vbi est illud: q̄ dicunt facite: q̄ aut̄ faciūt facere nolite: Ubi est illud: siue veritate siue occasione christ⁹ annūciat: S; hec dicta sūt: ne timeant qui audiūt a quocūq̄ audiāt: nō vt securi sint qui dicūt bona z faciūt mala. Nō ḡ frēs vos securi estis: si bona auditis: deū auditis: p̄ quēlibet audiat. S; noluit de⁹ sine correctiōe dimittere illos q̄ dicūt: ne ob h̄ solū qd̄ dicūt securi sibi obdormiscāt i mala vita: z dicant sibi. Neq̄ enī p̄det nos deus: p̄ quoz os voluit tāta bona dici populo suo. Immo vero audi qd̄ dicit: quicūq̄ dicis z qui vis te audiri p̄ te audi: z dic qd̄ dicit i alio psalmo quidā: Audiā quid loquat̄ in me dñs de⁹: qñ loquet̄ pacē i plebē suā. Qualis ergo ego: qui nō audio quid in me loquit̄: z volo vt alij audiāt qd̄ p̄ me loq̄t: Audiā p̄or: audiā maxie. Que audiā: Nō loquit̄ in me dñs: deus qñ loquet̄ pacē i plebē suā. Audiā z castigabo corpus meū z scrutati subijciam: ne forte

Alia fra.
t̄ aut̄.
t̄ quare.

Alia fra.
t̄ aut̄.
t̄ quare.
Alia fra.
t̄ aut̄.
t̄ quare.
Alia fra.
t̄ aut̄.
t̄ quare.
Alia fra.
t̄ aut̄.
t̄ quare.

alij pdicans ipse reprobus inuentar. Et qd tu enarras iusticias meas: Et qd tu qd no pdest tibi: Admonet illu vt audiat: no vt ponat pdicatione: sed vt assumat obedi entia. Tu vo vt qd assumis testametu me um p os tuu: Tu vo odisti eruditi one: Odisti disciplina. Qn parco: caritas et laudas. qn castigo: murmurat: qsi qn parco: sim de tuus: et qn castigo: no sum de us tuus. Ego quos amo: arguo et castigo. Tu vo odisti eruditione. Proiecisti ser mones meos ip te. Que dicunt p te: pijcis post te. Et piecisti sermones meos post te: vbi no videant a te: sed onerent te: Et piecisti sermões meos post te. Si videbas fure cocurrebas ei: et cui adulteris portionē tuā ponebas. Ne forte diceret: no feci furtu: no feci ad ulteriu: quid si placuit tibi q feci: Nonne ipo placito pcurristi: Nonne portionē tuā cū il lo qui fecit laudādo posuisti: Hoc est eniz fratres pcurrere cū fure: et ponere cū adul tero portionē tuā: qz et si no facis: et laudas qd fit: astipulator es facti: qm laudas pec cator in desiderijs aie sue: et q iniq gent be nedicef. Non facis mala: laudas mala faci entes. Hoc em puū malū n ē. Cū adulterū portionē tuā ponebas. Os tuū abū dauit malicia: et lingua tua ample xa est dolositate. Maluolentia et do lositate frēs quorū dā hoīm dic: q p adula tionē quis sciant mala esse que audiūt: ne offendāt eos a quib⁹ audiūt: no solū no re phendendo: sed tacēdo parū est: qz no di cūt male fecisti: sed dicūt et bñ fecisti: et no rūt malū esse: sed abūdat malicia: et lingua eoz āplexat dolositate. Dolositas ē fraus qdā in verbis: aliud pmēdi aliud sentiēdi. Non ait: lingua tua admisit dolositate: aut ppetrauit dolositate: sed vt ostēderet tibi quādā delectationē in ipō malefacto: am plexa est dixit. Pax est qz facis et delecta ris. Laudas i pmpu: irrides apud te: pci pitas hoiez icaute vitia sua pferentē: et an sint vitia nesciētē: tu q scis vitū eē no dicf corruisse illū: Si illū videres ambulare in caute in tenebris: vbi tu puteū esse scires et taceres: qualis esses: Nonne iumicus depu tareris aie ei? Et tñ si in puteū caderet: no anima: s corpe moreret. Precipitat se i vi tia sua: pdicat apd te mala facta sua: tu no sti mala esse et laudas: et irrides apd te. Si puertat aliqn ad deū ille quē irrides: et quē corripe noluisi: et dicat: cōfundant q

dicūt mibi euge euge: Et lingua tua āple xa est dolositate. Sedēs aduersus fratrem tuū detrahebas: Et ipm se dens ad hoc ptinet qd sup⁹ dixit ample xa est. Qui em stās aut transiens facit: no cū voluptate facit: q vo ad h sedet: quātū ociū qrit vt faciat: Sedēs aduersus frēm tuū detrahebas: ipam detractionē malaz diligēter faciebas: sedēdo faciebas. Vole bas ibi occupari: amplexabarū malū tuū: osculabarū dolū tuum. Sedēs aduersus fratrem tuū detrahebas. Et aduersus fi liū matris tue ponebas scādalum. Quis est fili⁹ matris: Nonne frater: Hoc g̃ repetere voluit qd sup⁹ dixerat: fratrem tu um: an aliquā distinctionē nobis intelligē dam insinuauit. Plane frēs puto esse di stinguēdū. Frater aduersus fratrem detrahit (vbi g̃ra) vtputa qsi firmus et alicui⁹ iā mo menti doctor: et doctus detrahit fratri suo: forte bñ docēti et bñ ambulātū. Est aut ali⁹ infirm⁹: aduersus illū ponit scādalu huic detrahēdo: Etenī cum detrahit bonis ab his qui vident alicui⁹ momēti esse et docti esse: in scādalu cadūt infirmi q adhuc ne sciūt iudicare. Non infirm⁹ ille filius matris dictus est: nōdū p̃ris: adhuc lacte idigēs et vberib⁹ adherēs. Portat adhuc sinu ma tris ecclesie: no valet accedere ad solidum cibū mēse p̃ris sui: sed de vberē matris vi ctū trahit ignar⁹ iudicādi: qm adhuc ani malis atqz carnalis est. Spiritualis enī di iudicat: animalis aut hō no p̃cipit ea q sūt spirit⁹ dei: qm stulticia est illi. Talib⁹ dicit Ap̃ls: Non potui loq vobis quasi spiritua lib⁹: sed quasi carnalib⁹. Tanqz puulis in christo lac vobis potū dedi no escā. Necqz enī poteratis: sed neqz adhuc qdem pote stis. Mater vobis fuit: quō dicit alio loco: Fact⁹ sū puul⁹ i medio vestrū: tanqz si nu trix fouēs filios suos. Non nutrix nutriēs fi lios alienos: sed nutrix fouēs filios suos. Sūt enī matres q cū peperit dāt nutricib⁹. Ille que pepererūt no fouēt filios suos: qz nutriēdos dederūt. ille aut que fouēt: non suos fouēt: sed alienos. Iste vo pepererat: ipse fouebat: nllū nutrici quē pepererat cō mittebat. Bixerat enī: quos iteruz pturio: donec christ⁹ formet in vobis. Fouebat g̃ et lactabat. Erāt aut quidā quasi docti et spirituales q paulo detraherēt. Ep̃le qui dē aiūt graues et fortes sūt: p̃ntia aut cor poris infirma et hmo p̃ceptibilis. Sic enī i epla sua quosdā detractores suos ita dixit

Alia lra. † loquebaris.

Alia lra. † retrosum.

Alia lra. † cōcinnabat dolosos.

me laudat qui quasi de suo bñ viuit. Sed nūqd ille pharise⁹ qñ d suo talis erat cū diceret: gr̄as tibi ago qz nō sum sic ceteri homines: H̄as deo agebat ex eo qd bonuz in se habebat. Quis ḡ aliqd bonū i te sit: q̄uis iā intelligas: nō ex te esse qd bonū ē: sed a deo te accepisse: tñ i eo ipō: si te extuleris sup aliū non habentē: inuid⁹ teneris: nōdū laudator me⁹ eris. Primo ḡ corrige te a via pessima: incipe viuere bñ: intellige qz nō corrigeris nisi dono dei. A dño enī gressus hoīs dirigunt. Hoc cū intellexerit: faue z alijs: vt sint qd z tu es: qz h̄ eras z tu qd z illi sūt. Faue q̄ntū potes: z noli desperare: nō enī vsqz ad te diues de⁹. Nō ergo laudat q̄ male viuēdo offendit dñm: non laudat q̄ cū iā cepit bñ viuere: de suo putat esse qd bñ viuit: nō acceptū a deo. Nec ille laudat: qui cū sciat se qd bñ viuit accepisse a deo: tñ vsqz ad se vult esse diuitē deum. Ille itaqz q̄ dicebat: gr̄as tibi ago de⁹: qz nō sū sic ceteri hoies: iniusti: raptores: adulteri: sic z publican⁹ iste: nōne ibi habebat vñ diceret: dona z publicano huic qd mihi donasti: supple z mihi q̄ nōdum dedi sti: S; iā quasi saturat⁹ ructabat: nō dicebat: ego at egen⁹ z paup: qd dicebat publicanus ille: dñe ppit⁹ esto mihi pctōri. Jō descendit iustificat⁹ publican⁹: magisqz ille pharise⁹. Ergo audite q̄ bñ viuitis: audite q̄ male viuitis: sacrificiū laudis gl̄ificabit me. Nemo mihi offert h̄ sacrificiū: z malus est. Nō dico: nō h̄ mihi offerat mal⁹: s; nemo qui mihi hoc offerat malus. Qui enīz laudat bonus est: quia si laudat etiam bene viuit: quia si laudat: non solum lingua laudat: sed z vita cū lingua p̄sentat. Sacrificiū laudis gl̄ificabit me. Et ibi via est in qua ostēdā illi salutare dei. In sacrificio laudis via est: qua illi ostēdā salutare dei. Qd ē salutare dei: Christ⁹ Iesus. Et quō in sacrificio laudis: nobis ostēdit christ⁹: Quia christ⁹ cū gr̄a venit ad nos. Nec dic̄ Ap̄ls. Tuuo aut iā nō ego: viuit vō in me christus. Qd aut in carne viuo: in fide viuo filij dei: q̄ me dilexit: z tradidit semetipm p me. Agnoscat ergo pctōres: qz nō op⁹ esset medic⁹ si sani eēt. Etenim christ⁹ p impijs mortu⁹ est. Cū ḡ agnoscut impietates suas: z primo imitant publicanū illū dicentē: dñe ppit⁹ esto mihi pctōri: ostendūt vulnera: implorāt medicū. Et qz nō se laudāt: sed rep̄hēdūt se: vt q̄ gloriat nō in se: sed in dño gl̄iet: agnoscut cām ad

uēt⁹ christi: qz iō veitvt pctōres saluos faceret: qz Iesus christ⁹ venit inq̄t: i hūc mū dū peccatores saluos facere: quoz pmus ego sū. Proinde illos iudeos de ope suo gloriātes: sic arguit idē Ap̄ls: vt eos diceret ad gr̄am nō ptinere: q̄ meritis z opibus suis mercedē deberi arbitrabant. Qui ergo ad gr̄am se scit ptinere: qd est christ⁹: et qd est christi: nouit qz indiget gr̄a. Si gr̄a vocat: gr̄tis dat. Si gratis dat: nulla merita tua p̄cesserūt vt def. Nā si p̄cesserūt merita tua: merces nō imputet scdm gratiaz: sed scdm debitū. Si ḡ dicis p̄cessisse merita tua: te vis laudari nō deū: idō nō agnoscis christū: qui venit cū gratia dei. Couerte ergo te ad merita tua: vide illa mala fuisse: vt nō tibi deberet nisi suppliciū: nō p̄mum. Et cuz videri qd tibi p meritū debeat: agnoscis quid p gratiā donet: et sacrificio laudis gl̄ificās deū. Ibi est cām via i qua noueris christū salutare dei.

Explicit Tractatus de ps. XLIX
Incipit Tractatus de ps. L. et vltimo prime quinquagene. Prefatio.

Multitudinis huius: nec frequētia fraudāda est: nec infirmitas onerāda. Silentū petim⁹ z q̄tem: vt vox nostra post besternū laborē possit aliquātis virib⁹ p̄durare. Credēdū ē caritatem vestrā: nō ob aliud hodierno die copiosius puenisse: nisi vt oret⁹ p eis q̄s absentia fac alienos z puerfus affect⁹. Neqz enī loqmur de paganis: neqz de iudeis: sed de christianis. Neqz de his adhuc cathecuminis: s; de mlt̄ etiā baptisatis a quoz lauaacro nihil distatis: z eoz tñ cordi distiles estis. Qz mltos enī hodie fr̄es nros cogitām⁹ z plāgim⁹ ire in vanitates z insanias mēdaces: negligere qd vocati sūt. Qui si forte in ipō circa aliq̄ ex cā expauescāt. continuo se signāt: z stāt illic portātes i frōte: vñ abscederēt si h̄ i corde portarēt. Bepcāda est misericordia dei: vt donet intellectuz ad ista dānāda: z affectū ad fugiēda: z misericordiā ad ignoscēda. Opportune ḡ d̄ penitētia psalm⁹ hodie cātat⁹ est. Loqmur et cū absentib⁹. Erit ad eos vox nra: mēoria vra. Nec vt saucios z lāquidos negligatis: s; vt facili⁹ sanetis: sani pmanere debetis. Corrigite arguēdo: psolamī alloquendo: exēplū p̄bete bñ viuēdo. Aderit eis q̄ affuit z vobis: Nō enī vobis iāz ista picla p̄tergressis: s; fons misericordie dei p̄cisus ē. Qua venistis: veniet: q̄ trāstis: trāsibūt.

Alia lra.
illic iter quo.

Psalmus

L

Adolestū est quidē et nimis piculosū: imo punitiosū et p certo exitiabile: quō sciētes peccāt. Aliter enī ad has vanitates currit qui vocē christi ptenit: aliter ille q̄ nouit qd̄ fugiat. S; nec de talib; despari debere: iste psalm; ostēdit. Inscrībū enī titul; eius.

Psalm; ipi David: cū venit ad eū Nathan ppheta: q; intrauit ad Bersabee.

Bersabee erat mulier vxor aliena: cū dolore qdē dicim; et tremore: s; tñ de; noluit taceri: qd̄ voluit scribi. Dicā ergo nō qd̄ volo: s; qd̄ cogor. Bicam nō exhortās ad imitationē: s; instrūēs ad timorē. Hui; mulier; vxoris aliene pulchritudine capt; rex et ppheta David: ex cui; semine scdm carnē dñs ventur; erat: adulterauit eā. Hoc in isto psalmo nō legitur: sed in titulo eius apparet. In libro autē regnoz plen; legit. Utraq; scptura canonica ē: vtriq; sine vlla dubitationē a christianis fides adhibēda ē: cōmissus atq; cōscptū est. Hui; etiā maritū in bello occidēdum curauit: homicidio auxit adulterū. Et p; hoc factū missus est ad eū Nathan ppheta: missus a dño q̄ eū argueret de tāto cōmisso. Quid caueāt hoīes diximus: Quid vō si lapsi fuerūt imitent; audiamus. Multi enī cadere volūt cū David: et nolūt surgere cū David. Nō ergo cadēdi exemplū ppositū est: sed si cecideris resurgēdi. Attende ne cadas: nō sit delectatio minorū lapsus maior; sed sit casus maior; tremor minor;. Ad h; ppositū est: ad hoc scriptū ē: ad hoc i ecclia sepe lectū atq; cantatum. Audiāt q̄ nō ceciderūt ne cadāt: audiāt q̄ ceciderūt vt surgāt. Tāti viri peccatū nō tacef; pdicaf; i ecclia. Audiūt male viuentes: et q̄runt sibi patrocina peccandi. Attendūt vñ defendāt: qd̄ cōmittere parauerūt: nō vñ caueāt qd̄ nō cōmiserāt: et dicūt sibi: Si David: cur nō et ego? Inde aīa iūq; q̄ cū ppterea fecerit: quia David fecit: nō pei; q̄ David facit. Dicā hoc ipm si potero plan;. David nullū sibi ita ad exemplū pposuerat: vt tu. Leciderat lapsu cupiditatis: nō patrocino sanctitatis. Tu tibi tāq; scptm pponis vt pecces: nō imitaris ei; sanctitatē: sed imitar; ruinā. Hoc amas i David qd̄ in se odit David. Preparas te ad peccādū: disponis peccare. Librū dei vt pecces inspicias: scripturas dei ad hoc audis: vt facias quod displicet deo. Hoc non fecit David. Correctus est

Seguntus es
errantem. fer
quere & poeni:
tentem -

per prophetam: non lapsus est in prophetam. Alij vō audientes salubriter: in casu fortis: metiunt infirmitatē suā: et qd̄ dānat deus deuitare cupiētes: ab aspectu securo abstinēt oculos: nō eosdē figūt in pulchritudine carnis aliene: nec seipos faciunt de puerfa simplicitate securos. Nō dicāt bono aīo attēdi: benigne attendi: de caritate diu asperi. Proponūt enī sibi casum David: et ad hoc illū magnū vidēt cecidisse: vt pui nolint videre vñ possint cadē. Repumūt enī oculos a petulātia: non se facile adiūgūt: n̄ miscēt se mlierib; alienis: nō leuāt oculos faciles ad aliena mentia: ad aliena solaria. Belōge enī vidit David illam in qua capt; est: mulier longe: libido ppe. Alibi erat qd̄ videret: i illo vñ caderet. At tēdēda q̄ hec infirmitas carnis: recordāda sūt vba Apli. Nō q̄ regnet pctm̄ in vestro mortali corpe. Nō dixit: n̄ sit: s; nō regnet. Inest pctm̄ cū delectaris: regnat si cōsenseris. Carnalis delectatio pfertum vsq; ad illicita et aliena pgrēdiēs: frenāda est non relaxāda: impio dñanda: nō i impio collocanda. Attende secur;: si nō habes vñ mouearis. S; rñdes: forni; teneo. Alūquid tu fortior q̄ David: Admonet etiā tali exemplo: nō se quēq; debere extollere in pspertib;. Multi enī res aduersas timēt: res psperas nō timēt. Periculosior est res pspira aīo: q̄ aduersa corpi. Pni; corripit pspira: vt inueniat qd̄ frāgat aduersa. Fries mei: aduersus felicitatē acrius vigilandū est: ppterea videte quēadmodū eloquiū dei in nra felicitate tollat nobis securitatē. Seruite inq; dño i timore: et exultate ei cū tremore. Exultatio vt grās agam;: tremor ne cadamus. Hoc pctm̄ nō fecit David cū psecutorē Saulē pateref;. Quā David sanct; Saulē inimicū patiebat;: qñ ill; psecutiōib; agitabat;: qñ p diuersa fugiebat ne in man; ei; incideret: nō pcupiuit alienā: nō adulterata vxore occidit vix. Erat in infirmitate tribulatiōis sue: tāto in deuz intētiōr: quāto miserior videbat;. Utile qd̄ dā est tribulatio: vtile medici ferramētū tā q̄ d̄ diaboli tēptamētū. Fact; secur; deuctis hostib;: pssura caruit: tumor excreuit. Valet ergo hoc exēpluz ad id vt timeam; felicitatē. Tribulationē inquit et dolorem inueni et nomē dñi inuocaui. Sed factū ē: dixerim hec eis q̄ nō cōmiserūt vt vigilent custodire integritatē suā: et cū attendūt magnū cecidisse: qui timeāt. Si vō aliq; iam

lapsus hec audit: et aliquid mali in consci-
 entia tenet: vba huius psalmi aduertat. At-
 tendat quod de vulneris magnitudine: sed non
 despet medici maiestatem. Item cum despe-
 ratione certa mori. Nemo ergo dicat: si iam ali-
 quod mali feci: iam dandum sibi: de malis tali-
 bus non ignoscit: Cur non addo peccata pecca-
 tis: Fruar secundo in voluptate: in lasciuia: in ci-
 piditate nefaria. Ita per dita spe reparabis: ut
 hoc habeas quod video: si non possis habere quod cre-
 do. Iste ergo psalmus sicut cautos facit eos qui
 non ceciderunt: sic desperatos esse non vult qui
 ceciderunt. Quisquis peccasti et dubitas age-
 re penitentiam pro peccato tuo despando salutem
 tuam: audi Baudid gemere. Ad te Nathan
 propheteta non est missus: ipse Baudid ad te mis-
 sus est: Audi enim clamare et sicut clama: audi
 gementem et cogemisce. Audi flere et lachry-
 mas iugere: audi correctum et codelectare. Si
 tibi non potuit includi peccatum: spes venie
 non includat. Missus est ad istum virum Na-
 than propheteta: Attende regis humilitatem. Non
 respuit verba precipientis: non dixit: aude
 mihi loqui regi: Rex sublimis propheteta au-
 diuit: plebs eius humilis christum audiat. Au-
 di ergo hec: et dic cum illo. *Expositio ps.*

Miserere mei deus secundum ma-
 gnam misericordiam tuam. Qui
 magnam misericordiam deprecatur: ma-
 gnam misericordiam petit. Querat quam misericordi-
 am tuam: quam nesciendo peccauit. Misere inquit
 mei: secundum magnam misericordiam tuam. Subue-
 ni graui vulnere: secundum magnam medicinam tu-
 am. Graue est quod habeo: sed ad oipotente profu-
 gio. De meo tam letali vulnere desperare:
 nisi tamen medicum reperire. Misere mei de-
 us: secundum magnam misericordiam tuam. Et secundum
 multitudinem miserationum tuarum dele
 iniquitatem meam. Quod ait: dele iniquita-
 tem meam: hoc est misere mei deus: et quod ait: secundum
 multitudinem miserationum tuarum: hoc est secundum
 magnam misericordiam tuam. Quia magna est
 misericordia: multe sunt misericordie: Et de
 magna misericordia tua: multe sunt misera-
 tiones tue. Attendis preceptores ut corrigas:
 attendis nescientes ut doceas: attendis peten-
 tes ut ignoscas. Fecit enim nesciens: et quod ait: Fe-
 cerat aliquid: et multa mala fecerat. Misericor-
 dia inquit persecutus sum: quia ingratus feci in incre-
 dultate. Iste dauid non posset dicere: igno-
 ras feci. Non enim ignorabat quantum mali esset con-
 tractatio iugis aliene: aut quantum mali esset in-
 terfectio mariti nescientis: et nec saltim irascen-
 tis. Consequuntur ergo misericordiam domini qui

ignorantes fecerunt: et qui scientes sequun-
 tur: non qualibet misericordia: sed magnam mi-
 sericordiam. *Magis magisque laua
 me ab iniusticia mea: Quid est magis
 magisque laua: Multum inquinatum. Magis
 magisque laua peccata sciens: quia abluisti peccata
 ignoratis: nec sic desperandum de misericor-
 dia tua. Et a delicto meo munda me.
 Quo merito: Medicus est: offer mercedem.
 Deus est: offer sacrificium. Quid dabis ut mihi
 deris: Uide enim quem iuoces. Iustum iuocas:
 odit peccata. Si iustus est iudicat in peccatis: si iustus
 est vnicuique non poterit auferre a domino deo iusticiam
 eius. Implora misericordiam: sed attende iusticiam.
 Misericordia est ut ignoscat peccati: iusticia est
 ut puniat peccatum. Quid ergo? Querit misericor-
 diam: peccatum impunitum remanebit. Rudeat Ba-
 uid: rudent lapsi: rudent cum Baudid ut miseri-
 cordiam mereant sic Baudid: et dicat: non domine:
 non erit impunitum peccatum meum. Non iusticiam:
 cuius quod misericordiam. Non impunitum erit: sed ideo
 nolo ut tu me punias: quia ego peccatum meum
 punio. Non peto ut ignoscas: quia ego agnosco.*

*Quoniam iniquitatem meam ego agnosco:
 et delictum coram me est spiritus. Non posuit pro
 dorsum meum quod feci: non itueor alios oblitus
 mei: non affecto stipulam eicere de oculo fra-
 tris mei: cum sit trabes in oculo meo: peccatus
 meus ante me est: non post me. Fuit enim post
 me quando ad me missus est propheteta: et de oue
 paupis similitudinem mihi proposuit. Aut enim
 Nathan propheteta ad Baudid. Erat diues qui
 datus habuit plurimas oues: pauper autem vicinus
 eius habebat unam ouiculam quam in sinu suo et
 de suo cibo nutrebat. Uelut hospes diuitum:
 nihil de grege suo abstulit: ouiculam vicini
 paupis occupauit: ipsam suo hospiti occidit.
 Quid dignum est? At ille profert iratum senten-
 tiam. Plane tunc rex nesciens ubi captus esset:
 morte dignum diuitum dixit: et ouem reddendam
 in quadruplum seuerissime atque iustissime.
 Sed peccatum eius non dicitur erat coram eo: post dorsum
 erat quod fecerat. Quam iniquitatem non dicitur agno-
 scere: et ideo aliene non ignoscebat. Sed pro-
 pheta ad hunc missus: abstulit a dorso peccatum:
 et ante oculos posuit: ut videret illam iniquitatem tam
 seueram in se esse placitam. Ad secundum et sanandum
 vulnus cordis eius: ferramentum fecit de lingua
 eius. Hoc fecit dominus iudeis quando ad eum ad-
 ulteratam mulierem adduxerunt: proponentes
 laqueum temptationis: et in id quod proposuerant
 incidentes. In adulterio inquit hanc mulierem de-
 prehensa est. Moyses huiusmodi lapidare
 iussit: tu de illa quid censes? Tamen bicipiti*

Alia lra.
 t Ampli.
 t iniquitate.

Alia lra.
 t peccato.

Alia lra.
 t peccatum meum.
 t pra.

muscipula tēptantes capere sapientiā dei:
 vt si iularet occidi pderet māfuetudinis fa
 mā: si aut iuberet dimitti icurreret blasphemā
 tāq̄ rephēfor legē calūniand°. Quid
 ḡ r̄ndit: Nō ait occidite: nō ait dimittite: s̄
 ait: Qui se scit s̄m̄ pctō cē: p̄m̄ i illā lapidē
 iaciat. Iusta lex q̄ iubet adulterā occidi: s̄
 h̄ lex iusta: m̄stros habeat inocētes. Attē
 ditis quā adducitis: attēditē r̄ q̄ estis. Illi
 h̄ audito: v̄n̄ post aliter discesserūt. Remā
 sit adultera et dñs. remansit vulnerata et
 medicus: remansit magna miseria et ma
 gna m̄corcordia. Adducentes erubue
 runt: nec veniam pctuerunt. Adducta cō
 fusa est et sanata: Aut illi dominus. Adul
 tier nemo te pdēnauit: Et illa: Nemo dñe.
 Et ille: Nec ego te pdēnabo: vade dein
 ceps iā noli peccare. Nūqd̄ x̄ps fec̄ i legē
 suā: Necq̄ enī pater ei sine filio dederat le
 gē. Si celū r̄ fra: r̄ oīa q̄ in eis sūt: p̄ ip̄m̄ fa
 cta sūt: lex sine v̄bo dei quō sc̄pta est: Non
 ḡ de° i legē suā: qz nec impator i leges su
 as fac̄: qñ p̄fessis dat indulgētiā. Moyses
 m̄ster legē: ch̄rist̄ p̄mulgator legis. Moyses
 lapidat vt iud̄: Ch̄rist̄ idulget vt rex.
 Adulter̄ ē ḡ ei° de° sc̄dm̄ magnā misericor
 diā suā: sic h̄ rogat: sic h̄ petit. sic exclamat
 r̄ dolet: qd̄ illi adulterā offerētes facere no
 luerūt: vulnera sua oñdēte medico cogno
 uerūt: medicinā a medico nō q̄sierūt. Ita
 sūt m̄l̄ti q̄s peccare nō pudet: agere p̄n̄az
 pudet. O incredibilis ifania. Be vulnere
 ip̄o nō erubescis: de ligatura vulneri eru
 bescis: Nōne nudū fedi° r̄ putidū est: Lō
 fuge ḡ ad medicū: age penitētiā: dic iniq̄
 tatē meā ego agnosco: r̄ pct̄m̄ meū an̄ me
 est semp. **Tibi soli peccauit r̄ mali
 gnū corā te feci:** Quid ē h̄: Corā hoīb°
 enī nō erat adulterata vxor aliena: r̄ mar
 tus occisus: Nōne oēs nouerāt qd̄ dauid
 fecerat: Quid est: tibi soli peccauit r̄ mali
 gnū corā te feci: Quia tu sol° sine pctō. Il
 le iust° punitor: q̄ nō h̄z qd̄ in illo puniat.
 Ille iust° rephēfor: q̄ nō h̄z qd̄ in illo repre
 hēdat. Tibi soli inq̄t peccauit r̄ malignū co
 rā te feci. **Et iustificeris in sermōib°
 tuis r̄ vincas cū iudicaris.** Cui dicat
 fr̄s: cui dicat: difficile ē aduertē. Deo vti
 q̄ loq̄t: r̄ manifestū est: quō de° pater non
 est iudicat°. Quid ē: tibi soli peccauit r̄ ma
 lignū corā te feci: vt iustificer̄ i sermōib°
 tuis: r̄ vincas cū iudicaris: Elidete futur̄
 iudicē: iudicatū a pctōib° iustū: r̄ i eo vin
 centē: qz qd̄ in illo iudicaret nō habuit: r̄ q̄

Alia fra.
 r̄ malū

eū miserat p̄r. Erat enī sol° ver°. Et iō solū
 vez i hominib° dicere potuit hō de°: si in
 uenistis i me pct̄m̄ dicite. S̄ forte erat qd̄
 hoies latebat: r̄ nō iueniebāt illi qd̄ erat q̄
 dē: s̄ manifestū nō erat. Alio loco ait: Ec
 ce veit p̄nceps mūdi: acut° inspector oīm
 peccator̄: ecce inq̄t venit p̄nceps huius mū
 di: morte affligēs peccatores: p̄posit° mor
 tis. Inuidia enī diaboli mors intravit i or
 bē fraz. Ecce inq̄t veit p̄nceps mūdi h̄:
 Dixit h̄ p̄xim° passiōi: r̄ in me nihil iueni
 et: nihil peccati: nihil morte dignum: nihil
 dānatione dignū. Et tāq̄ ei diceret: cur ḡ
 moreris: sequit̄ r̄ dicit: S̄ vt sciāt oēs: qz
 volūtātē patris mei facio: surgite ambule
 mus hinc. Patior inq̄t dign° p̄ indignis:
 vt eos dignos faciā vita mea: p̄ quib° in
 digne patior mortē illoz. Huic itaq̄ n̄llm̄
 habēt pct̄m̄ dicit in p̄n̄i p̄pheta Dauid:
Tibi soli peccauit r̄ malignū corā te feci: vt
 iustificeris in sermōib° tuis r̄ vincas cū iu
 dicaris. Supas enī oēs homines: oēs iudi
 ces: r̄ q̄ se putat iustū: corā te iniust° ē. Tu
 solus iuste iudicas: iniuste iudicat°: q̄ po
 testatē habes ponēdi aiām tuā: r̄ potesta
 tē habes itez sumēdi eā. Vincis ḡ cū iudi
 car. Oēs hoies supas: qz pl̄es q̄s hoies:
 r̄ p̄ te facti sūt homines. Tibi soli peccauit r̄
 malignū corā te feci: vt iustificeris in sermō
 nib° tuis r̄ vincas cū iudicaris. **Ecce
 enī in iniq̄tatib° cōceptus sum.** Tan
 q̄s diceret. Vincit illi q̄ fecerūt qd̄ tu Ba
 uid. Nō enī h̄ puū malū: puūq̄s pct̄m̄: ad
 ulterū r̄ homicidiū. Quid illi q̄ ex quo na
 ti sunt: de ventre matris sue nihil tale fece
 runt: Etā ipsis imputas aliqua peccata:
 vt ille oēs vincat cū ceperit iudicari. Sus
 cepit p̄sonā generis humani Dauid: r̄ at
 tendit oīm vincula: p̄paginē mortis p̄side
 raut: originē iniq̄tatis aduertit r̄ ait: Ec
 ce enī iniquitatib° p̄ceptus sū. Nūqd̄ Ba
 uid de adulterio natus erat: de Jesse viro
 iusto r̄ coniuge ipsi°. Quid est quod se di
 cit in iniq̄tate p̄ceptū: nisi qz trahit iniqui
 tas ex Adam: Etā ip̄m̄ vinculū mortis:
 cū ip̄a iniq̄tate p̄cretū est. Nemo nascit̄ nisi
 trahēs penā: trahēs meritū pene. Dicit r̄ i
 alio loco p̄pheta. Nemo mūd° in cōspe
 ctu tuo: nec infans cui° est v̄n̄ diei vita su
 per terrā. Nouim° enī ex baptismo ch̄risti
 solui peccata: r̄ baptismū ch̄risti valere ad
 remissionē peccator̄. Si infantes oīno in
 nocētes sūt: cur m̄res ad eccliaz cū languē
 tibus currūt: Quid illo baptismo: qd̄ illa

remissioe dimittit: Innocentē magi vido flē
tē q̄ irascētē. Quid diluit baptismū: Quid
soluit illa gr̄a: Soluit ppago pcti: qz si lo-
qui tibi posset ille infans diceret: z si iā in-
tellectū haberet: quē habebat Bavid: re-
spōderet tibi. Quid me attendis infontē:
Nūqd vides facinora mea: Sz ego i iūqta
te pcept^o sū. Et i pctis mater mea me
in vtero aluit. Preter h vinctū con-
cupiscētie carnalis nat^o est christ^o sine ma-
culo: ex virgine p̄cipiēte de spiritus sancto.
Nō pōt iste dici in iniquitate pcept^o: nō pōt
dici in peccatis mat^o ei^o in vtero euz aluit:
cui dictū ē: sp̄s sanctus supueniet in te: z
virt^o altissimi obūbrabit tibi. Nō ergo ido
in iniquitate p̄cipiunt hoies: z in peccatis
in vtero a matrib^o alunt: qz peccatū est mi-
seri p̄iugibus: sed qz illud qd fit, vtiqz fit
de carne penali. Pena enī carnis mors ē:
z vtiqz inest ip̄a mortalitas. Un̄ Ap̄ls nō
morturū corp^o dixit: sed mortuū. Corp^o
quidē mortuū ē ppter peccatū: sp̄s aut vi-
ta est ppter iusticiā. Quō ergo sine vincu-
lo peccati nascit qd p̄cipit z semiat d cor-
pore mortuo ppter peccatū: Opus h ca-
stū in cōiuge nō hz culpā: sed origo pecca-
ti trahit secū debitā penā. Nō enī maritus
qz marit^o ē mortal^{is} n̄ ē: aut aliūde nisi pctō
mortal^{is} est. Erat enī z dñs mortal^{is}: h nō de
pctō suscepit penā n̄am: z iō soluit culpā
n̄az. Merito ḡ i Adā oēs moriunt: i chri-
sto aut oēs viuificant: Per vnū hoiez enī
aut Ap̄ls: pctm̄ i hūc mūdū itrauit: z p pec-
catū mors: z ita in oēs hoies p̄transiit: in q̄
oēs peccauerūt. Definita ē snia: In Adā
inquit oēs peccauerūt. Sol^o esse innocēs
infans potuit: q̄ de ope i Adā nō est nat^o.
Ecce enī veritatē dilexisti: incer-
ta z occulta sapiētie tue manifesta-
sti mihi. Veritatē dilexisti: impunita pec-
cata eoz etiā quib^o ignoscis nō reliquisti:
Veritatē dilexisti: sic misericordiā progas-
ti: vt seruares z veritatē. Ignoscis p̄fite-
ti: ignoscis sed seipm̄ puniēti. Ita suat mi-
sericordia z vitas. Misericordia: qz hō li-
berat. veritas: qz pctm̄ punit. Ecce enī ve-
ritatē dilexisti: incerta z occulta sapiētie tue
manifestasti mihi. Que occulta que icerta:
Quia de^o ignoscit z talib^o. Nihil tā occul-
tū: nihil tā incertū. Ad hoc incertū ninui-
te penitentiā egerūt. Bixerūt enī: q̄uis p^o
minas pphete: q̄uis post illā vocē: triduo
z ninue eueret: dixerūt apud se petedā eē
misericordiā. Bixerūt: ita apd se disceptātes.

Quis nouit si de^o flectat in meli^o sententiā
suaz z miseret: Incertū erat: cum dicit: q̄s
nouit. Be incerto penitentiā egerūt: certā
misericordiā meruerūt. Prostrauerūt se i
lachrymis: in ieiunijs: in cilicio: z i cinere.
Prostrauerūt se: gemuerūt: fleuerūt: pepcit
de^o. Stetit ninue: An euerfa est ninue:
Aliter quidē videt hoibus: z aliter visuz ē
deo. Ego aut puto ipletū fuisse: qd ppheta
p̄dixerat. Respice q̄ fuit ninue: z vide qz
euerfa ē. Euerfa i malo: edificata i bono:
sicut euerfus Saulus p̄secutor: edificat^o
Paulus p̄dicator. Quis non diceret cui
tatem istā in qua nūc sumus feliciter euer-
sam: si omēs illi infani nugis suis desertis
ad eccliam cōpūcto corde p̄currerent: dei
misericordiā de suis factis p̄teritis iuoca-
rēt: Nōne diceremus vbi est illa kartago:
Quia nō est qd erat: euerfa est. Sz si ē qd
nō erat: edificata est. Ita dicit Hieremie:
Ecce dabo tibi eradicare: suffodē: euerte-
re: disperdere. z rursus edificare: z planta-
re. Inde ē vox illa dñi: Ego pcutiā: z ego
sanabo. Percutit putredinē facinoris: sa-
nat dolorem vulneris. Faciūt hoc medici:
secant: pcutiūt z sanāt: armāt se vt feriant:
ferrū gestāt z curare veniūt. Sed qz pecca-
ta magna erāt ninuitay: dixerūt q̄s nouit:
Hoc incertū patefecerat de^o suo suo Ba-
uid. Cum enim dixisset: stante z arguēte se
ppha: peccauit: statiz audiuit a ppheta: id
est a spiritu dei qui erat in ppheta: Bimis
sū est tibi peccatū tuuz. Incerta z occulta
sapiētie tue manifestasti mihi. Asperges
me: inquit: isopo z mūdabor: Isopū
herbā nouimus humilē: sed medicinalē:
saxo herere radicib^o dicit. Inde in mis-
terio mundādi cordis similitudo assumpta
est. Apprehēde inquit z tu radicē dilectio-
nis petrā tuam. Esto humilis i humili deo
tuo: vt sis excelsus in glorificato dño deo
tuo. Aspergeris isopo: humilitas ch̄sti te
mundabit. Noli herbā p̄temere: vim me-
dicamēti attēde. Aliquid etiā dicam qd a
medicis solem^o audire: vel expiri in egroti.
Isopū dicit: purgādis pulmōib^o aptū eē:
In pulmone solet notari supbia: illic enim
inflatio: illic anhelit^o. Dicebat de Saulo
p̄secutore: tanq̄ de saulo supbo: qd ibat
ad vinciendos christianos: spirās cedem:
anhelabat cedes: anhelabat sanguinem:
nondū purgato pulmone. Audi et hic hu-
miliatum: quia isopo p̄nratum. Asper-
ges me isopo z mūdabor. Lauabis me:

Alia lra.
t cōcepit.

Alia lra.
t gaudiū.
t et.

id est mūdab me. Et sup niuē dealba-
bor. Et si fuerit iqt pctā v̄ra: sic femiciūtā
q̄ niuē dealbabo. De talib⁹ sibi exhibz xps
vestē sine macā z ruga. Proinde vestī ei⁹
i mōtē q̄ tāq̄ nix dealbata effulsit: significa-
uit eccliam omni macā pcti mūdātā. Sz
vbi humilitas ex isopo: Audi sequentia.
Auditui meo dabis exultationē
z leticiā: exultabūt ossa hūiliata.
Auditui meo inq̄t dabis exultationē z le-
ticiā. Gaudebo audiēdo te: si loq̄ndo z
te. Peccasti: qd defendis te loq̄ndo: Loq̄-
vis: patē: audi: cede diuis vocib⁹ ne turbe-
ris z ampli⁹ vulnereris. Cōmissū ē: nō de-
fendat: in cōfessionē veniat: nō in defensio-
nē. Adhibes te defēsorē peccati tui: vince-
ris. Non inocentem patronū adhibuisti:
nō ē tibi vtilis defensio tua. Quis es enī:
vt te defendas: Adone⁹ esto ad accusādū
te: noli dicere aut nihil feci: aut qd magnū
feci: aut seceit⁹ alij. Si faciēdo pctm̄ nihil
te dici fecisse: nihil eris: nihil accipies. Pa-
rat⁹ est de⁹ dare idulgētā: claudis z te. Il-
le pat⁹ est dare: noli opponere obicē defen-
siois: s̄ aperi sinū p̄fessionis. Auditui meo
dabis exultationē z leticiā. Ipse donet vt
dicaz qd sentio. Feliciores sūt q̄ audiunt:
q̄ qui loquunt. Qui enī discit hūilis est: q̄
aūt docet laborat: vt nō sit supb⁹: ne male
placēdi affect⁹ irrepāt: ne deo displiceat q̄
vult placere hoib⁹. Magn⁹ tremor ē in do-
cēte frēs mei: magn⁹ tremor ē noster in his
vocibus nostris. Credite cordi nostro qd
videre non potestis: scit ipse qui misecat
nobis: qui propitius sit nob: cū quāto s̄
illo tremore ad vos loq̄mur. Luz aūt ipm̄
aliqd suggerentē z docentē int⁹ audiuim⁹:
securi sum⁹: securi gaudemus. Sub nigro
enī sum⁹: illi glām q̄rim⁹ illū docentē lau-
dam⁹. Belectat nos v̄itas ei⁹ int⁹: vbi ne-
mo fac v̄l audit strepitū. Ibi dixit iste eē le-
ticiā suā z exultationē suā. Auditui meo i-
q̄t dabis exultationē z leticiā. Et iō qz hu-
mil⁹ audit q̄ audit: q̄ vere audit z bñ audit:
q̄ hūilis audit: glā enī ei⁹ i illo ē a q̄ audit.
postea qz dixit: auditui meo dabis exulta-
tionē z leticiā: p̄tinuo demonstrat qd faci-
at auditio: exultabūt ossa hūiliata. Hūmi-
liata sūt ossa: ossa audiētis nō hnt fastū: nō
hnt tumorē: quē i se vix vicit q̄ loq̄t. Inde
z ille hūilis magn⁹: q̄ i natis muliez nemo
maior surrexit: ille q̄ ita se hūiliauit: vt se i-
dignū diceret solūē corrigiā calciamēti do-
mini sui. Joānes ille baptista: dans glām

m̄gfo suo: z iō amico suo: cum christus pu-
tare: et ex eo supbire posset z se extēdere:
nō enī ipse se dixerat christū: sed poterat ac-
cipe hoim̄ errorē s̄ putātū: vltro istuz ho-
norē deferre volentū: respuit falsū hono-
rē: vt iueniret verā grāz: z vide hūilitatē d
auditui: ait: Qui habz spōsā spōsus ē: ami-
cus aūt spōsi stat z audit eū. Stantē se fecit
et audientē: nō cadentē z loq̄ntē. Stat in-
quit z audit eū: Audisti auditū: vbi est ex-
ultatio z leticia: Cōtinuo sequit: Stat z au-
dit eū: z gaudio gaudet ppter vocē spōsi:
Auditui meo dabis gaudiū z leticiā: z ex-
ultabūt ossa hūiliata. Auerte faciem
tuā a peccatis meis: z oēs iniq̄ta-
tes meas dele. Jā enī exultant ossa hu-
miliata: iam isopo mūdāt⁹: humilis factus
sum: Auerte faciē tuā: nō a me: sed a pecca-
tis meis: Alibi q̄ppe orās dicit: Ne auer-
tas faciē tuā a me. Qui nō vult a se auerti
faciē dei: vult auerti faciē dei a pctis suis.
Pctm̄ enī vñ se de⁹ si auertit: aduertit. Si
aduertit ai aduertit. Auerte faciē tuā a pec-
cat⁹ meis: z oēs iniq̄tates meas dele. Sata-
git de illo grādi peccato: pl⁹ p̄sumpsit: oēs
deleri vult iniquitates suas. Presumit de
medici manu: de magna illa misericordia:
quā in p̄ncipio psalmi iuocauit: oēs iniq̄ta-
tates meas dele. Auertit faciē de⁹: z sic de-
let: auertendo faciē peccata delet: aduer-
tendo scribit. Audisti auertēdo delētē: au-
di aduertēdo qd facientē: Ulul⁹ aūt dñi
sup faciētes mala: vt p̄dat de terra memo-
riā eoz: nō delendo peccata eoz. Dic
aūt qd rogat: Auerte faciē tuā a peccatis
meis. Bene rogat: ipse enī nō auertit faciē
suā a peccat⁹ dicēs: qm̄ pctm̄ meū ego co-
gnosco. Ad merito rogas z bñ rogas: vt de⁹
auertat faciē a peccato tuo: si tu inde nō
auertis faciē. Si vō tu pctm̄ tuū i dorso po-
nis: de⁹ ibi faciē ponit. Tu pctm̄ tuū ante
faciē tuā auerte: si vis vt inde de⁹ faciē suā
auertat: z secur⁹ rogas: z exaudit. Cor
mundū crea in me de⁹: Crea quasi no-
uum aliqd institue: dicere voluit: sed qz pe-
nitēs orabat: q̄ cōmiserat aliqd: qd priusq̄
cōmitteret inocentior erat: ostēdit quē ad-
modū dixerit: crea. Et spiritū r̄ctū ino-
ua i viscerib⁹ meis. Per factuz iquit
meū iueterata erat atqz curuata recitudo
spirit⁹ mei. Bicit enī ex alio psalmo: Cur-
uauerūt animā meam. Et quādo se homo
pronū facit ad terrenas concupiscentias:
incuruat qdāmodo: cū aūt erigit i supna:

rectū sit cor ei⁹ vt bon⁹ illi sit deus. Qz bo
 n⁹ em̄ de⁹ israel rectis corde. Proinde fra
 tres audite. Aliqñ de⁹ cui ignoscit in futu
 ro seclo: corripit eū de peccato in isto secu
 lo. Nā z ipsi dauid: cui dictū iā fuerat p p
 phetā: dimissum est pctm̄ tuū: euenerūt q
 dam q̄ minar⁹ erat de⁹ ppter ipm̄ peccatū.
 Nā fili⁹ eius Absalon aduersus eū cruen
 tum bellū gessit: z in multis humiliavit pa
 trē suū. Ambulabat ille in dolore: i tribula
 tiōe hūiliatōis sue: ita s̄dit⁹ deo: vt oīa iu
 sta ei tribuēs p̄fiteret qd̄ nihil pateret indi
 gne: hñs iā rectū cor cui nō displicet de⁹.
 Iniuriosū qñdā z in os sibi dura maledi
 cta iacentē: patient̄ audiebat: ex aduersa
 pte: vnū ex militib⁹ q̄ erāt cū filio ei⁹ ipio.
 Et cū ille iaceret maledicta i f̄gē: irat⁹ vn⁹
 ex comitib⁹ Dauid: voluit ire z pcutē euz:
 p̄hibet a Dauid. Et quō p̄hibet: Ut dice
 ret: de⁹ illū misit vt mibi maledicēt. Agno
 scēs culpā suā: amplex⁹ est penā suā: q̄rēs
 gl̄az nō suā: dñm laudās i eo qd̄ boni ha
 bebāt: dñm laudās in eo qd̄ patiebat: be
 nedicēs dñm in omni tpe: semp laus ei⁹ in
 ore ei⁹. Tales sūt oēs recti corde. Nōne hi
 pueri q̄ se rectos putāt: z puerū deū: Qui
 qñ aliqd̄ faciūt mali gaudēt: qñ aliqd̄ ma
 li patiūt blasphemāt: In sup̄ positi i tribu
 latiōe z flagello dicūt deo: deus qd̄ tibi feci
 corde distorto. Vere qz nihil deo fecerūt:
 oīa enī sibi fecerūt. Et spiritū rectū inoua
 in viscerib⁹ meis. **Ne proicias me
 a facie tua.** Auerte faciē tuam a peccat
 meis: z ne p̄icias me a facie tua. **Cui⁹ faci
 em timet: ipsi⁹ faciē iuocat.** Ne p̄icias me
 a facie tua. **Et spiritū sanctū tuū ne
 auferas a me.** Est enī spū sanct⁹ in p̄
 sente. Jam ad donū spū sancti ptines: qz
 tibi displicet qd̄ fecisti. Immūdo spiritui
 peccata placēt: sancto displicēt. Quis er
 go adhuc veniā dep̄ceris: tñ ex ea pte qua
 tibi displicet malū qd̄ comisisti: deo p̄iuge
 geris. Hoc em̄ z tibi displicet: qd̄ z illi. Jā
 duo estis ad expugnādā febrē tuā: tu z me
 dicus. Quia q̄ nō pōt esse p̄fessio peccati z
 punitio peccati in hoīe a seipo: cū quisq̄ si
 bi irascit z sibi displicet sine dono spiritus
 sancti nō ē. Nec ait: spiritū sanctū tuū da mi
 hi: sed ne auferas a me: Et spiritū sanctū tu
 um ne auferas a me. **Redde mibi ex
 ultationē salutarē tuā:** Redde quā ha
 bebā: quā peccādo auferā. **Redde mibi
 exultationē salutaris tuā: vtiqz christi tuī.**
Quis enī sine illo sanari potuit: Quia et

aliqz de maria nasceret: In p̄ncipcio erat
 verbū z v̄bū erat apud deū z de⁹ erat ver
 bū. Et ita a sc̄tis p̄rib⁹ disp̄fatio suscepte
 carnis futura credebatur: sic a nob̄ facta cre
 ditur. Lpa variata sunt: nō fides. Redde
 mibi exultationē salutarē tuā. **Et spiritu
 principali confirma me.** Nōnulli in
 tellerūt h̄ trinitatē in deo ipm̄ deum ex
 cepta disp̄fatiōe carnis: qm̄ scriptū est: de
 us spirit⁹ est. Qd̄ em̄ nō ē corp⁹: z tñ ē: vi
 det restare vt spūs sit. Intelligunt q̄ h̄ nō
 nulli trinitatē dictā: in spū recto filū: in spi
 ritu sc̄to spū sanctū: i spiritu p̄ncipali p̄rem.
 Siue q̄ h̄ ita sit: siue spiritū rectū ipi⁹ hoīs
 accipi voluit dicēs: spiritū rectū inoua in
 viscerib⁹ meis: quē curuauī z distorti pec
 cādo: vt iā spū sanct⁹ ipē sit spūs p̄ncipal
 quē z auferri a se noluit: z eo se voluit p̄fir
 mari: nō est heretica q̄libet sn̄ia. Sz vide
 te qd̄ adiūgat: Spiritu inq̄t p̄ncipali cōfir
 ma me. In q̄ p̄firma: Quia ignouisti mibi
 qz secur⁹ sū: n̄ mibi iputari: qd̄ donasti. Ex
 h̄ fact⁹ secur⁹ atqz ista gr̄a p̄firmat⁹ nō ero
 ingt⁹. Quid enī faciā: **Doceā iniqs
 vias tuas.** Doceā iūqs ex iūq: id ē ego qd̄
 fuerā iūq⁹ iō n̄ iūq⁹: nō ablato spū sc̄to a
 me z spiritu p̄ncipali p̄firmat⁹: doceā iūqs
 vias tuas. Quas vias iūqs doceb: **Et im
 piū ad te conuertent.** Si pctm̄ Dauid
 impietati deputat: nō de se desperēt ipi⁹: qz
 pep̄cit de⁹ ipio: s̄ si ad eū p̄uertant: si vias
 ipi⁹ discāt. Si aut̄ impietati n̄ deputat factū
 Dauid: s̄ illa p̄p̄a impietas d̄r apostatate a
 deo: vnū deū nō colere: aut nūqz coluisse:
 aut quē colebat dimisisse: ad cumulū valet
 qd̄ ait: z ipi⁹ ad te p̄uertent. Ita plenus es
 adipe misericordie: vt a te p̄uert: n̄ solū q̄bus
 libet pctōrib⁹: s̄ etiā ipi⁹s nō sit despandū.
 Et ipi⁹ ad te p̄uertēt. Ut qd̄: Ut credēs
 i eū q̄ iustificat ipiū: deputet fides eoz ad
 iusticiā: **Erue me d̄ sanguib⁹ deus
 de⁹ salutē mee.** Exp̄ssit latin⁹ in p̄suer
 bo min⁹ latio p̄petatē tñ ex greco. Nā oēs
 nouim⁹ latie n̄ dici sāguies nec sāguia s̄ sā
 guinē: tñ qz ita grec⁹ posuit plali nūero n̄ si
 ne cā: nisi qz h̄ iueit i p̄ma ligua hebrea: ma
 luit pot⁹ in p̄suer mi⁹ latie alqd̄ dicē: qz mi
 n⁹ p̄pe. Quare q̄ plali⁹ dixit d̄ sanguib⁹:
 In mlti sāguib⁹ tāqz i origie carnis pcti: mlt
 ta pctā itelligi voluit. Ad ipa pctā respici
 ens Ap̄ls q̄ veniūt de corruptione carnis
 et sanguinis ait: Caro et sanguis regnum
 dei non possidebunt. Nam vtqz sc̄dm̄ fi
 dem veram eiusdem Ap̄stoli: caro ista

Alia lra.
† Docebo.

Alia lra.
† Libera.

vide
hanc
sentē
tiam

Alia lra.
† leticiā.

cium iusticie. Adodo autem sacrificiuz pro iniquitate: spiritum contribulatum et cor humiliatum: tunc sacrificium iusticie: laudis solius. Beati em̄ q̄ habitāt in domo tua: in secula seculorum laudabunt te. Hoc est enim sacrificium iusticie. Oblationes et holocaustomata. Que sūt holocaustomata: Totū igne consumptū. Quando totū pecus imponebatur are dei igne consumendum: holocaustum dicebatur. Totos nos diuinus ignis absumat: et seruoꝝ ille tor⁹ arripiat. Quis seruoꝝ? Nec est qui se abscondat a calore ei⁹. Quis seruoꝝ? Be quo dic̄ Ap̄ls: Spiritu seruetes. Non tantum anima nostra absumatur ab illo igne diuino sapientie: sed et corpus nostrum mereatur ibi immortalitatem. Sic leuetur holocaustum: vt absorbeat mors in victoriam. Oblatiōes et holocaustomata. Tunc imponent super altare tuum vitulos. Unde vitulos? Qui tibi elegit innocentia noue etatis: liberat colla a iugo legis.

Psalms in nomine christi: et si forte nō vt volumus: veruntū vt potuim⁹ terminat⁹ est: Restat paucis alloqui vos fratres: propter multa mala inter que viuimus. Neq; enim viuentes in rebus humanis migrare possumus a rebus humanis. Cum tolerantia viuendum est nobis inter malos: quia cum mali essemus: cum tolerantia vixerūt boni inter nos: Non obliuiscentes quid fuerimus: non desperauimus de his q̄ nūc sunt qd̄ fuim⁹. Verūtū carissimi in tāta moꝝ diuersitate: et tā detestabili corruptela regite domos v̄ras: regite filios v̄ros: regite familias v̄ras. Quō ad nos ptinet ī ecclesia loq̄ vobis: sic ad vos pertinet in domibus vestris agere: vt bonam rationem reddatis de his qui vobis sunt subditi. Amat deus disciplinam: peruersa autem et falsa innocētia est: habenas laxare peccatis. Valde inutiliter: valde punitose sētiet fili⁹ p̄ris lenitate: vt iuste postea dei sentiat seueritatem. Et hoc nō solus sed cum dissoluto patre suo. Quid enim si ipse non peccat et non facit quod filius eius: ideo non debet ab ipsa nequicia filii prohibere. An forte vt videatur filio eius qd̄ et pater talia faceret nisi senuisset: peccatū quod tibi non displicet in filio tuo: delectat te: sed etas deseruit non cupiditas. Maxime fratres mei filios vestros fideles attendite: q̄s fide genuistis: vt baptizare-

tur. S; forte negligit malus filius: vel monita patris: vel obiurgationem: vel seueritatem: tu imple personam tuam: deus de illo exigit suam.

Bivi Augustini deuota oratio: quā post singulos sermones atq; tractat⁹ psalmozum dicere consuevit.

Conuersi ad dominū deū patrē omnipotētē: puro corde ei quātū potest paruitas nostra: maxias atq; veras gratias agamus: precantes toto aīo singularē mansuetudinē eius: vt p̄ces n̄ras in beneplacito suo exaudire dignet̄. Inimicuz q; a nostris actib⁹ et cogitationib⁹ sua virtute expellat: Nobis fidē multiplicet: mentem gubernet: Spirituales cogitatioes cōcedat: Et ad beatitudinem suā perducatur: Per Iesum Christū filiū suū: Qui cuz eo viuit et regnat in vnitate spūs sancti de⁹: p̄ omnia secula seculoz Amen.

Bivi Aurelij Augustini Hipponensis epi: de q̄nquagesimo et vltimo p̄me Quinquagene psalmo Tractat⁹ feliciter explicit.

Alia fra.
holocausta.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or title.

Second block of faint, illegible text.

Third block of faint, illegible text.

Fourth block of faint, illegible text.

Main body of faint, illegible text, appearing to be a continuous passage or list of entries.

Part of the text on the adjacent page, including the words "Aureli" and "anda".